

מגזין מיוחד המאגד
עבורכם את מבוחר
עלוני השבוע

שנה שישיית
גיליון מספר 528

ויקרא
תשפ"ד

מזנועמיה

להרשמה לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.

לחצו כאן

מני קיסר וליאת הסקר

ר"ת	מוצ"ש	ער"ש	
7:10	6:30	5:16	ירושלים
7:07	6:32	5:32	בני ברק
7:09	6:31	5:23	חיפה
7:08	6:32	5:32	אשדוד
7:09	6:31	5:16	בית שמש
7:09	6:31	5:33	קרית גת
7:09	6:30	5:25	נוף הגליל

פנים מאירות 8 ירושלים

טל' 02-500-4569

So25004569@Gmail.com

שפיד
דפוס
מהיר
ומתקדם

רגע להתבונן

הרב יחזקאל שובקס

מסר שבועי קצר
ערב פורים תשפ"ד

אורח לרגע

תגובות הקוראים

תגובות על גליון פרשת פקודי,
בענין אנשי השפע מול אנשי הצמצום:

תודה על המאמר. יפה מאוד!
הטבת להגדיר את אנשי השפע, שמעגלים פינות, ולא עושים ענין מכל דבר קטן.

שכחת לציין, שהדברים נוהגים רק לגבי דברי הרשות, אך לגבי מצוות ועבירות, אין בהם עיגול פינות. כמו זמן קריאת-שמע וזמן תפילה וכדו'!

*

מאד אהבתי את ההגדרה שצריך להיות אנשי שפע ואנשי צמצום בו זמנית.

המבחן הפרקטי שפיתחתי לעצמי: אם באותו שבוע הרגשתי לרגע הורה מושחת שמפנק את הילדים יותר מדי, וברגע אחר הורה קמצן שלא מוותר על העקרונות למרות שהילדים ניסו כל דרך אפשרית... אז כנראה שאני מאוזן.

*

כבן לאבא עשיר, לדעתי זה יותר עניין של תחושה, תלוי מה ההורים משדרים.

בתור ילד לא הרגשתי כמעט שיש לנו יותר מילדים אחרים, כמובן שבתכלס' היה לנו יותר, אך זה לא היה מורגש.

גם כיום אני משדר לילדים שיש לנו מספיק כסף להכל, אלא שיש סדרי עדיפות. גם אם אין להם כל מה שרוצים, עדיין זה לא בא מחסר, רק מסדרי עדיפות.

תגובות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

אפשר רגע

שו"ת קצר

שאלה: בשנים האחרונות, פורים הוא בשבילי - חג הדאגה. יש לי כמה בחורים בבית שיוצאים לאסוף כסף. לא מפקיט לדאוג להם, איפה הם? את מי הם פוגשים? ומה הם עושים?

תשובה: רוצה דווקא לשאול אותך איך אתה רגוע כל השנה??

נראה כאילו כל השנה, ברור לך לגמרי איפה הם, את מי הם פוגשים, ומה הם עושים?

באופן כללי: מציע לך לוותר על הצורך לדעת מה הם עושים, ובמקום זה תשקיע את מירב המאמצים שלך, בללמד אותם את הדרך הנכונה.

שב איתם בערב פורים, דבר איתם בשיחה נינוחה, על הסיכונים הקיימים בפורים, תסביר להם מה טוב ומה לא טוב, תלמד אותם להבדיל ביניהם, תעניק להם כלים נכונים להתמודד, ובכך יצאת ידי חובת ההשתדלות שלך כאבא.

נראה מיותר לציין, כי בפורים, יותר מכל השנה, זה זמן טוב להתפלל. כאבא איכפתי, אתה ראוי לישועות.

שאלות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

"שיכורים" - איזה מין אנשים הם?

אלו חשבונות: מה נכון או לא נכון? מה יקרה אם וכאשר...? איך יסתכל עלי אם אגיד לו ש...? איך מין אדם אני יוצא מהסיפור הזה?

עמדת בתור בצרכניה, אדם מכובד נדחף לפניך, שואל-קובע: "זה בסדר? אני ממחר מאוד!", באופן ספונטני עולה לך התגובה: "ממש לא בסדר. אני ממחר כמוך". אך אז מתחילים החשבונות. גלגלי המוח נכנסים לפעולה.

באותו זמן עולים כל הספיקות, החששות, הדאגות והחרדות. 'איך הוא יסתכל עלי? איך זה נראה בעיני אחרים? ואיפה מידת הוויתור שלי? האם הוא עלול לנקום בי?'

מורוב חשבונות אתה בסוף פולט את התשובה הנוחה ביותר: "בוודאי בשמחה!"

"לחשבונות רבים" יש תועלת יותר מנזק. בוודאי. האדם הספונטני עלול להיות יצרי, אינטרסנטי, מוטה לרע, גם חייתי. צריך להיזהר ממנו. לפעמים דחפת אותו קלות בטעות, והוא מתפרץ עליך בצרחות. גם אז ספונטניות, אך יצרית.

*

כשאתה יורד לרחוב בפורים, אתה פוגש המון גופים גדולים במשקל של שבעים-שמונים ק"ג, שמתנהגים כמו ילדים קטנים של חלאקה. בשלב של ה'ישר', טרום 'חשבונות רבים'. הם אומרים את מה שבא להם, שולחים יד איפה שבא להם, מתפרצים כשבא להם, וגם מחמיאים מכל הלב כשבא להם. הנה לך אדם אותנטי. יש לך גישה ישירה ללב שלו, ללא מחסומים.

מפחיד אותך?

תלוי מה היחסים שלך איתו. הוא ירביץ לך, רק אם זה מה שבא לו לעשות לך כל השנה. והוא יחבק אותך, אם הוא אוהב אותך כל השנה.

יש לך הזדמנות חד-פעמית בשנה, להכיר באמת את האיש שמולך, ואת היחסים האמיתיים שלך איתו.

*

ועוד מילה לכל האנשים מתכננו, שעדיין לא התנסו בחוויה אף פעם.

הספונטניות היא תחושה 'משכרת'.

(תרתי משמע)

יש מתכננו שגדלו בתרבות שקידשו את ה"חשבונות רבים". לימדו אותם לחשוב המון לפני כל תגובה, והחשבונות הללו נערמו בגובה רב עד שהפכו להיות כלא פנימי עבורם.

לפעמים, זו גם הזדמנות של פעם בשנה, לחוות את השחרור מהכלל הזה.

*

משפט קצר למעיישה:

אם אתה חושב שהספונטניות שלך בחיים פגועה מדי, נראה כי בפורים כדאי לך לטעום קצת מהשיחרור הזה. אולי תרצה מזה קצת יותר לכל השנה?

וכבר אמר יהודי חכם: לפעמים היין הוא רק התירוצ...

אתה גם מאלו שפוחדים משיכורים?

אם כן, אתה כנראה נמנה על רוב האוכלוסייה, שעבורם "שיכורים" זו מילה נרדפת ל- משוגעים / אלימים / מסוכנים. ומה לא?

נראה כאילו מעורבב במשקה האלכוהולי, דם של נמר אימנתי. (ובכל זאת יש לו הכשר מהודר. מעניין איך זה?)

במאמר הנוכחי, נעשה קצת היכרות עם התהליך הנפשי שעובר על השיכורים. ויש סיבה טובה לחשוב שבסיום הקריאה אתה עשוי דווקא לחבב אותם יותר.

יודגש מראש: המאמר מותר לקריאה גם לילדים קטנים. אין בו כל מימד מפחיד.

המשכנו הלאה.

*

נחזור עשרות שנים אחורה. עדיף ליום ההולדת שלך בגיל שלוש. מקווה שאתה עדיין זוכר את זה.

עשו לך חלאקה, והסבתות הגיעו לביקור. באבי גרוס הביאה אריזה ענקית. פתחת את האריזה, וגילית משחק יקר שחלמת עליו זה מזמן. באבי קליין - לעומת זאת - הסתפקה במכונית קטנה וחפיסת שוקולד. אתה מיד שמת לב להבדל המשמעותי, ולא עבר שבריר שניה עד שפלטת את המשפט המתבקש כל כך: "באבי קליין, למה את מביאה מתנות קטנות כאלו?"

ההורים התנפלו עליך והשתיקו אותך, ומיד קלטת שעשית טעות נעק, בלי להבין איפה בדיוק טעית. בסך הכול, אמרת אמת. אף אחד לא יכחיש אותך.

זה היה הרגע שבו הבנת שלא תגיד את מה שבא לך להגיד, גם אם זו אמת. בפעם הבאה תחשוב טוב לפני שאתה אומר משפט כזה. תחשוב, איך סבתא תרגיש? האם לא תיפגע ח'ו? ואם כן - איך היא תגיב? האם תמשיך לתת מתנות? האם תאהב אותך עוד?

ואולי גם זה מרומז בפסוק: "אשר עשה האלוקים את האדם ישר, והמה ביקשו חשבונות רבים".

מה נקרא "ישר" ומה הם "חשבונות"?

"ישר" נקרא 'ספונטניות'. ההגדרה במילון: "תהליך טבעי ללא התערבות חיצונית".

עלית על האוטובוס, אמרת 'בוקר טוב' מלווה בחיוך רחב לנהג. הוא בתגובה מיידית: "אח שלי, בוקר אור". זה תהליך טבעי ללא התערבות חיצונית.

עמדת ראשון ברמזור, הוא התחלף לירוק, ואתה משום מה עדיין בוהה. חולפת שניה. ועוד חצי שניה. ואז - צפירות רמות מאחורה. גם זה תהליך טבעי ללא התערבות חיצונית.

ומה הם 'חשבונות רבים'?

הבאת 'משלוח מנות' לשכן השנוא שלך, והוא פותח את הדלת ורואה אותך. ברגע הראשון: הלם, ברגע השני: מתרגש, ובשלישי מתמלא עלבון, וברביעי שוקל איך לקבל את זה שכל השנה אתה 'ברוגז' חמור איתו ובבת אחת שובר את כל הקרר, ובחמישי מתלבט איך להגיב לך על זה. אלו "חשבונות רבים".

לקוטים וספורים נפלאים

פרשת ויקרא

"ויקרא" (א, א)

א' דויקרא זעירא שמשה לא רצה לכתוב אלא ויקר כדרך שנא' בבלעם כאלו לא נראה לו השם אלא במקרה ואמר לו הקב"ה לכתוב גם באל"ף וכתבה קטנה. (בעל הטורים) אמרנו כבר שבא להורותנו, שאם אי אפשר להשיג הכל, נשיג לפחות חלק.

בשעתו, בקשו המשכילים לקעקע את חומת היהדות בליטא, מה עשו, יסדו בחסות השלטונות "בית מדרש לרבנים" בו חנכו "רבנים" לעתיד לכפירה, וללעג לכל קודש.

מובן שהמוסד רכש שם רע ואיש לא שלח לשם את צאצאיו. הוגיעו ראשיו את מוחם, כיצד יקנו לו הילה של יוקרה. שמו של הגאון רבי ישראל מסלאנט זצ"ל היה נערץ בפי כל, החליטו שאם יעניק חסות למוסד, לעמוד בנשיאותו שיקרא שמו עליו, לא יהססו ההורים לרשום אליו את הנערים.

גייסו את השלטונות לרעיון הנואל, ושר ההשכלה אובארוב נתן הסכמתו. יתר על כן: קרא למנהיג הדור הגאון רבי איצ'לה מוולוז'ין זצ"ל, ודרש ממנו לפעול בעניין.

רבי איצ'לה הסכים לכך מהסיבה הפוכה, סבר שאם רבי ישראל יעמוד בראש המוסד יחולל בו מהפכה ברוכה, יפטר את המורים הכופרים, יבחר במורים

יראי שמים, וישפיע בדמותו הכבירה וביראתו הקודמת חכמתו העצומה על החניכים. שר ההשכלה הרוסי התלוה אל רבם של ישראל, ויחדיו פנו לרבי ישראל - שהיה אז אברך בשנות השלושים לחייו - שייעתר לבקשה.

רבי ישראל שלל את הרעיון מכל וכל, הוא סבר שהמוסד רקוב מיסודו, ומינויו רק יתן גושפנקא לשחיתותו, כחותמת הכשר למוצר טרף.

כדי שלא להתגרות במלכות מצד אחד וגם לא להיות תחת מרות גדול הדור תחת מרות גדול הדור בליטא שחיבב את הרעיון, ברח לעיר הנמל ממל שבצפון גרמניה.

המצב הרוחני של הקהילה היהודית בממל היה בשפל המדרגה, יהודים הגיעו לשם כדי להתערות בחיי הכלכלה, וכלכלת העיר סבבה סביב הנמל הגדול, פריקה וטעינה, יבוא ויצוא.

הנמל עבד ששה ימים בשבוע, ושבת ביום ראשון, יום השבתון של הגויים, ועסקי היהודים עשו שבתם חול, ר"ל. ידע רבי ישראל שלא יעלה בידו לשכנעם לסגור את עסקיהם, הם עבדו ביום ששי כרגיל, סגרו עסקיהם עם ערב והחליפו בגדיהם, ובאו לבית הכנסת לקבלת שבת. שבו לקידוש וסעודת שבת, ולמחרת השכימו למסחרם.

בתפילה בין קבלת שבת לערבית, ביקש את רשות הדיבור, עלה ואמר: "טייערע ברודער", אחים יקרים, הרי כולנו יהודים, וכולנו מאמינים, וכולנו רוצים לשמור את התורה. והראיה, שאתם כאן, שלאחר יום עבודה מפרך

"ולא הִיָּה יוֹדֵעַ שְׁבַשְׁבְּעָה בְּאֶדְרֵי מַת, וּבְשַׁבְּעָה בְּאֶדְרֵי נוֹלָד" (מְגִלָּה יב, ב)
אַרְבָּעִים שָׁנָה חָיו עִם יִשְׂרָאֵל בְּאֶטְמוֹסְפֶּרֶה אַחֲרָת. אַרְבָּעִים שָׁנָה שָׁל חַיִּים, בְּצִלוֹ שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, אַרְבָּעִים שָׁנָה שֶׁהַיְהוּדִי קָם בְּבִקְרֵי וְזוֹכֵה לְשִׁמְעַע דְּבוּרִים מְגֻדוֹל הַנְּבִיאִים.
אֵלּוּ הָיוּ אַרְבָּעִים שָׁנָה שֶׁל 'דַּעַת', אַרְבָּעִים שָׁנָה שֶׁל רְגֵשׁ עֲצוּם, שֶׁל מַעֲרָן מִיַּם חַיִּים שְׁלֹא נִגְמַר. כָּל מִי שְׁחִי בַּדוֹר הַזֶּה - הִפְרָךְ לְהִיּוֹת חֶלֶק מִ'דוֹר דַּעַה'... אֲבָל אַז, בְּרִגְעַ אֶחָד, הִכַּל נִגְמַר.
בְּזוֹ בְּאֶדְרֵי מַת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, וְלֹא יָדַע אִישׁ אֶת קִבְרָתוֹ. תִּשְׁעַ מְאוֹת שָׁנִים אַחַר כֵּן, יוֹשֵׁב לּוֹ הֶמֶן הָאֲגָגִי צוֹרֵר הַיְהוּדִים בְּבֵיתוֹ וְזוּמָם לְהַשְׁמִיד לְהַרְגֵּ וּלְאַבֵּד אֶת כָּל הַיְהוּדִים.
הוא מפיל גורל - ולא יודע את נפשו מרב שמחה. התאריך שעלה בגורל - אין מתאים ממנו! זהו החדש שבו נעלם מעם ישראל המעין הנך של הדעת, זה החדש שבו עם ישראל אבד את מקור החיות!

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל
כ"ו בניסן תשע"ז

ומתיש התכנסתם לקבלת שבת חגיגית.

באחד הימים נכנסתי לביתו של החפץ חיים, ומצאתיו

ממרר בבכי קורע לב. נחרדתי ומהרתי לשאלו מה ארע, ואם אוכל לסייע לו בדבר מה.

להפתעתי, השיב לי החפץ חיים בשלוה וברגע, וכה אמר לי: מכיוון שחייב אני לך הכרת הטוב על כל פעולותיך למען חיזוק קדושת השבת בעיירה, על כן אגלה לך למה ועל מה בכיתי, זה עתה למדתי מתוך הספר ראשית חכמה, ומצאתי שכתוב שם, כי מי שנרדף והגיעו לו בזיונות בעולם הזה, זוכה שיפחיתו לו בהרבה מעונשי הגיהנום המגיעים לו.

ועתה - המשיך החפץ חיים בקול רווי צער - הריני מודאג ובוכה על מר גורלי, על שלא זכיתי גם אני להיות נרדף ולקבל ביזיונות. הן כולם מעריכים אותי ונוהגים בי כבוד, ומה אעשה אפוא כשאגיע לעולם האמת? ... (אוצרות התורה)

"ונודעה החטאת אשר חטאו עליה" (ד, יד)
לכאורה, המילה עליה נראית כמיותרת. אומר בעל הציצים ופרחים, מוסר גדול למדנו מייתור מילה זו, היסורים הבאים על האדם אינם באים ללא תכלית וסיבה, אלא כדי שיפשפש במעשיו וידאג לתקנם. אולם כיצד ידע האדם על איזה חטא באו עליו

וכאן היתה הטעות שלו.

כי אצל המן הרשע, אם משה רבנו מת - נגמר העולם. אם אי אפשר להרגיש את ה'דעת' ב'ידיים, אם אני לא 'מרגיש את זה' - זה לא קיים...

הוא לא ידע שאצל עם ישראל הכל עובד קצת אחרת. אצלנו, זה שגופו של משה רבנו נעלם מהשטח - רק מחבר אותנו עוד יותר ל'דעת' שלו! כי עד ז' אדר עוד היינו יכולים להיות תפוסים איכשהו בחיצוניות, ברעש ובבלגן שמסביב...

אבל ברגע שהגוף נעלם, באותו רגע אנהנו מתחברים נטו לנקדת האמת, ושם - הכל הרבה יותר חי.

לא ידע המן הרשע, כי באותו רגע שמת משה רבנו - באותו רגע הוא נולד מחדש בלבבות של כלנו.

וכמו שכתוב בזהר הק' "אתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא ... " (- התפקיד של המשכת החיות, תפקיד שמלא משה רבנו בתור נשיא הדור, ממשיך בכל דור ודור)

לכלנו יש תקופות בחיים שה'דעת' נעלמת. רק אתמול היית מחבר, הרגשת את החבור לשם בכל נימה בנשמתיך - ופתאום זה נעלם. אתה כבר לא 'מרגיש' את זה...

התופעה הזו חוזרת על עצמה בכל שטח בחיים. לא רק ברוחניות.

האדם חי עם כל מיני דברים שנותנים לו תחושת בטחון, כשרונות, הצלחות, מקום עבודה מסדר, רעיונות, לקוחות, חברים טובים, יכולות, סגלות...

וביום בהיר הוא מגלה שאותו דבר שנסך בו תחושה טובה - מתברר כמשענת קנה רצוץ. זה נעלם. כבר לא מוכיח את עצמו...

הרגעים האלו קשים מאוד. כי האדם מוצא את עצמו מנסה להאחז במשהו - ללא הצלחה.

הכאב הכי גדול שלנו, הוא הכאב הזה. כאב של אנשים שמגלים כמה הם פגיעים, ושהדברים עליהם הם סמכו עד עכשו - מתבררים כלא יציבים.

אליהו הנביא, היו לו תלמידים רבים שהסתופפו בצלו, טעמו את זיו השכינה, התענגו מרוח הנבואה. אליהו הנביא היה כל חייהם, זה מה שנתן להם משמעות.

ויהי היום, הם רואים בנבואה שמחר עומד אליהו הנביא להעלם מהעולם.

נסערים ומבהלים הם רצים לגדל תלמידי אליהו הנביא, אלישע, ומספרים על דבר החזיון.

"אין לכם מה לדאוג!" אומר אלישע, "אליהו הנביא לא יעלם!"

אלא מאי, גדול נסיון הפרנסה, ואינכם עומדים בו. לא אחווה דעתי, 'כשם שמצוה לומר דבר הנשמע, כך מצוה שלא לומר דבר שאינו נשמע' (יבמות סה ע"ב). אבל בדבר אחד תסכימו אתי - גם אם 'חייבים' אתם לפתוח את העסק, אין שום הכרח ואין שום היתר לעשות! אין שום היתר לכתוב, ולו אות אחת, במה שאינו נוגע לעסק. לפחות זה!"

כל מי שיש בו יראת שמים דבריו נשמעים (ברכות ו ע"ב), הדברים היוצאים מן הלב נכנסו ללבותיהם, וקיימו וקבלו עליהם לשמור שבת כהלכתה, בכל פרטיה - מלבד בעסקיהם.

לא, לא היה לכך היתר, אבל כמה חילולי שבת נמנעו בעקבות אותה דרשה - אלף זעירא! (והגדת)

"והקריב מן התורים או מן בני היונה" (א, יד)
במה זכו התורים ובני היונה, שמכל העופות הוכשרו רק הם להיות קרבן לה'?

ענה על כך רבי אבהו (בבא קמא צג.): לעולם יהא אדם מן הנרדפים ולא מן הרודפים, שאין לך נרדף בעופות יותר מהתורים ובני היונה, ולכן זכו להיות רצויים לפני הבורא יתברך.

סיפר רבי בן ציון קרינפוס, ממקורבי החפץ חיים ומבאי ביתו,

לעי"נ האשה החשובה

מרת מרים יוכבד ב"ר צבי ליבוביץ ע"ה

כ"א מר חשון תשפ"א

היסוריים? התשובה לכך היא 'ונודעה החטאת אשר חטאו עליה', כיון שהיסורים באים על האדם מדה כנגד מדה, על ידי היסורים יכול האדם לדעת באיזה חטא נכשל ולתקנו.

אם יש לאדם חלילה בעיה בעיניים שיבדוק את העיניים...

הנצי"ב מוולוז'ין מעולם לא נאות לגשת לשאול ברופאים כאשר לא חש בטוב.

באחד הימים חלה מאד, וכדרכו לא פנה לאף רופא. בני משפחתו עקבו בדאגה אחר מצבו הירוד, וניסו להפציר בו לטפל בעצמו, אך הוא נותר בסירובו.

משחלף יום נוסף ועוד יום, והנציב לא הראה סימני התאוששות, ניסו שוב מקורביו לשכנע אותו, והפעם - למרבה הפתעתם - הנהן הנציב בראשו והסכים לקרוא לרופא שיבוא לבקר אותו.

תוך זמן קצר הגיע הרופא וערך לנציב בדיקה מקיפה, ולאחר מכן עזב את המקום, כשהוא מותר מרשם רפואי, ובו רשימת תרופות שיש לרכוש עבורו.

מיד כשעזב את הבית, הורה הנציב לבני הבית שרצו לקנות עבורו את התרופות, שלא יעשו זאת, וסרב למלא את הוראות הרופא.

לשם מה קראנו לו? התפלאה הרבנית.

או אז הסביר לה הנצי"ב: תמיד כאשר תוקפת אותי מחלה, אני מחפש מה עלי לתקן באותו איבר חולה, ושם

בתשובה שלמה, ותוך זמן קצר אני מבחין שהמחלה עוזבת אותי, אולם הפעם התקשיתי להבחין מהו

מקורו של החולי, ולכן לא יכולתי לקבוע מהי התשובה שעלי לעשות... כעת, משבא אותו רופא, בדק אותי וקבע מהו האיבר החולה בי, שוב אינני זקוק לתרופות שלו, שכן יודע אני מה עלי לעשות על מנת להבריא...

ועוד מעשה במגיד שעור דף היומי, שבאחד מן הימים נתקל בדף שהיו בו הרבה מלים בארמית שהתקשה בתרגומן.

משכלתה סבלנותו להתאמץ בביאור המלים הקשות אמר לשומעים, מספיק שברנו את השיניים להיום, מחר נמשיך...

באותו יום נשברה לו שן - ונודעה החטאת אשר חטא עליה...

באותו יום נשברה לו שן - ונודעה החטאת אשר חטא עליה...

"אשר נשיא יחטא" (ד, כב)

מבאר ה"כלי יקר" שלשון 'אשר' מורה יותר על ודאות מאשר לשון 'כי', "אבל הנשיא המתנשא לכל ראש ונוהג נשיאותו ברמה מתוך רום לבבו, ודאי יבוא לידי חטא, לכך נאמר 'אשר נשיא יחטא', כי לשון 'אשר' מורה על דבר שוודאי היה ואין בו ספק".

ובספר "שערי אהרן" הוסיף נופך לביאור זה בשם המגיד רבי נטע מחעלם: ראשי התבות של "אשר נשיא יחטא" הם 'אני'. אדם שעסוק בכל עת בטיפוח ה'אני' שבקרבו בנקל עלול להיכשל בחטא.

רבי גד'ל אייזנר תיאר בהקשר לכך אפיזודה מעניינת, המופיעה בספר "במחיצת ר' גד'ל" (עמוד קיט-קטו): היה זה בימי השואה הנוראה, במחנה קולדיץ, לשם הובילה ההשגחה העליונה את רבי גד'ל.

טוב. אם התלמיד הגדול אומר זאת בבטחון מחלט - כנראה הוא יודע על מה הוא מדבר... אבל למחרת - אליהו הנביא עולה בסערה השמימה... והתלמידים, הם מגיעים לחפש את אליהו, חמושים בהבטחתו של אלישע. אבל אלישע אומר להם - אל תמשיכו לחפש את אליהו, הוא כבר לא יחזור... והתלמידים המשיכו לחפש, ולא מצאו אלא את הגלימה, את האדרת של אליהו. זה הספור המתאר בנביא, והספור הזה מעורר שאלה: האם אלישע חזר בו?! על סמך מה הוא מבטיח שאליהו הנביא לא עומד להעלם, ומה קרה פתאום? המסר העולה מהספור הזה, משמעותי מאוד גם לרגעים הכואבים המתארים לעיל: התלמידים של אליהו הנביא חיו בצלו של רבם הגדול, אבל את מה הם חפשו? האם את ה'געדאנק' שהוא מוכר? האם את החבור לשם שהוא נותן? או שהם חפשו את האוירה וההמלה, את הרוחיים החיצוניים של הקשר עם אליהו הנביא? אומר להם אלישע הנביא: אליהו הנביא לעולם לא יעלם מכאן! כי לפנימיות שלו, לנקדה שהוא עבד אתה בעולם - תוכלו להתחבר עד סוף כל הדורות... אבל אם אתם מחפשים את הגוף שלו - אז אכן, הוא נעלם ולא ישוב יותר... הרגעים האלה, בהם אנחנו מוצאים את עצמנו בלי ה'דעת', בלי הדברים שעליהם הסתמכנו רק אתמול, ברוחניות ובגשמייות - הם רגעים עצומים של הזדמנות! אם אתה מצליח לשתק באותם רגעים, ולנטרל את הרגשות והתסכולים החיצוניים של האגו האנושי שנפגע מאבוד ה'דעת', אם אתה מבין שהקדוש ברוך הוא הוא זה שהחליט שעכשו לא יהיה לך את הדעת, וזה לא כי הוא רוצה חלילה לפגוע בך, אלא פשוט כי הוא רוצה להביא אותך לנקדה עמקה יותר של קשר - אתה מנצל את הרגע החלש והפגיע הזה לחבור עמך יותר!

לעי"נ האשה החשובה
 מרת צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר שיחי'
 יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

במחנה זה הועסקו היהודים בעבודות כפיה המשברות את הגוף ואת הנפש, ורבי גד'ל, כדרכו, ניסה לרומם את רוח היהודים המושפלת עד שאול תחתיה. באחד הימים נקרא, עם עוד קבוצת יהודים, לעבודות חפירה קשות.

לדעת את השעה, וקבעו כי עליהם לעבוד אך ורק על פי פקודות. לא חלפו דקותיים, והמייסטער המהולל חלף ליד הבור ואמר, כאילו באקראי: "האלב צוועלף" (אחת עשרה וחצי)...

קאמראד'ן - אמר שוב ר' גד'ל - אם ירצה המייסטער

שלנו, יתכן שיהיה לנו הרבה קולרבי לאכילה... הפעם בקע קול מתנצל: והרי גם לי עצמי אין... הו - ענה לו ר' גד'ל - אם רוצה המייסטער, בוודאי שיוכל להשיג...

השומר החל להלך אנה ואנה, ולא חלפו רגעים רבים, עד שלפתע החלו להתגלגל על תוך בורות החפירה כמה צנוניות...

באותם ימים אפילו חתיכות קליפות היו נחשבות לאוצר, נקל לשער, את גודל המתנה שבצנוניות של ממש...

הפעם, לא עצרו האסירים כח - וחיוך רחב נשפך על פניהם.

ר' גד'ל עדיין שמר על סבר פנים רציני, אולם השומר חש כי דבר מה אינו כשורה... כבר למחרת הלשין על ר' גד'ל לרשע האכזר הממונה עליו, נאצי חסר לב, אשר בכל פעם שעבר ליד האסירים היו הללו משפילים את עיניהם לבל יאלצו להביט אל תוך עיניו ולפגוש את מבטו.

ר' גד'ל נענש בכמה מכות הגונות על ראשו, ועוד ימים רבים זכרו שם את המעשה.

הנה כי כן, אדם הלוקה במידת הגאווה, מסוגל בשל גאותו הסרוחה להדרדר לשפל המדרגה ולהופיע כשוטה גמור העושה הכל על מנת להשיג עוד ועוד כבוד, וכדי בזיון וקצף.

בשך גאותו הסרוחה להדרדר לשפל המדרגה ולהופיע כשוטה גמור העושה הכל על מנת להשיג עוד ועוד כבוד, וכדי בזיון וקצף.

בשך גאותו הסרוחה להדרדר לשפל המדרגה ולהופיע כשוטה גמור העושה הכל על מנת להשיג עוד ועוד כבוד, וכדי בזיון וקצף.

פי כל עוד הִיָּה לָךְ אֶת הַדַּעַת, אֶת הַבְּרֵעַן' בְּעִבּוּדֵי הַשֵּׁם, כָּל זְמַן שֶׁהֲרַגְשָׁתְךָ אֶת הָאֲמוּנָה, וַיִּכְלַתְךָ לְמַשֵּׁשׁ בְּיָדֶיךָ אֶת הַחֲבוּר לְשֵׁם - זֶה הִיָּה מְגַבֵּל. כִּי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא 'טְמִיר וְנֶעְלָם', הוּא הַרְבֵּה יוֹתֵר גָּדוֹל וּמְפֹשֵׁט מִכָּל תְּפִיסָה וְהִבְנָה אֲנוּשִׁית!

אָבֵל כְּשֶׁאַתָּה מְגִיעַ לְמָקוֹם שָׁבוּ אֵתָּה לְכַאוּרָה לֹא מְרַגֵּשׁ כְּלוּם, וְאֵין לָךְ שׁוֹם הַשָּׂג שְׁנוֹתֵן לָךְ תְּחוּשֵׁת בְּטָחוֹן, בְּאוֹתָם רְגָעִים אֵתָּה נִמְצָא בְּמָקוֹם שֶׁהִכַּל 'טְמִיר וְנֶעְלָם' - וְשֵׁם אֵתָּה מְסַגֵּל לְהַתְחַבֵּר בְּאֵמַת לְבוּרָא הַטְּמִיר וְהַנֶּעְלָם!

לְנַחֵשׁ יֵשׁ תְּקוּפוֹת בְּחַיִּים שֶׁבָּהֶם הוּא בְּלִי עוֹר לְגוּפוֹ. הָעוֹר הַיֵּשֵׁן מִתְקַלֵּף מִמֶּנּוּ, וְהוּא נִשְׂאָר עָרוּם וּפְגִיעֵ. בְּאוֹתָם רְגָעִים, אִם הוּא יִנְסֶה לְהִלָּחֵם עִם הַמְּצַב, אִם הוּא יִנְסֶה לְהוֹכִיחַ לְעַצְמוֹ שֶׁהוּא עֲדִין חֹזֵק וְלֹא פְּגִיעֵ - הוּא עֲלוּל לְמִצָּא אֶת עַצְמוֹ פְּצוּעַ וְחָבוּל.

מָה עוֹשֶׂה הַנְּחָשׁ? מִתְחַבֵּא בֵּין הַסְּלָעִים, מְמַתִּין בְּסַבְּלָנוּת - עַד שֶׁעוֹר חֲדָשׁ עוֹטֵף אוֹתוֹ, וְהוּא יוֹצֵא לְאוֹר נָאֶה וְרַעֲנָן הַרְבֵּה יוֹתֵר...

כְּשֶׁהַבוּרָא לּוֹקֵחַ מֵאֲתָנּוּ אֶת הַדַּעַת, כְּשֶׁהַ'מוֹחִין' נֶעְלָמִים, כְּשֶׁהַדְּבָרִים שֶׁעֲלִיהֶם סִמְכְנוּ מִתְעַרְעְרִים - כָּל מָה שֶׁמִּבְקָשִׁים מֵאֲתָנּוּ זֶה סַבְּלָנוּת. לְחַכּוֹת, לְהַמְתִּין, לְשַׁתֵּק, לְקַבֵּל אֶת רְצוֹן הַשֵּׁם. לְהַכִּיר שֶׁאֵין מְגַבֵּל.

וְאִזּוֹ, כְּשֶׁאַתָּה נִכְנָע לְרְצוֹן הַשֵּׁם - אֵתָּה מֵאֲפָשֵׁר לְאוֹר הַחֲדָשׁ לְהוֹפִיעַ, וְלָתֵת לָךְ דַּעַת חֲדָשָׁה וְחֲבוּר עִמָּךְ יוֹתֵר לְאֵין סוּף...

אָדָם הָרֵאשׁוֹן נִפְּל בְּזֶה. הוּא הִיָּה מְגַבֵּל, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן לוֹ הוֹרָאָה לֹא לְאָכַל מֵעֵץ הַדַּעַת, וְהַהֲגַבְּלָה הַזֶּה סִחְרָרָה אוֹתוֹ! הוּא 'מֵת מִסַּקְרָנוּת', הוּא לֹא הִתְאַפֵּק...

אִם הוּא הִיָּה מִתְאַפֵּק, הוּא הִיָּה 'חַי מִסַּקְרָנוּת'! אִם רַק הִיָּה מְחַכֵּה שְׁלוֹשׁ שְׁעוֹת - הִיָּה אָדָם הָרֵאשׁוֹן מִבִּיא אֶת הָעוֹלָם לְתַקוּן עַל יְדֵי הַסַּבְּלָנוּת וְהַהֲכַנְעָה, וְהַהֲתַאֲפָקוֹת מוֹל הַסַּקְרָנוּת הִיָּתָה מִבִּיאָה אוֹתוֹ לְשִׂיא הַחֲבוּר...

(נְקֻדוֹת שֶׁל אוֹר - סְפִינְקָא)

בטרם הורד אל בורות החפירה, הבחין רבי גד'ל שהשומר עליהם הינו שוטה, סימן ההיכר הבולט לכך היתה הגאווה הגדולה שלו בהיותו מהלך עם משרוקית בפיו, ושעון זהב מתנופף מעל מעילו.

כידוע כשניסיון עם שוטה מצליח, הוא מסתיים טוב, אחרת, הוא עלול להיות מסוכן... בכל זאת החליט ר' גד'ל לנסות. שימו לב - לאט ר' גד'ל לחבריו - הזהרו ואל תעזו לצחוק...

מה עומד להיות? הרימו כולם את גבותיהם. בעצמי אינני יודע, אבל דבר מה יהיה כאן, ואתם - השמרו פן תצחקו... כולם הבטיחו והחלו לחפור ללא הפסקה.

'קאמראד'ן' (- חברים) - קרא לפתע ר' גד'ל בשפת ה'דויטש' בקול שנשמע היטב באוזני השומר - אם ירצה המייסטער יכול הוא להשמיע שריקה שתשמע בכל הרחוב...

בהערה זו בקש לבחון עד היכן מגעת שטיותו של אותו שומר... ואכן, כעבור שבריר דקה שלף הלה את משרוקיתו ושריקה חדה חתכה את האויר. הרי אמרתי לכם - קבע ר' גד'ל.

דקות ספורות לאחר מכן שוב נשמע קולו: קאמראד'ן, אם ירצה המייסטער שלנו עוד, נוכל לדעת מה השעה עתה... וזאת עלינו לדעת, חוקי הנאצים אסרו על היהודים

במחנה זה הועסקו היהודים בעבודות כפיה המשברות את הגוף ואת הנפש, ורבי גד'ל, כדרכו, ניסה לרומם את רוח היהודים המושפלת עד שאול תחתיה. באחד הימים נקרא, עם עוד קבוצת יהודים, לעבודות חפירה קשות.

בטרם הורד אל בורות החפירה, הבחין רבי גד'ל שהשומר עליהם הינו שוטה, סימן ההיכר הבולט לכך היתה הגאווה הגדולה שלו בהיותו מהלך עם משרוקית בפיו, ושעון זהב מתנופף מעל מעילו. כידוע כשניסיון עם שוטה מצליח, הוא מסתיים טוב, אחרת, הוא עלול להיות מסוכן... בכל זאת החליט ר' גד'ל לנסות. שימו לב - לאט ר' גד'ל לחבריו - הזהרו ואל תעזו לצחוק...

מה עומד להיות? הרימו כולם את גבותיהם. בעצמי אינני יודע, אבל דבר מה יהיה כאן, ואתם - השמרו פן תצחקו... כולם הבטיחו והחלו לחפור ללא הפסקה. 'קאמראד'ן' (- חברים) - קרא לפתע ר' גד'ל בשפת ה'דויטש' בקול שנשמע היטב באוזני השומר - אם ירצה המייסטער שלנו יכול הוא להשמיע שריקה שתשמע בכל הרחוב... בהערה זו בקש לבחון עד היכן מגעת שטיותו של אותו שומר... ואכן, כעבור שבריר דקה שלף הלה את משרוקיתו ושריקה חדה חתכה את האויר. הרי אמרתי לכם - קבע ר' גד'ל.

דקות ספורות לאחר מכן שוב נשמע קולו: קאמראד'ן, אם ירצה המייסטער שלנו עוד, נוכל לדעת מה השעה עתה... וזאת עלינו לדעת, חוקי הנאצים אסרו על היהודים

א גוט שבת

לקבלה במייל: LikutimNiflaim@gmail.com

שואל ומשיב בהלכה – פורים

אלו מצוות אנחנו חייבים לקיים בפורים?

שאלה: ?

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחס', רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

תשובה: !

ליל י"ד - בין הגברים ובין הנשים כולם חייבים במקרא מגילה. בלילה מברכים שלוש ברכות: על מקרא מגילה, שעשה ניסים וברכת שהחיינו. בברכת 'שהחיינו' יכונו גם על מצוות מתנות לאביונים. אישה שמטפלת בילדים או חולה ל"ע - בעלה חייב לדאוג לכך שתשמע את המגילה ממנו אם הוא בקי בקריאת המגילה. בכל מקרה ראוי שהרב ידאג לכך שלאחר קריאת המגילה לגברים תהיה קריאה נפרדת גם עבור הנשים.

יום י"ד - בין הגברים ובין הנשים חייבים שוב במקרא מגילה. הספרדים מברכים רק על מקרא מגילה ושעשה ניסים ולא מברכים ברכת שהחיינו. האשכנזים מברכים את כל שלוש הברכות. לאחר מכן הבעל ייתן לחברו או לשכנו **משלוח מנות** - וכן האישה חייבת במשלוח מנות לחברתה. מעיקר הדין די במשלוח אחד שיש בו שני מיני מאכל. אולם כל המרבה, הרי זה משובח.

מעיקר הדין יכול לצאת ידי חובת משלוח מנות בשני בקבוקי שתיה, המחמיר - תבוא עליו ברכה. אדם ששלח בגדים, ספרים, טבק או כסף - דברים אלו אינם נחשבים כמנות. אפילו אם הוא או אשתו אבלים תוך שנה או שלושים או שבעה, הם עדיין חייבים במשלוח מנות.

יש אומרים כי טעם המצווה הוא הגברת הרעות בין איש לאחיו (ר' שלמה אלקבץ בפירושו על מגילת אסתר). יש הדורשים את המילים: "משלוח מנות איש לרעהו" - רעהו ולא חברו, דהיינו, מי שהוא רע עימך, דווקא לו צריך לתת את משלוח המנות. יש האומרים כי הטעם הוא כדי לסייע לעניים שמתביישים לבקש צדקה, כך יוכלו לקיים את סעודת פורים בלי להתבייש - כך ירגישו חלק מן הכלל ביום החג (תרומת הדשן סימן קי"א).

צריך לתת **מתנות לאביונים** לשני אביונים. שיעור מתנה שנותן לאביון הוא כדי סעודה שיכול לקנות לעצמו (כגון: פיתה פלאפל ושתייה לכל אביון). אחד עבורו ואחד עבור אשתו ועבור כל אחד מבניו שמלאו להם י"ג שנים או בנותיו שמלאו להם י"ב שנים. צריך לתת את הכסף ביום הפורים לעני או לתת לגבאי צדקה שאוסף עבורם והוא יזכה להם באותו היום.

יש לערוך **סעודת פורים**. לכתחילה יעשה את הסעודה עם לחם ובברכת המזון יזכיר 'על הניסים'. אם שכח - לא חוזר. גם האישה צריכה להשתתף בסעודה זו. יש גם מצווה לשתות יין ולהתבסס (מכיוון שכל הנס היה על ידי יין- ושתי נטרדה במשתה היין ואסתר נבחרה למלכה במקומה, וכן עניין מפלת המן היה על ידי היין). מכל מקום, אם מחמת שכרותו עלול לבוא לידי קלות ראש, או לזלזול ולו במצווה אחת, מוטב שלא ישתכר.

מקומות שמוקפים חומה מימות יהושע בן-נון: אותן הלכות רק שמקיים אותן ב-ט"ו אדר.

פְּרֻנְסָה מְשֻׁמֵּים

אברך אחד ראה כי פרנסתו היא בדוחק רב. הוא חשב על כך והחליט ללמוד להיות סופר סת"ם. כך יכתוב דברי קדושה ויגדיל את פרנסתו. הוא החליט לכתוב את מגילת אסתר. הבעיה היתה שהוא לא שלט במלאכת הכתיבה. המגילה שכתב היתה ללא כל טעם וריח. הוא ניסה למכור אותה אבל אף אחד לא רצה לקנות אותה. אביו ראה זאת והחליט לתת את המגילה בידי סוחר. הלה לא רצה לקחת את המגילה אבל האבא התחנן: "בבקשה ממך, תנסה למכור את המגילה. גם אם יתנו פרוטות מועטות תמכור אותה וגם זה יחשב לנו לרווח".

בפרוס חג הפורים הסוחר נסע לארה"ב לצורך עסקיו. הוא עלה לביתו של אחד העשירים. אותו עשיר הזמינו לביתו וביקש לרכוש מגילה. הסוחר הראה לו עשרות מגילות בתקווה ש אחת מהן תמצא חן בעיניו. כמובן שאת המגילה של מידענו לא הוציא. הגביר בדק את כל המגילות המוצעות לפניו ואפילו אחת לא מצאה חן בעיניו. הגביר שם לב שהסוחר לא הוציא את אחת המגילות. הוא אמר לו: "אני רואה שאתה מסתיר מגילה אחת. הראה נא לי אותה". הסוחר השיב לו: "זה לא בשבילך. אתה לא תחפוץ בה". הגביר התעקש והסוחר הוציא את המגילה. להפתעתו הרבה של הסוחר הגביר אמר לו: "אני רוצה את המגילה הזו!". הגביר שילם עליה סכום הגון של \$2,500.

הסוחר התפלא ושאל את העשיר: "מדוע בחרת את המגילה הזו? הרי הבאתי לך מגילות רבות. מה מיוחד במגילה זו?". העשיר אמר: "כל המגילות שהראית לי בתחילה - אותיותיהן שוות הן בגדלן ובצורתן, עד שנראה כאילו נעשו בדפוס. אבל מגילה זו - כל אות משונה מחברתה ונעשית בצורה אחרת, אחת למעלה ואחת למטה, אחת ארוכה ואחת קצרה, אחת ישרה ואחת עקומה. מתוך כך אתה מכיר שהיא מעשי ידי סופר ולכן דווקא אותה רציתי". (מעובד מתוך 'באר הפרשה')

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט"?

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחס' שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

לשמיעת השיעורים של הרה"ג אליהו פינחס' יש להתקשר 073-3718395

מינויים

לקבלת העלון חינם במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084

כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 א ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

תלמידי חכמים - עובדי מלכות - פורים - תשפ"ג

אם ראשונים כמלאכים - האדמו"ר הרב חנוך הניך הכהן לוי מאלכסנדר זצ"ל

האדמו"ר הרב חנוך הניך הכהן לוי מאלכסנדר זצ"ל - נולד בשנת ה'תקנ"ח (1798) בלוטומירסק. נקרא על שם אבי אמו. אביו התנגד בחריפות לחסידות. כשרבינו היה צעיר לימים הוא הושפע מאוד ממלמדיו ונמשך כבר אז לחסידות. בגיל 13 הגיע לפשיסחה לסעודת אירוסיו. היהודי הקדוש מפשיסחה בחן אותו. רבינו שהיה עליו חריף השיב לכל השאלות. בגיל 15 התחתן והיה סמוך על שולחן חותנו בפשיסחה. התפרסם כעילוי. דבק ביהודי הקדוש מפשיסחה עד לפטירתו. לאחר מכן היה מגדולי תלמידיו של רבי שמחה בונים מפשיסחה והיה במחיצתו במשך שנים עשרה שנה עד לפטירתו. לאחר פטירתו דבק ברבי מנחם מנדל מורגנשטרן מקוצק (השרף מקוצק) כשעדיין ישב בטומשוב. בשנת ה'תקצ"צ (1830) תמך במרד הפולני. רבינו נאלץ מחמת הרדיפות להחליף את שם המשפחה משאטין ללוי. בשנת ה'תרי"ט (1859) לאחר פטירת הרבי מקוצק קיבל את הנהגת האדמו"ר רבי יצחק מאיר אלטר (האדמו"ר הראשון מגור). כעבור שבע שנים נפטר גם רבי ר' יצחק מאיר בנוסף ל-13 ילדיו שנפטרו לפניו. נכדו רבי יהודה אריה לייב אלטר, ה'שפת אמת' היה אז בן 19 וסירב למלא את מקום סבו.

רבינו הסתיר את עצמו וסירב לשמש כרבי. לאחר פטירת חותנו וחמותו קיבל סכום גדול מהירושה. רבינו מסר את הכסף לסוחר כאשר ההסכם ביניהם היה שאת הרווחים יחלקו ביניהם. הסוחר הפסיד את כל הכסף. היו תקופות שבבית רבינו אפילו לחם לא היה לו. מאחר ולא היתה לו פרנסה הוא נאלץ לקבל את הרבנות. בהתחלה שימש כרב בנובידבור. בגיל 68 שימש כאדמו"ר לאלפי חסידי גור באלכסנדר שהפכה למרכז חסידי גדול. גם ה'שפת אמת' קיבל את מרותו ונסע לאלכסנדר. משם שימש ברבנות פרושניץ. במשך כל חייו נידב לעניי ארץ ישראל את הכספים שקיבל מפדיון הבן. עמל על התורה ועל החסידות יומם ולילה למעלה מכוחותיו. התפרסם כגאון. בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו. לעת זקנותו העיד על עצמו שלא חיסר מימיו טבילה במקווה מלבד בתשעה באב ויום הכיפורים. בשנת ה'תרכ"ח (1868) חלה וסבל ייסורים קשים. רבינו קיבל אותם באהבה. רבינו אמר: "החסידים נוהגים לעשות סעודות בשיתור ובשיבסר בחודש אדר. אני אעשה להם אף שמינסר". רבינו נפטר ב-י"ח אדר ב' ה'תר"ל (1870) כפי שאמר. חי כ-72 שנים. ציונו בבית הקברות היהודי של אלכסנדר לודז'. האדמו"ר ר' יהודה אריה לייב מגור (ה'שפת אמת') מילא את מקומו באדמו"רות.

אביו: ר' פינחס יעקב (רב בלוטמרסק הסמוכה ללודז'. בן אחר בן לשפתי כהן). **אמו:** מרת שרה חנה (בת הגאון רבי חנוך העניך הכהן שאטין מקאליש). **אשתו:** בת ר' יעקב יעקל פאקטיר (מעשירי פשיסחה. התפרנס מכריתת עצים). **ילדיו:** ר' יחיאל אפרים פישל, מרת ברכה שפרה מרים (בתו הבכורה, נישאה לר' מנחם מנדל מורגנשטרן), מרת חיה ציפורה (נישאה לר' משה). **מרבתי:** האדמו"רים ר' יעקב יצחק רבינוביץ (היהודי הקדוש מפשיסחה), ר' שמחה בונים מפשיסחה ור' מנחם מנדל מורגנשטרן מקוצק. **מתלמידיו:** האדמו"ר ר' יהודה אריה לייב מגור (ה'שפת אמת'), האדמו"ר ר' אברהם בורנשטיין מסוכטשוב (ה'אבני מזר'), ר' פינחס אליהו רוטנברג (הרב של פילץ), ר' אברהם מפורישוב, ר' אברהם יהודה לייב מבראק, ר' צבי הירש לייבל מטומשוב, ר' צבי הירש מפרצובה, ר' בן ציון מאוסטרובה, ר' נח שחור ועוד (חותנו של ה'אמרי אמת' מגור). **מספריו:** **חשבה לטובה** - מדברי תורתו.

ה הרב ר' יחיאל פישל בהרה"ק מאלכסנדר זצ"ל סיפר שפעם אחת הרבנית אשת הרה"ק ה'שפת אמת' זצ"ל מגור באה לרבינו והזכירה את בעלה ה'שפת אמת' שיש לו על המצח מחלת עור. הוא סובל מזה הרבה וקשה מאוד לרפא אותו. הרבי מאלכסנדר זצ"ל השיב לה כי גם הוא היה סובל ממחלה זו על מצחו וכעת מצחו נקי כי התרפא.

היא נסעה בחזרה לביתה וסיפרה לבעלה ה'שפת אמת' זצ"ל, ואמר לה שאתמול התפלא שפתאום התרפא. אז אמר לה: "מדוע לא הזכרת לפניו שאני לא שומע כל כך בטוב, והיה מברך אותי שאשמע מהיום והלאה, בוודאי הייתי מתרפא תיכף גם על זה". (מעובד מתוך 'זיכרונם לברכה' מאת הרב אהרון פרלוב).

ב בעיר לויביטש שבפולין הסתבך במשפט קשה והיה צפוי לעונש חמור מאוד. הוא בא בבכייה אל רבינו לבקש על נפשו. רבינו בירך בשפה רפה ולא הבטיח לו ישועה ודאית. אותו יהודי הפציר מאוד ברבינו וביקש הבטחה. רבינו אמר לו: "אולי תישאר כאן בשבת-קודש?". וכן עשה. בליל שבת קודש קודם הקידוש הרבי זי"ע התחיל לומר את תפילת "ריבון כל העולמים".

כאשר הגיע לתיבות "מלך כביר מלך לובש רחמים", נתקל כאילו בלישניה ואמר "כביר מלך לויביטש". מישהו מהציבור אמר לתקן הטעות ושוב מרן זי"ע חזר ואמר "מלך יחיד ומיוחד, מלך, כביר מלך לויביטש". שתקו כולם כי הבינו שיש כאן דבר מכוון נסתר.

במוצאי שבת קודש אותו יהודי נכנס להיפרד מרבינו. מרן פנה אליו במאור פנים ובירכו והבטיח לו שבוודאי ישועתו קרובה. היהודי שאל בפליאה: "רבינו, מה השתנה מקודם השבת לאחריה?". הצדיק השיב לו: "חיפשתי להמשיך ישועה עבורך, אבל כל שערי שמיים נסתמו בעדך ולא ידעתי להשית עצה בנפשי".

"אולם מה'מלכים' של ליל שבת נעשים 'שערים' במוצאי שבת. לכן החלטתי להמליך מלך חדש על לויביטש שמעתה יהיה 'כביר' מלך לויביטש. דרך השער החדש שנפתח על ידי מלך זה הצלחתי להמשיך לך ישועה". כידוע שדרכו של רבינו היתה לדבר בלישנא דחכמתא ומי יעמוד בסוד קדושים ואכן האיש בדרך פלא במשפט יצא זכאי. (מעובד מתוך חשבה לטובה)

נ סיד אחד בא לפני רבינו והגיש לו קוויטל של חברו. כאשר רבינו הביט בפתקא הוא אמר לו: "פתקא זו היתה במקום גדול". יותר לא אמר אליו כלום. האיש חקר ודרש ונודע לו שהפתקא זו היתה עוד בהיכל קודשו של מרן הרבי מנחם מנדל מורגנשטרן מקוצק זיע"א וגם הוא קרא פתקא זו בפיו. (מעובד מתוך חשבה לטובה)

כחו של ויתור

גדולה, גם להם צפוף, גם הם השאירו בקשה להודיע להם וגם הם כבר גייסו את דמי הקדימה והם פה.

דירה אחת ושנינו צריכים את אותה דירה. מי תוותר ומי תיהנה מדירה חדשה וגדולה? מי קודמת למי- היא שבאה ראשונה או אני שהצפיפות אצלי יותר קשה? היא שגדולה ממני או אני שנחנקת יותר בפחות מטרים עם משפחה יותר גדולה. זה היה מאוד לא נעים. למרות שאנחנו אחיות קרובות ואוהבות, היה קשה לחשוב על ויתור. יש כאן גם בעלים - וגם להם יש דעה, ויש ילדים שסובלים מהצפיפות. מה עושים?

אחרי התלבטויות הפקדנו צ'ק אחד בידי של מנהל המכירות. הודענו לו שהוא יקבל הודעה על שם מי לרשום את הדירה. בינתיים היא תפוסה - לנו או להם. חזרנו לבית ליום סוער של דיבורים ומחשבות. גם אחותי ניהלה בביתה דו-שיח מורכב. כל המשפחה המורחבת ידעה על כך.

החלטנו לוותר על הדירה. חששנו שלא תפרוץ מחלוקת. ויתור לא פשוט שישאיר אותנו בצפיפות. החלטנו והיינו שלמים עם ההחלטה. כך הגענו אל משרד המכירות כדי להודיע להם את החלטתנו. להפתעתנו מצאנו שם את אחותי וג'סי. גם הם חשבו לוותר. כמעט רבנו שם על הזכות לוותר. בסוף לקחנו את הצ'ק שלנו בחזרה, בירכנו בחמימות אמיתית מכל הלב את אחותי וג'סי והשאירו אותם שם לחתום על המסמכים.

התקופה הבאה לא היתה קלה. אחותי קיבלה את הדירה. כשעברה אליה היתה לה רווחה ענקית. שמחתי בשמחתה, השתתפנו מכל הלב בחנוכת הבית ואפילו הכנו מנה ראשונה. הצפיפות עדיין העיקה. אבל לא מוותרים על המעשה הוויתור. כחצי שנה אחרי שאחותי עברה השכנה לידינו פנתה ושאלה אם נרצה לקנות ממנה את דירתה. הוריה קשישים והם זקוקים לעזרה לכן היא עוברת עם משפחתה לגור לידם.

היא ידעה על הצפיפות שלנו ולכן היא הציעה לנו אותה לפני כולם. עוד באותו ערב ענינו תשובה חיובית. זה לא היה קל כי לא יכולנו להסתמך על מכירת הדירה שלנו בתור חלק מהתשלום. אבל היו יתרונות אחרים: היות שמדובר בעוד דירה, נוכל לבנות חלק ממנה כיחידת דיור קטנה ולהשכיר אותה. לכן אנחנו יכולים לקחת משכנתא גדולה מאוד ולשלם בעזרת דמי השכירות חלק ממנה, כך שיישאר לנו לשלם רק את הסכום שתכננו מלכתחילה עבור הגדלת הדירה.

שנה לאחר מכן היתה לנו דירה מחודשת, גדולה ויפה וגם דירה נוספת צדדית שהושכרה במהרה במחיר הרבה יותר טוב משחלמנו עליו. אין מישהו שלא רואה בסיפור השגחה עליונה ותמורה מיידית ושווה במיוחד לויתור!

להלן סיפור שמעובד מתוך העלון 'אור שרה'. יש בסיפור זה ללמד אותנו כי מויתורים לא מפסידים לעולם! להלן הסיפור מפי בעלת המעשה:

כשאחותי התחתנה, הוריי קנו לה דירת שלושה חדרים במחיר זול באחד הפרויקטים לציבור החרדי. כשאני התחתנתי, מחירי הדירות עלו. בכל זאת ההורים קנו לנו דירת שלושה חדרים מרוחקת מעט מהאזור בו גרה אחותי. אחרי 15 שנה אני ואחותי היינו משפחות ברוכות ילדים שדירת שלושה חדרים כבר לא הספיקה לנו.

לסגור מרפסת או להוסיף חדר לא היתה אפשרות. היה צורך בשטח נוסף לילדים שנולדו וגם לגדולים יותר שרצו פרטיות. למרות שאנחנו אוהבים מאוד את הדירה ואת הסביבה לא היתה לנו ברירה אלא לחפש דירה אחרת.

באותו זמן היו בעיר מספר פרויקטים בבניה. חשבנו למכור את דירתנו ובאמצעות משכנתא ארוכת טווח נשפר את תנאי החיים שלנו. אחרי בירור קצר הבנו כי אנחנו בבעיה. כל הפרויקטים נמכרו כבר על הנייר. לא היתה דירה אחת פנויה שתענה על צרכינו. יום אחד בעודי במקום עבודתי קיבלתי שיחה טלפונית. מנהל משרד המכירות של אחד הפרויקטים הודיע לי כי קונה אחד ביטל את הקניה והתפנתה דירה המתאימה לנו. רק שנדע שיש הרבה כמונו שהשאירו פרטים והוא מודיע שהראשון שביא את דמי הקדימה ויחתום - ירוויח. הוא לא מחכה לאף אחד.

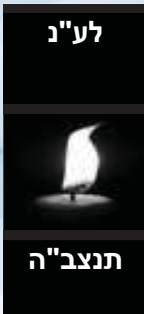
מיד ביקשתי רשות מהמנהלת לצאת להפסקה קלה. התחלתי להרים טלפונים כדי לגייס את הסכום. בעלי בזמן הלימוד לא פותח את הסלולרי ולכן היה ברור שלא אוכל לדבר איתו בבוקר. עלי לבדוק בעצמי איך אני מגייסת את הסכום הראשוני. לא יכולתי אלא להתפלל שהדירה הזו תישאר שלי. לא היה פשוט לחפש את הסכום, אבל התכוננו לשלב הזה וחשבנו שאם ייווצר מצב שכזה נלווה את הכספים מתוך רשימת אנשים וארגונים שיעזרו לנו.

ארגנתי ב"ה את הכסף. חיכיתי לצהריים, אז אפגוש את בעלי לארוחה עם הילדים ואספר לו. מבחינה טכנית יש לי את הסכום ואפשר לתת צ'ק במקום. משם ניסע למשרד המכירות בשטח ובעזרת ה' עד הערב נהיה בעלי דירה חדשה משלנו ונוכל להוציא את דירתנו הישנה למכירה.

בצהריים מיהרתי הביתה. בעלי כבר היה שם. בכמה מילים סיפרתי לו וראיתי את האושר מתפשט על פניו. השארנו את הקטנים בידיהן של הגדולות ומיהרנו לקחת מונית לאתר הבניה מצוידים בפנקס צ'קים.

נכנסנו לשם ואז ראינו זוג נוסף שיושב וממתין. משום מה חשבנו שרק אנחנו נצליח לגייס את הכסף במהירות והגענו הכי מהר שיכולנו. ההפתעה היתה יותר גדולה כי מי שחיכו למנהל המכירות היו אחותי וג'סי. גם הם חיפשו דירה

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל וילד יחיא בן יוסף ז"ל פואד אברהם בן רג'ינה ז"ל מאיר מורד בן שושנה ז"ל יצחק בן ברק דב ז"ל יצחק יעקב בן רחל ז"ל זרבה בת שושנה רייזל ע"ה מאירה בת יפה ע"ה מרים בן דבורה ז"ל אקבלי יוסף חיים בן נסכה ז"ל ר' שאול בן סילביה זצ"ל צדיק חכם בן חזלה ז"ל מזל בת שמעון ע"ה שני בת אסתר ע"ה דוד בר חביבה ז"ל יוסף בן מרים נוסרת ז"ל מסודי בת חביבה ע"ה חווה בת יעקב צבי ע"ה יעקב בן אסתר ז"ל אסתר בת גולה גאולה ע"ה יצחק בן מישא אסתר ז"ל אביגדור בן ג'ולי ז"ל יוסף בר סעדה ז"ל ברכה בת מרדכי ע"ה רחל רפאת בת אסתר ז"ל שלום בן אסתר ז"ל יעקב בן נעמה ז"ל מרים בת שרה ע"ה אריה בן מרים ז"ל דוד יצחק בן פרתה ז"ל פיבי מלכה בת מזלי ע"ה אלון בן סעדה ז"ל גורג'יה בת נעימה ע"ה נעמי בת כתום ע"ה אילנה (מחרוזה) בת שרה ע"ה אליאור בן פרידה ז"ל משה בן רוזה ז"ל מאיר בן נעמי ז"ל שושנה בת נעמי ע"ה

הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל אליהו אליאס בן אלגריה ז"ל רפאל בן אסתר ז"ל יצחק בן חביבה ז"ל אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל קסאנש בת דגיטו ע"ה סוליקה בת עישה ע"ה שרה בת נרקיס ע"ה יעקב בן סלימה ז"ל ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה יהודה בן סעידה ז"ל עפאת בת השמנת ע"ה חיים חמוטל בן רינה ז"ל שפרה בת פסיה ע"ה

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל רחמים בן רחל ז"ל חיים משה גישון בן שלמה יחזקאל ז"ל ר' עוליאל ישונה בן סטה מקנין ז"ל אביחי בן אסתר ז"ל נעימה בת גורג'יה ע"ה חי זיזי בן קלרה ז"ל ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל אסתר בת נעמי ע"ה ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל אורה בת נעימה ע"ה מישא אסתר בת זרהה ע"ה מסעוד בן יוסף ז"ל רחמה בת מסעודה ע"ה סעידה בת תופחה ע"ה

**נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!**

בס"ד גיליון: 1104

הדלקת הנר: 17:31 צאת השבת: 18:32 רבינו תם: 19:07 (לפי אפיק ת"א),
הפטרת השבוע: ויאמר שמואל (שמואל א' טו), שבת זכור.

או צרות הפרשה

פרשת "זיקרא"

"וּיִקְרָא אֶל מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר ה' אֵלָיו מֵאוֹהֶל מוֹעֵד" [א, א].

משה רבנו לא נכנס לאוהל מועד עד שהקב"ה קרא לו. הרמב"ם כתב, שמכאן ילמד כל אדם: ומה משה רבנו, אבי החכמה והנבואה, לא נכנס לאוהל מועד עד שהקב"ה קרא לו, כל אדם בוודאי שצריך לקבל רשות, בטרם כניסתו לבית. גם לאחר שקיבל רשות להיכנס – אל ישב עד שיאמרו לו "שב", הביאו לפניו לאכול – לא יאכל עד שיאמרו לו "אכול". מי שלא עושה כן, אומר הרמב"ם, אין בו דעת, ונבלה טובה הימנו. ספר רבי יהודה צדקה זצ"ל: בשנת תשי"ד הייתה ישיבת פורת יוסף מפוזרת בכמה בתי כנסיות בשכונת הבורכים, לאחר שבשנת תשי"ח הישיבה, שהייתה בעיר העתיקה, הוצתה באש על ידי הירדנים. היה צורך למצוא פתרון למבנה קבע לישיבה. נדיב לב רצה לנדוב מגרש ברחוב ישעיהו, מול קולנוע אדיסון, אך רבי עזרא עטיה זצ"ל סרב להקים את הישיבה מול מקום טומאה. סוף דבר, מישהו נידב חצי מגרש ברחוב יוסף בן מתתיהו, והיה צורך להשיג כסף להשלמת רכישת המגרש, ולבניין הישיבה.

שבת קודש פרשת תרומה הוכרזה כשבת התרמה לישיבה. אני נסעתי לאנגליה, והתארחתי בביתו של הרב סולמאן דוד ששון, שהיה איש עסקים גדול ואספן עתיקות. היה לו בית גדול מאוד, ובכל שבת היו מתארחים בביתו למעלה מחמישים איש, כולם מסובים סביב שולחן אחד ארוך וגדול.

בשובנו בליל שבת מתפילת ערבית, הייתי רעב מאוד, שכן במשך כל יום ששי לא אכלתי, כי הייתי עסוק. הסתובבתי על פיתחם של נדיבים. ואז החלו באמירת "שלום עליכם". כשסיימו, החלו ב"הקפת השולחן" כסדר האר"י, ולהקיף שולחן כה גדול אינו דבר כה קצר... כשסיימו, החלו באמירת "אזמר בשבחין", ו"יומא דא מתעטרא". אחר כך החלו לברך את הילדים, ורק אז נגשו לקדש, וגם זה אחרי שאמרו "לשם יחוד" ארוך מהספר "לשון חכמים" למרן הבן איש חי...

סוף כל סוף נטלו ידים. רבי סולמאן בצע על י"ב ככרות, והחל לחלק בין המסובים. אכלתי כזית לחם. מיד אחר כך הביאו לשולחן שבעה סוגים של דגים מהבילים, ומכיוון, שכאמור, הייתי רעב מאוד, רציתי להתחיל לאכול. אלא שאז ראיתי כי אף אחד לא שולח ידו לצלחת. כולם ממתנינים לרבי סולמאן, שיפתח בסעודה ראשון, אך הוא לא מתחיל. הוא ישב זקוף, יד על יד, ולא נוגע באוכל. הוא יושב וממתין!

כעבור דקות ארוכות, קם הרב סולמאן מכיסאו, נעמד זקוף מלוא קומתו, לכבוד אימו שנכנסה לחדר. התברר כי היא יצאה להחליף את בגדיה, והוא חיכה לה עד שתשוב. גם לאחר כניסתה, הוא לא החל לאכול, עד שאימו התיישבה במקומה, והחלה לאכול. כשהתחילה, החל הרב סולמאן לאכול, ורק אחריו אכלו כל המסובים. עד כאן סיפור הדברים.

ממעשה זה אנו למדים מידת דרך ארץ! כשאדם מתארך בביתם של אחרים עליו להתנהג בדרך ארץ, ולא לאכול לפני שבעל הבית מתחיל לאכול, ואומר לו "אכול" (דורש ציון).

"וישיע אותו בכנפיו לא יבריל והקטיר אתו הכהן המזבחה" [א, יז]. החביבות המיוחדת שבקרבן העני.

רש"י מביא את דרשת חז"ל: "והלא אין לך הדיוט שמריח ריח רע של כנפים נשרפים, ואין נפשו קצה עליו, ולמה אמר הכתוב: 'והקטיר'! אלא, כדי שיהא המזבח שבע ומהודר בקרבנו של עני". כתוב כאן, שהיות והקב"ה אוהב את מנחתו של העני, שהרי עני הוא זה המביא עוף, לפיכך הוא אומר שאפילו משהו שאין לו ריח טוב – רצוי, אהוב ומקובל לפניו! היכן מצינו שהקב"ה אוהב את קרבנו של העני?

במדרש מסופר, שיום אחד ציווה אגריפס המלך את הכהן הגדול, לבל יקריב שום קרבן של שום אדם, רק את שלו. הוא הביא לכהן אלף עולות וביקש ממנו להקריב את כולן ביום אחד.

אחר הצהריים הגיע עני ובידו שתי יונים, וביקש מהכהן שהקריב אותן עבורו. הכהן אמר לו כי המלך ציווה עליו שלא יקריב, אך העני התחנן ואמר: "אדוני הכהן, ארבעה יונים אני צד בכל יום, אני מקריב שניים, ומתפרנס בשניים. אם אתה לא מקריב – אתה חותך את פרנסתי". הכהן לא יכול היה לעמוד בתחנוניו. נטלן והקריבן.

ממשך המדרש ומספר: "בחלום נראה לו לאגריפס המלך – 'קרבנו של עני קודמך'. שלח ואמר לכהן: 'לא כך אמרתי לך, אל יקריב אדם חוץ ממני היום!' אמר לו: 'אדוני המלך, בא עני אחד ובידו שני תורין, אמר לי: 'הקרב לי את אלוי'. אמרתי לו: 'המלך ציווני ואמר לי אל יקריב אדם חוץ ממני היום.' אמר לי: 'ארבעה אני צד בכל יום, אני מקריב שניים ומתפרנס בשניים. אם אי אתה מקריבן – אתה חותך את פרנסתי. לא היה לי להקריב: אמר לו המלך 'יפה עשית כל מה שעשית'."

מכאן מוכיח המדרש, כי הקב"ה אוהב את קרבנו של העני, ושתי היונים שהביא אותו עני, קדמו לאלף העולות שהביא אגריפס! שמה תאמר שדווקא בקורבנותיו של אגריפס המלך אין הקב"ה כל כך חפץ, ורק ביחס אליו התגלה לו בחלום כי קרבן העני קדמו – לכן מביא המדרש (שם) סיפור נוסף:

מעשה באדם שהביא שור בריא וחזק לבית המקדש, וכשבאו להקריבו, "היו הכהנים מושכים אותו לקורבן – ולא היה נמשך". השור סרב לזוז ממקומו! "בא עני אחד ובידו אגודה של טרוקסימה (אגודת עלים ירוקים), הושיטה לשור ואכלה, וגעש (השור התעטש), ויצאה לו מחט מתוך הוושט".

התברר כי לא בכדי לא זז השור ממקומו. בגלל המחט שהייתה תחובה בוושטו – הוא לא היה כשר לקרבן. רק אחרי שהעני האכיל אותו, והשור התעטש והמחט יצאה – הוכשר השור להקרבה. ובאמת באותו הרגע שיצאה המחט, נמשך השור לקרבן". מסיים המדרש: "נראה לבעל השור בחלומו: קרבנו של עני קדמך".

המדרש מביא מעשה נוסף: מעשה באישה אחת שהביאה קומץ של סולת לבית המקדש, והיה הכהן מבזה אותה. אמר: 'ראו מה הן מקריבות? מה יש בזה לאכול? מה יש בזה להקריב? נראה לכהן בחלום: 'אל תבזה אותה, כאילו את נפשה הקריבה!' אותו קומץ קטן שהביאה האישה הענייה, חשוב ומקובל לפני ה' יותר מכל הקרבנות, משום שבהבאתו "את נפשה הקריבה".

לרפואת יוסף בן זולכיה הי"ו, אליהו בן אסתר הי"ו, ענת בת אסתר הי"ו, מרדכי בן שרה הי"ו, דניאל בן רותם הי"ו, מיכל אפרת חיה בת דיאנה הי"ו, נדב חיים בן אירית הי"ו.

הבדל נוסף בין קרבנו של עשיר לקרבנו של עני: בקרבנות שמביא העשיר, אין מתכפר לו עד שיסמוך ידיו על ראש קרבנו ויתוודה, שנאמר: "וסמך ידו על ראש העולה ונרצה לו לכפר עליו", אבל מנחת עני מכפרת אפילו בלא תשובה. טעם הדבר הוא, משום שכל ימיו של העני בתשובה. בכל עת ובכל שעה הוא דואג לפרנסתו, ולפרנסת אשתו וילדיו. הוא חושש תמיד שמא עוונותיו הביאו עליו את גזרת העוני. מחשבותיו שונות לגמרי ממחשבותיו של העשיר. לפיכך גם קרבנו רצוי ומקובל יותר מקרבנו של העשיר, ואף בלא תשובה מתכפר לו, שהרי, כאמור, בלאו הכי כל ימיו בתשובה (דורש ציון).

"והשיב את הגזלה אשר גזל" [ה, מג].

יחיאל הינו בעל חנות נעליים ברחוב מרכזי בעיר פלוגית. הוא נוהג להעמיד מחוץ לחנותו שולחן ועליו מניח נעליים מדגמים ישנים, שנותרו לו מהם רק זוגות בודדים. מכל זוג נעליים מונחת לתצוגה על השולחן רק נעל אחת, ימין או שמאל. ממול חנותו של יחיאל, ישנה חנות נוספת בבעלות גבריאל. לאחרונה התעוררו בקרבם של גבריאל תחושות רוגז וקנאה כלפי יחיאל ה"מתחרה", משום שיחיאל החל למכור נעליים ממותג מצליח ולקוחות רבים ממלאים את חנותו... באחד הימים, החליט גבריאל לעשות מעשה שלא ייעשה. הוא ידע שיחיאל נוהג לסגור את חנותו בצהריים ולצאת לביתו למשך שעתיים, ואת השולחן שעליו נעלי התצוגה הוא משאיר מחוץ לחנותו, כי נעל בודדת אינה אמורה להיגנב [שכן אין מה לעשות בה], וגם משום שהשולחן עומד ברחוב שבדרך כלל הומה אדם. באותו היום התקרב גבריאל אל השולחן שמחוץ לחנותו של יחיאל, המתין לרגע שבו העוברים ושבים לא יבחינו במעשיו, ובזריזות יוצאת-דופן הכניס נעל ועוד נעל לתוך שק גדול, עד שהשולחן נותר ריק לגמרי...

כעבור שעה הגיע יחיאל והזדעזע לגלות שהנעליים שעל גבי השולחן נגנבו. הוא שאל וביירר אצל בעלי החנויות הסמוכות אם מאן דהוא הבחין בגנב, ולאחר שכולם השיבו בשלילה, חשב יחיאל לעצמו שמעתה אין לו מה לעשות בנעליים הבודדות, התופסות מקום בחנותו, ולכן השליכן לאשפה...

באותו הלילה, גבריאל לא הצליח לעצום עין. הוא נתקף בייסורי מצפון קשים בעקבות גניבתו החמורה, וגם נזכר בדברים ששמע אודות חומרת עוון הגזל, ואודות העונשים הנוראים הצפויים לגנב... השכם בבוקר ניגש גבריאל לחנותו של יחיאל ובידו שק הנעליים הגנובות. הוא סידרן בחזרה על גבי השולחן, ועכשיו תפסו יחיאל "על חם"...

"אם הינך חושב לצאת על ידי החזרת הנעליים לשולחן, אתה טועה!" הודיע יחיאל, "אין לי כבר מה לעשות בנעליים הללו, כי הנעליים התואמות להן כבר נזרקו, כך שעליך לשלם לי את מחיר כל הזוגות!". לעומתו טוען גבריאל: "אני החזרתי בדיוק את מה שלקחתי, וקיימתי בכך את מצות 'והשיב את הגזילה אשר גזל', ומה שאתה איבדת בידך את הנעל השנייה מכל זוג - אין זו בעיה שלי"... עם מי הדין?

השיב מו"ר הגאון זילברשטיין שליט"א: שנינו במסכת בבא קמא (צ"ו): גזל חמץ ועבר עליו הפסח (בעודו ברשות הגזלן) - אומר לו (הגנב לנגב) הרי שלך לפניך", ומחזיר את אותו חמץ שגזל. והגם שהחמץ כבר לא שווה מאומה כי נאסר בהנאה, מכל מקום הואיל ולא חל בו שום שינוי חיצוני, יכול לומר לבעליו: "הרי שלך לפניך!"

ויש לשאול: האם גם בענייננו יוכל גבריאל הגנב לטעון כלפי יחיאל "הרי שלך לפניך" ולהיפטר בהשבת הנעליים הגנובות? ובכן, נראה שגבריאל לא ייפטר בכך, שכן לגבי חמץ, הגנב משיב בדיוק את מה שגנב, ולכן נפטר בהשבה זו. אבל בענייננו, כאשר גבריאל גנב את הנעל האחת, הוא נחשב כאילו "הזיק" ממש גם את הנעל השנייה, כי באובדן הנעל האחת אין למוכר מה לעשות עם הנעל השנייה, ואין לנעל זו שום ערך.

וכפי הנראה, יחיאל היה עשוי להתייאש מהנעליים שנגנבו, כי הגניבה נעשתה בתחום מיוחד, ללא השארת עקבות, ויחיאל לא העלה על דעתו אפשרות שפתאום הגנב יחליט לשוב בתשובה ולהשיב את הנעליים. ומטבע הדברים לאחר שהמוכר מתניאש, הוא עשוי להשליך את הנעליים הנותרות מכל זוג, כי מה יש לו לעשות בהן... ואם כן, כבר בשעת הגניבה, נחשב גבריאל לאחד שגנב זוג נעליים, וכעת, כשמשיב נעל אחת, אין זו השבה, ולכן עליו לשלם את מחיר כל הזוגות שגנב... לסיכום: גבריאל ישלם את המחיר המלא של כל זוגות הנעליים! (אחת שאלתי).

"ולא אותי קראת יעקב כי יגעת בי ישראל" [מתוך ההפטר]. במעשה העגל לא קראתם אותי!

מדוע ציווה הקב"ה על עשיית המשכן? וכי חסר לו משהו, שבגללו הוא צריך שיבנו לו משכן? נאמר בפסוק: "ועשית מנורת זהב טהור, מקשה תעשה המנורה ירכה וקנה גביעיה כפתוריה ממנה יהיו". הכול צריך היה להיות מזהב טהור. ותמוה, הלא הקב"ה יכול להביא לנו זהב וכסף בלי גבול ומידה, ומדוע הוא צריך שאנחנו נביא משלנו ונתרום למשכן? הגמרא אומרת על כך כמה תירוצים, ואחד מהם - כדי לכפר על מעשה העגל. משה רבנו אומר לקב"ה: "למה ה' יחרה אפך בעמך". מה זה "למה"? אלא הקב"ה הביא לעם ישראל זהב במצרים - "ושאלה אישה משכנתה ומגרת ביתה כלי כסף וכלי זהב ושמלות". הם לקחו את הזהב ועשו ממנו עגל - "וכסף הרביתי לה וזהב עשו לבעל". על כן אמר הקב"ה: "וייקחו לי תרומה", ינדבו זהב למשכן כדי לכפר על עגל הזהב.

על כך אומר הנביא: "ולא אותי קראת יעקב", מתי? במעשה העגל, לא קראתם אותי. הבאתם זהב ועשיתם עגל ואמרתם: "אלה אלוהיך ישראל אשר העלוך מארץ מצרים". בגלל זה: "יגעת בי ישראל", הייתי צריך אחר כך לבנות משכן.

אם לא היו עושים עגל, לא היה צריך משכן. ולמה? אומר הזוהר הקדוש: יש משכן למעלה, והגוף שלנו היה רוחני. וכמו משה שעלה למרום, היינו יכולים גם אנו לעלות למעלה ולהקריב קרבנות במשכן רוחני.

אבל ברגע שעשו את מעשה העגל, הם התגשמו, וכמו שנאמר: "ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב" - כל האורות שהיו עליהם הסתלקו מהם, ועל ידי זה נעשו גשמיים. מעתה צריך משכן גשמי, בו יקרב קרבנות גשמיים.

ולמה צריך קרבנות? כדי לכפר על חטאיהם. אם לא היו עושים את העגל, לא היו עוונות ולא חטאים, וממילא לא היו צריכים להביא קרבנות, וכמו שאומרת הגמרא: "ישראל שעמדו על הר סיני - פסקה זהמתן". ולאחר שעשו העגל, שוב הם מזוהמים בחטא, וצריכים להביא קרבן כפרה על חטאיהם.

בהגדה של פסח אומרים: "אילו קרבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו את התורה דיינו". לכאורה, איזו מעלה יש בכך שהיינו באים להר סיני בלי לקבל את התורה? אלא, שבכל הזדורות הייתה דבוקה בהם הזוהמה של הנחש מעץ הדעת. כשעמדו רגלי אבותינו ליד הר סיני, מיד פסקה זוהמתן. אם כן, אפילו אם לא היינו מקבלים את התורה, די בכך שזוהמת הנחש תסתלק מאתנו, כבר יש בכך משום מעלה ותועלת גדולה. "ישראל שעמדו על הר סיני - פסקה זוהמתן". ולאחר שעשו העגל, שוב הם מזוהמים בחטא, וצריכים להביא קרבן כפרה על חטאיהם. זהו שאומר הנביא: "ולא אותי קראת יעקב" - בגלל מעשה העגל, "יגעת בי ישראל" - בבניית המשכן והקרבת קרבנות (דורש ציון).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן כורשיד ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ שרה בת גוהר ז"ל, לע"נ סוסן בת ויקטוריה ז"ל, לע"נ טובה בת כורשיד ז"ל, לע"נ מסעוד בן פרהנג ז"ל, לע"נ מנזיה בת שוקט ז"ל, לע"נ דוד בן רבקה ז"ל, לע"נ אברהם בן עשרת ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ יחזקאל בן מלז ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ לוי בן חן בת פולין ז"ל, לע"נ משה בן רינה תחיה ז"ל, לע"נ אליהו בן מרים ז"ל, ולע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

איש לרעהו

לקט אמרות חז"ל
דעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות

מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לנצל ולהדפיס בלי רשות בכתב

מכון אהבת אמת - המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל - רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

לע"נ
אמריד
רבי
יששכר
בן הרב
מנחם
הצרפתי
זצ"ל

שבת קודש יג אדר ב' תשפד: הדלקת נרות: ירושלים: 5:16 תל-אביב: 5:32 חיפה: 5:23 מוצאי שבת: ירושלים: 6:30 תל-אביב: 6:32 חיפה: 6:31 ר"ת: 7:09

פרשת ויקרא

ענוה

מעלה לאדם שמקטין עצמו ונוהג בענוה עם זולתו!

נלמד מהפסוק: "ויקרא אל משה" (פרק א-א)

וכתב בעל הטורים: א' ד"ויקרא" זעירא, שמשא לא רצה לכתוב אלא "ויקר" כדרך שנאמר בבלעם, כאילו לא נראה לו השם אלא במקרה. ואמר לו הקב"ה לכתוב גם ב"אלף" וכתבה קטנה. והכלי יקר הביא מהילקוט: "אלף" דויקרא זעירא. "אלף" לשון לימוד כמו "ואאלפך חכמה" (איוב לג-לג) ורמז שאין הלימוד מתקיים אלא במי שמקטין עצמו.

החיד"א זצ"ל (בספרו פני דוד) ביאר בפסוק "ויקרא אל משה" שיש בו רמז למדת הענוה ומעלתה. שאף אם למד האדם תורה הרבה, יקטין עצמו, כמו שנרמז במלת "אלף" של "ויקרא" שמצד אחד מורה על רוב לימודו מלשון "ואאלפך חכמה" ומאידך ה"אלף" זעירא, שיקטין עצמו, על ידי כן יזכה "אל משה" - לניצוץ משה רבינו. ונביא את לשון של החיד"א:

"גם רמז שהיה עניו, וכל חשקו וחריצותו לקרות ולשנות, יהיה עניו זעיר שם. ואם כה יעשה לחזור על לימודו [כמו שמורה האות "ו" של "ויקרא" שנדרש לריבוי: יקרא ויחזור ויקרא כדוגמת "ויתן לך האלוקים" - יתן ויחזור ויתן] ויהיה כל עסקו בענין מועט ודרך אקראי ויהיה עניו, אזי יזכה "אל משה" - יזכה לניצוץ משה רבינו ע"ה.

ובספרו 'דבש לפי' מונה החיד"א את המעלות הטובות שישנן למי שיש בו את מדת הענוה: האחת שדומה כאילו מקריב את כל הקרבנות כמו שנאמר "ובחי אלוקים רוח נשברה" (תהלים נא). והשניה שנמחלין לו כל עונותיו. והשלישית שנעשה צינור שדרכו עובר כל השפע לעולם. וזוכה שהשי"ת מפרנסו בשפע ואינו בא לידי עניות. והרביעית, שהשכינה שרויה עליו וכולם מתייראין מפניו, כמו שנאמר "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך". והחמישית, תפלתו אינה נמאסת וזוכה לגן עדן. ו"עניו" בגימטריה "בעדן", כיון שזוכה לגן עדן.

בפסוק הנאמר על משה: "כי קרן עור פניו" (שמות לד-ט) דרשו חז"ל (מד"ר שמות מז-ו): מהיכן זכה משה לקרני ההוד? ממה שנשתייר לו מעט דיו בקולמוס וקנחה בציצית ראשו של משה.

והדברים צ"ב: היאך יתכן לומר שנשתייר דיו בקולמוס, כלום יתכן שניתן למשה רבינו דיו בלי חשבון יתר מהנצרך?!

ופירש הגאון רבי העשיל זצ"ל עפ"י מה שאמרו חז"ל שמשא רבינו כאשר הוצרך לכתוב "והאיש משה עניו מאד" (במדבר יב-ג) כתב "ענו" בלי יו"ד, נמצא שנשתייר בזה דיו בשיעור כתיבת אות יו"ד, וממנו זכה לקרני ההוד.

פירוש נוסף (ומובא בחנוכת התורה) עפ"י דברי המדרש, שבשעה שאמר משה "מחני נא מספרך" (שבת לב-לב) נמחה שמו בכך שלא נזכר בפרשת תצוה. נמצא שאותו שיעור דיו ניתן בקולמוס, ובעבור שמסר נפשו על כלל ישראל נפרעה לו בקינוח הקולמוס בראשו ובעבורה זכה לקרני ההוד.

בדרך זו ניתן לפרש גם עפ"י הפסוק בפרשתנו. מכיון שמגודל ענוותנותו של משה כתב "ויקרא" באלף קטנה, א"כ ממעט דיו זו שנשאר לו, קנחה בראשו. ובזכות ענוותנותו זכה לקרני ההוד.

"שיבוא במיוחד אלי...?!"

באחד הימים נכנסו שני בחורים לגאון מטשיבין לרבי דוב בעריש ויידנפלד זצ"ל וביקשו ממנו להתפלל עבור מנהל מוסד בירושלים, ששוכב על ערש דווי. נטל רבי דוב את שמו והתפלל לרפואתו. כשיצאו הבחורים פנה רבי דוב בעריש לגבאי ואמר לו בענוותנותו:

"איך לא הבנתי, פשוט לא תפסתי! וכי אתה באמת סובר שבאו אלי כדי שאתפלל בעבורו, בדיוק אלי באים שאתפלל... כנראה רצו לרמוז שהחולה זקוק לתרומה. חבל שלא נתתי להם..."

ואכן נתן רבי דוב בעריש לגבאי סכום נכבד והוא רץ אחריהם ומצאם. הם כמובן לא העלו כלל על דעתם לרמוז על תמיכה כספית ואילו רבי דוב בעריש לא עלה כלל על דעתו אפשרות שיבואו במיוחד אליו כמי שיש כח בתפלתו.

עוד מסופר שנכנסו אליו מדי פעם שני בחורים חשובים שלמדו בחברותא בישיבת פוניבז' כדי לדבר עמו בלימוד בסוגיות הנלמדות בישיבה בפעמים הראשונות שאלם מדוע הגיעו מבני ברק? והשיבו, כדי לדבר עמו בלימוד. הדבר כאב לו מאוד, לבוא במיוחד לדבר איתו בלימוד?!

שר התורה

המזוזה כמשל...

מעשה בצדיק רבי שמואל אליהו מזואלן זצ"ל שישב וערך שולחנו בליל שבת. באו ואמרו לו כי חסיד פלוני, שהינו תלמיד חכם, עומד בבית המדרש כשהוא מתמרמר ומתרעם על כי לא נתכבד לשבת ליד השולחן במקום מכובד...

השיב להם הרבי: "אין לו כל סיבה להתרעם, אימרו לו כי הנה המזוזה, שבוודאי עולה עליו בתורה ובקדושה, אין היא מתרעמת על שהשאירו אותה ליד הדלת".... חס"מ

שלא להכשל בגזל ממון חברו !

נלמד מהפסוק: "אדם כי יקריב מכם" (פרק א-ב)
ו כתב רש"י: "אדם" למה נאמר? מה אדם הראשון לא הקריב מן הגזל שהכל היה שלו, אף אתם לא תקריבו מן הגזל. עכ"ל.

אחת מהמצוות החשובות בימים הבעל"ט היא ההתרמה לצדקה ולהחזקת תורה. אך גם בזה יש לזכור שההתרמה תעשה במסגרת ההלכה, ובמיוחד יש להזהר שהתורם יתן תרומתו בלב שלם ולא מחמת כפייה באופנים שונים. שאם אינו נותן בלב שלם הוא חשש גזל. על חשש זה מובא בתרגום יונתן בן עוזיאל בפסוק בפרשת צו "וישחט ויקח משה... ויחטא את המזבח" - טיהר המזבח מכל ספק גזל ואונס. הרהר בלבו שמא נטלו סרכי ישראל המה השוטרים, תרומה באונס וקרבוים לעבודת המשכן. או שמא ימצא בישראל שמחמת מורא הכרוז, הביאו שלא ברצון וכתוב "מאשר ידבנו לבו" לכן טיהר משה המזבח.

מכאן עלינו ללמוד לכל מקרה שמקבל אדם ממון מחברו בדרך מתנה או שנהנה מסעודתו, עליו לוודא שאכן חברו נותן לו בלב שלם, ולא בעל כורחו, שנאלץ לתת מחמת שלא נעים לו לסרב.

וכבר העיר על כך בפלא יועץ וכך כתב: "מה מאד צריך להזהר ולשקול בפלס, שלא לקבל ושלא לאכול מאיש אשר "אכול ושתה" יאמר לו ולבו בל עמו... או דאוזלי מוזיל גביה משום כיסופא דאיכא גזל. ויש חברת רעים שנוטלים מחבריהם בתורת מתנה או בגזל על כרחם שלא בטובתם של בעלים והוא גזל גמור. ונוסף גם הוא שעוברים על לאו ד"לא תחמוד".

ומצוי הדבר באנשים מסויימים שנכנסים לחנות פירות או קטניות וכיו"ב ומורים התר לעצמם "רק לטעום" משהו או "להתכבד"... ופעמים בעל הבית מקפיד אך לא נעים לו להעיר, כי טעימה לטעימה מצטרפת לחשבון גדול...

חשש גזל שינה...

פעם החליטו אנשים לארגן שיאמרו "שירת הים" בליל שביעי של פסח בחצות, בבית הכנסת "זכרון משה". יצויין שעד אז לא נהגו לומר שם שירת הים בליל שביעי של פסח וביקשו מהגה"צ **רבי גמליאל רבינוביץ** לשמש כשליח צבור.

כשנודע הדבר לרב המקום הגאון **רבי ישראל יעקב פישר** זצ"ל קרא אליו את רבי גמליאל ואמר לו שמכיון שלא נהגו כן עד עתה, אינו מסכים שיאמרו שם שירת הים כי חושש שמא הליכת אנשים רבים ברחוב אחר חצות הלילה תעיר זקנים נשים וילדים משנתם, ולכן מי שרוצה לומר שירת הים יכול לאומרה בבתי כנסת אחרים.. **עפ"י רועה ישראל**

"אסור להעיר אותו..."

באחת התקופות, היה מניין מצומצם לתפלת שחרית בבית הכנסת "בתי ברוידא" בירושלים והיו צריכים לקרוא לאנשים כדי להשלים מנין, היה הגאון **רבי זונדל קרויזר** זצ"ל (מח"ס אור החמה) מגיע מדי בוקר לאברך מסויים שהתגורר בשכונת כנסת ודפק על דלת ביתו כדי להעירו.

אותו אברך השתדל להגיע לתפלה, אך פעמים היה ממשיך לישון. כאשר הגיעו ל"ישתבח" ועדין לא היה מנין, ביקשו אנשים מהמנין לחזור ולהעיר את האברך. אך רבי זונדל מנע מהם בטענה כי זה גזל שינה שכן אם רצונו היה לקום, כבר היה מגיע, ואם לא הגיע סימן שאין רצונו לקום, ואז אסור להעירו משום גזל שינה!...

קרני אור

מבוד הזולת

שמירת כבודו של אדם...

מעשה ביהודי בתהליך התחזקות והתקרבות ליהדות, שרצה מאוד להכיר את הגאון **רבי משה פיינשטיין** זצ"ל ששמע רבות על גדלותו המופלאה. על כן נסע לביתו של רבי משה ודפק על דלתו. רבי משה פתח והזמינו להכנס כשהוא שואל למבוקשו.

האיש שלא ציפה לראות את רבי משה עצמו פותח לו דלתו, נדהם והתבלבל ולא ידע מה לומר. אך זאת ידע שאת רבי משה שואלים שאלות בהלכה, ועל כן החליט לשאול שאלה שעלתה לו ברגע זה במחשבתו: "רציתי לשאול את הרב מה מברכים על תפוח?"

רבי משה שהורגל בשאלות חמורות בכל חלקי התורה, הבין מיד עם מי יש לו עסק. הוא התייחס לשאלה במלא כובד הראש, אחר פנה אליו בחביבות ואמר לו: שאלה טובה שאלת, והתשובה, אם התפוח קטן ואינו בשל מספיק, מברכים עליו ש"הכל נהיה בדברו", אבל אם התפוח בשל די צרכו מברכים עליו בורא פרי העץ!... יצא הלה מביתו של רבי משה בהרגשה טובה שהצליח לשאול את רבי משה שאלה חשובה ומורכבת... **והאיש משה**

"למה החזרת לו..."

אדם מפשוטי עם הגיע בליל פורים לחדרו של הגאון **רבי חיים קניבסקי** זצ"ל בעת קבלת קהל, כשהוא מביא עמו "משלוח מנות" - שקית עם שני בורקסים ועוגיה, כמובן משלוח זה נראה עלוב ביותר, במיוחד בלט הדבר כאשר הניח הלה את השקית לפני רבי חיים באומרו שזה "ביכורים", עבור הרב וביקש ברכה.

רבי חיים בירכו בחביבות. לאחר מכן החזיר אחד הנוכחים את "משלוח המנות"... לאותו אדם מתוך מחשבה שהרי ממילא אין מה לעשות עם זה בביתו של רבי חיים.

אך רבי חיים שם לב שהחזירו לו את השקית. הוא פנה לאדם שהחזיר ושאל: "למה החזרת לו? אדם מביא מתנה, לא מחזירים לו את זה! תקראו לו חזרה". מיהרו אנשים לחפשו אך לא מצאוהו, הכריז רבי חיים שאינו ממשיך לקבל קהל עד שימצאו את האיש ויקראו לו חזרה... כשמצאוהו לבסוף, קיבלו רבי חיים בשמחה וקיבל ממנו שוב את השקית ושוב בירכו בהארת פנים מיוחדת.

הלמות עמלים - ח"ב

לשמור על כבודו של כל אדם

באשר הוא !

נלמד מהפסוק: "ונפש כי תקריב קרבן מנחה וגוי והביאה אל בני אהרן" (פרק ב-א,ב)

ו כתב רש"י: לא נאמר נפש בכל קרבנות נדבה אלא במנחה, מי דרכו להתנדב מנחה: עני. אמר הקב"ה, מעלה אני עליו כאילו הקריב נפשו. עכ"ל. **ו כתב בעל הטורים:** בעוף ובמנחה לא נאמר לפני ה' כמו בבן בקר, לפי שעניים מביאים אותם ומתביישים להביא אותם לפני הכל, ולכן אמר לאהרן ולבניו שאינם בפרהסיא, והזהיר לאהרן לומר שאף הכהן הגדול אל יבזה מנחת הדל.

עד כמה לקפידה התורה על שמירת כבודו של הזולת ניתן ללמוד ממה שאמרו חז"ל בגמרא (סוטה טו.): בדין הוא שתהא גם מנחת חוטא טעונה שמן ולבונה [כמו בכל המנחות] כדי שלא יהא חוטא נשכר את דמיהם, ומפני מה אינה טעונה, כדי שלא תהא קרבנו מהודר [וביאר במנחה חריבה שמעדיף אדם לשלם על שמן ולבונה מאשר להתבייש בכך שאין קרבנו מהודר], וכן לענין חטאת חלב שאינה טעונה נסכים וזאת כדי שלא יהא קרבנו מהודר. לעומת זאת חטאתו של המצורע שבאה לכפרה טעונה נסכים לפי שאין באין על חטא.

על כך שואלת הגמרא: וכי אינם באים על חטא, והרי מצורע חטא כדאיתא: על ז' דברים נגעים באים וכו' וכיון שבאים על חטאים נמצא שבאה חטאתו לכפרה על חטא זה שגרם לנגעו?! ומתרתת הגמרא שאותם חטאים כבר התכפרו לו בגלל הצער והבושה שהיו לו מנגעיו, וממילא הקרבן שמביא אינו לכפרה אלא כדי להכשירו ולהתירו לאכול בקדשים.

רואים, איפוא, מדברי חז"ל שכאשר יש למצורע בושה מהנגעים, שוב אינו בדין שתתווסף לו עוד בושה מקרבנו שלא יהא מהודר ולכן טעונה נסכים.

להוכיח ולמחות [בדרכי נועם] על כל חטא ועול שרואה אצל הזולת כדי להסיר ממנו מכשול! נלמד מהפסוק: "חטאת הקהל הוא - אשר נשא יחטא" (פרק ד-כא, כב)

וכתב בעל הטורים: חטאת הקהל הוא וסמיך ליה אשר נשיא יחטא, לומר כל שבידו למחות ואינו מוחה מעלה עליו הכתוב כאילו הוא חטא. עכ"ל. וכמו שאמרו חז"ל (שבת נד:): כל מי שאפשר לו למחות באנשי ביתו ולא מיחה, נתפס על אנשי ביתו [נכשל בעוונם], באנשי עירו נתפס על אנשי עירו, בכל העולם כולו נתפס על כל העולם. וכן מבואר בגמרא (סנהדרין כח) מי שיש בידו למחות בחברו ואינו מוחה נכשל בעוון חברו.

כתב המאירי (בתה"ת מ"א פ"ד): אחד הדברים המעכבים את התשובה הוא הרואה את בנו בתרבות רעה ואינו מוחה בידו. ובכללו, כל שאפשר לו למחות ואינו מוחה אלא שמניחם בכשלונם, והסיבה [לכך] בו. כי אחר שבנו ברשותו ואילו הוכיחו קיבל דבריו ונוכח לתוכחתו, נמצא שלא נמשך זה אחר העבירות רק [מפני] התרשלותו [של האב].

וכן באחרים גם כן אחרי שישמעו הם ויקבלו התוכחות ממנו, עליו להוכיח ולהורות לנחותם הדרך אשר ילכו בה. וכן צריך כל מי שיש בידו למחות, להוכיח ולהודיעם רוע מעשיהם וכי גמלו רע לנפשם אולי ישובו... ואם לא יגיד ונשא עונו. בהיות התרשלותו סיבה להשקיעם במעשיהם... עכ"ד.

בפתיחת ירחי כלה (תשמג) פתח רבינו הגרא"מ שך זצ"ל ואמר: "לא קל לדבר אך אסור להחשות! אומרים חז"ל (במד"ר דברים א) "עד שלא זכה משה לתורה כתוב בו, "לא איש דברים אנכי" כיון שזכה לתורה התחיל לדבר שנאמר "אלה הדברים אשר דיבר משה" והביאור הוא, כי קודם מתן תורה לא היה משה רבינו מחוייב להשמיע דברו. אבל משנתה תורה חייב לומר ואינו יכול לפטור עצמו. כך בתקופתנו, כל מי שיכול להאיר ולהבהיר את העירפול והבלבול השוררים כיום חייב לעשות זאת ואינו רשאי לפטור עצמו.

ואולם את המחאה הנצרכת יש לעשות בחכמה ובזהירות יתירה שלא יצא שכרו בהפסדו. שהתוצאה שתוצר לא תגרום נזק במקום תועלת. ונוכל להביא דוגמא לכך ממגילת אסתר כפי ששח פעם החזון איש באירוניה:

אמרו חז"ל (מגילה טז). שכאשר אסתר אמרה "איש צר ואויב" הצביעה לעבר אחשוורוש. אך באותו רגע בא מלאך וסטר ידה כלפי המן. ולכאורה כיצד יתכן שבשעה הרת גורל לכל עם ישראל, תהין אסתר לעשות דבר מסוכן כזה, לפגוע בכבוד המלך? הלא בהצבעה זו הייתה ממטיה עלינו אסון!?

אלא - אמר החזון"א חזון"א - צדקת זו היתה כל כולה אמת. לא היתה יכולה בשום פנים להתאפק מלומר את כל האמת. בא מלאך ה' וחדש שלטובת ישראל בהכרח לפעמים לכסות מעט מן האמת ולא לגלות הכל...

עוד דוגמת מחאה המצריכה זהירות יתירה מצאנו במעשה שאירע עם הרב מברוד - בעל המחזה אברהם, והגאון מטשיבין - רבי דוב בעריש וייזנפלד זצ"ל כאשר שהו יחדיו בסעודת שמחה ולפתע הגיע אדם והחל לגנות את אחד הצדיקים והרב מטשיבין רצה למחות בתוקף אך הרב מברוד תפס בידו ומנע זאת ממנו בהסבירו לו:

"שמע נא, הנך עדיין אברך צעיר... דע לך מלפנים בישראל כשמעו שאחד מדבר נגד תלמיד חכם, מצינו הלכות רבות אם ואיך למחות, אבל הנך צריך לשקול היטב כי ירדה חולשה לעולם, ובדרך כלל כאשר מוחים ברוב המקרים, יענה הלה עוד יותר וילך הבזיון ויגבר, על כן עדיף לשתוק..."

"הזהרתי ומחיתי בכם"...

פעם נקלע החפץ חיים לבית כנסת מסויים להתפלל בו, ונוכח לראות שציבור המתפללים מדבר בשעת התפילה. כמובן שהם לא ידעו ולא הכירו מי שוכן כעת כבוד בתוכם, והמשיכו לפטפט מבלי שיהיה מי שימחה.

עלה החפץ חיים לומר דברי תוכחה ומוסר לציבור שנוכח במקום וכה אמר: כשאבוא לעולם האמת, ישאלו אותי, איך זה שנוכחותך דיברו באמצע התפלה בבית הכנסת ולא מחיתי? על כן הנני מודיע לכם, שאוכל לומר בבית דין של מעלה, שהזהרתי ומחיתי בכם על עון חמור זה, ובכך אצא שם נקי מחובת האחריות למעשיכם!"

מאיר עיני ישראל

"הייתי מרעיש עולמות"...

פעם התבטא כ"ק האדמו"ר מגור בעל ה"בית ישראל" באחת משיחותיו: "בשעתו הרעיש אבא ז"ל (האמרי אמת) עולמות שלא ישחו בשום אופן בעת התפילה, ועלתה בידו. לולי ידעתי שאצליח כמוהו, הייתי היום מרעיש עולמות בדבר המכשלה שמפסיקים בעת הלימוד לדבר דברים בטלים, הואיל וזה עוון חמור מאוד..."

פעם ביום שבת קודש בהפסקה, אחרי תפלת שחרית, קרא אליו האדמו"ר קבוצה מבכירי התלמידים ודיבר רתת עמהם: חז"ל אמרו (שבת נד:): "כל מי שאפשר לו למחות באנשי ביתו ולא מיחה נתפס על אנשי ביתו... בכל העולם כולו נתפס על כל העולם כולו". חוששני, איפוא שלא אתפס באותו עוון שיש מפסיקים לשוחח באמצע הלימוד... זה עון פלילי... אני מוחה"....

פאר ישראל

"כך לא ממשיכים לקרוא בתורה"...

שח הגר"י זילברשטיין שליט"א: בקהילת בני ספרד מקפידים מאוד שלא לדבר בעת התפילה. והנה אירע בקהילתו של הצדיק רבי ציון הלוי זצ"ל (רבה של פנמה) שהחלו לדבר בתפילה ובקריאת התורה וכל גערותיו של המרא דאתרא נפלו על אזנים ערלות. הקהל המשיך לדבר.

ויחי בשבת אחת, בעת הקריאה בתורה לאחר עליית שלישי דפק הרב ציון על הבימה והכריז: "אנחנו מסיימים בכך את קריאת התורה ומחזירים את הספר להיכלו. הדיבורים בבית הכנסת הם בזיון לספר התורה, ובצורה כזו אי אפשר להמשיך לקרוא בתורה!"

הקהל היה בהלם, אבל הרב ציון לא נרתע והחזיר את ספר התורה להיכל, לא לפני שלחש למקורביו שבתפלת מנחה ישלימו את הקריאה, ולמרות שיהיו כאלו שלא ישמעו כבר את הקריאה, עשה זאת כדי ללמד את הציבור לקח. מיותר לציין כי החל מהשבת ההיא כבר לא שמעו הגה אחד בשעת התפלה בבית הכנסת בפנמה.

הוסיף הרב זילברשטיין: כשסיפרתי את המעשה למו"ח הגר"ש אלישיב זצ"ל, נהנה מאוד ממעשהו של הרב ציון הלוי. כששאלתי את הרב אלישיב היכן כתוב בתורה שמותר לעשות כך, ולהפסיק את קריאת התורה באמצע? השיב לי הרב אלישיב ואמר: "והיכן כתוב שמותר לשבור את הלוחות, כפי שעשה משה רבינו...?" **חוברת קול ברמה**

דברים היועאים מן הלב...

בעיר בת-ים נערכו בחירות לרב העיר, בן המועמדים היה הגאון רבי נחום הכהן קוק זצ"ל (מרבני רמת גן, ואביו של הצדיק רבי דוב קוק שליט"א מטבריה). לכל אחד מהמועמדים נדרש להגיע לבית הכנסת בשבת ולמסור דרשה כדי שהקהל יתרשם ויחליט אם המועמד מתאים להם...

רבי נחום התפלל בשבת בבית הכנסת תפלת שחרית. אך נוכח לראות לצערו תופעה מבישה של פיטפוטסים בתפלה ובקריאת התורה. הדבר הכאיב לו מאוד. הוא החליט לגנוז את הדרשה המרשימה ותחת זאת לדבר בחריפות דברי מחאה ותוכחה על האיסור החמור לדבר בבית הכנסת בשעת התפלה וקריאת התורה, ובכך כמובן חורף לעצמו כשלון בטוח מלהבחר. כי מי רוצה רב קפדן ו"מחמיר" כל כך...

הדרשה הייתה קשה ונוקבת הציבור האזין בתדהמה והתרשם... עוד באותו מוצאי שבת קיבל רבי נחום את כתב ההכתרה... האמת הנוקבת של הרב הרשימה את הקהל יותר מהכל... **מתוך חוברת תולדותיו**

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

חינוך עם חינוך

את מקצוע החשבון - ולא את 5 האחוזים של התלמידים שכן מחבבים חשבון... אבל הכלל שעלינו לזכור: אפשר להפוך כל דבר למעניין. גם שיעור חשבון - הנה:

תלמידים יקרים! מתי 1 ועוד 1 שווה 3?

אני רואה שאתם לא מצליחים לפתור - אז אתן לכם רמז: מתי שאומרים בברכת-המזון את כל ההוספות יחדיו, על-הניסים לחנוכה, על-הניסים לפורים, רצה ויעלה ויבוא. מתי זה קורה? מתי שטועים! מתי שטועים אז 1 ועוד 1 גם = 3...

ה"דיון" החשוב הזה גזל לנו דקה וחצי, אבל החזיר לנו שעה וחצי. הלב נפתח, התלמידים מחוברים! לכן אני אומר: תלמדו בשיטת האר"י ובה לציון גואל!

שיטת האר"י - מאן דכר שמה:

אר"י בראשי-תיבות: **רְעֵבֶּעַ יוֹסֵלָה אֵיזֶנְבֶּאָךְ**... האמת היא שהחוג שאני מעביר לילדים נקרא אר"י, כי הוא מבוסס על שלושת היסודות **א'מונה ר'גש י'זמה**...

ולגופו של ענין: מידי שבוע אני מחלק לילדים "ממתק-חידה", מדובר באיזשהו ממתק קטנטן וכדו' אשר קשור בדרך כלשהי לפרשת השבוע, ועל הילדים מוטל לפצח את החידה. אני לא אורז את השקיות הללו כי יש לי זמן מיותר, אלא שכל החינוך שלנו מושתת על דרך של שאלה ותשובה. אין צורך להאריך בנקודה ידועה זו, הזמן הכי מרכזי של חינוך שעובר מאב לבן זה בליל-הסדר ואז התהליך בנוי על שו"ת. אבל זה לא מסתיים בליל הסדר, הלילה הזה הוא רק דוגמא איך צריכה להיראות השנה כולה. גם הש"ס - שהוא ספר הלימוד המרכזי ביותר - בנוי כולו משאלה ותשובה.

נו טוב, לא כולם יצירתיים ומוכשרים כמו ה"רעבוע יוסל'ה"!!! איך ניתן לצפות מכל מחנך שיצליח להיות "מעניין"?

ראשית אני מוחה בתוקף על מה שנשמע כאן... ועכשיו לעצם הענין: היום ברוך השם אכשר-דרא ויש ספרות ענפה של חומרים מתוקים, מושכים ופיקנטיים בכל תחום. האם משהו יכול לטעון היום שאין באפשרותו להכין איזו שאלה מעניינת לשולחן שבת?

אני בכונה סוטה לנושא שולחן שבת, משום שזו לא שאלה נקודתית של מורה בבית-יעקב, אלא שאלה שנוגעת לרבבות בתים בישראל.

דבר אחד זה להכריז בשולחן שבת ש"כתוב בספר..." ודבר אחר לגמרי זה להכריז "תשמעו שאלה מעניינות. מעשה שהיה כך היה..." אטו כי רוכלא אפרט בפניכם את ים השאלות המרתקות שמביא הגאון הגדול **רבי יצחק זילברשטיין** שליט"א בספריו? וזה רק אחד המקורות משם ניתן לשאוב שאלות שירתקו את כל הנוכחים מגדול ועד קטן!

בחודש שבו "מרבנים בשמחה", מציב בפנינו המחנך הוותיק הרה"ג **רבי יוסף אייזנבאך** שליט"א - "**רעבוע יוסל'ה**" - את משנתו בקשר לחינוך, חינוך - ומה שביניהם... התובנות הכי רציניות, עם החינוך הכי רחב.

"חינוך בחינוך" - מה זאת?

הרה"ג **רבי יוסף** שליט"א - המוכר יותר בכינויו החביב **"רעבוע יוסל'ה"**

- מרצין ושואל: אני אומר 'לכו-נרננה' בערב שבת קודש, למה אתה אומר כבר ביום רביעי?

אני מכחיש כל קשר למנהג המוזר של אמירת 'לכו-נרננה' כבר ביום רביעי, והוא שואל: "מה, אתה לא אומר את זה בשיר-של-יוס'?"

אני מחייך בתגובה ו"רעבוע יוסל'ה" מכריז: הנה התשובה לשאלתך!

* * *

הרב אייזנבאך: טוב, "חינוך בחינוך" זו רק כותרת. הרעיון שמונח בכותרת זה למצוא את הדרך לחבר בין המחנך לחניך. חינוך הוא הגורם המחבר הכי זמין, לכן אנחנו משתמשים במילה חינוך אבל ארגז הכלים בתחום כולל כלים מכלים שונים - לאו דווקא חינוך.

למשל:

תשמע סיפור! מסרתי סדרת הרצאות חינוכיות דרך הטלפון למורות בית-יעקב. התקשרה מורה וסיפרה שהיא מתכוונת לעזוב את תחום החינוך. היא מאמינה במקצוע, ובכל זאת. מה קרה? אין לה משמעות בכיתה. אני סבור שלמי שמאמין בתחום החינוך אסור להתגרש מהמקצוע בהחלטה חפוזה, אלא לאחר בדיקה אמיתית של מידת ההתאמה והסיכוי.

ניסיתי לבדוק מה תוכן השיעורים שהיא מוסרת ומהר מאוד הבנתי שבמהלך הכנת השיעור, היא לא שמה דגש כלל על כך שהוא יהיה "מעניין". לתלמידות קשה להקשיב, וזה משליך ישירות על רמת המשמעות.

האם כל דבר יכול להיות מעניין? מה למשל, יכול להיות "מעניין" בשיעור חשבון?

שים לב שאיך שרק התחלנו את השיחה בינינו הצלחתי לגרום לך לרצות להקשיב לי. 'לכו-נרננה'... זוכר? אז נכון שלא כל שיעור חשבון זה ראיון בעיתון, אך עדיין צריך לתת את הדעת לא רק על תוכן החומר המועבר אלא גם הצורה בה החומר מועבר.

אני מכיר כיתות בהן 95 אחוז מהתלמידים לא מחבבים לא

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון? ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il

מה ששנא עליך אל תעשה לחברך - וגם חייך אליו

שאלות על הפרשה ותשובות קצרות בצי"ן:

1. מה הקשר בין סוף חומש שמות לתחילת חומש ויקרא?

תשובה: חומש "שמות" מסיים בכך שענן מאת ה' היה חונה על המשכן בימים ואש הייתה מאירה להם בלילות וראו זאת כל עם ישראל בכל נדודיהם וחניותיהם. והמילה שמסיימת את החומש היא "מסעיהם" היינו שגם אז היו נושאים את עיניהם כלפי הענן ועמוד האש. ואילו חומש "ויקרא" פותח בכך שה' קרא אל משה בשמו "משה משה" ורק לאחר שמושה השיב "הנני", דיבר אליו ה' מבין שני הכרובים שמעל הכפורת. הקשר איפוא בין סוף החומש הקודם לתחילת החומש הנוכחי היא ההתגלות של ה' באמצעות הענן והאש שבסוף חומש שמות וההתגלות למשה מבין הכרובים בתחילת חומש ויקרא. תמיד באותה העת היו עם ישראל ומשה רבינו צריכים לשאת עיניהם כלפי מעלה ובאותה העת לשעבר ליבם לאביהם שבשמים.

2. מה הקשר בין תחילת פרשתנו לסופה?

תשובה: המילה שפותחת את פרשתנו היא "ויקרא" והאות אלף שלה היא קטנה וזאת בכדי לרמז על ענוותנותו של משה רבינו. ואילו פרשתנו מסתיימת בענין הסליחה והכפרה ובלשון הכתוב "וכיפר עליו הכהן לפני ה' ונסלח לו" ומכאן שהקשר בין תחילת הפרשה לסופה הוא המסר שעל ידי שהתנהג בענווה, ה' יסלח לנו ויכפר על עוונותינו.

3. מה הן שתי הנהגות המוסריות שקשורות לבין האדם לחבירו, אשר נלמדות מהפסוק ראשון של פרשתנו?

תשובה: שתי הנהגות המוסר ודרך הארץ שלומדים מהפסוק הראשון של הפרשה מובאות בגמרא במסכת יומא דף ד' עמוד ב' וזו לשונה: א. "תניא, למה הקדים קריאה לדיבור? לימדה תורה דרך ארץ שלא יאמר אדם דבר לחבירו אלא אם כן קורא לו. כלומר שלא יתחיל לדבר איתו פתאום וטעם הדבר כדי שיכין עצמו השומע לשמוע וזה מעין מה שכתוב במסכת נידה דף ט"ז עמוד ב' ש- ה' שונא את זה שנכנס לבית חבירו פתאום.

ב. "אמר רבי מנסיא: מנין האומר דבר לחבירו שהוא בבל יאמר (היינו שלא יספר זאת לאחרים) עד שיאמר לו - לך אמור? תלמוד לומר "וידבר ה' אליו לאמור."

על כן העצה היעוצה שלא לערב כלל את העוגות ממשלוחי המנות, וכל אחת על מקומה תהיה, כדי שלא יבואו לידי מכשול. ועיין ביורה דעה (סימן שכה שכו).

נעשה ונשמע. אלא, על תורה שבעל פה כפה עליהם את ההר". ונמצא, שעיקר הקבלה מרצון בימי אחשוורוש, היא על התורה שבעל פה.

וההבדל שבין לומדי תורה שבכתב ללומדי תורה שבעל פה, מבאר שם במדרש תנחומא: "לא תמצא תורה שבעל פה אלא במי שממית עצמו עליה, שהיא קשה ללמוד ויש בה צער גדול, ואין לומד אותה אלא מי שאוהב את הקדוש ברוך הוא בכל ליבו ובכל נפשו ובכל מאודו, שנאמר ואהבת את ה' וגו', ואומר ושנתם לבניך, זו תלמוד שצריך שינון. ופרשה ראשונה שבקריאת שמע, אין בה פירוש מתן שכרה בעולם הזה. ופרשה שניה והיה אם שמע תשמעו וגו' ונתתי מטר ארצכם, זה מתן שכר העוסק בתורה שבכתב. לפיכך מתן שכרה של תורה שבעל פה לעולם הבא, שאור שנברא ביום ראשון וגזו הקדוש ברוך הוא לעמלי תורה שבעל פה".

אם כן, בימי מרדכי ואסתר שקיבלו תורה שבעל פה באהבה ורצון כנ"ל, עליהם נאמר ואהבת וגו' ובכל מאודך, שאין בה פירוש מתן שכרה.

וכמו כן בכל שנה צריכים לקבל את התורה שבעל פה בשמחה וברצון, עיין בספר לב דוד מהרב חיד"א ז"ל (פרק כט) דבכל שנה מאירים ומזהירים בפורים ככל אשר נגלו בימי מרדכי ואסתר, וזה שנאמר (אסתר ט, כח) "והימים האלה נזכרים ונעשים וכו'".

וזהו שצריכים לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי, פירוש, שה"סור מרע" לא יהיה מפחד העונשים שזה ארור המן, וה"עשה טוב" לא יהיה בשביל היעודים ומתן שכר שזהו ברוך מרדכי, כמו שנאמר בפרשה שניה, אלא כמו שמפורש בפרשה ראשונה ואהבת את ה' אלקיך עד ובכל מאודך, וכנ"ל.

ושכרם הוא האור הגנוז שגזו הקדוש ברוך הוא לצדיקים לעתיד לבוא (חגיגה יב, א). וזהו ליהודים היתה אורה (אסתר ח, טז), ואמרו רבותינו ז"ל (במסכת מגילה טז, ב) "אורה זו תורה", שעל ידי העסק בתורה שבעל פה זוכים לאור הגנוז. והיה רצון שיהא חלקנו עמהם, אמן.

הערה - בענין הפרשת חלה מן המשלוח מנות

האופים עוגות בבית בכדי לקיים בהן מצות משלוח מנות, ועל פי הרוב מה שאופים בבית אין בזה שיעור להפרשת חלה, אבל מצוי הרבה שאצל מקבלי משלוח מנות מתקבץ מכל הנשלח להם שיש בהם כשעור חלה, ואם נותנן לתוך כלי אחד הסל מצרפן לחלה.

ואינו יכול להחמיר להפריש עוגה אחת כהפרשת חלה על כל העוגות, כי הרי יכול להיות שבתוך המשלוח מנות מערב גם ממה שלקחו ממאפיה שאופים שם הרבה ביחד והרימו כבר חלה כדון, ואין מעשרין מן הפטור על החיוב, אם כן אי אפשר להרים חלה מן הכלי הזה ששמים בו את המשלוח מנות שמערב ביחד של חיוב ושל פטור.

ויקרא אל משה (א, א)

א' זעירא

אפשר לומר, אלף, לשון אולפנא ולימוד. אלף זעירא, על ידי לימוד התורה נעשה האדם זעירא ושפל רוח, שכל מה שאדם לומד תורה ביותר נעשה יותר עניו ושפל רוח, וכדאייתא בפרקי אבות (פרק ששי): "רבי מאיר אומר כל העוסק בתורה לשמה וכו' ומלבשתו ענווה ויראה וכו' ומוחל על עלבונו".

ואפשר ליתן טעם מה שרמזה תורה עניין זה בתחילת פרשת הקרבנות, על פי מה דאייתא במסכת סוטה (ה, ב): "מי שדעתו שפלה, מעלה עליו הכתוב כאילו הקריב כל הקורבנות כולם, שנאמר (תהלים נא, יט) זבחי אלהים רוח נשברה וכו'". נמצא שזה כמו כלל ופרט, שבתחילה כתבה התורה מעלת השפלות שזה כלל הקרבנות, ואחר כך פירשה התורה פרטי הקרבנות.

אדם כי יקריב מכנס

מן הראוי להביא את דבריו הנפלאים של האור החיים על פסוק זה, המעוררים להשתדל לקרב לבבות עם בני ישראל לה'.

"עוד ירמז, לצוות להשתדל לקרב לבבות עם בני ישראל לעבודת ה', לזה יקרא קרבן לה', כי על ידי חטא האדם יפרד הדבקות של ישראל עם אביהם שבשמים, דכתיב ואתם הדבקים בה', והיו מובדלים ומרוחקים מהשכינה, והאדון ברוך הוא יקפיד כביכול על הדבר, ויתאווה לקרב אותם אליו, וצווה להוכיח כלל הרחוק ולקרב לבו, גם העניש למעלים עין מהדבר, והגדיל שכר המזכה, כמאמר התנא כל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו.

"והם הדברים הנאמרים כאן, אדם, דקדק לומר אדם לשון חשיבות, כי יקריב, ואת מי יקריב, פירש הכתוב ואמר מכנס, מן הפחותים שישנם בכנס, אשר פשעו בה' ויאמרו לאל סור ממנו ונתרחקו מדבקו ויתברך, את זה יקריב, לזה יקרא קרבן לה', כי יקריב נצר מטעיו קודש לשורשו.

"ואדם כזה אין צריך להביא לא נדר ולא נדבה, גם אין מציאות להביא לו חטאת ולא אשם, על דרך אומרם ז"ל כל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו, ואם אין שוגג אין קרבן".

פורים

מיחייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי (מגילה ז, ב)

אפשר לבאר על פי מה שנתבאר במסכת שבת (פח, א) "שכפה עליהם הקדוש ברוך הוא את ההר כגיגית. הדר קבלוה בימי אחשוורוש, דכתיב קיימו וקבלו היהודים, קיימו מה שקבלו כבר".

ובמדרש תנחומא (פרשת נח ג): "הלא משעה שאמרו להם מקבלים אתם את התורה, ענו כולם ואמרו

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך וובר ז"ל

לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים - מרת יהודית רובינשטיין בת רבי נחום ז"ל - נפטרה ב' ניסן תשע"ג

מרדכי היהודי מתימן ומגילות הקלף המסתוריות

האימאם, חוסיין איבן עבדול רחמן, ששלט באותם ימים בתימן, לא התעניין כלל בעניני המדינה. כל מה שעניין אותו היה, לחיות חיים טובים ומהנים. במיוחד אהב את הטיפה המרה ונהג לשתות יין, דבר האסור על פי חוקי האיסלם.

בשעה שהאימאם היה שתוי, חש את עצמו אותו איברהים, מלך כל-יכול

את ניהול המדינה הפקיד בידי שייח זקן, איברהים שמו. זה היה איש רע-מעללים ושונא-ישראל מאין כמותו. בשעה שהאימאם היה שתוי, חש את עצמו אותו איברהים, מלך כל-יכול. הוא אף נהג לאיים על האימאם שלא יביא עוד יין אל תוך הארמון.

חלפו הימים, והאימאם החליט להיפטר מהשייח הטרדן. יום שישי אחד, במהלך התפילה במסגד, קם האימאם וביקש לשאת דברים באוזני המתפללים. הוא פתח בדברי שבח לשייח על שירותיו הטובים, ואמר: "ידידי היקר, איברהים! הגיע הזמן לגמול לך על מעשיך. החלטתי להעניק לך אחוזה רחבת-ידיים, עם משרתים וגמלים לרוב. שם תוכל לנוח מעמל חיך".

עתה, לא התמהמה האימאם ומיד מינה למשרה שהתפנתה, יהודי צעיר

השייח הזקן החוויר כסיד. הוא הביץ היטב את פירושה המעשי של דברי השליט, אך הצליח להעמיד פנים שלווה, והודה לאימאם על כל הטוב שהחליט לגמול עמו. עתה, לא התמהמה האימאם ומיד מינה למשרה שהתפנתה, יהודי צעיר, שגם אביו וסבו שירתו את הממלכה התימנית שנים רבות. שמו היה מרדכי. יהודי פיקח, חרוץ וגם תלמיד חכם. "הוא לא יפריע לי לשתות כאוות-נפשי", חשב האימאם.

עברה תקופה, ואת המדינה פקדה בצורת קשה. חורף אחד עבר, וגשם איץ. גם בחורף השני נשארו השמים נעולים, וכך גם בשלישי. השייח מצא כאן הזדמנות להיפרע מהיהודים, שנואי-נפשו. את דרשותיו במסגד כיוון לעבר היהודים, והאשימם בבצורת הקשה. יום שישי אחד, לאחר נאום-הסתה חריף ביותר, התרכז סביבו המון מוסת, והשייח קרא: "בוא אחרי אל מרדכי היהודי, שבגללו נעצר הגשם, כי הרי מפתחות הגשם הם בידי היהודים". בליווי ההמון הפרוע, עשה איברהים את דרכו

כ"ק האדמו"ר ממודיץ שליט"א בקריאת מגילה

היתה חסרה. הוא חתם על המסמך בזירות ועזב את הבית כשהוא מרוצה מעצמו. במסגד הטמין את המגילה הישנה בכד-חרס עתיק.

ביום שישי הבא, לאחר נאום ארסי ביותר נגד היהודים, ציווה השייח על אחד מאנשי-הדת להוציא את המגילה העתיקה מהכד ולקראה באוזני הנאספים. הלה החל לקרוא: "זאת לעדות לימות דור..."

איברהים הזקן עמד על מקומו גאה ומאושר והאזין לדברי הקורא. ולפתע קפא על עמדו. "שימו אל ליבכם", קרא איש-הדת מתוך המגילה, "כי בעוד מאה שנה תהיה שוב בצורת. בעת ההיא יקום בקירבכם איש רע-מעללים ושמו איברהים, שינסה להסית אתכם נגד היהודים. דעו, כי רשע האיש ואין אלוקים בלבבו..."

איברהים חטף את הגוויל מידי הקריין ובחן אותו בקפידה. הוא לא האמין למראה עיניו. הנוסח שהוקרא אכן כתוב על המגילה, החתומה בשמו של השייח עבדאללה ובחותם המלכותי.

"רגע, רגע!", ניסה להרגיע את ההמון הנסער, "האזינו למגילה השניה". הקריין החל לקרוא: "אני איברהים, פקדתי על כתיבת תעודה זו, כעדות לכך שאני פושע חסר-בושה..." בהמשך פורטה תוכניתו לרצוח את האימאם ולגרש את היהודים מן הארץ. בתחתית המסמך התנוססה חתימתו, והכול יכלו לראותה. בו-במקום ציווה האימאם לכרות את ראשו של השייח הבוגדני.

"פשוט מאוד", חיך מרדכי, "השתמשתי בשני סוגי דיו"

"איך קרה הדבר המופלא הזה?", ביקש לאחר מכן, האימאם מיועצו מרדכי להסביר את התעלומה. "פשוט מאוד", חיך מרדכי, "השתמשתי בשני סוגי דיו. את הנוסח שהכתיב לי השייח כתבתי בדיו שנעלם לאחר כמה ימים. בדיו שני, שמתחיל להיראות רק כעבור זמן, כתבתי את הנוסח שהוקרא במסגד..."

האימאם היה מרוצה מהרעיון ואמר: "אם כן, אני מרשה לך להשתמש בשני סוגי הדיו הללו כשאצווך לרשום צווים מלכותיים. אם זו תהיה הוראה נבונה, אז תרשום זאת בדיו שעומד לעד, ואולם אם זו תהיה הוראה שניתנה בעת ריתחה, תרשום אותה בדיו שנעלם לאחר מכן..."

אל ביתו של מרדכי. הבית הוקף מכל עבריו, ואיברהים נכנס פנימה.

אולם אם תסכים להצעתי, תוכלו אתה ומשפחתך לעזוב את המדינה

"ימי האימאם ספורים", פתח איברהים, "יכול אני בנקל להתיז את ראשו ואת ראשך גם יחד. אולם אם תסכים להצעתי, תוכלו אתה ומשפחתך לעזוב את המדינה מבלי שיאונה לכם רע".

ותוך כדי דיבור, הוציא השייח מחיקו שתי מגילות-קלף מלכותיות. האחת נראתה עתיקה מאוד, ואילו השנייה חדשה. "על הקלף העתיק תרשום תאריך מלפני מאה שנה", אמר, "ותחתום אותו בחותם המלכותי. תכתוב בו, כי אחרי שלוש שנות בצורת הוריד הרב הראשי גשמים, כאשר עמד בעיגול ואמר שלא ייצא ממנו עד שיירד הגשם, ותסיים, שמפתחות הגשם הם בידי היהודים, ותחתום את שמו של השייח עבדאללה.

"על הקלף השני תרשום את הדברים הבאים: 'אני חוסיין איבן עבדול רחמן, פקדתי לכתוב צו זה. בשל חטאי על חוקי הקוראן נענשה הממלכה בבצורת קשה. לכן החלטתי להתפטר מכסאי ולמנות את ידידי המסור, השייח איברהים, למלא את מקומי'. שים את החותמת המלכותית, ואני ואתה נחתום על התעודה".

מרדכי הרהר רגע, ואמר בשקט "אני מסכים". הוא נכנס לחדר-עבודתו ושהה שם שעה ארוכה. כשיצא, הביא עמו את שני המסמכים החתומים. השייח בדק את תוכנם בקפידה, ובעת אושר השתפכה על פניו. אף מלה לא

לעילוי נשמת הבחור החשוב שמואל סגל ז"ל בן רחל שתחי'

לעילוי נשמת הגה"ח הרב נחום עקיבא יוסף בן יחיאל יהודה שלזינגר ז"ל נלב"ע ח"י אלול תשס"ז

שבת זכור

למה רק בפורים?

היה פעם יהודי שנהג לשתות ולשמוח בכול ימי חודש אדר ולא רק בפורים. כאשר היה נשאל על ידי חבריו מדוע הוא שותה וחוגג במשך חודש תמים, הרי פורים הוא רק יום אחד?! היה אותו יהודי נוהג לענות כך: "המן הרשע ערך הגרלה בכדי לבחור את החודש שהכי ראוי בו להרוג בו את היהודים והפור נפל על חודש אדר. אז מדוע אפוא הוא בחר להשמיד ולהרוג את היהודים דווקא ביום אחד ולא במשך כל החודש כולו? אלא שהוא חשש שמא יתחולל נס והם יצילו מהגזרה ואז הם יחגגו חודש שלם. את זאת הוא לא פירגן להם ולכן החליט לבצע את זממו ביום אחד. אי לכך "היה מסיים ואומר "אני דווקא שותה וחוגג במשך כל החודש, על אפו וחמתו של אותו רשע ארור."

לו יורשה לי, הייתי ממשיך את הרעיון של הסיפור הזה ושואל: למה שלא נחגוג את חג הפורים במשך כל השנה כולה? ואין כוונתי שנישתי יין ונסעד סעודות דשנות כמו שאנו נוהגים בפורים. כוונתי היא לאוירת האהבה, האחוה, והידידות הנאמנה

ידוע, על פי כל הפוסקים קריאת התורה בשבת זו - פרשת זכור, היא חיוב מדאורייתא. ישנה איפוא הזדמנות פעם אחת בשנה לקיים מצווה ייחודית זו של מחיית זכר עמלק וגם לקיים מצוות שמיעת קריאת התורה מדאורייתא.

ואכן מדי שנה בשנה, ניתן לראות בשבת זו כיצד גברים, נשים וטף רצים בהתרגשות בצפרא דשבתא לבתי הכנסיות בכדי לשמוע את קריאת התורה הייחודית הזאת.

ומעניין לעניין ובאותו עניין: השבוע פורסמה ידיעה שספר תורה ייחודי אשר נגבב מבית כנסת בבני ברק, הוחזר לבעליו בחסדי שמיים. אז בוודאי שהקריאה בספר התורה הזה בשבת זכור הבאה עלינו לטובה, תיעשה בשמחה עילאית והתרוממות רוח ייחודית.

ויהי רצון שכשם שנשמע כיצד בורא עולם ימחה את זכר עמלק, נזכה גם אנו למחות את העמלק אשר בתוכינו שמחדיר קרירות בעבודת ה' בכלל ובאהבת ישראל בפרט.

ששוררת בבתיים וברחובות היהודיים ביום זה. פתאום נופלות כל המחיצות ופירוד הלבבות שאופפים אותנו ומכלים כל חלקה טובה שבתוכנו. ואז לפתע השכן שבמשך השנה לא מעז להציג את כף רגלו במפתן הדלת שסמוך לביתו, חש בנוח להיכנס לשם ולהרגיש כמו בביתו. וכן עמיתים שבמהלך השנה בקושי מחליפים ביניהם "שלום", נופלים פתאום ביום זה איש על צווארו של עמיתו ומתגפפים כאילו נפגשו לראשונה בחייהם. החשבונות הקטנוניים והאווילים שמעכירים כל כך את האווירה במעוזנו, מפנים את מקומם לטובת האחדות, ההתחברות, ההתלכדות והסולידריות". וכאן הבן שואל" (כלשון ההגדה של פסח שבעוד פחות מחודש נקראנה בעוה"ש"ת): מדוע שלא נמשיך את הפן הזה של פורים למשך כל השנה כולה? וכי רק ליום אחד מסוגלים אנו לאהוב זה את זה!?

אז בואו נאחל אחד לשני שאוירת הפורים השמחה ששררה השבוע בתוכנו תימשך במשך כל השנה כולה בכל הנוגע לאחוה, השלום והרעות ואז בוודאי שנזכה לגאולה השלמה שתבוא במהרה בימינו, אמן.
138 זכר-אלוף

שמחת פורים אמיתית - מעמ' 1

הרב. לאחר כמה שעות, התעוררתי ולהפתעתי הרבה מצאתי את עצמי על מיטתו של הרב. לאחר רגע נוסף הבחנתי לתדהמתי הרבה שהרב שוכב על מזרן שהיה שרוע על הרצפה בחדר. קמתי בבהלה מהמיטה וצעקתי לעברו: "כבוד הרב, מדוע אני נמצא על מיטתך ואתה שוכב על הרצפה???" "אל תדאג" השיב לי הרב תוך כדי שהוא קם על רגליו ומלטף את ידי. "ראיתי שנרדמת על הכיסא ולכן לקחתי אותך למיטה בכדי שתנוח כראוי". ניסיתי לשכנעו שנחליף את מקומותינו ואני אשכב על המזרן שברצפה, אך הוא בשום פנים ואופן לא הסכים לזאת. וכך המשכתי להעביר את הלילה על מיטתו של הרב כשהוא שוכב על המזרן שברצפה.

סיים הרב מיזליש את סיפורו ולאחר רגע של שתיקה, אמר: "נראה לי שכזאת אהבת ישראל ששררה בביתו של הרב משה וובר, לא ניתן למצוא בשום מקום בעולם".

א פריילעכן פורים - פורים שמח !!!

שמחת פורים בתלמוד תורה "תולדות אהרן" (צילום: ברוך יערי)

הודעה משמחת:

העלון מופיע בחוברת "טועמיה" המופץ חינם במיילים. ניתן להצטרף במייל m025004569@gmail.com

המעוניינים להתפלל על ציונו של המשפיע הגה"צ רבי משה ובר זיע"א - אוהבם של ישראל בכדי לזכות בישועה (ובמיוחד בנוגע לזיווגים וילדים) יגיעו לחלקת הרבנים שבה המנוחות ובשביל שמוליך לציונו של מרן החיד"א זיע"א ימשיכו להלך עד שימצאו שלט מצד ימין שמציין את מיקום הציון. רבים זכו שם בסייעתא דשמיא לישועה

הודעה חשובה לקוראי העלון: המעוניינים לקבל את העלון למייל ישלחו הודעה למייל: nafshechem@gmail.com

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגזי מרומים בל' אב - א' של ראש חודש אלול התש"פ ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת דודתי עפרה רכלין בת ישראל ז"ל נפטרה ל' סיון ה'תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

"אור שרה"

ע"ש האישה הכשרה שרה בת לולוה ז"ל

עלון מס' 983

פרשת ויקרא - "הניצוץ היהודי"

יהודים נשלחו מידי יום למשרפות, חיות האדם הנאציות לא ידעו גבול. ברי המזל מבין היהודים נשלחו למחנות ריכוז לעבודה בפרך, כל עוד היה בכוחם לשרת את מכונת המלחמה הנאצית, ומי שנכשל במשימותיו ידע כי קרב הרגע בו יעלה על מזבח קידוש ה'... על כל קבוצת עובדים במחנות הריכוז פיקד "קאפו", שהיה אסיר מבין האסירים אך עליו הוטל לפקד על קבוצה מהם. מעשה שטן הצליח ובחלק גדול מהמקרים היו אנשי הקאפו יהודים שבגדו באחיהם – בשרם והצטרפו לחילות הרשע הנאצים במאבקם נגד היהודים. וכך היה גם במחנה הריכוז נשוא סיפורנו, בו פיקד ברשעות ובאכזריות "קאפו" אכזר במיוחד, שהכל תמיהו איך יתכן שהוא יהודי, כאשר אכזריותו היתה לשם דבר ורשעותו עברה כל גבול. בין היהודים ששהו במחנה, שהה גם רב חשוב מחסידי סאטמאר, שגלה למחנה מעיר מכורתו בהונגריה ונרדף עד צוואר בידי הקאפו האכזרי, שנהנה להתעלל ביהודי של צורה שחן רוחני הדור שרוי על פניו. באחד הימים, קם הקאפו במצב רוח מרושע במיוחד וכל אותו היום עמד ופיקח על מלאכתו של אותו רב אומלל, כשהוא מפליא בו את מכותיו ללא רחם. כאילו אין עוד אסירים במחנה, התמקד הקאפו באותו יום ברב היהודי ורדף אותו בכל עת ורגע... לאורך היום כולו, עבד הרב היהודי בעבודת הפרך, בלי לנשום או לנוח אף לא לשניה. כל אותה עת רכן מעליו הקאפו ובכל פעם שעצר להפוגה של רגע – הצליף בו באלה. יום העבודה הארוך הסתיים רק בשעת ערב, והרב היהודי נפל על דרגשו חבול ומוכה, תשוש ונטול כל כוח, מהיום החריג והמחריד שעבר עליו, כשעבד ללא הפסקה במאמץ רב וספג חבטות מרושעות כל העת... אך הניח הרב את ראשו על הדרגש, ביקש להתחזק במשהו ומחשבותיו נשאווה אל ימים קדם, והוא נזכר באהבה קדומים – ביושבו מהראשונים במלכות בית סאטמאר, בשולחנו של הרב הקדוש רבי יואל מסאטמאר זי"ע, בימי שלוה ורגיעה. בעיני רוחו ראה את רבו ונזכר בניגון יפה שהרבי היה משורר בהתרגשות גדולה, וכשעיניו עצומות למחצה החל לזמזם חרישית את אותו ניגון... הוא שוכב על הדרגש מחוסר כוחות וחש כי רק הניגון הזה מחזיק אותו בחיים, מטעין אותו באנרגיה לשרוד את התופת. הוא חלילה לא מעז לשיר בקול, הוא יודע ששירה מרגשת זה לא חלק מהווי החיים במחנה הריכוז ולכן רק מזמזם בלחש. לפתע שמע רחש על ידו ומיהר לפקוח עיניו בבהלה... על יד הדרגש, עמד לא אחר מאשר הקאפו האכזר, רודפו משעות הבוקר המוקדמות! בשניות הראשונות חלפו במוחו כל תסריטי האימה האפסריים. הקאפו החליט לא להניח לו ורדף אותו גם לכאן, לשעות המנוחה המועטות... הוא עצם את עיניו וציפה לחבטה הגונה, מכה אנושה או אגרוף עז. הקאפו בוודאי לא יעבור בשתיקה על מעשה נלוז כזה, לשורר ניגון התעוררות בתוך התופת... להפתעתו, שניה ועוד שניה חולפות והוא לא מרגיש כל מכה או הצלפה. בחשך רב שב ופקח את עיניו, והנה הקאפו עדיין עומד על ידו, אך מבטו מרוכז מהרגיל והוא נראה רועד קלות... בקול שקט פנה אליו הקאפו ושאלו מהיכן הוא מכיר את הניגון הזה... עדיין חושש ומאויים, השיב הרב כי את הניגון הזה היה משורר רבו בזמני חיזוק והתעוררות. את הניגון הביא עימו מבית חמוי, הגאון הצדיק מפלאנטש זי"ע... לא הצליח הרב לסיים את המשפט ולנגד עיניו הנדהמות פרץ הקאפו בכבי תמרורים נרגש. בין התייפחויותיו סיפר, כי בהיותו ילד צעיר לפני שפרק עול תורה ומצוות, הסתופף בצל הגאון הצדיק מפלאנטש וזכה לשמוע את הניגון הזה בצילו. עתה, מששב ועלה הניגון בראשו, הציפו אותו זכרונות מימי עלומו ורגשותיו הגואים

על הפסוק בפרשתנו "יקריב אותו לרצונו וגו'" (ויקרא א, ג) כתב בספר "פניני פרשת השבוע" כי מדובר כאן ביהודי שחטא בשגגה, וכדי להזדכך ולהיטהר – הוא נדרש להביא קורבן לכפרה. אך כדי שהקורבן יתקבל ברצון, ישנו תנאי חשוב וקריטי: על הקורבן להיות מוקרב ברצון, בחשק, מתוך רצון אמיתי וכנה לכפר את חטאו בקורבנו ולשוב להתקרב לבורא עולם. אך מה נעשה אם האדם אינו מבין את חשיבות העניין ואינו רוצה להקריב קרבן מתוך חשק ורצון? באים רבותינו ופותרים את הבעיה: כופים אותו עד שיאמר שהוא רוצה להקריב, מכריחים אותו לרצות! רגע, איך זה יתכן? איך זה פותר את הבעיה? במקום להכריח אותו להקריב – מכריחים אותו לומר שהוא רוצה להקריב, וכך הקורבן יוקרב מתוך רצון וחשק המקריב. אבל האם לזה ייקרא רצון וחשק? האם כשכופים על יהודי לעשות משהו וכופים עליו גם לומר שהוא רוצה לעשות את אותה פעולה – האם בכך הופכים אותו לרוצה בקורבנו? והלא הוא לא רוצה, אלא שכופים עליו לומר שהוא רוצה? את התשובה לכך חושף הרמב"ם בהלכות גירושין פרק ב, ודבריו מגלים את הנקודה הפנימית העמוקה ביותר, הטמונה וספונה עמוק בליבו של כל יהודי: כל יהודי הוא טוב ורוצה להיות טוב. נקודה. הניצוץ הפנימי שבו – רוצה ומשתוקק לעשות רצון קונו, החלק המהותי ביותר בליבו – שואף וחפץ לעשות רצון ה', בעומק עמקי ליבו – הוא באמת רוצה לקיים מצוות, לעשות נחת רוח לאביו שבשמים. אלא שמעל רצונו העמוק הזה, הצטברו להן שכבות של אבק – תירוצי היצר, מאויים שליליים, הרגלים לא נכונים, ועוד. הם אלה המעכבים את גילוי הרצון האמיתי, הם המעיבים על ליבו הבורע לעשות רצון קונו, הם המסיטים את הרצון האמיתי למחוזות הלא נכונים. הרצון האמיתי – נותר טהור וזך, שואף לעשות רצון ה', וכל מטרת הכפיה – היא לגלות את הרצון האמיתי! לפעמים, יכול האדם בכוחות עצמו, להתגבר על נסיונותיו, להסיט מעליו את האבק, לקלף את אותן שכבות המונעות ממנו לעשות רצון ה'. הוא רק צריך לתת לרצונו הפנימי את התנופה הנכונה, לתת לו לשלוט, לתת לו להוביל את מעשיו. אך פעמים שהאדם אינו מצליח בכוחות עצמו, ולכן הוא זקוק לתמיכה חיצונית לשוב ולהבעיר בליבו את הרצון היהודי, ויש לתת לו את הכוחות והכלים לעשות טוב כרצונו האמיתי העמוק הטמון בעומק ליבו! הדבר דומה ליהלום שנפל לטיט, התלכלך מאוד, והטיט שעליו אף התקשה וכיסה אותו מכל כיוון. האם אין כאן יהלום? בוודאי שיש! האם היהלום אינו נוצץ, סך ומאיר כברק? בוודאי שכן! אלא שהטיט היבש והמכוער מכסה עליו, מכער את יופיו, מחשיך את זיוו ותוארו. הטובה הגדולה ביותר שניתן לעשות לאותו יהלום, היא לשייף אותו, לקלף אותו משכבות הטיט, עד שייחשף היופי, יצוץ הברק של היהלום, הנקי והזך והמאיר כל כך! כאן מתברר מה ייחודיותו של הניצוץ היהודי. בלב יהודי – תמיד בוערת להבת רצון עוצמתית, שאיפה וחשק לעשות טוב, לקיים רצון בוראו, לעשות נחת רוח ליוצרו. כל יהודי, בכל מצב ובכל מקום, יש בו את הניצוץ הזה, לא משנה מה עברו או מה עתידו, מה גילו או מה מקומו – תמיד יבער בו אותו ניצוץ. צריך רק להבעיר, להדליק את אותו ניצוץ, להעניק חיות לאותה גחלת שתהפוך לאש בוערת, המובילה את המעשים. ככל שנהיה יותר מודעים לרצון הזה, ככל שנפנים יותר שהוא פועם בליבונו – ייקל עלינו לתת לניצוץ את התנופה, לתת לו להוביל אותנו לקיים את הרצון האמיתי שלנו: לעשות נחת רוח לבורא יתברך שמו. הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. היה זה בעיצומה של מלחמת העולם השנייה. אירופה בערה בתימרות עשן, רבבות

לא נותנים לו מנוח... דקות ארוכות עמד הקאפו והתייפח, לפני שפנה לחדרו ועזב את הרב, בלי לגעת בו לרעה כמונבן. אך מאותו יום, כבר לא היה הקאפו אותו אכזר מוכר, משהו בן השתנה והתהפך מן הקצה אל הקצה... הוא החל לבוא מאוחר למשמרת ולפקד על אסיריו בעצלות מופגנת, ממש כדי לצאת ידי חובתו ותו לא. הוא פסק מלהכות ולהתאכזר, יותר לא הצליף ביהודים ולא גער בהם, משהו בתוכו התכנס והתכווץ והוא הפך לשקט ומופנם בתוך עצמו... כל אסירי המחנה היו המומים מהשינוי המפתיע, לא האמינו למראה עיניהם. האיש שהיכה בהם ללא רחם, רדה בהם ורדף אותם עד צוואר, לפתע חל בו שינוי שכזה! נראה כי רוח אחרת השתלטה עליו, משהו חדש החל להפעיל אותו והוא לא נוגע באיש לרעה ואינו מפיל חיתתו, אלא מסתובב שקט ומופנם בחוסר מעש, עד שכעבור כמה שבועות, נפל ה"קאפו" מתוך הרהורי תשובה ונפטר... סיפור זה, המופיע בספר "ניס ההצלה" מפי הרב – גיבור המעשה, מחדד לעינינו עד כמה בכל אחד מאיתנו – גם מי שנראה רחוק ביותר, גם בו פועם אותו ניצוץ יהודי מרגש, גם שנשמתו נמצאת אותה נקודה פנימית מהותית, הכוספת אל בוראה ואינה משלימה עם ההתרחקות ממקורה העליון. כל שעלינו לעשות – בליבנו ובלב יהודים נוספים, הוא להבעיר את אותו ניצוץ, להפוך את הגחלת הזו לשלהבת מאירה. לפעמים נדרש סוג של כפיה, לפעמים ניגון מרגש, פעמים מעשה טוב ואצילי או דוגמא אישית מופתית. משהו שיש בו כדי להבעיר את אותו ניצוץ, משהו שיחזיר את כולנו לחיק אבינו שבשמים. "ריבונו של עולם, גלוי וידוע לפניך שרצוננו לעשות רצונך, ומי מעכב – שאור שבעיסה". הכל חפצים לעשות רצונך, בכולנו טמונים הרצון והחשק להיות יראי ה' וחושבי שמו. הבה נכפה את עצמנו לעשות רצון ה', עד שנזעק בכל לב ונשמה: "רוצה אני!". ואכן, מנגנון זה פועל בלב של כל יהודי באשר הוא. דוגמא לכך גילו לנו רבותינו באומרים (ברכות סג). "גנבא אפוס מחתרתא – רחמנא קרי". פירוש, גם הגנב המושחת ביותר כאשר הולך לגנוב, מבקש רחמים מהקדוש ברוך הוא שלא יתפסוהו! אמנם, קשה לעכל את הפרדוקס שקיים בתופעה זו. הכיצד מסוגל גנב לעבור על "לא תגנוב" ובו בעת להתפלל לקדוש ברוך הוא שיעזור לו שלא ייתפס?! אלא שאותו "ניצוץ יהודי" הטמון עמוק בעמקי לבו, הטבוע ביסוד מהותו, הוא זה הנותן לו את הדחף להתנהג באופן פרדוקסאלי זה. מציאות זו חוזרת על עצמה במאות תמונות מעוותות. כאלו הם גם פניו של אותו פורץ, שפרץ לדירה רחביה בירושלים, הפך את תכולת הבית – הבגדים והרהיטים – לעיי חרבות, בחיפוש אחר מקומות מסתור של מזומנים. הוא הוציא מהארונות גם את ספרי הקודש, אבל אותם הוא הניח על השולחן בסדר מופתי, ביראת כבוד... או מי שפרץ לוילה עשירה, ובעודו עוסק בגרירת כלי הכסף מהוטריונות, גילה את תמונת דיוקנו של הצדיק ה"באבא סאלי" מתבוננת מקיר הסלון. משהוא בתוכו התקומם נגד הצירוף של דיוקן הצדיק עם השוד האפל, והוא מיהר להפוך את התמונה... שלא יסתכל עליו בעבודתו... עובדה זו ממחישה היטב את קביעת רבותינו "גנבא אפוס מחתרתא – רחמנא קרי!". לכן אסור לזלזל בשום הבזק וניצוץ של רגש יהודי, גם אם הוא מוקף בפסולת רוחנית. זהו הניצוץ האלוקי החבוי לעתים במרפאים. במשנתו של המשגיח ממיר, רבינו ירוחם הלוי זצ"ל, מצאנו רעיון נפלא "האדם משול למצפן!" המחוג של המצפן תמיד מכוון לצד צפון, אבל אפשר בתנועת אצבע קלה לסובב את המחוג לצד אחר. כל זמן שהאצבע אוחות במחוג הוא נשאר עומד בצד ההוא, אך לאחר שתרפה האצבע ממנו הריהו חוזר מאליו לצד צפון – כי זהו מקומו הטבעי. בדומה לכך – הוסיף רבינו ירוחם – דומה האדם. המחוג שלו – היינו: שורש נשמתו תמיד מכוון לצד קדושה. הוא נוטה מטבעו לעשיית טוב וחסד ולקיים תורה ומצוות, אלא שכאן בזה העולם מחמת ניסיונות החיים והטרדות הרבות שממציא לו יצרו – מסתובב המחוג לצד אחר. אם כך, כל העבודה בעולם היא להשתדל שלא לקלקל ושלל להסתבך, וא לאחדש דבר אלא להרפות את האצבע המחטיאה מהמחוג, וא הוא יחזור מאליו לצד הקדושה והטהרה. הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. אפיזודה מרגשת שהתרחשה באנטוורפן של ימי מלחמת העולם השנייה, מספרת על אותו

יהודי כופר שהנהיג את תנועת "השומר הצעיר" באנטוורפן, איך שהיה רגיל לחפש ואף מצא דרכים "להכעיס" את היהודים שומרי התורה באנטוורפן, באמצעות כל מיני מעשים תעתועים. בעיצומו של היום הקדוש – "יום הכיפורים", בעת שרוב רובם של יהודי אנטוורפן היו מכונסים בבתי כנסיות לתפילה, היה אותו יהודי מגיע יחד עם חברו לתנועה אל מול בית הכנסת, והיו הוא וחבריו שתחת הנהגתו ניצבים שם ואוכלים סנדביצ'ים רחמנא ליצלן... בכדי להרגיז את אחיהם החרדים לדבר הקדוש ברוך הוא. והנה ראו זה פלא. דווקא הוא, הכופר המוצהר, ה"להכעיס-ניק" הגדול, קפץ בשנת תש"ב, אל תוך בית הכנסת (בית הכנסת הידוע באנטוורפן בשם "וואן דען נעסט") שהיה אפוף בלהבות אש, לאחר שצוררי ישראל הבלגים ימח שמים הציתו בו את האש, ברצותם לסייע בידי הצוררים הנאצים ימח שמים שכבשו את אנטוורפן, ויצא משם עם ספר תורה בידו... יהודי אנטוורפן הנדכאים, המוכים והמושפלים, נאלצו כולם לעמוד מרחוק, מסביב לבית הכנסת העולה בלהבות. המרצחים לא נתנו להם להתקרב אל בניין בית הכנסת, ודווקא הוא, האפיכורוס, התפרץ בכח ורץ אל תוך לשונות האש, ויצא משם עם ספר תורה בידו, כשהאש אווזת כבר גם בבגדיו שלו... כן, דווקא אותו קוץ דוקרני, אותו עוקר הדת, שמאז ומתמיד ידעו בו שהוא רוצה לעקור כל ניצוץ של יהדות, דווקא הוא שסיכן את חייו וקפץ אל תוך האש בכדי להציל את ספר התורה... "ניצוץ יהודי", מי יכול להעריך את הכוח האדיר הטמון בחיובו...!?

בהקדמה לספרו "אבי עזרי" מביא מרן הגרא"מ שך זצ"ל, את דברי הילקוט שמעוני על הכתוב בשיר השירים "שחורה אני ונאווה" – וכי אפשר לשחור להיות נאה? משל לבת מלך שקלקלה בבית אביה ונוף בה, והייתה מלקטת בשלפים (קצרי חטים) והשחירה. התחילו חברותיה מייסרות אותה. מה היא אומרת "אל תראוני שאני שחרחרת שזפתני השמש" – לא דומה אדם שיצא ממעי אמו כעור, למי שהוא נאה ומתנוון שסופו לחזור להיות נאה. כך כנסת ישראל אמרה: שחורה אני ונאווה במעשי אבותי... שחורה אני במצרים – וימררו את חייהם, ונאווה במצרים – בדם פסח ובדם מילה; שחורה אני על הים – וימרו על ים סוף, ונאווה אני בים – זה אלו ואנחנו...". משמעות הדברים היא שבני ישראל בעצמותם ובמהותם קדושים וטהורים כמשמעות "נאווה"; מאמינים בני מאמינים הם. רק לכלוך חיצוני הוא שמנוול אותם. באפשרותם להיטהר מעוונותיהם וישבו לזוהרם, שהרי גופן נאה בעצומות ושחרות שבהם אינם אלא מכוח "שזפתני השמש"!! כן, כולנו לפעמים נופלים ומתלכלכים בכל מיני לכלוכים שנפשו נמשכת אליהם, לעיתים הנפילה חזקה מאוד, נפילה לביצה שקשה לצאת ממנה, מיד אנו מתייאשים ואומרים לעצמנו: "מה אני כבר שווה? כולי מלוכלך, הרסתי את שמי בעיני אלוקים ואדם..." ובכך מכניסים את עצמנו עמוק יותר לבור. אם נתבונן בברכה השנייה של ברכות השחר נבין כמה אנו באמת שווים... "אלוקי, נשמה שנתת בי טהורה..." זכור! אתה נשמה טהורה, אתה יהלום כלפי שמים, גם אם נפלת והתלכלכת, נכנסת לסחרור של מעשים לא טובים אתה עדיין יהלום! בורא עולם אוהב אותך, אתה בנו, צא מהביצה, נקה עצמך, העזר בחבל שזורקים אליך – התשובה, ואתה כמו חדש, יהלום מנצץ. לחידוד הדברים נתבונן במעשה הבא שלפנינו. בחוץ לארץ התגורר יהודי שהיה לו יהלום נדיר במיוחד. היהלום היה נדיר בגודלו ונדיר עוד יותר בנקיונו. היהלום הזה היה שווה מיליונים רבים של כסף, והיהודי, שמר עליו מכל משמר. לא רבים ידעו על היהלום שהיה ברשותו, שעבר אליו מסבו בירושה. אבל לאותו יהודי היה חבר טוב, ולחבר הזה הוא סיפר על אודות היהלום שבידו. החבר היה סקרן ביותר לראות את היהלום. הוא הפציר בעל היהלום להראות לו אותו, אבל היהודי סרב, ובצדק. כאשר היהלום שמור, אף אחד לא יכול לחלום על הימצאו והוא גם לא יכול להינזק. ברגע שיוציא אותו מהמחבוא, עלולים לקרות דברים לא צפויים. אבל החבר הזה היה קרוב אליו במיוחד וגם נדנד לו ללא הרף על רצונו לראות את היהלום המופלא. עד שיום אחד נעתר היהודי לבקשת החבר והזמינו לביתו. היהלום היה נתון, כמונבן, בכספת. זאת היתה כספת

מתחכמות ששכנה בתוך הקיר ובתוכה היתה כספת מסורבלת עוד יותר. בעל היהלום הדליק את האור בחדר הכספות והתחיל במלאכת הוצאת היהלום. החבר עקב בהשתאות אחרי בעל היהלום שהוציא בעדינות כדור ספוג גדול. הוא הסיר את הכיסויים ועד מהרה התגלה למול עיניו היהלום, במלוא הדרו ויפעתו. ניצוץ היהלום היה כה חזק אל מול האור המסנוור, עד שהיהודי מצמץ בעיניו מול האור והיהלום נפל מבין ידיו. שני החברים פרצו בצעקה נוקבת והסתערו על היהלום שהיה על הרצפה. בעל היהלום הרים את היהלום בדחילו ורחימו ואז גילה חריץ קטן באמצע היהלום. אי אפשר לתאר את עומק הצער של בעל היהלום ואת חוסר הנעימות של החבר. בתחילה הוא כמעט "ישב שבעה" על היהלום. אחר כך הוא לקח אותו למומחים. לכולם היה ברור בלי ספק שצריך לחתוך את היהלום לשניים. או אז יהיו שני יהלומים. אומנם אף הם יהיו גדולים אך בהחלט כבר לא נדירים. וכמובן שוויים הרבה פחות מן היהלום הגדול, המקורי. "אין ברירה" פסק מומחה נוסף, שהיה "המכה בפטיש" ובעל היהלום ציפה ממנו לפתרון מבריק יותר. "חייבים לחתוך את היהלום לשניים. אם תשאיר אותו במצב הזה, כאשר החריץ עליו, הוא יהא שווה כמות נכבד של אפסים אך בלי מספר אחד בראש...". בצר לו, החליט אותו יהודי, לפני חציית היהלום, ללכת לרב ידוע בפקחותו. הרב בחן את היהלום היקר, הסתכל על היהודי, חיך ואמר "יש לי רעיון. לך למומחה ובקש ממנו שיוסיף עוד כמה חריצים ליד החריץ הקיים, שיעשה את החריצים הללו בצורת שושנה וכך יתקבל מהחריץ הקיים פרח יפהפה ושווי של היהלום יעלה, היות ויש עליו עיצוב כל כך יפה ומיוחד...". העצה היתה גאונית בפשטותה. הוא אכן לקח את היהלום ליהלומן גדול, והלה חרט עליו ביד מיומנת ובהירות חריצים נוספים, עד שיצא מתחת ידיו שושנה יפהפיה ומחירו לא רק שלא ירד אלא גם נסק כלפי מעלה. הסיפור הזה הוא בעצם משל של המגיד מדובנא. ישנם כאלה שיש להם עבר עם חריץ. מעדתם, לא עמדתם במבחן אחד שהעמידו לכם משמים. אתם יכולים להרגיש שאתם כבר "גמורים". יש לכם חריץ, אתם מרגישים שהערך שלכם ירד, גם בעיני עצמכם וגם בעיני הסובבים אתכם. אתם מוכנים לצאת החוצה ולחזור על אותו מעשה כי בין כה וכה אתם כבר פגומים. אך תדעו, שכולכם יהלומים ומכל חריץ אפשר לעשות "פרח" ולהעלות את ערכו. מטעם זה אמרו רבותינו זכרונם לברכה שהשבש השובה מאהבה זדונות נעשות לו כזכויות... (יומא פו:) כי הוא לקח את החריצים הללו ועשה מהם שושנה ברוך קדוש ברוך הוא... ועל כך אמרו רבותינו (ברכות לד:) במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד, כי כזו שושנה יפה יכולה להתהוות רק מחריצים יפהיים. כך כתב גם בספרו "שפתי צדיק" (בראשית עמ' מג) "בכל אחד מישראל, אף בפחות שבפחותים, מצוי ניצוץ קדוש אשר על ידו יכול להתעלות מכל הירידות!". ובניסוחו של בעל "תורת אבות": "היהודי הינו בבחינת יהלום. אם כי לפעמים מעלה הוא חלודה ומתלכלך בבוץ... צריך רק לרחצו ולנקותו, ואז ישוב אליו אורו וזיו תפארו כבתחילה". יהודי באשר הוא – תמיד ישאר יהודי ולא ישתנה!

הבה נראה מהסיפור שלפנינו, המוביל אותנו לתובנה, כי לכול יהודי יש נשמה טהורה, נקיה ומזוככת, ואף אם הוא שקוע במ"ט שערי טומאה, גם אם הוא מרגיש שהוא שקוע בבוץ עד צוואר – בליבו פנימה הוא נשאר מאמין...

אבי גדל במשפחה של ניצולי שואה. אביו ואמו היו ניצולים במלוא מובן המילה. אבי גדל את מאורעות השואה - הוריו לא היו מאלו ששתקו, להפך, הם דיברו, והרבה, ובעיקר בלילות. אז הצעקות והביעותים סיפרו את הזוועות שבדיבור יומיומי בין אב ואם לבנם לא הצליחו להביע. בלילה הקולות קיבלו מראות, שמות, מקומות, ריחות... הזוועות לבשו דמויות שהדהדו בין הקירות בלילות, מותירים את שברי הקולות מרוסקי אברים, קרועי לב. כך מדי לילה.

סבי ניצל יחד עם אחותו, נכרתו מעץ ענף של משפחה מפוארת ועבר עשיר, אל מדורת ענק בוערת של שישה מיליון איש, ונתרו הם - הגחלת למשפחתם. בעוד סבי נלחם עם השפיות ועם הרצון לחיות ולשמר את מה שהיה, אחותו בעטה בכל

אלו. היא כעסה נורא, בעיקר כעסה על הדת. אי אפשר לשפוט את אותן נשמות אומללות, אבל בכעסה היא בעטה בכל, עם קולות נפץ ופיצוצים, ואבוי למי שהעז להזכיר ולו במקצת את העבר המפואר שהיה לה בבית הוריה, וכל שכן לומר אי אלו מילים שקשורות אפילו בעקיפין לשממך דתי או ליושב במרומים. סבי היה אדם חכם. הוא השכיל לקיים איתה את הקשר הבריא והטוב בין אח לאחות שאיבדו את הכל כולל הכל, ובסוף נותרו לבד-יחד. הוא ידע לתחזק את קשר הדם מבלי לעצבן אותה, ובכלל היו ביניהם קודים שרק שניהם היטיבו להבין ולקודד. אבי גדל בצילה של אותה דודה, רוחלה קראו לה. בכל אירוע משפחתי היה מקום של כבוד לרוחלה, ובכלל היא היתה מדוברת הרבה בבית. היא היתה חלק מהילדות של אבי. רוחלה לא זכתה לילדים, כמו להכעיס שהנה החיים לא מיטיבים איתה. היא התאלמנה בגיל צעיר ממש, ומאז לא נישאה ולא רצתה עוד להתיידד עם החיים, כפי שהיתה אוהבת להגיד. רוחלה אהבה את סבי ואת משפחתו, ועם כל הכעס והמרמור היא היתה מגיעה הרבה לביתם, מטפלת בהם ונותנת להם את שמחתה. הם היו הנחמה היחידה בעולמה. הם ידעו להחזיר לה אהבה ודאגה, ובעיקר הרבה הכרת הטוב, כי היא נתנה, ונתנה המון. היא ממש חיה בשבילם. וכך, למרות כל הגערות והעקיפות שהיו לה מידי פעם, האהבה שלה גברה על הכל, הם ראו את היופי ואת הטוב שהיה לה, ריחמו והבינו שאין ידיו ושכליו יכולים להשיג את מה שבאמת היה שם... הם השתדלו תמיד לכבד ולהוקיר את מה שכן יש, וכפי שכתבתי, היה הרבה סבי הקים משפחה יפה. הוא וסבתא היו צמד שהיווה דוגמה לאיך אפשר להתנער מהאפר ולהקים אימפריה חדשה. הם זכו לראות נחת מילדיהם, מהנכדים ומהנינים. גם אהנו היינו שותפים לסיפורים. לנו היו מעודנים יותר, עדיין לא חיינו איתם ממש ולא התעוררנו בלילות מהצעקות. אבל הכאב והצער היו נוכחים בהחלט יחד עם רגש הנקמה - לחיות ולהעביר הלאה, להקים עוד ועוד דורות של נצח ישראל לא ישקר. יחד עם כל הכבודה הזו קיבלנו את דודה רוחלה, שכבר היתה מבוגרת יותר, ומטבע העולם, נרגנת יותר. אבל היה המבט והשדר של סבא בכל הנוגע לרוחלה. כשסבא שלי כבר היה על ערש דווי. הוא קרא לבניו ובנותיו, ובמילותיו האחרונות, כאשר הוא נפרד מהם לנצח, הוא בחר שוב להזכיר את רוחלה. "תדעו לכם, היא עברה גיהנום. לעולם אל תשפטו אותה - כבדו אותה בכל מאודכם. זוהי בקשתי אליכם". בזה סבא חתם את מסכת חייו. שימרו על רוחלה. מכאן הצוואה כבר נחקקה בדם. הכאב בפטירתו היה עולם. סבתא לא שרדה הרבה אחריו, החלל שהוא הותיר לה גמר אותה, וכך, כשנפרדנו משניהם באותה השנה, הצוואה היתה עדיין תלויה בחלל האוויר. כולנו היינו צמודים לדודה רוחלה, שכבר גילתה סימני זקנה מאוחרים. שתבינו, דודה רוחלה היתה האדם הכי נמרץ והכי "לא רוצה ולא צריכה להזדקק לאחרים", ובאמת היא הגיעה לגיל גבורות עם צלילות הדעת וגוף מתפקד. היא המשיכה להגיע לאירועים, ובכל הזמנה שהצענו לה, היה ניכר שהמשפחה שלנו עושה לה טוב ושומרת עליה בבדידותה כאן בעולם. דודה רוחלה הגיעה לגיל תשעים – אז נפלה בביתה, ואשר יגורה - בא לה. היתה לה פריקה בירך, לא משהו פשוט לאישה בגילה, פעילה ככל שתהיה. מכאן המצב רק הידרדר, ולראשונה נכנסה לביתה עובדת זרה. משפחתנו נכנסה להילוך גבוה. אבי ואחיו עשו תורנות קבועה בבית החולים סביב מיטתה של דודה רוחלה, לא משים ממנה אפילו לא לשנייה, וגם לאחר השיקום, כשדודה רוחלה כבר היתה עצמאית יותר ובביתה, עדיין הם הגיעו לבקר מדי ערב, לא נותנים לה להרגיש לבד. לאחר מספר חודשים, דודה רוחלה, הרגישה טוב יותר, זה התבטא, בהסכמה שלה להגיע לאחת ממסיבות בת המצווה של הנכדות. שם ערכו הפרשת חלה, וכחלק מהטקס הזמנה דודה רוחלה על ידי המפעילה, שממש לא עודכנה מראש על איך צריך להתנהג עם דודה רוחלה... וכך, מבקשה תמימה לכאורה, התפתח ויכוח בו התיזה דודה רוחלה את כל האני מאמין שלה. הצד שמנגד שלא הכיר את דודה רוחלה וממה צריך להיזהר, לא נשאר חייב - וכך נוצר תוהו ובוהו. כמה שניסו להרגיע את הצדדים, דבר לא עזר. דודה רוחלה כעסה

לגוגוע לישן - אבל שלא יכעיסו מדי. לבשנו חולצות עם הכיתוב של הארגון, וכך דפקנו על דלת ביתה. הפיליפינית שראתה אותנו לא הבינה מה קורה. חברתי דיברה איתה באנגלית וביקשה להיכנס כדי לשמח את "הסבתא". היא הציגה עצמה מארגון החסד. דודה רוחלה הגיעה אל הפתח מתגלגלת על כיסא הגלגלים שלה. היא זיהתה אותי מיד. "אמרתי לא לבוא אלי!", אמרה. חברותי נחלצו לעזרתי מיד. אנחנו מסתובבות כאן בין הבתים, ודפקנו כאן כמו אצל כולם. היא הביטה בהן חזק, מבקשת לבדוק את אמינותן, ואז היא התרככה. "טוב, באנה, רק כמה דקות ואתן הולכות", אמרה בלי הרבה חשבון. חברותי ניצלו את הרגע ונכנסו בזו אחר זו. התחלנו לנגן את השירים, כמו "דוד מלך ישראל", "ירעם היים", "הבה נגילה" ועוד. דודה רוחלה התמוגגה ונהנתה, אז המשכנו לשירים הבאים, כמו: "שפכי כמים" של קרליבך ועוד כאלו בז'אנר. וכך ראינו איך הקליפות שעטפו את דודה רוחלה מתקלפות ונושרות להן אחת לאחת. דודה רוחלה עברה ממחיאיות כפיים והתנדנדות של הגוף לדמעות עד לבכי של ממש. אז עברנו לשיר הכי חשוב. שרנו לה את כל "שמע ישראל" ו"אני מאמין". ביקשנו ממנה שתשיר איתנו. כתבנו לה על דף את כל המילים, כולל כל ה"אני מאמין" והוודוי. ושרנו את זה - יחד איתה. היא שרה ובוכה, ואנחנו - יחד איתה. זה היה יום כיפור של ממש, עד עכשיו גופי צמרמורת מהרגעים הללו. רגע לפני שנפרדנו השארנו לה את הדף עם כל המילים. ביקשנו ממנה לומר את זה כל יום, והיא הבטיחה לעשות זאת. באותו היום היא התקשרה לאבי, וסיפרה לו על ביטול הגזירה, ועל כך שהיא רוצה להיקבר כיהודייה מאמינה. ארבעה ימים אחר כך, דודה רוחלה שבקה חיים. בלוויה שלה השתתפה כל המשפחה, והיא זכתה לכבוד גם במוותה. תלמידי חכמים ויהודים מאמינים החזיקו את מיטתה, והיא נקברה כמו שרצתה - כיהודייה מאמינה. כשהעוזרת הגויה שלה ראתה אותי, היא מיהרה לגשת אלי ולומר לי בעברית עילגת: "כל יום, כל יום רוחלה לקחה את הדף וקראה בו, והיא בוכה ככה"...!

מאוד. למחרת, היא הודיעה לכל המשפחה שהיא לא צריכה עזרה יותר. היא מעריכה את כל המאמצים והרצון לעזור לה, תודה לכולם על התמיכה, ממש תודה, וזהו - עד כאן. זה היה אופייני לה מאוד. כולם התקשרו והתנצלו, שלחו פרחים ומשלחות כאלו ואחרות, אבל שום דבר לא עזר. למרות הכל, כל המשפחה ניסתה לשמור איתה על קשר כזה או אחר - אך היא ממש התרחקה מכולם. נראה היה שהיא עוברת משבר מאוד מאוד חזק. עדיין לא ויתרנו לה. כל אחד מדודי ודודותי הגיעו, וניסו בדרכם "להשלים" איתה, אך דודה רוחלה היתה אדיבה ונימוסית להחריד, ולא הפגינה את החמימות ששמרה לאחייניה. כולם חוץ מאבא שלי, שהינו הקטן במשפחה והיה התינוק שלה ממש. היא אהבה אותו מאוד, ולמרות כל הכעס שלה על כולם, לו היא השאירה פתח, ומידי פעם היתה משוחחת איתו בטלפון. לבית שלה - היא לא הרשתה לאף אחד להגיע, גם לא לאבי. הטלפון היה הכלי היחיד שקישר בניהם, ואבא שלי שמר על זה חזק. באחד מהימים דודה רוחלה סיפרה לו שהיא הולכת למות. אבא נבהל, דודה רוחלה היא האחרונה שתדבר כך. אבל היא לא התרגשה, ועדכנה אותו שזה סופי ועניין של ימים. כך היא מרגישה. אבא שלי לקח את דבריה ברצינות אמיתית. היא גם דאגה להבהיר לו מה היא רוצה שיקרה ברגע שאחרי, וזה היה מזעזע. קבורה יהודית לא היתה שם. אבא סגר את הטלפון נרעש כולו, ולא ידע מה לעשות. הוא סיפר לנו את תוכן השיחה, ולא מצא מרגוע לנפשו. הוא שיתף את אחיו, ויחד הם חיפשו דרך כיצד לעזור לדודה רוחלה לגמור את חייה כאן בעולם כיהודייה כשרה, כמו שמגיע לה באמת. ואז עלה לי רעיון. מידי פעם היינו עורכות, חברותי ואני, סבב בין בתים של גלמודות וחולות מטעם ארגון חסד מוכר, שם היינו שרות ומנגנות, כל אחת והכלי שלה. אמרתי לאבי: בוא ננסה ללכת לביתה. לא מאמינה שהיא תזוהה אותי, ודאי שלא את חברותי, ואולי דרך השירים נצליח לשמח אותה. אבא נתן את ברכתו. ארגנתי את חברותי ויחד צעדנו לביתה נרגשות, לא לפני שסיכמנו והתאמנו על שירים מותאמים לה, שיגרמו לה

אחים יקרים!

הבה ניקח את המסר לתשומת ליבנו, ונחליט כבר עכשיו, כי לא משנה מה היה בעבר, לכל יהודי יש כח להתחדש, לשוב, להסתער מחדש. העבר אין בטל ומבוטל. העתיד לפנינו, והוא רק בידינו. רעיון זה מוצא ביטוי גם בדבריו של שלמה המלך שאמר: "הַנֶּזֶק יָפָה רַעְיָתִי הַנֶּזֶק יָפָה יַעֲיִנֶזֶק יוֹנִים" (שיר השירים פרק א פסוק טו). פונה הקדוש ברוך הוא לכנסת ישראל ואומר: בעוד שאת עדיין "רַעְיָתִי" שלא ריחקת עצמך ממני, אז וודאי "הַנֶּזֶק יָפָה", כי "יעֲיִנֶזֶק יוֹנִים"... ואף אם התרחקת ממני ונכשלת בעבירות ואינך עוד בבחינת "רַעְיָתִי", אף על פי כן "הַנֶּזֶק יָפָה" לפניי, יען כי "יעֲיִנֶזֶק יוֹנִים", שראייתך כמו ראיית היונים, שמבטם תמיד לאחור - לשוב לקן! כלומר, גם כאשר היהודי מתרחק ממקור החיים, אין הוא מתנתק לגמרי, אלא תמיד יש בליבו פינה חמה למורשת אבותינו. ברגע של אמת מתעורר אז ה"ניצוץ" היהודי שבלב ובווער לאביו שבשמים.

בברכת התורה
הרב יואל ארזי

העלון מוקדש

לרפואת

התינוק דויד אריאל בן יונתן יצחק ותמר

ר' אבשלום בן שרה

לרפו"ש בתוך שאר חולי ישראל

אזור חזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל זאסתר, זמאיר בן אליהו זמיכל ז"ל

זי"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל
זאסתר זצ"ל ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

709

**ניתן לתרום זכר למחצית
השקל לטובת העלון
והכולל**

**במספר טלפון:
050-4120812
ניתן לקבל קבלה
להחזר מס סעיף 46**

לע"נ הרב מאיר זאב בן משה זצ"ל

סיפור לשבת קודש

השמח בחלקו

מספרים על סוכן מכירות אחד ששבר את כל שיאי המכירות בחברה בה הוא עובד. הוא גרף הצלחה של מאות אחוזים וזכה בפרס מצטיין החברה. כשנשאל מהו סוד ההצלחה שלו, הוא השיב: "הדבר הראשון שהוא אמר כשמישהו פתח בפניו את הדלת הוא: 'ראית מה יש לשכנה שלך, הגברת כהן?' והמשפט הזה מעולם לא איכזב.

פעם אחת, נשא דברים הצדיק רבי אליהו לופיאן זצ"ל משל נוקב ואמר: "פעם אחת נסעתי ברכבת לפולין. כשירדתי מהרכבת, שكرתי 'בעל עגלה' שיקחני לביתי. הדרך היתה ארוכה והעגלון ביקש לפוש קמעא באמצע הדרך. העגלון העמיד את העגלה בצדי הדרך והתיר את הסוס מכבליו. במרחק קצר ממקום חנייתנו שכן אגם. הסוס ניצב ליד האגם ושתה. לפני ששתה הרביץ בפרסתו במים, עד שנהוי בוציים ורק אז התחיל לשתות לרוויה.

התפלאתי ושאלתי את העגלון: 'מדוע הסוס רואה לנכון להפוך מים נקיים לבוזיים, ורק אז שותה? מדוע איננו שותה את המים בעודם נקיים?' 'עליך להבין', הסביר לי העגלון בסבלנות, 'כי מעל פני המים מבחין הסוס בצלליתו של סוס נוסף השוהה באגם. הקנאה בערה בו עד מאד, והוא משתולל בצורה כה פראית, עד כי נדמה היה שחרון אפו לא ישוב מעמו אלמלי יהרוג את הסוס שחדר לתחמום שלו... צמאנו הגדול למים נשכח ממנו לחלוטין.'

כמה קשה ונורא הקנאה, שהאדם לא נהנה ממה שיש לו בגלל שמקנא בשני. הסוס לא נהנה ממים נקיים, כיוון שמדמיון שיש סוס נוסף הנהנה מהמים שלו. 'זהו טבעם של בעלי חיים', חתם רבי אליהו לופיאן זצ"ל ואמר: 'ומהם אנו למדים עד כמה חייבים אנו, בני האדם, לעמוד כדי למחוק רגשות ומעשה קנאה.'

מספרים על הצדיק הזה, רבי אליהו לופיאן זצ"ל כי כאשר היה דר בעיירה 'קלם' ומשפחתו גדלה, היה צורך לעבור דירה רחבה יותר. התחיל לחפש דירה בשכירות המתאימה עבורם. אלא, באותו זמן היה קשה מאד להשיג דירות. רק לאחר יגיעה רבה עלה בידו, ב"ה, סוף כל סוף למצוא דירה. פרטי השכירות סוכמו עם בעל הבית, ורבינו שכר עגלון והטעין את כל הריטיו ומטלטליו על העגלה להביאם לדירתו החדשה.

בהגיע ליד הדירה החדשה, פגשו אדם אחד, שפנה ואמר לו: 'דע לך רבי אליהו, את בתי אני עומד להכניס לחופה. חיפשתי בכל העיר דירה ולא מצאתי דירה אחרת אלא זו בלבד, והנה באת אתה והקדמת אותי. דע לך, אם אתה נכנס לדירה אצטרך לעכב את החתונה.'

בני הבית כששמעו את הדברים, התחילו לטעון כנגדו על עזותו נגד משפחה מרובת ילדים, שאחרי מאמצים מצאה לה דירה וכבר גמרו וסיכמו עם המשכיר, ומה לו כי ילין? אולם רבינו שמע את הדין ודברים בין המתחרה ומשפחתו, ולא דיבר מאומה.

לאחר דקות מספר הפר שתיקתו, פנה לעגלון וציווה עליו: 'בבקשה, לא לפרק את המטענים, עליך להסיענו חזרה לדירתנו הישנה'. כמה גדול וחשוב האדם המאושר בחלקו ואינו נופל לתוך מלטעות הקנאה הנוראה המכלה כל חלקה טובה.

אם נתבונן היטב נגלה כי כל הרעה שנהיתה בעולם מזמן הבריאה היא בסיבת הקנאה. (טור ברקת) בתחילה, אדם הראשון היה מיסב

בגן עדן, כשמלאכי השרת היו צולין לו בשר ומסננין לו יין. והיה הקב"ה חולק לו כבוד, ועשה לו עשר חופות בגן עדן ומלאכים היו מתופפים ומרקדים לפניו. כשראה זאת השטן, החל לקנא באדם הראשון על הכבוד שעשה לו ה' על ידי המלאכים, ועל הממשלה שניתן לו על הברואים למטה שהוא דומה לעליונים.

מה עשה השטן?... נכנס בתוך גופו של הנחש שבארץ כדי להחטיאו ולגרש מלפני ה' יתברך. (רקנאטי" בראשית). הנחש הוסיף לקנא באדם הראשון כשראה את חווה אשתו, ולכן חמד מאד את חווה על ידי שהציע לה את האכילה מעץ הדעת, והטיל בה זוהמה לפני כן. כשנכנס השטן בתוך האשה אחר שטעמה מעץ הדעת, גרמה לאדם הראשון לטעום גם הוא, עד שנפלו שניהם ממדרגתם, וירדו לעולם החומר עד ימינו. בני האדם לא תיקנו זאת, וגם בניהם של אדם וחווה, קין והבל, קינאו איש ברעהו ולכן קם קין והרג את אחיו, על אשר קיבל ה' מנחתו.

ואף קורח וכל עדתו נבלעו באדמה מכח הקנאה שקינאו במשה רבינו ע"ה. ללמדנו כי המדה הרעה של הקנאה הגיעה כולה מהשטן, ומי שיש לו קנאה אזי הרע שולט בו ונרקבין עצמותיו אחר קבורתו באדמה, שנאמר: 'ורקב... קנאה'. (הרמ"ע מפאנו).

התרופה לקנאה היא הידיעה שכל אחד מקבל מה' יתברך מה שמגיע לו, ואין אדם נוגע במוכן לחבירו כמלא נימה. וכי גם מה שיש לי - אינו שלי, הכל שייך לה' יתברך, שברגע אחד יכול לקחת לאדם את הכל, ואם כן, מה לו להצטער בעצמו שאין לו את אשר יש לחבירו, זכור כי מה שיש לך ניתן לך בחסד עליון מהבורא יתברך.

המהלך בתמימות וביטחון עם בוראו,

ולשמחו בחלקו שנתן לו ה' יתברך

האדמו"ר הקדוש, רבי יצחק אייזיק מזוטשקא זצ"ל שמע בשם אביו מעשה נפלא המובא בספרי הקדמונים: "היו היה יהודי שהשתוקק מאוד לדעת את שיחת החיות, הבהמות והעופות. 'אם אדע את שיחת החיות, אוכל לדעת כל מה שקורה בעולם', חשב לעצמו. למדלו, ידע הוא ברבו הקדוש הבקיא בשיחת החיות והעופות, וגמר בליבו לגשת אליו ולבקש שילמדו את הדבך. הוא ניגש לרבו וביקש בתחנונים שילמדו זאת, אך רבו היה דוחהו פעם אחר פעם ואומר לו: 'תלמידי היקר, מדוע לך לדעת את שיחת החיות והעופות?... מוטב לך לעבוד את בוראך בתמימות בלי להתעסק בנסתרות, וסמוך עליו כי הוא העושה את הטוב ביותר למענך.'

אלא, שהתלמיד היה נחוש בדעתו, והמשיך להפציר ברבו שילמדו. לאחר שבועות של בקשות ותחנונים, נכנע רבו ללחציו ולימדו את שיחת החיות במשך כמה ימים, עד אשר היה בקיא ומבין היטב את שפתם. והנה, יום אחד, נכנס התלמיד להאכיל את בהמותיו במרעה, ולהפתעתו הוא שומע את אחד השוורים גונח. הקשיב התלמיד לשיחת השור, ולהפתעתו הוא שומע כי השור השני פונה לחברו ושואל אותו: 'אחי היקר, מדוע נאנחת?' והלה משיבו: 'איך לא איננו כשאני שומע כרוז בשמים המכריז כי בקרוב תפרץ מגיפה קשה שתהרוג את כל הבהמות שבמרעה של בעל הבית, וגם אני ואתה עתידים למות במגיפה'. שמע זאת בעל העדר ונדהם מהדברים. בדיוק שבביל כך הוא ביקש ללמדו את שפת החיות.

מיד קם הוא ממקומו ופתח במכרז למכירת כל הבהמות שבעדרו. לאחר כמה שעות, הגיע אדם אמיד אשר שמח על המציאה והחליט לקנות את כל הבהמות. שמח בעל הבית בכל ליבו, על אשר זכה להציל את רכושו מהפסד כבד.

שזוהי טובתו הבלעדית. ויתכן מאד שאם היה מקבל עושר וכבוד, היה צריך ח"ו לסבול עבור זה ייסורים נוראים בבריאות או בבנים, וה' יתברך ברחמיו מנעו מכל זאת לטובתו".

סיים הגאון הצדיק הרב אלימלך בידרמן שליט"א את המעשה ואמר: "אף אנו נחזק את עצמנו להיות תמימים ולא להתרגש לא רק משיחת בעלי חיים, אלא גם לא להתרגש משיחת בני אדם. שהגם אם שומע האדם מאנשים שונים ומשונים הרצים לגרום לו נזק ולהפסיד את ממונו - אל לו להיבהל, ואל לו לעשות השתדלויות מיותרות בחופזה ובבהלה. יש הרצים אל בית הדין להתנגד למעשהו של השני, ויש המעוררים מריבה וכדומה. אך עליהם לזכור כי לפי האמת יתכן מאד שאם יציל את עצמו מההפסד או שילחם על הרווחו של עצמו - אולם הוא ירוויח כאן, אך יפסיד בגדלו ממקום אחר. אל יתרגש משיחת בני האדם, אלא ידע נאמנה כי רק ה' יתברך לבדו גוזר על כל בריה די מחסורה, וכשם שמזונותיו של אדם קצובין לו, כך חסרונותיו קצובין לו.

ואותו בן אדם הינו רק שליח הבורא להוציא את הגזירה, אשר כל מלה נעשית אך ורק לטובתו. "הקנאה התאוה והכבוד מוציאין את האדם מן העולם", קובעים רבותינו הקדושים ואומרים כי הקנאה מעבירה את האדם על דעתו. "וראית... את... עמל ואת... כשרון המעשה... היא קנאת... מרעהו", קובע שלמה המלך (קהלת ד, ד).

כל מעשי האדם בעולם מונעים מקנאה. האשה רוצה להחליף את המטבח רק בגלל ששמעה שהשכנה החליפה, הגבר רוצה לחדש את הרכב רק בגלל שהחברים הטובים שלו השתדרגו והוא נותר מאחור. אנשים לוקחים הלוואות, נכנסים לחובות, ובלבד שיחיו ברמה גבוהה כמו החבר שלהם. אך מה לעשות וקבעו רבותינו ז"ל: "אין אדם מת וחצי תאוותו בידו", האדם לעולם לא ישבע, הוא תמיד יחפש עוד ועוד, ולא יוכל להגיע לסיפוק עצמי ללא עבודה אמיתית.

(ויצא עמו בששון)

קנאה היא מדה רעה מאד כמאמר התנא (אבות ד כא) הקנאה והתאוה והכבוד מוציאין את האדם מן העולם. והנה יצר לב האדם רע וחושק להיות יחיד בדורו בחכמה ומעשים בעשר וכבוד, ומתוך כך מצטער כשיש אחר כמוהו או גדול וטוב ממנו, ומקנא לו ומבקש רעתו ומספר בגנותו. וגדולה שנאה היא מחמת קנאה, אש אוכלה היא לאין מרפא. ומי שיש בו מדה רעה זו, כל ימיו מכאובים, ואוכל לחם העצבים ואין לו רעים אהובים, ומרבה ריבות והוא שמח לאיד ורוצה בתקלת חברו, ושיכסלו חבריו בדבר הלכה ושיקצרו בעבודת השם יתברך שמו, ושיהיה להם מעוט הערך וקצר ההשגה, וכהנה רעות רבות ועברות שנגררות מן הקנאה. ומי יוכל ספר גדל רעתה, מי האיש החפץ חיים יברח ממנה ויהא גבור הכובש את יצרו על ידי העמק במחשבות טהורות, שיאמין באמונה שלמה שאין אדם נוגע במה שמוכן לחברו, ואפלו אם היה יחיד בעולם לא יעדיף להרויח יותר ממה שגזור עליו. ואם יתוספו סוחרים כמותו לאלפים ולרבות, לא יחסר ממה שקצוב לו. ויתרצה במה שהוא רצון הבורא, הצור תמים פעלו, ולכל אחד, דטבא לה, עבדי לה:

וכל ישראל הם גוף אחד כאיש אחד, וראוי לשמח על טובת חברו ולהצטער על צרתו כמו על עצמו, בפרט בשום לב שאפלו בזמן שהרשעים בצער, שכינה מצטערת, מה הלשון אומרת וכו'. כל קבל דנא, כשישראל בנחת ישמח ה' במעשיו. ועוד שבזמן שאדם בדחק ובצער לא יוכל לעבד את בוראו והדחק מעבירו על דעתו ועל דעת קונו וזה צער השמים. מה שאין כן כשהוא בנחת וברוח, מרבה להיטיב ועושה נחת רוח ליוצרו. ובזמן שהרשעים בעולם, חרון אף בעולם, ובהדי הוצא לקי כרבא (ב"ק צב א). ובזמן שהצדיקים בעולם יתרבה השפע וברכה רבה, וברבות הטובה רבו אוכליה

(פלא יועץ)

והנה, אחר חודש ימים, נכנס בעל הבית אל שובך היונים על מנת להאכילם, והנה לאוזניו נשמעות חדשות מרעישות. התרגול הבוגר בלול אסף את כל התרגולים והחל לספר להם: "הקשיבו גבירותי ורבותי, שמעתי בפמליא של מעלה, כי בעוד כשבוע ימים שידפון גדול וקשה יפקוד את כל שדהו של בעל הבית שלנו, והלה יפסיד את כל רווחיו ממנו". נדהם ונרעש בעל הבית מהידיעה, ומיהר לתלות שלט 'מכירת חיסול' על שדהו. למחרת הגיעו מספר קונים, ובשעה טובה, אחר שלושה ימים נמכרה השדה בריווח מכובד ונאה. שמח בעל הבית שמחה גדולה, על כך ששוב הציל את ממונו מירידה לטמיון, הכל בזכות שיחת העופות שלמד לא מזמן.

לאחר מספר שבועות, יצא בעל הבית לגינתו, והנה הוא שומע את אחת החיות בגינה צועקת בשברון גדול ומכריזה הכרזה קשה ונוראה. היטה בעל הבית את אוזנו ואמר: "אחיי ואחיותי, התאבלו נא כולם, ושימו שק ואפר לגופכם. בשורה קשה ומרה וגזירה נוראה הוכרזה בשמים 'בעל הבית היקר והאהוב שלנו עומד להסתלק מן העולם בטרם עת, בימים הקרובים'."

שמע זאת בעל הבית והתעלף על מקומו. הכיזד יוכל להציל את נפשו כעת. שבור ורצוף, מיהר הוא אל רבו ופרץ בבכי ובתחנונים. "רבי ומורי, חרב עליי עולמי, שמעתי הבוקר מחיות החצר כי קרב ובא יום מותי. אנא תן עצה לנפשי והושיעני מהצרה שהגיעה אל פתחי". שמע זאת רבו בצער והשיבו: "צר לי תלמידי היקר, הלא כבר אמרתי לך: הסר רגליך מללמוד את שפת החיות, וחייה עם בוראך בתמימות'."

"אבל רבנו, נוכחתי לגלות כי כל אשר אמרו לי בעלי החיים צדקו וסייעו לי, ומה רע בכל שהאזנתי לדבריהם?" הוסיף לשאול.

"דע לך", פנה אליו רבינו הקדוש, "כי הקב"ה מנהל את עולמו בצורה הטובה והמופלאה ביותר, ללא צורך בהתערבותם של בני האדם. כל מה שעושה הבורא, נעשה בדיוק ובצורה הטובה והמושלמת לכל אדם ואדם. אף אצלך - ידע הבורא יתברך כי גזירה קשה מרחפת על חיך עקב מעשיך, ולכן ברחמיו הרבים החליט הוא להמיר לך את עונש המיתה באיבוד עדר הבהמות שלך ככפרה. אלא, שאתה החלטת להציל את ממונך, והחלטת למכור את כל המרעה במהירות כיוון ששמעת על השור המכריז כי בקרוב ימות כל העדר.

חשבת להיות יותר חכם מבורא עולם ולפתור את הבעיה, אך הקב"ה חשב עליך ורצה להציל אותך. לאחר מכן, שראה הבורא שמכרת את עדר, ועדיין גזירה קשה מרחפת על ראשך, החליט הוא לכפר על מיתתך בעבור שידפון קשה שיפקוד את שדותיך. אך שוב התערבת בחשבוננו של עולם, והחלטת להציל את השדות ולתקן את העתיד לבוא לעולם.

אלא שגם הדבר הקשה והרע שנראה לעינינו, הינו טובה גדולה וגמורה של הבורא יתברך. עתה צר לי, כי לא נותרה ברירה אלא ליטול את נשמתך ככפרה על מעשיך". סיים האדמו"ר מזוטשקא את המעשה בשם הקדמונים ואמר: "על האדם להלך בתמימות וביטחון עם בוראו, ולשמוח בחלקו שנתן לו ה' יתברך בלא להביט בשל אחרים. וידע בבירור שאם לא נתן לו ה' יתברך יותר ממה שיש לו, סימן הוא

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח יכולת להמשיך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'ירכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקיון וכדו'. **תברכו מפי עליון!**

נא לבקש רחמים על ליליאן בת פאני לרפואה שלימה!		לידיו הרבים: בית הוראה יחוה דעת - מענה הלכתי 24 שעות, *6730	
<p>לרפואה שלימה: מיכל בת שמחה, אירן נחמה בת ציונה ודבורה בת אסתר, משה בן רוזה, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה, יחזקאל בן ג'ונג'ון, רות בת בתיה</p>	<p>אנא התפללו על זוגות שלא זכו להפקד בזרע של קיימא! יחזקאל בן מהין ורעייתו כרפמיס בת שרה, מנשה בן טוביה ורעייתו, הרצל בן כותן ורעייתו, ששון בן רעיה, יצחק בן תמר ורעייתו, דוד בן חנה ושושנה בת אסתר, יהודן מנשה בן פיניה ורעייתו. ענבל ג'סילה בת מרגלית לבנים זכרים, דניאל בן מהין ורעייתו, יוסף חיים בן שרה ורעייתו. דבורה בת נורית מרגלית, בתיה בת רחל, סיוון בת רחל, משה בן אירן נחמה</p>	<p>העלון לע"נ: עזרא בן מזל ואברהם בן רחל להצלת: שמואל בן דונה, מרגלית בת ג'סילה</p> <p>נא להתפלל לזווג הגון: איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, משה נחמן בן אורנית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, שרה בת לאה, משה בן רשל, יוחאי בן רשל, לאה בת רחל, רבקה בת רחל, אסתר בת נורית מרגלית, בתיה בת רחל, סיוון בת רחל, משה בן אירן נחמה</p>	<p>שדכנית (בלחורים מגיל 30+): א-ה - 21:00 - 22:30 טל: 03-6766049 שידוכי "חסידי חיי שרה" בימים ג', ד' ה' בשעה: 21:00-22:00 058-3297225 שידוכים לשם שמים למגורו החרדי לנשים: 053-4163681 לגברים: 053-4110655 ניתן לפרסם בתוכנת אורז החכמה ועוד c95955@okmail.co.il</p>
<p>לעילוי נשמת: משה בן מהין, עמנואל בן אירן, נפתלי בן רחל, זוהר עליזה עיישה בת אסתר, אליהו בן גוהר, רחמים בן חנום בשי, יהודה בן יוקטריה, זבולון זאב בן שפרה, ראובן בן נעמי, משה אהרון בן אסתר, משה בן זוהרה, ברוך בן אסתר, מרדכי בן רבקה, שבתאי יששכר בן דב, דבורה בת צבי, רחל בת זוליה, רותם בן סליה, חנה בת נושא, מרים בת יוכבד, צפורה בת אסתר, ככב בת גוהר, זמן שרה בת סלנט, סלנט בת טאווס,</p>	<p>נא להתפלל לרפואת פנחס בן שמחה</p>	<p>העלון להצלחה בכל העניינים, לפרנסה ברווח ולזווג הגון ליוסף בן שולה</p>	<p>מוהל מוסמך לשם שמים (בחינם) בהמלצת הגר"ש מחפוד שליט"א 0559260027. מוהל מוסמך לשם שמים, תלמידו של הרב אורן: 058-3207037. אברך מוהל מוסמך לשם שמים 052-7646963.</p>

קבלת שבת

שנה שבע עשרה - עלון דו שבועי

בסיעתא דשמיא, י"ב אדר ב' התשפ"ד. שבת זכור
העלון טעון גניזה ■ אין לקרוא בשעת התפילה!

ניתן לקבל את העלון במייל KSHABAT@INN.CO.IL
הערות והארות, תרומות ובקשות להפצת העלון יתקבלו
בברכה בטל': 052-7620219.

פרשת ויקרא

שהרי הקדים שלום לחבירו. אבל חברו שעונה על ברכתו אינו יכול להזכיר שם שמים בתחילה, שכן אינו מקדים שלום לחברו, לכן הוא אומר "עליכם השלום", כי קיים חשש שימות באמצע ונמצא שהוציא שם שמים לבטלה. לפי זה, מדויק היטב נוסח הפיוט מזמירות למוצאי שבת: "אשרי מי שנתן לו שלום והחזיר לו שלום", כלומר אליהו הנביא החזיר באותה מטבע - "שלום עליכם" ולא ענה "עליכם השלום" כנהוג אצלנו, שכן אצל אליהו הנביא לא שיך החשש שמא ימות, ולכן הגם שלא הקדים שלום, היה יכול לומר את המילה שלום בתחילת הברכה.

"וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר ה' אֵלָיו מֵאֵהָל מוֹעֵד לֵאמֹר" (א, א).

אמרו רבותינו (ביצה, דף טו: - טז:): 'תני רב תחליפא אחוה דרבנאי חוואה, כל מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה ועד ראש השנה חוץ מהוצאת שבתות, והוצאת יום טוב, והוצאת בניו לתלמוד תורה'. ובמדרש רבה (פי' אמור, ריש פרק ל') הוסיף גם "הוצאת ראשי חודשים", שאם פחת פוחתין לו ואם הוסיף מוסיפין לו.

וידוע, דליכא מידי דלא רמיזא בתורה (אין דבר שלא רמזו בתורה). היכן דבר זה רמזו בתורה?

והביא בספר "צמח הצבי", שדבר זה רמזו בפסוקינו: "ושילם אותו" - מה שמשלם ומוציא הוצאות, ידע שהקציבו לו זאת "בראשו" - בראש השנה, וממילא "יש להיזהר שלא לעשות יציאה מרובה שלא יוסיפו לו שכל למזונות אלא מה שפסקו לו" (לשון רש"י שם), אבל "וחמשתיו יוסף עליו" - וחמשתיו ראשי תיבות וחון מהוצאות שבת תורה יו"ט ור"ח (יום טוב וראש חודש), את אלו יוסיף עליו, שאם הוסיף מוסיפים לו.

"וְהַשְׁתִּיחַ כְּדַת אֵין אַיִס כִּי כֹן יִסַּד הַמֶּלֶךְ עַל כָּל רַב בֵּיתוֹ לַעֲשׂוֹת כְּרִצּוֹן אִישׁ וְאִישׁ" (אסתר א, ח).

דורשים חז"ל בגמרא במגילה (דף ב:): "והשתיה כדת" - כדת של תורה. דהיהודים במשתה אחשוורוש הקפידו לא לשתות מיינו בהיותו יין נסך. ולכאורה צריכים להבין - מה לגבי מאכלות אסורות, וכי בהם אין צורך להקפיד שיהיו "כדת של תורה"?

אלא, היישוב לכך הוא נפלא עד מאד, דהרי ידועים דברי חז"ל (שבת פה): "ויתיצבו תחת הרר" - מלמד שכפה הקב"ה עליהם הר כגניגית ואמר להם: אם אתם מקבלים התורה - מוטב, ואם לאו - שם תהא קבורתכם. וממשיכה הגמרא שם: "מכאן מודעא רבה לאורייתא". ומפרש רש"י: שאם יזמינם לדין למה לא קיימתם מה שקבלתם עליכם - יש להם תשובה, שקבלוה מאונס.

מקשה בעל הפרשת דרכים: הלא דינא דמלכותא - דינא! כלומר, אם המלך מחוקק חוק, כל בני המדינה חייבים לציית לו. והרי ה' הוא מלך העולם ואם ציוונו לקבל את התורה מחויבים אנו להשמע לו, ואם כן איך יכולים ישראל לפטור עצמם בטענה שקבלוה באונס? ומתריך: לפי שיטת רבינו תם, 'דינא דמלכותא' קיים בתנאי שהוא חל על כל אזרחי המדינה ללא יוצא מהכלל. ולפי זה יש לומר, שכיון שה' נתן את התורה רק לישראל ולא לכלל בריות תבל, ממילא לא חל הכלל של 'דינא דמלכותא', ועל כן טענת האונס בעינה עומדת. ברם, הסבר זה אינו תקף על כלל תרי"ג המצוות, שכן שבע מצוות מתוכן, ובראשן איסור עבודה זרה, אף בני נח נתחייבו בהן, ואם כן לגביהן אכן תופס הכלל של 'דינא דמלכותא' דינא. ולפי זה נמצא כי לגבי איסור יין נסך שיסודו הוא עבודה זרה - לא עומדת להם לישראל 'המודעא רבה לאורייתא' ולא יכולים לפטור עצמם בטענת שקבלוה באונס! ולכן, בעוד שלגבי מאכלות אסורות היו ישראל יכולים לפטור עצמם מכח 'המודעא רבה לאורייתא', הרי לענין שתיה היו חייבים להקפיד שתהא 'כדת של תורה' ולהמנע מיון נסך.

דבר זה מדויק בלשון הפסוק באופן נפלא: "והשתיה כדת" - כדת של תורה, שלא טעמו מן היין. ומדוע? "ואין אונס" - לגבי איסור יין נסך אין את התירוף של אונס. ומדוע? "כי כן יסד המלך על כל רב ביתו" - הקב"ה, מלכו של עולם, ציוה איסור זה על עבדו זרה על כל בריות תבל, וממילא חל על כל ישראל הכלל של 'דינא דמלכותא' דינא ואין הם יכולים להשתמט מן האיסור בטענה שקבלוה באונס...

והיה מתוק לפי מדבש' - העיד הגאון רבי עקיבא איגר, כאשר עיין בתכריך חיזויי תורתו של הגאון רבי יעקב - מגיד מישרים בק"ק שעפס (שנדפסו בספר 'נחלת יעקב'). לפנינו פנינת דרוש שאמר המגיד משעפס ב'דרך צחות' על הפסוק שלפנינו:

דוד המלך מביא (תהילים עה, ב) את דברי אסף: "אפתח במשל פיי", ובגמרא (שבת ל) נאמר: 'שאלו שאילה זו לעילא מרבי תנחום וכו' פתח ואמר: אנת שלמה, אן הוכמתך אן סוכלתנונתך וכו' ", וכתב רש"י: 'פתח ואמר כך היו רגילין לפתוח באגדה תחילה'. עוד כתב (שם, ל:): 'שהיו באים לשמוע הדרשה נשים ועמי הארץ, והיו צריכים הדרשנים למשוך את לבבם'. וכן אמרו בגמרא (שם): 'רבה, מקמי דפתח להו לרבנן, אמר מילתא דבדיחותא'.

'וטעם על זה' - מוסיף המגיד משעפס - 'שמעתי מהרב המאור הגדול מוהר"ל (נראה שכוונתו לגאון רבי לייבוש לעסלא - הערת המו"ל בספר) לפרש את הפסוק (משלי א, כו): 'פיה פתחה בחכמה ותורת חסד על לשונה': משום שיצרו של האדם מתגבר עליו, לכן אומרים מילתא דבדיחותא, לתת לו את חלקו, ואחר כך מניח לאדם ללמוד. וכל זה הוא באנשים, שמצויים ללמוד, אבל נשים שאינן מצוות אין היצר מתגבר עליהן (כמו שכתב הש"ך יורה דעה רמז ז), ועל כן אמר הפסוק 'פיה פתחה בחוכמה' - מיד בחכמה, בלי מילתא דבדיחותא תחילה, והטעם: משום ש'תורת חסד על לשונה' - שאינה מצווה בלימוד תורה!

והנה בספר אחד כתב, שהטעם שאומרים משל, הוא כמו שרוצים לתת לתינוק תרופה מרה - כורכים אותה בדבש, ואם כן יש לומר שאם התינוק חכם - אין צורך לעטוף את התרופה בדבש, וכך מי שהתורה חביבה עליו - אינו צורך למילתא דבדיחותא.

מעתה, אצל משה רבינו היצר היה כבוש בידי, כמו שאמרו (בבא בתרא עה): 'פני משה כפני חמה', המאירה מכל צד, כך משה רבינו היה מאיר בגופו ובנפשו, שעמד ארבעים יום בלי אכילה, וגם הוכמתו האירה על פני תבל, ואם כן אפילו דברים קשים היה שותה בצמא.

הוא אשר נרמז בפסוק שלפנינו: "ויקרא אל משה", ומיד "וידבר ה' " - דברים קשים (כמשמעות לשון דיבור - מכות יא), וזה דוקא אל משה, אבל לאדם אחר צריך לומר תחילה אמירה רכה!

"אֲדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קִרְבָּן לֵה" (א, ב).

מונב במדרש שוחר טוב: "האד הוא דכתיב: 'ימינו כצל עובר'.

בספר 'ליקוטי בשמים' כתב לפרש מדרש זה, על פי דברי הגמרא בנדרים (דף י:): "מנין שלא יאמר אדם: 'לה' עולה, 'לה' מנחה, 'לה' תודה, 'לה' שלמים? ת"ל: קורבן לה". בטעם הדבר כתב רש"י (שם): "דילמא אמר: 'לה' ולא גמר לדיבור זה, דלא אמר 'קורבן', וקא מפיק שם שמים לבטלה, אלא לכתחילה בעי למימר 'עולה' והדר - לה". והיינו שישנו חשש שמא ימות באמצע, ונמצא שהוציא שם שמים לבטלה. לכן עליו להקדים את המילה 'קורבן' לשם ה'.

זו, אם כן, כוונת המדרש: לשון הפסוק היא "קורבן לה" ולא "לה' קורבן", משום שחוששים שמא ימות, כמו שנאמר: "ימינו כצל עובר", וכל רגע ורגע עלול אדם זה לצאת מן העולם.

והנה במסכת ברכות (נד) אומרים חז"ל שבועז ייסד דבר חדש בעם ישראל שמברכים את הזולת בשם ה': "ויאמר לקוצרים ה' עמכם". ולכאורה, הקוצרים היו צריכים לענות לו: "ה' יברכך", אך הם ענו לו: "יברך ה' ". מפני מה הפכו הקוצרים את סדר המילים?

אלא שכאמור, כשאדם נודר קורבן, הוא אינו אומר 'לה' קורבן' אלא 'קורבן לה' ", משום שאדם אינו יודע את עתו, וחוששים שמא ימות באמצע ולא יספיק לסיים את המשפט, ואז נמצא שהוציא שם שמים לבטלה.

אמנם, מצינו בגמרא (ברכות ז): "אמרו עליו רבן יוחנן בן זכאי שלא הקדימו אדם שלום מעולם ואפילו נכרי בשוק", ומבואר שם שבזכות הקדמת השלום זכה לאריכות ימים.

לכן, כשאדם מקדים שלום לחברו, יכול לומר לו "שלום עליכם" - להקדים את ה"שלום" שהוא שם שמים לפני ה"עליכם" כי אין חשש שימות באמצע,

העלון מוקדש לשחרורם במהרה של כל השבויים בריאים ושלמים, לרפואת כל הפצועים, והצלחת וישועות כל אנשי הבטחון ועם ישראל בכל מקום שהם.

אחד האברכים מהכולל בו למדתי, פנה אלי וסיפר לי שהוא דחוק מאוד בפרנסה ויש לו חובות גדולים עקב חתונת ביתו, והוא מחפש גמ"ח או איזושהו אדם טוב שילווה לו עשר אלף דולר, והוא מבטיח להחזיר זאת בתוך חודשיים וחצי, אמרתי לו שאני אחשוב על זה ואולי אוכל לסדר לו משהו.

הלכתי לבית ומצאתי שיש לי בחסכוני סכום של שלוש עשרה אלף דולר שאותם הכנו לחתונת בנו הקטן שכבר בא בבירת האירוסין, ובעוד שלושה חודשים חתונתו אמורה להתקיים. היה לי קשה להחליט האם אלווה לו את הכסף. מצד אחד הוא מבטיח להחזיר תוך חודשיים וחצי, הוא אומר שבועיים קודם חתונת בני, אבל מצד שני חששתי האם הוא יוכל לעמוד בזה עקב החובות שיש לו. התייעצתי עם מורי ורבי, והוא המליץ לי להלוות לו, מחמת שוהכרנו אותו שהוא אדם כשר והגון, ובפרט שעל זה התורה אומרת "בגלל הדבר הזה יברכך ה' אלוקיך". אם כן, אמר לי רבי, בטוח אתה שאף אם הכסף לא יחזור אליך בזמנו תבורך מן השמים, וברכת שמים שווה לאין שיעור יותר מעשר אלף דולר. אכן, הלווית לחברי את הכסף והלה שמח שמחה גדולה כי הכסף הזה עזר לו לכלכלת משפחתו.

הוא כבר לא הגיע בכלל לכולל, וכבר הבנתי לקראת מה הדברים מובילים... באותו יום קיבלתי טלפון מהאולם של החתונה שעלי להביא דמי מקדמה, ובחסד ה' השלש אלף דולר שנשארו אצלי הספיקו בדיוק לצורך כך.

אבל עברו וחלפו להם החודשיים וחצי, ואותו יהודי לא נמצא ולא מתקשר. עבר עוד יום ועוד יום כשהחתונה של בני קרבה ובאה.

ערב החתונה הגיע, והכסף איננו. ישבתי בחדר לבד ושפכתי את צקון ליבי לפני ה', ואמרתי: ריבוננו של עולם, עשיתי עצת תלמיד חכם להלוות לאותו יהודי, ואיני מתחרט על כך כי עזרתי לבני ולמשפחתי. אלא שכעת אני נצרך לכסף כדי לשלם עמו בלילה הקרוב את הוצאות החתונה. אנא גלה לי את גדולתך ורחמיך הרבים והושיעני. כך התפללתי במשך רבע שעה, ואז מצלצל הטלפון.

היה זה עשיר מארה"ב, ששתיים עשרה שנה קודם לכן, קרוב לחתונת בני הבכור, ביקרתי אצלו, וכיון שסיפרתי לו את מצב פרנסתי הקשה ושאני בעל חוב גדול, הוא רצה לעזור לי בסכום מכובד כשיזדמן לו, ולכן הוא שמר את מספר הטלפון ופרטי חשבון הבנק שלי, והבטיח שאם יוכל לתמוך בי- יתקשר אלי.

אותך לנושא, וכל אחד תרם לך עשר אלף דולר. ממש עכשיו הפקדתי לחשבונך המישיים אלף דולר". הייתי בהלם מוחלט ולא הצלחתי לפצות את פי. כעבור כמה שניות של שתיקה, סיפרתי לי שהיום בערב אני מחתן את בני, והכסף הזה יועיל לי מאוד מאוד. הוא שמח מאוד ונתן לי את שמו ושמות חבריו, וביקש שבני החתן יזכירם תחת החופה. סיימתי את שיחת הטלפון, הייתי המום לגלות כמה גדול ה', ועד כמה הדבר גלוי שלא מפסידים ממעשי חסד. אני הלוויתי לידיד עשר אלף דולר, ולכן יצאתי שכל נדיב החליט לתת לי במתנה בדיוק סכום כזה.

בערב התקיימה החתונה בשמחה גדולה, ולקראת הסיום הגיע חברי הלווה ובפנים חיורות ומבושות הוא ניגש לאחל לי מזל טוב. הלכתי עמו לצד וסיפרתי לו כמה הרווחתי בזכותו.

הוא שמח מאוד. המשכתי ואמרתי לו: הקב"ה נתן לי פי חמש ממה שהלוויתי לך, ולכן גם אני רוצה לתת מזה חומש לצדקה, וזה יוצא בדיוק עשר אלף דולר, ולכן ההלוואה שהלוויתי לך נהפכה לך למתנה".

עיניו של חברי אורו ופרצנו בריקוד, כשהתזמורת מלווה אותנו בשירה: "כי הרבית טובות אלי, כי הגדלת חסדך עלי, מה שאני לך והכל שלך.. ואנחנו עמך.. ההפצים לעשות רצונך..."

(מהספר החדש והנפלא 102 סיפורים - חלק שלישי, מאת ר' צבי נקר)

כעבור חודשיים התחלתי כבר לדאוג, כי לא נראה לי ממנו שום סימן שהוא מתכנן להשיב לי את הכסף, אך נמנעתי מלומר לו דבר כדי שלא אכשל בעוון "לא תהיה לו כנושה". לאחר שבוע

פנינה לשבת
בענייני הלכה ואגדה

האם רבי יהודה בר אילעי שתי יין בפורים?

כתב הרמ"א (א"ח ס"י תרצה, סעיף ב'): "ויש אומרים, דאין צריך להשתכר כל כך, אלא שישתה יותר מלימודו וישן, ומתוך שישינו אינו יודע בין ארור המן לברוך מרדכי". ועל כך כותב השערי תשובה (אות ב) בשם סידור עמודי שמים ליעב"ץ (שער הדגים ז, ז), שאביו הגאון (החכם צבי) ז"ל, היה נוהג בימי בחרותו לקיים מצוה זו (דחייב איניש לבסומי וכו') כמאמרה, שאין הדבר יוצא מידי פשוטו... "ומי שהוא חלש בטבעו או שמשתה עד שאפשר שיבוא על ידי זה ליד מעשה או דברים שלא כהוגן - אין לו לשותות יותר מדי, וראיה לדבר: ריב"א". ומבאר השערי תשובה, שהראיה כך היא: ריב"א הוא ראשי תיבות ר' יהודה בר אילעי, שאמר בירושלמי (פסחים פ"י סוף ה"א. והעיר בשו"ת שאילת יעקב [ח"ב, ס"ו] מדוע לא הביא יעב"ץ ראה מהבבלי [נדרים מט: ושם הוא ר' יהודה]. ויש שתייצו, שמצינו בכמה מקומות שדרך המפרשים להביא מהירושלמי במקום מהבבלי. ובברכות [נה] הובא סיפור זומה על ריב"א, אך ללא איזוור היין): "היפנותא בידא דההיא איתתא, אי טעימנא אלא קידושא ואבדלתא וארבעה כסי דפסחא, וחוגרני צידעי מן הפסח ועד העצרת" (לפנינו בירושלמי 'החג', וע' לקמן). כלומר: העיד בעצמו שלא היה טועם כל השנה יין, אלא רק בקידוש והבדלה וארבע כוסות פסח, וקושר היה את צדעי פדחתו משום שהיה חש בראשו על היין ששתה בפסח.

ויש להבין, מדוע לא הזכיר את שתיית היין בפורים, האם בגלל שלא שתה אז, או שודאי ששתה, אך משום-מה לא הזיקה לו השתיה?

ומוכיח היעב"ץ, הרי לנו שבפורים לא שתה, כי כאשר שתיית היין מזיקה לבריאות הגוף - אין חיוב לשתות, וכל שכן כאשר הוא מזיק לבריאות הנפש!

אולם האדמו"ר בעל שפת אמת זיע"א (כן הביא בשמו הגאון מקו"י גילוב זיע"א הי"ד, בקובץ 'אהל ירשים' הי"ד ס"י טו, ומשם לליקוטי שפת אמת, עמ' קעג) דחה ראייה זו, תוך שהוא מקדים הערה המסתבקות מאלפיה: איך אירע חש יהודה בר אילעי דוקא בתקופה זו שבין פסח לעצרת, לא פחות ולא יותר, כך במשך כל שנה ושנה!

ובכלל: איך זה שלאחר עצרת פסקו מיחושיו ראשו? הלא דבר הוא!

עד העצרת, ועל ריב"א שהצטער עד החג, וכן במקומות רבים שמוזכר חג' הכונה לסוכות]. וקשה, דאם סיבת הפגת היין היא אימת מתן-תורה, כיצד עבר על ריב"א חג השבועות (וכן הימים-הנוראים), והיין לא פג ממנו [וכן צריך ליישב הבבלי והירושלמי אהדדי, וצ"ע?]

בספר 'כוס' ריב"א יישב באופן אחר מהשפ"א: בדוקא הוזכרה שתיית הד' כוסות, משום שבפורים יש מצוה לשתות עד כדי שלא ידע בין ארור המן וכו', וריב"א, לעוצם אי רגילותו בשתיית היין, היה מגיע בשתיה מועטת לשיעור זה, ולא היה מזיק לו כ"כ כי שתה מעט, אך בליל הסדר שישנה מצוה בד' כוסות (ולמהדרים: בשיעור חזו"א...), קיים מצוה זאת בהידור רב, ולכן חש בראשו לאחמ"כ [ונקט גם קידוש והבדלה], שאז צריך לשתות רביעית וכו'.

ונראה לתרץ בעוד אופנים: א. ריב"א היה חש בראשו דוקא משתיית יין, אך שאר משקאות המשכרים לא הזיקו לו כל-כך, ומצינו דעות בפוסקים לעניין השתיה בפורים, שאין צריך דוקא יין אלא יוצאים י"ח גם בשאר משקאות, ואותן היה שותה (ע' ברש"י במגילה ז: ש"כ בד"ה לבסומי, להשתכר ביין, ובגלוינו הש"ס הקשה עליו, דזה מנ"ל, ומ"מ ציין לעוד רבים שכתבו כן, ואכמ"ל בטעמים בהז).

ב. עוד יש לבאר ע"פ דברי הירושלמי בפסחים (שם), מהו לצאת ביין מבושל בד' כוסות, ר' יונה התייר, כי היין היה מזיקו והיה חוגר צדעיו מליל הסדר ועד חג השבועות ולכן התייר, אך התייר רק לאחרים, ועל עצמו החמיר לשתות יין רגיל ולא מבושל, ע"כ. וא"כ, נוכל לומר שריב"א שתה יין מבושל בפורים ולכן לא הזיק לו [תירוץ זה מתרץ רק מדוע לא כאב ראשו, אך לא כ"כ מתרץ מדוע לא הזכיר. כמובן, קשה ע"ז מלשונו של ר' יהודה, שבא להדגיש ששותה רק בפסח וכו' ולא בזמנים אחרים. ויל"ע].

ג. בשו"ת יד חנוך (לרבי חנוך הענין מסאסוב זצ"ל, נד"מ בהתש"ע, ס"ד, אות ב) כתב, "בכדי לקיים משלוח מנות איש לרעהו, אכתוב לך מילי דבדיחותא", והקשה על ר' יונה שהובא בירושלמי הנ"ל, מדוע לא דחק את עצמו לשתות יין גם בפורים, אלא, סבר ר' יונה שת"ח לא ישתה בפורים עד דלא ידע כי יכול להגיע לבזיון התורה, ואם לא היה שותה היה נראה כיוהרא שמחזיק עצמו לת"ח, והפתרון לכך הוא ע"פ דברי הגמ' בב"מ (כג סעיף ב) שאחד מהדברים שרבונו היו משנים בדיבורם, הוא 'בפוריא', וע"ש ברש"י ותוס' (שם) שביארו מה שביארו. אך המהרש"א ביאר, שהכונה שיאמר שהוא לא מבדיל בין ארור המן לברוך מרדכי כי שתה יין, הגם שעדיין צלול, וזה היתר רק לת"ח בכדי שישתמש משתיית היין (ומצאו כן מקורו במנקה-יוסף עמ"ס מגילה ז: ש"כ להדיא כביאור המהרש"א. ולפי"ז א"ש לשון הגמ' 'עבדי רבני' - רבנן בדוקא ולא סתם אדם, משא"כ לשאר הפירושים), וא"כ, ר' יונה לא היה שותה יין בפורים, רק שלאחרים אמר שכבר שתה. עכת"ד. ולפי זה, נוכל לומר שכך גם נהג ריב"א.

והנה, בעיקר כונת היעב"ץ בראיה מריב"א, יש שביארו שהראיה מוסבת על סוף דבריו, שכתב 'שמי שאפשר שיבוא ע"ז ליד מעשים או דברים שלא כהוגן... וראיה לדבר ריב"א', שכוונתו לדברי התרומת הדשן (סי ק) שהביא מהרב טוביה בשם ריב"א, 'שכל מאכל שלוקחים בחחרים זה מזה אפילו שלא ברשות משום שמחת פורים', פטורים מלשלם. ובלבד יעשו שלא כהוגן'. וכן פסק הרמ"א (כאן). וא"כ, הראיה מוסבת על כך שאדם שמחמת היין יעשה מעשים שלא כהוגן, פטור מלשתות.

לרפואת אדווה חיה שרה בת שונומית, נסים בן חורם, מניירה בת פורין נמקי
המעונינים לקבל את העלון למייל לפנות למייל המערכת KSHABAT@INN.CO.IL

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

גליון

526

פרשת ויקרא - זכור תשפ"ד

והוסיף: "בשבת קודש איני מסוגל לעמוד בהפצרותיהם של אנשי שלומינו, ועל כן מסתיר אני בקפלי לבבי 'ילד קטן', ובשבת אני מוציא אותו ושוב אני כילד קטן שצריך שילוו אותו ויראו לו את הדרך, ידאגו לו שאכן יגיע הביתה..."

בשנים האחרונות צץ מישהו אחד אשר לו, רק לו, הסכים רבינו שילווה אליו בעת הליכתו, בשונה מהרגלו התמידי. היה זה ילד בעל צרכים מיוחדים, שמצא לעצמו צוהר של אושר בחייו רבי התמודדות כאשר הסכים רבינו שילווה אותו. נוכח טיפות האושר של הנער המיוחד התמוססו כל חומות הסירוב שבנה רבינו במהלך שנות חייו. כל אימת שרצה היה הנער מתלווה לרבינו כמשמש ותיק, פניו קורנות ולאושרו אין גבול.

* * *

מימיו לא הצליח רבינו להבין מדוע מציקים לו מקורביו ומנסים להניאו ממנהגו התכופ לצאת לעתים מזדמנות מחדרו בשעות הבוקר לפני תפילת שחרית, ולהגיש כוסות קפה למתפללים שהקדימו לעסוק בדברי תורה קודם התפילה. הם ניסו לרמוז לו ש'הגשת קפה' אינה ממש מסימני ההנהגה, אך רבינו היה מתפלא כל פעם מחדש: "איני מבין? וכי 'רבי' אינו מצווה במצוות גמילות חסדים!?"

הגשת הקפה הייתה רק סממן נוסף של התנהגות קבועה בדרכי הענווה ושפלות הברך.

במהלך השולחן הטהור [הטיש] שערך רבינו בשבת שבע ברכות לחתנו הרה"צ מנחם קאליש שליט"א, עלו על השולחן שני משמשיו של כ"ק מרן אדמו"ר ה'נחל יצחק' **מזוטשקא** זי"ע, הרב פסח גולדשטיין זצ"ל, ולהבחל"ח הרב שלמה לידר שליט"א. הם פצחו בריקוד נלהב ובשמחה שכבשה את הנוכחים כולם. רק רבינו הבחין שהמאוורר הגדול התלוי על התקרה מפריע להם לרקוד כדבעי... הבחין ועשה מעשה: כאילו אינו נמצא באמצע עריכת שולחן הטהור, התרומם רבינו קלות ממקומו והחל מזיז את השולחנות המרכיבים את השולחן הטהור ולמשוך אותם לכיוונו. רק אחרי שהשולחנות הוזזו ושני הרוקדים כבר לא חששו לראשיהם מכנפי המאוורר, התיישב רבינו על מקומו שוב.

* * *

ויקרא אל משה וידבר ה' אליו במאוקל בועל לאמור (א, א)

אל"ף דויקרא זעירא. שמשה היה גדול ועניו לא רצה לכתוב אלא 'ויקר' לשון מקרה כאילו לא דיבר הקב"ה עמו אלא במקרה (מדרש אותיות קטנות), ואמר לו הקדוש ברוך הוא לכתוב גם האל"ף, ושוב אמר לו משה מחמת רוב ענוה שלא יכתבנה אלא קטנה יותר משאר אלפיי"ן שבתורה, וכתבה קטנה (בעל הטורים)

לקנות את מידת הענווה זה לא דבר פשוט, ובפרט קשה הדבר אצל מנהיגי הדור, מנהיגי הקהילות, רבנים ואדמו"רים. שהלא מצד אחד צריכים הם לעמוד על משמר קיום הדת וזקוקים הם להשתמש במידת התקיפות ועוזות דקדושה, ומאידך צריכים הם להיות בבחינת 'רך כקנה' ולהתנהג ולחיות בהרגשה של ענווה ופשטות.

* * *

את המחזה הזה, למדו תושבי שכונת רמת אלחנן בבני ברק להכיר היטב... דבר שבשגרה היה עבורם לראות את האדמו"ר, ה'זוטשקער רבי', הולך בדד ברחובה של עיר, הוא ואלוקיו, הוא ושרעפיו. נטול 'משמשים' וחף ממהומת שררה הילך רבינו את דרכו מביתו אל בית המדרש וחוזר חלילה. דווקא בקרב אנשי שלומו לא הצליח המחזה להיכנס לשגרה. פעם אחר פעם היו מתחננים לרבינו ומבקשים לזכות ולהתלוות אליו, ונתקלו בחומת סירוב בצורה. רק אחת לשבוע, בשבת קודש, לא גירש רבינו מעל פניו את המלווים הסובבים.

היה זה המשמש המסור, הרב אהרן ריבל שליט"א, שהרעיף על רבינו מסכת של תחנונים והפצרה ביום מן הימים, וביקש חזור והפצר שייאות רבינו להרשות לו להתלוות אליו דרך קבע בעת הילוכו ברחובה של עיר. השיב לו רבינו בלשון של שנינות עמוקה: "היה הייתי ילד קטן לפני שנים רבות. אז עוד לא הכרתי את הדרך לביתי, ואילו לא היו מוליכים אותי מהחידר הביתה ומהבית אל בית המלמד לא הייתי יודע אנה לפנות ותועה ברחובות הכרך הסואן. היום, משהתבגרתי, יודע אני תהילה לא-ל את הדרך לביתי ואיני זקוק שילווני."

שפלות הברך התגלגלה תמיד גם על לשונו של רבינו, כשהיה מפציר ביהודים פשוטים לצד גדולי ישראל שיתפללו עליו, ומלמד לשונו לנקוט בפלך הענוותנות; וכך היה מבקש - שואל: "התפללו נא עלי, נתן דוד בן חנה, וסימנך בדח"ן..."

* * *

גם אם התרגל האספלט האפור, המרכיב את המדרכות ברמת אלחנן, להיחשף אל מחוזות ענווה מופרזים מצדו של רבינו, עדיין הוא התפלא על מה שראה באותו יום, בערבו של חג המצות... רבינו הילך שוב ושוב לאורך הרחובות, עושה את הדרך מביתו אל פתחו של בית אחר בשכונה, וחוזר חלילה. מלווה הוא בנכדו הרך, ובכל סיבוב, השניים - הסב והנכד, סוחבים על כתפיהם מוצר אחר.

וכפי שסיפר אותו נכד, הרב משולם זלמן לייפער שליט"א: "זה היה בשעות הצהרים של ארבעה-עשר בניסן. הנכדים הגדולים כבר עזבו את בית רבינו ונשארתי שם רק אני. רבינו ביקש ממני להתלוות אליו. תחילה הוא נתן לי לשאת מספר חבילות מצות, בעוד הוא מעמיס על כתפיו מספר שקי תפוחי אדמה כאחרון התגרנים. הגענו עד לדלת אחד הבתים בשכונה והנחנו הכל, בשקט-בשקט.

"שבנו הביתה ושוב יצאנו לסיבוב אל אותה הכתובת. הפעם סחבנו בקבוקי יין. והיה סיבוב נוסף, של פירות וירקות.

"רק אחרי שהמשלוח כולו הושלם והמצרכים כולם הונחו מאחורי הדלת בחרישיות רבה, לחש לי רבינו: 'גש בשקט אל הדלת, נקוש אחת ושתיים ונישא רגלינו במהירות'.

"נקשתי על הדלת ורבינו המתין לי במרחק מטרים ספורים בדריכות. תיכף לנקישה הוא אחז בכף ידי ויחדיו ברחנו בריצה מהמקום, כדי שהיהודי הפותח את הדלת לא יראה מי סיפק לו את המשלוח, ולא יתבייש.

"כשהגענו הביתה שאלה סבתא, הרבנית הצדקנית, את רבינו: 'מדוע בחרת דווקא בו, במשולם זלמן הקטן, שיעזור לך? מדוע לא ביקשת את עזרתו של אחד הנכדים הגדולים יותר, שקל לו לשאת את המשאות הכבדים?'. ורבינו השיב בגאונות של מידת החסד: אם הייתי לוקח את אחד הנכדים הגדולים, הנערים, הוא היה זוכר כל ימיו את אותה כתובת של היהודי הנצרך - ואת זה לא רציתי. דווקא לקחתי את אחד הנכדים הרכים יותר - שלא יזכור לאורך ימים את הכתובת המדויקת ולא יידע מי הוא אותו נזקק לו עזרנו'.

* * *

נער צעיר היה הרב אברהם דוד חיימוביץ הי"ו כאשר נפל ונשברה זרועו. הוא פנה עם הוריו אל המרפאה וחזר משם כאשר זרועו מגובסת כהוגן. הרופאים - כדרכם - הוסיפו לו על הגבס גם רצועה אלסטית לבנה והנחו אותו לכרוך אותה

סביב צווארו, ומהצד השני להניח בתוכה את היד המגובסת למען תנוח ותחלים כמה שיותר מהר.

בליל שבת קודש, בחלפו על פני רבינו בעת ברכת 'גוט שבת', הבחין רבינו שהזרוע אמנם מגובסת אולם הרצועה נעדרת. רבינו, האמן הגדול של הנפש, קלט, הבין, ואמר לו ברוך: "אני מבין אותך אברהם דוד, מבין היטב מדוע אתה נמנע מלכרוך סביב צווארך את הרצועה בשבת קודש. בטח לא נעים לך שהרצועה הלבנה בולטת על פני הבעקיטשע השחור בוהק. אבל גם לזה יש פתרון". רכן רבינו אל מגרת שולחנו, שלף ממנה אבנט שחור בה השתמש בקדושתו, בקשר-עניבה המותר בשבת הפך את ה'גארטל' הרבני המכובד לרצועה שחורה שתועיל להחלמת זרועו של הנער הצעיר". לא גינונים ולא כבוד, וגם לא הפיכת האבנט האישי לרצועת עזר - לא מנעו מרבינו להבין ללבו של נער צעיר, ללכת על פי רוחו ולדאוג לו, לדאוג לו כל-כך.

* * *

למרות שהתנהג בענווה מרובה, מ"מ כשהגיע הדבר לנושא של קיום ההלכה, לא היו פשרות... עד היכן הגיעו הדברים... חמותו של רבנו, הרבנית הצדקנית מזוועהיל ע"ה, היתה מכנה את חתנה, רבינו: "על-פי הלכה". כך, לא פחות ולא יותר, היה זה מתוך ההערצה הרבה שלה למידת דקדוקו של רבינו בכל כללי ההלכה, וכל נייע מהפסיקה ההלכתית הפשוטה היה אצלו חמור מקפיצה לתוך כבשן לוחט.

לפעמים הייתה רוחו סוערת, כאשר ביטא בשפתיים רוטטות את הפליאה שהתפלא על כך שרבים אינם בקיאים בכל פרטי ההלכות שבשו"ע. "איך?", תמה אותו צדיק, "איך אפשר להיות 'יהודי' מבלי לדעת איך 'יהודי' צריך להתנהג?".

מדי שנה בחג הפסח היה כואב על תעשיית ה'כשר לפסח': "לכל הפחות שבעת ימים", התאונן במר נפשו המזוככת, "שבעה ימים בשנה בהם אפשר להתנזר מכל המעדנים והמאכלים שהעולם הזה מייצר ומפתה בהם את הברואים המהלכים עליו... עכשיו גם את השבוע הזה רוצים לקחת?".

בהזדמנויות אחרות ביטא רבינו את החובה להקפיד שלא לאכול בפסח בבית אחר: "אין שטעטל [בעיירה], הייתה זו קפידה כל-כך חזקה, עד ששואב המים, הפשוט שבאנשי העיירה, לא היה מעז להכניס לפיו בפסח אפילו את המאכלים שבושלו בבית הרב!".

רבות היה מזכיר רבינו את אמרתו של אביו, כ"ק מרן אדמו"ר ה'נחל יצחק' מזוטשקא זי"ע: "אפשר להטעים בדברי התנא. 'עין רואה' - יש הנהגות שונות שרואים אצל צדיקים וחסידים; 'ואוזן שומעת' - שומעים גם על הנהגות ומנהגים של אנשי מעשה מורמים מעם; ועדיין 'כל מעשיך' - כל מעשי האדם והנהגותיו צריכים להתבסס ולהיות 'בספר

נכתבים' - על-פי הכתוב בספר התורה, בשולחן ערוך - כי זה כל האדם". [מתוך 'המבשר' תורני-יקותיאל יהודה גנזל]

* * *

הגה"צ רבי **יעקב גלינסקי** זצ"ל מוציא מהמדרש הנ"ל תובנה נוספת. שהנה, משה רבינו ביקש לכתוב 'ויקרא' והקב"ה הורה לכתוב 'ויקרא'. ביקש רשות לכתוב לפחות אלף זעירא, וקיבל. ודבר זה בא להורות לנו, שאם אי אפשר להשיג הכל, נשיג לפחות חלק...

ידוע שמרן ה'**חפץ חיים**' זצ"ל היה מבקש מחתנו, הגאון רבי **אהרן הכהן** זצ"ל, שינצל את כוח הדיבור שניחון בו, וישתדל לדרוש ברבים בדברי תורה ומוסר, לעורר את הלבבות לשמירת התורה והקפדה במצוות, ואמר לו: "פעמים רבות עולה בלב הדרשן החשש שמא עמל הוא לחינם ומכלה כוחו לריק, דבריו אינם פועלים ואין מי שמתעורר לשוב על ידם בתשובה. ברם, עליך להתעודד וללמוד מן הפריצים. יוצאים הם לציד ברוב תכונה והמולה, מלווים בעוזריהם ובעדת כלביהם ומכלים יום תמים ברכיבה מתישה - דהרה וסערה - ואין מאושר מהם בשובם עם צבי או דוב, אריה או זאב כשלל... אף אתה, לא עליך המלאכה לגמור, אל תתימר להשיב את כל העולם בתשובה. דיך אם תעורר הרהורי תשובה בלב ר' צבי או ר' דוב, ר' אריה או ר' זאב - אין לך שכר ועונג רב מזה!..."

זהו שאמר הכתוב (משלי יז, כד): 'את פני מבין חכמה, ועיני כסיל בקצה הארץ'. כלומר, הכסיל רוצה להשיג את הכל, עד קצה הארץ. וכיון שאין זה בכוחו - מתייאש הוא מכל וכל. אבל החכם המבין מסתכל באשר לפניו, ומשיג מעט, ועוד מעט, והולך מחיל אל חיל... מתקדם בשלבים!

מרן ה'**חפץ חיים**' היה דורש ממפיצי ספריו, שבכל מקום שהם מגיעים למכור את ספריו ידרשו בעניין שמירת הלשון, חשיבותה ונחיצותה. יום אחד חזר אחד מהמפיצים מסבב המכירות, נתן ל'**חפץ חיים**' את הכספים שקיבל, הודיע על התפטרותו, וביקש ברכה למקצוע חדש.

"מדוע" - תמה ה'**חפץ חיים**' - "הלא הצלחת למכור ספרים רבים בזמן קצר. זיכית יהודים רבים, וגם הרווחת לא רע".

אישר אותו מפיץ את דברי הח"ח, אבל טען שאינו יכול לעמוד בתנאי שהותנה עמו, שישא דברים בכל מקום בואו.

"מדוע", שאל ה'**חפץ חיים**'.

ענה: "אספר לכם, אקח לדוגמא את אחת הערים - אולי זה בגדר לשון הרע לומר את שמה - ביקשתי לשאת דברים בבית הכנסת הגדול, ואמרו שהרב מוסר שם שיעור קבוע. גם בבית הכנסת השני והשלישי מתקיימים שיעורים, וברביעי ובחמישי לא מעוניינים בדרשה. לבסוף נשאתי דברים בבית הכנסת של החייטים. עליתי ודרשתי בגנות חטאי הלשון - 'כל המספר לשון הרע מגדיל עוונות כנגד

עבודה זרה, גילוי עריות ושפיכות דמים (ערכין טו:), והקדוש ברוך הוא אומר עליו: "אין אני והוא יכולים לדור בעולם כאחד" (שם), וראוי לסקלו באבן (שם), ועלול לעבור על שבעה עשר לאווים, כמפורט בהקדמת ה'**חפץ חיים**'".

"ידן [יהודים]" - קראתי בנהמת רוחי - "כמה מזהרים אנו מטיפת חמאה שנפלה לתבשיל עוף, וכבר רצים לרב, ואוסרים את התבשיל, ומגעילים את הקדרה - איסור אחד, מדרבנן. וכאן, שבעה עשר איסורים מדאורייתא, רחמנא ליצלן!".

שמע ה'**חפץ חיים**' את דבריו, והתפעל: "נפלא, לדרשה כזו התכוונתי!".

"כן", התמרמר, "וכשיצאתי, שמעתי את אחד השומעים אומר לחברו: היה כדאי לבוא! סוף סוף, שומעים דברים לעניין! אספר לאשתי, שלא תעשה כזה ענין משאלות במטבח... רצה לרב, שופכת את התבשיל, מגעילה את הקדרה. הרי זה פחות חמור מלשון הרע!..."

היה המום. במקום להועיל בדרשתו, עוד הזיק...

הרגיעו ה'**חפץ חיים**': "תנוח דעתך. ראשית, אין זו אלא תגובה של אחד, והלא היו שם כמה שומעים, ואולי הושפעו לטובה".

"ושנית, כבר אמר הגאון רבי **ישראל סלנטר** זצ"ל: כדאי לדרוש בפני עם רב, ואפילו יתברר שהדרשה לא פעלה מאומה למעשה, אבל אם במהלכה אחד השומעים נתקף הרהור חרטה, ולו יהא זה הבהוב קל, זיק שניעור וכבה - ואפילו אחד זה לא יהיה אלא הדרשן בעצמו... וכבר היה כדאי!".

* * *

בזמנו, בקשו המשכילים לקעקע את חומת היהדות בליטא. מה עשו, יסדו בחסות השלטונות 'בית מדרש לרבנים' בו חינכו 'רבנים' לעתיד - לכפירה, וללעג לכל קודש. מובן שהמוסד רכש שם רע ואיש לא שלח לשם את צאצאיו.

הוגיעו ראשיו את מוחם, כיצד יקנו לו הילה של יוקרה. באותה תקופה שמו של הגאון רבי **ישראל סלנטר** זצ"ל היה נערץ בפי כל, החליטו שאם יסכים להעניק חסות למוסד, לעמוד בנשיאותו שיקרא שמו עליו, לא יהססו ההורים לרשום אליו את הנערים.

גייסו את השלטונות לרעיון הנואל, ושר ההשכלה אובארוב נתן הסכמתו. יתר על כן, הוא גם קרא למנהיג הדור הגאון רבי **איצ'לה מואלז'ין** זצ"ל, ודרש ממנו לפעול בעניין. רבי איצ'לה הסכים לכך, מהסיבה הפוכה. סבר שאם רבי ישראל יעמוד בראש המוסד יחולל בו מהפכה ברוכה - יפטר את המורים הכופרים, יבחר במורים יראי שמים, וישפיע

בדמותו הכבירה וביראתו הקודמת לחכמתו העצומה על החניכים.

בקיזור, שר ההשכלה הרוסי התלווה אל רבם של ישראל, ויחדיו פנו לרבי ישראל - שהיה אז אברך בשנות השלושים לחייו - שייעתר לבקשה. רבי ישראל שלל את הרעיון מכל וכל, הוא סבר שהמוסד רקוב מיסודו, ומינויו רק יתן גושפנקא לשחיתותו, כחותמת הכשר למוצר טרף. וכדי שלא להתגרות במלכות מצד אחד וגם לא להיות תחת מרות גדול הדור בליטא שהסכים לרעיון, ברח לעיר הנמל ממל שבצפון גרמניה.

באותה תקופה המצב הרוחני של הקהילה היהודית בממל היה בשפל המדרגה. יהודים הגיעו לשם כדי להתערות בחיי הכלכלה, וכלכלת העיר סבבה סביב הנמל הגדול - פריקה וטעינה, יבוא ויצוא. הנמל היה בפעילות מלאה ששה ימים בשבוע, וביום ראשון, יום השבתון של הגויים - היה שובת. היהודים הסוחרים 'עשו שבתם חול' - כפשוטו ממש, ר"ל, הם עבדו ביום ששי כרגיל, סגרו עסקיהם עם ערב, החליפו בגדיהם ובאו לבית הכנסת לקבלת שבת וערבית, שבו לביתם לקידוש וסעודת שבת, ולמחרת השכימו ליום מסחר רגיל!... ידע רבי ישראל שלא יעלה בידו לשכנעם לסגור עסקיהם [כעשר שנים מאוחר יותר, כשהגיע פעם נוספת לממל לתקופה ממושכת, עלה בידו לפעול לסגירת כל עסקי היהודים בשבת. אבל זו פרשה בפני עצמה], מ"מ ביקש את רשות הדיבור בין קבלת שבת לערבית.

עלה ואמר: "טאייערע ברודער" [-אחים יקרים], הרי כולנו יהודים, וכולנו מאמינים, וכולנו רוצים לשמור את התורה. והראיה, שאתם כאן. שלאחר יום עבודה מפרך ומתיש התכנסתם לקבלת שבת חגיגית. אלא מאי, גדול הוא ניסיון הפרנסה, ואינכם עומדים בו. לא אחווה דעתי, 'כשם שמצווה לומר דבר הנשמע, כך מצוה שלא לומר דבר שאינו נשמע' (יבמות סה:). אבל בדבר אחד תסכימו איתי - גם אם 'חייבים' אתם לפתוח את העסק, אין שום הכרח ואין שום היתר לעשן!, אין שום היתר לכתוב - ולו אות אחת - במה שאינו נוגע לעסק. לפחות זה!"

וכיוון שאמרו חז"ל (ברכות ו:): 'כל מי שיש בו יראת שמים דבריו נשמעים', דבריו היוצאים מן הלב נכנסו ללבבות, וקיימו וקבלו עליהם לשמור שבת כהלכתה, בכל פרטיה - מלבד בעסקיהם. לא, אמנם לא היה לכך היתר - אבל כמה חילולי שבת נמנעו בעקבות אותה דרשה - 'אלף' זעירא...

* * *

ממשיך הגה"צ רבי יעקב גלינסקי זצ"ל ומספר: "בהיות בארצות הברית, סיפר לי שם רב אחד על השאלות המגיעות אליו. לדוגמא, אחד התקשר אליו, אביו נפטר, ועליו לשבת שבעה, אבל אינו יכול להשבת את העסק שבוע שלם. יאמר הרב, מה המינימום שעליו לשבת... והשיבו על אתר: "המינימום הוא ארבעה ימים!"

סבר וקיבל.

שמעתי ותמהתי: "אני מכיר 'שלושה ימים לבכי, שבעה להספד, שלושים לתספורת' (מועד קטן כז:), אבל ארבעה ימים, מה המקור?"

הסביר לי: "הוא נפטר ביום רביעי".

- "נו, אז מה?"

- "שלכל הפחות בשבת יהיה העסק סגור..."

הבנתי - אלף זעירא!...

[מתוך 'והגדת']

וְהֵבִיא קָרְבָּנוֹ שְׁעִירַת עִזִּים תְּמִימָה

נְקֵבָה עַל זֹטָאתוֹ אֲשֶׁר זֹטָא (ד, כו)

הרב הקדוש רבי אברהם יהושע זצ"ל ה'אוהב ישראל' מאפטא, שוחח פעם עם תלמידיו אודות חומרת החטא, וכך תיאר בפניהם: "נתאר לנו יהודי צדיק וסר מרע ושמו ר' הרשל. יום אחד מגיע ר' הרשל אל שוק הבהמות ומבקש מהמוכר בשפה רפה שימכור לו שעירת עיזים.

"מדוע דווקא שעירת עיזים", תמה המוכר, "והרי לקרבן שלמים אפשר להקריב גם זכר?"

"נכון", עונה ר' הרשל בשקט, "אבל אני זקוק לקרבן חטאת..."

"חטאת?! תמה המוכר, "אתה?! ר' הרשל... לא מתאים לך..."

לקח ר' הרשל את שעירת העיזים ופנה אל בית המקדש. בהגיעו אל שערי הר הבית נבהלה שעירת העיזים מקול המון העם וברחה...

רדף אחריה ר' הרשל ברחובות ירושלים ושאל את העוברים והשבים: "שמא ראיתם שעירת עיזים?"

"שעירת עיזים?" אמרו הכל, "ר' הרשל, אתה צריך להביא חטאת? ... יהודי נכבד שכמוך!..."

לבסוף מצא ר' הרשל את אבדתו וכך הוא חוזר נכלם אל שערי הר הבית. בדרכו פוגש הוא את האנשים שפגש מקודם והם אומרים לו: "הו, נראה שמצאת את אבדתך, הלואי שיתכפר לך..."

מגיע ר' הרשל אל הכהן ומוסר לו את שעירת העיזים. "חטאת? ... תמה הכהן, "נו... נו..."

"האמינו לי", סיים בעל ה'אוהב ישראל', "באותו יום הליבנו שערותיו של ר' הרשל מבושה. לא במהרה ישוב ויחטא..."

[מתוך 'ליקוטים נפלאים']

לתגובות והערות: שגי'א 054-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֶת: 17:33

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 18:32

ר"ת: 19:08

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagifrenkel@gmail.com

פּוּרִים שְׂבוּז

בס"ד עלון מס' 644 22.3.2024 - יב' אדר ב' תשפ"ד

זו השנה לראש צדיקים ובוואו בו

פְּרִשֶׁת - וַיִּקְרָא - שֶׁבֶת זְכוּר

סיפור מדהים:

על אדם שלפרנסתו, הוא עובד כמתקין מזגנים, יום אחד הוא אמר לאשתו: תשמעי, אני לא זכיתי לשבת בכולל וללמוד תורה, אמנם אני הולך לשיעור תורה בערב, אבל אני מרגיש שאני צריך לעשות עוד משהו לכבוד בורא עולם, הוא נותן לנו כל כך המון, מה?? מה כבר אנחנו עושים בשבילו?? ולכן החלטתי שיום שישי אני עובד רק עד חצות. ובאמת, עם השנים הוא היה מקבל כל מיני הצעות, כל מיני בקשות לעבוד, וכמובן לא בהתנדבות... הכל בתשלום.

אבל קבלה זו קבלה, ולכן הוא לא הסכים לעבוד בשישי לאחר חצות היום, כמובן, שכולם ידעו על הקבלה שלו, ולכן כבר פחות היו מבקשים ממנו, באחת הפעמים, היא שמעה מרב העיר על בעלה שהוא הדוגמא של כבוד השבת, בעיר שלנו.

וכך הוא מספר: יום שישי אחד, אנחנו בשיא ההכנות לשבת, מתארגנים ליציאה, אנחנו נוסעים לשבת להורים, הילדים התחילו להוריד דברים לרכב, ולפתע, הגיעה אחת השכנות ובקשה שאבוא לתקן לה את המזגן דחוף, כי יש לה אורחים, ואין מצב שהיא נשארת שבת בלי מזגן, בבקשה אני חייבת...

הסתכלנו עליה במבט של: הלו!!! מה את לא יודעת שיש לנו קבלה לא לעבוד ביום שישי אחרי חצות, וחוק מזה אנחנו כבר עם רגל אחת בחוק, ואוטוטו יוצאים, הדברים כבר באו. אל תבוא אלי בתור טכנאי, תבוא אלי בתור הגשת עזרה למושפחה שנתקעה כמה שעות לפני שבת בלי מזגן, ובמיוחד שהשבת אמרו שהטמפרטורות הולכות לעלות רציני... בלי מזגן זה כמו להיות בתנור על בישול איטי, הסתכלתי על אשתי ואשתי הסתכלה עלי, בסופו של דבר, אשתי ביקשה שאעזור להם רק כמה דקות ואחר כך ניסע.

מה שאשתי לא לקחה בחשבון, שכמה הדקות האלה, לקחו קרוב לשלוש שעות, שבהם היה צריך להחליף את כל המדחס, בסופו של דבר המזגן שלהם חזר לעבוד, אבל הזמן שלנו התחיל להיות צפוף, איך שסיימתי יצא נו לנסיעה, ואז בכניסה לעיר פנצ'ר...

שטויות, הרגעתי את אשתי, כמה דקות וזה מאחורינו, אבל שהתחלתי לחפש את הג'ק הבנתי שאנחנו במצב לא פשוט, הזמן מתחיל להתקדם, ואפילו שאין לנו נסיעה ארוכה, אבל בכל זאת אני רוצה לבוא בזמן מוקדם, כדי להספיק להתארגן לשבת בנחת.

התקשרנו ל"ידידים" ויאמר לשבחם, אחרי כמה דקות הגיע אדם צעיר ובשמחה עזר לנו עם ג'ק משלו, ואחרי כמה דקות הפנצ'ר היה מאחורינו. השעון התקדם, והתחלנו להרגיש שצריכים להזדרז, המשכנו בנסיעה משתדלים למהר, אבל הרכב החליט להקדים בציווי של "למען ינוח שורך וחמורך" הרכב התחיל לדדות עד לעצירה מוחלטת, ובמקביל, הוא התחיל לעלות עשן.

הורדנו את כל הילדים מהרכב, וניסינו לכבות את הלהבות, ואיכשהו הצלחנו. מה שברור, שעם הרכב הזה אי אפשר להמשיך בנסיעה אפילו לא בצחוק. ביקשתי מאשתי שתזמין מונית, תוך כדי שאני מפנה את כל התיקים מהרכב, אחרי כמה דקות, הצלחנו לעצור מונית, כן לאן אתם צריכים???

שאל נהג המונית, אנחנו צריכים שני דברים: אמרנו, דבר אחד, שתעצום עיניים ותעלה את כולם לרכב, שזו בעיה רצינית, כיון שאם חס ושלום קורה משהו הכי קטן, זה לא צחוק בכלל, דבר שני, שתיקח אותנו ליעד. היי. אני מסכן את הרישיון שלי, אמר הנהג, אמרנו לו: אל תדאג, זה כולה כמה רחובות, ואנחנו נשלם לך כהוגן על הסיכון, בסוף הוא הסכים ולקח את כלנו.

בדרך התקשרתי לסוכן הביטוח שלי: תשמע, נתקעתי בכביש, אני מודיע לך כי זו חובתי, אבל אני מבקש שלא יגררו את הרכב שלי בשבת, סוכן הביטוח אמר לי: שניה, רגע אני בודק, יש את ה-נ-ה א -נ-י ב- ו-ד-ק האלה שמדברים איתך בהילוך איטי, כנראה שהם רוצים לבדוק שמי שנמצא מעבר לקו לא נפטר באמצע.

לאאאאא, אתה לא רציני, אמר הסוכן, הביטוח אמור לפוג לך היום, ואם אני לא גורר לך אותו היום, ה"בני דודים" יפרקו לך אותו לגורמים... הלו!!! אמרתי לסוכן, את הרכב שלי לא גוררים בשבת, שמעת!!! ולא משנה לי מה יהיה, מה יעשו, את הרכב שלי לא גוררים בשבת, הסוכן אמר לי: טוב, טוב תן לי לעשות מה שאני יודע, תהיה רגוע אתה בידיים טובות. אחרי כמה דקות, הוא מקבל טלפון, הלו, שלום!!! אני מדברת עם שלמה, שלום! מדברים מהגרירה רצינו שתיתן לנו מיקום איפה הרכב שלך נמצא???

הלו!!! שאגתי, תקשיבי לי ותקשיבי לי טוב... את הרכב שלי לא גוררים בשבת, אמרתי את זה לסוכן הביטוח במילים הכי פשוטות שיש, מה, הוא לא מבין, ועוד דבר, אני רוצה להבהיר לך: את הרכב שלי לא גוררים בשבת, כמו כן, אני מודיע לך שהשיחה הזו מוקלטת, ואני מודיע לך: שאני לא מוכן שתגררו את הרכב שלי, ואם תגררו אותו, אני אגיש נגדכם תביעה, שמעת אותי. אתם אנשים טובים שרוצים לעזור, ואני מודה לכם, באמת תודה!

אבל אני איש שומר שבת, ואני מודע לסיכון של השארת הרכב שם, ובכל זאת, אני לוקח את הסיכון הזה על עצמי. ואני מצטער, אם הייתי נשמע כועס, אני פשוט אמרתי לסוכן הביטוח שאת הרכב שלי לא גוררים בשבת, ועם כל זה הוא התקשר אליכם, סיימתי את השיחה בהרגשה טובה ובברכת שבת שלום.

הגענו למקום שהיינו צריכים להגיע, כמה צריך לשלם?? שאלתי, הוא הדפיס לי חשבונית של 127 ש"ח... שילמתי לו, ואני קולט שעוד רבע שעה שבת, אמרתי לעצמי, רגע, אם אני משחרר אותו, פירושו שהוא מחלל שבת, תגיד, שאלתי אותו, אתה עובד בשבת?? והוא שורק להנאתו, כאילו: מה אתה חופר ליי?? הבנתי שהוא עובד בשבת ולא רציתי שבגללי הוא יסע בשבת, שאלתי אותו: כמה אתה מרויח ביומית?

סכום שיעשה אותך מבסוט, אם למשל הוא עושה נסיעה של שעה ומקבל 400 שקל, תוריד משם את הדלק של הרכב והבלאי של הרכב, נשאר לו אולי 150 ביד, כמה אתה מרויח נטו על העבודה, לא ברוטו. אמר לי 600 שקל אני יוצא שמח. שאלתי אותו, אם יש לו בעיר הזו מישהו קרוב משפחה?? אמר לי: יש לי פה גיס חוזר בתשובה, שלפני כמה חודשים התחתן, הגשתי לו חוץ מהכסף על הנסיעה עוד 600 שקל. מה זה?? שאל.

אמרתי לו: קח, אני משלם לך יומית, אבל תן לי מילה שאתה הולך לגיסך לשבת, ולא נוגע במונית, מתאים?? מה, לנוח כל השבת בלי לעבוד?? כן, כן, אויש כמה שישראלים אוהבים את זה, לקבל משכורת בלי לעבוד... הוא נהנה מהרעיון, ואמר לי: סגור, אם אתה רוצה אין לי בעיה שתשלם לי גם על יום ראשון כדי שאנוח, אני מוכן לעשות לך מחיר ב 500. 😊

חייכתי ואמרתי לו: אני משלם לך כדי שאתה תשמור את השבת הזו, והמונית שלך לא תסע בשבת, נפרדנו בלחיצת ידיים שהוא אומר לי: אין לך מה לדאוג, אני השבת נח אצל גיסי. נכנסנו לבית המארחים כמה דקות לפני שבת, התארגנו מהר, ואמרתי לאשתי: תדעי לך, מי שעושה למען בורא עולם, בורא עולם מחזיר לו כפול ומכופל, וגם אם לא רואים את זה במייד.

מוצאי שבת, אנחנו יושבים להבדלה, דפיקות בדלת, פותחים, ומי נמצא בפתח?? ניחשתם נכון! נהג המונית, תשמעו, רציתי לומר לכם: אין לכם מושג איזו שבת היתה לי, ראיתי את שולחן השבת, את הפיוטים, את שירי הרגש, את הכבוד בין גיסי לאחותי והחלטתי שאני חוזר בתשובה ומקים בית כמותם. תוך כדי הוא שולף את ה 600 שקלים, ומגיש לי אותם ואומר לי: תשמע, אני נהייתי בשבת הזו, אם כבר אני צריך לשלם לך, ואני מודה לך שבזכותך החיים שלי הולכים להשתנות.

ועוד דבר, תדע לך, כל השבת אני שומע את ההד של הצעקה שלך, את הרכב שלי לא גוררים בשבת!!! אני חייב לומר לך שהצעקה שלך שבאה מכל הלב, וההסכמה הזו שהסכמת לוותר על הנזק של הרכב, העיקר שלא לחלל את השבת, המסירות הזו היא זו ששינתה אצלי את כל היחס לכבוד השבת. לפעמים, ההתייחסות שלנו למצוה משנה את כל היחס של הסובבים אותנו, אם הם רואים שבנפשנו הדבר, אז זה משפיע גם עליהם, כל היחס שלהם משתנה. (מקשיבים לקולך' - פקודי-תשפד)

פורים...

בזמן הבעל שם טוב הקדוש, היתה תקופה של עצירת גשמים... הבעש"ט שלח שני תלמידים שיסעו לאיזו עיר מסויימת, ויחפשו שם אדם שהוא רוב הזמן שיכור. לתפוס אותו, לחכות שיתפכח מיינו, ולבקש ממנו ברכה שירד גשם... טוב, הם נסעו לאותה עיר, ואכן מצאו את השיכור המדובר, וביקשו ממנו שלא לשתות יותר, כדי שיוכל לברך שירדו גשמים... אמר להם השיכור: "מה אתם רוצים ממני?! אני צריך קוניאק! אני לא יודע על איזה גשמים אתם מדברים..."

הסבירו לו שהבעש"ט שלח אותם, והוא אמר שלך יש את הכח לכך! טוב, אם הבעש"ט אמר... הוא הרים עיניו לשמיים, התחיל להתפלל שירד גשם, ומיד נתעבו השמיים והחל לרדת גשם זלעפות. כשחזרו התלמידים לבעש"ט הקדוש, הוא אמר להם: דעו לכם שהיהודי הזה רצה לעשות עבירה מסויימת, שעולה הרבה מאוד כסף, והוא אסף כסף במשך זמן רב עד כדי שהגיע לסכום הרצוי... אבל כשהוא נסע בדרך עם כל הכסף שהוא חסך לעשות את העבירה, לפתע הוא שמע מאיזה בור יללות, בכיות וזעקות...

כשהוא ניגש לברר את פשר העניין, הוא גילה שהפריץ השליך לאחד הבורות אישה וילדים, משום שלא היה להם לשלם די שכירות... זה היה העונש של מי שלא משלם, משליכים אותו לבור עד מוות! השיכור בירר כמה זה צריך לעלות, ואמרו לו סכום עתק, שהיה שווה בדיוק לסכום אותו הוא נשא בכיסו על מנת לעבור את העבירה...

הוא רצה לעזור למסכנים הללו שהושלכו בבור בלי מושיע, בפרט שיש שם ילדים מורעבים... אבל היצר הרע היה להוט לעבירה, ולא ויתר לו... הוא נלחם כמה דקות, ולבסוף התגבר על יצרו ונתן את הכסף למצות פדיון שבויים, ולא עבר את העבירה.

המשיך הבעש"ט וסיפר שבאותו רגע נעשה רעש גדול בשמיים, והחליטו בשמיים שבשכר זאת ככל היוצא מפיו יעשה! מה שהוא יגזור - הקב"ה יקיים!!! אבל מצד שני הוא לא כל כך נקי מעבירות, והיצר הרע שלו להוט... אם כל מה שהוא יבקש יתקיים - ה' ירחם! לכן גזרו משמיים, שיהיה כל הזמן שיכור, וממילא לא יהיה לו יישוב הדעת להתפלל ולבקש. ולכן היה צריך לתפוס אותו פיכח.

אומר החידושי הרי"ם: זה בדיוק מה שקורה בפורים! פורים הוא זמן כל כך מסוגל, מתגלה אור כה עצום, עד שכל יהודי באשר הוא, כל מה שיבקש מוכרחים בשמיים למלא את רצונו... נו, אז אם כל אחד יבקש מה שהוא רוצה, מי יודע לאיפה נגיע?!...

לכן תיקנו לנו לשתות ולשתות, כדי שכולם יהיו בלא דעת, ולא יוכלו לבקש ככל העולה על ליבם... אבל מי שהוא חכם, מי שהוא פיקח - נשאר פיכח!!! הוא מנצל כל שניה להתפלל ולבקש מבורא עולם שימלא בקשותיו. ('אפריון שלמה')

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה, אלינה בת אירנה, מאי בת מאירה, מילנה בת סבינה, ספיר שמחה בת חנה. לזרע בר קיימא: מורן בת רותי, לירז בת מרים. לפרנסה בשפע: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה. לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, שמואל בן דבורה, לרפואת כל הפצועים. לעילוי נשמת: ציפורה בת מורוור ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, יוסף מיכאלשולי בן רפאל ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, לעילוי נשמת חיילנו והנרצחים ב7 לאוקטובר.

קוראים וקוראות נכבדים, נפתח אצלנו בשכונה כולל אברכים, על מנת לסייע להחזיק אותם מי שרוצה לקנות ברכה בעלון, ולהחזיק תורה על הדרך, כל שם לברכה 250 ₪ למשך שנה. ניתן להעביר בביט למספר 054-6868199. מי שרוצה לתרום לכולל גם בלי קשר לברכה, מצורף לינק:

<https://paypage.takbull.co.il/212sh>

בעלון נעסוק בתוכן שיעור 782 שנערך ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, במדרשת "ברינה יקצור", בנשיאות מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל.

עלון מס' 667 שנה י"ד העלון מוקדש לע"ב מו"ר אב"י יעקב בן רחל וצדוק ז"ל ח' אדר ב' תשפ"ד

ויקרא - תוכן ענייני הפרשה

999 פ' 18/99

- א. ה' קורא למשה רבינו להיכנס לאהל מועד - לשמוע תורת ה'.
- ב. קרבנות נדבה: עולה מן הבקר, מן הצאן, ומן העוף (א, א-ז).
- ג. חמש סוגי מנחות: מנחת סולת, מנחת מחבת, מרחשת, מאפה תנור - חלות, ורקיקים.
- ד. מנחת העומר, ומצות על כל קרבן בקרב מלח (פרק ב).
- ה. איסור הקרבת שאור (חמץ) ודבש (פירות, רמז לאיסור גאווה).
- ו. זבח השלמים מן הבקר, מן הכבשים, ומן העזים (ג, א-ז).
- ז. קרבן חטאת: פר הכהן הגדול, פר הסנהדרין, שעיר הנשיא (המלך), שְׁעִירֵת היחיד, כבשת היחיד (ד, א-לה).
- ח. קרבן חטאת: עֹלָה [לעשיר] ויורד [לעני] - על שלש עבירות.
- ט. קרבן אשם על מעילה בהקדש, אשם תלוי, אשם גזלות.

פרשתנו היא הפרשה הפותחת את הספר השלישי ונקראת על שמו "ויקרא". בספר שמות מובא שעם ישראל בנה את המשכן וכליו, ספר ויקרא עיקרו עבודת הקורבנות הנעשית ע"י הכהנים במשכן ולכן הוא נקרא גם בשם: "תורת כהנים". פרשתנו עוסקת בעניין הקורבנות. מה הוא עניין הקרבן? רבותנו מסבירים ש'קרבן' הוא לשון קירבה לה'. כלומר, בכוח פעולת הקרבת הקרבן אנחנו עושים מעשה רם ונישא בכמה מישורים. כאשר אדם עבר עבירה חלילה, הוא היה צריך להביא קרבן לבית המקדש. עם הקרבן, האיש היה עושה תשובה ומתחרט מעומק ליבו על מה שחטא לפני ה'. לאחר שסמך ידיו על ראש הקרבן, האיש היה מתוודה על חטאו, הכהנים היו מקריבים את הקרבן, לאחר מכן האיש היה אוכל את חלקי הקרבן שלו, בירושלים. מובא שהטעם לעניין זה הוא גם כדי להחיות את נפשו של החוטא, שהרי כל מי שחוטא הוא מרגיש הרגשת החמצה, צער ויגון על שנכשל ונפל בחטא, ולא קיים את דברי מלך העולם. ברם, בתחילת הפרשה כתוב (א, ב): "אֲדָם פִּי יִקְרִיב מִקָּמָם". אומר רש"י: מה אדם הראשון לא הקריב מן הגזל שהכל היה שלו, אף אתם לא תקריבו מן הגזל. עכ"ל.

"ויקרא אל משה" (א, א) - להיות עניו

מפני מה נכתב בתורה 'ויקרא' באות 'א' זעירא (קטנה)? ביאר בעל הטורים: משום שבענוותנותו הרבה רצה משה לכתוב 'ויקר', כנאמר אצל בלעם 'ויקר ה' אל בלעם וישם דבר בפיו', כאילו לא נראה אליו ה' אלא במקרה. אך הקב"ה אמר למשה לכתוב באל"ף, שלשון 'ויקרא' מראה על מדרגה גבוהה יותר בנבואה, ומכיוון שהוצרך לכתוב 'ויקרא', כתבה משה בענוותנותו באות 'א' קטנה יותר משאר אותיות 'א', למען יהא נראה קצת "ויקר".

מעשה שהיה ברבי ישראל מאיר הכהן - ה"חפץ חיים", שהוזקק לכתוב דבר מה והביאו לו נייר לכתובה. חשש החפץ חיים מאד שמא נייר זה יש בו ספק גזל, על כן סירב לקבלו עד שיתנו לבעליו סך של שתי פרוטות! תמהו האנשים העומדים סביבו ואמרו: "רבנו, ודאי הבעלים מוחלים על סך פיעוט זה..." "לא ולא", אמר ה"חפץ חיים" מסך פיעוט של שתי פרוטות גזולות, עלול להיברא מלאך חבלה שבכוחו להפוך על פניהם את כל חומותיה של העיר פטרבורג!...

שאל רבי יצחק מווארקא זצ"ל: הרי גם בפרשת יתרו אנו מוצאים פעמיים שכתוב 'ויקרא' - 'ויקרא אליו ה' מן הַהָר' (ט"ו, א) 'ויקרא ה' למשה אל ראש הַהָר' (ט"ו, ב). ומפני מה לא כתב משה אף שם 'ויקרא' ב-א' זעירא? אלא רואים מכאן, שלהיות עניו אפשר גם כשאף אחד לא רואה, אבל ענוותנות, לפעמים זו גאוה!...

כתב הגאון רבי שמואל דוד הכהן פרידמן שליט"א: "אמרתי לעורר את הלבבות ממה שראיתי בעיני זה עתה (בשנת תשס"ט) כשהייתי בעיר הקודש ירושלים בלכתי בשכונת בית ישראל, יחד עם בני, ראיתי חנות אחת סגורה על מנעול ובריה, ובחלון החנות הייתה מודבקת מודעה, וזה תוכן המודעה: "בעל החנות נפטר לבית עולמו, ואחרי פטירתו בא לבני ביתו בחלום, והודיע להם כי אין לו מנוחה בעולם העליון, מחמת שלא נזהר בממון, והוא חייב כסף לאחרים מהסיבה שהיו באים לקנות בחנות שלו, ויש לו צער וייסורין הרבה מזה בעולם העליון. בהתייעצות עם הרבנים פירסמו שיבקשו מכל מי שהוא חייב לו ממון שימחל לו על החוב, וביקש שכל אחד יאמר בפה מלא שמוחל לו."

והמשיך להסביר זאת: כאן בפרשתנו לא שמע איש את הקב"ה קורא אליו, אלא משה לבדו, כדברי רש"י: 'הקול הולך ומגיע לאוזניו, וכל ישראל לא שומעין'. ולפיכך רצה משה, מחמת ענוותנותו, למעט את חשיבותה של הקריאה שקרא ה' אליו, ולכתוב 'ויקר', כנאמר אצל בלעם. אולם בפרשת יתרו, באה הקריאה במעמד כל ישראל אשר שמעו אותה, ואם יבוא עכשיו למעט דמות עצמו בהתכחשות לדבר שהכל ראוהו ושמעוהו, לא תיחשב זאת כענווה, אלא כגאוה (לחזות בנועם ה'). ותמה על כך הרב שך זצ"ל: איך יתכן שמיעט משה רבינו את האות, והלא גם על התגין שבתורה ישנן דרשות רבות כל כך, כפי שמצינו אצל רבי עקיבא שהיה דורש תילי תילים הלכות על כל תג ותג?! ותירץ תירוץ נורא: משה רבינו רצה ללמד את עם ישראל כי דרך ארץ - לא רק שקדמה לתורה, אלא אף אם באה על חשבון כמה הלכות שבתורה! ועדיפים דרך ארץ וענווה אפילו על חשבון התורה.

עד כאן תוכן המודעה שהניחו בחלון החנות ההיא בני ביתו של הנפטר. והחי יתן אל לבו, להזהר בדיני ממונות, מכל נדנדו גזל ואונאה ושאר איסורים התלויים בממון. שבת זו שלפני פורים, נקראת גם שבת זכור על שם ג' הפסוקים הנקראים במפטיר ('פרשת זכור'), והיא השניה מתוך ארבע הפרשיות שקוראים בחודש אדר.

זכרון יוסף - פטופטין דאורייתא

השנה תענית אסתר תהיה ביום חמישי (הוקדמה משבת), פורים דפרזים יוצא ביום א', ושושן פורים ביום ב'. בהזדמנות מבקש לאחל לכם ולכל עם ישראל שבת שלום ופורים שמח ונזכה למחות את זרע עמלק - "לא תשכח"...

את פורים ופזאים מה

”וְכַחשׁ בְּעֵמִיתוֹ בְּפִקְדוֹן אֹו בְּתִשׁוּמַת יָד אֹו

בְּגִזְל” (ה, כ”א) - אצל צי היהלום - סיפור

מעשה באדם שהיה מומחה בגניבת אבנים יקרות. זו הייתה פרנסתו, ובזה עסק כל חייו.

יום אחד, בבקרו בתערוכת תכשיטים גדולה בשווייץ, צדה עינו יהלום גדול ומלוטש, המוצג לראווה באחד מדוכני המכירה היוקרתיים. בעודו מביט ביהלום, תוך שהוא משתדל שלא לבלוט בקהל, מגיע גביר הדור שבידו מקל הליכה מזהב, והחל בוחן ומתעניין ביהלום זה.

לאחר משא ומתן ארוך, רכש הגביר את האבן תמורת כ-אלף דולר! ויצא לדרכו.

הגנב, שהבין כי הזדמנות פז נקרתה בדרכו, נחפז בעקבות הגביר, ופסע בעקבותיו כברת דרך ארוכה, עד שעלה על אניית פאר בדרכו חזרה לעירו.

הגנב המיומן עלה אף הוא בעקבותיו. הוא פנה אל פקיד הקבלה ושיחדו בממון רב, ובתמורה ביקש שיודיע כי אירעה טעות של קבלת יותר מדי נוסעים, ובלית ברירה יוכנסו כמה נוסעים לתאים בהם יש מיטות ריקות.

כמובן שאל תאו של העשיר, הוכנס אחר כבוד מיודענו הגנב...

לאחר שאכל הגביר את ארוחת הערב, החליף את בגדיו לבגדי שינה, עלה על יצועו ונרדם.

הגנב, שהבין כי שעת הכושר שלו הגיעה, החל לחפש במרץ ובקדחתנות אחר האבן היקרה. חיפש בתיקו של הגביר ובבגדיו, חיפש בזהירות מתחת למזרון עליו ישן ומתחת לכרית, חיפש בנעליו, בארנקו, אך לשווא - הוא לא מצא דבר. בבוקר, לאחר שהתעוררו, התלבשו ושתו את קפה הבוקר בתאם, ופנה הגביר לרדת מהסיפון.

ואז ניגש אליו הגנב: 'סלח לי, אדוני. הייתי מבקש להחליף עמך מספר מילים.' 'בבקשה', השיב הגביר. והגנב התוודה: 'ובכן, אני עוסק במקצועי כגנב כבר שנים רבות, ואתמול ראיתי אותך רוכש אבן יקרה בתערוכה. עקבתי אחריך עד לכאן, ואף הצלחתי להיכנס כשותף לתא אותו שכרת. בלילה, לאחר שנרדמת, חיפשתי את היהלום שרכשת בכל כליך, במיטתך ואפילו על גופך. אך לשווא. אני סקרן מאוד לדעת את הסוד - היכן אפוא החבאת את היהלום?... אודה לך מאוד אם תוכל לספק את סקרנותי.'

חיך הגביר וענה: 'וכי חשבת שלא שמתי לב שהפכת ל'צל' החדש שלי?... כבר בתערוכה הבחנתי שאתה לוטש את עיניך אל האבן היקרה, ולכן לא התפלאתי כאשר ראיתי אותך בתאי. ידעתי היטב שאתה מעוניין באבן, ולכן לפני שנרדמתי, דאגתי להכניס אותה בחשאי אל תוך - כיס החליפה שלך! הייתי בטוח ששם בוודאי לא תחפש את האבן. בבוקר, כשהתרחצת, הוצאתי את האבן מכיסך, ולקחתי אותה אלי בחזרה...'.

והמוסר מהמעשה עבורנו הוא - שאת היהלום אין לחפש בכיסיהם של אחרי יש לדעת כי הוא מונח בכיס שלנו.

'כי קרוב אליך הדבר מאוד'. לכל אחד אוצר של כישירונית ויכולות, אם נחשוך בו ונחפש אחריו, נמצא אותו ונתעשר. ה'חליפה' שהינה הגוף היא זו שמגבילה אותנו, ועלינו לזכך אותה (והערב נא ח"ג).

דהיינו, לכל אחד נתן הקב"ה "סט כלים" - תכונות בהם הוא צריך למצות את הכי טוב שלו, ולא "לחפש" את עצמו דרך אחרים.

”אָדָם פִּי יִקְרִיב מִמֶּם קִרְבָּן” (א, ב)

מובא במדרש (תנחומא פרשת צו): בשעה שציווה הקב"ה לישראל פרשת הקרבנות, נתקבצו אומות העולם אצל בלעם הרשע, אמרו לו: מפני מה ציווה הקב"ה לישראל פרשת הקרבנות ולנו לא ציווה? א"ל: שוטים שבעולם, ישראל שקיבלו התורה - נתן להם פרשת הקרבנות, אך אתם שלא קיבלתם התורה - לא נתן לכם פרשת הקרבנות.

והפירוש, כיון שישראל קיבלו את התורה ויש להם לפעמים חטאים שעברו על מצוות ה', לכן צריכים להביא קרבנות לכפרה, מה שאין כן אתם, שלא קיבלתם את התורה.

וקשה, הרי גם הגויים קיבלו על עצמם שבע מצוות בני נח, וכיון שעוברים עליהן צריכים קרבנות לכפרה? תירץ רבנו יוסף חיים בעל ה'בן איש חי' זצוק"ל עפ"י הירושלמי (מכות פ"ב ו): שאלו לחכמה: חוטא מה עונשו, אמרה להם: חטאים תרדוף רעה. שאלו לנבואה, אמרה: הנפש החוטאת היא תמות. שאלו לתורה, אמרה: יביא קרבן ויתכפר לו.

שאלו לקב"ה ואמר: יעשה תשובה ויתכפר לו.

נמצא שלפי סברת החכמה והנבואה - אין תקנה לחוטא אלא שבירתו היא טהרתו, אך התורה עשתה תקנה לאדם, שיביא קרבן ויתכפר לו ויחיה ולא ימות. אם כן בוודאי הסברה שלא יועיל הקרבן לכפרה אלא לישראל בלבד, שהם קיבלו את התורה וממילא גם את תקנתה. מה שאין כן אומות העולם שלא קיבלו את התורה, איך יועיל קרבן להתכפר על שבע מצוות שעברו?! [לחזות בנועם ה']

”מִן הַבְּהֵמָה מִן הַבֶּקָר וּמִן הַצֹּאן תִּקְרְבוּ אֶת

קִרְבָּנְכֶם” (א, ב) - הקרבנות הם שלום בעולם

כתב רבנו בחיי: התורה הכשירה לקרבן בהמות שהן נרדפות, ופסל את החיות שהן רודפות, ומזה דרשו חז"ל במדרש (ויקרא רבה כז, ה) 'הוי מן העלובין ולא מן העולבין, מן הנרדפין ולא מן הרודפין', שהרי אין לך נרדפים בעופות כמו תורים ובני יונה, והכשירן הכתוב לגבי המזבח.

ועוד יש לפרש, הבהמות הכשרות למזבח מורות על מידת התמימות שבה ראוי שיתנהג האדם, כי הבהמות תמות הן, ומשכנן ביישוב, ובהן בחר יעקב אבינו להאכיל את יצחק אביו כשאמרה לו אמו 'לָךְ נָא אֶל הַצֹּאן' (בראשית כ"ז, ט).

ויעקב בחר במידת השלום, ונקרא 'אִישׁ תָּם' (שם כה, כז) שתרגומו 'גבר שלים', והתורה שניתנה לזרעו כולה שלום, כפי שנאמר (משלי ג, יז) 'דַּרְכֶּיךָ דַּרְכֵי נְעָם וְכָל נְתִיבוֹתֶיךָ שְׁלוֹם', וכן ישראל נקראו 'שולמית', שנאמר (שיר השירים ז, א) 'שׁוֹבֵי שׁוֹבֵי הַשְּׁוֹלְמִית', לפי שהם אומה ששלום העולמים דר בתוכה. לפיכך בחר הקב"ה מין זה לקרבן, כי הקרבנות הם שלום בעולם, ולכך פסל את החיות, מפני שְׁעֵשׂוּ הרשע היה 'אִישׁ שְׁעִיר' - איש מדברי, "וַיְהִי עֵשׂוּ אִישׁ יָדַע צִיד אִישׁ שֹׁדֵה" (בראשית כה, כז), אשר בחר בחיות שמשכנן במדבר, מקום חורבן ושממון, והנה זה היפך מידת השלום.

ומאותו טעם הרחיקה התורה את הברזל מהמזבח, מפני שמהברזל נעשתה החרב המחריבה את העולם, והוא ירושה לְעֵשׂוּ, לכן כתוב (שמות כ, כה) 'פִּי חַרְבֶּךָ הַנִּפְתָּ עָלֶיךָ וַתְּחַלְלֵהָ', והמזבח מאריך את ימי האדם, בעוד שהחרב מקצרת אותם, ואינו בדין שיונף המקצר על המאריך. [ילקוט מאיש לרעהו]

שבת זו שלפני פורים, נקראת גם שבת זכור על שם ג' הפסוקים הנקראים במפטיר ('פרשת זכור'), והיא השניה מתוך ארבע הפרשיות שקוראים בחודש אדר.

בפרשת זכור, מזכירים את מפתנו הראשונה של עמלק וחומרת מעשיו, שבא להילחם עם בני ישראל ללא כל סיבה, בעוד שעם ישראל היו חלשים בגשמיות וברוחניות.

וכן מופיע בפרשה זו, ציווי לזכור מעשה זה ולמחות את זכר עמלק. ואנו קוראים זאת בהקשר לנס הגדול שאירע בדורו של מרדכי הצדיק, והוא מפלת המן האגגי (מצאצאיו של אגג העמלקי), אשר ביקש "להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים מנער ועד זקן טף ונשים ביום אחד בשלושה עשר לחודש שנים-עשר הוא חודש אדר ושללם לבוז" (אסתר ג, יג).

תענית אסתר - השנה י"ג אדר ב' יוצא ביום שבת, ומאחר ובשבת אין מתענים מקדימים את תענית אסתר ליום חמישי דהיינו - י"א אדר ב'.

פורים דפרזים - י"ד אדר ב' חל השנה ביום א'. קריאת המגילה תהיה במוצאי השבת.

שושן פורים - ט"ו אדר ב' חל השנה ביום ב'.

בשבת זו מוציאים שני ספרי תורה, באחד יקראו פרשת השבוע, ובשני יקראו בו למפטיר "זכור את אשר עשה לך עמלק" (ספר דברים סוף פרשת "כי תצא"), והטעם שקוראים פרשת זכור סמוך לפורים - לסמוך מחיית עמלק למחיית המן (רש"י מסכת מגילה כ"ט).

בקריאה זו נקיים שתי מצוות: "זכור את אשר עשה לך עמלק", ו"תמחה את זכר עמלק". ומאחר שפסוקים אלו פותחים בציווי "זכור" ומסיימים ב"לא תשכח", על כן שבת זו נקראת "שבת זכור". יש שנתנו סמך לקריאת "זכור" פעם בשנה מהכתוב "זכור... לא תשכח", ושיעור השכחה מובא בברכות (נח): שהוא י"ב חודש.

כתב הרמב"ם (מצוה קפט): היא שציוונו לזכור מה שעשה לנו עמלק בהקדימו להרע לנו, ולשנוא אותו בכל עת ועת ונעורר הנפשות במאמרים להלחם בו ונזרז העם לשנוא אותו עד שלא תשכח המצוה ולא תחלש שנאתו ותחסר מהנפשות עם אורך הזמן. והוא אמרו יתעלה (דברים כה, יז): "זכור את אשר עשה לך עמלק", יכול בלבבך, כשהוא אומר לא תשכח, הרי שכחת הלב אמור הא מה אני מקיים 'זכור' שתהא שנאתו בפיך, הלא תראה שמואל בהתחילו לעשות המצוה הזאת איך עשה שהוא זכר תחלה מעשהו הרע ואחר כך צוה להרגו. והוא אמרו יתברך (שמואל א' טו, ב) "פְקַדְתִּי אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה עִמָּלֶק לְיִשְׂרָאֵל", עכ"ל.

ועניין קריאה זו: שמצות עשה מן התורה על כל ישראל לשמור בלב איבה ושנאה לעמלק ולזרעו, ולזכור בפה את רשעותו, ונספר זאת לבנינו ולדורותינו מה עשה לנו אותו רשע בדרך בצאתנו ממצרים, עד אשר נאבד את זכרו מן העולם, ונמחה את שמו שלא יישאר לו שריד ופליט.

וזה מה שכתוב בתורה: "זכור את... תמחה את... לא תשכח". ודרשו חכמים: זכור - בפה, לא תשכח - בלב. וכדי לקיים מצוה זו, תקנו חכמים שיהיו קוראים פרשה זו בציבור ומתוך הספר, פעם אחת בכל שנה, בשבת שקודם הפורים, כדי לסמוך מחיית עמלק למחית המן שהיה מזרעו.

וכיון שקריאת פרשת זכור מדאורייתא - חמורה היא, וצריך הקורא בתורה שיכוון להוציא את הקהל ידי חובתם במצוה זו, והקהל צריך שיכוון לצאת ידי מצות הזכירה בשמיעה מהקורא, כאילו קראו בפייהם.

וכמו כן מוצאים את ספר התורה היותר מהודר לקריאה בפרשת זכור.

מאחר וקריאה זו היא מדאורייתא, אין לתת לקטן או לאחד שאינו יודע לכוון להוציא את הקהל ידי חובה.

"וְהָיָה כִּי יֵאָשֵׁם לְאַחַת מֵאַלֶּה וְהַתְּוֹדָה אֲשֶׁר

חָטָא עָלֶיהָ" (ה, ה)

בגמרא **במנחות** (ק"י ע"א) מובא שלימוד התורה מכפר כמו בקרבנות, ויש ללמוד מזה, שכשם שבקרבת צריך להתוודות לפני הבאת הקרבן כדי שיעלה קרבנו לרצון, כך גם בלימוד התורה שמכפר כקרבנות, ראוי להתוודות לפני לימודו כדי להשיג את כפרת הנפש הבאה על ידי לימוד התורה.

ויסוד לזה יש להביא ממה שנאמר בתהלים (נ, ט"ז): "וְלַרְשָׁע אָמַר אֱלֹקִים מַה לָּךְ לְסַפֵּר חֲקֶיךָ", והרי מבואר שכשם שקרבנו של הרשע אינו מתקבל לפני המקום וכמו שנאמר (משלי כ"א, כ"ז): "זָבַח רְשָׁעִים תוֹעֵבָה", כך גם לימוד התורה של הרשע אינו עולה לרצון לפני המקום.

וכדברים הללו כתב ה'נפש החיים' (שער ד', פ"ו) שבכל עת שיכין האדם עצמו ללמוד ראוי לו להתיישב קודם שיתחיל עכ"פ זמן מועט ביראת ה' טהורה בטהרת הלב להתוודות על חטאו מעומקא דלבא כדי שתהא תורתו קדושה וטהורה ויכווין להתדבק בלימודו בו בתורה בו בהקב"ה. היינו להתדבק בכל פחותיו לדבר ה' זו הלכה. עכ"ל.

וביותר כתב השל"ה הקדוש (בהג' לתושבע"פ ד"ה כבר כתבתי) שהעבירות מונעים מהאדם להבין ולהשכיל בדברי תורה וכלשונו ש"לפעמים החטא גורם שנעשה מסך מבדיל בפני השכל שלא יוכל להבין, על כן אמרו המקובלים האחרונים שבאם אירע לו כן יפשפש במעשיו ויתוודה ויתפלל להשם יתברך שיתן לו לב להבין". [ביאורים והנהגות עמ' לב]

"וְהִבִּיֵּאתָ אֶל הַפֶּהּ וְקִמַּץ הַפֶּהּ מִמֶּנָּה מְלֹא

קִמְצוֹ... (ה, יב)

בתוך שמחת נישואי בנו של הגאון רבי אלעזר הכהן אב בית דין סוכטשוב (חתן בעל ה'נתיבות המשפט') הגיעה אליו אגרת ברכה מאחד מידידיו, תלמיד חכם מופלג, ובה שלוש מילים: "וקמץ הפה ממהנה".

הנוכחים כאשר ראו זאת תמהו: וכי מה ענין קמיצת הכהן ממנחת העני - אצל שמחת נישואין? אך כשהגיע המברק לידי הגאון הנ"ל, ביאר להם בחיך: הגמרא (ברכות ח. מספרת שכאשר אדם היה נושא אשה בארץ ישראל, היו שואלים אותו: "מֵצָא או מוֹצָא"? וכוונתם היתה: האם התקיים בך הכתוב "מֵצָא אִשָּׁה מֵצָא טוֹב" (משלי יח, כב), או "וּמוֹצָא אֲנִי מִרַמְמוֹת אֶת הָאִשָּׁה" (קהלת ז, כו). ההבדל בין שתי התיבות הללו הוא בניקוד. האם מנקדים את האות מ' בקמץ או בחולם. זהו שכוון הכותב בצחות לשונו: "וקמץ הפה ממהנה", שבני הכהן יזכה לרוות מאשתו נחת בכך שהניקוד 'קמץ' יהיה באות מ', ויזכה ל"מצא אשה - מצא טוב"...

ומדוע דוקא בארץ ישראל שאלו את הנושא אשה - "מֵצָא או מוֹצָא", ואילו בחוץ לארץ לא שאלו זאת? ונראה ליישב על פי דברי חכמינו (עירובין מא.) "שלשה אינם רואים פני גהינום... ויש אומרים אף מי שיש לו אשה רעה".

ולפי זה גם ה"מוצא" - שנשא אשה רעה - אינו צריך להצטער על כך, שהרי בגינה הוא ניצול מגיהנום!

אמנם מובא במסכת כתובות (קיא.) "כל הדר בארץ ישראל שרוי בלא עוון", ונמצא שהדר בארץ ישראל ניצול מגיהנום בלאו הכי, גם אם לא ישא אשה רעה.

לפיכך דוקא בארץ ישראל שאלו "מֵצָא או מוֹצָא", הואיל ורק בארץ ישראל הנושא אשה רעה אינו מקבל מכך טובת הנאה לא בעולם הזה ולא בעולם הבא...

"וַיֹּאמְרוּ נַעֲרֵי הַמֶּלֶךְ מִשְׁרָתוֹ יִבְקְשׁוּ לַמֶּלֶךְ נַעֲרוֹת בְּתוּלוֹת טוֹבוֹת מְרָאָה. וַיִּפְקֵד הַמֶּלֶךְ פְּקִידִים בְּכָל מְדִינוֹת מְלָכוֹתָו וַיִּקְבְּצוּ אֶת כָּל נַעֲרָה בְּתוּלָה טוֹבַת מְרָאָה..." (אסתר ב, ב-ג) פעמיים נזכרו כאן שלושה תנאים הנדרשים כדי למלוך תחת ושתי.

נערה - ולא זקנה (ביאור הגר"א על המגילה).

בתולה - ולא בעולה (ביאור הגר"א על המגילה).

טובת מראה - ולא מכוערת באסתר לא נמצא אחד מן התנאים הללו.

"והיה אומן את הדסה היא אסתר" (אסתר ב, ז) - רב אמר: בת ארבעים היתה. ושמאל אמר: בת שמונים היתה. רבנן אמרי: בת שבעים וחמש" (מדרש בראשית רבה ל"ט, ב). הרי לך שאסתר לא היתה נערה כלל.

"לְקַחְהָ מִדְּבַר לֹבֵת" (אסתר ב, ז) - אל תקרי לבת אלא לבית" (מגילה יג). הרי שלא היתה בתולה.

כתוב בגמרא (מסכת מגילה ג.) אסתר ירקרקת היתה וחוט של חסד משוך על פניה.

ביאר הגר"א: "שבאמת לא היתה אסתר יפת תואר אלא על ידי צדקתה נראתה יפה הודות לחסד שמים", הרי שלא היתה טובת מראה. אז איך בכל זאת, אחשוורוש, שהיה כבר חמש שנים בשידוכים, לקח אותה? "רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום" - הכל מאת רצון ה' יתברך.

היכן רמוז בתורה כי צריך להכות ב'המן' בקריאת המגילה? אומר המהרי"ל: כתוב "וְהָיָה אִם בֶּן הַפּוֹת הִרְשָׁע" (דברים כה, ב), " וְהָיָה אִם בֶּן" - סופי תיבות המן.

בברכת התורה

בדין ברינה

"לְאָדָם מַעֲרָכִי לֵב וּמַה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" (משלי טז, א)

לעילוי נשמת מו"ר אבי יעקב בן רחל ודודק - א' ניסן מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוזה: אברהם בן שמעה: גורג' בן שמחה: יעקב ישראל בן גלית רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דויד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זנו ביתנה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעמה: רוזה בת שמעון הגר בת אהרן והרט: כחון בת חביבה: אחובה (דיין) בת טובה רחל בת חנה: חנינה בת כמסיה: ורד בת אידה: חנה בת אביבה וראובן

להצלחה: אליעד יעקב, דוד-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה: בנימין בן צילה. **זיווג הגון:** גימי שמואל בן אסתר: אליעד יעקב בן פאולה: יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת רחב: עדינה בת שמחה: לאה רחל בת איריס: בתיה בת אסתר רחבה בת אטו: נעמה בת אסתר: תמר בת פאולה

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א אריאל בן אביגיל: אהרון בן רוזה: משה בן רוזה מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט עדי בן הגר: גולן בן דינה: אסתר בת שושנה אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זוליס בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קרן בת רבקה אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה רחל בת טארה: רות בת לינה: מורית בת רחל לימור הודיה: ושורנה בנות תורן יפה

לזרע של קיימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה: עדי בת מזל ויקטוריה תקוה בת רינה

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: הקוצר 2 רמת השרון מ. 4741102

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

בימי הפורים מסוגלים להכרית את אויבנו

וכל מבקשי רעתנו - סיפור

מספר הרה"ג מאיר צימרוט, שהיה לו שכן, דמות מופלאה עד מאוד, שמרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל אמר עליו שהוא אחד מ"ו צדיקים, ושמו היה הרה"צ רבי יצחק זילבר זצ"ל.

הוא היה ברוסיה בתקופת השלטון של הצורך הנורא סטאלין ימ"ש, ונלחם בשמירת היהדות במסירות נפש נוראה עד מאוד. הוא היה חותך את הורידים שלו בערב שבת וחובש אותם בתחבושות, כדי שיהיה פצוע ולא יצטרך לעבוד בשבת במחנה הכפיה בסיביר. הוא ישב בכלא הרוסי במשך שנים ב'עוון' הפצת תורה.

והנה, הגיע ליל פורים ולא היתה לו מגילה כשרה, אז הוא אסף את כל היהודים החבושים עמו בבית הכלא והתחיל לספר להם את סיפור המגילה: לפני למעלה מאלפיים שנה, היה צורך אכזר, המן הרשע, והוא רצה להשמיד, להרוג ולאבד את כל היהודים והקב"ה הושיע את עם ישראל ע"י מרדכי היהודי ואסתר המלכה וליהודים היתה אורה ושמחה. והנה, קם יהודי אחד ואמר בכעס: "אתה מספר לנו סיפורי מלפני אלפי שנים, יש לנו כאן המן הרשע של היום: סטאלין ימ"ש! וגם הוא זמם להשמיד את כל היהודים, שהרי בזמנו היתה עלילת שוא במוסקבה על הרופאים היהודים, שכביכול הם נותנים לחולים הרוסים תרופות מסוכנות כדי להמית אותם. והיה המון רוסי זועם שרצה להרוג את כל היהודים. ואז הרשע הזה הכין מכתב, שכביכול נכתב על ידי מאה ועשרים אנשי רוח רוסיים שפונים בבקשה לסטאלין ימ"ש, ש'יציל' את היהודים מפני הפורעים הרוסים. ומה הוא עשה? תכנן להעביר את כל היהודים לסיביר ובנה להם שם לאורך עשרות קילומטרים קראוונים ללא חלונות כדי ל'הציל' אותם מידי הרוסים. וכך אמר אותו רשע למקורביו, שחצי מהיהודים ימותו מקור בדרך לסיביר והשאר ימותו בקראוונים, עפרא לפומיה. ואתה הרב, מספר לנו כאן בכלא על המן הרשע של פעם?" אמר לו הרב זילבר: "סטאלין הרשע, השמיד עשרים מיליון אנשים, אבל את היהודים הוא לא יצליח להשמיד! הוא בסך הכל בשר ודם, ואם הקב"ה רוצה - תוך חצי שעה הוא יכול למות"!!!

היהודי הזה, עוד יותר זעם על הרב ואמר: "סטאלין הזה בשיא כוחו, הוא בן חמישים ואין לו אפילו שיערה לבנה אחת, הוא הורג כל מי שרק מעלה את חשדו ואתה אומר לנו שהוא יכול למות תוך חצי שעה"?... והרב השיב בריחא דאורייתא וקבע נחרצות: "הקב"ה הוא כל יכול ותוך עשרים דקות הוא יכול להמית אותו"!!! והנה, לאחר עשרים דקות, פתאום שומעים קול המולה ממסדרונות בית הכלא. קצינים הולכים ובאים, סוהרים מתלחשים זה עם זה.

מה קרה? סטאלין ימ"ש קיבל שטף דם במוח! במשך שלושה ימים לא התקרבו אליו מרוב שפחדו ממנו, היה כמו נבוכדנצר הרשע שאמרו עליו (שבת קמט): שכל זמן שהיה חי לא היה שחוק בפי כל בריה מרוב הפחד ממנו.

ואומר הרב זילבר, שבכל הימים הללו אמר תהלים עד שלבסוף שמע שהרשע הזה התפגר ובא אל קיצו. יושב לו יהודי צדיק בכלא הסובייטי, כבר זמן רב שלא ראה את אור השמש, אבל הוא יודע מהו הכח העצום הטמון בליל פורים, הוא מאמין באמונה שלמה, שהקב"ה יכול להושיע ולהציל מהצורך הרוסי תוך פחות מחצי שעה! ואכן כך היה. הבה ננצל את ליל פורים ללימוד תורה, לתהלים ולתפילות, כי כל הפושט יד בפורים נותנים לו (את מבוקשו).

סחם הכתוב "ליהודים" סתמא ולא חילק לפרש איזה יהודים אלא נכללו בפסוק זה כל היהודים כולם ללא שום יוצא מן הכלל. אף אותם שבמדרגה הנמוכה והשפלה ביותר, אם רק שם "יהודי" עליו הרי שזכה לשמחה וששון. וישראל אף על פי שחטא ישראל הוא (סנהדרין טד.) באיזה שפל המצב שלא יהיה תמיד נשאר בו שם "יהודי", ולכולם ממש היתה אורה ושמחה וששון.

ליהודים היתה אורה ושמחה

ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר (אסתר טז טז)

בצר לו פנה אל הרבנית הצדקנית וביקש ממנה לשאול את הרב אודותיו. אך הרב הסתיר את טעמו, ולא גילה לאיש טעמו ונימוקו מדוע מסרב בעזו מלקנות מים אצל שוואב המים המקומי.

צערך, והיה בוכה בפניהם שאינו יודע מדוע דוחה אותו הרב. אף כשניסחה אשתו של שוואב המים לדבר על כך עם הרבנית ושחה בפניה שבעלה כאוב מאוד מכך שאיננו זוכה לשמש את הרב הצדיק לא הועיל הדבר, הרב נשאר בסירובו העלום ולא פירש את טעמו לאיש.

הדבר היה לפלא גדול בין אנשי ירושלים מדוע מדיר הרב את שוואב המים הוותיק, ומה עוול מצא בו?

שנה אחת בפרוס חג הפורים הקדוש ברובע היהודי שבעיר העתיקה הגיע לירושלים אחד מגדולי האדמור"ם שבפולין של מעלה. לקראת הגיעו לארץ הקודש שמחה ירושלים וצהלה, ויהודי פורים ערך הרבי האורה "טיש" ענק לכבודו של האי יומא עילאה, בהשתתפות רבים וטובים מבני העיר שעלו לשמוח יחדיו בשמחת היום.

ובירושלים כמו בירושלים פורים זה פורים! והשמחה הרקיעה שחקים! גם מקומו של 'שוואב המים' השמח והעלוי לא נפקד כמובן מן הטיש המיוחד, וכאשר עבר בין שאר המשתתפים לפני הצדיק וקיבל ממנו צלוחית עם 'דוטל יין' למשתה היום נענה בשמחה ואמר לפני הרב, הנה יום שמחה גדולה הוא אצלי, כי היום מלאו לי שבעים שנה מיום הברית מילה שלי!

כששמע הצדיק את דבריו, וראה את שמחתו וצהלתו הגדולה של היהודי, עצר את כל האנשים הממתנים בתור אל היין, קם ממקומו והכריז: ברוך, הנה לפנינו שמחה רבה וטובה, יש כאן יהודי שזוכה בעיצומו של יום הפורים לחנוג שבעים שנה ליום ברית המילה שלו!

והרי בדיוק על כך דרשו רבותינו ז"ל ביום הפורים דגן (מכילתין פ"ק טז): "ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר, 'ששון' זו מילה וכן הוא אומר (תהלים קי"ג, א) שש אנכי על אמרתך". - ואם כן הרי לפנינו יהודי של 'אורה ושמחה וששון ויקר', כנגד גזירתו של המן הרשע! [עין רש"י שם על א"ר]. - מן הראוי אפוא לשמח ולשמוח עם היהודי ויקר דגן שזוכה לחנוג שבעים שנה לברית המילה!

תיכף לתלמידי חכמים ברכה הצדיק קיים את דברו הלכה למעשה, ומזג אל תוך כוסו של האיש יין טוב במידה גדושה... וכמוכן החלה שם שמחה גדולה ויתרה עם 'שוואב המים' העלוי, כולם ניגשו אל היהודי לאחל לו ברכת 'מזל טוב' נאמנה, וביחד עם הברכה שתו גם 'לחיים' לשמחת היום!

השמחה גאתה ונתרבתה, וכדרכם של יהודים בשמחת פורים הבערה ללהב 'יצאה' ועד מהרה יצאו כולם יחדיו בריקודים סוחפים ושוואב המים דגן שהפך לכבודו של יום 'לשואב היין'... נעשה שיכור גמור בשמחתו הגדולה והיה שרוי בגילופיף כשאינו פוסק מלשמוח ולשמח את עם בני ישראל.

לפתע עצר הרב את הרבנית וביקש מן הכליזמרים לעצור את התזמורת, ופנה אל 'בעל השמחה' דגן בבקשה, אולי יאמר נא כבודו כמה מילים לכבוד שמחת פורים!

האיש נענה בשמחה הוא פתח את פיו בחכמה והחל לשזור דברי תורה מופלאים מתוקים מדבש ונופת צופים בגאונות עצומה! - כנראה מחמת שכתרו 'שכח' להסתיר את עצמו... ומשנכנס [יין (מיסטיא) שבעים] יצא 'סוד' [מיסטיא] שבעים... פתאום נודע ונתוודע לאנשי ירושלים שלפניהם גאון ותלמיד חכם עצום: בקי מופלא בכל חדי תורה, כאשר שעה ארוכה היה מקשר בין 'ברית מילה' לחג הפורים בפשט רמז דרוש סוד, ומביא סמוכין לדבריו מכל מקצועות התורה נגלה ונסתר כאחד!

באותו חג הפורים נענו אנשי ירושלים ואמרו, הנה עתה נודע הסוד מדוע לא הפך רבינו המהר"ל דיסקין ליהנות משירותיו של 'שוואב המים', שכן עתה נתגלה שהוא תלמיד חכם עצום ולא הפץ הצדיק להשתמש בתלמיד חכם!

ומאותו חג הפורים היו אנשי ירושלים נוהרים מאוד בכבודו של הוואסער טריינער' ובכבוד תורתו...

בדרך צחות היו אומרים על פי מ"ש ד"ל בריש מסכת תענית (ה) "הוי כל צמא לכו למים (שע"ה נ"ה א). להם נמשלו דברי תורה למים לוטו לך מה מים מניחין מקום גבוה והולכין למקום נמוך, אף דברי תורה אין מתקיימין אלא במי שדעתו שפלה!"

לא בכדי, הסבירו חכמי ירושלים בחר לו אותו תלמיד חכם וצדיק את מקצוע 'שיאבת המים', שכן בכך רוצה לקיים את תורתו בהילוכו ממקום גבוה למקום נמוך להשפיל את עצמו בענוותנותו, ובכך זכה לצקת מים רבים אין מים אלא תורה בשפע רב.

כאלה ושכיוצא בהם היו שוואבי המים הפשוטים של ירושלים... ומה נאמר ומה נדבר על הרבנים והגאונים

טיב ההשגחה

סיפורי השגחה פריטים שנשלחו לעזרת ע"י הקוראים

ונתן לך רחמים

במסגרת התנדבותי באחד מארגוני החסד הגדולים. אני מסיע חולים לבית החולים או אוסף אותם הביתה, כאשר על פי רוב זה על הדרך שלי או לא סטייה גדולה מדי מהדרך, וכן איסוף והעברת אוכל ותרופות ועוד חסדים מגוונים.

באחת הפעמים העלו בקבוצה שיש צורך להסיע חולה מאזור ירושלים לתל השומר, מאחר והייתה לי פגישה בבני ברק הצעתי את עזרתי עד לבני ברק... מאחר ולא היה מישהו אחר פנוי, הצטרף אלי הבחור החולה לבני ברק ומשם יסתדר כבר להגיע לתל השומר. באמצע הדרך נדלקה נורת אוזרה שחום המנוע עלה מעבר למותר. עצרתי בצד

וחשבתי שאני חולם, מאחר ומדובר ברכב חדש שלא אמור להיות בו תקלות מעין אלו. התקשרתי לחברה לשאול אם זה אמיתי או תקלה במנוע? הם השיבו לי שאסור לי להזיז את הרכב אפילו לא מעט מאחר והמנוע ייחרס אם אמשיך בניסיעה. במקביל אמרו לי שהם שולחים לי גרר לגרור את הרכב. רק דבר אחד הפריע לי וזה הבחור שאמור להגיע לבית החולים...

בעודי עומד בשול הדרך עצר לידי ג'יפ הדור ושאל אם הוא יכול לעזור במשאו. השבתי לו שהעזרה היחידה שאנו זקוקים לה, היא הסעת הבחור החולה לתל השומר שלא יפסיד את הטיפול הרפואי שלו...

בעל הג'יפ הגיב בתדהמה כאשר אמר: "אני לא מאמין, אני בדיוק בדרך לתל השומר!!!!"

הוא לקח את הבחור ואני נשארתי להמתין עוד כמה שעות.

איני נכנס לחשבונות שמים, אבל בתוך ליבי אני בטוח שאם הייתי לוקח את הבחור לתל השומר ומאחר בחצי שעה את הפגישה החשובה, הרכב לא היה מתחמם!!!

לפעמים אני חושב שאני עושה חסד, אבל כאן ראיתי שהקב"ה עושה עמי חסד שמזכה אותי לעשות חסד עם השני ומציל אותי מתקלות שונות ומשונות, כמו שכתוב בספרים הקדושים על הפסוק: "ונתן לך רחמים ורחמך" שהקב"ה נותן לך בלב רחמים על השני כדי לרחם עליך ולהציל מצרה... בעל המעשה:ב.ק.

הפענוץ לזכות את הרבים בספור של השגחה פריטית מוזמן לשלוח אל ר' שפחה סטואלס 05226517922 פקס: 05226517922 או ל: o.y.wines@gmail.com

אוצר כלום השווה לכל נפש
על כל פרשה ופרשה
ספור נליוני טיב הקהילה
הוציא כל שבוע בס"ד

טיב הקהילה

טיב אוצרו של
הרה"ק רבי נסליאל
הכהן רבינוביץ שליט"א

להשיג בחנויות הספרים המובחרות

הפצה ראשית מרכז הספרים בהגות הרב יצחק פרידמן 02-6194114

סיפר הגה"ח מוה"ר יואל אשכנזי זצ"ל טיב מעשה אהד, ששמע וקיבל מפי ידיו ורעו סוחר גדול מארץ אונגארין, שראה את זאת העובדה בעצמו. ובכל פעם שהיה ר' יואל מספר את טיב זה המעשה זלנו עיניו דמעות ואמר שאלמלא שהכיר את אותו סוחר כאיש ישר ונאמן, שהיה רעהו וידידו מקרוב לא היה יכול להאמין שבדורנו אנן, דור עני, יתמי דיתמי, יתכן כזאת! וכה דבר טיב אותה עובדה נוראה.

הסוחר המדובר היה איש ירא וחרד שהתגורר בבודפשט עיר הבירה של הונגריה הוא עסק במסחר חובק מדינות תבל, ולצדו עסק מסחרו היה נוסע מדי שנה בשנה לטרמניה אל העיר דנציג המפורסמת שם היה עליו לשהות תקופה ארוכה בסידור כל ענייני מסחרו, ומשלוחם אל המדינות השונות על הצד היותר טוב.

כך היה רגיל הסוחר ההונגרי הנכבד להגיע בכל שנה לדנציג לתקופה די ארוכה, ומעסק זה היה עיקר פרנסתו לכל ימות השנה כולה.

בעיר דנציג התאכסן הסוחר דגן בקביעות בביתו של עשיר אחד מיהודי המקום שהחזיק בשרותו הגדולה והמפוארת גם 'חדרי אירוח' נאים כדי לקיים בהם מצות 'הכנסת אורחים'. היה זה יהודי גרמני סקורן, וא' דיטשער יוד' יק'ה מקהילת היקים שבארץ אשכנז. ואף הוא שמח תמיד על הכותב שנפלה בחלקו לארח בביתו הגדול את הסוחר החשוב שהיה יהודי נכבד בעיניו מהונגריה הרחוקה. המארח בעל הבית הדנציגאי דגן היה יהודי 'יק'ה מושלם כידוע שהיו בקהילות היקים שבטרמניה הרבה אנשים ידאי שמים מופלגים, שבקפדתם הגדולה והישרה כברזל בכל דבר קטן וגדול, זכו שנשארו מהם דורות שלמים טובים וישרים, ידאי שמים ותלמידי חכמים גדולים.

הסוחר ההונגרי נהנה מאוד משרותו ותממתו של בעל הבית העשיר הדנציגאי, שהיה ירא שמים מופלג, תפילותיו היו בכונה גדולה, ומתפלל לאט לאט כמונה מעות, כל ברכה שיצאה מפיו הייתה נאמרת ביראה מיוחדת ובכבוד ראש, וכמוכן בניקוד ובמבטא המדויק ביותר על פי המסורת ה'יקית'... הוא היה קובע עתים טובים לתורה, וכמה שעות בכל יום היה יושב בעסק התורה בבית מדרשם של היקים בדנציג, ובשאר השעות היה עוסק במסחרו בשוק הגדול והמפורסם של דנציג.

לפרנסתו ניהל העשיר בשוק דנציג חנות תכשיטים גדולה ויקרתית מאוד, אותה ירש מאביו שפיתח וביסס את העסק רבות בשנים. עסק התכשיטנות היה מן העסקים הטובים ביותר שהניב רווחים רבים, ובפרט בחנותו המיוחדת של היהודי דגן במרכז השוק שיצאו לה מוניטין רבים בין כל סוחריו התכשיטיים בעיקר בזכות ישרו וניקיון כפיו של הסוחר, שהיה נושא חן ושכל טוב בעיני הבריות, ולכן הייתה חנותו הומה תידי לקוחות רבים.

אולם מספר היהודי ההונגרי, דבר אחד בחנותו של היהודי בדנציג הפליא אותו עד מאוד!

הנה מטבע הדברים בחנות תכשיטים טובה ויקרה, ובפרט ברמה המיוחדת והנעלה של אנשי האצולה הגבוהה, נכנסות נשים רבות לרכישת תכשיטים יוקרתיים. כמוכן לא כל הנשים שנכנסו למודו לעצמן תכשיטים שונים בחנות הגדולה שבשוק של

ואכן היין עשה את שלו, עיניו של היהודי הדייטש התמלאו דמעות לרוב התרגשותו הייתה עצומה בעת שהואיל לגלות לפני את סודו הגדול.

תדע נאמנת, אמר האיש, שבכל לילה ולילה בעת שאני קורא בקריאת שמע שעל המיטה את הפסוק (תהלים לא ה) "בִּיךָ אֶפְקֹד רוּחַ, פְּדִית אוֹתִי ה' אֱלֹ אֱמֹת", הנני בוכה ומתחנן בשפיכת לב כמים לפני קונן, ומבקש מלפניו: ריבונו של עולם, באם יודע לפניך שעתיד אני להיכשל למחר באיסור ז'לא תתורו, אנא אל תחזיר בי את נשמתו למחר, בשום פנים ואופן!

בכך יודע אני בבירור, שאם כן חזרה אלי נשמתו, והנני קם בבוקר ומתעורר בריא ושלם סימן הוא בידי שנכון היום לפני לעמוד היטב על המשמר שלא להיכשל באותו עיון נורא.

כך מדי יום ביומו, ומדי ערב שופך אני את שיחי לפני קונן, בתפילות ותחנות מקרב לב ונפש, לשימור את נשמתו מן העוון והחטא. - מארח שירשתי את העסק מבית אבא ומכרח ועומד אני להמשיך את ניהולו והחזקתו, כדי לכלכל ולפרנס את כל בני המשפחה הרוממה. וברוך הוא וברוך שמו שתפילתי נשמעת לפניו יתברך ומתקבלת ברצון, וכך הנני עומד שמור ומשומר מכל דבר הרעה חטא ועבירה ועוון, ובעת היותי בחנות הגדולה אין לי שום קשר וענין כי אם בעניינים הנצרכים לבית העסק בלבד, והכל מתנהל כדת של תורה בישרות ובנאמנות לאורך ימים ושנים.

לא יאומן כי יוספי!

פתח השולחן ערוך (אורח חיים סי' תטא סא) את הלכות הפסח בזה"ל: "שואלין בהלכות פסח קודם לפסח שלשים יום".

נמצאנו עומדים ביום הפורים דגן בחובה מיוחדת, זו שבהאי יומא מתחילים שלשים יום לפני הפסח, ויש להתחיל ללמוד את הלכות הפסח.

מידה זו ראינו אצל כבוד אאמ"ר זצוק"ל בעל "מעדני השולחן", שכידוע היה איש הלכה מושלם והיה מקפיד מאוד לקיים כל דין והלכה בדקדוק רב. - ולפיכך מדי שנה בשנה בהגיע חג הפורים היה סוגר את כל ספריו הרבים, עזב את עיסוקיו הרבים במקצועות השונות של חיבור ספרי 'מעדני השולחן', והחל לעסוק בהלכות הפסח.

חידושים רבים שנתחדשו אצלו בהלכות הפסח היו מהלימוד של שלושים יום הלל, והיה מעורר על כך תדיר את התלמידי החכמים שמפורים ועד פסח יש לעסוק בהלכות הפסח!

נשים צדקניות נוהגות בשלושים יום הללו לעסוק בעבודות הנקיון של הבית לקראת הפסח, כי אכן צריכות הן להתעסק בניקיון החיצוני שמסביב, אך הבעל צריך להכין עצמו בעיקר בפנימיות בהכנת הלב והנפש לקראת החג הגדול הבא עלינו לטובה. וכד"א (ויספה לא טא) "נקבה תסובב גבר", כי היא מקיפה מבחוץ, והאיש עיקר עבודתו מבפנים.

לפיכך עלינו לאזור מתנינו בעת, להתחיל מחג הפורים להכין את עצמנו לקראת חג הפסח, הן בלימוד ההלכות שלשים יום כדון, והן בתשובה וביעור החמץ הפנימי מן הלב. ומחוברים הם יחדיו פורים ופסח להביא את שמחתם של ישראל, כמו שכתב רש"י ז"ל (תענית כט, א): "משנכנס אדר מרבין בשמחה - ימי נסים היו לישראל, פורים ופסח" ע"כ.

ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר

על הברכה יעמדו

ניתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליאריצייט | התורמים להפצת העלון | לקבלת העלון במייל (דוא"ר) נא לשלוח למייל המצוי"ב

לע"י יעקב צבי בן ישראל	לע"י מרת הינדל בת משה יסריוה ובלומה	לע"י הרב יחיאל מאיר ז"ל בן הרב אברהם עקשטיין ז"ל נלב"ע י"ב טבת תשס"ח ת.נ.צ.ב.ה.	לע"י מרת חיה סאסא בת לאה נלב"ע י"סיון ת.נ.צ.ב.ה.	לע"י הבחור שמואל מאיר ז"ל בן יבלחטי"א רבי ישראל יצחק נלב"ע י"ח נסלו ת.נ.צ.ב.ה.	לע"י רבי שבתי זצ"ל בן הגה"ק רבי נסליאל הכהן זצ"ל נלב"ע ח' שבט תשל"ז ת.נ.צ.ב.ה.	לע"י מרת גרפצ'יק סל: 02-5002321	קשת הרשת מיזוג י"ר וקידום מכירות 02-6257948 info@keshet-hareshet.co.il	גל פ"ו
------------------------	-------------------------------------	---	--	--	--	---------------------------------	--	--------

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' | רה' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti1@gmail.com

יהודי יקרו! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגורניך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניינים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ ההדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173

מתוק מדבש

כניסת השבת – 17.23
יציאת השבת – 18.31
רבנו תם (72 דקות זמניות) - 19.08
(אופק חדרה)

יום שישי בשעה 16.23 שיעור 'בואי כלה'
על פרשת השבוע: (להאזנה 03-6171111)
'עידור חי פאתר קולף הלפון'

שבת קודש 15.30 - שיעור 16.30 – מנחה.
ביהכ"נ 'בית יוסף' א.ת.ג, אולגה
ברוכים הבאים בשבת ה'!

שנה עשירית - גיליון 388
פרשת ויקרא
שבת זכור תשפ"ד

לקט חידושי תורה מתוך שיעור פרשת השבוע שנאמרו ע"י
הרב ברוך בוקרה שליט"א
פסמי הכנסת 'פית יוסף' ו'אפסת אחים' מפעל אולגה
ניתן לשמוע את שיעורי הרב ב'קול הלשון' בטלפון 073-2951228

זרות) בשמן (חלקה כשמן ולא כמשא) תיעשה'.
ואם תתפלל כך אז 'והבאת את המנחה אשר יעשה מאלה
לה'...' התפילה תגיע עד כיסא הכבוד. **מתוק מדבש!**

זכור את אשר עשה לך עמלק... תמחה את זכר עמלק

ויש לשאול: מדוע נצטוונו לזכור את מעשה עמלק? אם
זה משום הצייון למחותו, הרי הקב"ה צריך למחות בעצמו
ולא אנחנו, שהרי נאמר (שמות יז, יא) 'ויאמר ה' אל משה...
כי מחה אמחה את זכר עמלק מתחת השמים'.

ותירץ נפלא הגאון רבי אהרון קוטלר זצ"ל (הובא ע"י הרב
אהרון קופמן שליט"א): **הקדמה**: מובא במדרש (ילקוט שמעוני):
'רבי פנחס אומר: אחר ארבעים שנה רצה משה לומר להן
לישראל: 'זכורים אתם מה שאמרתם היש ה' בקרבנו?'
...אמר משה 'אם אני אומר להם כך הרי אני מלבין פניהם
ומלבין פנים אין לו חלק לעולם הבא, משל למה הדבר
דומה: למלך שהיה לו פרדס אחד, והכלב קשור בפתח
הפרדס ומביט בכל מה שבפרדס, נכנס אוהבו של מלך
לגנוב מן הפרדס ושיסה בו את הכלב וקרע בגדיו, אמר
המלך אם אני אומר לאוהבי 'למה נכנסת לתוך פרדס שלי?'
הרי אני מלבין את פניו, אלא אומר 'הראית כלב שוטה
היאך קרע את בגדיך?' מיד הוא מבין מה עשה, כך אמר
משה הריני אומר לישראל 'זכור את אשר עשה לך עמלק'.
נמצא, כי הסיבה לצייון 'זכור את אשר עשה לך עמלק' היא
כדי לזכור את הסיבה מדוע הגיע עמלק.

ולמה הגיע עמלק? מובא במדרש תנחומא: רבי אליעזר בן
חסמא אומר: 'אי אפשר לישראל לחיות, אלא אם כן
מתעסקין בדברי תורה. ולפי שפירשו ישראל מדברי תורה,
לפיכך השונא בא עליהם. ולעולם אין השונא בא, אלא על
החטא ועל העבירה. לכך נאמר: ויבא עמלק'.
נמצא כי הצייון לזכור את מעשה עמלק נועד כדי להשריש
בנו את הידיעה שאסור לנו להתרפות מלימוד התורה כי
רק לימוד התורה הוא זה שמביא את הניצחון על אויבי
ישראל. **מתוק מדבש!**

ודתיהם שונות מכל עם ואת דתי המלך אינם עושים (אסתר ג, ח')

מובא בדרך מליצה שהמן אמר למלך: הרי כל החגים של
היהודים הם מהעמים שרדפו אותם - פרעה, אנטיוכוס
וכו'... ולכן ייכתב לאבדם וכך גם לך יהיה חג אצלם.
ובעניין זה מובא כי כומר אחד שאל את רבי יהונתן
אייבשיץ זצ"ל: מדוע בכל החגים, אתם עורכים את סעודת
החג בערב החג ובפורים אתם עורכים את הסעודה ביום?
אכן, גם אני תמה עליכם, השיב רבי יהונתן, שכל חגיכם
מתחילים ביום ואילו את חג הולדת 'משיחכם', אתם
מתחילים בלילה.

ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאוהל מועד לאמר (א, א')
מובא במדרש רבה: 'מכאן אמרו כל תלמיד חכם שאין בו
דעת, נבילה טובה הימנו, תדע לך שכן הוא, צא ולמד
ממשה אבי החכמה, אבי הנביאים, שהוציא ישראל
ממצרים, ועל ידו נעשו כמה נסים במצרים ונוראות על ים
סוף, ועלה לשמי מרום והוריד תורה מן השמים, ונתעסק
במלאכת המשכן ולא נכנס לפני ולפנים עד שקרא לו,
שנאמר: 'ויקרא אל משה וידבר'...

ויש לשאול: **א**. כיצד יתכן שלתלמיד חכם לא תהיה דעת?
הרי אם הוא חכם סימן שיש לו דעת? **ב**. איך זה נלמד
ממשה רבינו? **ג**. למה נבילה טובה ממנו?
מסביר נפלא רבנו ה'זרע שמשון' זיע"א (הובא ב'מליצי יושר'):
הקדמה: מהי דעת? התשובה ע"פ המהרש"א (סנהדרין צב, ב')
'דעת - היא ההכרה והידיעה שהכל בא מהשגחה עליונה,
ויש לו לאדם דעת לבקש רחמים מה' יתברך שיתן לו מה
שצריך'.

ונמצא לפי זה שבאמת ישנם אנשים שהם תלמידי חכמים
המלאים ידע וחכמה, אבל אדרבה, מרוב חכמתם הם
סומכים יותר על עצמם מאשר על ה' יתברך.
וזה נלמד ממשה רבנו שעל אף היותו גדול הנביאים וחכם
מאוד, בכל זאת לא נכנס לאוהל מועד עד שה' קרא לו.
ובזה הוא הראה שעם כל חכמתו הוא מכיר באפסיותו מול
הבורא יתברך.

ובעניין השאלה למה נבלה טובה ממנו? חשבתי לתרץ
בס"ד: 'נבלה' היא בהמה שמתה ללא שחיטה. ובזה היא
איבדה את התכלית שלשמה היא קיימת בעולם שהרי
נאמר (ברכות יז) 'סוף בהמה לשחיטה'. וגם האדם שלא
מכיר בתלות שלו בקב"ה מאבד את הקשר שלו עם בוראו
ומועל בתכלית הקיום שלו בעולם. ובכך הנבלה טובה
ממנו כי היא הרי לא מצווה ואין לה דעת ויכולת לקבוע
האם היא תישחט ותגיע ליעודה או לא, ואילו האדם כן
יכול להתחבר לקב"ה אם יכפיף את דעתו לבוראו. וכשהוא
לא עושה כן הרי שהנבילה טובה ממנו. **מתוק מדבש!**

ואם מנחת מרחשת קרבנך סולת בשמן תיעשה: והבאת את המנחה אשר יעשה מאלה לה' (ב, ז-ח')

מסביר רבנו יעקב אבוחצירא זיע"א בספרו 'פיתוחי חותם'
בדרך רמז: ידוע שהתפילה מכונה בשם "מנחה" (משאת כפי
מנחת ערב) ובתפילה צריך האדם: **א**. להוציא את המילים
בשפתיו ולא בליבו. **ב**. לסלק ממוחו מחשבות זרות **ג**. לא
לעשות את התפילה קבע (משא) אלא רחמים ותחנונים
לפני הקב"ה. ואם כך יעשה חזקה עליו שתפילתו תתקבל
לפני ה'.

רמז לדבר אומר ה'אביר יעקב' בפסוק הנ"ל: 'ואם מנחת
(התפילה) מרחשת (לבטא בשפתיים) קרבנך סולת (נקיה ממחשבות

אלא תשובה אחת לשתי השאלות: פורים בא לנו מידי גוי, ולפיכך אנו נוהגים בו מנהג גויים, ואילו חגכם, שבא לכם מידי יהודי, אתם נוהגים בו כיהודים...

רעיון וסיפור - אחיית צלצק פיאניו - כ"ד

נפתח פאמילא דפדיונותא:

שטר החליט צלצק אחר שני אנשים שרכבו צל אופנוע. לאחר שצה צלצק הא ארואה שהחור נהא כחוק. הוא צ'צר את האופנוען ואלה 'אני צה צוק אחר' ואתה לא צוה שט צ'ירה? א'ק יתכן? אחר החור 'נה רק ב'דה' אתנו'. קופ צ'הטר 'צ'ה צ' אופנוע? צ' לה תקב' ד'ח'

תמחה את זכר עמלק מתחת השמים (מפסיר לשבת זכור)

ויש לשאול: המילים 'תחת השמים' לכאורה מיותרות? די היה לכתוב 'תמחה את זכר עמלק' וחשבנו לומר בסיעתא דשמיא: עמלק מנסה לקרר את האדם באמונה. ואיך? ע"י דאגות וחרדות מה יהיה? איך נסתדר? וכו'... כאילו שהכל נעשה 'תחת השמים'. ובאה התורה ואומרת תמחקו את המחשבה הזו... **אין כלום 'תחת השמים'** הכל מושג והכל לטובה. לפי זה נבין את ההלכה 'חייב אדם לבסומי בפוריא עד דלא ידע'... למה? בכל חג אנו נותנים לקב"ה משהו - בכיפור את האוכל, בפסח את הלחם, בשבועות את השינה, בסוכות את הבית... ובפורים אנו נותנים את השכל!!! ולכן שותים יין בפורים כי 'אם שותים לא נוהגים' - הנהג האמתי זה הקב"ה וכל מה שאנו עוברים מושג לטובה.

ובעניין זה סיפור נפלא: דניאל היה בן שלוש כאשר הוריו נהרגו בתאונת דרכים וסבתו נותרה הקרובה היחידה בעולמו המרוסק.

היא לקחה אותו לגן, הלכה לאספות הורים, חיכתה לו עם תבשיל חם כשחזר הביתה והתרגשה יחד אתו כאשר התקבל ללימודי רפואה באוניברסיטה. שנתיים נוספות חלפו ומצב בריאותה של הסבתא הלך והידרדר, בעצה אחת עם דניאל, החליטה הסבתא לעבור לבית אבות שבו תזכה לטיפול מסור.

'אני רוצה לקחת איתי את הפסנתר', ביקשה הסבתא. בפנית הסלון עמד מאז ומתמיד פסנתר שחור וגדול ממדים, שעליו ניצבו תמונות הוריו של דניאל. 'לקחת את הפסנתר?' תמה דניאל, 'אבל את לא משתמשת בו, סבתא?'

'אני בהחלט משתמשת בו', השיבה הסבתא. דניאל רצה לומר: 'להניח תמונות על פסנתר, זה לא נקרא להשתמש בו?!' אבל הוא עצר בעצמו ולא אמר דבר. עברו כמה חודשים, סבתא נחלשה עד שבקושי יכלה לרדת ממיטתה, באותה תקופה מצא דניאל את בחירת לבו ועמד להינשא לה, כאשר הגיע להציגה בפני סבתו, התלהבה כלתו מכלי הנגינה, היא הייתה פסנתרנית מחוננת והבחינה מיד שזה כלי יקר ביותר, אך דניאל הזהיר אותה

מראש שלא לפתוח את הפסנתר ולא לנסות לנגן עליו 'זה עניין רגיש אצל סבתא' אמר.

הסבתא הספיקה להשתתף בחתונתו של דניאל, ולאחר כמה שבועות נפטרה.

יום אחד פתחה רעייתו של דניאל את הפסנתר, וניסתה להקיש על הקלידים, שום צליל לא בקע מכלי הנגינה, היא נקשה חזק יותר ועכשיו בקע קול חלוש ועמום.

'צריך להזמין מכוון פסנתרים', אמרה לדניאל, 'שנים לא ניגנו על הפסנתר הזה'

תוך כדי הדברים היא פתחה את המכסה העליון של כלי הנגינה, הביטה פנימה וקריאת הפתעה פרצה מפיה: 'דניאל, בוא תראה' דניאל מיהר והתקרב, והציץ פנימה. הפסנתר היה מלא פתקאות קטנות, מקופלות היטב...

'מה זה?' שאל דניאל. הוא הכניס את ידו ושלף את אחד הפתקים.

'תודה אלוקים על הנס שעשית לי שדניאל התחתן עם בחורה כל כך מוצלחת', קרא.

הוא פתח פתק נוסף וקרא: 'תודה אלוקים על הנס הקטן שעשית לי, ביקשתי שדניאל יבוא לבקר והוא הגיע.'

דניאל הנרגש הוציא פתק נוסף וקרא בו: 'תודה אלוקים על הנס הקטן שעשית לי, חשבתי שהמקרר התקלקל, התפללתי שזה לא יקרה ועכשיו הכול בסדר.'

'תודה אלוקים, על שילד נחמד עזר לילסחוב את סלי הקניות הכבדים עד הבית.'

'תודה אלוקים שהעוגה שהכנתי לקראת האורחים הצליחה כל כך.'

'תודה אלוקים על שהיה לי כסף לשלם את חשבון החשמל'. השעות חלפו, דניאל ואשתו אחוזי התרגשות המשיכו לקרוא בפתקי ההודיה הרבים שכתבה סבתו לאורך כל השנים.

השטיח כבר היה מלא בערימות של פתקאות והפסנתר היה ריק כמעט לחלוטין.

ואז - דניאל שלח יד למעמקי הפסנתר והוציא את הפתק האחרון שבו היה כתוב: 'אלוקים, לקחת אליך את בעלי, את בני וכלתי, אבל הצלת את נכדי דניאל, אני מודה לך על הנס שעשית לי. עכשיו יש לי סיבה לחיות'...

וכמה סיבות יש לנו לחיות? האם הורינו צ'היט?

אחים ואחיות יקרים! על עמלק נאמר 'אשר קרך בדרך' החיים שלנו רצופים חוויות, חלקן משמחות וחלקן מאכזבות. אותו עמלק שבתוכנו מנסה לקרר אותנו בעצבות ובתסכולים.

הדרך להתגבר על כך רק ע"י חיזוק באמונה שאין דבר שקורה 'תחת השמים', הכל מאת ה' והכל לטובה.

ותזכרו דבר חשוב - בתוך כל הניסיונות תחפשו תמיד את נקודות האור ותודו עליהם.

וכך תצליחו להגיע לשמחה תמידית.

ולו הדרך לאחיות צלצק פיאניו!!!

בהצלחה... שבת שלום ומבורך!

לע"נ: אבי מורי ממוס בן גזרה ז"ל ואמי מורת גיטה בת מנטה ז"ל
מו"ר הרב דוד משתח בן נעימה זצ"ל (ז' אדר) / מו"ר חמי עמרם בן רחל ז"ל
יעקב בן רבקה ז"ל / תמר בת מוזה ז"ל / מימון טפירו בן מוזה טוב ז"ל
רחל (רשל) בת נעימה ז"ל - יונה עזרא בן צ'הלה ז"ל

להצלחה: מכלוף מיכאל בן לואיז - רפ"ש / דקל מלכה - להצלחה
עופרי בת רחל - להצלחה / סוזן בת ימנה - רפ"ש
דוריאן הודיה בת נעמי ונועם חן בת שולה - רפואה שלימה
אורי ישראל - רפ"ש / אהרון בן מסעודה - רפ"ש

מאוצרות הפרשה

קרבו וכרעיו ירחץ במים (א – ט)

למה דוקא ב' איברים אלו צריך לרחוץ במים, מבאר רבי יונתן אייבשיץ בספרו "תפארת יונתן", "קרבו" הכוונה ללב ששם יושב היצר הרע היושב בין שני מפתחי הלב, וכמ"ש "לבו נמוס בקרבו". "וכרעיו" זה הרגליים, וכמ"ש "לא בשוקי האיש ירצה", וכמו שאומרים ביו"כ 'בריצת רגלים להרע'. א"כ אלו הגורמים והמסייעים לעבירה, לכן צריך לרחצם היטב. והנמשל על האדם המקריב הקרבן. (מדשו ביהן)

זכור את אשר עשה לך עמלק

שח הגאון רבי חזקיהו יוסף מיישקובסקי שליט"א: כשלמדנו בישיבה, אמר לנו בעל 'הברכת מרדכי' זצ"ל, ב' דברים: קודם כל – הוא אמר בשם ר' חיים מבריסק, שלמחות את עמלק זה לא רק למחות את העם, אלא למחות את השיטה! (וכע"ז אמר מרן הרה"י בלשון שונה). דבר שני- הוא אמר לנו, לכל אדם – יש עמלקי קטן בלב... אין אדם שיוצא מן הכלל. מה זה עמלק? "אשר קרך", לצנן אותך.

כל יהודי שומע לפעמים איזה רעיון חזק, או קורא איזו שיחה טובה, ומתחיל להתלהב... מתחיל להתלהב. ומחליט להשתנות. פתאום בא אליו העמלקי הקטן שבתוך ליבו, ומתחיל לצנן אותו: רק רגע, תרגע... מה קרה... מה אתה מתלהב... מה אתה רוצה להיות, חזון אי"ש?!, ר' יחזקאל לוינשטיין?!!... תפסיק... אתה כמו כולם, מה שכולם יעשו גם אתה אותו הדבר. הוא משתכנע, וגמרנו...

יש גם עמלק מסוג נוסף: יש אחד, שלא מספיק שהוא לא בסדר, קשה לו שהחבר שלו כן בסדר, וכן רציני... אז יש מילה שעמלק המציא: צו"ל. הוא צו"ל. מה, אתה רוצה להיות צו"ל?! יצאת מדעתך לגמרי?!... זו מילה של עמלק. בסדר... לא אני ולא הוא, אשר קרך בדרך, לכולם יש עמלק בלב, לאחד זה עמלק גדול ולשני זה עמלק קטן, אך מלחמה לה' בעמלק, מדור דור!!! (ארחות חיים)

קימו (וקבל) וקבלו היהודים (אסתר ט, כז) בגמ' בשבת פ"ח דרשו: הדור קבלוה בימי אחשוורוש דכתיב (אסתר ט, כז) קימו וקבלו היהודים קיימו מה שקיבלו כבר. והנה במגילה ז. דרשו שאסתר ברוח הקודש נאמרה שנאמר קימו וקבלו קימו למעלה מה שקיבלו למטה, וכיצד ניתן ללמוד שתי דרשות מאותו פסוק? (ויעו תוס' בשבת שם שעמד בזה).

וביאר הגר"א (מונב בחשק שלמה מגילה ז): שהתיבה "וקבלו" במגילה ב'כתיב' היא 'וקבל' וה'קרי' היא 'וקבלו', מהכתיב דורשים קיימו מה שקבלו כבר. ומהקרי דורשים קיימו למעלה מה שקבלו למטה. והגר"א מדייק זאת באופן נפלא בלשון הגמ' שבשבת ל' הגמ' הוא 'דכתיב', ובמגילה ל' הגמ' הוא 'שנאמר'.

"תשועתם היית לנצח ותקוותם בכל דור ודור"

ידוע שהמן היה השר החשוב ביותר של אחשוורוש, כמ"ש "כ" וישם את כסאו מעל כל השרים", וא"כ היה צפוי שגזירתו בודאי תתקיים. לפיכך היו מרדכי וכלל ישראל שרויים בפחד נורא, כמ"ש "והעיר שושן נבוכה". ופתאום בבת אחת נתהפך הכל לטובה! המן ירד מגדולתו, ונתלה על העץ שהכין למרדכי ומרדכי נעשה משנה למלך, וכולם היו מנשאים את היהודים, ואויבי היהודים הוכו על ידם, מכת הרב והרג ואבדן. כך היא הנהגת השי"ת עם ישראל בכל דור ודור, וזוהי "תקוותם בכל דור ודור", לכלל ולפרט. כי רק אחרי שכבר נמצאים בתכלית השפלות, באה ישועת ה', ועושה הקב"ה שינוי ומהפך הכל לטובה. כמו שנאמר "מאשפות ירים אביון". זוהי הכוונה במה שאמרו "תשועתם היית לנצח, ותקוותם בכל דור ודור". כך היא ההנהגה

הנצחית בכל הדורות, לכלל כולו ולכל יחיד ויחיד. (שלמי תודה)
"חייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בן ארור המן לברוך מרדכי"

ראיתי מישהו שמפרש: "ארור המן" – צועקים העשירים! אלו שבאים לאסוף מהם כספים... הם מקללים את המן: 'כמה כסף אנחנו מפסידים בגלל המן הרע הזה...'

"ברוך מרדכי" – צועקים האביונים! 'כמה טוב שיש לנו את מרדכי! לכל הפחות יש, בזכותו, יום אחד בשנה, שכל הפושט יד נותנים לו... העשירים מקללים את המן, והעניים מברכים את מרדכי.

ובפורים – "חייב איניש לבסומי", עד כדי כך שהוא לא ידע אם הוא מהנותנים האומרים "ארור המן", או מהמקבלים האומרים "ברוך מרדכי"... (רבי מאיר צימרוט שליט"א – דורש טוב פורים)

לימוד מהמגילה איך לחיות ולהרגיש שכל קווין לא יבושו ולא יכלומו לנצח

שושנת יעקב צהלה ושמחה, בראותם יחד תכלת מרדכי, תשועתם היית לנצח, ותקוותם בכל דור ודור, להודיע שכל קווין לא יבושו ולא יכלומו לנצח כל הבוטחים בך (פיטו אשר הניא, מיסוד אנשי כנסת הגדולה).

סיפור המגילה ומצוות קריאתה באו ללמדנו: מה כוח התפילה! ומה כוח התשובה! זה לא היה רק לשעתו, אלא זה בא ללמד לדורות מה הכוח של תפילה, של תשובה, של דברי הצומות וזעקותם, וזה מה שאנחנו אומרים: להודיע שכל קווין – כל קווין! לא רק באותו הדור, אלא כל קווין! לא יבושו ולא יכלומו לנצח, ואיך? על ידי שהם: כל החוסים בך – על ידי האמונה בבורא עולם.

וכתב הרמב"ם (סוף מנין המצוות הקצר): שהנביאים עם בית דין תיקנו וציוו לקרות המגילה בעונתה, כדי להזכיר שבחיו של הקב"ה ותשועות שעשה לנו, והיה קרוב לשועינו, כדי לברכו ולהללו, וכדי להודיע לדורות הבאים, שאמת מה שהבטיחנו בתורה (דברים ד, ח): כי מי גוי גדול אשר לו אלוקים קרובים אליו כה' אלוקינו בכל קראנו אליו. וזהו מה שאנו אומרים: תשועתם היית לנצח ותקוותם בכל דור ודור – להודיע שכל קווין לא יבושו ולא יכלומו לנצח כל החוסים בך.

ומה היתה ההרגשה של כלל ישראל בשעת הנס? ואיך צריכה להיות ההרגשה כשקוראים את המגילה? תארו לכם, אדם מרגיש פיצוצים בראש, כאבים, סחרחורות, הראיה משתבשת, הוא הולך לרופא עושה בדיקות כאלו ואחרות, ובסוף הרופא אומר לו: יש לך גידול ממאיר, ושוב עושים לו ביופסיה, בדיקות, ובסוף הרופא אומר: תשמע, אפשר לעשות טיפולים קשים, אבל מה תרויח? במצב נואש, תרויח לסחוב עוד כמה חודשים, עדיף להשאיר את זה ככה. הוא הולך וקורע את השמים בתשובה, בתפילה, בצדקה. אחרי כמה חודשים הוא מגיע עושה צילום ועוד צילום, אומרים לו: הכל נקי! לך הביתה! אין לך שום בעיה! איזה אהבת ה' הבן אדם מרגיש? איזה הכרת הטוב לקב"ה? זה היה בפורים – עם שלם המצב היה אבוד, אין לאיפה לברוח, והתמכרתם שם לאויביכם לעבדים ולשפחות ואין קונה. אבל מרדכי שידע את כל אשר נעשה, ויזעק זעקה גדולה ומרה, המצב היה נורא! וכל כלל ישראל התהפך! והגזירה התבטלה! איזה אהבת ה' חשו באותו זמן! הכרת הטוב לבורא עולם! בקריאת המגילה צריך להתחבר - להרגיש, באיזה מצוקה היינו! הגזירה היתה גם בשמים! ואלמלא שהיו קורעים את השמים בתפילות ותעניות לא היו ניצולים! וללמוד מכאן – להודיע, שכל קווין – כל יהודי ויהודי, אפילו בהסתר הכי גדול, יכול להגיע לישועה. (הרב אליהו דיסקין שליט"א, נחל אליהו)

איזה מילה במגילה היא שם של חפץ, ובתורה היא שם של אדם?

חידה

ענווה – רק כשיש במה להתגאות

וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר ה' אֵלָיו מֵאֵהָל מוֹעֵד לֵאמֹר. (א', א') ובבעל הטורים: "א' דויקרא זעירא, שמשה לא רצה לכתוב אלא ויקר' כדרך שנאמר בבלעם, כאילו לא נראה לו השם אלא במקרה, ואמר לו הקב"ה לכתוב גם באל"ף, וכתבה קטנה".

לכאורה, עלינו להבין: אם אכן הסיבה לכתובת המילה "ויקרא" בא' קטנה, היא בכדי לרמוז לנו על ענוותנותו של משה, מדוע אפוא המתנה התורה עד לפרשתנו, הלא כבר בפרשת יתרו נאמר (שמות י"ט, כ'): "ויקרא ה' למשה אל ראש ההר". מדוע לא נכתבה שם המילה "ויקרא" בא' קטנה?

את התשובה נבין על פי המעשה הבא: לייבילה, נכדו של הגאון רבי עקיבא איגר, בן בנו רבי שלמה, עזב את בית אביו ונסע לקוצק, שם התקרב לרבי מקוצק ונעשה לחסידו המובהק. אביו רבי שלמה איגר התקשה לקבל את הדרך החדשה שבחר בנו לילך בה, והחליט לעקוב אחר הנהגותיו בחיי היומיום. הוא שלח שליח מיוחד לקוצק שיתנה על קנקנו של הבן. מיד כאשר הגיע השליח לקוצק הוא נכנס לבית המדרש, התקרב לקבוצת חסידים שישבה שם, והחל לברר היכן נמצא רבי לייב איגר. לאכזבתו, אף אחד מן החסידים לא הכירו. "אין כאן רבי לייב איגר", טענו כולם. השליח עמד נבוך משך זמן מה, עד שלפתע קם אחד ואמר: "בוודאי אתה מתכוון ללייבל-שלמה-עקיבאס. הנה הוא שם בפנים..." בין כך ובין כך, נכנס מאן דהו והודיע: "ר' הירש בער בא!" לשמע הכרזתו, קמו כולם ורצו בבהילות לקבל את פניו של אותו ר' הירש בער. השליח הלך עמהם, כדי לראות במי המדובר. הוא נדהם לגלות כי מדובר באדם הלבוש כדרך האיכרים, לרגליו נעלי עץ, למוותניו חגורת קש, וכובע פרווה פשוט חבוש לראשו. פנה השליח אל החסידים ושאל אותם: "מיהו אותו ר' הירש בער, שכולם פה חרדו לכבודו? האם הוא תלמיד חכם מופלג?" "לא ולא!" הייתה התשובה, "הוא בקושי מצליח ללמוד חומש עם פירוש רש"י". תהה השליח: "אם כן מה ראיתם לכבדו? שמא הוא בעל ייחוס?" אמרו לו: "הוא אופה, אביו היה אופה, וגם סבא שלו היה אופה...." "אז בוודאי הוא גביר גדול!" ניחש השליח. "גביר?!" גיחכו האנשים, "אינך רואה? הלא הוא עני מרוד!" "אם כן, מהי הגדלות שלו?" תמה השליח. "הוא עניו" – השיבו החסידים. כאשר שב השליח לרבי שלמה איגר, וסיפר לו את כל קורותיו, סח לו בין השאר גם את המעשה הזה שחוהו בבית המדרש בקוצק. בשומעו זאת, הפטיר רבי שלמה ואמר: "השמעתם?! האיש לא למדן ולא מיוחס ואף איננו עשיר. וכי לזאת ייקרא עניו?! הלא אין לו לזה במה להתגאות?" הרי לנו, שאין זו מעלה לאדם להיות עניו, כאשר אין באמתחתו מעלות ראויות להתגדר בהם. רק כאשר יש לאדם סיבה להתגאות ובכל אופן הוא מתנהג בשפלות וענווה, יש בכך רבותא.

ומכאן, תשובה לשאלתנו, על פי דרכו של הגאון רבי שמואל דוד וולקין שהיה אומר כך: שכן באותה עת בה קרא הקדוש ברוך הוא למשה רבנו בפרשת יתרו היה זה עוד קודם מעמד קבלת התורה. ולא רק את התורה הקדושה היה חסר משה רבנו באותו זמן, אלא גם עשירות לא היתה מנת חלקו! שהרי בשעה שכולם עסקו בביזת הים, עסק משה בהעלאת עצמות יוסף עמו, כמובא בדברי המדרש. לפיכך, אילו היה נכתב בפרשת יתרו לשון "ויקר" לא היה בזה משום ענווה, שכן ענווה נחשבת רק כאשר יש לו לאדם במה להתגאות ובכל זאת נשאר בענוותנותו.

לעומת זאת בפרשתנו, שנכתבה לאחר מתן תורה, הרי היו ברשותו של משה גם תורה וגם עשירות, וכפי שדרשו חז"ל על הפסוק: "פסול לך" – שמשה נתעשר מפסולת הלוחות השניות. דווקא כעת, שיש לו למשה רבנו במה להתגאות, ואף על פי כן הוא נשאר בענוותנותו – כאן הענווה מקבלת משמעות אמיתית, ואת זאת רמזה התורה בכותבה: "ויקרא" בא' קטנה. (ללמדך – ויקרא – מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל שיצא לאור בימים אלו)

פינת ההלכה

תפילה כשלוש בתחפוש

הפוסקים דנו האם מותר או ראוי להתפלל כשהוא לבוש בתחפוש בפורים, בשו"ת שבט הלוי (ה"י סי' י"ח) נשאל אם מותר להתפלל בפורים בהחלפת בגדים, כגון ליטאי עם שטריימל, או להיפך, והשיב דאין חיצוניות המלבוש קובע, אלא האופן שהוא עומד לפני השי"ת בתפלה כמבואר בשו"ע (סי' צ"ח ס"א) שיחשוב כאילו השכינה נכגרו, ועומד לפני מלך העולם, וכיון שמתפלל עפ"י הלכה, והוא מכוסה כהלכה, ואינו עושה שום שחוק, אין נ"מ באיזה בגד עומד.

אבל עדיין יש לדון, אם הוא לבוש בתחפוש כזו שאף אחד לא היה עומד בו בפני אנשים חשובים כל השנה, מפני פחיתות הכבוד, ורק בפורים נהוג להתלבש כך, האם גם בכה"ג מותר להתפלל בו בפורים, דאפשר מרן בעל שבט הלוי זצ"ל רק התיר כשהוא לבוש בשטריימל וכדו', שבעצם הוא בגד חשוב.

בשו"ת משנת יוסף (ה"י סי' רנ"ד) כ' דגם אם דרכו ליכנס לפני גדול כשהוא מחופש בבגד שאינו רגיל בו, וממילא יש להקל מחמת שמחת פורים, אבל יש תחפוש משונה מאוד, שמלביש פרצוף משונה ומאיים על פניו או על כולו, שמעורר צחוק, ולפעמים גם פחד לילדים, ואין נכנסים כן לרב או לשר גדול כי יש בזה מראה של קלות ראש, ממילא אין לעמוד כן בתפלה לפני מ"ה הקב"ה, ולפי"ז אם ילד מחופש למשל לכהן גדול או לדייג או למרדכי היהודי עם כתר בראשו, הרי זה לשמחת פורים ושרי, אבל יש לחנכו לא להתפלל בתחפוש משונה ומאיימת שגורמת לשחוק וקלות ראש. וגם בשלמי תורה (פורים עמוד תט"ז) כ' בפשיטות שלא יתפלל בהני פרצופים, דאינו דרך כבוד לעמוד כן לפני אדם חשוב, וכן מובא בשם מרנן הגריש"א (יבקשהו מפיהו-פורים עמ' תע"א) והגר"ח קניבסקי זצ"ל.

בכל אופן יש להסתפק אם מותר להתפלל בפני אדם שלבוש בתחפוש שיש עליה ציורים, דהרי הרמ"א פסק (סי' צ' סכ"ג) שאסור להתפלל כנגד ציורים בספרים שלא תבטל הכוונה, והזהיר המ"ב (סקע"א) בשם המ"א שלא לצייר ציורים בכותל ביהכנ"ס נגד פניו של אדם, אלא למעלה מקומת איש וצ"ע. (הגאון ר' יו"ט זנגר שליט"א)

חידה שבועית

אני את תחפוש ולס מקצוץ, ואפילו את מידה מאנה, מי אני?

תשובה לחידה פר"ש: אימרו (רש"י לח, כא) תשובה לחידה השבועית: אחד אמר את השעה המדויקת והאחר אמר שאינו יודע...

מזל טוב

מרכז העיר: משפחות קרמר – בית-דין לנשואי הבן הנכד משפחת הרב אליהו גינת לנשואי הבת משפחת דוד לוונטל להולדת הבת משפחת פופוביץ להולדת הבן משפחות רויכר – בוק להולדת הבת הנכדה משפחות גרופינקל וויזר לאירוסים הילדים **גני הדר-עמישב:** משפחת הורביץ להכנסת הבן לעול תורה ומצוות משפחת מליק לאירוסים הבת משפחות זריצקי-ברודמן להולדת הבן הנכד משפחות ברזיער – קוגל להכנסת הבן הנכד הנין לעול תורה ומצוות משפחות עדיקא – קדושים להולדת הבת הנכדה

הודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

היחידה לתרבות חרדית
מינהל שירותי קהילה

לע"ג ר' יצחק זאב הלוי ז"ל
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"ג מרת לאה אלטע הדס ע"ה
בת ר' יעקב הלוי הי"ד

גליון מס' 531

המאמר שבת אורה

ויקרא זכור

אזהרה המורה! העלון מיועד אך ורק לרציניים שיודעים את השיבות התפילה, ובשעת התפילה לא מעיינים בעלון ובשאר דברים. לעילוי נשמת ר' דב בור' מאיר יוסף ז"ל

בהשקפה ראשונה

מאמרי השקפה, מוסר והנהגות

רבי ישראל סלנט זצ"ל סבר כי החיוב של "חייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע" הינו חיוב כפשוטו, רבי ישראל נהג כן הלכה למעשה, במשך יום הפורים היה שותה כל הזמן, באותם זמנים בהם היה מבוסס היו תלמידיו עומדים סביבו ומצליחים להוציא מפיו דברים והשגות אותן השיג, שבמשך כל ימי השנה עמל להסתירן. רבי אליהו לאפיאן זצ"ל לימים המשגיח של ישיבת "כנסת חזקיהו" סיפר כי בזמנים אלו בהם היה רבי ישראל מבוסס היו תלמידיו עומדים סביבו ומדובבים אותו לספר כיצד עבד על תיקון מידה פלוגית וכיצד הצליח בתיקון מידה אחרת, אף שרבי ישראל היה תדיד מזהירם לבל ישאלו אותו דברים שכשיקצו יתחרט שאמרם, אך תלמידיו שומעי לקחו מצאו בזמנים אלו הזדמנות לגלות צדדים נוספים בעבודתו וגדלותו אשר בזמנים רגילים עמל להסתירם, תלמידים שאבו מגדלותו במצב זה בו נתרופפו במעט חומות ההסתר שעשה על עצמו כל השנה, הצליחו תלמידיו לראות את גדלותו של הרב הגדול שאפילו במצב של שכרות מחולטת נשאר דבק בתורה ובמוסר ושום דבר אחר מעניני העולם לא נשמע מפיו. היו זמנים שבעת שכרותו של רבי ישראל היה יוצא לרחוב העיר וקורא בקול גדול "ה' הוא האלוקים... ה' הוא האלוקים"... גם בעת שכרותו רבי ישראל חש את התפקיד שיש לו בעולם לקרוא בקול "ה' הוא האלוקים", כי קריאת קודש זו היתה טבועה בעצמותיו והיתה חלק בלתי נפרד מאישיותו הגדולה, לגלות את שם ה' בקרב כלל ישראל. יש לציין כי למרות הקפדתו של רבי ישראל לקיים את מצוות "חייב איניש לבסומי" כפשוטה עד הגיעו למצב של "לא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" הרי שדקדוק ההלכה המופלא שלו היה גם בזמנים אלו, מחמת חששו כי שכרותו תגרום לכך שיבטל את מצוות קריאת שמע ותפילה ערבית, לכן מבעוד יום מינה אדם שומר שישגיח להעידו אחרי שיפוג יינו קודם חצות הלילה. (אור ישראל מסלנט)

היה זה בשנת תשט"ז. בעת סעודת פורים שרוי היה רבי הירש פלאי זצ"ל משגיח בישיבת חברון בגילופין, כרת היום. בין הקהל נכח גם יהודי תלמיד חכם שבור ורצוף מפליטי חרבן יהדות אירופה, וכשאך צדה עינו של רבי הירש, את אותו יהודי, תיכף החל לקרוא בקול גדול עשרות פעמים, נוכח כל מי שעמד כנגדו בעת הסעודה ולאחריה: "היהודי הזה הוא ראש כל בני הגולה (רשכבה"ג), הוא גדול הדור!" ואתו יהודי, הפנים את דבריו של רבי הירש, במלוא הרצינות. הוא התייחס אל דבריו בכובד ראש, ומתוך הרגשת "עליזנות" נתרוממה רוחו הנרכאה לגבהים... באמת אמרו, כי כן הדבר שהיה לו ל רבי הירש את ה"חוש" לשמח יהודים, אבל מעל הכל, היה הטוב הפנימי שלו פשוט שופע חוצה. הוא רכש לעצמו את מידת ה"טוב לב", עד שהיה בו הכוח להיות תמיד בתחושת שמחה. (ר' הירש)

בשנותיו האחרונות של רבי יעקב ישראל קנייבסקי זצ"ל הסטייפלער, הלכו והתרבו הבאים לפקוד את ביתו בפורים, המון אנשים וטף שביקשו לזכות בברכה. הסביר זאת הסטייפלער על פי רוח היום: "בפורים אין לימודים ביתלמודי תורה הילדים הקטנים מסתובבים בבית, ומפריעים לאמהות בהכנת סעודת פורים ומשלוח מנות. אז מצאו עצה טובה, ושלחו את הילדים עם אבותיהם לאיש זקן אחד, שבגלל חולשתו אינו יוצא מביתו, למען יסתובבו שם ולא יפריעו בבית." (הסטייפלער)

מסופר על הרמ"א רבי משה איסרליש זצ"ל שנפטר ביום ל"ג בעומר, ורצו לומר עליו ל"ג שבחים, ומצאו ל"ב שבחים מיוחדים, ואת השבח ה"ג לא מצאו. עד שבא איש אחד וסיפר שהרמ"א היה דרכו להתחפש בליל מוצאי פורים, ומכניס בפיו דבר מה, בכדי שלא יהיו את קולו, ונדמה לעני הסובב על הפתחים, ונכנס לביתם של אנשי קהילתו בעת שיושבים בסעודה, והיה אומר: תנו לי מעט מים לרחוץ את ידי להתפלל תפילה ערבית, ומתוך כך נזכרו כולם להתפלל ערבית, ובוהו נשלם השבח ה"ג. (כ"ס ישראל י' רמ"א)

פרשה ופירושה

לקט פירושים על פרשת השבוע

וקרבו וקרעו ירחץ במים והקטיר הכהן את הכל המזבחה עלה אשה ריח ניחוח לה: קרבן עולה נשרף כליל על המזבח, בלא להותיר שום חלק לכהנים. זו הסיבה שקרבנות נדיבה של עכו"ם, הדין הוא כי לעולם קרבנות "עולה" הם, ולא שלמים (כדברי הגמרא מנחות). כך ביאר רבי חיים מוולוז'ין זצ"ל. היה זה כתשובה לתלונת אי אלו אנשים בפניו, כנגד משולחי וולוז'ין, על כי נהגים הם מכספי התרומות המיועדות לשיבה. רבי חיים רחה טענתם מכל וכל, ועוד הוכיחם על פניהם, באמרו כי מחשבה כזאת מקומה לא יכירנה בין יהודים. והא ראייה, שכל קרבנות עכו"ם "עולות" דוקא ולא שלמים. ומדוע, משום שהגוי עינו צרה בנתח המיועד לכהנים מקרבן השלמים. לפיכך בקבלו על עצמו להביא קרבן בבית המקדש, ברור לנו שכוננתו אחת היא, שיהא מוקדש כליל לשמים, ולא יהנו ממנו אחרים. לא כן אנחנו, בני אברהם יצחק ויעקב, אדרבה, טוב ורצוי הוא בעינינו שיהנה עוד יהודי מתרומתנו ונדבתנו, כגון חלק הכהנים מן השלמים. (פנינים משולחן נבוה)

ונפש כי תחטא ושמעה קול אלה והוא עד או ראה או ידע וגוינפש כי תחטא" אם הנפש לא תמלא את יעודה ושליחותה - "ושמעה קול אלה" - למרות ששמעה את השבועה אשר השביעה בשמים, לפני שהורידה לעולם הזה: תחא צדיק ואל תהי רשע, "והוא עד" - והרי משימתו של אדם מישראל היא להיות עד למלכות שמים, ככתוב: "אתם עדי" - או ראה או ידע" - הרי הוא ראה במעמד הר סיני ויודע הוא זאת, ככתוב: "אתה הראית לדעת כי ה' הוא האלוקים אין עוד מלבדו" - "אם לא יגיד" - אם לא יפרסם את עדותו בעולם על ידי מעשיו והליכותיו, אזי "ונשא עוונו" - יתחייב לשאת באחריות לגבי העוון הזה. (לבוש יוסף)

" מגילת אסתר "

ויאמרו לו חכמי ודרש אשתו אם מידע היהודים מרדכי אשר החלות ללפל לפניו לא תוכל לו כי נפול תפול לפניו: ויש להבין, כי לכאורה היה עליהם לחזק את רוחו ולעודד אותו, ולמה זרקו אבן אחר הנופל לומר לו "נפול תפול לפניו? וביאר האלשי"ך הק' כך: שבאמת יעצוהו עצה טובה, באמרו "לא תוכל לו כי נפול תפול לפניו", "כי" מלשון "אלא", וכמו שאמרו חז"ל "כי" משמש בארבע לשונות, אי, דלמא, אלא, דהא, (תענית ט.). וזה אמרו לו: "לא תוכל לו, אלא נפול תפול לפניו". פירוש, עליד להכניע עצמך ולהתחנן לפניו. ואז בלי ספק ימחול לך, כי "מזרע היהודים" הוא, ובוהו נתנצל. אבל המן ברוב גאוותו, לא שמע לעצתם. (עיצים ופרחים)

וכל מעשה תקפו ונבחרתו ופרשת גדלת מרדכי אשר גדלו המלך הלאו הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי מדי ופרס: פעמים רבות לאחר קריאת המגילה בפורים, היה רבי יחזקאל אברמסקי בעל "חזון יחזקאל" זצ"ל, מרמו בידו שרוצה לומר משהו. היה הציבור מתאסף סביבו, ועומדים צפופים ומאזינים באוזן קשבת. "אמרו נא לי", פתח דבריו, "מה פירוש הפסוק שבסוף מגילת אסתר שקראנו זה עתה: "וכל מעשה תקפו... הלא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי מדי ופרס"? מהו "ממראה מקום" הזה שמציינים לקרוא המגילה לעיני דבריו הימים למלכי מדי ופרס? בטוח אני שעוד לא היה אדם בעולם שהלך לעיני שם בעקבות המראה מקום הזה... אסביר לכם, אמר רבי יחזקאל אברמסקי: אחרי שקראנו את כל המגילה, יכול לעלות על רעתו של מישהו, שקראנו עכשיו איזה סיפור היסטורי. על זה אומר הפסוק: "וכל מעשה תקפו" - אם חפץ אתה בהיסטוריה, בסיפור היסטורי - "הלא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי מדי ופרס", לך לך לשם, שם תוכל למצוא היסטוריה. אנחנו לא היסטוריה קראנו עכשיו - זו כתובה "על ספר דברי הימים למלכי מדי ופרס". אנחנו קראנו - "אסתר ברוח הקודש נאמר"!!!... (פניני רבינו יחזקאל)

סיפור מההפטרה

עָתָה לֵךְ וְהִכִּיתָה אֶת עַמְלֵק וְהִחַרְמְתָם אֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ: סִיפֵר אֶחָד מִנִּצְיֹנֵי הַשְּׂוֹאֵה־רִי יְהוֹשֻׁעַ אִיבְשִׁיץ ז"ל יְהוּדִים מִסְרוּ נַפְשָׁם - וּבְמִיּוּחַד גְּדוּלֵי-הַתּוֹרָה וְהַחֲסִידוֹת, לְקִיּוּם אֶת מִנְהַגֵי יִשְׂרָאֵל הַקְדוּשִׁים. יְהוּדִים הִשְׁתַּדְּלוּ לְקִיּוּם אֶת הַמִּנְהָגִים, גַּם בְּמַחְנוֹת-הַתּוֹפֹת וְכך הָיָה עִם הָאֲדַמְוִי מִסְלוּנִים. שְׂקִידָה שֶׁ-שָׁמַיִם, עַל כָּל צַעַד וְשַׁעַל, בְּהִיזוֹתוֹ כְּלוֹא בְּמַחְנָה: "בְּפוּרִים רָצָה הַרְבֵּי לְצַאת בְּרִיקוּד, לְכַבּוֹד פּוּרִים. אֲבָל אֵיךְ עוֹשִׂים זֹאת בְּמַחְנָה? וְהִנֵּה בְּשִׁכְנוֹת לְצַרִּיף שֶׁל הַיְהוּדִים בְּמַחְנָה, נִמְצְאוּ גוּיִים. וּבְכֵן הִגּוּ חֲסִידֵי הַרְבֵּי רַעֲיוֹן מְקוּרֵי: הֵם הִצִּיעוּ לְגוּיִים לְעֶרֶךְ "עֶרֶב רִיקוּדִים", בְּמַחְנָה. וְנִרְאָה רִיקוּדוֹ שֶׁל מִי מוֹצֵלֵחַ יוֹתֵר. הַגּוּיִים הִסְכִּימוּ וְהִתְחִילוּ לְרִיקוּד. נִיֶּסוּ לְהוֹכִיחַ אֶת הַ"אֲמֻנֹת" שֶׁיֵּשׁ בְּרִיקוּד שֶׁלָּהֶם. אַחֲרֵיכֵן פָּנוּ אֶל הַחֲסִידִים: נוֹ, עַכְשֵׁי תִרְאוּ לָנוּ אֶת הַרִיקוּד שֶׁלָּכֶם וְאֲכֹן, רַק לֹא חִיבוּ חֲסִידֵי הַרְבֵּי. וְהַרְבֵּי הַקְדוּשׁ עִם חֲסִידוֹ הִתְחִילוּ בְּרִיקוּדִים בְּדְבִיקוּת וּבְהִתְלַהֲבוּת רַבָּה, עַד כְּלוֹת... בְּאַחַד הַיָּמִים שֶׁמַּעֲתֵי זְמוּזִים שֶׁל נִיגוֹן חֲסִידֵי, "כָּל מְקֻדֵשׁ שְׁבִיעִי"... הָאֵם אֲנִי חוֹלֵם בְּתוֹךְ הַמְצִיאוֹת הַמְרָה? הַזְמוּזִים הִגִּיעוּ מְקַבְּצָה קִטְנָה, חֲסִידִית. אֵינִי יוֹדֵעַ, מִשׁוּם מָה נִמְשַׁכְתִּי וְהַתְקַרְבֵתִי אֶל קְבוּצָה קִטְנָה שֶׁהִיָּתָה שׁוֹנָה. וְזִהְיִתִּי בְּיַנְיָה אִישׁ אֶחָד, אוֹתוֹ הִיכַרְתִּי מִיַּמֵּי-לִדְוֹתָי? כִּשְׁהָאִישׁ אֲכַל עַל שִׁלְחָנוֹ שֶׁל סָבָא ר' פִּיבֵל גְּלִיקְסְמָן בּוּיִילוֹן. הִיָּה זֶה אֲבֶרֶךְ תְּלַמֵּיד-יְחִסְכֵּם גְּדוֹל, ר' אֲשֶׁר אֲרֻבּוֹס. בְּגִלּוֹ נִמְשַׁכְתִּי אֶל הַקְּבוּצָה. לְפִתַע נִעַמְד אֶחָד מִבְּנֵי הַקְּבוּצָה, אֲבֶרֶךְ רוּחַ מְאוּד, וְהַחֵל לְדַרֹּשׁ מְעַנֵּינָא דִּימָא, בְּעֵנִי פּוּרִים וּמַחִיית עַמְלֵק. הִיָּתִי מֵלֵא פְּלִיאָה: הִיתְכֵן דְּבַר כִּזָּה? כִּשְׁאֲנוּ עוֹמְדִים בְּפָנֵי הַלֵּא-יָדוּעַ הַמְצַפֵּה לָנוּ, בֵּא אֲבֶרֶךְ זֶה וּמְרִבִּיץ דְּרוּשׁ עַל מַחִיית-עַמְלֵק? כְּפִי שֶׁהִיכַרְתִּי אוֹתוֹ אַחֲרַי מְקֻרֹב הִיָּה זֶה הַרְבֵּי חֲיִים-פְּנַחַס לִזְבִּינְסְקֵי ז"ל. דְּבָרָיו הִזְהִיטִים הַרְשִׁימוּ אוֹתִי. הוּא צִיטָט מְרַשׁ בּוֹ אוֹמֵר הַשִּׁירָת, לְכַנְסֵית-יִשְׂרָאֵל: אֲתֵם יְהוּדִים מַחְקוּ אֶת שְׁמוֹ שֶׁל עַמְלֵק מִלְמַטָּה, וְאֲנִי אֲמַחֲקוּ אוֹתוֹ מִלְמַעְלָה בְּשִׁמְיָם... עַמְדַתִּי מִשְׁתוּמֵם אֵיךְ הָאֲבֶרֶךְ מְעִי לְהוֹצִיא רַעֲיוֹן כִּזָּה מִפִּי, וְעוֹד בְּמַחְנֵה-רִיכּוֹז גְּרַמְנֵי, כִּשְׁמַסְבִּיב עוֹשִׂיִים מֵאוֹת אֲזַנִּים לְהַקְשִׁיב לְדְבָרָיו, וְמָה עֲלוּלוֹת הַלִּיּוֹת הַתּוֹצְאוֹת מְדַבְּרִים נוֹעוּזִים שְׁכָּאֵלָה. לֹא הִיָּה זֶה דְּרוּשׁ בּוֹדֵד. הַרְבֵּי חֲיִים-פְּנַחַס לִזְבִּינְסְקֵי ז"ל הִשְׁמִיעוּ לְפָנָי הַחֲבוּרָה בְּמַחְנָה "וְאִרְשָׁה" הַרְבָּה שִׁיחוֹת. הוּא הִשְׁפִּיעַ לֹא רַק עַל חֲבָרָיו הַקְּרוֹבִים, אֲלָא גַם עַל רַבִּים מְאִסִּדֵי הַמַּחְנָה, אִיתָם בֵּא בְּמַנְע... אֵיךְ בְּמִיּוּחַד הִשְׁפִּיעַ הַרְבֵּי לִזְבִּינְסְקֵי עַל הַחֲבוּרָה, לְהֵם שִׁימַשׁ כִּי"רָאשׁ הַמְדַבְּרִים", "בִּימֵים שְׂרוּפִים אֵלָה נִאֲלִצְנוּ לְהַתְפַּלֵּל בְּמִסְתָּרִים וּבְמַחְבֹּאִים הַתְּפִילָּה נִעֲשְׂתָה אֲצִלְנוּ לְעִבּוּדָה קִשָּׁה מְאֹדָה עִבּוּדָה שְׁבֻלָב. בִּימֵים קִשִּׁים הָהֵם, עַמְד לָנוּ שְׁלִיחַ מִשְׁמִים וְהַקֵּל עֲלֵינוּ אֶת עִבּוּדֵי-הַתְּפִילָּה. הִיָּה זֶה בַּחוּר צַעִיר בֶּשֶׁם נִיסָן קְרִיִידִיץ, מִתְּלַמֵּידוֹ שֶׁל הַ"חֲפִץ-חֲיִים" זְצִ"ל. נִיסָן הִצִּילָה, בְּמִסְדֵּי-נַפְשָׁה, לְהַמְצִיא לָנוּ מְקַלֵּט בְּטוֹחַ לְהַתְפַּלֵּל. הִיָּה זֶה בְּאַחַד הַמְּבֹאוֹת הָאֲפֻלְזִיִּים שֶׁהִתְפַּתְלוּ בְּרַצְעוֹת עַקְמוּמִיּוֹת לֵיד הַגִּישׁוֹ שֶׁם הִיָּה בּוֹר שֶׁפִּתְחוּ הִיָּה מְכוּסָה בְּדִף-עֵץ. נִיסָן גִּילָה מְעַרָה זֶה, וּבְסוּדֵי-סוּדוֹת לִימַד אוֹתָנוּ אֵיךְ לְהִרִים אֶת הַקְּרֶשׁ הַעֵבֶה וְהַכְּבֵד וְלְהִיכַנְס. מֵאֵז נִהַפְכָה הַמְעַרָה לְמִקְוֵה-תְּפִילָּה וְלִמְדֵי-הַתּוֹרָה. נִיסָן הִכְנִים לְמַעְרָה מְרִף-עֵץ, עֲלָיו הָיוּ מוֹנַחִים: טְלִיתוֹת, תְּפִילִין, סְפָרֵי-תְּהִלִּים וְסִפְרֵי רֵבּו, הַ"חֲפִץ-חֲיִים". פְּתִילָה בְּתוֹךְ כּוֹס שֶׁמֶן הִיָּתָה דוֹלְקָת, וְנִיסָן הִיָּה מִסְפֵּךְ אֶת הַשֶּׁמֶן וְהַתְּפִילָּה, מְדִי יוֹם בְּיוֹמָנוּ. הַנִּמְנַע לְתֹאֵר אֵיךְ הִיָּנוּ מְאוֹשְׁרִים בְּאוֹתָם הַרְגָעִים שֶׁהִיָּנוּ בְּאוֹתָהּ מְעַרָה. זְכוּרֵנִי מִחוּז מְרַשׁ אֶחָד בַּעַת קְרִיאַת-הַמְּגִלָּה. צְפוּפִים עַמְדָנוּ כּוֹלְנוּ עַל מַדְרַגַּת הַמְעַרָה הַרְעוּעוֹת, הַמְתַנַּעוֹת אֲנָה וְאֲנָה, וְלִמְטָה, בְּפָנִים הַכוּךְ, סָבִיב הַמְדוֹף עַמְדוֹ רָאשֵׁי הַגִּישׁוֹ, וְעַל-יָדֵים נִיסָן. בְּקוֹל הַצִּלּוֹל וְהַנְעִים הוּא קָרָא אֶת הַמְּגִלָּה, לְאוֹרֵן שֶׁל הַנְרוֹת הַמַּהֲבֻבוֹת. הִיָּו בִּינֵינוּ גַם יְהוּדִים שְׂאִפִּילוּ לֹא וְיִתְרוֹ עַל "הַכָּאֵת הַמֶּן", כָּל פֶּעַם שֶׁהִזְכִּירוּ שְׁמוֹ שֶׁל הַמֶּן, הִיָּו רוקְעִים בְּרַגְלֵים עַל רִיצְפַת-הָעֵץ בְּכָל כּוֹחַם וְהִתְלַהֲבוּתָם, עַד שֶׁהַמְּדַרְגוֹת בְּתוֹךְ הַמְעַרָה רַעְדוּ תַּחְתֵּיהֶן. הִיָּו יְהוּדִים שְׂאִמְרוּ, כִּי מְעוֹלָם לֹא הַרְגִישׁוּ הַתּוֹרַמְמוֹת-יְרוּחַ שְׁכּוֹאוֹת, כְּמוֹ בַּעַת קְרִיאַת הַמְּגִלָּה בִּ"מְעַרָה. (בְּקִרְוֵי אֲקִדָּה)

ועל הכל...

"פרפראות"

לְמַעֲשֵׂה יֵשׁ לִי בְּרָאשׁ אֶת כָּל הַשִּׁ"ס...כֵּךְ אָמַר הַרְבֵּי מִשָּׁה אֲקִר: וּמַעֲשֵׂה שֶׁהִיָּה אִיתִי לְפָנָי הַרְבָּה שָׁנִים שְׁטוּחַר סְפָרִים אֶחָד בְּמֵאָה שְׁעָרִים אָמַר לִי תַעֲלָה עַל הַסּוּלָם וְתוֹרִיד מִשֶּׁם לְמַעְלָה אֶת הַקְּרִטוֹן עִם (שִׁ"ס קְטוֹן) אֲז עֲלִיתִי וְהִתְחַלֵּתִי לְסָחוּב עִם יָדִי, וְאֲז פְּתֹאֵם כָּל הַקְּרִטוֹן עִם הַשִּׁ"ס נִפְלַע עַל רָאשֵׁי, כְּמוֹבֵן שְׁקִבְלַתִּי מִכָּה חֲשׁוּבָה בְּרָאשֵׁי. אֲז רִצְתִי לְאַחֵי רַבֵּי זְלָמָן זְצ"ל שֶׁהִיָּ גַר שָׁם בְּסַמִּיכּוֹת וְצַעֲקָתִי אֲלָיו מְהֵר תֵּן לִי סַמְרָטוּשׁ רְטוּב עִם מֵיִם קְרִים, וְהוּא שָׁאֵל אוֹתִי מָה קָרָה אִיתִי? אֲז סִיפַרְתִּי לוֹ, וְהוּא אָמַר לִי מִיד, אֵל תְּצַטְעַר תִּהְיָה שְׂמַח, שֶׁהַרְבָּה אֲנָשִׁים מְתִינְעִים כְּמָה שָׁנִים לְלִמּוּד אֶת הַשִּׁ"ס כּוֹל, וְאַתָּה בְּרַנְעֵךְ אֶחָד כָּל הַשִּׁ"ס נִכְנַס לְרָאשְׁךָ, הִרִי אֶתָּה צַרִּיךְ לְשִׁמּוּחַ בּוֹה... (בְּיָמֵינוּ הַזֶּה)

"ענין של טעם"

הַטַּעַם שֶׁנִּקְרָאֵת הַמְּגִלָּה "מְגִלַּת אֲסֵתֵר" שִׁישׁ בָּהּ סְתוּרִים, וְסִתְרֵי "מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית" לְמֵאֵד, וְגַם יֵשׁ לְלִמּוּד מִמֶּנָּה דְּבָרִים רַבִּים לְמוֹסַר וְהַנְּהַגַת הָאָדָם, אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אוֹתָם וְחֵי בָהֶם. (יְעִירֹת דְּבַשׁ)

"מפי כתבם"

רְמוּ מְפוּרְסֵם מְשׁוּוֹה בֵּין מַעֲלַת פּוּרִים לְיוֹם הַכִּיפּוּרִים - פּוּרִים - כְּפוּרִים. וְכוּלָם מְנַסִּים לְהַבִּיץ, וְכִי תִלָּה אֶת הַגְּדוּל בְּקִטְשׁ שְׁיוּם הַכִּיפּוּרִים הוּא רַק מְשׁוּנֵי בְּחִשְׁבּוֹתוֹ לְפוּרִים וְכָל מְדַרְגָּתוֹ שֶׁהוּא כִּיפּוּרִים? הִיָּתְכֵן שְׁיוּם גְּדוֹל זֶה שְׂאֲנוּ דוּמִים בּוֹ לְמִלְאכֵי הַשֶּׁרֶת, נִמּוֹךְ בְּרַגְלָה מְפוּרִים שְׁעַנְיֵינוּ מִשְׁתָּה הִיָּ? אֲבָל הִבָּה נִתְבּוֹנֵן לְרַנְעֵךְ עַל אוֹתוֹ פְּלוּנֵי שֶׁנִּפְגַּע מְרַעְדוֹ וְהִלָּה בֵּא וּמִבְּקַשׁ מִמֶּנּוּ סְלִיחָה בְּעֶרֶב יוֹם הַכִּיפּוּרִים וְהַהֲלָכָה קוֹבַעַת שְׁעַל הַנִּפְגַּע שְׁלֹא לְהִיָּת קְפָדוֹן וְלִקְבֵּל אֶת בְּקַשַּׁת הַמַּחִילָה לְאַחַר שְׁלוֹשׁ בְּקַשּׁוֹת. וְהוּא - הַנִּפְגַּע, יוֹשֵׁב וְרוֹאֵה אֶת הַפּוֹנֵעַ מִנֵּיעַ אֲלָיו בְּלִיבּוֹ שְׁלֹא הַסְּלִיחָה, לְפִי לוֹ. הִלָּה אֲפּוֹא וְהַנִּפְגַּע מְסַרְב לְסִלּוּחַ - "לֹא יִכּוֹל לְסִלּוּחַ לָךְ", הוּא אוֹמֵר וּבְלִיבּוֹ תְּפִילָּה, "שְׂרַק לֹא יִבְקַשׁ עוֹד פְּעַם". אֵיךְ הִלָּה מִתְעַקֵּשׁ וּמִבְּקַשׁ בְּפֶעַם הַשְּׁנִיָּה וְשׁוּב הוּא מְשִׁיב לְשִׁלּוּחָה. כַּעַת הוּא כְּבֵר מִשְׁתַּפְּךְ בְּתְּפִילָּה שְׁלֹא תִהְיָה בְּקַשָּׁה שְׁלִישִׁית, אֲבָל הִיָּ לֹא נִעְנִית וְהַחֲבֵר מִתְעַקֵּשׁ - בְּכָל זֹאת עֶרֶב יוֹם הַקְּדוּשׁ. וְכֵךְ בְּלִית בְּרִירָה הִלָּה מוֹחֵל וְסוֹלַח לְחַבְרָיו, אֲבָל בְּלִיבּוֹ הוּא מְבַקֵּשׁ, מִי יִתֵּן שִׁיקוּם בִּי יְהַרְבֵּן אֶת רִיבְנֵנוּ וְיִהְיָה מִישֵׁהוּ אַחַר שִׁישְׁלָם לוֹ אֶת גְּמוּלוֹ. אוֹי לֵה לְאוֹתָהּ סְלִיחָה. וְלֹא יִדְרֵךְ גִּיסָא בְּפוּרִים - כְּמָה גְּדוּלָה הִיָּ הַלְּגִימָה שֶׁמְקַרְבֵת אֶת הַלְּבָבוֹת, וְאֲפִשֵׁר לְדִאוֹת וּלְבַחוֹן בְּכָל קַהֲלוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁבְּפוּרִים סוֹלְחִים זֶה לְזֶה הַרְבָּה יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר בִּיּוֹם כִּיפּוּר. כְּמָה מִתְנַשְׁקִים זֶה עִם זֶה כְּאֲשֶׁר הַמַּחִיצוֹת שְׁבִינְיָהִם נּוֹפְלוֹת לְפִתַע. בְּאוֹתָם רַנְעִים שְׂאֲדָם מְשִׁלִּים בְּלִיבּוֹ גַם עִם מִי שֶׁחֲלִילָה נִדְמָה לוֹ כְּהַמֶּן. עַד דְּלֹא יִדַע בֵּין אֲרוּר הַמֶּן לְבֶרֶךְ מְרַדְכֵי - נִשְׁק גַּם אֶת מִי שְׁבִיעִינִיךְ הוּא הַמֶּן. בְּמוֹבֵן הַזֶּה שֶׁל בֵּין אָדָם לְחַבְרָיו, פּוּרִים אֲכֵן גְּדוֹל מִיּוֹם הַכִּיפּוּרִים. אוֹמְרִים שִׁשְׁכּוּרִים אוֹהֲבִים לְשִׁתּוֹת, כִּי בְּשִׁכְרוּתָם הֵם רּוֹאִים הַכָּל כְּפוֹל - גַּם אֶת רְכוּשָׁם. מִי שִׁישׁ לוֹ חֲצִי מִלִּיּוֹן מְרַגִּישׁ כְּבֵר בְּעֵלִים שֶׁל מִלִּיּוֹן. וּמֵאַחַר שֶׁבְּכָל בְּדִיחָה שִׁיְהוּדִים אוֹמְרִים יֵשׁ עוֹמֵק וְקוֹרְטוּב רִצְיָנִי, גַּם בְּעַנְיֵינוּ יֵשׁ עוֹמֵק לְשִׁתִּיה כִּי אֲז הַיְהוּדִי הַשְּׁתוּי רוֹאֵה אֶת חֲבָרָיו כְּפוֹל - לֹא רַק אֶת הַגּוֹף אֲלָא גַם אֶת הַנִּשְׁמָה. כָּל הַשְּׁנָה רוֹאֵה אָדָם אֶת חֲבָרָיו כְּאֶחָד שֶׁהִשְׁתַּלְּטָה עֲלָיו נִפְשׁ הַבְּהִמִּית. אֲבָל בְּפוּרִים רוֹאֵה כְּפוֹל - מִפְּעַפְעַת בּוֹ הַנִּשְׁמָה הָאֲלוֹקִית וּמִמִּילָא הוּא מְנַשְׁקוֹ וּמִתְחַבֵּר אֲלָיו כִּי גַם הַדְּבָרִים שֶׁהוּא עוֹשֶׂה שְׁלֹא כְּשׁוּרָה, אֵינִם אֲלָא לְפָנִים. (טַעַם שִׁיחַ)

"מקום לשאלה"

שְׂאֵלָה: אֵיךְ יִתְכֵן שְׁצַרִּיךְ לְלִמּוּד בְּפוּרִים, הַלְּכוֹת שְׂאִין עֲנִינִם כָּלֵל מְעַנֵּינִי יוֹם הַפוּרִים?
תְּשׁוּבָה: הַלְּכוֹת פְּסַח, שְׁכָתוּב בְּשׁוֹלְחָן עֲרוּךְ (וּבְמִשְׁנַה בְּרוּרָה שֶׁם) סִימֵן תְּכ"ט: שׁוֹאֲלִין בְּהַלְּכוֹת פְּסַח קוֹדֵם לְפַסַּח, שְׁלוֹשִׁים יוֹם. (נּוֹמְתַחִילִים בִּיּוֹם פּוּרִים עֲצוּמוֹ)

מִפְתָּחֵי אֲוִרִיתָא

פְּתַגְמִים, נְצַנְצִי מַחְשֵׁבָה, וְרַעֲיוֹנוֹת בְּדִרְכָה שֶׁל תּוֹרָה

הַעוֹלָם יֵשׁ בּוֹ כְּדִי לְהַשְׁבִּיעַ אֶת רַעְבוֹנוֹ שֶׁל אָדָם, וְלֹא אֶת תְּאוּוֹתוֹ. הַפְּתַגֵּם הוּא מִשְׁפַּט קֶצֶר, שְׁנוֹלַד מִתּוֹךְ נִסְיוֹן אֲרוּךְ. כִּשְׁהַכָּל חוֹשְׁבִים אוֹתוֹ דְּבַר, אִישׁ אֵינּוּ חוֹשֵׁב.

היה בשמחה שהתקיימה באותו בית כנסת בו התפללו השניים. דומה היה כי המצב לא ישתנה לעולם וישאר הפירוד לנצח. ביום מן הימים הלך לעולמו רב בית הכנסת בו התפללו ובמקומו הוכתר בנו, תלמיד חכם נמרץ שלקח אחריות על ענייני הקהילה, מקטן ועד גדול. כשנודע לו דבר הנתק בין שתי המשפחות, כאב לו הדבר ופנה להשכיך שלום.

קרא הרב לאח הראשון ושמע את סיפור מריבתם ואת מעשה משלוח המנות, כיצד טרח, השקיע ושלח ומהי התמורה שקיבל. המשיך הרב וקרא לאח השני שגולל בפניו את השתלשלות מריבתם ושיאה, הבזיון במשלוח המנות המטונף שקיבל, רוצה הייתי בשלום, אך כיצד יכולתי לאחר בזיון כזה...

הרב שפיקח היה הבין מה שקרה. קרא לילד שבגר והפציר בו שיספר את האמת מה ארע עם אותו משלוח מנות אומלל. האישי שכבר לא פחד מאביו, גולל את האמת ולא חיסר דבר.

אכן נודע הדבר - אמר הרב - קרא לשני האחים וסיפר את שארע. האחים נפלו זה על צווארי זה, ביקשו מחילה זה מזה ובכו על השנים שחלפו, השנים היפות שאיבדו כי לא ידעו לדון לכף זכות! זוהי התוצאה הקשה כשלא דנים לכף זכות!

(גליון חודשי לאברכים "מריבים שלום" אדר תשס"ט - ארגון "משמרת השלום")

הגאווה היא אחת הגורמים שמונעים מהאדם לראות האמת ולגדול אותו רשע - המון, הכיר שהישועה לישראל באה דווקא מעמל ויגיעת התורה, מה שרוב האנשים לדאבוננו לא רואים, ותולים בדברים אחרים, מסבירים, שעם ישראל הנמצא בין שבעים זאבים, שורד בגלל כל מיני סיבות כלכליות, צבאיות ומדיניות.

"ויקח המון את הלבוש ואת הסוס, בא ומצא חכמים יושבים לפני מרדכי ודנים בהלכות קמיצה ... אמר המון: "מלוא קומץ קמח שלכם דחה עשרת אלפי ככר כסף שלי!" (מגילה טז.)

הבין המון שהלימוד שלמדו, הלכות קמיצת העומר הוא שגרם להצלחתם, ולא הסביר שבגלל סיבות אחרות כגון: הכרת הטוב של אחשוורוש למרדכי שהצילו מבגתן ותרש, ואפילו לא התעניות והתפילות שהתפללו, אלא דווקא לימוד התורה.

שאל מרן הגאון רבי אהרן לייב שטיינמן, איך אותו רשע הבין מה שהיום אנשים, ואפילו כאלה שנחשבים "חכמים" לא מבינים?! ההסבר לכך - ברגע שהשפילו את המון - שמתפקיד האישי החזק בממלכה, הפך לסייס פשוט המכריז בשבח שונאו ברחבי העיר - באותו רגע של נפילה, הסתלקה גאוותו, וכשהסתלקה גאוותו - נפתח בפניו לראות קצת מהאמת.

נמצא שאדם שנמצא במצב של גאווה זה מונע ממנו לראות את האמת, וממילא מעכב את עלייתו הרוחנית של האדם.

כך גם השיב מרן לבחור ששאל: מה המידה הטובה להיות אדם גדול? ענה מרן - "לא להיות בעל גאווה". (מוקנים אתבונן" פורים)

"ויאמרו נערי המלך משרתי יבקשו למלך". (אסתר ב')

"ויאמרו נערי המלך משרתי לא נעשה עמו דבר". (שם ב')

נערי המלך אחשוורוש לא לבד! "קומו הנערים וישחקו לפנינו":

נערי דוד באים אל נבל. (שמואל א' כ"ה) נערי אבשלום מכים את אמנון. (שמואל ב' י"ג) נערי יואב ועמשא. (שם כ') נערי נעמן וג'יחזי. (מלכים ב' ה) נערי מלך אשור מגדפים את ה'. (שם י"ט) נערי נחמיה חציים במלאכה וחציים בשלח. (נחמיה ד') (נר')

המעשה הבא ארע לפני כשבעים שנה, בתקופת ימי הצנע. בה כל ביצה נחשבה לאוצר וכל פיסת מרגרינה נשמרה כאילו היתה זהב. המזון המועט חולק בתלושים לפי מכסת נפשות. בטבריה של אז חיו להן שתי משפחות קרובות זו לזו, אך רחוקות. קרובות היו מחמת שאבות המשפחה היו אחים, אולם רחוקות, כי גבה ביניהם הר על מריבה שנתלקחה ועלתה במעשה שטן וניתק הקשר.

אחד האחים שכאב לו מאד הנתק והריחוק מאחיו, ראה את יום הפורים הקרב ובא כהזדמנות מתאימה להשיב האחוה ביניהם. כך למרות הקושי הכלכלי עשה מאמצים עילאיים. הוציא מחסכונוותיו סכום נכבד מאד ורכש מוצרים יקרים ומתאימים בשוק השחור, הכל היה כדאי בעיניו כדי להחזיר את האהבה והאחוה בין המשפחות.

בעלת הבית הכינה מהם מיני מטעמים ומגדנות, עוגות מיוחדות במינם, דברים שרק עשירים ראו באתם שנים. והיו עיניהם של הילדים כלות בראותם אותם מעדנים... קיבלו פירוים מהם...

בהגיע יום הפורים נטל האב דף נייר ורשם ברגש, בכתב מעוטור: "קבלו משלוח מנות זה מעומק הלב, ראויים אתם לכל הטוב, וישוב השלום לשכון בינינו". נטל את המגדנות, הניחם מסודרים על טס של כסף ושלח את אחד מבניו אל בית הדוד, כשהוא מזהיר אותו שישמור על המגש מכל משמר.

נטל הנער את טס הכסף בחרדת קודש ויצא לדרך. דרכי העיר טבריה באותם ימים שימשו את בני האדם ובעלי החיים במידה שווה. אותו יום גשום היה והאדמה היתה דביקה ובוצית וכרגיל זרועה טינפת גללי בעלי חיים. איתרע מזלו של הילד ונתקלה רגלו באבן, נפל ונחבל והמגש היקר נהפך על פניו כשהעוגות והמגדנות היקרות מתפזרות ומתפזרות בבוץ ורפש.

הילד נבהל עד מאד. ידוע ידע היטב כמה הוריו השקיעו מזמן וזמן במשלוח מנות זה. ברור היה לו היטב כי יזכה למתת יד הגונה אם ישוב כך הביתה. על כן קם מהבוץ, ניער את הטס מהלכלוך, אסף בזריזות את תכולתו בטרם ידרסו על ידי חמור חולף, וסידר אותם יפה מעורבים בבוץ ופיסות לכלוך. גם את הדף המעוטור לא שכח לצרף אל בלילת העוגות והמטעמים...

לא קשה לתאר את התדהמה שחלפה על פני מקבלי משלוח המנות שנועד לקרב הלבבות. הריח שנדף ממנו ומראהו לא הותירו ספקות בדבר כוונותיהם "הטובות" של שולחיו. הם הבינו כי מדובר פה בהכרזת מלחמה של ממש.

בהתאם לכך נטלו מגש פח ששימש למאכל התרנגולות. העמידו עליו מפסולת הדייר והלול גם יחד, עטפוהו בעיתון ושלחוהו אחר כבוד אל בית האח בצירוף פתק מעוטור: "משיבים לכם כגמולכם הטוב בכפליים ושלום על ישראל..."

משהגיע משלוח המנות החוזר נשתוממו בני המשפחה, נדהמו נבהלו, הזו נתינה וזו שכרה?! האמנם פסו רגשי הקרבה לגמרי במ. איך לא ראו את ההשקעה העצומה, עד כדי כך גבה ההר?! דבר ראשון ניגש האב אל הילד וחקר אותו שתי וערב, אם אמנם הביא את המשלוח בשלמותו אל בית האח ומה היתה תגובתם.

הילד שחששו ממתת ידו של האב גבר שבעתיים, ולאחר שראה מה עולל, לא מצא בשום אופן את האומץ להודות על האמת, אלא סיפר שהביא את המשלוח בשלמותו והם אלו שקיבלו אותו בזלזול ושנאה. שמע האב, סבר וקיבל, ואש המחלוקת התלקחה שוב ובערה ימים רבים.

שנים עברו מאותו פורים אומלל, שערות שני האחים הלבינו, הילד התחתן וכבר היה אב בעצמו. שמחות רבות פקדו את שתי המשפחות שלא השתתפו זו בשמחתה של זו. גם כשמדובר

מכתב לפני שבועים ושש שנים והכל עדיין אקטואלי ויש כאן גם נרות בשלהי חודש אדר תש"ח כתב הגאון הצדיק רבי אריה לוי מכתב לבנו הגאון רבי חיים יעקב בארה"ב, בתוך הדברים הביע הששו שמא יאלץ בנו הבחור שמחה שלמה להתבטל מלימודו מחמת חובת הגיוס:

"המצב בארץ ישראל ובעיר הקודש כבר כתבתי במכתבי הקודם ומאז ועד עתה רבה אמונתו לקיים לישיני עפר, ה' ירחם, המצב מחמיר מיום ליום, אז יענך ה' ביום צרה להמציאנו פדות ורווחה. מר' אליעזר (פלצ'ינסקי) קיבלנו היום מכתב מבני ברק והוא מסופק מאד אם יוכל להגיע הנה על חג הפסח. בני היקר שמחה שלמה ונכדי היקרים הלומדים בישיבת סלבודקה בבני ברק כמעט ודאי שישארו שמה, כי לא נותנים לנסוע ממקום למקום. בגיל זה כנראה התחייבו שמה בגיוס, ה' ירחם, חבל על זמנו של שמחה שלמה אשר הוא שקדן גדול בתורה, וטועם טעם מתיקות התורה לפי כשרונותיו הנעלים, אמנם הכל מהקב"ה לטובה... בעת גומרי המכתב עדיין הקרב במוצא נמשך, ה' ירחם על עמו וארץ הקודש, לכן כתבתי בידיים רועדות ולא בסדר..."

לימים הוסיף הבן, הגאון רבי שמחה שלמה: ישנם בני ישיבות אשר מרגישים חלישות הדעת, בראותם את אחיהם נושאים במשא העם ומוכים על ידם בהשתתפות בשמירת בטחון הישוב וכו', אך עליהם לדעת ששלך גדולה משלהם, כי אתה מדליק ומטיב את הנרות וזהו החסד והשמירה היותר גדולה לכלל ישראל!

אבי רבי אריה זצ"ל שזכה להתעסק במצוות גדולות, והיה אחד בדורו בביקור חולים וקירוב רחוקים, מכל מקום לימוד התורה נחשב אצלו נעלה ומרומם מכל זה, בבחינת כל חפציה לא ישוו בה, והיה משתוקק תמיד לשקוד על התורה בלא הפסק, אלא שהרגיש בנפשו שזוהי חובתו לפי שורש נשמתו לקרב ולהשפיע, וכפי שהורה לו בעל ה"לשם" הקדוש.

ומרגלא בפומיה, לפרש הפסוק 'נר מצוה ותורה אור', שאפשר שיהיה הבית מלא נרות ועדיין יהיה חשוך לגמרי, ולמה - מפני שלא הדליקו את הנרות... וכן המצוות והמעשים טובים הם כנרות, אבל בלא התורה לא יאירו הנרות! ("שמחת שלמה" תצוה)

פורים וכל השנה כארץ ישראל

היה זה בפורים, הגאון רבי דוד דינובסקי שמע את הסבא מקלם לומד בחדרו. הלך מאחורי הדלת והיטה אוזנו לשמוע מה הוא לומד.

שמע אותו לומד וחוזר על הפסוק במגילה "הגם לכבוש את המלכה עמי בבית" עימי בבית, בפלטיין של מלך. כמה גדולה יותר חומרת העבירה, התביעה גדולה יותר איך צריכה להיות ההתנהגות כשנמצאים קרוב למלך, שצריכים להיות בכובד ראש ויראה. ("בית קעלס" א' - רבי אליהו לאפיאן מרשימות רבי גדליה אייזמן)

"חייב איניש לבסומי בפורי'א". הז"ל אומרים שאדם חייב לשתות יין בפורים ולהשתכר עד שלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי. (מגילה ז')

דרש הגאון רבי שמשון פינקוס: אם עכשיו היה פורים - היית מגלה לכם את כל הסוד, כיון שעכשיו לא פורים אגלה לכם רק חצי מהסוד...

צריך להבין, מה פשר הענין הזה שאדם חייב להגיע למדרגה שיוכל לומר "ברוך המן", האם ראייתם פעם מישהו אומר זאת?! יתירה מזאת, ביארנו פעמים רבות כי פורים הוא פסגת הגדלות של האדם. המועדים בנויים כדוגמת סולם הבנוי מדרגה מדרגה. פסח הוא ראשון המועדים - תחילת סדר הזמנים בשנה, הוא זמן לידת עם ישראל, אחריו מטפסים ועולים דרך ימי ספירת העומר לחג השבועות... משם לימים הנוראים, ראש השנה, יום כיפור, סוכות, שהם ימי החתונה שבין כל ישראל להקב"ה. אחרי זה מגיעים ימי החושך של תרבות יון, כנגדם יאירו ימי החנוכה. עד שמגיעים בחודש האחרון במנין החודשים לפסגה שהיא בעצם התכלית - פורים.

והנה שיא הגדלות של פורים הוא, שמתוך שכרות יאמר אדם "ברוך המן". מהו הסוד הטמון בענין זה?

התשובה היא: "ברוך המן" פירושו לקחת מהמן את חלק הארור ולהפוך אותו לברוך!

להחכים ולהבין את מקומו ומהותו של פורים במעגל השנה יענין בספרו על פורים עמי"ס ד-ע"ו)

מין הגאון רבי אהרן לייב שטיינמן לא אהב את התופעה של שכרות כלל, דעתו היתה שלבסומי אינה שכרות, ושכרות סתם היא עבירה. פעם אחת מבוסס צעק לפניו: "אבל זה חיוב גמור - חייב איניש לבסומי" אמר לו מרן: "אבל אם נכשלים במילה אחת גרועה מה שווה הכל, הרי יצא שכרו בהפסדו".

שנה אחת בפורים אחד התלמידים נכנס מבוסס, באומרו שאינו מצליח לקיים את הרמ"א לגבי לבסומי... גער בו רבי אהרן לייב ואמר בכאב: "אם כן, מה אתה רוצה? אתה מעוניין לשתות? להשתכר ממש אתה רוצה? תאמר לי, וכי הרב שך השתכר?! וכי הרב מברייסק השתכר?! האם ה"חזון איש" השתכר?!"

האפשרות היחידה שסבא היה מסוגל לבקש מפורש שיוציאו אדם מהבית זה היה שיכור... הוא היה סבור שהם לא שולטים בעצמם והם גם יכולים לעשות דברים לא טובים בבין אדם למקום ובבין אדם לחברו, עד כדי כך שהיה מסוגל לבקש שיוציאו אותם מהבית! "להוציא, ארויס!" "שיכור ארויס!"

כידוע, רבי אהרן לייב היה "תכלית ישוב הדעת" והמציאות הזו של איבוד הדעת, או חלילה - כישלון בחטאים בשעת שכרות וביסוס היין, היה אצלו עניין חמור עד מאד. פעם אמר: "אנשים שהיו משתכרים והיה מותר להם להשתכר, אלו הם אנשים שהיו בדרגה שהבינו מה שהם עושים ואת משמעות השכרות, אבל לא כל אחד יכול להשתכר". (מזקנים אתבונן" פורים)

השגחה פרטית

דברי התעוררות וחיזוק וסיפורי השגחה מופלאים המתרחשים בימינו מתוך "קו השגחה פרטית"

פרשיות ויקרא - צו תשפ"ד ♦ עלון מס' 135

השגחה שבועית

למחרת בועז-בצלאל כבר הבין הכול

בועז-בצלאל נכנס בסער לבית הכנסת, "שמעת מה קרה?!" מרדכי הגזים! אני לא מבין למה צריך להיות כל כך קיצוני. מילא לא להשתחוות להמן הרשע, זה דבר שאסור על פי ההלכה, כי הוא עונד עבודה זרה. אבל מה שמרדכי עשה היום, זאת כבר ממש התגרות מיותרת."

ובועז-בצלאל ממשיך לספר: "היום המן יצא מהסעודה עם אסתר המלכה, ומרדכי אפילו לא קם בפניו! בשביל מה ההסתה הזאת, כשהכול כל כך רגיש ומסוכן??? כשסוף סוף אסתר המלכה מצליחה להביא את כולם לשלוחן, מרדכי מעצבן את המן הרשע!" החברים ניסו להרגיע את בועז-בצלאל. אמרו לו, "מרדכי הצדיק אינו טועה, גם אם אתה לא ממש מבין איך זה. לא כל דבר אתה אמור להבין". הם אמרו לו שהשיקולים שלו הם גבוהים ונשגבים, והאחריות שמרדכי הצדיק לוקח על עצמו היא על כלל ישראל; אבל, בועז-בצלאל היה נרגז ודאג. הוא האשים את מרדכי בכל הצרות. והנה, כבר למחרת ראו כולם, שדווקא האמונה של מרדכי הצדיק הצילה את כל היהודים.

וכה הם דברי האלשיך הקדוש (מגילת אסתר ה, ט): מרדכי לא השתחוה להמן הרשע, אבל בכל פעם שהוא היה עובר לידו, היה מרדכי קם לפניו מלא קומתו.

כך עד סעודת אסתר המלכה. אחרי שמרדכי ראה כי הקב"ה עם ישראל, וכי אחשוורוש הושיט את שרביט הזהב ונענה לאסתר המלכה, החליט מרדכי כי מעכשיו הוא כבר לא מסתכל בכלל לעבר המן, כאילו הוא לא קיים. הוא לא קם ואפילו לא זע ממנו. וממש כמו שבועז-בצלאל אמה, על זה המן לא היה יכול לסלוח, ולא היה מסוגל לחכות אפילו יום אחד. הוא כבר לא סמך על התוכנית המקורית להרוג את מרדכי ביי"ג באדר יחד עם כל היהודים, אלא חמתו עלתה עד לשמיים והוא תכנן יחד עם אשתו ואוהביו איך להתפטר ממרדכי תכף ומיד. ובדיקו באופן הזה הגיעה המפלה שלו, והוא נתלה על העץ שהכין למרדכי.

האמונה הבהירה של מרדכי הצדיק הייתה ההצלה של כלל ישראל. לפעמים הקב"ה רוצה מהאדם: לך עם האמונה עד הסוף, אל תסתכל על כלום. אין כאן 'המן', אין כאן 'אחשוורוש', אין כאן כלום: יש רק הקב"ה, שהוא עשה ועושה ויעשה לכל המעשים, ורק הוא מנהיג את העולם, ואין עוד מלבדו; ודווקא במצב כזה תגיע הישועה.

ביום ראשון פרשת פקודי התברשו כל עם ישראל על הבשורה המרגינה בהולדת בנו בכורו של ראש הישיבה, הגאון רבי צבי קושלבסקי שליט"א. בגיל 87.

זכיתי לעלות לשמוע את דבריו, וראש הישיבה, כמרדכי הצדיק בדורו, הולך תמיד עם הבטחון בהקב"ה עד הסוף, הוא לא הסתכל על הרופאים המייאשים, ולא על כל שום אחר, הוא האמין ובטח שבוודאי הקב"ה יושיע אותו. כעת הכל מודים, כי הבוטח בה' לא ייבוש לעולם.

שבת שלום ומבורך
פינחס שפר

דברים שבלב

על פי השיעורים בספר חובות הלבבות "שער הבטחון"

הודיה בכל האיברים

לאורו של נר ההבדלה; רגל שמאלית - בה אני פוסע תחילה אחרי תפילת שמונה עשרה; ברכיים - בהן אני נעשה סינדיקנוס לילדים, היינו, שהתינוק הנימול מונח על ברכיו בשעה שהמוהל עושה את מלאכת הקודש. (מכאן אכן נגזרה המילה 'סנדק').

זהו כמובן רק חלק מהרשימה הנפלאה של הקילוס המיוחד, שהיה דוד המלך מקלס לבואר כל עולמים. ופלא הדבר, שכן דוד המלך הוא נעים זמירות ישראל: הוא היה המשבח הגדול והמהלל המופלא בדברי שיר ובשפה מיוחדת ומלוטשת - ועם כל זה, הוא משתבח דווקא בקילוס שבאיבריו.

אנחנו יודעים שיש כל מיני לשונות של אמירת שבח, כמו: 'הלל', 'שבח', 'הודיה', 'הערצה' וגם 'קילוס'. 'קילוס' משמעותו - שבח לפרטי פרטים, העמקה ופירוט מיוחדים. וכאשר רצה דוד המלך לקלס ולפרט את השבחים שעשה עימו ה', אמר - אקלס בכל האיברים, שהקב"ה ברא אותם, "הן יודו ויברכו וישבחו ויפארו וירוממו". בעצם קיומם ופעולתם בכל עת הם מכריזים על הבורא היוצר, והעמקה בפלאי בריאתם והנהגתם תביא אותנו להתפעלות מופלאה ולהודאה עצומה, עד ש"כל עצמותי תאמרנה - ה' מי כמוך".

אומר הזוהר הקדוש ששבח זה, "כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך", גדול יותר מהשבח שאמרו בני ישראל בשירת הים, "מי כמוך באלים ה'". וכל כך למה? כי בשבח שעל הים אמרו קודם שלוש מילים ואחר כך שם ה', ואילו כאן קודם אומרים את שם ה', ואחר כך מוסיפים "מי כמוך". ואת השבח המיוחד והנגלה הזה יזמרו לעתיד לבוא, בקרוב ממש, בתחיית המתים, כאשר "תחינה העצמות האלה".

זכנו ה' יתברך להללו ולשבחו ולספר הודו, לראות עין בעין בחסדיו המרובים, להתבונן ולהעמיק בהם, ולגלות עוד ועוד פרטים ופרטי פרטים שראוי להודות עליהם ולהקריב בקרוב ממש, בבית המקדש, קרבן תודה.

מה טוב ומה נעים לדבר על עניני ההודאה שבפרשת צו, העוסקת בשלמי תודה. ארבעה צריכים להודות: יורדי הים והולכי מדבריות שניצלו מסכנות הדרכים, אסיר שיצא לחופשי וחולה שנתרפא. המשותף לכולם הוא שכולם קיבלו מחדש את מתנת החיים.

בכל ספר חובות הלבבות מציין רבינו הרבה מאוד פעמים את ענייני שבח ההודאה. בהקדמה לשער הבטחון כותב רבינו 'ירבה להודות לו'. זאת היא מהות של יהודי - הודיה.

כאשר דוד המלך מבקש מהקב"ה "ריבה ה' את יריביו" (תהילים לה), מספר המדרש שהקב"ה שואל את דוד המלך: 'מה אתה עושה לי?' רצונך שאלחם בשבילך, ומה אתה תעשה בשבילי? על זה עונה דוד המלך: "כל עצמותי תאמרנה" - אני משבח אותך בכל האיברים!

הרי לנו חידוש עצום: עד היום ידענו כי שבח והודיה שייכים רק באמצעות איברי הפה - הלשון, החך, השפתיים, השיניים והגרונן. גם הלב ידוע כמובן כמודה בכל לבב. והנה במדרש הזה אנחנו נוכחים לראות, כי בכל מצווה ומצווה שעושים טמונה הפנימיות של הודאה לה'. איך נודה לקב"ה על שברא לנו ידיים? נקיים מצוות בידיים; איך נודה על שברא לנו רגליים? נקיים מצוות ברגליים; וכן הלאה והלאה. יש רמי"ח איברים כנגד רמי"ח מצוות עשה, ובכל מצוה ומצוה אנחנו מודים לבורא שבראנו! כמה זה מרומם ומרגש, לגשת כך לקיים מצווה. כל מצווה, אפילו מצווה קלה מאוד, ואפילו מצווה שהיא אינה ב'קיום עשה' אלא מצוות לא תעשה, שנמנעים מלעבור עליה כי כך ציוונו הבורא יתברך - גם זה כבר נקרא שבח לה'.

שכן אמר דוד המלך: בשערות ראשי אני מקיים "לא תקיפו פאת ראשכם", ותפילין אני מניח בראשי; בזקני אני מקים "לא תשחית פאת זקנך"; בעיני מתבונן על הציצית "וראיתם אותו"; יד ימנית - אני כותב בה ומראה בה טעמי תורה; יד שמאלית - בה אני קושר תפילין של יד; ציפורניים - להסתכל בהן

הצטרף גם אתה לרבבות היהודים מכל העולם ששינו את חייהם, חייג:

מארגן ישראל 02-30-11-300 • מארה"ב 151-86-130-140 • מאנגליה 00-330-3900-489 • מבלגיה 00-380-844-28 • מאוקראינה 380-947-100-633 • מארגנטינה 3988-4031 • מארצות הברית 87-551-8521 • מדרום אפריקה 87-551-8521

קו השגחה פרטית
אידיש. עברית. אנגלית.

העולם כולו סוער וגועש

העולם כולו סוער וגועש מהפלא המופלא, הגאון רבי צבי קושלבסקי שליט"א ראש ישיבת היכל התורה בהר נוף, זוכה לחבוק בן ראשון בגיל 88. אכן יש ה' במקום הזה. אין מילים לתאר את ההתרגשות. התלמידים מספרים כי הציצו לראות איך ראש הישיבה אווזו בעוללו הרך, ושמעו אותו אומר לו באהבה: אתה נס! עשית צחוק מכל הרופאים!...

בראיון מסעיר ומטלטל שערכנו עמו [ואשר עתיד להתפרסם בשלימותו במגזין "השגחה פרטית" של חודש ניסן] שאלנו את ראש הישיבה איך הוא קיבל את הבשורה, והתשובה שקבלנו כלאחר יד הדהימה אותנו והחזירה אותנו לסיפורי ההוד על צדיקים קדומים: "זה היה אצלי פשוט בתכלית שהשי"ת יתן לי בן. כל השנים התפללתי שאגיע למצב הזה, שיהיה לי פשוט וברור שה' רוצה להיטיב עמי, וכאשר הישועה הופיעה, לא הופתעתי. המצב הזה פשוט וברור לי".

"קוראי השגחה פרטית" אומר ראש הישיבה, "רגילים לשמוע סיפור עם סיום טוב, בטח יגיבו: הנה, אצלו זה הסתיים טוב... אך אני אומר כי כל שישים השנים שהמתנתי היו מתנה מהקב"ה, אני מודה על כל יום".

כדי לשקף קצת את דבריו של ראש הישיבה, איך שהם התרחשו בפועל, ועל הדביקות המופלאה אותה רכש במשך השנים, מספרים לנו התלמידים סיפור מפעים. לפני שנים רבות עלה ראש הישיבה למעונו של הבבא סאלי זיע"א, להתברך מפה קדשו ולקבל טללי חיזוק. הבבא סאלי נתן בידיו בקבוק מים, והורה לו שהרבנית תשתה מזה. ראש הישיבה חזר הביתה ושם את הבקבוק במקרה.

בלילה נכנס הביתה אחד התלמידים שהיה בן בית וישן אז אצלו. הוא היה צמא מאד, לקח את הבקבוק, ושתה אותו עד תומו!!! כמובן שהאכזבה אדירה, אך ראש הישיבה לא אמר מילה. למחרת החלה השפעת המים לתת את אותותיה הפלאיים. כמו ניצוץ אש הפך ללהבה בלבו של הבחור, והוא ניגש אל ראש הישיבה וביקש בצימאון ובעינים דולקות: אני רוצה ללמוד קצת 'קבלה'... הוא הפך מאז לאדם אחר!!

מסיפור זה - מספרים התלמידים בנוכחותו של ראש הישיבה, והוא אכן מאשר זאת בפה מלא - הפיק ראש הישיבה מסר מרטיט: בינתיים, רצון ה' שהתלמידים יהיו כבנים!! תלמידיי הם כבני, והבקבוק הגיע ליעדו!! הוא חיזק ורומם את הבן שלי!!

"ואכן, כאשר נולד התינוק לפני כמה ימים", מפטירים התלמידים, "אמר לנו ראש הישיבה: נולד לכולכם אח..."

הראיון המלא, רווי האמונה הצרופה, שיסחף את קוראיו לעולמות מרוממים ולא ישאיר עין יבשה, יופיע אי"ה במגזין "השגחה פרטית" למשפחה בחודש ניסן הבעל"ט. ניתן לשמוע את הראיון עם ראש הישיבה ב"קו השגחה פרטית" בטלפון *6176, לבחור שפת קו התוכן הרצויה, ולאחר מכן שלוחה 5 ולאחר מכן 2

הנהג האדמו"ר

קניתי בשותפות שטח גדול באירופה. מישהו קנה אותו בשישים אחוז משווי, ואני שילמתי ארבעים אחוז. השטח נרשם על שם חברה, והחלקים שלי ושל שותפי נרשמו כמניות. לשותף -

הסיפורים שהשתבשו...

כמה מקרים שונים שהסתיימו אחרת ממה שהיינו מצופים, והסיבה המשותפת לכך...

הרגשתי מרומה. זה היה ממש לא הוגן

יהודי שרצה למכור את הדירה שלו, ניגש אליי וביקש ממני למצוא לו קונה. אני מתווך. השיטה שלי היא לעבוד על הדירה בבלעדיות. אני לוקח אחריות, ויודע שבעל הבית סומך עליי. יש לי עול מזה, ואני מוכן לעבוד קשה מאוד כדי למצוא את הקונה.

במשך כמה חודשים עבדתי על הדירה הזאת. שילמתי על פרסומים בלוחות השונים, ויזמתי שיחות עם אנשים מכל רחבי הארץ וגם מחו"ל. היו כמה פעמים שהצלחתי להביא אנשים לראות את הדירה, אבל הם הלכו כלעומת שבאו ולא סגרו חוזה.

סוף סוף הגיע קונה רציני. יש לי ניסיון, ומיד כשראיתי אותו, ידעתי שהוא לא הגיע סתם בשביל להפיג את השעמום שלו. הוא ראה את הדירה וחקר אותי על כמה נקודות שעניינו אותו, אבל, בסופו של דבר גם הוא, כקודמי, עזב בלי לסגור חוזה.

די התפלאתי. אחרי ניסיון של שנים, כבר אפשר לזהות מיהו האדם שהדירה מעניינת אותו באמת. והנה, מתברר שטביעת העין שלי מטעה לפעמים.

עברו כמה ימים, ואז התבררה האמת המרה: אותו קונה גילה מיהו בעל הבית של הדירה, עקף אותי - המתווך הבלעדי - וקנה את הדירה ישירות מהמוכר.

הוא חסך את דמי התיווך, ואותי הותיר בלא כלום, אחרי חודשים ארוכים של עבודה מייגעת!

הרגשתי מרומה. זה היה ממש לא הוגן. הקונה קיבל את הדירה דרכי, אני עשיתי את חלקי בהידור רב מתוך ציפייה למשכורת שמגיעה לי ביושר, והנה, מפח נפש שכזה. יכולתי להיות מדוכדך מאוד, יכולתי לצאת מהכלים ולהשיב מלחמה על שני האחוזים שלי, אבל בחרתי אחרת.

אנחנו מנויים על מגזין השגחה פרטית, ואחרי שגם אני וגם בני ביתי מפנימים לתוך העצמות שהכול משמיים והכול בהשגחה, זה פשוט לא התאים לי לריב. המגזין הזה נתן לי את הכוח לקבל הכול באהבה, מתוך אמונה שמה שנגזר עליי יגיע אליי בכל מקרה, בלי כעס ומחלוקת. הקב"ה, שהוא המתווך הגדול והמפרנס לכול, ימלא את חסרוני, וזה פשוט וברור כל כך.

סוף הסיפור היה, כי ברוך ה' אחרי התחזקות באמונה שלי, הקונה תפס את עצמו ושילם את כל דמי התיווך.

כל כך חבל שאת סובלת. תשמעי את העצה שלי, ואחרי כמה חודשים נדבר

אני גרה בדרום הארץ, ובימינו כשאומרים 'דרום', כולם כבר מבינים מה זה אומר. אני חיה בקו האש. כשהתחילה המלחמה, חיי לא היו חיים. כל רעש הקפיץ אותי, וכל אזעקה הכניסה אותי ואת כל המשפחה למתח כזה, שהיה אפשר למות רק מהפחד. בכל פעם שגיליתי שנסארתני בחיים אחרי אזעקה, הרגשתי את דפיקות הלב שלי מואצות. הסתכלתי לכל הכיוונים, ורק רציתי לראות שבני משפחתי נשארו בחיים.

לו היו התחושות האלה מתעוררות רק בזמן אזעקה, עוד היה אפשר לחיות עם זה. הבעיה הייתה שהתחלתי לסבול מהתקפי חרדה ששיתקו לי את החיים. יכולתי לשם דוגמה, לתלות כביסה, ופתאום לחוש רעד בכל הגוף, זיעה מוגברת ודפיקות לב

לבקשת רבים פתחנו שלוחה חדשה לשמיעת הסיפורים שהתפרסמו בעלון

***6176 שלוחה 2 ואחר כך 9**

מפיצים אמונה ורואים ישועות

כבר הרבה זמן אני מחפשת עבודה. כסגולה לכך החלטתי לתרום להפצת עלונים בשמנה בתי כנסת, וגם להפיץ בעצמי את העלונים באזור מגוריי. והנה ברוך ה' נושעתי ומצאתי עבודה. המעניין הוא שלמעסיק החדש קוראים 'הונתן', ואני רואה בזה רמז משמיים שאת העבודה הזאת הי' נתן לי.

מפיצים אמונה ומחיים נפשות

רציתי להודות למנהלי הקו היקר הזה, קו השגחה פרטית, על כל השיעורים וסיפורי הישועות. בזכות הדברים האלו אני מחזיק את עצמי ואת משפחתי. הקו הרגיל אותי לחיות חיים של אמונה, לראות איך הקב"ה מגיח עליי באופן פרטי, ואין כל מאורע שקורה לי הוא מאת ה'. חיי נפצו לרגעים ושלווים, הודו לה' כי טוב. יישר כוח לכם.

שישים אחוז מהמניות, ולי - ארבעים אחוז. רישום מסוג זה מקנה לבעל המניות הרבות יותר את הזכות להחליט החלטות משמעותיות ביחס לשטח, מבלי להתחשב בדעת האחרים. אם השותף הגדול מעוניין למכור את השטח, זכותו לעשות זאת, אלא אם כן אביא לו קונה שיתן מחיר גבוה יותר.

יום אחד מתקשר אליי השותף ואומר לי שהוא רוצה למכור את השטח, יש לו קונה. "בכמה?" אני שואל.

והוא נוקב במחיר מסוים, נמוך להחריד. לא בשביל זה השקעתי כל כך הרבה כסף. חשבתי שיש לחכות עם השטח, שהמניות שלו תעלינה, ואז נוכל למכור את הנכס ברווח גדול של כמה מאות אלפי דולרים. הבנתי שיש כאן מעשה של נוכלות. לא ייתכן למכור את השטח במחיר כה נמוך. אולם, אין ביכולתי להתנגד. החוק עומד לצידו של השותף, ואם איני מביא לו קונה במחיר גבוה יותר תוך זמן קצר, הוא פשוט מוכר את השטח גם ללא הסכמתי.

מה אני עושה?

הייתי אובד עצות, ובצר לי נסעתי לציונו של הרה"ק רבי אלימלך מליז'ענסק זי"ע. היה זה בכ"א באדר, יום ההילולא שלו, ויהודים רבים הגיעו לציון. שפכתי את נפשי ואמרתי שם את כל ספר התהילים. לאחר שסיימתי הבחנתי ביהודי חשוב שעומד שם, בציון. הייתה לו הדרת פנים, והוא עשה עליי רושם רב. חשבתי שזכיתי לפגוש באדמו"ר או במשפיע עם השגות בעבודת ה' בכלל ובעבודת התפילה בפרט, וחשבתי לעצמי, אספר לו את סיפורי, ואבקש ממנו להתפלל עליי ולהזכיר את שמי אצל הציון.

ממחשבה למעשה, פניתי לאדמו"ר והתחלתי לשוחח עימו ולספר לו על בעיית הכלכלית. הוא ענה לי במאור פנים, ושיתף גם אותי בחייו. התברר שהוא אינו אדמו"ר ואפילו לא בנשיק. יהודי פשוט הוא, נהג מוניית בעבר, והיום הוא עוסק באיסוף צדקה למוסדות תורה וחסד.

כמעט אמרתי: סליחה, לא לך התכוונתי לספר את הסיפור... אבל מפני הכבוד המשכתי וסיפרתי את כל העניין. בסיום השיחה אמר לי הנהג, "תן לי את הטלפון שלך".

נתתי לו את מספר הטלפון שלי, ונפרדנו לחיים ולשלום. אני חוזר לארץ הקודש, ואחרי כמה ימים מקבל טלפון מ'הנהג האדמו"ר' - כך כיניתי אותו בליבי. הוא אמר לי, "יש לי ידיד שרוצה לעזור לך. תדבר איתו", והוא נתן לי מספר טלפון של עשיר בעל נכסים.

הידיד מארה"ב התברר כמבין עניין. הסברתי לו שאין לי כל אפשרות להשיג קונה בכוחות עצמי, ואני ממש חסר אונים לגבי המהלך שהשותף רוצה לעשות. הידיד הבין כי אכן יש כאן מעשה נוכלות, והוא מצא את הדרך לסייע לי: הוא התקשר לשותף וביקש לקנות את השטח.

כאן השותף התחרט מכול וכול. הוא אמר שבעצם השטח עדיין לא עומד למכירה, וכך העניין הסתדר. המכירה ירדה מהפרק, ואני מקווה שבעזרת ה', כאשר באמת יעלה ערכו של הנכס, אראה את פירות ההשקעה בסייעתא דשמיא.

אני מלא הכרת טובה ל'נהג האדמו"ר', שבאכפתיות שכזאת עזר לי כמו שיהודי עוזר ליהודי. לפעמים הקב"ה גורם לאדם לדמיין משהו, כדי להחיש לו ישועה.

(מתוך הבטחון היומיים שיש פרשת כי תשא תשפ"ד, ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה המיוחדת לתוך הבטחון היומיים - תשא תשפ"ד - לסיפורים המתפרסמים בלון - סיפור מס' 71)

מואצות, בלי שום סיבה נראית לעין. הפחד על החיים התחיל ללוות אותי כמו צל, כל הזמן.

ידעתי שלא שייך להמשיך כך. האזעקות התרחקו כבר זו מזו, אנשים מהדרום שהתארחו במרכז כבר התחילו לחזור הביתה, ואני תקועה מבחינה רגשית, כאילו המלחמה פרצה אתמול. אני לא מאחלת לאף אחד לחוות את החוויה הקשה הזאת. ידעתי שאי אפשר להמשיך כך, והלכתי לרופא. הוא אמר שאין לי בעיה בריאותית אמיתית, אבל ההתקפים האלה משבשים לי את החיים, ולכן הוא ממליץ לי על כדורים מסוימים להרגעה.

סיפרתי לאחותי על מה שעובר עליי, ושאלתי אותה אם באמת כדאי לי לקחת את הכדורים. פחדתי מתופעות לוואי. אחותי אמרה לי, "כל כך חבל שאת סובלת. תקשיבי לי: תעשי מנוי למגזין השגחה פרטית, ואחרי כמה חודשים נדבר".

עשיתי מנוי. וכי הייתה לי ברירה? כל אשר לו ייתן איש בעד נפשו! אני מקבלת את המגזין, ומגלה שם עולם ומלואו. עולם שלם מוגן ומסודר, מאורגן ומושגח, ואני בתוכו! המסר של האמונה הוא כל כך חזק במגזין. זה לא שמטיפים שם מוסר שצריך להאמין בה, אלא שהמגזין על כל חלקיו נותן לך את ההרגשה שאת בתוך העניין. ה' שומר עלייך! עלייך על הילדים שלי על הבריאות שלנו! כל הדברים המפחידים לא יכולים לעשות לי כלום, כי הכוח נמצא רק אצל הקב"ה!

התחושה החזקה הזאת כל כך מרגיעה, שהמגזין הזה הוא פשוט ישועה. זהו כדור ההרגעה המומלץ ביותר.

במשך שלושה חודשים הם חיו בפירוד נורא. היה נראה שאין כאן שום תקנה. ראיתי זאת, ועיניי כלות

הייתי מעורב בסיפור מאוד מאוד כואב. אני עוסק בעניינים שקשורים לשלום שבין אדם לחברו, ומנסה לעשות שלום. לפני תקופה הייתי בקשר עם בני משפחה שמחלוקת נוראה התגלעה ביניהם. לכל אחד מהם היו טענות אימויות זה על זה. ככל ששמעתי את הטענות שלהם, הבנתי שיש כאן הטלת אשמה. אם לא כל ההאשמות האלו, הם דווקא היו יכולים לחיות טוב זה עם זה, אבל תחושות העלבון, הפגיעה וההאשמה היו כל כך נוכחות, שלא היה שייך לדבר איתם.

במשך שלושה חודשים הם חיו בפירוד נורא. זה היה נראה שאין כאן שום תקנה. ראיתי זאת, ועיניי כלות. מה עוד אפשר לעשות כדי להציל את המשפחה הזאת? אמרתי לעצמי, אנסה עוד ניסיון אחד. פניתי לכל אחד באופן פרטי ואמרתי: "תראה, אתה עובר תקופה לא קלה. אתה צריך כוח לתקופה הזאת, ולכן תתחיל לקחת חיזוק. תעשה מנוי למגזין השגחה פרטית, וזה יחזק אותך בתקופה הקשה".

כך אמרתי לשניהם, והתפללתי עליהם.

עוברים כמה חודשים. פתאום מתקשר אליי אחד מהם ושואל, אם אני יכול לעזור לו להחזיר את הגלגל אחורה... אני שואל אותו מה קרה, והוא עונה לי שהוא חשב שוב על כל מה שהיה, ובעקבות הקריאה במגזין הוא מבין שהצד השני ממש לא התכוון למה שאירע בסוף. הכול משמיימ, והוא לא ממש אשם בכל ההפסדים שהיו להם.

והצד השני - אותו סיפור. הוא מתקשר ושואל, אולי תעזור לי לעצור את התהליך? אני רוצה לנסות שוב. ההשקפה שלי השתנתה...

אז שתדעו לכם, שאתם פשוט עוסקים בהצלח נפשיות. המגזין השגחה פרטית הציל בית בישראל!

מפיצים אמונה לכל יהודי בכל העולם

זכו בשותפות קבועה "במוקד הפצה"

לזכות ש. צ. ו. בני א. מ.
לבריאות איתנה בכל האזורים

ולזכות א. י. ה. בן נ. ר. להצלחה בכל העניינים

בעילום שם לזוג הגון במהרה
בעילום שם להצלחת כל בני המשפחה
ברוחניות וגשמיות

קח גם אתה שותפות קבועה בהפצת "ההשגחה פרטית" לכל יהודי בכל העולם

ותזכה גם אתה לראות את ההשגחה הפרטית בכל העניינים
התקשרו עכשיו למוקד הישועות 02-6313-742
או בקו השגחה פרטית 02.30.11.300 | שלוחה 6

העברה לבנק לאומי | משלוח בדואר | בעמדת נדרים פלוס
סניף 902 | חשבון 57390056 | ת.ד. 5475 ירושלים | ע"ש השגחה פרטית
אמונה - 052 0100 0100 פרשת ויקרא - כלור - פרטים - תשלום

חוגגים שנה

E. Kahana

עם אהבה מנויים של פעם בשנה!

מצטרפים כעת לאלפי המנויים ומקבלים חינם את המגזין המורחב של חודש ניסן

*בתשלום דמי המשלוח בדואר בלבד

- ✎ כתבות מרתקות
- ✎ ראינות מחכימים
- ✎ מדורים לכל הגילאים
- ✎ סיפורים בהמשכים
- ✎ מוסף סיפורים נבחרים
- ✎ מוסף סיפורי קומיקס

הבטיחו לעצמכם ולבני ביחכם
חיים נינוחים ושמחים, על ידי המגזין המורחב של 'השגחה פרטית'
המחדיר בס'ד אמונה וביטחון שלווה ורוגע לכל בני המשפחה!

שימו לב: המבצע בתוקף עד יום חמישי
כ"ה אדר ב' בלבד! להצטרפות, חייגו כעת:

*6176

(שלושה 3)

או בעמדות 'נדרים פלוס' על שם 'מגזין השגחה פרטית'

לתורה שלך, וגם בשבת עליה לתורה שלו; גם בשבת שבע ברכות אצלך, וגם בשבת שבע ברכות אצלו. זה כמובן בלתי אפשרי, אם שניכם מחתנים באותו שבוע."

"אז מה אתה מציע שנעשה?" שאלתי את חמי.

"אני מציע שאולי תנסה להזיז את התאריך של החתונה."

מבחינתי זה היה רעיון בלתי אפשרי. למה אני צריך להזיז את החתונה? הרי אני זה שקבע קודם, וכבר סגרתי עם כל בעלי המקצוע. כבר הייתי בטוח שהכול מסודר, ואיך בדיוק אני אמור להתמודד עם רעיון מוזר כזה?

אלא שחמי ידע בדיוק למי לפנות. הוא הסביר לי שאצל הגיס העניין הרבה יותר מורכב ממה שאצלי. שם יש עניינים שונים שמקשים הרבה יותר על שינוי התאריך. "תנסה", אמר לי חמי, "תעשה מאמץ. בשבילי."

אמרתי שאראה מה לעשות, וסגרתי את הטלפון באנחה עמוקה. כעסתי על הגיס וחשבתי, למה הוא היה צריך לעשות לי את זה, ולמה אני צריך לוותר לו, ולמה הוא לא שאל אותי מתי החתונה? ולמה מסבכים ככה את הסבא? למה ולמה ולמה...

לא רציתי לוותר לו. לא רציתי להרים טלפון נבוכ למחותן, ולהתנצל בפני כל בעלי המקצוע שבסך הכול צריכים פרנסה. אבל חשבתי: אם לא אוותר, מה יהיה? כל המשפחה תדבר על זה שהגיס לא מתחשב וקובע חתונה בלי לברר ידיעות בסיסיות. אם אני לא מנסה לפחות לעשות משהו, חמי וחמותי ייקרעו בין שתי החתונות, ולא ייהנו בשום חתונה.

החלטתי שאני מתגבר על אי הנעימות, ומתחיל בסדרת הטלפונים. הראשון הוא כמובן המחותן. המחותן חשב כמה רגעים ולבסוף אמר, "אינן לי בעיה שתזיז את התאריך, אבל כל העניין על הראש שלך. אם אתה מצליח להסתדר עם כל בעלי המקצוע, אני מוכן!" הודיתי לו. ידעתי שגם זה לא קל, אחרי שבראש כבר מוכנס התאריך המיועד. המשכתי עם הסכמתו קדימה. התפללתי להי שיעזור לי למען השלום, ושאצליח להסתדר עם כל בעלי המלאכה ולהזיז את החתונה ללא קושי רב מדי. ואכן, הייתה לי סיעתא דשמיא מיוחדת, והעניין הסתדר על הצד היותר טוב בקלות יחסית. סבב הטלפונים היה קצר יותר ממה שחשבתי, ובשעה טובה נקבעה החתונה ליי"ג בכסלו.

כולם היו מרוצים, ואני שמחתי שזכיתי לעשות מעשה נאצל למען השלום.

תאריך החתונה התקרב, והנה אני מקבל הזמנה לאירוע ענק של מסחר בדירות ובשטחים. מין יריד גדל"ן שעומד להתקיים ב...ג' בכסלו!

לו הייתה החתונה של בני מתקיימת ביום זה, ברור שלא הייתי מתייחס להזמנה זו, אבל הפעם הערב נותר פנוי. נסעתי ליריד לנסות את מזלי, ושם צדתי מגרש מסחרי בשווי של עשרים מיליון דולה. בסייעתא דשמיא מרובה הצלחתי לתווך מגרש זה, וקיבלתי את חלקי, שני אחוז מהעסקה - ארבע מאות אלף דולר!

מעולם קודם לכן לא ביצעתי עסקה גדולה כזו.

עד עכשיו הרגשתי שאני עושה מעשה יפה למען השלום, ואולי גם ראוי להערכה על כך; אולם עתה הבנתי, שהקבי"ה רצה לתת לי שפע רב, וכהקדמה לכך ניסה אותי בניסיון קטן, לראות האם אוותר או שמא אפסיד במבחן.

ברחמי שמיים זכיתי לוותר למען השלום, ולקבל חבילה של סוכריות לכבוד החתונה.

(מתוך הבטחון היומי יום שני פרשת ויקהל תשפ"ד, ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה המיוחדת לסיפורים המתפרסמים בעלון - סיפור מס' 69)

לשונם הזהב

השגחה פרטית בספרים הקדושים

שמח שהשליך ממון רב עבור תפילה בציבור

וכן כתוב בספר "שם יעקב": והעיד על הגאון מו"ה זלמן מירל"ש אב"ד דק"ק האמבורג, שפעם אחת הלך לבית הכנסת מעוטף בטלית ותפילין כדרכו, ופגע בו אדם אחד שהיה לו למכור אבנים טובות, ורצה שילך עמו לביתו, והגאון השיב לו שימתין עד שיבוא מבית הכנסת, ובתוך כך מכרן לאחור, והאחר הרוויח בהם כמה אלפים ר"ט, ושמח הגאון שמחה גדולה שהשליך מנגד ממון רב עבור תפילת ציבור.

(משנה ברורה אורח חיים סימן צ ס"ק כט)

בזמן התפילה אין מצוות השתדלות

מאי טעמא משום דהוי ליה לבטוח בשם ה' ולא בטח. פירוש: אולי תאמר שהלך לפרנסתו שגם זה נקרא מצווה, זה אינו, שבזמן התפילה לא הוי מצווה, דהא צריך לילך להתפלל שיתן לו הקב"ה פרנסתו, והוא לא הלך להתפלל, אם כן לא בטח בה'.

(אמרי נועם להגר"א)

ראוי לבטוח בה' שיקבל מה שמוכן לו

מאי טעמא דהוי ליה לבטוח בשם ה'. לפי דברי המהרש"א קאי על אלו אנשים סוחרים הרודפים לפרנס בני ביתם בזמן שהציבור מתפללין, ואינם בוטחים בה' שירוויה גם אחר התפילה ולא יפסיד כלום. ועל דרך זו ראיתי בהקדמה ל"תשובת ברית אברהם", שכתב לפרש מה דאמר דוד המלך ע"ה "אך טוב וחסד ירדפוני כל ימי חיי ושבתי בבית ה' לאורך ימים", דהכוונה בתוכחת מוסר על אנשים סוחרים מופלגים, שאינם קובעים עתים לתורה, ומיד אחר התפילה ממהרים והולכים לחנותם מפחד שלא יפסיד איזה פדיון בשעה זו - ובאמת ראוי לבטוח בה', שכל מה שמוכן לו להרוויח לא יפסיד, והקונים יבואו אצלו לאחר מכן. וזהו שאמר "אך טוב וחסד ירדפוני" - הגם ש"שבתי בבית ה'".

ולאמור הדברים נאמרים גם כן על התפילה בציבור, בזמן שהציבור מתפללין לא יבטלו טרדת הפרנסה, דלא יפסיד כלל על ידי זה שמתפלל בציבור בשעה זו.

(פני חיים)

היה לו לבטוח בה'

אמר רבין בר רב אדא אמר רבי יצחק: כל הרגיל לבוא לבית הכנסת ולא בא יום אחד, הקב"ה משאל בו שואל עליו מדוע הוא לא בא, שנאמר (ישעיהו נ, י) "מי בכם ירא ה' שהיה רגיל לבוא לבית הכנסת, שומע בקול עבדו לשמוע בקול השליח ציבור, אשר הלך חשכים אשר עתה הלך למקום חושך ומנע עצמו מלהשכים לבית הכנסת, ואין נוגה לו", ואז אם לדבר מצווה הלך, גם אם הלך למקום חושך נוגה לו יאיר לו, ואם לדבר הרשות שאינו של מצווה הלך, אין נוגה לו לא יאיר לו. ומסיים הפסוק "יבטח בשם ה'" - מאי טעמא מה הטעם שמקפידים עליו? משום דהוה ליה דהיה לו לבטוח בשם ה' ולבוא לבית הכנסת להתפלל, ולא בטח.

(ברכות דף ו ע"ב)

מי שאינו בוטח בה' מאבד הן את תורתו והן את פרנסתו

מה שאמר לדבר הרשות הלך, יש לבאר, דהיינו אפילו אם הלך אחר חיפוש מקור פרנסה לביתו - שבאמת גם זו מצווה, ואף חובה עליו לזון את אשתו ובניו - אבל בכל זאת לא היה לו לבטל מבית הכנסת ומבית המדרש לצורך זה, אלא היה לו לבטוח בשם ה', שבוודאי לא יחסר לחמו ומזונותיו הקצובים לו מראש השנה עד ראש השנה, ובוודאי לא בגלל עבודת השי"ת בתורה ובתפילה. ואם חס ושלום לא שם ה' מבטחו - אין נוגה

לו, לא בדא ולא בהא, כי חס ושלום שניהם יאבדו, הן התורה והן הפרנסה, כי לא בטח בה'.

ופירשנו בזה הפסוק (איכה א, יא) "כל עמה נאנחים מבקשים לחם נתנו מחמדיהם באוכל להשיב נפש": הנה לחם תרתי משמע, על דרך לכו לחמי בלחמי (משלי ט, ב) זו התורה, ובא המקונן לומר, איך הגיעו לשפלות כזאת להיות נעזבים עד כדי ביקוש לחם להשקט רעבון ביתם - הסיבה לכך היא עזיבת התורה מתוך אמתלא של דאגת הפרנסה, והיינו נתנו מחמדיהם, זו התורה שנאמר בה הנחמדים מזהב ומפז, המירו אותה באוכל להשיב נפש, על כן גם היא עזבה אותם, והלכו חשכים נאנחים ומבקשים לחם ואין נוגה להם חלילה, ונתרחקו בזה מן התורה ומן הפרנסה, כי לא בטחו בשם ה'.

(חידושי מהר"י)

יש לכם מאמר מחזק מהספרים הקדושים? שלחו אלינו. (נדיפות תינתן למאמרים הקשורים לפרשת השבוע או לענייני דיומא) | במייל 023011300@gmail.com | בפקס 02-6599189

E. Kahana

מאות אלפי פטרוני האמונה

מעידים שהם נפטרו מהבעיות שלהם

הצטרפו לאחד ממסלולי הפטרונים וזכו גם אתם בניסים וישועות למעלה מדרך הטבע, בנחת מהצאצאים, בבריאות איתנה ובפרנסה בשפע.

מסלול 1

פטרון 'שכונה שלימה'

וקבלו: הקדשה בעלון. + תפילה קבועה על ידי רבני המכון. + תפילה בכל ערב ראש חודש בקבר בעל חובות הלבבות.

מסלול 2

פטרון 'מוקד בתי כנסת'

וקבלו: הקדשה בעלון. + תפילה בכל ערב ראש חודש בקבר בעל חובות הלבבות.

מסלול 3

פטרון 'מרכז תורני שכונתי'

וקבלו: זכות התחזקותם של מאות אנשים. + תפילה בכל ער"ח בקבר בעל חובות הלבבות.

מסלול 4

פטרון 'בית כנסת אחד'

וקבלו: זכות התחזקותם של עשרות אנשים. + תפילה בכל ער"ח בקבר בעל חובות הלבבות.

שמח כלל הפטרונים מועברים באופן קבוע לתפילה וברכה אצל

בעל הבטחון מליקוד הרב הצדיק רבי יהודה מנדל שליט"א

להצטרפות לפטרוני האמונה חייג כעת:

***6176**

שלוחה 4

לפתיחת מוקד הפצה חדש - שלוחה 2

או בעמדות 'נדרים פלוס' בבתי הכנסת

העלון יוצא לאור גם באידיש ואנגלית | בקבלת העלון במייל 023011300@GMAIL.COM

לשליחת סיפורים במייל: hphp6176@gmail.com

שיעורי הרה"צ ר' יהודה מנדל שליט"א נמסרים מידי שבוע בעברית, אידיש ואנגלית בשלוחה 2 < 2 (לאחר בחירת השפה)

תכלית העלון הוא, לקרב את האדם לבורא עולם. חלילה שהוא יהיה זה שיפריע להתפלל ולשמע קריאת התורה

זכר יעקב

רבינו יעקב ב"ר אברהם ורחל לוי זצוק"ל
נלב"ע י"א אלול תש"ל

"בקי עצום בכל מכמני התורה והחכמה וכו', איש
טמיר ונעלם וכו', וגם היה בקי מאד בכל החכמות
וכו', **וימליץ טוב בעבורם**" (מתוך הסכמת השבט הלוי זצ"ל)

"**וכל המטייעין והתומכים יצלו מכל עקתין בישין,
ויצליחו בכל דרכיהם, ויזכו לראות בישועת כלל
ישראל במהרה**" (מתוך הסכמת האדמו"ר מיוזניץ זצ"ל)

"**ותכתב אסתר המלכה בת אביחיל ומרדכי היהודי
את כל תקף לקים את אגרת הפורים הזאת השנית"**
(אסתר ט, טז)

המפרשים התקשו בכוונת התיבה "השנית", וכל
אחד פירש כדרכו. ויש לפרש על פי הגמרא (מגילה
יח:): דאיתא שם: אסור לכתוב אות אחת מן המגילה
שלא מן הכתב, ומקשה הגמרא ממעשה בר' מאיר
שהלך לעבר שנה בעסיא ולא היה לו מגילה, וכתבו
מלבו, וקראה. אמר ר' אבהו, שאני ר' מאיר וכו'.
ובמדרש רבה (בראשית ל"ו י"ב) תירץ, שר' מאיר
כתב שתי מגילות, והשניה כתב ע"י שקרא
מהראשונה, ואחר כך גזז את הראשונה. ולפי זה יש
לפרש במה שכתוב "השנית", שכתבו מגילה אחת,
והשניה כתבו ע"י שקראו מהכתב מהראשונה.

(זכר יעקב - מגילת אסתר)

אורות הרמח"ל

רבינו משה חיים ב"ר יעקב חי לוצאטו זצוק"ל,
נלב"ע כ"ו אייר תק"ו

**הימכן שייגע ויעמל שקלנו בחקירות אשר לא נתחיינו בהם,
בפולפולים אשר לא יצאו לנו שום פרי מהם, ודינים אשר אינם
שייכים לנו, ומה ששייכים אנו לבוראנו חובה רבה, נעזבה להרגל
ונניחיהו למצות אצילים מלמדה!**
הנמצא ימנו לכל שאר חלקי העיון וליצינו הנה לא יהיה זמנו, למה
לא יקבע האדם לעצמו עמים לפחות להסמכות הנה, אם
מקרה הוא בשארית זמנו לפנות אל עיניו או אל עסקים
אחרים?

(מסילת ישרים - הקדמה)

**"ומשם והלאה הקבעה
שמחה לדורות, שבכל שנה
ושנה בזמן הזה יאירו כל
האורות האלה אשר האירו
אז בשכינה בהבנותה, ואף
אחרי חזרתה פנים בפנים,
הוא שנאמר, וימי הפורים האלה
לא יעברו מתוך היהודים וזכרם
לא יסוף מזרעם."**

(קיצור הכוונות לרמח"ל - סוד הפורים)

בטח בה' ועשה טוב

פניני אמונה ובטחון

**"אף על פי שאין בידך מעשים ותדע בעצמך שאתה רשע,
עם כל זה בטח בה' כי הוא בעל רחמים וירחם עליך וכו', על
כן אמר בתחילה בטח בה', כלומר בין שתהיה צדיק בין
שתהיה רשע בטח בה', ואח"כ אמר ועשה טוב" (הרמב"ן
בספרו האמונה והבטחון פ"א)
"בטחון - הוא הבריה התיכון לכל המצוות ולכל התורה,
ומביא כל מיני השפעות, ודוחה כל מיני פורעניות וכל מיני
גזירות, וממתיק כל הדינים" (שומר אמונים מאמר הבטחון
והתחזקות פ"ח)**

**"יצונו לקרות המגלה בעונתה כדי
להזכיר שבחיו של הקדוש ברוך
הוא ותשועות שעשה לנו והיה
קרוב לשועתנו, כדי לברכו ולהללו
וכדי להודיע לדורות הבאים
שאמת מה שהבטיחנו
בתורה פי מי גוי גדול אשר לו
אלהים קרבים אלו כי"
אלהינו בכל קראנו אלו."**

(הרמב"ם - בסוף מנין המצוות הקצר)

העלון מוקדש לעילוי נשמת רבותינו הקדושים

- האור החיים** - רבינו חיים ב"ר משה בן עטר זצוק"ל, נלב"ע ט"ז תמוז תק"ג
- הבעל שם טוב** - רבינו ישראל ב"ר אליעזר ושרה זצוק"ל, נלב"ע ו' סיון תק"ב
- הדוע שמשון** - רבינו שמשון חיים ב"ר נחמן מיכאל נחמני זצוק"ל, נלב"ע ו' אלול תקל"ט
- הרמח"ל** - רבינו משה חיים ב"ר יעקב חי לוצאטו זצוק"ל, נלב"ע כ"ו אייר תק"ו
- הליקוטי מהר"ן** - רבינו נחמן ב"ר שמחה ופיגא זצוק"ל, נלב"ע י"ח תשרי תקע"א
- הפלא יועץ** - רבינו אליעזר ב"ר יצחק פאפו זצוק"ל, נלב"ע כ' תשרי תקפ"ח
- האבי עזרי** - רבינו אלעזר מנחם מן ב"ר עזריאל שך זצוק"ל, נלב"ע ט"ז מרחשוון תשס"ב
- החכם יעקב** - רבינו יעקב ב"ר אברהם ורחל לוי זצוק"ל, נלב"ע י"א אלול תש"ל

לעילוי נשמת

מרן הראש"ל הגאון רבי עובדיה יוסף ב"ר יעקב וגורגיה זצ"ל | מרן הראש"ל הגאון רבי מרדכי צמח בן מוזל טוב
זצ"ל | מרן שה"ת הגאון רבי שמריהו יוסף חיים ב"ר יעקב ישראל קנייבסקי זצ"ל | מרן ראש הישיבה הגאון רבי
ירחמיאל גרשון ב"ר צבי יהודה אדלשטיין זצ"ל | הגה"צ רבי יעקב ב"ר צבי יהודה אדלשטיין זצ"ל | הגאון רבי
יעקב חי בן מרגלית זצ"ל | הגה"צ רבי יעקב שמשון ב"ר משה יהושע לנדמן זצ"ל | ר' יחיאל מיכל בן מרים -
נלב"ע ל' במרחשוון תשע"ד | הגה"צ רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום - הרבי משטפנשט זצ"ל | הגה"צ רבי
נסים פרץ ב"ר מימון וסוליקה זצ"ל | הגאון רבי אפרים ב"ר אברהם ברוך גרינבלט זצ"ל - נלב"ע ב' שבט תשע"ד |
שלמה בן סלחה ז"ל - נלב"ע י"ט אלול תשנ"ד | חנינה בת חביבה ע"ה - נלב"ע י"א אלול תשס"ז | יוסף בן ורה ז"ל
- נלב"ע י"ז חשוון תשמ"ז | אמה בת שושנה ע"ה - נלב"ע י"ט סיון תשנ"ב | נוריה נורית בת עזיזה ע"ה - נלב"ע ט"ז
חשוון תשס"ח | אברהם בן שרה ז"ל - נלב"ע ז' אדר א' תשע"א | נתנאל בן שמחה ז"ל | עזיזה בת צחלה ע"ה | דוד
יהודה בן מוזל ז"ל | רחל בת מרים ע"ה | הדר בת רחל נעמי ע"ה | אברהם שלום בן ברוך בנדעט ז"ל | מאשה רבקה
בת טובה ע"ה | חנה בת מרים ע"ה | **חיים מעטת בן חנינה ז"ל**

סגולה בדוקה ומנוסה!!!

חרום עכשיו להוצאת הגליונות "מליצי יושד",

ותזכה להבטחת הצדיקים שיהיו "מליצי יושד" בעדך ובעד כל בני ביתך!

"וצדקתם תעמוד לעד, לאכול בעולם הזה ולשבו בעולם הבא, ובעל הגמול ישלם בזכות זה שכן טוב
לגומלי חסד של אמת, במוחב תלמא בני חיי ומזוני טבי דבזכותא תלו..." "במטותא בעינא מינייכו, זרעו
לכם לצדקה וקצרו לפי חסד של אמת, וכי מרובה מדת תשלומי חן וחסד ושלמא רבא מן שמיא,
ועיינכם תראינה בנים ובני בנים כשתילי יתים טביב לשלחנכם חכמים ונוכחים, ובתים מלאים כל טוב,
גם עושר גם כבוד לא יסופו מזרעכם, עד יתקיים בכם 'המה יראו כבוד ה' הדר אליהו, ונשא נט לגוים
ואסף נדחי זרע ישראל, במהרה בימינו אמן" (הבטחת רביה"ק הודע שמשון זצ"ל בהקדמתו)

© כל הזכויות שמורות. נר"ל ע"י מוסדות התורה "אביר יעקב" - אלקנה.

ניתן לקבל את הגליון במייל: melizei.yosher@gmail.com

ניתן להקדיש את הגליון: לע"ג, להצלחה, לפרנסה, לבריאות, לזיווג הגון, לזרע של קיימא, ולכל הישועות, והוא בדוק ומנוסה!

וכן אם יש יארציית באותו שבוע - אפשר לשלוח את השמות בשבוע שלפניו, ונקדיש את הגליון לעילוי נשמתם.

שפע ברכה והצלחה ברוחניות ובגשמיות

מאיר דהן | ברק בן צור | מיכאל איתן בן שושנה | אליהו גורגוב | דוד אטיאס | אלישע
אטיאס | ירוחם בן מרים פרץ - פרנסה נקיה וקלה ובשפע רב | נדב תורגמן | שי תמס
| אלחנן פנחסוב | זיהר שאול | שלמה שאול | יעקב איזיקס | אלעד סופר | רונן חזן |
דוד מגידש | יחזקאל נתנאל | ניר בר | דני ודליה זית | נתיא והילה קפלן | יונתן עמרן
| יצחק גלצר | גיא בן גילה - ברכה והצלחה בכל מעשי ידיו | לאה חיה בת שרה
דבורה - חזרה בתשובה שלמה והתקרבות לרביה"ק | ישי בן מרים - רפואה שלמה
ובריאות איתנה | רפאל ישי אליהו בן רותי - רפואה שלמה ובריאות איתנה | מוזל
נעמי בת נורית נורית - רפואה שלמה ובריאות איתנה | דוד בן מוזל נעמי - רפואה
שלמה ובריאות איתנה | יעקב אברהם בן מוזל נעמי וחני חנינה בת דליה וכל יוצאי
חלציהם - בריאות איתנה והצלחה בכל מעשי ידיהם ונחת דקדושה מכל יוצאי
חלציהם | רחל לאה בת מוזל נעמי - זיווג הגון בקרוב | מאיר יצחק שמעון בן מוזל
נעמי - ברכה והצלחה בכל מעשי ידיו וזיווג הגון בקרוב | ליכרת חזרה בתשובה
שלמה: לזן בן אמה, דליה בת חנינה, אדם יוסף בן דליה, מורן בת מוזל וכל יוצאי"ח.

לכבוד פורים - העלון מופץ בתפוצה רחבה

בשאר שבתות השנה - העלון יו"ל

בעותקים בודדים

ניתן לקבל את העלון כל שבוע במייל:

melizei.yosher@gmail.com

בתרומה של הו"ק ע"ס 100 ₪ -

הנך זוכה להקדשה קבועה בעלון!

בתרומה ח"פ ע"ס 50 ₪ - הנך זוכה

להקדשה בעלון!

לפרטים ניתן ליצור קשר במייל:

melizei.yosher@gmail.com

מהתיקנות הדרך היומית

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדין היומית של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של מרן הגאון הקדוש רבי יוסף חיים זוננפלד זצוק"ל מרא דארעא דישראל ורבה של ירושלים נסתלק י"ט אדר ב' (תרצ"ב)

מנהג קבוע היה לרבינו בחג הפורים, שהוא לבדו היה ניגש כל שנה לעמוד לתפילת המנחה של פורים, כדי למנוע בזה שלא יגש לעמוד איש מבוסס בינו שההלכה אוסרת אותו להתפלל.

שנה אחת הבחין הגאון רבי צבי מיכל שפירא בעל 'ציץ הקודש' זצ"ל, שרבינו בעצמו מבוסס יותר מהרגיל, ואין מן הראוי שהוא יגש לעמוד, ולכן ביקש לכמה מהמתפללים שהם יגשו לעמוד, אמנם אחר שהיה ידוע לכולם שיש לרבינו חזקה קבועה להתפלל אצל העמוד בפורים, לכן לא היה שום איש שהעז לקבל את ההצעה ולגשת לעמוד.

לא נשאר לו ברירה, כי אם לגשת אל רבינו ולומר לו בדרך כבוד, שמאחר שרבינו כבר נתבסס לכבוד היום, לכן הוא רוצה לבקש רשות שבשנה זו הוא יעלה לעמוד ולא רבינו. רבינו הסכים לבריו. אמנם איתרע מזליה של הגאון, כאשר בחזרת הש"ץ טעה ואמר 'משיב הרוח ומוריד הטל' במקום 'משיב הרוח ומוריד הגשם'. והפלא היה, שהאיש היחיד שהבחין בטעותו היה רבינו...

לאחר התפילה כשראה רבינו שכולם משוחחים על התקרית, רצה רבינו לפייס את הגאון, ואמר מליצה פורמית, שיש שייכות בין משיב הרוח ומוריד הטל לפורים, כי המילים 'בין משיב הרוח ומוריד הטל; משיב הרוח ומוריד הגשם', הם בגימטריא, 'חייב אינש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין אורו המן לבורך מרדכי'.

והיה הדבר לשיחת היום בירושלים של מעלה, על חכמתו הגדולה של רבינו, לערוך מיד על המקום חשבון גימטריא כזה, זה עוד היה בשעה שהיה מבוסס בינו...

עבור קריאת המגילה בפורים פעם אחת שווה כל העולם

עד כמה צריך הרב להיזהר שתלמידו לא יתבייש על ידו

הגמרא בדין היומית שלנו (ב"מ כד.) **מר זוטרא חסידיא, אגניב ליה פסא דכספא מאושפיזא**, נגנב ממנו כוס כסף בעת ששהה באכסניא. **חזייה להוא בר בי רב**, מר זוטרא ראה תלמיד אחד, **דמשי ידיה ונגיב בגלימא דחבריה**, שרחץ את ידיו, וניגבן בבגד של חברו, **אמר מר זוטרא, היינו האי**, בודאי זהו הגנב, **דלא אכפת ליה אמונא דחבריה, פפתיא**, מר זוטרא כפה אותו, **ואודי**, עד שהודה אותו התלמיד שאכן כוס הכסף הגנוב נמצא אצלו.

ופירש"י, **אגניב ליה פסא דכספא מאושפיזא** - 'כלי של אושפיזו היה', כלי של בעל האכסניא היה. שואל מרן הבן איש חי זצוק"ל בספרו בן יהודע, למה הוצרך רש"י לפרש כך, שהכלי כסף היה שייך לבעל האכסניא, למה לא פירש כפשוטו שהכלי כסף היה שייך למר זוטרא בעצמו.

ומתוך הבן איש חי על פי מעשה שהיה אצל מרן השל"ה הקדוש זצוק"ל, שעוד בהיותו באשכנז, נגנב לו מביתו כפות של כסף, ונחשד תלמיד אחד מתלמידיו בדבר זה, והשל"ה הקדוש חקר ודרש וחיפש עד שאכן נמצא הכפות אצל התלמיד ההוא. כשראה התלמיד שנתפס במקלחתו, מרוב הבושה המיר דתו רחמנא ליצן, ובסוף נתעשר ונסע למקום למקום, ומצא חן בעיני המלך והשרים, והממשלה מינה אותו להיות שר המכס בעיר יפו. רבו השל"ה הקדוש שמע שהתלמיד הזה המיר דתו, אך לא ידע מה נעשה בו.

אחרי כמה שנים נסע השל"ה לארץ הקדושה, על מנת להשתקע ולדור בירושלים עיר הקודש. כשהשל"ה הגיע לעיר יפו, הכירו תלמידיו המומר שנמנהג להיות שם בעל המכס, ועשה לו כבוד גדול, וביקש ממנו שיבוא עמו לביתו לנוח שם שעה אחת. בלית ברירה קיבל השל"ה את ההצעה והלך עמו.

ברגע שהשל"ה נכנס לחצירו, עשה המומר המצאה לשלוח את המשמשים של השל"ה מביתו, ונשארו שניהם לבדם בבית. המומר הכניס את השל"ה בכל חדרי ביתו, והראה לו כבוד עשור. בסוף הכניסו לחדר לפנים מחדר, ונעל את כל הדלתות, והוציא סכין חדה מחיקו, ואמר להשל"ה שיאמר וידוי, כי על מנת כן הכניסו לביתו כדי לשחוט.

ויחדר השל"ה חרדה גדולה, ויבך ויתחנן לו, ויאמר לו מה עשיתי לך, ודיבר עמו בתחנונים, אך הלה השיב בכעס גדול, תמהר לומר וידוי, ואם לאו אני תוקע הסכין בבטןך עוד קודם הוידוי. כשראה השל"ה שצרתו צרה, עמד והתודה בדמעות שליש. לאחר הוידוי השכיב אותו לארץ, ויאחז המומר בצוארו, והסכין אחז בידו השנית לשחוט.

השל"ה הקדוש סגר עיניו וקרא בדביקות פסוק שמע ישראל, וכאשר סיים תיבת 'אחד' ועיניו סגורות, הרכין המומר את ראשו עליו, ונשקו בחיבה, ואמר לו, רבינו הקדוש, הלא למדתי הרבה תורה מפיכם, תמחלו לי על הדבר הזה שעשיתי לכם עתה.

ויתפלא השל"ה ויאמר לו מי אתה, ויאמר, אני תלמידך פלוני מאשכנז, ועתה כשראיתי שהרבי הגיע לארץ הקדושה, אמרתי, חבל שהרבי ישהה בארץ כשעדיין יש בגדו כתם קטן, כי מחמת שדחק בי להוציא ממני הגניבה, זה היה הסיבה לזה שהמרתי את דתי מגדל הבושה.

ומה שעשיתי עתה לרבינו לא היה כוונתי בשביל נקמה, רק שעל ידי הצער הגדול שיהיה לרבינו ברגעים אלו, יתכפר מרבינו גם החטא הקל הזה, ועתה יכנס הרבי לארץ הקדושה טהור ונקי מכל פגם, ועל כן תמחלו לי על הצער הזה שעשיתי לכם, וישק את רגלי, ויפטררה לשלום בכבוד גדול.

על פי סיפור נורא זה מבאר מרן הבן איש חי, שלכן לא פירש רש"י כפשוטו שהכוס כסף שנגנב היה של מר זוטרא בעצמו, כי אם כן, לא היה מר זוטרא מחפש תחבולות לברר מיהו הגנב, כי היה חושש שמחמת זה ימיר התלמיד את דתו חס ושלום מחמת הבושה, כמו שקרה לתלמידו של השל"ה.

ולכן פירש רש"י, שהכוס כסף שנגנב היה שייך לבעל האכסניא, ולכן היה מוכרח מר זוטרא למצוא מיהו הגנב, כי אם לא, יהיה חילול השם, כי יבואו לחשוד את כל התלמידים הקדושים שהיה להם יד בגניבה הזאת. ולכן היה מוכרח לעשות תחבולות לברר מי היה הגנב, כדי שיתברר שרק התלמיד הזה הוא צבוע, ואילו שאר התלמידים הם צדיקים ונקיים מכל חטא.

מהו החיות שלנו כחג הפורים

מרן הרבי הקדוש הבית אהרן זצוק"ל אמר, שהצדיקים כשהם מסתכלים במגילה, הם רואים כל מה שיהיה בכל השנה כולה. השנה התעוררתי מאד בפורים, מווארט ששמעתי בשם הרבי הקדוש רבי יואל מסאטמאר זצוק"ל, ולא נחה דעתי עד שמצאתי את הווארט בתוך הספר 'ליקוטי אורה' לפורים, שהוציא הרב שמואל עקשטיין מארה"ב, ליקוטים מדברות קדשו.

וכך אמר הרבי בשנת תשי"ח, אחרי שלא עליכם נפטרה וזגתו הראשונה, זה היה צרה נוספת אחרי כל מה שעבר בשואה האיומה והנוראה, כשלא עליכם נפטרו על פניו שלשה ילדיו ונשאר בלא ילדים זרעו של קיימא, במשתה היין של פורים אמר הרבי, 'אָלעס וואס מ'לעבט אויף דער וועלט איז פֿדאי פאר אַינגמאל פורים, אַינגמאל לַינען די מַגילה, אַינגמאל דורך גיין די בַחִינָה פֿון פורים איז פֿדאי די גאַנצע וועלט' - כל מה שסובלים בעולם שווה בשביל פעם אחת פורים, בשביל פעם אחת לקרוא את המגילה, בשביל להרגיש פעם אחת הבחינה של פורים שווה כל העולם, שהרי יורדים לעולם רק בשביל הדבר היחיד הזה, לעשות רצון אביך שבשמים, ומה אנחנו צריכים יותר מזה.

על פי ווארט יקר זה האיר לי בורא עולם ווארט נפלא אתמול בסעודת פורים, אנחנו אומרים בזימון, **ברוך שאכלנו משלו ובטובו חיינו**. **ברוך שאכלנו משלו**, כל מה שאנחנו אוכלים זה הכל משל השל"ת, הבורא עולם נותן לנו לחם לאכול, ולכן אנחנו מברכים ומודים לבורא עולם על כל מה שאכלנו. אבל מאיפוא אנחנו לוקחים חיות, לא מעצם הלחם בשר ודגים וכל מטעמים שאנו אוכלים בסעודת פורים, רק **בטובו - חיינו**, אין טוב אלא תורה, הַחַיּוֹת אנחנו לוקחים מקריאת המגילה ושאר מצוות היום של פורים. שנזכה להמשיך את כל ההשפעות הטובות של ימי הפורים לכל השנה כולה, אמן.

(מתוך הפתיחה לשיעור - נזיר דף מה, ט"ז אדר תשפ"ג)

הַחַיּוֹת
אנחנו
לוקחים
מקריאת
המגילה

בשבת קודש שבת פרשת בשלח, בורא עולם האיר לי ווארט נפלא בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא, הפסוק (שמות יד, כב) **והמים להם חומה מימינם ומשמאלם**, חשבתי בדרש ואולי זה קרוב לפשט, **והמים** - אין מים אלא תורה, בן אדם שדבוק בתורה הקדושה, הוא בונה לעצמו **חומה**, **מימין ומשמאל**, שום קושי לא יכול להפיל אותו, כי יש לו את החומה על ידי לימוד התורה הקדושה. הפסוק (שם, ח) **ובני ישראל יוצאים ביד רמה**, כמה חיזוק אפשר לקחת מזה למצב בארץ ישראל משמחת תורה ועד עתה, **ובני ישראל יוצאים ביד רמה**, בסייעתא דשמיא הכל יתהפך לטובה ולברכה בין בדרום ובין בצפון. הפסוק בשירה (טו, ז) **מכון לשבתך** אומר רש"י, **מקדש של מטה מכון כנגד כסא של מעלה**. דברים אלו צריכים לזכור תמיד, שכל פעולה שאדם עושה בבית המקדש מעט בבית הכנסת, ובבית המקדש מעט שבביתו, כל פעולה מכון כנגד כסא של מעלה. הפסוק (שם, כו) **כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך כי אני ה' רופאך**, אומר רש"י בתוך הדברים, **זהו מדרשו ולפי פשוטו**, זאת אומרת, רש"י מזכיר בנושא של **כי אני ה' רופאך** גם את הפשט וגם את הדרש, אם כן כמה מתאים להזכיר את דברי הרמב"ם בהלכות דיעות (פ"ב ה"א) שיש חולי הגוף ויש חולי הנפש, אז כשהתורה אומרת **כי אני ה' רופאך** הוא הבטחה שיהיה לנו בסייעתא דשמיא רפואה בין בגוף ובין בנפש, רפאנו ה' ונרפא, אמן.

בצילם של גדולי ישראל שליט"א

כ"ק מרן האדמו"ר מדאראג שליט"א

המקבל את חבירו בסבר פנים יפות, אפילו לא נתן לו כלום, מעלה עליו הכתוב כאילו נתן לו כל מתנות טובות שבעולם, כך מובא באבות דרבי נתן (פרק יג). שווה לבוא מקצה העולם, לראות מקרוב בחצר הקודש דאראג, את קבלת כל יהודי בסבר פנים יפות. זכיתי בשבת קודש שבת פרשת תצוה, שבת אחרונה של ימי השובבי"ם ת"ת הקדושים, להיות בצל הקודש, בצילו של הוד כבוד קדושת מרן הרבי מדאראג שליט"א, בשעת רעוא דרעוין. אין פעם אחת שאני מגיע לשם ואני לא יוצא מהתפעלות, מהדרך ארץ קדמה לתורה. הרבי בטיש בשעת רעוא דרעוין פותח בפסוק (שמות כט, מו) 'ידעו כי אני ה' אלקיהם אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים לשכני בתוכם אני ה' אלקיהם'. מכאן הרבי ממשיך לקדושת לוי על הפסוק (ישעיה סא, ז) 'שוש אשיש בה', הרבי מאריך מה זוכה יהודי שניצל מהחטא, הרבי מרחיב על חשיבות שמחה, על הקשר בין התנתקות מהחטא לשמחה. הרבי מזכיר את סוף ימי השובבי"ם, הרבי מזכיר את דבריו הקדושים של מרן רבי שלמה מקרלין זכותו יגן עלינו, שמי ששמח בכך שהוא יהודי, הוא ניצול מכל הענינים בעולם הזה ובעולם הבא, כי הוא דבוק בשכינה. קשה לתאר במילים את ההתעלות הרוחנית שמרגישים בטיש בצל הקודש, זר לא יבין כמה השקעה ויגיעה הרבי משקיע בתורה בשעת רעוא דרעוין. הרבי מקפיד להקריא את דברי חז"ל הקדושים מבפנים, 'זה השולחן', השולחן מתמלא בספרים לפני התורה, הציבור הקדוש שותה בצמא כל מילה. הרבי שליט"א פה מפיק מרגליות, כל החיות של הרבי זה מדברי תורה, במדרש תנחומא פרשת בשלח (כה) מובא לשון, אי אפשר לישראל לחיות אלא אם כן מתעסקין בדברי תורה. כשהתבוננתי השבת בחסידי דאראג, חשבתי, שבמדרש תנחומא (ויקרא, ב) מובא לשון, 'דעה קנית מה חסרת', על פניהם רואים אושר נדיר, אושר שמבוסס על דעת, דעת נכונה, שהתורה הקדושה זה הלחץ טוב, ואשרי האיש העוסק בתורה. מסתיים התורה, הרבי שליט"א מברך ברכת המזון, שהשמחה במעונו, היה ברוך השם כמה שמחות של עליה לתורה ושבת שבע ברכות כן ירבו, הרבי רוקד בדביקות עם כל חתן בנפרד, רגעים שכל חתן יקח איתו בסייעתא דשמיא לכל החיים. זכיתי להתברך מהרבי שליט"א בכפליים לפני תפילת מעריב ואחרי הבדלה. הרבי מתעניין בשלומי, מברך אותי ברכות לרוב ואומר לי, איקר טוהט אויף אַסאך - אתם עושים ופועלים הרבה, כן יהי רצון שנוכח להמתיק את התורה.

בנו בכורו וחביבו של הרבי שליט"א הרה"צ רבי אשר שליט"א, מבקש ממני גליון 'מתיקות הדף היומי', ומרבה בתשבחות על ההפצת התורה. היה קשה להיפרד ממקום קדוש זה, התרגשתי שילד לפני גיל בר מצוה, אולי אפילו בגיל עשר, ניגש אלי להודות לי על מה שכתבתי בגליון 'מתיקות הדף היומי', אחרי שהייתי בשבת קודש בחודש אלול בחצר הקודש. אַז מ'עָהט ד' לְעֶכְטִיגַע פִּירוֹת - כשרואים את הפירות הנפלאים, צריך להודות לרבי שליט"א שנטע את הפירות. אשריכם חסידי דאראג, מקדשי שם שמים, שם שמים מתאהב על ידכם. נברך את מרן הרבי שליט"א, יאריך ימים על ממלכתו, מתוך בריות גופא, רבים צריכים לו, שיזכה לתענוג נחת ושמחה מכל הצאצאים מכל התלמידים מכל החסידים, שכבר נזכה בקרוב שהרבי שליט"א ילווה אותנו לקבל פני משיח צדקנו, אמן. (מתוך הפתיחה לשיעור - ב"ק קטו, ט"ז אדר א' תשפ"ד)

מאוצרות המועדים

וחיבה יתירה הוא לנשמת עם בני ישראל המקיימים 'מתנות לאבינונים' וכל המצוות, לא די שגורם שפע בכל העולמות, אלא שמשמח את הבורא ברוך הוא עילת כל העילות, ועושה נחת לבורא ויוצר ועושה הכל. לכן הואיל על ידי שמקיימין מצוות הבורא, **ובפרט על ידי מצות צדקה ומתנות לאבינונים**, גורמים שהאל ישפיע שפע רב בכל העולמות כפי מה שביארנו. לכן אשרי האיש אשר עושה נחת רוח ליוצרו, שיהיה שמח מאד על כל המצוות, ובפרט על מצות הצדקה ומתנות לאבינונים, ויעשה בשמחה ובחזרה רבה. ואל ישים אל לבו חס ושלום איזה צער או איזה צרת עיין, כי יחסר לו מעותיו בעת שנותן לעניים, כי כיון שגורם חסד בכל העולמות, אזי מחסדי הבורא ברוך הוא יוסיף לו האל ככה אלף פעמים, ויברך אותנו כאשר דבר לנו, כיון שגורמים חסד במצוה הזאת.

ויהיה שמח מאד במצוה הזאת, ולא יצוה לבני ביתו שיתנם לעניים, רק הוא ימסור בעיני יפה ובטוב לבב להשליח אשר הוא משלח מתנות לאבינונים. ומה טוב שישלח 'מתנות לאבינונים' על ידי בני ובנותיו הקטנים כדי לחנכן במצוות. וזכור אני כשהייתי קטן, היה אבי ע"ה משלח על ידי לאיזה עניים, ולא שלח על ידי משרת, כדי לחנך אותי במצוה. והכל בשמחה ובטוב לבב, ובצנעא שלא יבוש העני. **(קדושת לוי קדושה שניה לפורים)**

והיינו שאמר הכתוב **תמחה את זכר עמלק** (דברים כה, יט) בלשון נוכח, כי הקדוש ברוך הוא מזהיר לישראל, למחות זכר עמלק היינו בבחינת גסות מכל וכל, ולהיות על דרך שאמרו חז"ל (אבות פ"ד מ"ד), מאוד מאוד הוי שפל רוח. וכשיעשו ישראל מלחמה זו בכל כח כוונתם, אז יהיה נעשה מרכבה לשכינה, והקב"ה יעזור אותם גם כן. וזהו שאמר הכתוב (שמות יז, יד) **מחה אמחה** בלשון מדבר בעדו, כי הקדוש ברוך הוא בעצמו ימחה אותם, ואז יתגדל ויתקדש שמייה רבא, ויהיה השם שלם ומברך לעלם ולעלמי עלמיא, אמן כן יהי רצון במהרה בימינו אמן סלה. **(בת עין בשלח)**

נקודה למחשבה:

הדברי תורה לע"נ הרב החסיד רבי עקיבא יוסף בן הגאון רבי מרדכי דוד זצ"ל • לרפואת מרת לאה בת מלכה • לזכות מרדכי דוד בן לאה לזיווג הגון וטוב במהרה

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661

פְּנֵי נִי קִדְשׁ

לאור תורתו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

יצא לאור על ידי מערכת "מסילות באור החסידות" שע"י מכון אור הצפון דחסידי בעלזא

לעילוי נשמת הרבני החסיד המפורא מוהר"ר ר' מנחם שמואל חיים בן הרה"ח ר' אפרים ז"ל פריעדמאן

א ווארט אויף די פרשה

משה רבינו העניק את מדריגותיו בעת דיבור ה' עמו - למקימי המשכן

ויקרא אל משה וגו' (ויקרא א, א).

וב'בעל הטורים': "אל"ף ד'ויקרא' זעירא, שמשה היה גדול ועניו לא רצה לכתוב אל 'ויקר' כאילו לא דיבר הקב"ה עמו אלא בחלום כדרך שנאמר בבלעם".

הנה איתא מצדיקים ביאור ה'הפרש שבין 'ויקרא' ל'ויקר', ד'ויקרא' משמע שקורא אותו להתקרב הלוט, לעמוד בדרגין גבוהין שלא היו לו קודם הקריאה. 'ויקר' משמע שהדיבור בא אליו כמו שהוא, ולא נתעלה ולא נגבה כלל" (לשון ה"שם משמואל" פר' וירא תרעו בשם אביו ה"אבני נזר" ז"ע).

כאשר נצטוו משה רבינו להורות לישראל לתת נדבה עבור בניית המשכן, היתה ההוראה שיפרישו מרכושם דברים שהם חשובים ויקרים אצלם לטובת בניית המשכן, מתוך נדבת לב ותשוקה ושמחה.

מתוך כך "היתה נפשו של משה עגומה עליו, ואמר, הכל הביאו נדבתו למשכן ואני לא הבאתי" (ויקרא א, ו), כי עיקר חשיבות ההבאה היתה בכך שהם מוותרים על דברים חשובים ויקרים לטובת בניית בית השם, וזה לא היה שייך אצל משה רבינו שספך וזהב ושאר דברים גשמיים לא תפסו אצלו מקום כלל, והיה בז להם ומואס בהם.

לאור זאת גמר בדעתו להעניק במתנה גמורה את המדריגה העילאית של התקרבות להש"ת - שהיתה מנת חלקו בעת שדיבר עמו הקב"ה - לעושי המלאכה, כדי שמלאכתם תהא מתוך מדריגה גבוהה ונעלית, ומתוך כך תוכל התגלות האלוקית להיות במשכן ביתר שאת.

זה גופא היה חלקו בהקמת המשכן, והקב"ה היה שש ושמוח בכך, ואמר לו, שנתנה זו "חביב עלי יותר מן הכל" (ויקרא שם).

זהו דכתיב "ויקר" עם "אל"ף זעירא", כי משה רבינו הקריב את עצמו ל"זעירא" - לפחותים ממנו, והעניק להם במתנה את ה"ויקרא" ("בדרגין גבוהין שלא היו לו קודם הקריאה"), אף אם גלל כן היה הוא עצמו נשאר רק עם ה"ויקר" (ללא ה"דרגין גבוהין הנ"ל), וכל זה כדי לטיול חלק ונחלה בהקמת בית השם (למרות שבפועל לא הפסידו מהנתנה מאומה, מאחר ש"נר לאחד - נר למאה").

(סעודה א' תשמט)

כפרת הקרבן - על ידי מסירות נפש במחשבה, בצירוף המעשה של עקידת יצחק

ושחט אותו על ירך המזבח צפונה לפני ה' (ויקרא א, יא).

במדרש (ויקרא ב, יא): "מעדיני עלי את השמים ואת הארץ, בין גוי בין ישראל בין איש בין אשה בין עבד בין אמה קורין את המקרא הזה 'צפונה לפני ה'', זוכר הקב"ה עקידת יצחק".

ידוע טעמו של הרמב"ן (ויקרא א, ט) על הקרבת הקרבנות: "כדי שיחשוב אדם בעשותו כל אלה כי חטא לאלקיו בגופו ובנפשו, וראוי לו שישפך דמו וישרף גופו לולא חסד הבורא שלקח ממנו תמורה וכיפר הקרבן הזה שיהא דמו תחת דמו, נפש תחת נפש".

ואמנם, מסירות נפש זו אינה אלא במחשבה, שהרי במציאות אין האדם מקריב את עצמו לקרבן לה', ואיך תועיל מסירות נפש במחשבה נגד עבירות שהיו במעשה!?

לכן לכל קרבן מצרף הקב"ה את זכות "עקידת יצחק", שאז היה מסירות נפש בפועל, ובכך מצטרפת מעשה העקידה למחשבת המסירות-נפש של בעל הקרבן, ובזאת תהא כפרתו שלימה.

זהו דכתיב: "ושחט אותו על ירך המזבח צפונה לפני ה'", כי עיקר הכפרה הוא על ידי המחשבה ה"צפונה" בלבו של בעל הקרבן, שהיא מחשבה הידועה רק "לפני ה'", ועל כך

מוסיף המדרש, שכאשר בני-ישראל קוראים מקרא זה "זוכר הקב"ה עקידת יצחק" כדי לצרף מעשה העקידה למחשבת המסירות-נפש.

נחמד לפרש בזה דברי הגמרא (שבת פט, ב): "לעתיד לבא יאמר לו הקב"ה לאברהם 'בניך חטאו לי', אמר לפניו 'רבנו של עולם, ימחו על קדושת שמך'... ליעקב... אמר ליה 'בניך חטאו', אמר לפניו 'רבנו של עולם, ימחו על קדושת שמך'... אמר לו ליצחק 'בניך חטאו לי', אמר לפניו 'רבנו של עולם, בני ולא בניך?! וכו', אם תמצא לומר כולם עלי, הא קריבית נפשי קמך".

ולכאורה מדוע השיבו אברהם ויעקב "ימחו", ולא השיבו "ביאו קרבן ויתכפר"? ולהנ"ל יומתק מאד, כי מאחר שכפרת הקרבן היא על ידי מחשבת המסירות נפש, יאמרו אברהם ויעקב בצדק, שמחשבה זו אינה מועלת ללא 'מסירות נפש במעשה', ולכן מן ההכרח הוא ש"ימחו על קדושת שמך" מסירות-נפש בפועל, וכך זכו לכפרה.

אולם, יצחק אבינו, לעומתם, יאמר: "הא קריבית נפשי קמך" בפועל ממש, ואם כן אבקשה נא שתצרף את מעשה המסירות נפש שלי למחשבה שלהם, ובזאת יכופר חטאם.

(סעודה ב' תשמח)

בחג השבועות - ניתן להשתמש בפיתויי היצר הרע לטוב

כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה לה'. קרבן ראשית תקריבו אותם לה' וגו' (ויקרא ב, יא-ג). וברש"י: "מה יש לה להביא מן השאור ומן הדבש, 'קרבן ראשית', שתי הלחם של עצרת הבאים מן השאור... ובכורים מן הדבש".

ראוי להבין, מדוע דייקא בחג השבועות התירו להביא 'שאור ודבש' לקרבן להש"ת (הן שתי הלחם באות בחג השבועות, והן בכורים שמביאים מחג השבועות ואילך)?!

ונראה, בהקדם מה דאיתא בספה"ק, שכאשר בא היצר הרע לפתות את האדם לתאוה או למדה רעה, יש לפניו שתי דרכים: א. להלחם עמו, ולהתרחק מכל פיתוייו למדות רעות ולתאוות וכי"ב. ב. להפך את הרע לטוב, דהיינו, להשתמש עם פיתוייו לצד הקדושה, לדוגמא, שרשי הרע הן "גאוה" ו"תאוה", וממילא יוכל האדם לומר "כן" ליצר הרע, ולהפוך את פיתוייו לטוב על ידי ההשתמשות בהן לצורך גבוה, גאוה - לגאוה דקדושה, בבחינת "ויגבה לבו בדרכי השם" (דברי הימים ב' י, ו), ותאוה - לתענוג ותשוקה בעבודת השי"ת.

אמנם, ענין זה אינו שוה לכל נפש, כי כשאדם אומר "כן" ליצר הרע המפתהו - מתוך מחשבה שישתמש בפיתוייו רק לקדושה - הריהו עלול להלכד ברשתו גם בגאוה ותאוה שאינן רצויות, ולכן רק בעל מדריגה וכן-עליה רשאי לומר "כן" ליצר הרע, ולהשתמש בפיתוייו לקדושה.

זהו האמור: "כי כל שאור" - רומז לגאוה שורש המדות הרעות, "וכל דבש" - רומז לתאוה (מחמת מתיקותה), "לא תקטירו ממנו אשה לה'", כי כשהיצר הרע מפתה אותך בהן, עליך להלחם בו ולנוס מפניו כבורח מפני האש, אולם, "קרבן ראשית תקריבו אותם לה'", בחג השבועות - שבהם בני-ישראל עומדים במצב של "פסקה זוהמתן" - ניתן להשתמש בפיתויי 'שאור' ו'דבש' לצורך גבוה.

נחמד לפרש בזה את דברי הגמרא (פסחים סו, א): "רב יוסף ביומא דעצרתא אמר, עבדי לי עגלא תלתא, אמר, אי לא האי יומא דקא גרים כמה יוסף איכא בשוקא", כי הנה "עגלא תלתא" נראה כמו 'תאוה', ואילו המאמר "אי לאו האי יומא... כמה יוסף איכא בשוקא" נראה כהתפארות ו'גאוה', ודייקא זאת גילה לנו רבי יוסף שב"האי יומא" דחג השבועות ניתן לשמוע לקול היצר הרע המפתה לתאוה ולגאוה - על ידי ההשתמשות בהן לקדושה.

והוא המכוון באומר: "אי לאו האי יומא... כמה יוסף איכא בשוקא", כי בימים כתיקונן לא היה רשאי להשתמש בפיתויי הגאוה לצורך גאוה דקדושה, והיה אמור להחזיק את עצמו בשפלות כמו שאר יוסף בשוקא, ורק בהאי יומא הותר ה'שאור' להיות קרבן כקרבן לה'.

(סעודה ב' תשמח)

כל חסיד בעלזא אומר מדי יום את קאפיטל התהלים הקבוע
 להצטרפות וקבלת קאפיטל תהלים יומי קבוע
 חייג למערכת "על הצדיקים" 02.313.7666

דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ

61

סיפור קודש

על הרה"ק מאפטא זי"ע - ה'ניסן

הרה"ק מאפטא זי"ע היה עובד את קונו מתוך רוחה והרחבה ושפע רב. פעם שח לבנו הרה"ק ר' יצחק מאיר מזינקוב זי"ע: "מה אתה חושב אז איך בין געקומען צום גרייט'ען?!" הבה ואספר לך דברים כהווייתן איך היה נראה המצב אצלי מימים ימימה".

"בתחלת דרכי כיהנתי כרב ואב"ד בעיר קאלבסוב, ובכל חודש הייתי שוהה בעיר למשך שבוע בלבד, כי בשלשת השבועות האחרים הייתי 'יושב' בליזענסק אצל מורי ורבי הרבי ר' אלימלך זי"ע, ובראש חודש הייתי מקבל רק 'רבע' משכורת, בגלל ששהיתי בעיר רק 'רבע' חודש. גם משכורת שלימה היתה סכום זעום מאד, ו'רבע' מכך לא היה בו כדי לפרנס אפילו בדוחק. עוללים שאלו לחם ואין".

"פעם נתבשרתי **שהרה"ק ר' מיכלי מזלאטשוב זי"ע** מגיע לעירנו, ומסתמא יבוא לבקרני, החילוטי לחפש איזה 'כיבוד' אגיש אל השלחן בבואו, אולם, חוץ מ'לחם ישן נושן' לא היה בביתי מאומה. בלית ברירה שאלתי משכנים לחם וחמאה וביצים וחלב לכבוד האורח".

"אלו הן רק דוגמאות אחדות מה'דחקות' שהיתה מנת חלקי בתחלת דרכי".

המשך הרה"ק מאפטא זי"ע לספר:

"כשהייתי מסתופף בצל הקודש בליזענסק ב'ירח האיתנים', היה דרכנו שלא לשוב הביתה בטרם יקרא לנו הרבי ליטול ברכת פרידה, וגלל כן היה יוצא הרבה פעמים שהיינו מתעכבים בשיבתנו בליזענסק עד חנוכה, כי רק אז נקראנו אל הרבי". "פעם כבר קרא לי הרבי בעיצומו של חול המועד סוכות, והעניק לי ברכת פרידה. אנכי לא רציתי כבר לנסוע הביתה, כי נכספה נפשי להישאר בצל הקודש עד אחר שמחת תורה, אולם, מאחר שהרבי אמר, לא שאלתי שאלות, ויצאתי לחפש דרך חזרה הביתה".

"בעמדי ברחוב מצאתי 'בעל עגלה' אחד מקאלבסוב, והלה הבטיח לי שיבוא לקחתני הביתה במשך היום, אולם, המתנתי יום אחד, והלה לא הגיע. בבוקר יום המחר מצאתי שני חסידים - תושבי עירי קאלבסוב - שכבר רצו לשוב הביתה, ורצו לצרפני אליהם, אך אני ניסיתי לדבר על לבם שישארו לטעום מעץ החיים עד אחר החג, אולם, לא הצלחתי, וביום השלישי יצאנו לדרכנו הביתה".

"הגעתי לקאלבסוב בליל הושענא רבה, ופניתי תיכף לבית-המדרש לאמירת התיקון, ורק בבוקר לאחר התפילה הלכתי לביתי. הגעתי הביתה תשוש ומורעב, כי זה שלשת ימים לא בא דבר-מאכל לפי, ולפליאתי ראיתי בסוכה שלחן ערוך עם כל מיני מטעמים, ואכלתי לשובע נפשי".

"הרבנית גערה בי על שהגעתי בלי הודעה מוקדמת, וספרתי לה את דבר המעשה, ואז סיפרה לי, שראש הקהל דמתא היה אמור לערוך ביום אתמול 'ברית' לבנו, וברגע האחרון נאלצו לדחות את הברית, ולא ידע הראש-הקהל אנה יכנסו כל המטעמים שהכין לסעודה, ואז הגיע 'בעל עגלה' שחזר מליזענסק (הוא 'בעל עגלה' שהציע את עצמו להסיעו הביתה ביום הראשון, ובסוף לא הגיע), ואמר לראש הקהל: 'הרב דמתא עומד לשוב הביתה בימים הקרובים, ומסתמא יגיע ממש בערב החג, ולא יהא לו מאומה בביתו, ולכן נכון וראוי לשלוח אליו את מטעמי הברית', ואכן כך עשה".

הפטיר הרה"ק מאפטא זי"ע את סיפורו לבנו: "איני יודע מדוע הקדים הרבי לשלחני הביתה כבר בעיצומו של חג, אבל המציאות היא, שמאותו 'הושענא רבה' ואילך נפתחו עבורי שערי שפע, ובביתי היתה הרווחה".

(ה' ניסן תשכ"ט)

דרכו בקודש היתה ללמוד בכל ליל שישי עם חסידיו שיעור במדרש, וסדר השיעור היה, שבתחלה היה מקריא קטע מתוך המדרש, ולאחר מכן היה מספר איזה מעשה, ולאחר מכן היה אומר: "מסתמא ה'עולם' כבר עייף מאד", והיה מחלק יי"ש, ובוה תם השיעור.

העיד **הרה"ק מראפשיץ זי"ע**, שהמעשה היה תמיד 'פירוש' למדרש שהקריא קודם לכן, אלא שהשומעים לא העלו בדעתם שיש שייכות בין הדברים, ולא העמיקו להבין 'סוד' הדבר.

(ה' ניסן תשכ"ט)

פעם הגיע רב אחד אל הרה"ק מאפטא זי"ע והתלונן בפניו על בני-עירו שאינם מעניקים לו את הכבוד הראוי לו, אמר לו הרה"ק מאפטא זי"ע: "כבוד?! - כבוד נקרא להישירף ולהיצלות עבור הבורא יתברך שמו".

ואמרו בזה בדרך צחות, שלכן נהוג 'לצלות כבוד', כדי לרמוז על ענין זה שה'כבד' [ד] האמיתי הוא להיצלות למען כבוד שמו יתברך.

(שיחת קודש - ר"ח אלול תשנ"ט)

מקובל ומסופר, **שהרה"ק מאפטא זי"ע** אמר: "ברי לי, שלאחר פטירתי לא אכנס לגן עדן עד שיעלה בידי לפעול לאלתר עבור הגאולה השלימה".

ואכן בעלותו למעלה נשאר לעמוד בפתחו של גן-עדן, ולא רצה להכנס, אלא שבאותה תקופה עלו הרבה צדיקים לגנוי מרומים, והרחיבו את הג'ן עדן, ומתוך כך יצא, שגם השטח מחוץ לפתח הג'ן עדן הפך לג'ן עדן, וכך יצא שכבר היה **ממילא** בפנים, מבלי להיכנס פנימה...

(כ' אייר תשס"ב)

מחשבת קדש

ערוך: טבילה במקוה

מתעלים למי גשמים' על ידי החיבור וההשקה עם מי גשמים.

ג. פעם ראה אחד הצדיקים כמה שקצים גויים קטנים משחקים ליד הנהר שנקפא מרוב כפור, וחקקו צורת שתי וערב על הקרח.

אמר הצדיק למקורביו: "נהר הוא מקור הטהרה, ואעפ"כ כשהוא במצב של 'קרירות' ניתן להפכו ל'שתי וערב' רח"ל, וכמו כן בדידן, ישראל קדושים הם, ואעפ"כ אם הם במצב של 'קרירות' בעבודת הש"ת, אז ח"ו הקרירות עלולה להפך אותם מהאי גיסא לאידך גיסא.

לכן חשוב ביותר שכל תפילה וכל מצוה וכל ענין בעבודת הבורא ייעשו בחמימות ובהתלהבות ובלהט אש קודש.

(יום א' פר' וישלח תשל"ו; כ"ב תמוז תשל"ט)

במקוה אנו רואים כמה נקודות נפלאות שיש בהן כדי ללמדנו בדרכי עבודת הש"ת:

א. על האדם הטובל להכניס את כל גופו במים כדי להטהר, ולצורך כניסת כל גופו במים הוא מוכרח להתכופף, ומכאן נלמד **שהכפיפה וההכנעה היא סוד הטהרה והמירוק**.
ב. גם כשכל המקוה הוא 'מים שאובים', אם יש לו זיקה מסויימת - אפילו רק בגניעה ו'השקה' - למי גשמים, הרי כל-כולו נחשב כמקוה כשר לטהר טמאים ולהוסיף תוספת טהרה בטהורים.

ומכאן שכאשר אנשים פשוטים מחוברים ב'השקה' (אפילו בגניעה בעלמא) לצדיקים וליראי ה', עצם החיבור פועל בקרבם שינוי למעליותא, כמו שהמים שאובים

שיחת קודש

בעניניא דיומא

כשתלמיד לומד בישיבה, אז מה טוב חלקו וחבלו, אולם, עדיין אין הוכחה בכך כי הוא אכן "בן תורה" במהותו, כי יתכן שהוא לומד מחמת אילוצים שונים, מאימת המשגיח או מחמת אי-נעימות מהחברים, וכדו'.

ברם, כשהוא יוצא מהישיבה לימי בין הזמנים, וחוזר למקומו - לביתו, אז הוא המבחן האמיתי על מהותו, כי אם בשבתו בביתו הוא הוגה בתלמודו ומתנהג כדבעי, אות הוא, כי הוא אכן "בן תורה" ו"בן עליה" במהותו, אבל אם בשבתו בביתו הוא חי חיי הפקר, והוא זונח את תלמודו, אזי הוא מוכיח בכך שמהותו האמיתית אינה כפי מה שנראה לעינים בישיבה.

כפי שפירשו בעלי המוסר במשנה (אבות פ"ב מ"ד): "**אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו**", כי כשחברך אינו במקומו - בביתו, אי-אפשר לדעת את מצבו באמת, כי יתכן והוא מושפע מסיבות חיצוניות, אבל כשתגיע "למקומו", בהיותו בביתו בימי בין-הזמנים וכדומה, אז תוכל לבחון את מצבו ומעמדו האמיתי.

(כ' אדר תשמ"ב)

זרע שמשון
רבי שמשון היים
ב"ר נחמן מיכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שמיא ועיניכם תראנה בנים
ובני בנים כשתילי זיתים סביב
לשולחנכם, חממים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו מזרעכם וכו',
בני חיי ומזוני טבי.

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית מוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ, וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם כל הימים

לב העברי
רבי עקיבא יוסף
ב"ר יהואל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ב, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבישו בי תומכיי.

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית מוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ, וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם כל הימים

מלליצי יין עשיר

אתוון דאורייתא
רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגעשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית מוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ, וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם כל הימים

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

זייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

צדקת הצדיק
רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינובויץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית מוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ, וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם כל הימים

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב, און ר' יחזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס ז"ע

ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר. במדרש (ויק"ר א:טו): כל תלמיד חכם שאין בו דעת נבילה טובה הימנו, תדע לך שכן שהרי משה אדון הנביאים ואבי החכמים וכו', ולא נכנס לפניו עד שקרא לו שנאמר 'ויקרא אל משה'. ויש להבין איך אפשר שיהיה תלמיד חכם ולא יהיה בו דעת. ונראה הביאור עפ"י מה שעולה מדברי המהרש"א (סנהדרין צב:). ש'דעת' האמור, הכוונה שהיות ומכיר שהכל בא מהשגחה עליונה, יש לו דעת לבקש רחמים מהש"ת שיתן לו מה שצריך, ע"ש. ולפ"ז מתבאר הטעם שגיננו חז"ל את התלמיד חכם שאין בו דעת, שאין לו דעת לבקש רחמים מהש"ת, והיינו שהיות שתלמיד חכם יודע התורה ויודע כחו של הקב"ה, אי אפשר שלא יכיר שהכל בא מהשגחה עליונה, וא"כ מדוע אין לו דעת לבקש רחמים, בודאי הטעם משום שהוא סומך על זכותו חכמתו ותורתו ובטוח שהקב"ה יעשה עמו כל מה שצריך אף בלא בקשת רחמים, ומפני מחשבתו זו אין לו דעת לבקש רחמים על צרכיו, ועל כן אמר שנבילה טובה הימנו. ונלמד ממשה שאף שהיה לו כל כך הרבה זכויות, עם כל זה לא נכנס עד שקראו הקב"ה ולא סמך על זכויותיו, היפך מחשבתו של זה התלמיד חכם שאין בו דעת הסובר שבזכותו הקב"ה יעשה עמו טובה בלא בקשת רחמים. (זרע שמשון אות ב').

ושחט את בן הבקר לפני ה' והקריבו את בן הבקר לפני ה' והקריבו בני אהרן הכהנים. בגמרא (ברכות לא:): אמר ר' אלעזר, שמואל מורה הלכה בפני רבו היה, אמר עלי קראו כהן שיבוא וישחוט וכו'. אמר להם שמואל, למה לכם לחזר אחר כהן שישחוט, הלא שחיטה בזר כשירה. שהרי לא כתיב 'ושחט הכהן', כתיב 'והקריבו הכהנים', מקבלה ואילך מצות כהונה, מכאן לשחיטה שכשרה בזר. אמר לו עלי, אכן צודקים דבריך, אולם מורה הלכה בפני רבו

מליצי יושר מול מגיד פשע זייט מנדב פאר "מליצי יושר" 732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

סגולה פאר ערליכע קינדער

סגולת אריה"ק כהדרת הרה"צ מ'מארא זצ"ל

אריינברענגען יראת חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

וואס טוהט מכן דורות ישרים:

- א ת"ח יירש וואס טוהט עס שוין אסאך יארן צו העלפן אידן, וועט עס טוהן פאר אייער ישועה פרייוואט, בנאמנות, קאנפידענשעל.
- יעדע נאמען איז א באזונדערע שטיין, באזונדערע עבודה און תפילות פאר א לענגערע צייט, אלעס ווערט געטוהן מיט גרויס איבערגעגעבענקייט, מיט כוונה, במתינות, אזוי האט עס די ריכטיגע כח.
- משרייבט די גאנצע נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שיעות, די שטיין בלייבט אין דעם אויווען פאר 2 וואכען.
- מ'זאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין, ביי די ריכטיגע צייטען.

דוקא איך דעם מהבלינדע אפן פון מכן דורות ישרים ווערט מען ווי עס ווערט מקוים די ווערטער פון אריה"ק אויפן האר. יעדע הלכה (אריינברענגען דין הארץ צו אריינשטיין), שיתקף לבו לשמים טובה (ס'טוישט די גאנצע מענטש), ורחמי כלאים (וועסט ערן וואונדער), מקנען עס געבען פון מענער.

פאר פרטים רופט-טקסט מכן דורות ישרים
dorosyesharim@gmail.com 917-635-3883

צופרידענע עלטערען פון מכן דורות ישרים זאגן:

מיין קינד איז געווארען א אנדערע מענטש. ער לערענט מוסר, ער וויל ענדיגען א מסכתא

מיין זוהן בעהט מיך זינען מיין אויך 5 מינוט פאר סוף זמן קריאת שמע

מיין יצחק האט ארויפגעלייגט א פילטער

איך האב נישט געהאט קיין מנוחה פארדעם, נישט וויסענדיג וואס מיין בחור טוהט

כהאב אינגעהויבען ערן הצלחה מיט מייער קינדער נאכען מנדב זיין פאר מיין חברים קינד

יקריב את עצמו היינו ע"י התשובה שעשה יתקן עצמו שלא יחשב בעל מום, ואז יהיה 'לרצונו לפני ה'.

ואם זבח שלמים קרבנו אם מן הבקר הוא מקריב אם זכר אם נקבה תמים יקריבנו לפני ה'. יש לעמוד על הלשון כתיב [כלשון הרגיל בכל מקום] 'זכר או נקבה'. ויש לומר לפי שהבקר מזכיר עון חטא העגל, שנאמר 'וימירו את כבודם בתבנית שור', משמע שהיה דמות זכר, וא"כ היה עולה על הדעת דנקבה מרוצה טפי, [כי השור הזכר הוא קטיגור, ואין קטיגור נעשה סניגור], ולזה בא לומר דשויים הם. משא"כ בצאן, אין הפרש בין זכר לנקבה, שכבר פירשו מעבודה זרה של מזל טלה, [שהיו המצרים עובדים אותו, ונמצא שאין שום עדיפות בצאן נקבה על הזכר, ולכן בבקר נקט הכתוב 'אם זכר אם נקבה', ולא 'זכר או נקבה', דאיתי לומר שהזכר הרי הוא כשר להקרבה כנקבה, וליכא שום עדיפות בנקבה על הזכר, משא"כ בצאן דליכא למיטעי בהכי, נקט הכתוב לשון הרגיל בכל מקום 'זכר או נקבה'].

לע"נ הגה"צ ר' יהודה זרחיה מרדכי לייב חיים ב"ר שפטיה סגל זצ"ל יא"צ ט' אדר המקור לחיוב קריאת מגילה. במגילה (דף יד.) ילפינן חיוב מקרא מגילה מק"ו, מה מעבדות לחירות אמרינן שירה, ממיתה לחיים לא כל שכן. ופירש"י דאמרו שירה על הים ביציאת מצרים. והקשה בטורי אבן על פירש"י, וז"ל: קשה לי טובא, חזא דשירה זו לא הוקבע חובה לדורות, אלא לשעה בשעת הנס לחוד אמרוהו. ועוד נס שעל הים לאו מעבדות לחירות לחוד היה, אלא ממות לחיים נמי כדכתיב 'המבלי אין קברים במצרים לקחתנו למות' וכו', ולי נראה דה"פ 'מה מעבדות לחירות אמרינן שירה', היינו הלל דאמרינן ביום

א' דפסח שהוא יום יצ"מ, עכ"ל. וכתב האבני נזר (או"ח סימן תקי"ז אות ט"ו) וז"ל: בירושלמי (מגילה ז.) יליף חיוב מקרא מגילה מ'כתוב זאת זכרון בספר'. אבל בגמרא (מגילה יד.) למדו מק"ו, מה מעבדות לחירות אמרינן שירה, ממיתה לחיים לא כל שכן. ולפי לימוד זה, הוא רק מדרבנן, שאין זה ק"ו גמור שיהיה מחויב, בין לפרש"י שאמרו שירה על הים, הנה גם שם לא היה עליהם חובה, ועוד אינו ק"ו גמור וכמו שכתב הטורי אבן שם. וגם לפירוש הטורי אבן שהוא ההלל שאומרים ביו"ט ראשון של פסח, הלא זה מתקנת נביאים, א"כ אינו מדאורייתא.

אך לדעתי יש להשוות גמרא דידן עם הירושלמי, דהנה קשה על גמרא דידן למה קראה על פה לא יצא, דיו לבא מן הדין להיות כנידון, כמו ביציאת מצרים שאמרו שירה ואמרו הלל בעל פה. והנה על טעם הירושלמי מדכתיב 'כתוב זאת זכרון', הגם שלא נזכר רק הכתיבה, צריך לומר דסבירא לי' כמו גמ' דידן (מגילה יח.) דאמרו בהא דקראה על פה לא יצא מנלן, אתיא זכירה זכירה, כתיב הכא 'והימים האלה נזכרים', וכתבי התם 'כתוב זאת זכרון בספר', מה הלן בספר אף כאן בספר. ופריך ממאי דהאי זכרון קריאה הוא, דילמא עיון בעלמא, לא ס"ד דתני זכור

אתה, וכל המורה הלכה בפני רבו, חייב מיתה. באה חנה וצווחה לפניו וכו'. אמר לה על, תתני לי רשות להעניש אותו ואתפלל לפני הקב"ה שיתן לך בן נוסף צדיק יותר ממנו. אמרה לו חנה, 'אל הנער הזה התפללתי'.

והקשו המפרשים מה היתה כוונת חנה בתשובתה לעלי הכהן 'אל הנער הזה התפללתי', וכי מפני שהתפללה עבורו צריך עלי למחול לו על מה שחטא. ויש לבאר תשובת חנה 'אל הנער הזה התפללתי', עפ"י מה שמצינו במדרש (שוח"ט שמואל ג') שקודם שנולד שמואל, היתה בת קול מכרזת ואומרת שעתיד נער אחד להיוולד ושמו 'שמואל' ויהיה נביא לה', והיו כל הנשים נותנות לבניהם הנולדים להם את השם 'שמואל', ואח"כ כשראו שאינו צדיק ונביא, היו אומרות אין זה אותו שמואל הנביא שעליו יצא בת קול, ע"ש.

ולכן דקדקה חנה לומר לעלי 'אל הנער הזה התפללתי', היינו שאכן זה הנער שמואל שציפיתי לו שיוולד אחר ששמעתי את הבת קול, והתפללתי שיהיה זה בני, והוא שאול לה', שהוא הנער שעליו אמרו שיהיה נביא לה', וממילא ראוי לך למחול לו ולתלות שמה שדיבר לא היה מעצמו, אלא רוח ה' דיבר בו. (זרע שמשון אות ד.)

לע"נ צארטל בת טיבא וואזנר ע"ה יא"צ ו' אדר **אם עולה קרבנו מן הבקר זכר תמים יקריבנו אל פתח אהל מועד יקריב אותו לרצונו לפני ה'.** תיבות 'קריב אותו' מיותר. ויראה הטעם שעולה הוא 'זכר', לפי שעולה מכפרת על חייבי עשה, וידוע דרמ"ח עשין כנגד רמ"ח איברים

שבאדם, לכן מצוות עשה בחינת 'דכורא', כי בנקבה יש רנ"ב איברים, ואינם מכוונים נגד העשין, לכן כמה מצוות שפטורות הנשים כמו מצוות עשה שהזמן גרמא. [דכיון שאין הן מכוונות כנגד מצוות עשה, לכן פטורות הן מכמה וכמה מצוות עשה]. וכבר אמרו (זבחים ז:) דעולה דורון הוא, דאי עביד תשובה, הרי אם עבר על מצות עשה ושב לא זז משם עד שמוחלין לו, ואי לא עביד תשובה, א"כ 'זבח רשעים תועבה', אלא שמע מינה דורון הוא. ובזה מובן כי אחר שעבר על מצוות עשה, פגם באבר הנשמה, בנשמת אדם, לכן מביא עולה 'זכר תמים', לעומת שפגם בעשה שהוא בחינת 'דכורא'.

ולזה חזר ושנה 'יקריב אותו לרצונו', רצה לומר שיעשה תשובה [וזה 'לרצונו'], ויהיה הוא ראוי להקריב לפני ה', כי אם פגם בעשה,

ופגם באבר ונעשה בעל מום, [אז יש לתקן הפגם ע"י התשובה כדי שלא יחשב בעל מום], וזה ירמוז 'זכר תמים יקריבנו', שכמו שהוא נעשה תמים בתיקון האבר, שהעשה שפגם הוא לעומת אותו אבר, כמו כן יהיה הקרבן 'זכר תמים', וזהו ששנה 'יקריב אותו'

הופיע
בך זבך במדרת
הידושי רבינו חיים הלוי
על הדימוס
עם מורשת הגר"ח
בך שני

להשיג בכל תנויות הספרים המוכרות
התע העשית
בא"י: ספריית - אחים גיטלי • ביר"ל: עם הספר - לעווין
מכון מורשת הגר"ח • moresheshagrach@gmail.com

הרה"ק בעל אוהב ישראל מאפסא ז"ע אמר:

כל מי שידליק נר לעילוי נשמתו - ר' אברהם יהושע העשיל ב"ר שמואל - אעשה לו טובה. (אוצר ישראל).

תולדות האבני נזר זי"ע

התלאות בעיר נאשעלסק הולידו את הרצון אצלו לעזוב את העיר, אמנם החסידים הציעו שיוותר על הרבנות, כי כל המריבות וההלשנות היו על רקע הרבנות, והם ימלאו כל צרכיו בהרחבה, אבל האבני נזר לא הסכים לקבל כסף מחסידים, ונאבק על המשכת פרנסתו מן הרבנות. בשיא הרדיפות נתפנה כס הרבנות בסוכצוב עם פטירת הרה"ג מוה"ר אלעזר הכהן זצ"ל, כשהגיעה הידיעה על פטירתו של מוה"ר אלעזר הכהן זצ"ל, אמר האבני נזר 'עצט מיינט מען מיך' (-עכשיו מתכוונים אלי), ומיד אח"כ אנשי סוכצוב נתנו עיניהם בהאבני נזר, ושלחו אליו משלחת נכבדי העיר עם כתב רבנות, האבני נזר התנה הרבנות בקשר לבית דירה בשבילו, דרצה דוקא בית מסוים, ורכישת הבית נתעכבה, ולכן נשאר לפי שעה בעיר נאשעלסק

מספרים שהרבי ר' בונם זצלה"ה מפרשיסחה עבר פעם בסוכצוב בנסיעותיו על פני עיירות כפולין, והציעו לו את הרבנות, והרבי ר' בונם אמר שאם יקנו בשבילו את הבית הזה הוא יסכים לכך, אבל בעל הבית לא יהודי לא רצה למכור את הבית בשום אופן. (מראה הדשא)

קשורים בשורש בחינת כתר עליון ונקראו אז 'בני בכורי ישראל', ומ"מ יכול עמלק להזדווג להם.

ואמר 'אשר קרן בדרך', היינו 'בדרך' שהלכו לקבל תורה מסיני, ומ"מ לא נתבייש להזדווג לכם אף שהיה דרך מקרה אשר לא יאומן כי יסופר, ובללמלד שיזהר האדם מפיתויי היצה"ר, ולא יסמוך על גדולתו וקדושתו ופרישותו, וכחא דתנן 'אל תאמין בעצמך עד יום מותך', שאז בודאי נשלמו באמת, וכמו שנאמר 'כי הולך האדם', שכל ימי האדם הוא בחינת הולך להתברר במדתו שהוא בית עולמו המיוחד לו עד יום מותו שאז נשלם שלא יוכל לקלקל עוד, ואין לו עסק עוד בזה העולם, ואז נת, ועל דרך שאמר משה רבינו 'לא אוכל עוד לצאת ולבוא'. ועל זה בא המצוה לזכור מה שהיה נח לעמלק להזדווג להם 'בדרך' שיצאו ממצרים, שכולל כל הרע בבחינת סור מרע, ו'בדרך' שהלכו לקבל התורה בחינת עשה טוב, ולהיות האדם אף כשהוא במעלה עליונה בקדושה וטהרה, מ"מ יהיה נזהר מפיתויי היצה"ר עמלק יצרא בישא. ועל שם זה נקרא 'עם ילק' שפרח כילק מארבע

מאות פרסה, רומז אף למי שמרוחק מקליפתו עד התכלית ומנוגב מכל חמדה ותאוה ומרוחק מהם כשיעור ארבע מאות פרסה מדת כל הארץ מכל מקום פורח כילק.

ועוד נקרא 'עמלק', על שם שבא ללוק דמן של ישראל ככלב, והוא מה שנאמר 'ויזנב בך כל הנחשלים', וזה שבט דן שפלטו הענק, ולהם הכניס היאוש מלשוב בתשובה, ועיד"ז פיתה אותם, על דרך שאמר 'אחר' (חגיגה טו). 'הואיל ואיטריד ההוא גברא מההוא עלמא ליפוק ליתנהי בהאי עלמא',

וזה דרך היצה"ר כשרואה שהאדם נכשל באיזה עוון בעצתו ובפיתויו, אח"כ משליכו ביאוש לומר מה יועיל לך תשובתך אחר כי גדול עוונך עד לשמים, והואיל ואיטריד ההוא גברא מעולם הבא ליפוק ליתנהי בהאי עלמא, ועל שם זה נקרא 'עמלק' 'עם לק' שבא ללוק דמן של ישראל ככלב שבא למצוץ שארית דמם וחיותם עד תכליתו.

ובא המצוה 'תמחה את זכר עמלק' על שני הענינים, והיינו שאף הגדול במעלה וקדושה יתירה, לא יסמוך על קדושתו ויזהר מפיתויי היצה"ר. ואף מי שנכשל ח"ו מה, לא יתייאש מן התשובה וישבו אל ה' וירחמהו.

לע"נ הג"ר צבי מתתיהו סימן טוב ב"ר ישכר זצ"ל י"א צ"י אדר

אדם כי יקריב מכם קרבן לה' יש לפרש הכוונה בהקדם מה שפירש העוללות אפרים מה שאמרו 'אתם קרויים אדם, ואין האומות העולם קרויים אדם', דענין דיבוק חברים לאהוב את חברו כנפשו ממש אינו בנמצא רק באומה הישראלית, ולא בשאר אומות שחלק לבם זה מזה, ועל כן ישראל נקראו 'אדם' שהם בבחינת 'גוי אחד', כי האומה בכללה כאיש אחד, וזהו אתם קרויים 'אדם', ואין האומות העולם קרויים 'אדם', עכ"ד. והנה אמרו חז"ל 'לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום', כי השלום והאחדות הם משפיעים שפע ברכה לעולם. והנה תכלית הקרבן הוא 'לקרב' לב ישראל לאביהם בשמים, ולגורם שפע וברכה לעולם. אמנם כל זה לא יתכן רק כשישראל הם באחדות ובשלום, שזה הוא כלי המחזיק ברכה. וזה

בפה וכו', ע"כ. הרי דלפי האמת האי זכרון בפה, ומזה למדו קריאת המגילה בפה מתוך הספר כדכתיב 'זכרון בספר'. אך דקשה טובא, דא"כ לא הי' צריך לקרות רק מה שרצה המן לעשות, כמו בזכירת עמלק שאין חיוב לזכור רק מה שעשה, ויוצאין בפרשת זכור שלא נזכר שם הנצחון שנצחו ישראל, רק מה שעשה לעורר איבתו. ונראה דלזה צריך טעם הק"ו לומר שירה על הנס, [ונמצא דצריכין גם טעם של הגמ' דידן].

וזה לא קשיא דא"כ לא יהיה צריך לקרות מתוך המגילה רק מה שרצה לעשות, והנס יקרא על פה. דזה ודאי אינו ראוי לחלק המגילה קצתו בכתב וקצתו על פה, על כן תקנו אנשי כנסת הגדולה לקרותה כולה מתוך המגילה, ועל כן הקילו בהשמיט סופר אותיות או פסוקים וקראם על פה, דודאי אף בקריאה מתוך הכתב ישאר כדי לצאת ידי חובת זכירה במה שרצה המן לעשות.

לע"נ הג"ר יהודה ב"ר מאיר זקס זצ"ל י"א צ"י אדר

זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך וגו' אשר קרן בדרך וגו'. צריך להבין מה שנאמר 'בדרך' שתי פעמים, גם מהו ענין הזכירה. אך הענין על פי מה שאמרו (תנחומא תצא ט') מהו 'עמלק', 'עם ילק' - פרח כזוחל (דתרגום של 'ילק' הוא 'זוחל', וזה מין ארבה, דעמלק פרח ובא על ישראל כמו הארבה). 'עמלק' שבא 'ללוק' ולמצוץ דמן של ישראל ככלב.

והנה מה שאמרו שקרא עמלק שפרח כילק, הוא כמו שאמרו שם דארבע מאות פרסה פסע עמלק ובא לעשות מלחמה עם ישראל וכו', ויש לומר המכוון שמרמז על הקליפה דעמלק היינו יצרא בישא, והוא מה שמצינו (קידושין פא). בר' מאיר שהיה יכול היצה"ר לבוא ולהסית לר' מאיר בדבר עבירה, אף שהיה מאיר עיני חכמים בהלכה. וכן מייתי שם בר' עקיבא שהיה מתלוצץ בעוברי עבירה, ורצה ג"כ היצה"ר להכשילו, ואמר אי לאו דמכרזי ברקיעא הזהו בר' עקיבא ותורתו וכו', ואף שר' עקיבא היה שורש תורה שבעל פה, מ"מ לא היה מתבייש היצה"ר להסיתו לדבר עבירה אי לאו שנשמרו מלמעלה. ועל זה רומז 'אשר קרן בדרך', שהיה כענין מקרה, דבר אשר לא יעלה על לב, כיון שהיו מתלוצצים בעוברי עבירה, בודאי היו רחוקים מענין זה מאד ומאד, ומ"מ לא נתבייש היצה"ר לכונוס להם לפתות. וכן מצינו (קידושין פא:) בר' מאיר שאמר הזהרו בי מפני בתי, אף שמותר היחוד עמה, ונראה דזה היה אחד מעשה הנ"ל, דמקודם היה מתלוצץ בעוברי עבירה. וכן זה התלמיד שילגלג על ר' טרפון, מסתמא היה רחוק מענין תאוה, ומ"מ אמרו לא היו ימים מועטים עד שנכשל אותו תלמיד בחמותו.

ועל זה מרמז מה שנאמר 'עמלק יושב בארץ הנגב', שפירש בזה"ק הא יצרא בישא וכו', והיינו שיושב בארץ הנגב ומרמז שנכנס אף ללב קדוש כזה שמנוגב מכל חמדה ותאוה, על דרך שדרשו (תמורה טז). 'ארץ הנגב נתתני', בית שמנוגב מכל טובה וכו' אדם שאין בו אלא תורה בלבד. ועל זה נאמר 'זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתכם ממצרים', והיינו אחר שיצאו מכל עשר כתרין דמסאבותא בעשר מכות שכנגדם נגוף למצרים ורפוא לישראל, ונכנסו בעשר קדושות עשר ספירות וזכו במכת בכורות להיות

מוסרי הג"ד אלחנן יוסף הרצמאן זצ"ל

'מבטיח אני להעושים לטובת נשמתו' אלחנן יוסף בן שמואל וצפורה, להתפלל בעדם שיהיה נפקד בכל מה שצריך במהרה דין'

בכל אדם יש בו מדות ונטיות טובות, וגם רעות, וההשפעה החיצונית שהאדם מזדמן עמה, היא כמו מחט מגנטית למשוך ולהוציא מכח אל הפועל את הנטיות הפנימיות שבו, נפגש הוא עם אנשים טובים וחברים טובים, הם מוציאים ממנו ומביאים לידי קיום את הטוב שבקרבו, ואם הוא מתחבר לרעים הדבר להיפך חלילה. והרי זה חסד עליון שעושים עם אדם כשעוזרים לו להוציא אל הפועל רק את הטובות הגנוזות והנטועות בקרבו, וכשהיצה"ר מסית לעשות דוקא את ההיפך להעליב בשני ללעוג לו ולעורר הנטיות הרעות הטבועות בקרבו, אז דוקא להגביר את הנטיות הטובות להיטיב גם לו וגם לאחרים. האדם הוא העולם, והעולם הוא האדם, ועל כן כשאדם רואה רק את הטוב של השני ואין מחפש בו חסרון, סימן הדבר שהעולם הוא שלו, ובשלו אין אדם מוצא כל חסרון, רק בין שני אנשים יכולה להיות מחלוקת ולא באדם אחד.

וכל דבריו צ"ע, הדרש ד'ונקדשתי בתוך בני ישראל' דיינו עשרה, עיקרו הוא לענין קידוש ה' דבעינן עשרה, וממילא שמעינן מינה נמי למילי דקדושה דרבנן כקדיש וקדושה דניבעי ג"כ עשרה מדרבנן, אבל איך אפשר שיהי' צירוף עשרה הצריך לקדיש וקדושה דאורייתא, אם כל חיוב אמירת קדיש וקדושה אין לו עיקר מה"ת כלל. וגם מה שכתב דקריאת התורה הוא דאורייתא, אינו מובן, דמה"ת היא רק מצות ת"ת ילמוד מה שילמוד בין ביחידי בין ברבים, וקריאת התורה בעשרה הכל רק מתקנות משה ונביאים ועזרא, מלבד פרשת זכור ופרה וכו', אבל קריאת התורה סתם, ודאי לאו דאורייתא.

ומה שהביא ראה מברכת התורה

אינו מובן כלל, דברכת התורה היא על ת"ת, ומצות ת"ת ודאי הא דאורייתא היא, ומצוה מפורשת וחביבה מכל המצוות, ואין צריך לראיה מן הברכה, אבל מה ראה מברכת התורה לקריאת התורה, סוף דבר כל דבריו תמוהים אצלי מאוד.

ונזכרתי דבירושלמי (פ"ז ברכות ה"א): 'מה שאר כל המצוות טעונות ברכה אף זו טעונה ברכה', ע"ש במפרשים דפירשו דחיוב ברכת התורה מה"ת היא רק בקריאה בתורה ברבים, משא"כ ברכת התורה דיחיד הלומד היא רק בתורת ברכת מצוה כשאר כל המצוות דטעונות ברכה מדרבנן, והלימוד מקרא על ברכת התורה הוא רק על קריאת התורה ברבים, ע"ש. וא"כ לפי הירושלמי תתכן שפיר ראיית התשב"ץ, דאם חייבה תורה ברכה אל הקריאה ברבים, כ"ש דגוף הקריאה היא מחויבת מה"ת. ואולם שיטת הבבלי אינה כירושלמי הנ"ל, וגם לירושלמי אין הראיה מוכרחת, דחייבא דקרא הוא רק שאם יקראו ברבים יברכו, אבל אין ראיה מזה עדיין שגוף הקריאה ברבים הוא חיוב, וצ"ע. (גליוני הש"ס ברכות שם).

שאמר הכתוב 'אדם' כי יקריב מכם, היינו אם תהיו בבחינת 'אדם' בשלום ובאחדות, אז תפעל הקרבן פעולתה בעולם לגרום שפע וברכה רבה.

לכות מ.ב. ה.פ. לעשירות והצלחה בכל מעש"י

ולא ירא אלקים. צ"ב איך לומר על עמלק שאינו ירא אלקים, וכי איזה אומה יראה מאלקים. אך הענין, כי גם היצה"ר הוא מלאך ועושה שליחות ה' להסית כדי שיקבלו שכר על כבישת היצה"ר, אך יש לו יראה מאלקים, לכן יש גבול [עד כמה הוא מסית האדם לעבור על עבירות]. אך להכריח להכשיל את האדם שלא ברצונו היפך הבחירה, זה בכלל מורד במלכות שמים, וזה עמלק שעליו נאמר 'ולא ירא אלקים', על כן מלחמה לה' בו מדר דור למחותו.

כל חמנחה אשר תקריבו לה' לא תעשה חמץ כי כל שאור וכל דבש וגו' קרבן ראשית תקריבו אותם לה'. יש לרמז כי כשהאדם עושה דבר להש"ת, לא יעשה בשביל כבוד וגאון, שהוא בחינת 'חמץ' מתנשא למלך, וגם לא משום צד הנאה הן שכר ממון וכו' שהוא בחינת 'דבש', כי אם בלתי לה' לבדו. אך כבר כתבו רבותינו הקדושים כי כמה פעמים אינו ביד האדם, דבאמת בתחילה היה

כוונתו להתפלל לה', אבל כיון שעומד בציבור ומתפלל, בא היצה"ר לבלבלו ואומר לו: 'העולם יאמרו כמה צדיק אתה'. וכן בתורה, היצה"ר מבלבלו ואומר לו: העולם יאמרו כמה חריף הוא הדרוש שדרשת'. והתקנה לזה, שטרם שיעשה דבר, ימסור מודעה להש"ת שרוצה רק לעשות נתת רוח ליוצרו, ואם אח"כ באים מחשבות, אז לא יגרום ההרהור לבטל מעשה ח"ו, כי גלוי וידוע לפניו שגם ביחיד היה עושה כן, וזה עיקר 'קרבן, ד'ראשית תקריבו אותו לה'.

לע"נ הג"ד נח צבי קלפוס ב"ר נתן זצ"ל יא"צ י"ב אדר

חיוב קריאת התורה וקריאת פרשת זכור. אמרו בברכות (דף כא:): אין היחיד אומר קדושה שנאמר 'ונקדשתי בתוך בני ישראל', כל דבר שבקדושה לא יהא פחות מעשרה. והנה בשו"ת תשב"ץ (ח"ב סי' קס"ג) יש דברים תמוהים, שכתב לענין נשבע שלא לעבור לפני התיבה, דאין השבועה חלה, משום דהוי כנשבע לבטל את המצוה, וז"ל: נראה שהוא מ"ע מה"ת לעבור לפני התיבה, שהרי לעבור לפני התיבה הוא כדי להוציא הרבים ידי חובתן בדברים שבקדושה ובקריאת התורה, ושתייהן מה"ת, שהרי בדברים שבקדושה אמרו שאין היחיד אומר קדושה שנאמר ונקדשתי, ודין קריאת התורה מ"ע מה"ת היא, וא"צ זה לפני, שאפי' ברכת התורה לפני היא מה"ת וכו', וכיון שלעבור לפני התיבה יש בו מצוה מה"ת להוציא הרבים בדברים שבקדושה ולקרות את התורה, א"כ הנשבע שלא לעבור לפני התיבה, הרי הוא כנשבע שלא לעשות סוכה וכו' עכ"ל.

ספר מנחה חדשה להרה"ק רבי ברוך פנחס מסקאליע זי"ע

שכתב בהקדמת הספר בזה"ל:

ואקוה לה', מי שיחזיק ספר זה בביתו ובפרט מי שילמוד בו, כי זכות של תיבת "בראשית ברא" יגן עליו שיהיה לו רפואה לכל אבריו, כי "ברא" לשון רפואה. וזכות אבותי הקדושים יגן עלינו ועל כל ישראל, שירפא לכל גופינו ויסלח לכל עונינו, וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידינו.

בראשית נ"ל בעז"ה, דהנה איתא בהקדמת ספר הזוהר הקדוש דף ד' (ע"א), וז"ל: ומלת מ"י רומז לחמשים שערי בינה, ואית בה יו"ד אות קדמאה דשמא קדישא. ומלת מ"ה רומז למנינא דשמא קדישא [יו"ד ה"א וא"ו ה"א], ואית ביה אות תניינא דשמא קדישא הוי', כד"א 'אשרי העם שככה לו וגו' (תהלים קמד טו), 'תולה ארץ על בלי מ"ה' (איוב כז). וכדין אתקיימי תרין עלמין, ביו"ד עלמא דאתי, ובה"א עלמא דא, כלומר במ"י ברא עולם הבא, ובמ"ה ברא עולם הזה, ודין הוא רמז עילא ותתא, עכ"ל.

זה שמרומז בתיבת **בראשית** - אות תניינא של מילוי אות בית הוא י, אות תניינא דמילוי אות ריש הוא י, אות תניינא של מילוי אות אלף הוא ל, בגמט' מ"י. אות תניינא של מילוי אות שין הוא י, אות תניינא של מילוי אות יוד הוא ו, אות תניינא של מילוי אות תיו הוא י, גמטריא כ"ו מספרו של הוי', והוי' במילוי, כזה: יו"ד ה"א וא"ו ה"א, בגמט' מ"ה. ובהם "ברא אלקים את השמים ואת הארץ", וכדין אתקיימו תרין עלמין. במ"י ברא עולם הבא, ע"כ מרומז מ"י מקודם, בג' אותיות ראשונות. ובמ"ה ברא עולם הזה, ע"כ מרומז בג' אותיות שניות, והבן.

לע"נ הג"ד יחיאל זאב ב"ר יעקב צבי בלומנשטיין זצ"ל יא"צ י"ג אדר

ויבא עמלק וילחם עם ישראל ברפידים, ויאמר משה אל יהושע בחר לנו אנשים וצא הלחם בעמלק וגו', ויאמר ה' אל משה כתב זאת זכרון בספר ושם באזני יהושע כי מחה אמחה את זכר עמלק מתחת השמים וגו', מלחמה לה' בעמלק מדר דר. יש להבין מה ראה משה להטמין את עצמו במלחמת עמלק ולשלוח את יהושע במקומו, ולא נמצא בתורה שנצטוו על זה מפי ה', ואין לומר שלא היה לו כח, דהלא מצינו ארבעים שנה אחר זה נלחם עם סיחון ועוג הענקים המפילים אימה על כל העולם, ומצינו דמשה רבינו לבדו הרג את עוג. ויש לומר דמשה רבינו לחם בתחילה בשרשם של סיחון ועוג, וכשהשפלים ממילא נפלו גם סיחון ועוג הגשמיים לפניו, וכן מבואר ברז"ל (תנחומא דברים ד') עה"פ 'אל תירא אותו', דנטל הקב"ה שרו של עוג וכפתו לפני משה רבינו. וידוע דשרו של עמלק הוא הס"מ, והוא יצה"ר ומלאך המות, ולא עלה עדיין ברצונו יתברך לבטלו עד ביאת משיח צדקנו, ואז ואתא הקב"ה

הגליון בארץ ישראל נחנוד ע"י הרב חיים מאיר בן עלקא שליט"א זכות הצדיקים מליצי יושר יעמוד לו ולמשפחתו ולכל יו"ח להתברר בכל מילי דמיטב

בשורה טובה

שוב יצא לאור הספר המנוקש ביותר
חלת לחם על הלכות חלה - ברכת הבית על טכסת חלה
במהדורה מפורטת בתכלית ההידור והיופי

אפשר להשיג הספר בתוויות הספרים הטובות
הפצה ראשית: עם הספר - ר' בנימין לעווין
הדפיס יצחק מימניק שלי"א 0000-322-347

והקשו התוס' שם וז"ל: הא אמרינן 'לפי שיצא
אשם מצורע לידון בדבר החדש בבהן יד ובבהן רגל,
יכול לא יהא טעון מתן דמים ואימורים לגבי מזבח,
תלמוד לומר כחטאת כאשם הוא לכהן, מה חטאת
טעונה וכו'. אם כן נימא מה חטאת טעונה סמיכה
ומתן דמים ואימורים לגבי מזבח, אף אשם'.
ויש לומר שבסמיכה כתוב בהדיא בקרא 'וסמך ידו
על ראש העולה ונרצה לו **לכפר** עליו', מה שלא
כתוב כן בזריקת הדם ובהקטרת האימורים, הרי
משמע שעיקר הסמיכה היא משום כפרה, ולפיכך
בכור מעשר ופסח דלאו בני הרצאה נינהו, אין בהם
סמיכה (ע' זבחים כט:), ולפיכך אשם מצורע נמי
כיון דלאו בר הרצאה הוא, ואינו בא אלא להכשיר,
אין בו סמיכה מדאורייתא, שעיקרה משום כפרה
ככתוב מפורש בקרא, ועל הכתוב בקרא מפורש -
דלא שייך באשם, לא חל ההיקש 'כחטאת כאשם'.

הלוא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי מדי ופרט. בשביל מה מספרת לנו המגילה את זה, האם

הלך משהו לחפש שם את הסיפורים? אלא המגילה בא לומר: אל תחשוב
שהמסופר כאן היא היסטוריה בעלמא, לא כן הוא - 'אסתור ברוח הקודש
נאמרה' - כל הכתוב כאן הוא תורה וצריכה לימוד. אם ברצונך לקרוא סיפורי
ההיסטוריה, לך וחפש בספרי דברי הימים למלכי מדי ופרט.

לע"ה הג"ר יוסף אדלר ב"ר אברהם מסורדא י"ב י"ב אדר

תפילה בציבור. תפילה בציבור יכול לעזור לאדם בכל דבר, כמו צדיק הדור
בתפילתו, משום דהוה כמו שהקריב התמידין שנקרבים בכל יום, והקב"ה
אומר 'פדאוני לי ולבני מבין אומות עולם'. ולכן האדם המתפלל בציבור בזמן
זה, הקב"ה מוכרח לקבל תפילותיו כמו שהמתפלל צדיק הדור.
ובזה מובן חומר האיסור לדבר בעת התפילה, שאז הוא פוגם בעצמות
התפילה, ולכן יש מאד לזהר בזה, שבה פוגם שלא תתקבל תפילותיו ח"ו,
והתפילה בציבור חשובה מאד אפילו שמתפללים במהירות. ולפעמים
הציבור מתפלל באריכות, וגם אז מחוייב לדחוק כל אחד ואחד להתפלל
דוקא בציבור ולא ביחידות, ואז יבוא למדרגות גדולות, ותפילותיו עולות
לשמים כמו צדיק הדור כנ"ל. ובזה אנחנו יכולים להבין מה שמבואר בצוואת
הריב"ש ש"ז"ל, שמה שזכה שנתגלו אליו הדברים העליונים וכו', הוא רק משום
שהיה מתפלל תמיד בכוונה גדולה, ומשם זכה למעלה עליונה. וגם מבואר
שבתפילה צריכים לילך ממדרגה למדרגה, שלא יפסיד כל כחו בתחילת

אמרות טהורות להג"ר בנימין ב"ר לוי חדאד זצ"ל מג'רבה
כתב בהקדמת ספרו, וז"ל:

"והני מברך בברכה המשולשת בני חיי ומזוני לכל הלומד בספרי זה אפילו
פעם אחת בשבוע, ברך ה' חילו להיות מוצלח בנכסיו בזכות הרבנים
הנזכרים פה, יאריך ימים ושנים ביראת ה', וכל ימיו יהיה דשן ורענן וינצל
מכל צרה וצוקה, אמן כן יהי רצון".

פרשת הקרבנות. אמרו חז"ל (ויקרא רבה טו:ד) 'כיון ששמעו ישראל
פרשת הקרבנות נתיראו, אמר להם משה עסקו בתורה ואין אתם
מתיירים'. אפשר לומר לפי מה שאמרו חז"ל 'ביותר צריך הכתוב לרז
במקום שיש חסרון כס, ולכן כששמעו פרשת הקרבנות נתיראו מצד
חסרון כס, שצריכים להקריב כמה קרבנות על כל דבר פשע, ולזה אמר
להם משה 'עסקו בתורה ואין אתם מתיירים', שהש"ת ישלח ברכה
במעשה ידיכם ע"י עסק התורה, וכמאמר הכתוב 'אורך ימים בימינה
ובשמאלה עושר וכבוד'.

ושחט למלאך המות, וכיון שלא נמחה
עדיין שרו שבשמים, נשאר ג"כ עמלק
הגשמי שתחת השמים, ולכן לא היה
שייכות מלחמה זו למשה רבינו, שהלא
דרכו הוא ללחום תחילה בהשר להפילו.
אך אעפ"כ יהושע כתלמיד נאמן, קיים
פקודת רבו בלי שום שאלה למה זה הוא
מונע את עצמו מהמלחמה, ורק מנגד מעל
גבי הגבעה יתפלל עליהם, ואף השליך נפשו
מנגד להלחם בעמלק. מ"מ בלבו היה לו
הרהורי רברים שלא הבין הטעם, על כן
אמר לו הקב"ה למשה רבינו להרגיע דעת
תלמידו הנאמן, 'ושים באזני יהושע' סוד
וטעם הדבר, 'כי מחה אמחה את זכר עמלק'
כשיבוא זמן שעליו ניבא הנביא זכריה 'ואת
רוח הטומאה אעביר מן הארץ' היינו שרו
של עמלק הס"מ וכל הקליפות כת דיליה,
אז ג"כ ימחה העמלק הגשמי שמתחת
השמים, אבל עכשיו 'מלחמה לה' בעמלק
מדר דר', היינו כל זמן שהיציאה"ר יש לו שומעים ובני ישראל הנהנים מתאוותיו
הגשמיים, מתגרה בהם ג"כ עמלק הארצי והגשמי.

לזכות פ.ב.ע.י להצלה בכ"ע

וסמך ידו על ראש העולה ונרצה לו לכפר עליו. אמרו בזבחים (דף לג.)
'סמיכת אשם מצורע לאו דאורייתא', ופירש"י: שאינו בכלל אשמות, שהרי
אינו בא אלא להכשיר. וכן הוא בת"כ (פרשת מצורע פ"ג) 'הואיל ואשם בא
להכשיר'.

תולדות בעל החזון יחזקאל זי"ע

את מרן זצ"ל ראינו גם במצבים הקשים ביותר, אלא שדוקא באותם
ימים סחופים, ניתן היה לחוש בעליל כי מרן זצ"ל ניצב מוצק כברזל,
וכי מתוך ים הסבל העמוק, היתה לו למשיבת נפש התורה
הקדושה.
כשהרבנית זצ"ל חלתה אנושות, חשך עליו עולמו של מרן זצ"ל,
אך גם בשעות הקשות ההן, כשזרם הדמעות לא פסק מעיניו, היה
מוחו צלול ולבו זך ונקי לעסוק בתורה לחדש בה חדשים ולשקוע
בעולם שכולו קרבת ה' ואהבתו, התורה היתה נשמת אפיו,
שממנה שאב מלא הווייתו להשיב נפשו ולהחיות אח רוחו, דוקא
באותה תקופה מרה, ראו מקורביו בעליל את יכולתו של מרן זצ"ל
להתעלות אל מעבר למציאותו החיצונית, ואת תוספת הלימוד
והעמל שהשקיע במאמץ להתגבר על מצבו
בתקופות מרות שהשרו רוח נכאים על כל מקורביו ומכיריו, ניכר
היה כי היסורים שזעזעו את סביבותיו, לא יסרוהו באותה מדה
שיסרוהו ענוי הנפש על שנבצר ממנו לעסוק בתורה כראוי. גם
בתופת הסיבירית לא קשתה עליו עבודת הפרך כשם שנצטער על
קוצר יכולתו לעבוד את ה' כיאות. את חומרת המצבים בהם היה
נתון, לא מדד במונחים של סבל, אלא במושגים של חשש ממיעוט
ידיעת התורה והשגת הבורא ית' בכל הזדמנות ובכל מצב.

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גליון מליצי יושר

וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די **פלאצקע גאון** - ווארשא, **אבני נזר** - סוכאטשוב, **צדקת הצדיק** - לובלין,
לקוט סופר - פאקש, **לב העברי** - הר הזיתים, **ר' יוסף ענגיל** - ויען, **בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול** - הר המנוחות
אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקה בלייבט מקח"!

732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

תולדות הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע

הגה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע נולד בשנת תקפ"ג בעיר קרייזבורג שבארץ קורלנד לאביו הגאון רבי יעקב הכהן רבינוביץ זצוק"ל רבה ואב"ד של העיר, בשנת תקפ"ג בכ"ג בשבט, ובשנת תר"ס בט' באלול נח עמוד האש בעיר לובלין. מקור גידולו ויניקתו של הגה"ק רבי צדוק ליטאי מובהק היה, בן למשפחת מתנגדים, משפחת של רבנים שמתוכה השתרגו גאוניה ורבניה של ערי ליטא.

נתפרסם כ'עילוי מקריניק' עוד בטל ימיו בשחר ילדותו, גדולי עולם בתוכם הגאון רבי יצחק אלחנן ספקטור מקאוונא זצוק"ל באו להשתעשע עם העילוי הצעיר בתורתו ובחריפות שכלו. בגיל שנה כפי עדות הגה"ק רבי צדוק בעצמו, בירך על כל יניקותיו ברכת שהכל, בגיל שנתים התפלל כל התפילות מתוך הסידור בטרם גשתו לאכול סעודותיו, בגיל שלוש וחצי הגיל בו מתחילים הפעוטות בדרך כלל לצפצף באותיות האלפא בית, כבר למד גמרא ותוס', בגיל שמונה סיים לראשונה את הש"ס.

בגיל שש כבר נתפרסם בשם ה'עילוי מקריניק', בגיל זה נתייתם מאביו זצוק"ל, ועבר לעיר קריניק שלידי ביליסטוק תחת חסותו של דודו הגאון רבי יוסף הכהן רבינוביץ בעל הכפות זהב רבה ואב"ד של העיר.

גם ביתמותו ובעניו לא פסק פומיה מגירסא, לא פעם עמד הילד בחוץ בלילה נוכח אור הלבנה ולומד עד אור הבוקר ללא הפסק, פשוט לא היה לילד היתום אפילו נר להאיר את חשכת הלילה. יש אשר שתיים עשרה שעות רצופות למד הוא בצינת הלילה, בו בזמן אשר קיבתו הומה עליו, כי לא היה לו לשבור את רעבונו. ואם בילדותו כך, בזקנותו על אחת כמה וכמה.

התפילה, רק יתחיל במתון, ובאמצע התפילה ידבק בדביקות גדולה, ואז יהיה יכול לומר אפילו במרוצה התיבות של התפילה, אע"פ שבתחילת התפילה אינו יכול להתפלל בדביקות, מ"מ יאמר התבות בכוונה גדולה, ויחזק את עצמו מעט מעט, עד שיעזור לו הש"ת להתפלל בדבקות גדולה.

סוף דבר: יש ב' אופני תפילה, (א) תפילה בציבור. (ב) תפילה ביחיד, ונפ"מ תפילה בציבור זהו תפילה המתקבלת בשמים כמו המתפלל היה צדיק הדור, ומתקנים עולמות עליונים, בתפלה בציבור אפילו אנשים פשוטים גם תפילתם מתקבלת, ולא בודקין אם הם ראוי להתקבל תפלתם, וזהו הדין המיוחד של תפילה בציבור. ואילו תפילת יחיד, זה החיוב של כל אחד להתפלל ג' תפלות בכל יום ויום, ואם לא התפלל אז יש לו עבירה שעבר על מצות תפילה, ואם עשה תשובה לפני התפילה והתפלל ביחיד, אז התפילה מתקבלת ביותר, ואם צדיק מתפלל ביחידות, שיש לו טירחא וסיבה מיוחדת לא להתפלל בציבור, אז גם תפלותיו מתקבלות בשמים. (ש"ת ח"ד סי' י"ג).

פנים יפות' לבעל הפלא"ה

בעל הפלא"ה בהקדמה לספרו כתב, וז"ל:

'כל המעיין ועוסק בספרי, יתברך מקל עיילאה, בברכת ה' הרחבה והמלאה, וינצל מכל עמל ותלאה'

מכל אשר יעשה לאשמה בה. יש לפרש לפי מה שכתב רש"י (ויקרא ה:כג): וז"ל: כי יחטא ואשם, כשיכיר בעצמו לשוב בתשובה, ולדעת ולהתודות כי חטא ואשם, עכ"ל. והיינו דהכפרה היא לפי ערך התשובה, שאם הוא מתחרט מאהבת ה', או עונות נעשה לו כזכיות, והיינו דאמר 'מכל אשר יעשה לאשמה בה', דהכפרה היא לפי ערך החרטה.

יש לפרש מה שאמר דוד המלך 'חטאות נעורי ופשעי אל תזכור כחסדך זכור לי אתה למען טובך ה', דהיינו ה' יודע מחשבות אם אין התשובה מאהבה כראוי לפני הקב"ה אל יזכרהו, אבל אם התשובה מקובלת ומרוצה לפני הקב"ה, אזי חסד ה' הוא שיזכור את החטא ויעשה לו כזכיות, וכמו שכתב (זכריה ג:א) 'והשטן עומד על ימינו לשטנו', דמה שאמר 'על ימינו', היינו ע"ד הכתוב 'כי מימיני בל אמוטי', והיינו לזכותו, שכיון שעשה תשובה השטן נהפך לזכות.

דרוש מהרה"ק רבי עקיבא יוסף שלזינגר זי"ע

שכתב על הלומד דרוש זה

'מסוגל להמשיך עליו זכות מטתו שלימה של יעקב אבינו זיע"א'

[אות ו!]: ולפ"ז יש לפרש את דברי זה"ק (וישב דף קפב): שהקשה דאיך עברו השבטים והיו אוכלין אבר מן החי דאסור לבני נח. ותירץ 'אלא יוסף הוה קאמר, ועל דא אתענש' (-יוסף היה אומר כן מדעתו, ולכן נענש). והוא פלא, דחלילה שיאמר יוסף שקר, (ע"ש בנצוצי אורות). אבל לפי הנ"ל מיושב, כי הם לשיטתם שדינם כבני ישראל, לא עברו, אלא יוסף לשיטתו קאמר שעברו, שסבר שדינם כבני נח לחומרא, והיה חולק על הרבים, ולכן נענש.

ונראה שזה הטעם שבא לנסיון של פוטיפרע, דאלמלי בדין ישראל, היא היתה מותרת לו, דאין אישות לנכרי (ע' תוס' ע"ז ל"ו), אלא חשב חומרת ב"נ עליו כשיטתו. [דכיון שהיה חולק על הרבים והיינו השבטים, והיה סובר שדינו כב"נ, לכן בא לנסיון של פוטיפרע, שהנסיון היה רק לפי שיטתו של יוסף].

ובזה אפשר לפרש מה שאמר יעקב אבינו 'הצילני נא מיד אחי מיד עשו', פי' שלא יהיה עשו נחשב כאח (ע' ט"ז או"ח תקצ"א סק"ג), דע"י שתרי"ג מצות שמירת א"כ בטל אחוה, כמו גר שנתגייר שהוא כקטן שנולד, שאל"כ ח"ו 'פן יבא והכני אם על בני' מצד ב' אחיות, דעיקר הטעם דאין זה ב' אחיות, הוא מצד גר שנתגייר כקטן שנולד דמי כנ"ל.

ועד"ז יש לפרש מה שאמר יוסף 'ואתם חשבתם עלי רעה, אלקים חשבה לטובה, להחיות עם רב', פי' לשיטתם שהם כבני ישראל לגמרי, א"כ אין מחשבה רעה מצטרף למעשה, משא"כ בב"נ שנידון על המחשבה (ע' תוס' קדושין לט:). ולכן אמר דלפי שיטתם הם נקיים. [גם רמז 'להחיות עם רב', דזרע יוסף נקרא 'עם רב' (יהושע י"ז), וע' בערבי נחל דרוש שה"ג א'].

ולפי הנ"ל מובן מה שאמר חז"ל שיעקב אבינו היה לו סימן על עוה"ב שלו אם לא ימות אחד מבניו, כי הוא היה נבוך בענין ב' אחיות אם עבר על איסור, ועשה בו סימן כי ממזר אינו חי, לכן אם כולם בחיים, סימן הוא לו שלא עבר. וזה שאמר 'אמותה הפעם אחרי ראותי את פניך כי עודך חי', ופירשו חז"ל: סבור היית למוות שתי מיתות, בעוה"ז ובעוה"ב, עכשיו שעודך חי לא אמות אלא פעם אחת'. דבזה שיוסף חי היה לו הוכחה כי מיטתו שלימה, דאמרו ביבמות (דף ע"ח), דממזר אינו ידוע לא חי, וממזר ידוע חי עד ג' דרי, וא"כ כשחיים איכא הוכחה על כשרותם, ולכן בראות גם 'בני שלשים יולדו על ברכי יוסף', א"כ הוכחה בצדו דמטתו שלימה, דהא בין ידוע ובין לא ידוע, עד תלתא דרא חי, טפי לא. וזה שאמר 'ויאמר ישראל ארות פניך לא פללתי, והנה הראה אלקים אותי גם את זרעך', הרי ג' דורות שלך אם הראני אלקים, וזה 'גם את זרעך', א"כ יש לי עדות כי מיטתי שלימה. [המשך בשבוע הבא].

פרשת ויקרא- פורים

הדלקת נרות
5:24
הקריאת
6:32
השירה
7:08

כשעם ישראל באחדות כל אויבנו מנוצחים

אנו נמצאים לקראת פורים, אסתר אמרה למרדכי לך כנוס את כל היהודים היינו תאחד את כולם זה סוד הצלחתו של עם ישראל, הצלחתו של המן לגזור את הגזירה להשמיד להרוג ולאבד ב"מ היא בגלל דבר אחד והוא חוסר אחדות בעם ישראל כפי שאמר המן ישנו עם אחד מפורז ומפורד – עם ישראל מפורדים אין בניהם אחדות לומר המן לאחשוורוש זהו השעה לגזור עליהן גזירה והיא תצליח אפילו המן ידע את הסוד הזה ואכן הגזירה הצליחה

וכנגד מה שגרם לעם ישראל את הגזירה והיא חוסר אחדות עם אחד מפורז ומפורד, אמרה אסתר למרדכי כשביקש מרדכי ממנה להתחנן על עם ישראל אצל המלך, לך כנוס את כל היהודים היינו תחבר בניהם, תכנוס אותם שיהיו אגודה אחת ואם יהיה כן ההצלחה מובטחת ואכן אסתר הצליחה כשיש אחדות והו סוד ההצלחה

ראיתי מבארים את הפסוק "ישנו עם אחד מפורז ומפורד" מה הפירוש מפורז ומפורד וראיתי שמסבירים שבדרך כלל קבוצה של אנשים המשתייכים לעדה, לקבוצה מסוימת בתוך מקום אחד יש בניהם באופן טבעי אחדות ואילו כאן למרות שהיהודים היו בתוך גויים הם לא היו מאוחדים ביניהם וזהו פירוש הכפילות מפורז ומפורד ולבסוף עם ישראל לאחר גזרת המן היו מאד מאוחדים לכן כתוב וקבל היהודים קבל לשון יחיד ולא וקבלו היהודים וכן נח מאויביהם והרוג בשונאיהם לשון יחיד ולא לשון רבים שהייתה לאחר הגזירה אחדות גמורה ובזכות האחדות המופלאה נצחו את המן ולכן אמרה לאחר גזרת המן לפני מפתו לך כנוס את כל היהודים דהיינו שיהיה ביניהם אחדות וכך נצליח להרוג את המן

כתב המהר"ל בספר נצח ישראל פרק כה אמרו בספרי (במדבר ו, כה) רבי אלעזר הקפר אומר, **גדול השלום שאפילו עובדין עבודה זרה אמר הקדוש ברוך הוא אין השטן נוגע בהם**, שנאמר (ר' הושע ד, יז) "חבור אפרים עצבים הנח לוי". אבל משנחלקו מה נאמר (הושע י, ב) "חלק לבם עתה יאשמו הוא יערוף מזבוחותם ישדור מצבותם". הא לך גדול השלום ושנאו המחלוקת, עד כאן בספרי. **ואתה בן אדם, פקח עיניך והבן הדברים האלו מאד, על השלום הזה אשר אמרו 'אין השטן נוגע בהם'. כי השטן, אשר יש לו כח על ההעדר וההפסד, אין נוגע בהם. וזה מפני כי השלום הוא מסולק מן ההעדר, מצד השלימות אשר בו. לכן כאשר יש כח אומה שלימה בלתי מחולקת, אין השטן נוגע בהם ושולט עליהם, לסבת השלימות אשר בהם. אבל כאשר חלק לבם, ונחשבו חלק בלבד, וכל חלק הוא חסר, "עתה יאשמו" על ידי השטן. ודבר זה בפרט בישראל, כי הם בעצמם עם אחד אומה שלימה, שאין זה בשאר אומות. ומאחר שהם אומה יחידה שלימה, עכ"ל**

ולכן דורו של אחאב היו יוצאים למלחמה ומנוצחים אף על פי שהיו עובדי עבודה זרה כיון שהיה בניהם אחדות עובדיה הנביא החביא מאה נביאים כולם ידעו ולא סיפרו למלך אחאב לעומת זאת דורו של שאול היו מפסדים במלחמה אף שהיו צדיקים כיון שלא הייתה אחדות וזהו שכתוב "חלק ליבם עתה יאשמו" היינו שאם ליבם חלוק היינו אין בניהם אחדות מיד אני מאשים אותם אפילו שהם שומרי תורה ומצוות

כותב פלא יועץ שזה היה הטעם שלא עשה הקדוש ברוך הוא כליה בדור הפלגה לעומת דור המבול שהרגו כולו למעט נח ובניו לפי שהיו באחדות. וזוהי כוונת הפסוק (בראשית לכולם)". ועתה כיון שהם באחדות לא יבצר מהם כל אשר יזמו לעשות, שאין מדת הדין יכולה לשלוט בהם. לכן הבה נרדה ונבלה שם שפתם (שם ז) שלא ישמעו איש שפת רעהו, כדי שיכנס מחלוקת ביניהם ויהא מקום למדת הדין לשלוט בהם:

ולכן תיקן מרדכי משלוח מנות איש לרעהו כיון שהגורם לגזרת המן הרע שתקבל בשמים היא חוסר האחדות שהיה בעם ישראל לכן תיקן משלוח מנות הגורם המרבה אהבה ואחוה שלום ורעות וכל החוגג את פורים ועדין חסר לו במידת האחדות הוא מחטיא את עצם מטרת פורים וכן חייב איניש לבסומי וכי היין נכנס למוח ואזי המחיצות הקטנוניות יורדות ואז הוא רואה את חבירו באור חיובי ושוכח מכל המוחין דקטנות ולכן גם שמחים ומתחפשים ורוקדים ומטשטשים את הגבולות כיון שעל ידי השמחה אדם יותר סלחן יותר וממלא מתרבה האחדות בעולםצריך לדעת שכל פירוד מקורו בס"א משמש כחו מלחמת ששת ימים הכל היה רצף של ניסים כיון שהייתה אחדות נפלאה כתוצאה מהפחד של המלחמה העתידה שכבר "היריחו

אותה באור"י **אמר רב אליהו לופיאן זצ"ל כיון שיש אחדות הניצחון כבר בפנים ואכן היו ניסים גלויים**

להזהר ממחלוקת מאד מאד סיפר בנו של מרן הרב קנייבסקי: "אני מתבונן על אבי מורי זצוק"ל, כל ימי חייו היה בורח ומתרחק שלא תהיה שום מתיחות עם אף אחד ושלא תהיה שום מריבה עם אף אחד. תמיד דואג מרן רבינו גם אם מתעורר משהו חם קטן, מיד להשתק את הכל. תמיד כשכנסים לומר למרן הרב חיים קנייבסקי דבר מה וגם כאשר הרבנית ע"ה הייתה שואלת על דברים מסוימים של ויכוחים מה לעשות, מרן רבינו כסדר תמיד משתיק ואומר: "לא להתערב", ומיד מסדר הכל שלא יהיה שום רושם של מתיחות או מריבה חלילה. "רק לשתוק!". לפני עשרות רבות של שנים הייתה איזו רגישות בנושא מסוים שנגע לכבוד התורה. יהודי נכבד ונמרץ הגיע לרבינו שליט"א והפציר: "רבינו יתן לך רשות, אני יכול לטפל בזה ביד קשה וכל הסיפור מיד יסתיים". מרן רבינו הזדעק: "חלילה וחס! חלילה וחס! אתה לא תעשה מריבות בינינו, אתה לא תעשה שום דבר, רק לשתוק! רק לשתוק!...!"

שווייג שווייג שווייג! - לשתוק לשתוק לשתוק
באחת השנים כשהייתי אצל רבינו הגראי"ל שטיינמן זצוק"ל, נכנס יהודי ת"ח לשכנעו עד כמה חשוב לפרסם איזה דבר שיכול מאוד מאוד להועיל לכבוד התורה בכללות ולרבינו הגראי"ל בפרט, בנושא ציבורי מסוים. הלה הפציר ברבינו שוב ושוב וניסה כיוונים מכיוונים שונים. לאחר שרבינו התנגד לכך מספר פעמים, הרים לפתע את קולו ממרום גילו המופלג וזעק: "שווייג שווייג שווייג!" (לשתוק, לשתוק, לשתוק). זו המורשת שהנחילו ומנחילים לנו לדורות רבותינו זצוק"ל.

לאחר ההתקוממות ברוסיה בשנת תרס"ח, התכנסו "בראדקי" אנשי ההמון. מספר הגרתי"א זייטשיק זצ"ל בספרו "המאורות הגדולים" (עמ' שכ"ב) ויסדו "חברא קדישא" חדשה בנוסף לחברה הקיימת שעמדו בראשה "בעלי בתים", ועמדה להתפתח מזה מחלוקת גדולה. בשעת התפילה עלה ה"חפץ חיים" זצ"ל על הבימה ואמר: "אחים! לו היו נותנים לי אלפים רובל שאבוא לדרוש לא הייתי מסכים, אני זקנתי וכל שעה יקרה לי, ובכסף לא הייתי מוכר את זמני. אבל רואה אני הכרח לדרוש לפניכם. אני נמצא פה יותר מחמשים שנה והריני זוכר את כל היהודים שעמדו אתי בבית הכנסת, איפה הם כולם היום? נשאר מהם רק המצבות בבית הקברות. רבים מכס עדיין לא היו אז בין הנולדים, ורבים שהיו אז ילדים נמנים כעת עם הזקנים. הלואי שכולנו נאריך ימים, אבל סוף סוף הרי נבוא כולנו "לשם", ונהיה נאלצים למסור דין וחשבון על מה שעשינו כאן. ודעו לכם רבותי! ענין המחלוקת הוא דבר חמור מאד, שאף מי שמקיים"הרבה מצוות כאילו זורקין" לצרור נקוב. עצום מאד משובח שאם יראו שם "אימת הדין", יתפסו בכל קש כדי להנצל, ויאמרו שהיה בעירנו יהודי בשם ישראל מאיר שחשבו אותו לתלמיד חכם, והוא ראה הכל ושתק. ולכן אני מבקש מכם שלא תזכירו את שמו. יש לי חנילה שלי ואיני יודע איך אני אעבור את הדין, אי"כ איך אוכל לקבל עלי אחריות של אחרים.?" תוך כדי הדברים פרץ בבכי, וכל גופו החל לרעד מפחד. מתוך השפעה זו נרעש גם הקהל וקיבלו עליהם לבטל מיד החברה החדשה, והתקינו "תקנה" למשך שלוש שנים לא לקבל דמי קבורה ולעסוק בזה כראוי, בגמילות חסד של אמת. (לקח טוב ח"ד עמוד קפ"ט)

סיפר הרב לוגסי שליט"א על אביו שד"ר בְּחָצֵר עם פְּמָה שְׁכֵנִים, וּבְאֶחָד הַיָּמִים פָּרְצָה מַחְלָקָת בֵּין הַשְּׂכֵנִים בְּעִטְוֵי שֵׁל קֶלְקוּל שֶׁנִּגְרַם בְּחָצֵר, אֶבֶל בְּסֵף הַכֵּל לֹא הָיָה אֶלָּא סְתִימָה שֶׁל צְנוּרוֹת... וּתְקוּפַת זְמַן שֶׁל שְׁבוּעוֹת רַבּוֹת נִמְשָׁקָה מִפְּמָחֳלָקָת, וְכָל הַחָצֵר הִיָּתְהָה כְּמִרְקָחָה, כְּשֶׁכָּל אֶחָד מִטִּיֵּל אֶת הָאֲשׁוּמֹת עַל חֲבֵרוֹ. כְּמָה צָצַר וְעִגְמַת נִפְשׁוֹ, רְכִילוֹת, לְשׁוֹן הָרַע מִלְּאֹו אֶת אֲוִירָה שֶׁל אוֹתָהּ חָצַר נוֹשְׁנָת, עַד שֶׁהִגְיעוּ לַיְדֵי אֵיזָה הַסֵּדֵר וְהַזְמִינֵי לְבַעַל מְלֶאכֶה לְתַשֵּׁן אֶת הַנֶּזֶק. אוֹלָם גַּם בְּבֹאוֹ לֹא נִשְׁתַּוּ הַשְּׂכֵנִים בִּיְנֵיהֶם, עָקַב הַמִּחְרֵי שֶׁדָּרַשׁ עֲבוּר הַמְּלֶאכֶה, שֶׁהָיָה נִרְצָה מִגִּזְם בְּעִינֵי דַּרְי הַחָצֵר, וְשׁוֹב הַתְּחֹלְלָה הַמְּהוּמָה. אָבִי עִיָּה הִזְדַּרְז לְהִנָּסֵף שְׁלֹא יִגְדַּל שֶׁיֵּף לְשִׁטַּח הַקִּשְׁוֹר לְצִנּוֹר הָהָא. הוּא יָדַע, כִּי עֵתָה שׁוֹב יִתְגַּלֵּל הָרִיב, וְעַל הַחֹב נָצַב מוֹלֵו, כִּשְׁהוּא מִשְׁפִּיל בְּדָבָרִים עִם אוֹתוֹ בְּעַל מְלֶאכֶה וְאָמַר לוֹ: "אֵתָה טֵל אֶת הַכֶּסֶף מִהַשְּׂכֵנִים - וְאֵנִי אוֹסִיף לָךְ מִפִּיִּסִי אֶת הַעֲדָף, וְגַם מִדָּ לְמֶלְאכֶה... וְתִשְׁקַט הָאֶרֶץ... כְּדִי לִמְנוּעַ מַחְלוקַת יֵשׁ לוֹוֹתֵר

מסופר על הצדיק הירושלמי רבי אריה לוי זצ"ל ("איש צדיק היה", עמ' 78): פעם אחת, הוזמן רבי אריה לבית המשפט, לתביעה שיפרע שטר שהוא חתום עליו כערב. תמה הרב על כך, מאחר שלא היה זכור לו כלל שחתם על השטר הנזכר. הופיע הרב בבית המשפט ונזכר לדעת כי חתימתו זוייפה, ובעל החוב נצב מולו, כשהוא משפיל עיניו מרב בושה על מעשה הזיוף. כדי לא לביישו, הודה הרב שזוהי חתימתו שלו, ואך בקש מהשופט שיטיב עימו ויאפשר לו לפרוע השטר בתשלומים חדשיים. במשך שנים אחדות, שלם הרב מכיסו 28 ל"י לחדש [סכום גדול באותם הימים] על שטר שלא חתם עליו מעודו ובלבד שלא ילבין פני חבירו ברבים. (אשרי כנסת ישראל שאלו בניה), נלמד מרבי אריה לוי שהסכים לשלם ולוותר מכיסו הון עתק לאדם שפל ובלבד שלא לבייש יהודי קל וחומר שאדם צריך לוותר ולמנוע מחלוקת

אם אתה מכוון רק לשם שמים אתה יכול להכריע בפיקוח נפש רפואי

סיפר לי רבי זלמן לייב סיפור מאוד משעשע ומאוד חזק... יום אחד הוא בא לפני מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל, ואמר שיש לו שתי שאלות לשאול... "אני רוצה לשאול, אם ראש השיבה מאמין שזה נכון שמרן החזון איש זצ"ל היה קדוש וטהור והיה רואה מסוף העולם ועד סופו בכח קדושתו הרבה?..." ענה מרן הרב שטיינמן והשיב בחיבו. "אכן, אני מאמין!..." "הוסיף ר' זלמן לייב ושאל שאלה נוספת: "האם ראש השיבה מאמין שאני, זלמן לייב זילבר ממונסי שבארה"ב, אני אוהב לאכול פיצה עם הרבה גבינה צהובה וזה מאוד טעים ליי?..." ראש השיבה חיך והשיב שהוא לא היה חושד בו בכגון דא, אבל אם ר' זלמן לייב מעדיף כך על עצמו אולי יש דברים בגו... [הוא רצה לומר שאני יהודי פשוט ומכריע בלשאלתו בפיקוח נפש] עכשיו הגיע רבי זלמן לייב לשאלה השלישית והנוקבת כל כך: "מדי יום אני מקבל שאלות רבות כל כך בענייני רפואה, וצריך לעזור לאנשים להכריע לחיים ולמוות, איזה רופא לבחור, באיזה טיפול כדאי להתנסות, האם לבצע את הניתוח או לדחות אותו לפעם אחרת... "מה אני, ה'חזון איש"? את החזון איש יכלו לשאול שאלות כאלו והיה לו את הכח לענות. אבל אני סתם אדם פשוט, שלא מגיע לקצה הקרסול של מי שזכה להידבק בעפר רגליו של מרנא ה'חזון איש', איך אני יכול להשיב על שאלות כאלו? אולי אני שופך דמים חלילה, כשהתשובות שלי לפעמים מתבררות כלא מוצלחות רח"ל?..." ענה לו מרן הגראי"ל כך: "אם אתה מתכוון בתשובה שלך לשם שמים, לא לשם הנאה עצמית, לא בשביל כבוד או כסף או כל מטרה אחרת, אלא אך ורק לשם שמים, התשובה שאתה עונה לשואלים אותך מכוונת לאמת. יש לך שייטא דשמיא מיוחדת, ולכל מי שמכוון לשם שמים". [אומר הרב דסל: אהנו ואומרים כל יום ימות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום]. עצה שהיא לשם שמים, לשם ה', היא תקום, זאת העצה הנכונה]

העשיר הגדול יגמור כל ימיו כל יום ספר תהילים - שני גדולי הדור פסקו

זכאי בדיון לפני קרוב לשני עשורים, גילה רבי זלמן לייב ביום בהיר שהגושה כנגדו תביעה כלשהי. הוא עשה חשבון שמדובר במשהו די שולי, וגם אם יצא חייב בדיון, ההשלכות של המשפט הזה לא תהיינה גורליות במיוחד עבורו. ובכל זאת, אין אחד הרי לא רוצה להפסיד במשפט, ולכן הוא פנה לרבינו הגראי"ל שטיינמן זצ"ל כדי לבקש את ברכתו. בשונה מר' זלמן לייב עצמו, הרב שטיינמן דווקא התייחס לעניין בכובד ראש גדול מאוד, ולא נחה דעתו עד שהורה לנגיד האמריקאי לומר כל יום את כל ספר התהילים מתחילתו ועד סופו. הרב זילבר היה מאוד מופתע, אבל חזקה עליו מצוותו של ראש הישיבה, והוא אכן הקפיד לסיים כל יום את כל ספר התהילים. רק שמונה חודשים לאחר מכן הוא הבין כמה ראה הרב שטיינמן למרחוק. התברר פתאום שכל הנושא התחיל להסתעף, והתביעה הקטנה הלכה והתנפחה לממדים מפלצתיים. הסיפור הזה החל לאיים עליו בצורה רציני ואיים למוטט אותו כלכלית וגם נפשית. הוא המשיך באמירת התהילים וכעבור תקופה הסתיים המשפט כשהוא יוצא זך ונקי מכל אשמה, וידו על העליונה מכל הבחינות... הפלא ופלא. לאחר שהסתיים המשפט, שב ר' זלמן לייב אל הרב שטיינמן ואומר לו "עשיתי ככל אשר ציוויתני...". "ביה זכיתי בדיון ויצאתי כשידי על העליונה. יישר כח לראש הישיבה על הברכה ועל העצה המופלאה. אבל עכשיו, כשהמשפט הסתיים, האם אני יכול כבר להפסיק את אמירת התהילים דבר יום ביומו, זה נורא קשה לי, כי אני איש עסוק מאוד בעסקים ובגמילות חסדים, ואת מעט הזמן שיש לי אני רוצה להשקיע בלימוד ולא להעביר חלק משמעותי ממנו באמירת תהילים... ענה הרב שטיינמן ואמר לו: "עליך לסיים את כל התהילים לפחות פעם אחת בשבוע, ובנוסף תגיד כל יום את כל פרק ק"י בתהילים, מתחילתו ועד סופו". סגולה להצלחה עבורו כמה שנים. ר' זלמן לייב ייצג תביעה מטעמה של חברה עסקית, שנעשקה על ידי חברת מניות כלשהי, והגיעה לכדי פשיטת רגל של ממש. בבית המשפט נשמעו טענותיו ועשור ורשם, והנתבעים הבינו שאין להם מנוס אלא לנסות להגיע לפשרה. באו לר' זלמן לייב והציעו לו פשרה שבה החברה שהוא מייצג תקבל פיצוי גדול ומשמעותי מאוד ביחס למה שהוא ניזוק. ההצעה היתה טובה, ובכל זאת, ר' זלמן לייב זילבר חשב שהוא יכול לקבל פסק דין טוב יותר... פנה למרן הרב התורה מרן רבי חיים קנייבסקי זצ"ל, ושטח לפניו את הלבטים שלו. האם להסכים לפשרה שמציעה החברה, או להמשיך עם התביעה עד הסוף ואז הוא לוקח סיכון שהתביעה תיגדל ובמקביל הוא גם פותח אפשרות לכך שינצח, והחברה שהוא מייצג תזכה בסכום כפול ומכופל, כשכמובן הוא עצמו מקבל את חלקו המכובד מתוך סכום זה. שמע מרן הרב שטיינמן את הצדדים ופסק את פסקו: "ר' זלמן לייב גידי כל יום את כל ספר התהילים מתחילתו ועד סופו, ומשיך עם התביעה בלי להסכים לשום פשרה...". אין צורך לומר שההוראה של מרן הרב התורה אכן עשתה את שלה, רבי זלמן שב לומר את התהילים כל יום, וכעבור זמן זכה בתביעה בסכום עתק, פי שמונה בערך ממה שהוצע לו באותה הצעת פשרה. הרבה יותר ממה שהוא דמיין שיוכל לקבל עבור התביעה הזאת. ידידו מנוער של ר' זלמן לייב הוא המשפיע הגה"צ רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א. ר' זלמן לייב סיפר לו את הסיפור וגם הוסיף שהוא עדיין אומר את התהילים כל יום, למרות שזמנו דחוק מאוד וזה בא לו בקושי רב. ענה הרב צבי מאיר ואמר לו, אולי כדאי לחזור למרן הרב התורה, ולשאל אותו אם חייבים להמשיך באמירת התהילים, הרי לומר את כל ספר התהילים כל יום זה לא קל בכלל, ולא כל אדם מסוגל לכך. פנה למרן ושאל עד מתי עליו להמשיך עם אמירת התהילים נעה רבי חיים והשיב בפסקנות: "עד שיבוא אליהו...".

כל שיעשה שילוח הקן באותו קן בכולל להתברך בבן באותה שנה

שילוח הקן ביכולל 'סיפר רבינו ששנה אחת (שנת תש"כ) גילו 'קן ציפור' על פלורסנט שחמל עמדם הביכל החולל במקום גבוה, ורצו לקיים בו את מצות שילוח הקן. ומכיון שאם היונה חוזרת אל הקן אפשר להפקירה, ולשלח שוב, ולזכות עוד פעם בהמצוה, החליטו שכל פעם שהיונה תחזור אברך אחר יקיים את המצוה. ואכן כך עשו. והיונה חזרה שוב ארבע פעמים נוספות, ובסך הכל זכו חמשה אברכים לקיים את המצוה הזו, ובכל פעם אברך אחר זכה בהמצוה, ורבינו היה מונה את שמות האברכים, והיה מסיים שברבות השנה כולם ילדו בן זכר. ויהי לאות ! והינם: רבי יעקב פוזן, רבי פנחס קלמן, רבי דוב וייטרוב, רבינו, ורבי שאול קוסובסקי

בזכות גנטור לשבת תוועה

גנטורו הרה"ג אילן גוזל שליט"א מספר על יהודי יקר שדאג דאגה גדולה מכיוון שבנו בן העשרים ושמונה עדיין לא מצא את השידוך המתאים לו. היהודי התפלל ועשה את כל הסגולות שהוא מכיר, ובאחד הימים עץ שן חברו הטוב לנסוע לבני ברק כדי להתברך מפיו הקדוש של שר התורה רבי חיים קניבסקי זצ"ל. היהודי אמר: "כנראה אקבל את הברכה הידועה, 'בו"ה...' (ברכה והצלחה) אבל בכל זאת אעשה מאמץ ואסע לבני ברק שישלח למחרת הוא נסע לבני ברק, המתין מעט וכנס אל הקודש. היהודי אמר את הסיבה שבגינה הוא הגיע, ושר התורה בירך אותו: "בו"ה". היהודי ענה אמר, אך הרגיש שהוא צריך שיהיה יאמר לו עוד דבר מלבד "בו"ה". לאחר המתנה נוספת שוב נכנס היהודי אל הרב, והפעם הרב בירך פעמיים: "בו"ה, בו"ה". היהודי שאל: "הרב, מה אני יכול לקבל על עצמי כדי שהבן שלי ימצא את השידוך שלו?" שר התורה אמר: "גנטורו". היהודי אמר תודה ונסע לעבר ביתו. כשהוא דיבר עם רבו הוא סיפר מה אמר לו שר התורה, ורבו אמר שלפי דעת החזון איש אין להשתמש בשבת בחשמל המגיע מחברת החשמל, מכיוון שישנם יהודים העובדים בשבת בחברת החשמל, ולכן לפי החזון איש יש להשתמש בגנטור, וכך נוהג גם שר התורה רבי חיים קניבסקי. היהודי נבהל ושאל: "אז איך אנחנו משתמשים בחשמל"? והרב ענה: "בדור שלנו זכינו לגדול הדור, מרן פאר הדור רבינו עובדיה יוסף זצ"ל, שהתיר להשתמש בחשמל של חברת החשמל מכיוון שחולים רבים זקוקים לחשמל, ולכן כולם יכולים להשתמש בו". היהודי שמע את דברי רבו ואמר: "בשביל שהבן שלי ימצא את שידוכו, אני מוכן להחמיר על עצמי ולהשתמש בשבת רק בגנטור". "שבועיים לאחר מכן נסע היהודי עם רעייתו לשבת חתן בטבריה. הדרך עברה בנעימים, אך לפתע השתרך פקק תנועה ארוך מאוד שנוצר בעקבות תאונת דרכים. המכוניות לכיוון טבריה עמדו בפקק זמן ממושך, וככל שעבר הזמן כך גבר הלחץ מכיוון שהשבת בפתח. ברגע שנהגי המכוניות הבינו שאין דרך להגיע לטבריה בלי לחלל שבת, אחד מהנהגים החל לפעול ויצר קשר עם משפחות מהעיר יוקנעם שיארחו בביתן בשבת את המשפחות שנתקעו בפקק. היהודי היקר ואשתו מצאו את עצמם מתארחים בביתה של משפחה יקרה מהעיר יוקנעם. היהודי היקר, שכאמור קיבל על עצמו להשתמש רק בגנטור בשבת, לא ידע כיצד לנהוג. המארחים עשו ככל יכולתם כדי שהאורחים הלא צפויים יהיו שמחים. היהודי אמר למארחו שהוא נוהג לאכול אוכל קר בשבת. המארח המופתע שאל מדוע, והיהודי אמר: "כך אני נוהג. ואני שותה רק מים מהברז, ולא משקאות קרים מהמקרר". "המארח המופתע הבינו שיש סיבה נסתרת לבקשתו המורה של האורח, והמארחת שאלה את אשתו של היהודי: "אתם באמת אוכלים אוכל קר בשבת?" רעייתו של מידוענו ענתה בשלילה. לבסוף אמר היהודי למארחו שלא נעים לו כלל, אבל הוא קיבל על עצמו להשתמש בגנטור בשבת ולא להשתמש בחשמל אחר". רק שתדע, "אמר בעל הבית, "שאני חושב שאני האדם היחיד ביוקנעם שמתמשש בגנטור בשבת, ודווקא אותך ה' זימן להתארח בביתו!" השבת עברה בנעימים, והיהודי היקר סיפר את הסיבה שבגינה הוא קיבל על עצמו להשתמש בגנטור. המארחת אמרה שגם להם יש ילדה בת עשרים וארבע שעדיין לא מצאה את שידוכה, והדרך לשידוך בין השניים הייתה קצרה... בזכות ברכה אחת של שר התורה - "בו"ה", ומילה אחת - "גנטורו", נבנה עוד בית קדוש בארץ ישראל. ! [משכן שלה ותולדות פא]

הרב אמר למכור קודם את הדירה והדירה נמכרה מיד

אברך היתה לו דירה ישנה בנוה יעקב, ועמד רגע לפני סגירת חוזה על דירה חדשה יותר מרווחת ברמות, נסע למרן וביקש ברכה, אמר מרן: ברכה והצלחה, התערב הנכד ואמר למרן שמדובר באברך שמעוניין לרכוש דירה חדשה לפני שמכר את הראשונה, אז אמר מרן, "א"כ תמכור קודם ואח"כ תקנה", נתן אותו אברך בנכד מבט נוקב וסימן לו שהוא כבר רגע לפני חתימת חוזה ואינו יכול להמתין עוד! אמר הנכד למרן: "הוא כבר ממש לפני סגירת חוזה וזקוק לברכה שיוכל למכור במהירות את הדירה הקודמת שלא יפספס את הדירה הזאת". מרן סבר וקיבל ובירכו שזוכה למכור במהירות! ואני מהבית והתקשר תיכף למכור וסיפר לו את הפסק שקיבל, ענה לו המוכר: "אני מסכים לחכות לך יומיים! ובכך הלא יאומר קרה, תוך יום אחד הוא מצא קונה לדירה והספיק לסגור איתו חוזה עוד לפני החוזה ברמות

סגולה לבנים זכרים לעשות הבדלה על יין

אברך בא למרן הרב חיים ואמר לו שיש לו שלושה בנות והוא רוצה בנים אמר לו הרב חיים שיעשה הבדלה על יין ולא על מיץ ענבים אמר לו האברך אני עושה הבדלה על יין חשב רב חיים ואמר היין שלך מקולקל ואז הוא נזכר שהוא מוהל את היין במיץ ענבים הוא עשה הבדלה רק על יין ואז נולד בן אחרי שנה וכן וסיפר יהודי שהיה בלונדון שפגש חסיד שהיה אצל בבא סאלי ואמר לו שיש לו רק בנות אמר לו בבא סאלי שיעשה הבדלה על יין ולא מיץ ענבים הוא עשה כך ונולדו לו בנים וזוהי סגולה למי שיש לו רק בנות לזכות לבנים

הרב ידע שהבחור עומד לפניו

בחור שהכניס פתק עם כמה שמות לרפואה או לזיווג, ובסוף כתב את שמו ברוך מרדכי בן רבקה והצלחה בתוריש, מרן הביט בפתק ואמר בכל שם בו"ה, וכשהגיע לשם של הבחור הנ"ל הגביה את עיניו ואמר בחיך ובניגון (במנגינה הידועה של ברוך מרדכי היהודי)...: ברוך מרדכי בן רבקה בו"ה...! והיה לפלא מנין ידע שמדובר בבחור עצמו

הרב ברך והכאבי ראש עברו לחלוטין

הביא קידוש בתחילת סדר א, ובפתק הוא כותב שבמשך כארבע שנים סבל מכאבי ראש הזויים ברמה שלא יכל כמעט להתרכז בשום סדר או תפילה, ולא נמצא לו כל מזור, ולפני כמה ימים הלך למרן שבירך אותו ואמר לו שילמד פירוש הרא"ש, וכל כאבי הראש הסתלקו לחלוטין

[א] גם הנשים חייבות לשמוע מקרא מגילה, אף על פי שיודעין לקרות ישמעו מן האנשים ואם האיש קרא בבית הכנסת לא יברך לנשים וגם האשה לא תברך [ה"ע חולק שיכול לברך לאשתו על מקרא מגילה ושהחיינו אף על פי שיודעות לברך]:

[ב] אם הקורא חרש או שוטה או קטן השומע ממנו לא יצא ידי חובה וצריך לחזור ולקרותה בברכה מיהו אם שמעה מחרש מחזור ויקראנה בלא ברכה משום שיש הסוברים ששומע מחרש יצא ואם שמעה מקטן שהגיע לחינוך או מאשה יחזור ויקראנה בלא ברכה [ה"ע חולק שבשעת הדחק יכול לשמוע מאישה]:

[ג] קראה מתנמנם הואיל ולא נרדם בשינה יצא ולכתחילה צריך לחזור ורק בדעיבד שסיים המגילה כולה יצא אבל השומע מתנמנם לא יצא וצריך להזהר בדבר זה שהוא מצוי:

[ד] הקורא את המגילה צריך לברך מעומד בין בתחלה בין בסוף אפילו הוא קוראה יחיד בביתו, אבל קריאתה אין צריכה מעומד [ה"ע לגבי הציבור יש שנהגו לעמוד ויש שלא נהגו וכל אחד יעשה כמנהגו], ורק השליח ציבור קוראה מעומד מפני כבוד הציבור, וצריך לפשוט כולה [ה"ע ויזהר שלא

תיגר בארץ]:
[ה] מי ששכח ולא בירך שהחיינו, אם נזכר אחר שהתחיל יברך במקום שנזכר, אם נזכר עד אחר שכבר קרא גם פסוק עשרת בני המן, לא יברך שהחיינו [ה"ע חולק שיכול לברך עד לפני סיום המגילה]:

[ו] אם השמיע הקורא מילים בקריאתו אפילו מילים שאין מפסידים ענין הקריאה לא יצא ידי חובה, ומי שיש בידו מגילה שאינה כשרה ישמע משליח ציבור וישתק:

[ז] נוהגין לומר ד' פסוקים של גאולה בקול רם, והם איש יהודי וכו', בלילה ההוא וכו', ומרדכי יצא וכו', ליהודים היתה אורה וכו', וכשאומר פסוק בלילה ההוא בקול רם וניגון יסיים תיבת המלך בקול רם וניגון ביותר, ויש נוהגים לומר גם כן פסוק כי מרדכי היהודי וכו' ובבגדד לא נהגו בפסוק זה:
[ח] צריך לומר מתחילת חמש מאות איש ואת פרשנדתא וכו' עשרת בנשימה אחת, ויאריך בוא"ו של ויזתא, והמנחה להכות ברגליו כשאומרים שמות עשרת בני המן:

[ט] צריך להזהר לקרות תיבת "ואת" הנזכרים בעשרת בני המן מתוך המגילה, כי יש טועים מחמת המהירות של נשימה אחת לקרות כל תיבות של "ואת" הנז' בעל פה, וכשאומר "ויקרא" יגע בתפילין וינשק, וכשאומרים "את אגרת הפורים" ינענע המגילה:

[י] החכם צבי זצ"ל היה טופח בסנדלו כשמזכיר שם המן בקריאת המגילה, ואני רגיל להכות ברגלים בשם המן הראשון הכתוב בפסוק "אחר הדברים האלה גדל המלך אחשוורוש את המן בן המדתא האגגי", והמן האחרון בפסוק "כי המן בן המדתא האגגי צורר כל היהודים חשב":

[יא] אסור לאכול קודם קריאת המגילה, ואם יש לו מגילה כשרה בבית הכנסת בזמן קריאתה, ואינו רוצה לצאת בברכת החזן אלא לברך לעצמו רשאי, ויברך בלחש:

[יב] טוב שיעמדו שני אנשים אצל השליח ציבור מימין ומשמאל, ויאמר השליח ציבור לפני הברכה ברשות מורי ורבותי ויברך ויקרא, ומנהג עירנו שיעמדו הקהל בעת הברכה בתחלה ובסוף, וכל אדם צריך שגולל ואחר כך יברך ברכה אחרונה, ויזהר שלא יברך שהוא גולל המגילה:

[יג] הקורא יחיד יברך גם ברכה אחרונה של המגילה [ה"ע חולק שאין לברך]:
[יד] אומרים על הנסים בתפלה וברכת המזון ביום י"ד, ולא ביום ט"ו, ואפילו מקום שקורין המגילה בט"ו משום ספק אם היתה מוקפת חומה מימות יהושע לא יאמרו על הנסים בתפלה וברכת המזון מפני חשש הפסקה [ה"ע האומרים על הנסים יש להם על מה לסמוך ועדיף שלא יאמרו] ולקרא ב"ויובא עמלק" בברכה מותר [ה"ע המברכים על התורה יש להם על מה לסמוך]. אם שכח ביום י"ד ולא אמר על הנסים אין מחזירים אותו, אלא בתפלה אומר אחר א-להי נצור נודה לך ה' אחד ואחד על הנסים וכו', ובברכת המזון יאמר אחר סיום הברכות הרחמן הוא יעשה לנו נסים כשם שעשה לאבותינו בימים ההם בזמן הזה ובימי מרדכי וכו':

[טו] חייב כל אדם ליתן שתי מתנות לפני עניים לפחות [ה"ע איש ואשתו אב ובנו הסמוך על שולחנו נחשב כשניים], וכל המרבה ברוך יהיה, והשיעור הוא אם נותן אוכל צריך שיהיה בו ג' ביצים שהם כ-135 גרם, ואם מעות שיעור שיקנה שלשה ביצים פת [ה"ע מעיקר הדין מספיק פרוטה וטוב לתת שיעור סעודה לחם ולפת], ואפילו עני המתפרנס מצדקה חייב במתנות לאביונים והפירו חדש פוטר, וכתוב בספר תורה לשמה שיוכל אביון אחד ליתן לאביון חבירו וזה גם כן חוזר ונותן לחבירו:

[טז] חייב לשלוח כל אדם לחבירו שני מנות דהיינו שני מיני אוכלים וצריך להניח כל מין בכלי אחד בפני עצמו ולא יניח שניהם בכלי אחד [ה"ע מעיקר הדין אין צריך שני כלים ולכתחילה יש לשלוח את שני המנות בבת אחת] ומשלוח מנות צריך לשלוח לגדול אבל מתנות לאביונים אפילו נתן לקטן יצא ידי חובה:

[יז] האשה חייבת גם כן במשלוח מנות ומתנות לאביונים, ובגדד שקורין המגילה גם בט"ו בלא ברכה משום ספק מוקפת חומה, צריך לקיים ביום ט"ו סעודה ומשלוח מנות ומתנות לאביונים אחד אנשים ואחד נשים, ורק אין מרבין בהם כמו יום י"ד [ה"ע עיר שהיא ספק ביום ט"ו טוב לקיים סעודת פורים ומשלוח מנות]:

[יח] אבל בני ד' חודש יש אב או של אם יקיים משלוח מנות אך לא ישלח להרבה בני אדם אלא יקיים המצוה הזאת באדם אחד דוקא, ולו לא ישלחו אחרים כלל [ה"ע חולק שמוותר לו לשלוח משלוח מנות ואבל תוך שבעה לא

[יט] מצוה להתרבות בסעודת פורים, ועיקר הסעודה ביום, ואם עשאה בלילה לא יצא ידי חובה, ומנהג יפה לאכול זרעונים בפורים זכר לאכילת זרעונים שאכלו דניאל וחבריו ועשה להם הקב"ה נס בזה [ה"ע סעודת פורים שנמשכה ללילה יאמר על הנסים אלא אם כן התפלל ערבית בסעודה]:
[ך] מנהג יפה לכתוב עמלק והמן ולמחותם, וקודם שימחם ידרוס ויכה עליהם בסנדלו, ולא יתחם ברוק שבפיו אלא במים מזוהמים, ואם יש שטר לפניו ימחם בשכר וסימן תנו שכר לאובד:

[כא] אין לעשות מלאכה בפורים לכבס וכדומה בין בי"ד וכן ביום ט"ו לנוהגים מספק ואין מסתפרים הישראלים אפילו אם חל יום י"ד בערב שבת: [כב] ילבשו בפורים בגדי שבת או בגדים חשובים, ולא ילבשו בגדי חול, זה היום עשה ה' נגילה ושמחה בו:

יש להזהר לקרוא את המגילה בדרך מדקדוק נכון, ולא יחליף בין מלעיל למלרע וכיוצא, שפעמים רבות משנה את משמעות הענין. כגון בתיבת "באה", שפעמים קריאתה מלעיל שמשמעותה לשון עבר, ופעמים קריאתה מלרע שמשמעותה לשון הווה. כדלהלן: בפסוק (פרק א פסוק יז): לְהִבְיָא אֶת וְשִׁתִּי הַמְלִיכָה לְנִינִי וְלֹא-בָאָהּ, קורא מלעיל (משמעותו עבר) (הטעם באות ב') ובפסוק (פרק ב פסוק יג): וַיְבָרֶךְ הַמַּלְאָךְ אֶל הַמֶּלֶךְ, קורא מלרע. (הטעם באות א') וכן בפסוק (פרק ב פסוק יז): בְּעֶרְבּ אֵי הָיָא בְּבִקְרָה הָיָא שְׁבָה, קורא מלרע. (הטעם באות א') (משמעותו עתיד)

אין להביא המגילה לבית הכנסת בעיצומו של יום השבת לצורך קריאתה בלילה, שהרי הוא כמכין משבת לחול. להתיר כאמור, ורק אסר להביאה בשבת לצורך הלילה, משום מכין משבת לחול. ובמקום הצורך מותר להביאה (במקום שיש עירוב) אחר שקיעת החמה של יום שבת. ואם אפשר יעשה זאת על ידי קטן:

הנותן שתי מתנות לאיש ואשתו אביונים יצא ידי חובתו והוא הדין אם נתן לאב ולבנו הסמוך על שלחנו שהם אביונים, יצא. ואם באו לפניו שני עניים, ונתן לפני אחד מטבע גדול כשיעור שתי מתנות, שמחציתו יהיה בשבילו, ומחציתו לפני חבירו. יצא אבל הנותן שתי מתנות לאביון אחד לא יצא ידי חובה. אפילו בזה אחר זה. וצריך לתת לעוד אביון

הנותן המנחה (צ"ק) לאביון יוצא ידי חובת מתנות לאביונים. ולא מבעיא אם הבנק פתוח ויכול להוציאו מיד, אלא אפילו הבנק סגור בו ביום, כיון שהצ"ק נמצא ברשותו, ואפשר לקנות בו מצרכים אצל מכירו, נקרא נתינת מעות ויוצא בו ידי חובה

מצוה להתרבות בסעודת פורים. ויוצאים די חובה בסעודה אחת. ומן הדין אין סעודת פורים צריכה פת, אולם נכון לחוש לכתחלה לדעת הפוסקים הסוברים שצריכה פת

וכיצד חובת סעודה זו? שיאכל בשר ויתקן סעודה נאה כפי אשר תשיג ידו. ויש להדר אחר בשר בהמה חלק (גלאט), שיש אומרים שאין יוצאים די חובה בבשר עוף ודגים שאין שמחה אלא בבשר בהמה. ואם קשה לו בבשר בהמה, יאכל בשר עוף

אף הנשים חייבות בסעודת פורים, אך ישנו רק מעט יין. ספרדי ששתה יין בפורים ונתבסס, והתחיל לרקד ולשורר, ובתוך כדי כך הזיק לחבירו, או טיף את בגדיו, חייב לשלם כל מה שהזיק לחבירו. ואין הבדל בזה בין פורים לשאר ימות השנה

ראוי להזהר במצות משלוח מנות, שיהיו המנות יקרות וחשובות, לפי ערך הנותן, כדי להראות חיבה ורעות למקבל. ואם המקבל עשיר ביותר, טוב שיהיו גם לפי ערך המקבל. וטוב שיהיה בהם כדי שיעור סעודה. (יכול לקיים את המשלוח המהודר במשלוח אחד שאר המשלוחים לא חייב לדקדק בכך) מעיקר הדין אין צריך לחלק את שתי המנות שבמשלוח מנות ב' כלים נפרדים, דהיינו שיתן כל מנה בצלחת או קערה נפרדת, אלא רשאי ליתנם בקערה או צלחת אחת. ומכל מקום אם יכול נכון לחלק המנות לתת כל מנה בכלי בפניו

מנהג נכון שלא לעשות סעודת פורים עד לאחר שיקיים מצות משלוח מנות ומתנות לאביונים. אבל לטעום מעט לפני כן מותר, ואין בכך כלום

יש אומרים שכשם שאסור לאחוז ספר תורה ערום בלי מטפחת כן אסור לאחוז מגילת אסתר בלי מטפחת. ויש מתירים לאחוז המגילה בלי מטפחת. וטוב להחמיר ליטול הידים קודם שיאחו במגילה. כי יש סברא להקל בזה, וראוי לצרפה לענין מגילה.

המי שנפלה מידו המגילה לארץ, אין צריך להתענות על כך, ומי"מ יתן פדיון תענית לצדקה. וקבלתי ממורי ז"ל שמהר"ח ז"ל היה נוהג לטבול גם כן מבעוד יום כמו ברגל, להכין עצמו לקבל עזו הארת יסוד אבא שזוהי ההארה הגבוהה ביותר שאמר האר"י ז"ל לכופרים כפורים יותר מהארת שבת היוצא מלפני המלך וכן נהגתי עם כל החבריים הי"י. ז.מי שיש בידו מגילה כשרה וקוראה יחד עם הש"צ, רשאי לברך בעצמו בלחש עם הש"צ, ואין לחוש בזה לברכה שאינה צריכה. ומכל מקום עדיף יותר לשמוע הברכות מפי השליח צבור, שמכוין להוציא את כל השומעים ידי חובתם, משום שברוב עם הדרת מלך (ברכות נג), ויענה אחריו אמן

זוהר הקדוש שמוציא : מהי מתנה ששולח הקב"ה עני שיוצא בו לתת צדקה

שְׁשִׁינְגוּ, בְּשַׁעֲרֵי שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹהֵב אֶת הָאָדָם, שׁוֹלֵחַ לוֹ דוֹרוֹן, וּמִיָּהוּ? הַעֲנִי, כִּדְבַר לְזִכְרוֹתָּ בּוֹ. וְכִינֵן שְׁזוֹכָהּ בּוֹ, הוּא מוֹשֵׁף עֲלָיו חוּט אֶחָד שֶׁל חֶסֶד שְׁמֵשֵׁף מִצַּד הַיָּמִין וּפּוֹרֵס עַל רֹאשׁוֹ וְרוֹשֵׁם אוֹתוֹ, כִּדְבַר שְׁשִׁיבָא הַדִּין לְעוֹלָם, אוֹתוֹ הַמְּשִׁחִית יִזְהַר בּוֹ, וּמְרִים עֵינָיו וְרֹאֶה אוֹתוֹ הַרְשָׁם, [שֶׁנִּתֵּן לְצַדִּיקָה רָשׁוּם עַל פְּנָיו] וְאֵזַן מִסְתַּלֵּק מִמֶּנּוּ. [הַמְשַׁחִית] וְנִזְהָר עֲלָיו. מִשׁוּם כִּדְּמִקְדָּים הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמִיָּה שְׁזִיבָהּ. [פְּרַשְׁתִּי וִירָא דָף ק.ד.]

אמרי זו"ל: הגאון המקובל רבי יוסף חיים זיע"א כתב (לשון חכמים) כי לאחר קריאת המגילה, מתנות לאביונים, משלוח מנות והסעודה שאכל כהלכה - קודם שישתכר ישא תפילה בתחנונים". כתב בספר שיר מעון לכבוד החתם סופר דברים פרה טז פסוק יא: ובפורים נתעורר להם למעלה בכל שנה ושנה ישועה לישראל, ויען כי השיג מרדכי ואסתר בשנה השנית אחר שנת הנס כי נתעורר למעלה עוד הפעם ענין הנס ע"י הארה קדושה שהושפע עליהם, לכן כתבו את כל תוקף הנס בשנה השנית כדאייתא במגילה (ט' כ"ט) ותכתוב אסתר וגוי את כל תוקף לקיים את אגרת הפורים הזאת השנית, היינו בשנה השנית, ע"י בא"ע והמפרשים, ובלי ספק הימים האלו נזכרים ונעשים בכל דור ודור משפחה ומשפחה, ובלי ספק גם לכל יחיד באה הארה קדושה וישועה בפורים, הגם שאינו ראוי לכך, מ"מ כמו שאיתא בשו"ע (סי' תרצ"ד ט"ג) ונדקדקין במעות של פורים אלא כל הפושט ולו נותנים לו הגם שאינו הגון וראוי לזה, כן מקבל גם הוא מדה כנגד מדה הארה וישועה הגם שאינו ראוי לזה. ובלי ספק כבר נמצא דבר זה עכ"ל

שאלה: המסיים מסכת בסעודת פורים האם אין בזה משום אין עושים מצות חבילות חבילות. תשובה: כתב בשו"ת הריב"א סימן כ"ה שבמעשה אחד הנעשים על ידו שני מצוות אין משום חבילות חבילות, אבל לטהר שני מצורעים לרצוע שני עבדים, לערוף שני עגלות, כיון שהם שני גופים אחד אסור משום חבילות חבילות שהיו שני מעשים (הובא בדף על הדף פסחים לה. וכן כותב בהליכות עולם פרשת תצוה פורים בשם שדה יהושע שיוצאים ארבע כסות ביין של שבעית כיון דהוי מעשה אחד ששמו חבילות חבילות ומצוות ביעור היין שבעית על ידי שתייתו וכן כתב בתפארת ישראל (פ"ב דבשת מ"ב שמה ששנינו (פסחים לה). שהכהנים יוצאים ידי חובת מצה חלה ובתורמה, ולא חישגין משום אין עושים מצות חבילות חבילות, משום דלא שייך לומר כן אלא כשעושה שתי מעשים כאחד, שאז נראה כאילו הם משוי עליו וממחר להפטר מהן בבת אחת, וכן אין לבו פנוי למצות, אבל העושה רק מעשה אחד של מצוה, וממילא נעשית עמו גם מצוה אחרת לא שייך בזה מצות חבילות חבילות. ע"ש ומגדל עוז דייק מהרמב"ם (פרק כט מהל' שבת ה' ג), שדוקא אם שתי המצות הם של תורה יש משום מצות חבילות חבילות, ולפי"ז נראה בשתי מצות דרבנן, דלכא משום חבילות חבילות. ואי"כ הי"י ששתי המצות הן מדרבנן, סעודת פורים וסעודת סיום מסכת, ליכא בהכי משום חבילות חבילות. אולם יש אחרונים הסוברים שגם אם שניהם מדרבנן יש משום עשית מצוות חבילות חבילות ורק אם אחד מהתורה ואחד מדרבנן המצוה דרבנן בטלה לתורה שהוא כמי שאינו ואין משום עשית מצוות חבילות חבילות וכיוצא בזה כתב בשו"ת לחם שלמה (חאו"ח סי' קד), לענין סיום מסכת ביום טוב. ויש מקום לומר ששמחה וסעודת פורים היא מדברי קבלה וסיום מסכת היא מדרבנן בטלה לסעודת פורים [המסקנה היא שהטעם העיקרי להתיר סיום מסכת בסעודת פורים שהם שתי מצוות ומעשה אחד ולכן אין בזה משום עושים מצוות חבילות חבילות]

רחמנא ליבא בעי

אשה ריח ניחוח לה'

במסכת מנחות דף קי במשנה מובא נאמר בעולת בהמה "אשה ריח ניחוח ובעולת עוף "אשה ריח ניחוח" ובמנחה עשויה מסולת "אשה ריח ניחוח" לומר לך אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד

שיכוין לבו לשמים (גמרא זו מובאת ברש"י בפרשה)

האור החיים הקדוש (ד"ה אשה ריח ניחוח א"י). כותב שחז"ל אמרו: "אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוין לבו לשמים" משום שהיה קשה לחז"ל מדוע צריך לכתוב בעולת העוף אשה ריח ניחוח לה' וגם בשור אשה ריח ניחוח לה' וגם בצאן (כבשים וכדו') התורה הייתה חתובה בעולת העוף והייתה עושה קל וחומר את בעוף הקטן נאמר אשה ריח ניחוח לה' קל וחומר לשור הגדול (שיכול להגיע ל 600 ק"ג) שיהיה ריח ניחוח לה'

מסביר האור החיים שזה התירוץ של המשנה שהיה צד לומר שודאי קרבן העשיר שמביא פר הרבה יותר חשוב מקרבן העני המביא סולת או יונים, אלא שתורה ריחמה על העני והשוותה אותו לעשיר, לזה דקדקו בלשונם ואמרו לומר לך אחד המרבה ואחד הממעיט וכו', ולא כתבה המרבה והממעיט להודיענו שאין הפרש בין המועט למרובה, שבשביל הקב"ה קרבן העני והעשיר שווים ממש בעיני ה' לא מתוך רחמנות לעני אלא כך מציאות הדברים.

כיון שאין הקב"ה מסתכל רק על המעשה המצוה, אלא על המאמץ והעמל שמושקע במעשה, כיון שעני מקריב את נפשו בקרבן העולת העוף והמנחת הסולת, דינו שהוא שווה לגמרי כעולת השור ולא שהקב"ה מחשיב זאת כקרבן העשיר אלא זוהי המציאות שדינם שווה לקב"ה.

וראים מדברי אור החיים שהקב"ה חפץ בעיקר בלב ולא המעשה בלבד

נעין זה שואל רבנו אור החיים מדוע נאמר רק בעולת העוף קורבנו לה' לשם השם מה שלא נאמר בהקרבת שאר בעלי חיים כגון בשור וכבש

עונה רבנו אור החיים. טעם אומרו קורבנו לה', ירצה לומר על דרך אומרו (ישעי' נז) ואת דכא ושפל רוח ואמרו ז"ל (סוטה ה) אני את דכא ולמאן דאמר אתי דכא, ומהטעם עצמו לא הזכיר שמו יתברך סמוך להזכרת קרבן אלא בקרבן עוף, כי מי דרכו להביא עוף הוא העני ומביאו בשברון לב לצד מה שהוא העני ולצד מיעוט הקרבן וקרא עליו ואת דכא, מה שאין כן המקריב בקר וצאן שנפשו שמחה עליו בהקרבת דבר הראוי להתכבד. וכיוצא בזה דרשו בזבחים (מנחות קצ:.) במה שאמר הכתוב במנחה ונפש יעו"ש: (אור החיים)

היינו שלפי פירוש זה שהעני מביא קרבן אף שהוא פחות מכולם דווקא בו נאמר קורבנו לה' מכיון שדעתו שפלה עליו ומביאו בבושה לכן מעלתו עולה על כל הקורבנות אף שהם מביאים קורבן יותר חשוב כיון שהקב"ה לא צריך את הקרבן אלא את ליבו של מביא הקרבן

אחד המרבה ואחד הממעיט בא לומר שקורבן העני שווה בשמים לקורבן העשיר ולא שיש כאן איזה חמלה מצד הקב"ה אלא שווה לגמרי שלקב"ה לא משנה הקורבן שהיה כל העולם שלו ומקרבנו לה' נלמד שהקב"ה חפץ בקרבן העני יותר מהעשיר

כיון שמביא זאת בענווה ובשברון לב

מכאן נלמד שהעיקר זה הלב ולא החיצוניות הקב"ה חשוב כעין זה אומר אור החיים

כתוב כל הלומד תורה מעוני סופה לקיימא מעושר אדם לומד תורה מתוך עוני במסירות נפש גדולה למרות קשיי הפרנסה הוא לא מוותר ללימוד התורה סופו לקיימא מעושר כמו חלל הזקן שהיה עני מרוד ותנן משתכר טרפיק ליום חצי מהטרפיק נתן לבית המדרש [וראים כמה נתן ללמוד תורה חצי מהכנסתו] לבית המדרש וחצי לכלכלת בני ביתו ומסר נפשו ללמוד תורה ולבסוף זכה להיות נשיאם של ישראל לעושר וכבוד. לימד

תורה מתוך מסירות ועוני ובטח בשם וזכה בלוטו הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א: פעם אחת הגיעו אלי

זוג צעיר מארצות הברית עם מספר ילדים קטנים כ"י, ודברו על מצבם הכלכלי הדחוק. ובהיות הבעל אברך תלמיד חכם השוקד על תלמודו, אינם רוצים לעזוב את עסק התורה הק' חלילה, כאשר היה תמיד באמנה עמהם - בימי בחורותו למד באחת הישיבות המובחרות שבירושלים ת"ו, והיה מבני החבורה כאן, והשתתף בשיעורים מדי שבוע בשבוע. ולאחר הנישואין התגוררו פה עיה"ק כמה שנים כמנהג הרבה בני חו"ל, והמשיך בשקידה בלימוד הישיבה הקדושה. אך לאחר שנולדו להם כמה ילדים נצרכו לחזור למדינת הים, ועברו להתגורר באחד מפרברי העיר ניו יורק הגדולה. וכאשר רצו בכל מאודם שימשיך הבעל לשקוד על תלמודו הצטרף שם לאחד מן החבורות החזקות שבכולל אברכים מצוינים, ומתגדל יפה בלימודיו, אך דא עקא שמצב הפרנסה בביתם בני רע. ועל כך באו עתה כשבקשתם בפייהם להתחזק לבנם באמונה ובביטחון, כאשר ידוע שהוצאות המחיה והפרנסה באמריקה גדולים יותר, ובפרט כשטפלי תליא ביה, ועצם הוצאות החודשיות הרגילות

משתרגים ועולים תדיר בתוך שיחתם עמי הדגישו כמה פעמים, שלעת עתה אין הם שואלים אם לעזוב את הכולל או לצאת לעבוד, רק ברצונם להמשיך בכל לב בעסק התורה כי טוב סחרה מכל סחורה, על אף שזה כרוך בחיי דחקות ולחץ עול הפרנסה. - ורק מבקשים להתחזק באמונה שלמה בכל לב, ולדעת אם אין הם שוגים בהחלטתם הנחושה שלא לעזוב את עסק התורה. התרגשתי מאוד לנוכח הגילוי המופלא שאנו זוכים לראות בדור עני ושפל שכזה, משפחה שלמה בישראל המשליכים אחרי גוים את כל חיי העולם הזה, ומוכנים במסירות נפש לנהל את חיי ביתם על לחם צר ומים לחץ.

ודיברתי עמהם הרבה דברי חיזוק באמונה וביטחון, כמאמר הכתוב (תהלים לב, י) "הבוטח בה' חסד יסובבנו". על דרך שפירש מהר"ק הרר"א מפאריסיוב זאקו"ל, בשם הרה"ק השרף קראצק זאקו"ל [הובא בסה"ק ש"ח שרפי קודש, פרשת בראשית], "רבים מכאובים לרשע והבוטח בה' חסד יסובבנו", כי הרשע בכל תהלוכותיו הכל 'מכאובים' לו, ועל הכל הוא מתרעם תמיד, שהכל אינו טוב אצלו, ולכן 'רבים מכאובים לרשע'. אבל 'הבוטח בד' חסד יסובבנו', שכל מה שמסבב אותו הכל 'חסד' אצלו, ומקבל כל קורותיו בשמחה. כמ"ש צדיקים:

מי שיש לו אמונה יש לו הכל, ואם נחסר לו משהו הרי זה מורה על החיסרון באמונה, ודו"ק.

וכמאמר החכם, במקום שחסר לה' את גודל צרותיך, תספר לצרותיך את גדלות ה', ותתחזק באמונה איתנה. כך הארכתי עמהם בדברי עידוד וחיזוק, שעליהם לשמוח מאוד בחלקם שזוכים לתורה מתוך הדחק, ואין לשער ואין לתאר גודל השמחה והנחת רוח שנעשה בזה למעלה בשמים, וברוך השם יצאו מחוזקים מאוד. והנה למרבה הפלא, לא חלפו שבועיים ימים מעת שחזרו לביתם באמריקה, והנה מתקשר אלי האיש בטלפון בשמחה גדולה, שלהפתעתם הגדולה זכו בכרטיס ילוטו פלורידה, שהיה בו סכום עצום בלעשר"ר, ובבת אחת נעשו עשירים גדולים. ואמר לי האיש שבסכום זה יכולים בעז"ה לרכוש בית משלהם, להתפרנס בכבוד כל ימי חייהם, ולהשיא את כל ילדיהם בכבוד ובריווח. אבל עיקר שמחתם הגדולה היתה על כך, שעתה יוכל הבעל לישוב בהשקט על התורה ועל העבודה כתשוקתו ואותו נפשו ונפשו בני ביתו ולמדנו לקח מוסר השכל מטיב זה המעשה, שלא לאבד חלילה את זיק האמונה, ואף כשעוברים לפעמים זמנים קשים, צריך לבטוח בהשם יתברך שלא יטשנו ולא יעזובנו, ובודאי יבואו גם ימי הטובה והברכה, [אמן]. ספר "טיב המועדים"]

נוכח"ה בעריכה מחודשת]

אדם נכנס למטבח ציבורי בזמן ההכנות לסעודת פורים. כיבדו אותו והגישו לשולחן קערה גדולה מלאה כיסנים טעימים מאוד, וריחם נטל למרחוק. חסד האורח באווירת פורים כיסא אחד ואמר: זה כנגד יחידו של עולם! טגל עוד שניים ואמר: אלה כנגד גולה ואהרון. טגל עוד שלושה ואמר: אלו כנגד שלושת האבות, ועוד ארבעה - כנגד ארבע האמהות, ועוד שנים עשר כנגד י"ב שבטים... אמר בחור לחבירו, תזיז מיד את הקערה מכאן, בטרם יקח כנגד ששים ריבוא בישראל.

רבה לפני שלימד לחכמים אמר מילתא דבדיחותא ודח"י רבנן לטורף ויבא איהם ופתח בסיני (שבת לז)

מי שביקר אבותיו הקדושים אברהם יצחק ויעקב במרתם וישמור ויצורף ויעזור וירומם ויגאל את התורתם הקדושים ובני ביתם: חד אשה, דוד ושרת חניה, צבן יגאל וציפורה, יצחק ויובד תהלה חד, דוד, שיראל וקורן חניה, ציפורה חד ומשפחתה, חי ואביבה חד, וברוך וברבר חד, משה חיים בן אביבה, עמי ושושנה בן, אליהו ורות חמה חד, רפי ואביבה זאדון, יסכה ויעקב שמשיאן, שמואל ונורית חד, כהן שמעון ומרים, מיכאל ואליס חד, גענוס ריזאל ואוריה חד, יצחק וכוכבה חד, כהן יואל, כהן עזראל, שרון קנין, יהונתן ושילת חד, חסד ודניאל פראגני, יסף ומיה חד, הרב אסף נתן, בת שבע חד וכל משפחתה, אברהם וסניגילת מסס, דוד ויאלנה ביתן, ר' יעקב אוזביב, כהן רחמים וסווי, בר רבקה בן, מושו"ש וינתן, לזיווג חנוך תהילה בת שרה, רות בת תמר, רבקה בת רות עיב לילט ומל אורין בני ציפורה. שתותמים לכללי קול כמסון, כולל יום, סגולת כלל שיש, כולל בן הוומנים, ועוד] ולעלון חשו"ב. מקל מלכי המלכים הרחמי ששמו וחייה מכל צרה ונקט יעלים יגיבה כוכב מערכתם ובל אשיר יעני ויכיל וכל אשר יעשו יצליחו ויבטל הא-ל-מלכותם כל יצירות קשות ורעות ויגוזה עליהם הא-ל גזירות טובות וברכות מרובות, וזכות התורה נתן בעדם ויגאל כל משאלת ליבם לטובה, לחיים טובים ומטובלים, ויסיר כל מחלה וכל דבר רע ונחיה תמיד שמחים ומאושרים אכי"י. לעי: ירום בן יול, רחל בת מזלה אליהו בן מביירה. 054-8464024

רבה לפני שלימד לחכמים אמר מילתא דבדיחותא ודח"י רבנן לטורף ויבא איהם ופתח בסיני (שבת לז)

העלון מוקדש להצלחה של חדר ובני ביתם: שה' יתברך יצלחם במאד מאד ויזכם בקרוב ממש לפרי טבן ויתקיים בהם הפסוק וימלא ה' כל משאלותיך וכן הפסוק והיה כעץ שמועל על פלגי מים אשר פרוי יתן בעתו וכל אשר יעשה יצליח ויזכו לראות בניו ובני בנים עוסקים בתורה

אזכרה - דפוס ספיס פרשת ויקרא - זכור - פורים - תשל"ט

המשגיה

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור, ולכל דורש ברבים

לע"נ הבחור אריה ז"ל בן דוד וזהבה שיחיו'

גליון מס' 131

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

פרשת ויקרא-זכור תשפ"ד

עניין של חינוך

גם כשעושה מצוה צריך להיזהר שלא יחשדו אותו!

בגמרא (חגיגה טו) מסופר על רבה בר שילא שפגש את אליהו הנביא. אמר לו מה עושה הקב"ה בישיבה של מעלה? אמר לו: אומר שמועות של דברי תורה מכל החכמים, חוץ מרבי מאיר. אמר לו מדוע? אמר לו: משום שרבי מאיר אומר הלכות בשמו של אלישע בן אבויה שיצא לתרבות רעה. אמר לו רבה בר שילא לאליהו הנביא, מה הטענה על רבי מאיר, הרי הוא בורר מדברי אלישע בן אבויה רק את הדברים הטובים ולא דברי כפירה וכו' משל על כך: רבי מאיר מצא רימון את תוכו אכל ואת קליפתו זרק, וכך גם עושה רבי מאיר, מה שטוב הוא לוקח מאלישע, ומה שלא, לא. אמר לו אליהו הנביא עכשיו הקב"ה אומר הלכות משמו של רבי מאיר. שואל האור החיים הק' (דברים יב כח) וכי הקב"ה לא ידע את הטענה הזאת שרבי מאיר בורר רק את השמועות הטובות מאלישע, אם כן, מתחילה מה סבר ולבסוף מה סבר? ואין לומר שנעלם מעיני ה' ח"ו הטעם שאמר רבה בר שילה רבי מאיר רימון מצא וכו'! וכתב האור החיים הק' לבאר וז"ל: דע, כי יקפיד ה' על האדם בעשותו דבר שלא יהיה בו נקי לא מה' ולא מאדם, ויחשוב לו לחטא עד שיהיה נקי מה' ואדם, ולזה כשעשה רבי מאיר מעשה זה, שהיה למד מאדם שאינו כמלאך, היה רבי מאיר נקי מה' אבל לא מאדם, כל עוד שלא נודע טעמו אם זך וישר פעלו, וזה סבב שלא היה ה' אומר שמועה מפיו, להיותו חסר השלימות, ואחר שנאמר בישיבה של מטה טעם לשבח במעשיו, נכנס בגדר "והייתם נקיים גם מישראל" ולזה תיכף ומיד חזר ואמר שמעתא משמו, ולעולם האמת כדברי רבי מאיר.

בברכת שבת שלום - מערכת שיעורי לב ארי

פְּנִינִים מִשְׁלַח מַלְכִים

סח רבנו שמשון פינקוס זיע"א בספרו תפארת שמשון: אמר רבי אסי: מפני מה מתחילין לתינוקות בתורת כהנים (חומש ויקרא) ואין מתחילין בבראשית? אלא שהתינוקות טהורין והקורבנות טהורין, יבואו טהורין ויתעסקו בטהורים (ויקרא רבה פ"ז, ג) תחילת חינוכו של קטן - טהרות! הנה אם היינו שואלים אדם בעל שכל ישר ובעל הבנה בדרכי לימוד וחינוך ילדים: לתועלת התלמידים הצעירים, מהיכן כדאי להתחיל עמם בלימוד החומש? היה אומר להתחיל בפרשת לך לך, שילמדו איך אברהם שמע בקול ה' ואיך שרה בכתה והתפללה עד שסוף סוף חבקה בן. לכאורה מה טעם יש להתחיל בספר ויקרא בעניין הקורבנות ולהסביר לילדים על שחיטת הבהמה, קבלת דמה במזרק וזריקת הדם על גבי המזבח, זאת כאשר גם הרב אינו יודע את העניין על בוריו מדוע באמת זורקים את הדם על המזבח וכו', והרי כשמלמדים ילד, העיקר הראשון הוא לפתח את כח השכל וההבנה שבו, ולימוד כזה הוא לכאורה ממש ההיפך! גם ללמד מתחילת ספר בראשית, לעיני בשר הוא דבר משונה מאוד. וכי מה מבין ילד ב"תהו ובהו וְחֹשֶׁךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם, וְרוּחַ אֱלֹקִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם", והדבר פלא והפלא! רק הבורא מכיר את פעולת הנשמה אלא, משל למה הדבר דומה? לאדם שקנה מכונית חדשה ומבריקה. ברוב שמחה הוא נכנס ונוסע להנאתו, והנה לפתע המכונית נעצרת. הוא רץ למוכר ומתלונן: "המכונית איננה נוסעת". שואל אותו המוכר: "האם מילאת דלק?" תמה הקונה: "מה זה דלק?" אומר לו המוכר: "לא משנה עכשיו מה זה, לך לתחנת דלק, תמלא את המיכל ותוכל לנסוע". הקונה עושה כפי מה שאמר לו המוכר ורץ לקנות מיכל דלק. הוא מריח את הנוזל העכור, ואומר: לא די שהמכונית אינה נוסעת, אלא גם אכניס בה את המים הסרוחים הללו לקלקלה לגמרי!! בשום אופן לא אכניס כאלו מים לתוך המכונית החדשה שיש עוד תקוה שהיא תיסע! התשובה לאדם זה היא: האם אתה עשית את המכונית, האם בנית את המנוע, האם אתה יודע כיצד הוא פועל? יש מי שעשה את המכונית, והוא מסתמא חכם בענייני מכוניות יותר ממך - והראיה: שהוא עשה מכונית ולא אתה. הוא מבין בעומק נסתרות המכונית, והוא אומר שרק הנוזל הזה עם הריח המוזר יגרום למכונית לנסוע, ובלעדיו לא תזוז לעולם. אם אתה מאמינו - מוטב, ואם לאו - אין לך תקוה! וכן ממש לענייננו. המחנך הדגול עם הסברות הטובות ביותר, סוף סוף לא הוא עשה את נפש הילד ואף אינו יודע מה יש בה. אין מי שמבין את עומק נשמת האדם אלא הבורא שעשאה בלבד, והוא יתברך ברא אותו בתכונות מסוימות, "נשמה שנתת בי טהורה היא, אתה בראתה אתה יצרתה אתה נפחתה ביי", ואמרו חז"ל: "מאן דנפח מדיליה נפח", היינו שהנשמה נבראה מלפני ולפנים של הקדושה, וכך טבעה - קדושה וטהרה, והדבר היחידי שמועיל להפעיל אותה כהלכה, הוא רק תורה - ובמיוחד ענייני טהרות, "יבואו טהורים ויתעסקו בטהרות". בלעדי זה לא תשיג הנשמה את יעודה לעולם.

מעשה שהיה...

לבם של ישראל!

ספורים על רבנו האדמו"ר הרב יעקב ישכר בער רוזנבאום - האדמו"ר מנדבורנא זיע"א

הילולא דצדיקייא

הילולת כ"ק

האדמו"ר רבנו

הרב יעקב

ישכר בער

רוזנבאום-

האדמו"ר

מנדבורנה

זצ"ל (ז' אדר ב')

רבנו זיע"א נולד בסירט בשנת ה'תר"צ לאביו: האדמו"ר ר' חיים מרדכי רוזנבוים זצ"ל ולאמו: מרת סימה רייזל ע"ה (בתו של רבי אליעזר זאב מקרטשניף זיע"א) בזמן השואה נזהר לבל יכנס לפיו מאכלים אסורים. לאחר המלחמה סייע ליהודים בהברחת הגבול, שהיה בשליטת הקומוניסטים. בשנת ה'תש"ו החליט לעלות לא"י והצטרף לאגודת מעפילים. בספינה בנה חדרון מקרטונים ולא יצא ממנו, כדי לא להיכשל במראות אסורים. בהגיעו לירושלים היה מתמיד בלימודו וישן רק שעות בודדות ביממה. הרבה בתעניות ובסיגופים. בשנת ה'תש"ט עלה אביו לישראל והתיישב ביפו. ר' יעקב עבר לגור עמו והקים עמו את ישיבת "מאמר מרדכי" ביפו. בשנת ה'תש"כ עבר לגור בבני ברק. לאחר פטירת אביו בשנת ה'תשל"ח מילא את מקומו והרחיב את החסידות ואף ליטאים הצטרפו לחסידות. בזמנו נבנתה קריית נדבורנה וביה"כ הגדול של נדבורנה בפאתי שיכון ויזניץ בבני ברק ("היכלי רוזנטל"). נהג לעשות תענית דיבור בימי שני וחמישי וכן מראש חודש אלול עד אחרי יום כיפור. שקדן עצום. גאון בנגלה ובנסתר. עסק בקירוב רחוקים. רבים פנו אליו ונושעו. בעל רוח-הקודש. ענוותן מופלא. פיזר כספים בהצנע לכת וגמל חסדים. נלב"ע ב-ז' אדר ה'תשע"ב. חי כ-82 שנים. ציונו בהר-הזיתים שבירושלים. ת.נ.צ.ב.ה. וזכותו העצומה תגן עלינו אמן.

ספר רבי אשר אנשיל פץ חתן רבנו: "התמסרותו לכל יהודי, מתוך אהבת ישראל שהיתה ספוגה בו, הביאה למצב שהרב לקח ללב' כל צרה ודאגה של יהודי. פעם הייתי בבית ורבנו קבל קהל למטה, ולפתע אני רואה אותו רץ ועולה במעלה המדרגות, ומתחיל לחפש משהו בבית בקדחתנות... ראיתי שהוא פלו נסער ומחפש משהו בדחיפות, נגשתי ושאלתי בדרך ארץ, אולי אוכל לעזור? השיב לי רבנו, 'כן בודאי, אני צריך משהו לעשות ברכה ואינני מוצא'. מיד רצתי, הבאתי כוס מים, ורבנו ברח 'שהכל נהיה בדברו' בכונה עצומה, ואז הסביר לי: 'קבלתי זה עתה קויטל מיהודי מאד כאוב, שפרש לפני צרה קשה שהוא נתון בה. לא יכלתי לעמוד בכאב כזה, הרגשתי שכחותי אוזלים, הייתי צריך לרוץ למעלה לעשות ברכה, לקבל קצת חיות, ואני כבר צריך לשוב אליו, סיים רבנו ומהר לשוב ולרדת אל קבלת הקהל..."

צדיקי אמת ניחנו בכחות עלאיים, אף גם לרא חולאים של ממש ולהמציא להם מרפא. ספרה יהודיה יראת שמים, כי ביום מן הימים צמח אצל ילדה הרך גדול פרא בולט על היד, כשפעמים אף תקפו אותו מכאובים עזים. כשפנו עמו לרופא, קבע בפסיקה כי חבבים להסיר את הגדול על ידי נתוח, כשמבקש להסדיר תאריך לעריכת הנתוח בימים הקרובים. יום טרם בצוע הנתוח נכנסה האם עם ילדה למעון הקדש פנימה לבקש את ברכת רבנו להצלחת המשימה. כששמע רבנו בפה הדברים אמורים, תפס בידו של הילד, והחל מוליך את ידו הקדושה אנה ואנה על מקום החולי שבידו של הקט. לאחר מכן שלחו את הילד חזרה אל האם. כאשר שבו לביתם הבחינה האם, כי הגדול הלך והצטמק עד שנעלם באורח דינאמי. בהגיע יום הנתוח כבר לא היה את מה לנתח... הגדול סר נעלם ואיננו! (מתוך העלון פניני הצדיקים בשינויים קלים).

תורה שבכתב

הפצת ועידוד לימוד התורה הקדושה עם פירוש רש"י

פרשת ויקרא | אדר ב' תשפ"ד | גיליון י"ב

יו"ל לזיכוי רבבות אלפי ישראל ע"י קרן תר"ג
לטובת נשמת הרבני הנגיד הנכבד הרה"ח ר' אריה (לייבל) בהרה"ח ר' יונה רובין ז"ל

שבת של תורה

פנינה לשולחן השבת

מדוע לא פוסל המום את העוף?

על הפסוק (ויקרא א, יד) 'ואם מן העוף עלה קרפנו לה', כותב רש"י שלמרות שאצל הבהמות יש דין שבהמה בעלת מום פסולה להקריבה, הרי שבעופות מותר להקריב גם עוף עם מום.

וכאן הבן שואל: מה נשתנה? מדוע באמת לגבי בהמה אסרה תורה להקריב בהמה עם מום, ובעוף התירה התורה את הדבר, הלא דבר הוא!

ביאור נפלא על כך אמר הגה"ק רבי אברהם פלאג'י זי"ע: אם אנו רואים בהמה בעלת-מום, פצועה וחבולה, בדרך כלל הגורם לכך היא קטטה ותגרה שפרצה בעדר הבהמות, השור נגח את הפרה או הפרה נגחה את השור, עד שהם נחבלו. ומאחר והמחלוקות והמריבות שנואים לפני ה', לפיכך אין להקריב בהמה עם מום.

מה שאין כן אצל העופות, היונים והתורים, בדרך כלל הם חיים ביניהם בשלום ובשלווה ללא מריבות והתקוטטויות, כך שאם מוצאים מום בעוף בדרך כלל מדובר במום מולד וכדו' שנוצר בידי שמים, לכן העוף כשר להקריבה גם כשהוא בעל מום. שפתיים ישק!

חיים של תורה

מעלת וחשיבות לימוד פרשת השבוע עם פירוש רש"י הק'

שיעורו של מרנא החתם סופר זיע"א

במכתב ששלח הגה"ק רבי שלמה איגר זי"ע לאחד מבניו הוא כותב בין השאר: 'דע, כי לימוד זה של חומש ורש"י אינו דבר קל כל כך, וכמה חיבורים גדולים התחברו על התורה וביחוד על פירוש רש"י, על כן, וודאי יצא לך תועלת אם תלמד גם כן אצל רבך, ואל תאמר שאינו לפי כבודך'. בהמשך המכתב הוא מעיד על גיסו בעל חתם סופר זי"ע: 'שבכל ליל שבת לומד הסדרה עם פירוש רש"י עם כל הישיבה, אשר הם יותר ממאתיים איש, וגם לומדים מופלגים בני עירו באים לשמוע, ומפליגים מגודל תועלת המגיע להם מזה".

(חוט המשולש, אות י"ז)

טערי תורה

מבט מסכם ומבוא לפרשת השבוע

מה בפרשה?

פרשתנו, פרשת ויקרא, כמו גם הפרשיות הבאות עוסקות בהלכות קרבנות, הבאות חובה או נדבה, מהבקר או הצאן, עוף או מנחה.

קרבנות המבהמות העופות וקרבנות מנחה, לנדבה או ככפרה על חטא

במזיד חייב להביא קרבן חטאת, אך יש כמה סוגי חטאות: פר שמביא כהן משוח בשמן המשחה שחטא; פר שמביאים הקהל כשחטאו בטעות על פי הוראת סנהדרין; שעיר שמביא נשיא שחטא; חטאת שמביא איש יחידי שחטא.

ה. קרבן עולה ויורד

יש שלש עבירות שקרבן החטאת שלהם תלוי במצב הכלכלי של החוטא, העשיר מביא בהמה, והעני מביא עוף או מנחה.

ו. אשם תלוי

במידה והתעורר לאדם ספק אם עבר על איסור כרת בשוגג, הוא מביא קרבן אשם תלוי.

ז. קרן חומש ואשם

הנהגה בשוגג מהקדש משלם להקדש קרן וחומש וגם מביא קרבן אשם. כך גם הנשבע לשקר לחבירו שאינו חייב לו ממון, ואחר כך מודה שחייב, משלם קרן וחומש ומביא קרבן אשם.

מבט על פרשת צו הבעל"ט:

נושאי הפרשה:

הלכות בקרבנות מנחה, אשם, תודה ושלמים • איסור אכילת דם וחלב • שבעת ימי המילואים

מה בפרשה: מערכת העצים על המזבח | הקטרת איברי העולה | תרומת הדשן | אכילת שיירי מנחה | מנחת כהן המתחנך וכהן גדול בכל יום | הלכות חטאות ואשם ואכילתם | הלכות תודה ושלמים ואכילתם | איסור חלב ודם | איסור נותר וקדשים בטומאה | עבודת שבעת ימי המילואים.

- א. הדיבור עם משה.
- ב. קרבן עולה ושלמים.
- ג. קרבנות מנחה.
- ד. כמה סוגי חטאות.
- ה. קרבן עולה ויורד.
- ו. אשם תלוי.
- ז. קרן חומש ואשם במעילה ובמכחש בעמיתו.

א. הדיבור עם משה

בתחילת הפרשה מבואר סדר הדיבור של ה' עם משה והקריאה אליו לפני הדיבור.

ב. קרבן עולה ושלמים

קרבן עולה ניתן להקריבה בנדבה, מהבקר, מהצאן או מהעוף. בפרשה מבוארים בהרחבה כל דיני קרבן עולה. בקרבן זה כמו בשאר

הקרבנות יש כמה שלבים: סמיכה, שחיטה, קבלת הדם, זריקה, והקטרת כל האיברים לאחר מליחתם.

גם קרבן שלמים בא בנדבה, חלק מהחלבים והאיברים מוקטרים במזבח, וחלקם נאכלים לכהנים.

ג. קרבנות מנחה

קיימים כמה סוגי קרבנות מנחה: מנחת סולת, מנחת מאפה תנור, מנחת מחבת, מנחת מרחשת, ומנחת העומר.

בכל מנחה יש חיוב של בלילה בשמן; הגשה לקרן המזבח; קמיצה והקטרת הקמיצה במזבח; והשאר נאכל לכהנים.

ד. כמה סוגי חטאות

העובר בשוגג על חטא שחייבים עליו כרת

אסון הצאן והבקר

אָדָם פִּי יִקְרִיב מִמֶּם קָרְבָן לַה' (ויקרא א, ב)

אל מעונו של הרה"ק בעל בעל 'אוהב-ישראל' מאפטא זי"ע נכנס סוחר יהודי ויבבות בקעו מפיו, "רבי! זה לי ימים רבים שהייתי מתפרנס בכבוד ממסחר בשוורים, עסקי פרצו לרוב ושמש ההצלחה ורחה לי באור יקרות, אך הנה, בתקופה האחרונה נהפך עליי הגלגל, את כל כספי הורדתי לטמיון בעסק ביש, ואני אנה אני בא!?"

האזין הרה"ק מאפטא לקול בכיו, השתתף בצערו וחייק את ידיו, הוא גם השיאו עצה טובה והרעיף שפע ברכות על ראשו. אך לפתע השתנו גווני פניו קדשו של הרב מאפטא והם מלאו הבעות כאב עצור, הרבי דמה כמי שכולא בתוכו ייסורי איוב. פנה הרבי אל הסוחר ואמר לו באנחה מרה: "אתה מדבר על האסון שאירע לך במסחר שוורים, אבל כיצד אפשר לשכוח מהאסון הכבד שהתרחש היום לכלל ישראל בתחום השוורים!"

הסוחר נאלם דום, הוא לא הבין בתחילה אל מה הרבי מתכוון, והרי הוא לא שמע על שום אסון מיוחד שאירע היום. אך הרבי המשיך בקול חנוק מדמעות: "לא שמעת על האסון הנורא שאירע 'היום' לכלל ישראל בתחום הצאן והבקר?! והרי לא הקריבו 'היום' את קרבן התמיד! אין לנו מקדש ולא מזבח, לא כהן ולא מכפר. אתה מיצר על שוורים ועסקים, ואילו מקרבן התמיד שלא קרב 'היום' לא אכפת לך!?"

מה בין הלואה לשחיטה

וְשָחַט אֶת בְּנֵי הַבָּקָר לִפְנֵי ה' (ויקרא א, ה)

באחת ממסעותיו על פני עיירות ליטא נקלע אבי שיטת המוסר הגה"ק רבי ישראל סלנטר זצוק"ל לכפר מסוים. אחד מיהודי הכפר ראה לפניו יהודי בעל הדרת פנים ולמרות שלא הכירו ניגש אליו בשמחה, נתן לו שלום ומשרבי ישראל סלנטר החזיר לו שלום הומיניו להתארח בתוך ביתו.

כשישב רבי ישראל בביתו של היהודי, פנה הלה ואמר לרבי ישראל: 'על פי חזונית נראה שמעלת כבודו הוא תלמיד חכם ויודע ספר, ובוודאי בקי הנך גם במלאכת השחיטה, הנה יש לי כמה עיזים ואווזים והנני מחכה זמן רב לשוחט שיגיע לכפר, בבקשה מכם, אולי תואילו בטובכם לשחוט את העיזים והאווזים?'

לא השיב לו רבי ישראל על בקשתו והשתמט ממנו בתירוץ כל שהוא. לאחר דקות ספורות פנה רבי ישראל אל בעל האכסניה ואמר לו: 'בבקשה ממך, אולי תוכל להלוות לי חמשה רובלים, יש לי בבית מעות להשחית לכם, ובהודמנות הקרובה כאשר אשוב לכפר אלשלם את החוב'. ענה לו האיש: 'הלא מר נראה כאיש חכם, ואיך יבקשני להלוות כסף לאיש שאינני מכירו כלל?'

תורת הקדשים

ביאורי מושגים בהלכות קרבנות וטהרות

"קִיץ המזבח" – במידה ונותר מצב והמזבח עומד פנוי ואין להניח מה להקריב עוד, מקריבים עליו עולת-נדה של ציבור. קרבנות אלו נקנו מהשיירים שנותרו ממטבעות מחצית הנשקל שנתנו בני ישראל עבור קרבנות חובה. קרבנות אלו נקראים "קִיץ המזבח" כמו אדם האוכל פירות קִיץ לקינוח סעודה, כך קרבנות אלו באים כתוספת על החובה.

"חלב הכסלים" – הכסלים הם שני צדי בטן הבהמה בחלקה האחורי. הבהמה עטופה כלפי חוץ עם עור, תחתיה היא עטופה בשכבת בשר, ותחת הבשר - שכבת חלב העוטפת את הקירות הפנימיים של הבהמה, והוא הנקרא

למשמע הדברים נענה רבי ישראל ואמר לו בנעימת מוסר: 'שמעו אוזניך מה שפיך מדבר! להלוות כסף הינך מבין שאי אפשר לסמוך על אדם שלא מכירים, אך בשביל לשחוט לך את עיזך ואווזיך משום-מה נאמן אני בעיניך, וכי בחנת אותי? או שמה שמעת ממקור מוסמך כי שר"ב מוסמך אני? מדוע תסמוך על אדם רק משום שיש לו זקן ארוך ולבן!?'

המונית של יום חמישי

אָדָם פִּי יִקְרִיב מִמֶּם (ויקרא א, ב) מה אדם הראשון לא הקריב מן הגזל, שהכל היה שלו, אף אתם לא תקריבו מן הגזל (רש"י)

לצד תפקידו הרם כראש ישיבת המקובלים 'בית א"ל' בירושלים, היה הגאון הצדיק המקובל חכם עובדיה הדאיה זצ"ל, בעל שו"ת ישכיל עבדי, משמש גם כדיין בבית הדין בירושלים, במסגרת זו זכאי היה לקבל מקופת בית הדין עלות של נסיעה במונית בכל יום מביתו אל בית הדין, וחזור לביתו. בתוך המשכורת החודשית שקיבל מבית הדין, היה מקבל בסוף החודש תוספת גם עבור הנסיעות במונית.

בכל יום ויום היה נוסע במונית הלך ושוב, אולם מדי שבוע ביום חמישי היה נוהג לעשות את הדרך חוזר מבית הדין לביתו, בהליכה רגלית ולא בנסיעה, משום שביקש לסדר אז כמה עניינים בדרכו לביתו. כך שבכל חודש, היו ארבע פעמים, ארבעת הנסיעות חוזר בימי החמישי, שלא נסע במונית אלא הלך ברגל.

מרב זהירותו המופלגת ודקדוקו בכשרות הממון, בכל חודש שעה שהמשכורת נכנסה לחשבון הבנק שלו, היה מוציא מתוך המשכורת את העלות של נסיעה במונית, כפול ארבעה ימים, והחזיר לקופת בית הדין את סכום הכסף כהחזר עלן, שימוש במונית, כשהוא מנמק: 'במשך ארבעה ימים לא השתמשתי במונית, אין לי רשות להחזיק את הכסף הזה אצלי שלא כדוין!'

הסוד שמאחורי התירוץ

וְנִפְשׁ פִּי תִקְרִיב קָרְבָן מִנְחָה לַה' (ויקרא ב, א) מי דרכו להתנדב מנחה? ענין (רש"י)

לשני השולחנות, של תורה ושל גדולה, זכה הגאון רבי שמואל שטארשון זצ"ל, הידוע בכינוי המקוצר 'הרש"ש', והגהותיו על הש"ס מאירות עיני כל לומד. חמיו היה רבי דוד שטראשון - סוחר גדול ועשיר בוויילנא, בעל חסד ומוקיר רבנן, והוא החזיק את חתנו מכספו ונתן לו אפשרות לעסוק בתורה ללא כל עול פרנסה.

פעם אחת עסק הרש"ש בלימוד מסכת יבמות דף פא עמוד ב, והוא התקשה מאד בהבנת דברי התוספות שם (ד"ה ככרות), שדבריהם לכאורה סותרים למה שכתבו

במקום אחר, במסכת זבחים. הוא יגע רבות ליישב את הקושיא ולא מצא פתרון.

באותו עת הגיע הגאון רבי נפתלי צבי יהודה ברלין זצ"ל, הנצי"ב, ראש ישיבת וואלאז'ין, לבקר בביתו של הרש"ש, ששיתף אותו בקושיא הטורדת את מנוחתו זמן רב. עיין הנצי"ב בשאלה, ותיכף ומיד עלה בדעתו יישוב נפלא, ולפיו יש כאן טעות-סופר בתוספות וצריך לתקן מילה אחת, ובכך הכל התיישב.

תירוץ זה מצא חן בעיני הרש"ש, שאף הביאו בשמו של הנצי"ב בהגהות הרש"ש על מסכת יבמות שם בתוספת הסימות 'זשפתיים ישק'.

במעמד זה פנה הרש"ש אל הנצי"ב, שהיה צעיר ממנו בכעשרים-וחמש שנים ושאל אותו: איך יתכן שאני עמלתי זמן רב ולא מצאתי תירוץ לקושיא, ואתם זכיתם לתרוץ תירוץ נפלא כזה ברגע אחד?

ענה לו הנצי"ב: זאת משום שאתם לומדים תורה מתוך עושר והרחבה, ואילו אני עמל בלימוד התורה מתוך עוני ודחק, כשקונים תורה ביגיעה ודחק אזי נפתחים שערים של תורה ונבקעים מעיינות של חכמה.

להעניק את המיטב

כָּל חֶלֶב לַה' (ויקרא ג, טז)

חסיד שאבדו לו התפילין תינה את צערו באוזני האדמו"ר הרה"ק בעל אמרי אמת מגור זי"ע. שמע הרבי את דבריו, קם ממקומו והוציא מהארון זוג תפילין ונתנן במתנה לחסיד, כשהוא מוסיף ואומר לו: 'היזהר נא להקפיד מאד בשמירתן, כיון שהן יקרות וחשובות מאד, תפילין אלו באו אלי בירושה מעוזבון אבי השפת אמת!'

נרתע החסיד ואמר כי הוא מפחד לקבל תפילין כאלו, וכי הוא לא התכוון שהרבי ימסור לו תפילין במתנה, ובוודאי שלא את התפילין הקדושות הללו כדי להניחן. ענה לו הרבי: אם כן, לך אל חתני רבי יצחק מאיר אלתר זצ"ל והוא יחליפם לך באחרות.

לאחר מכן שאלו בני הבית לאדמו"ר: עד כדי כך?! לתת התפילין של השפת אמת לסתם חסיד?!'

השיבם הרבי: הרמב"ם כותב (הל' איסורי מזבח פ"ז): 'כופף יצרו הרע וירחיב ידו ויביא קרבנו מן היפה המשובח שבאותו המין שיביא ממנו, וכו', והוא הדין בכל דבר שהוא לשם הא-ל הטוב שיהיה מן הנאה והטוב, וכו', האכיל רעב יאכיל מן הטוב והמתוק שבשולחננו, כסה ערום יכסה מן היפה שבכסותו וכו וכן הוא אומר כל חלב לה'", ע"כ. הרמב"ם פוסק שלצורך צדקה ומצווה צריך אדם לתת את המיטב שיש לו, לפיכך מסרתי לעני את התפילין החשובות ביותר שיש לי!'

הורו לכל ישראל שמותר לעבור על איסור זה, ואכן כל ישראל עשו כך על פיהם, צריכים כל ישראל להביא קרבן הנקרא 'פר העלם דבר של ציבור'.

"קרבן עולה ויורד" – בדרך כלל על כל עבירה יש קרבן קבוע שאותו חייבים להביא, אולם יש שלש עבירות (היודע להעיד ואינו מעיד; טמא שאכל קודש או נכנס למקדש; ונשבע לשקר) שהקרבן אינו קבוע, אלא הוא משתנה לפי היכולת הכלכלית של החוטא, העשיר מביא בהמה, העני מביא עוף, ומי שעוד יותר עני מביא רק מנחה, כך שרמת וסוג הקרבן עולה או יורד בהתאם למצב הכלכלי של החוטא.

"קָרְן חֹמֶשׁ ואשם" – התובע את חברו ממון והלה נשבע ומכחיש, ואחר כך הוא חוזר בו ומודה שהוא חייב, עליו לשלם את ה'קָרְן' של החוב המקורי, בתוספת 'חומש', ובנוסף גם להקריב קרבן 'אשם גזילות'. כך גם הנהגה באיסור מהקדש ועבור על איסור 'מעילה', צריך לשלם להקדש קרן בתוספת חומש, וגם להביא קרבן 'אשם מעילות'.

האם מבחינה הלכתית מותר היום להקריב קרבנות בהר הבית?

פולמוס סוער

כמה גדולי תורה חיברו חיבורים להוכיח שאסור להקריב קרבנות בזמן הזה. הלא הם: א. ספר 'עבודה תמה', מהג"ר חיים נתן נאטנון זצ"ל, אב"ד וורעשען, ומרבני האמבורג. נדפס בשנת תרל"ב. ב. ספר 'מגדל דוד' מהג"ר דוד אלכסנדר זצ"ל מליסא. נדפס בשנת תרל"ה. ג. קונטרס 'דרישת ציון וירושלים', מהג"ר דוד פרידמן, רבה של קרלין.

15 טעמים לאיסור

נציין בזאת ראשי פרקים על קצה הקולמוס, של סיבות שכתבו הפוסקים לאסור הקרבת קרבנות בזמן הזה (מלבד הטענות שכבר הזכרנו):

- א. אין יודעים בדיוק את מקום המקדש לדעת היכן אסור להכנס.
- ב. אף שהרמב"ם פסק שקדושה ראשונה קדשה לעתיד לבוא, הראב"ד חולק על כך, ולשיטתו אסור להקריב בזמן הזה.
- ג. אין מקריבין רק על מזבח בנוי, והרי אי אפשר לבנות את המזבח כשכולנו טמאי מתים, ולא נאמר טומאה הותרה בציבור להיכנס שם לבנות.
- ד. אבני המזבח צריכים להיות בתולדותם אבנים שלמות בלי שום חריץ אפילו כחגירת ציפורן, והיכן ישיגו בזמן הזה כזאת.
- ה. המזבח צריך להיות סתום עד התהום בלי מחילות תחתיו, (וזה דבר שאי אפשר לברר בזמנינו אם אין מחילות.
- ו. יש אומרים שטומאה רק 'דחוייה' בציבור וצריך להיות הציץ מרצה והויים אין לנו ציץ.
- ז. בימינו אין לנו דין ציבור אלא כולם כיחידים, וטומאה הותרה רק בציבור.
- ח. אי אפשר לאסוף שקלים מכל ישראל להקריב קרבן ציבור.
- ט. אין מתכנין מזבח חדש אלא בקרבן תמיד, ואי אפשר

בשעה טובה ומוצלחת אנו פותחים את לימוד חומש ויקרא, אשר פרשיות רבות בחומש זו עוסקות בהקרבת קרבנות. במשך שנות הגלות היו יהודים שהעלו רעיון להקריב קרבנות בהר הבית, על פי מה שפסק הרמב"ם בהלכות בית הבחירה (פ"ו הט"ו): 'מקריבין הקרבנות כולן אע"פ שאין שם בית בנוי... שהקדושה ראשונה קדשה לשעתה - וקדשה לעתיד לבא'.

הצעות אלו הועלו על ידי גאונים וצדיקים שכונתם היתה לשם שמים לעשות נחת רוח לבורא, ולא מתוך מטרת דרות של לאומניות וכדו', אולם למעשה לא היה אחד מהם שהוציא את מחשבתו לפועל, אחרי שגדולי הדורות ביררו להלכה שיש כמה וכמה סיבות הלכתיות המונעות את הקרבת הקרבנות בזמן הזה.

חזונו של רבי יחיאל מפאריז

הראשון שידוע עליי שעלה בלבו רצון כזה, היה אחד מבעלי התוספות רבינו יחיאל מפאריז"ש. שבערך בשנת ה' אלפים י"ז, עלה לארץ הקודש, ועל כך מסופר בספר 'כפתור ופרח' (פרק ו') אותו חיבר ר' אשתורי הפרחי, שחי דור אחד אחריו, שרבי יחיאל רצה לבוא לירושלים להקריב קרבנות.

תשובת רבי עקיבא אייגר

פולמוס בוער בשאלת הקרבת קרבנות בזמן הזה, התלקח בין השנים תקצ"ו- תרכ"ה. לאחר שהגאון רבי צבי הירש קאלישער זצ"ל - בעל מחבר ספר 'מאזניים למשפט' ובעל 'גהות וחיודי רצ"ה קאלישער' שנדפס במשניות נשים ונויקין, הגה רעיון להקריב קרבנות בהר הבית.

מורו ורבו, הגאון רבי עקיבא אייגר זצוק"ל השיב לו במכתב ארבעה נימוקים לאסור הקרבת קרבנות בזמן הזה: א. כולנו טמאי מתים ואי אפשר להקריב בטומאה. ב. אין יודעים את מקום המזבח, שיש בזה חילוקי דעות במדידת האמות והטפחים. ג. אין לנו כהן מיוחס להקריב קרבנות. ד. עבודה כשרה רק בבגדי כהונה, ואין אנו יודעים מהו תכלת ומהו ארגמן. (אולם בשו"ת חתם סופר יו"ד רלו, השיב על כל טענות אלו שאין הם מוכרחות).

להקריב רק קרבן פסח ולא תמיד.

ט. יש הרבה מחלוקות ושיטות בפוסקים כיצד לעשות את כל עבודות הקרבנות, ואין בידנו להכריע בהם.

י. קרבנות צריכים להישחט 'לשם ניחוח', ובזמן הגלות נאמר 'ולא אריח בריח ניחוחכם'.

יא. קרבן ציבור קרב רק בהסכמת כל ישראל וזה קשה להשיג בימינו.

לפי חלק מהמקורות גם רבינו הגר"א זי"ע ורבינו החפץ חיים זי"ע השתוקקו לעלות לירושלים ולהקריב שם קרבנות, אם כי למעשה לא עשו שום פעולה, אלא התבטאו בינם לבין עצמם שהם היו חפצים לעשות כן. כך גם הגה"ק רבי שמעון סופר זצוק"ל, בעל שו"ת התעוררות תשובה, כתב בירור הלכתי לברר על הקרב קרבנות בזמן הזה, ובשנת תרנ"ט בירר אצל יושבי ארץ הקודש האם הדבר אפשרי מבחינה מעשית.

תגובות לדעת תורה פקודי

לכבוד מערכת תורה שבכתב

הערה קטנה: איני בקי ואיני הסטוריון אבל קצת גמרא אני יודע מה שהבאתם בהתחלה כמוסכמה מוחלטת שהארון נגנו בלשכת העצים - אולי באמת הרמב"ם נקט כן, אבל בגמ' שם ישנם ג' דעות בנידון: י"א כאמור י"א ניטל - וכך סתמה המשנה שם, וי"א נגנו 'במקומו'

ברכה

יחיאל מיכל פונפדר

רוצים להעמיק ולהרחיב אודות פולמוס זה? יש לכם הערות והוספות?

שלחו לנו ל gts025002018@gmail.com ונשתדל בס"ד להביא את הפנינים המובחרים של לומדי התורה

תורה והלכה

נושאים הלכתיים מתוך הפרשה

סוכר יכול לשמש תחליף למלח?

הרה"ר ר' ליבוש ראזענבערג דומ"צ בלאדו, שהשמועה שהגאון מליסא מלח בשר בצוקר היא טעות גדולה, כי איך יעלה על הדעת שהרב מליסא עשה כן לעצמו בדרך רגילות למלוח בסוכר, אך האמת יורה דרכו, שמנהג הרבה אנשים באכלם בשר המבושיל נותנים עליו מלח ליתן טעם כמו שמולחים בצל וצנון, והרב מליסא נתן צוקר על הבשר מבושיל בקערה ליתן טעם, ולמד האבנ"ז שטבע אחד להרגיש טעם, אבל ח"ו ללמוד מזה לענין להכשיר בשר להוציא דם וזה ברור עיין שם.

ואילו לגבי השאלה אם מותר לטבול לחם בסוכר, כתב הגר"י פלאגי" זצ"ל בספר יפה ללב (או"ח סי' קסז) שמי שאין לו מלח יכול להטביל פרוסת המוציא בסוכר במקום מלח, על פי דברי ההלכות קטנות שלגבי קרבן נחשב סוכר כמלח, ואחד הטעמים לטבילת פרוסת המוציא במלח הוא כי השלחן דומה לקרבן, אבל למעשה כתבו האחרונים (ראה תורה לשמה סימן ת"ק, כף החיים סימן קסז) שאין נכון לטבול פרוסת המוציא בסוכר.

בפרשת השבוע נאמר (ויקרא ב, יג) על פל קִרְבָּנְךָ תִּקְרֵיב מִלַּח. חידוש מרעיש כתב הגאון רבי יעקב חגיזי זצוק"ל, בספרו 'שו"ת הלכות קטנות' (חלק א סימן ריח) שהסוכר הוא גם סוג של מלח, אלא שהוא מלח מתוק, ולכן ניתן למלוח קרבן בסוכר במקום במלח.

על בסיס חידוש זה דנו בספרי האחרונים לגבי החיוב למלוח כל בשר כדי להוציא את הדם, האם מותר למלוח בשר בסוכר במקום במלח? כמו כן דנו האם במקרה ואין לאדם מלח לטבול את הלחם, האם יכול לטבול את הלחם בסוכר במקום מלח?

בשו"ת דברי חיים (יורה דעה חלק א סימן כה) כותב שאין מקום כלל להתיר למלוח בשר בסוכר בלי מלח, ובעל ההלכות קטנות התיר רק לגבי קרבן, שמלח לא נועד להוציא את הדם, אבל אין סוכר מועיל להוציא את הדם.

מעשה פלא הביא הגה"ק בעל אבני נזר זצוק"ל בספרו (או"ח סימן תקלב) שבעל החוות דעת מלח בשר עם צוקער, אולם בספר פרדס יוסף (פרשת ויקרא) מביא בשם

אשה רַיְיָהּ נִיחֹחַ לֵה' (א, ט) נאמר בעוף ריח ניחוח, ונאמר בבהמה ריח ניחוח, לומר לך אחד המרובה ואחד הממעיט, ובלבד שיכוין את לבו לשמים (רש"י) אין הפסוק בא לרבות את הממעיט, אלא את העשיר המרבה, שבדרך כלל אין כוונתו לשם שמים, אבל אם בכל זאת הוא מכוון לבו לשמים יעלה קרבנו לריח ניחוח.

(תפארת שלמה)

נִפְשׁ פִּי תִחַטָּא בְּשִׁגְגָה מִפְּלַ מִצְוֹת ה' אֲשֶׁר לֹא תַעֲשִׂינָהּ וְעֵשָׂה מֵאַחַת מֵהֵנָּה (ד, ב)

יש מצוות שהם בגדר 'אשר לא תעשינה', שאסור לעשותם כגון מה שאנשים טועים לחשוב שיש מצוה לרדוף ולצער אדם פלוני.

(האמרי חיים)

וְכַחֵשׁ בְּעַמְּיָתוֹ וּגְוַ' עַל אַחַת מִפְּלַ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה הָאָדָם לְחַטָּא בְּהֵנָּה (ה, כא"כ)

בתחילה הוא רק חוטא בין אדם לחבירו ומכחש בעמיתו, אבל סופו שיעבור על 'כל אשר יעשה האדם לחטוא בהנה', שיעבור על כל התורה. (אמרי שפר)

אוצר התורה

הלום מתוך הפרשה

אֲשֶׁה רַיְיָהּ נִיחֹחַ לֵה' (א, ט) נאמר בעוף ריח ניחוח, ונאמר בבהמה ריח ניחוח, לומר לך אחד המרובה ואחד הממעיט, ובלבד שיכוין את לבו לשמים (רש"י) אין הפסוק בא לרבות את הממעיט, אלא את העשיר המרבה, שבדרך כלל אין כוונתו לשם שמים, אבל אם בכל זאת הוא מכוון לבו לשמים יעלה קרבנו לריח ניחוח.

(הרה"ק מקצאק זי"ע)

צַפְנָה לִפְנֵי ה' (א, יא)
צפונה - המצניע ומצפין את מעשיו הטובים, ומצניע לכת עם אלקיו, הוא זוכה להיות 'לפני ה'.

(משמרת איתמר)

אָדָם פִּי יִקְרִיב מִמֶּם קִרְבָּן לֵה' (א, ב)
אָדָם פִּי יִקְרִיב מִמֶּם קִרְבָּן לֵה' (א, ב), כי יקריב 'מכם' כלומר שיקריב מעצמו, וישעבד את חושי וכוחותיו, לפני ה'.

(ספורנו; בעל התניא)

לְאִשְׁמָה בָּהּ (ה, כו)

חידודי תורה

פרפראות וחיידודים

על פרשת השבוע ופירושי רש"י הק'

'יוסיף דעת'

ויקרא בחומש שמות

הפרשה פותחת בפסוק (ויקרא א, א) וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר ה' אֵלָיו, הקריאה והדיבור היו כאשר משה הקים את המשכן, ידועים דברי בעל הטורים הכותב: 'אל"ף דויקרא ועירא, שמשה היה גדול ועניו לא רצה לכתוב אלא 'ויקר' לשון מקרה כאילו לא דבר הקדוש ברוך הוא עמו אלא בחלום, עכ"ל.

השאלה הנשאלת: הרי אין זו הפעם הראשונה שכתוב 'ויקרא', שכן כבר בחומש שמות, בפרשת יתרו (יט, ג) כתוב 'ויקרא אליו ה' מן ההר, וכן שם (פסוק כ) ויקרא ה' אל משה אל ראש ההר, ועוד שם (כד טז) ויקרא אל משה. ואם כן למה שם לא כתוב אות אל"ף קטנה, רק כאן בחומש ויקרא?

'חידה בפרשה'

יום הכיפורים

היכן מוזכר "יום הכיפורים" בפרשת השבוע, בחומש ורש"י?

תשובות - פרשת ויקהל:

יוסיף דעת: תשובות נבחרות מתוך אלפי התשובות שהתקבלו במערכת:

מבין אלפי התשובות היה ניתן לחוות במיוחד את בקיאות הלומדים בדברי התוס' והראשונים, כאשר רוב המניין מתוך אלפי העונים נטו להשיב כתירושים שהוזכרו בתוס ד"ה כתיב על מסכת יומא דף עב. בנוסף לתשובות אחרות כמובן, כפי שתמציתן יובא להלן:

- א. {ה' ד' ברוך ולא רק ב', מה שבצלאל הניח ועליה נצטוו שלא יסורו, ובנוסף היו מלמעלה (וי"א אומרים בפנינו) עוד סט של ברים לשאת במסעות וזה מה שמשנה הניח. (אכן עורא, מלב"ם יעוד)
- ב. {בצלאל אכן הניח ונאן אין להסיר, אך לא היו מונחין כהונן ומשה רק סידרן וכלשון התוס': "זיותר היה נראה לפרש דהאי ושמו בדיו היינו משוכנין הבדים לצד חוץ להיות נראין בולטין בפרוכת", (עיי"ש). (בשינויים קלים: רמב"ן, פני דוד, העמק דבר ועוד ועוד)
- ג. {תשובת המשך חכמה: המדקדק ימצא כי המה הבדים היו בטבעות משני צלעיו והיה אצל צלעיו אולם בעת ההקמה היו מעמידין אותן על דפנות הארון ומשכיבין אותן מלמעלה.
- ד. {אמנם כל מלאכות המשכן נקראו על שם בצלאל ולכן כתיב בויקהל "ויבא את הבדים בשקעת", אך זה היה כסיפור דברים ולמעשה משה הוא שהכניס הבדים לטבעות. (רבינו מייחס)
- ה. {קדושת ושם 'ארון' לא חל עד שלא הכניסו לתוכו את הלוחות וממילא עדיין לא נאסר להסיר את הבדים מהטבעות. (לומדים רבים)

חידה בפרשה:

ברש"י (מ, כז) כתב שמשנה הקטירי קטורת 'שחרית וערבית', בפסוק כט כתוב בתורה שמשנה הקריב את 'המנחה'.

מדור חידודי תורה מופיע במערכת מדי יום שלישי

תשובות ופתרונות ניתן להעביר עד יום ראשון בשעה 24:00

בקו 'קול התורה' 02-5002018 או ב'נדרים פלוס'

בין המשיבים נכונה מתקיימת הגרלה שבועית:

יוסיף דעת - כרטיספר בסך 200 ש"ח חידה בפרשה - כרטיספר בסך 100 ש"ח

להאיר את אור האמונה

רוב עוז ושלוש קדם ראשי ומנהל 'תורה שבכתב' לעידוד לימוד חומש ורש"י.

ברוך ה' אני וזכה בשנים האחרונות לעסוק בפעילות קירוב במסגרת אחד מארגוני הקירוב לתורה. אחת בשבוע אני זוכה ללמוד שיעור קבוע בחברותא עם יהודי שלדאבון הלב נולד בסביבה רחוקה מתורה ואמונה, אך הפעילים המסורים שלנו הבעירו בלבם מעט את הניצוץ היהודי, וב"ה משבוע לשבוע הוא הולך ומתחזק ביהדות.

ההוראה שקיבלנו ממורי דרכנו היא, לעסוק עם חברותות אלו אך ורק בלימוד התורה, ולא להיכנס לשאלות של אמונה וכדו', יען כי לא כל אחד ראוי לכך. 'החברותא' שלי, אחרי כל שיעור מנסה לפתח את השיחה לשאלות שונות באמונה, ואני נאלץ לקטוע

יש לכם סיפור משנה חיים? רואים הצלחה מיוחדת בלימוד? תרצו לשתף את הקוראים?

שלחו לנו את הסיפור האישי שלכם לפרסום במדור זה באמצעות דוא"ל

GTS025002018@gmail.com או הקליטו את הודעתכם באזור האישי

'בקו 'קול התורה' 02-5002018 או ב'נדרים פלוס

גידיל תורה

עדכונים מהמעשה ונשמע במפעל העולמי תורה שבכתב

רבבות כבר השתתפו

במבחנים ובסיכומי סדר שמות

שבוע ימים חלפו מאז נפתחו לקהל הרחב המבחנים וחידודי התורה לחומש שמות, וקרוב 30,000 יהודים מכל הגילאים, ממגוון הקהילות ומכל רחבי העולם - כבר השתתפו בעריכת המבחנים והסיכומים המעודדים את שינון, סיכום וידיעת דברי התורה הקדושה עם פירוש רש"י על בוריים, בידיעה ברורה והבנה עמוקה כמונה בקופסא.

גם במהלך השבוע הקרוב יארו המבחנים והסיכומים פתוחים לרווחת הציבור עד ליום ד' פר' צו הבעל"ט בחצות הלילה.

כזכור, ההשתתפות במבחנים ובסיכומים, בחידודים ובשעשועי התורה, מעניקים לכם זכות השתתפות בהגרלות הענק שיערכו בס"ד עם סיום עריכת המבחנים והסיכומים, כאשר כל השתתפות בכל אחד מהמסלולים, מזכה אתכם בעוד כניסה להגרלות על פרסי היוקרה לקראת חג הפסח הבעל"ט.

בין הפרסים יעלו בגורל בעז"ה כרטיס טיזה לציונו הק' של הר"א מליזענסק אשר יו"ד חל בשבוע הבעל"ט, קערת ליל סדר מפוארת, סט מהודר לליל הסדר, כוס של אליהו, כורסא לליל הסדר, מצות, ספרים, מתנות ועוד.

כנסו כעת לעמדות נדרים או לקול התורה, והשתתפו בעריכת המבחנים והסיכומים לשינון וידיעת התורה הק' לקנין נצחי בחיי תורה.

מדורים חדשים להנאת הלומדים

כפי שתחינה עיניכם מישרים, חנכנו השבוע שני מדורים חדשים לקוראי הגליון השבועי כמו גם למנוי הניוולטר היומי, מדור ראשון בשם 'תורה והלכה' ובו יעלו מדי שבוע נושא הלכתי - הלכה למעשה - העולה מן הפרשה, לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא, כפי שכתב רבינו הרמב"ם באגרתו המפורסמת 'זכאשר תקום מן הספר תחפש באשר למדת אם יש בו דבר אשר תוכל לקיימו'.

המדור השני הוא מדור זמני לסדר ויקרא - בשם 'תורת הקדשים' - בו למדים אנו על נושאים שלדאבוננו אינם שכיחים בימינו עדי ביאת גוא"צ ובנין בית הבחירה במהרה בימינו אמן, במדור המרתק נביא מדי שבוע מושגים וביאורים בהלכות הקרבנות והקדשים, כדי שנוכח לקריאה המעוררת הזמן ונסכה בס"ד להקריב במהרה את קרבנותינו תמידין כסדרן ומוספין כהלכתן בבנין בית המקדש, אכ"י".

בזכות התורה

שמות הזוכים בהגרלות

זוכים במבחן יומי ע"ס 350 ש"ח

הרב אמנון בן שמחון - אלעד

הרב אברהם שלמה נוביק - הליכות חיים בני ברק
הרב אהרן ליב קרמר - כולל רצופות מודיעין עילית

הרב יעקב יהושע שטרן - דאראג ירושלים

הרב ארז גולדזנד - כולל סלבודקה בני ברק
הבה"ח מתתיהו בטלמן - טשרנוביל ירושלים

הרב יצחק רוב - סערט יוניץ חיפה

זוכים במבחן שבועי ע"ס 500 ש"ח

הבה"ח משה אריה גרינפלד - ירושלים

הבה"ח חיים יצחק זלושינסקי - חברון בני ברק

זוכה בהגרלת בנוס ע"ס 600 ש"ח

הבה"ח יעקב וסרמן - משכן שלמה ירושלים

זוכה במבחן חודשי ע"ס 2000 ש"ח

הרב יהודה גליס - מגדל עוז מודיעין עילית

זוכים בהגרלת מדור חידודי תורה

הרב משה אהרון סגל - תפארת יונה ירושלים - כרטיספר 200 ₪

הרב שלמה בכרך - בית אבא מודיעין עילית - כרטיספר 100 ₪

שימו לב, ההגרלות נערכות מדי יום שני על כל השבוע הקודם

הזוכים מקבלים על כך הודעה בתיבה האישית

להצטרפות לקבלת הגליון השבועי בדוא"ל ולפניות בנושא העלון ניתן לשלוח בקשה

למייל: GTS025002018@GMAIL.COM

את כל דברי תלמוד תורתך באהבה

משמעות

דבר האירה

קריאה של חיבה

בדורנו ברור הדבר לכל, שאהבה היא תנאי קודם ללימוד. שכן כדי שירצה האדם לקבל את דברי התורה והחכמה, צריך ראשית כל לפתוח את לבו. וענין החיבה גורמת לאדם לפתוח את הלב, וכשהלב פתוח שוב מוכן הוא לקלוט את דברי התורה הק'.

מי לנו גדול ממשה רבינו ע"ה שלפני כל אמירה דיבור וציווי, קרא לו הקב"ה בקריאה של חיבה, כמו שמבאר רש"י הק' על הפסוק **"ויקרא את משה"** וז"ל:

"לכל דברות ולכל אמירות ולכל ציוויים קדמה קריאה לשון חיבה, לשון שמלאכי השרת משתמשים בו שנאמר (ישעיה ו, ג) 'וקרא זה אל זה'."

שתי מטרות היתה לקריאה זו: **האחת**: קבלת רשות כפשוטו, כדי להיכנס בדברים. **השנייה**: קריאה של חיבה. וכפי שכתב החתם סופר בספרו "תורת משה" וז"ל:

"על כל דיבור קדמה קריאה של חיבה, נמצא האי 'ויקרא' משמש לשני דברים, קריאת רשות ליכנס, וקריאת חיבה."

וכן עשה משה רבינו כשבא ללמוד תורה עם ישראל ורצה לעורר לבם ונפשם, שכבש את ליבם בדברי האהבה וחיבה, כפי שכתוב שם החת"ס עוד:

"אבל הכא במשכן כבש משה לבם לעבודת השם יתברך, ע"י דברי חיבה ואהבה כדי לעורר אהבת השי"ת יותר ויותר בלבם שיעבדו אותו בכל לבבם ובכל נפשם, ראו כמה גדול חיבתכם שבשביבתם נדבר עמי, וראוי לכם לעבוד למלך הכבוד האהוב אתכם כל כך עבודה תמה בכל לבבכם ובכל נפשכם."

וזהו הדרך להורות לנו את המעשה אשר יעשו, כאשר אנו רוצים ללמד תורה ועבודת ה' לעמו ישראל, עלינו לעורר את הלב בקריאה של אהבה וחיבה, שזה מה שפותח את הלבבות לתורה ועבודתו יתברך שמו.

קריאה בשמו מראה חיבה

והנה הדרך לגלות החיבה הוא על ידי שקוראים לאדם בשמו, שזה גורם ומביא קירבה לאדם, ונותן לו תחושה שמכירים אותו, מכירים בחשיבותו וחפצים בו, וכמבואר בג'ור אריה' בפרשתנו (ויקרא א, א):

"לשון קריאה. פירוש, כאשר יקרא אותו בשמו הוא הוראה על שחפץ בקרא וידוע אליו בשמו, שהרי קורא לו בשמו המיוחד לו. אבל כשמדבר עמו בלא קריאה, מורה כי אין מכירו וידוע בשמו, ולפיכך הקריאה בשמו הוא חיבה. ... דהכא קריאה בשם בודאי הוא לשון חיבה, ... הקריאה היא לשון חיבה לאותו שנקרא אליו והוא ידוע אצלו. ואם לא יקרא אותו בשמו אין זה רק שהוא חפץ בדיבור מה שהוא רוצה לדבר אליו, אבל כשקרא אליו בשמו לומר "משה" מורה על שהוא מחבב הנקרא וידוע אצלו.

נמצא שיש הבדל גדול כשמתחילים לדבר סתם ללא קריאת האדם בשמו, לבין כשקוראים לפניו את שמו של האדם. וכך הדרך לנהוג לפני שמתחילים ללמוד, ראשית כל יש לקרב את הלבבות ולקרוא בשמם של התלמידים הן בתחילת הלימוד והן באמצע, לקרוא לתלמידים.

דבר זה נרמז גם בגמרא (שבת ל, ב) **"דבה מקמי דפתח להו לרבנן אמר מילתא דבדיחותא ובדחי רבנן לטוף יתיב באימתא ופתח בשמעתא"**, דהיינו שפתח עמהם בדברי חיבה הפותחים את הלב, וכך גם כיום צריכים להקדים לפני הלימוד את ענין הקריאה של חיבה, בכדי לחבר את התלמידים לרב, ואז דברי התורה מתקבלים ונשמעים היטב.

שבת שלום ומבורך
הרב אלחנן רייזמן

הנפש והחינוך

יסודות איתנים מפרשת השבוע

אנו עובדים הוא לעשות רצון ה' בלבד, ומדרגות זה כבר מתנה מן השמים שנותנים לראוי לו:

"וגם יש אנשים שעיקר עבודת שלהם להשי"ת הוא כדי להיות בעל מדרגה, וע"ז נאמר (שמות כ, כג) 'לא תעלה במעלות על מזבחך, היינו כדי להיות בעל מעלה ומדרגה. כי תגלה ערותך עליו, כמו שאנו רואין שח"ו נעשו בעלי מרה שחורה. ולא כן דרך האנשים השלמים שהם עבדים מרוצים להשי"ת ואינם רוצים באמת שום מדרגה. ומה שאנו רואים שיש להם מדרגות גדולות הכל הוא ע"י כפייה מן השמים לצורך העולם ויהיה האדם בזה. ואל יירסו לעלות אל ה' כי הרבה עשו כרשב"י ולא עלתה בידם."

טוב עין הוא יבורך

'וערכו בני אהרן הכהנים'

ישנם אנשים שאוהבים להתפאר ולהראות גבורתם וכוחם לכל, ויעדיפו להתאמץ ולעשות הכל לבד, למרות שיכולים היו להיעזר בזולתם ולהקל מעליהם את הטורח והקושי, עם כל זאת מרוב גאוות ליבם, נוטים הם לעשות הכל לבד ולהראות שיכולים להסתדר בכוחות עצמם.

מעבודת הכהנים למדים אנו את הדרך הנכונה, שמן הראוי להיכנע ולנסות להיעזר באחרים, ולא להמשיך עם הגאווה הפסולה שהוא כל יכול ואין צריך לזולתו, ואדרבה יש בזה ממידת 'טוב עין', לתת לזולתו לעזור לו.

יסוד זה מבארו כ"ק אדמו"ר הרה"ק מרן מהר"ש מבעלזא ז"ל, כמובא בספרו "מדרב קדש" וז"ל:

"בספר 'דעת זקנים' מבעלי התוספות מודקדק מפני מה אצל קרבן הבקר כתוב (פסוק ז) 'וערכו בני אהרן הכהנים' לשון רבים, ולהלן אצל הצאן כתוב (פסוק יב) 'וערך הכהל' לשון יחיד. ומתוך דבקר שהוא קרבן גדול ולא היה כוח ביד איש אחד להקריב הכל, על כן כתוב לשון רבים שהיה צריך שנים להקריבו, אבל צאן שהוא קטן סגי בחד ... אך מכל מקום צריך לבאר מה משמענו הכתוב בזה, הלא הדבר פשוט שאם אי אפשר לאחד בלבד להקריב את קרבן הבקר, ממילא יהיה כן שיקריבו שנים, ולמה צריך הכתוב ללמדנו זאת.

אך הענין הוא דהכתוב מלמדנו דרך מוסר שילמד האדם לעצמו מעבודת הכהנים, והוא שהאדם צריך להיות טוב עין, כמו שנאמר (משלי כב, ט) **'טוב עין הוא יבורך'**, דהנה הכהנים היו בעלי כוח לב, ואם היו רוצים היו יכולים להקריב כל אחד לבד גם קרבן בקר, אלא שהיו טובי עין, וכל אחד ואחד רצה לזכות גם את חבירו בדבר מצוה, ולא להיות כאותם העושים ההיפך ח"ו, רק לחלוק עם חבירו שיהיה לו גם כן חלק במצוה, על כן שיתפו בקרבן הבקר גם את חביריהם עמהם.

ומזה יכול כל אדם לקחת מוסר לעצמו שאם בדבר מצוה כך, מכל שכן בשאר ענינים שצריך להיות טוב עין הוא יבורך. זה מלמדינו הכתוב במה שכתב 'וערכו' בלשון רבים.

התעלות בהדרגה

"ויקרא אל משה"

שאיפות היא דבר מבורך ורצוי, והיא המנוף לעליה ולצמיחה. אך השאיפות אמורות להיות רלוונטיים תואמים למציאות. שגוען גדלות ורצון להעפיל להישגים מוגזמים, עלול להיות בעוכריו של האדם. תוכניות ושאיפות גבוהות, שאינם תואמים כלל למידת היכולת, עלולים לגדע את השאיפות בעורן באיבן, ואדרבה לדרדר את האדם לשפל, שיגררו לאיור רב.

תפקידו של האדם לבצע את המוטל עליו, ולא לצפות להגיע למדרגות גבוהות מעל לכוחותיו. וכאשר יזדמן לו שעת הכושר, כבר ירגיש מעצמו כי מן השמים מדרבנים להעלות אותו ממדרגה למדרגה, לפי מצבו הנכון לו. אך אסור לאדם לנסות לעלות מעצמו שלא לפי מדרגתו ורמתו.

וכאמור, לצד השאיפות במחשבה, יש לפעול במעשה באורך רוח, ולהסתפק בצעידה שלב אחר שלב, ללא פזיזות, ולא לעוף בשמים, רק כאשר יראה סימן מן השמים המורה לו להתקדם הלאה בהתאם למצבו ומדרגתו, או אז ילך ויצעד קדימה.

דברים יסודיים אלו כתב בספרו "אוהב ישראל" (ליקוטים ויקרא):

"ויקרא אל וגו', ופירש רש"י לכל קריאות ולכל דברות וצווים קדמה קריאה לשון וכו'. דע שבא רש"י ז"ל כאן ללמדנו כלל גדול בתורה, והיינו כמו שמשה לא היה ינגש לדבר עם השכינה עד שקדמו קריאה, כמו כן צריך האדם הרוצה לעלות אל ה' ממדרגה למדרגה בכל מדרגה צריך הוא שיקדימו קריאה מן השמים וליתן לו אותו המדרגה. כי העבודת האמיתית לשי"ת הוא דוקא מי שעובד את השי"ת ואינו רוצה באמת שום מדרגה עד שקוראין לו וכופין אותו מן השמים על זה כי הוא צורך העולם."

וכאן מזהיר ה"אוהב ישראל" כי כאשר לא הולכים ממדרגה למדרגה באופן מדרג, עלולים להגיע חלילה למרה שחורה ולהשתגע, ועל כן מתייער ואומר שכבר ראה רבים מן החסידים שנעשו משוגעים או בעלי מרה שחורה, והסיבה לכך הוא בגלל שעלו מהר מאוד ללא סולם מתאים כי הסולם נעלמה מהם. וז"ל:

"והנה בעינינו ראינו רבים מן החסידים שנעשו משוגעים ח"ו או בעלי מרה שחורה ומאין נמצא הדבר הזה, אם מן התורה ח"ו אדרבה התורה עוד משמחת את הלב, ולסיבה זו אסור חז"ל לימוד התורה בתשעה באב ולאבל (תענית ל). אם מן המצות הלא פקודי ה' ישרים משמחי לב (תהלים יט, ט). אבל הענין הוא כי האנשים ההם הם הרוצים לעלות אל ה' והסולם נעלמה מעיניהם כי אינם עובדים את השי"ת בהדרגה ותופסים דבר שאין שייך להם בלי שום קריאה ורשות מן השמים."

שורש הדבר הוא הרצון להיות בעלי מדרגה, שאין זה התכלית הנרצית כלל, המטרה שלשמה

שאלה:

הנה נמצאים אנו בחג הפורים, חג שבו אנו מרבים בשמחה ובצונני לשאול מה פשר השמחה וכיצד אפשר להרבות בשמחה ואין נוכל להמשיך את השמחה למשך השנה? תשובה!

השמחה היא אחת מהכוחות הנפלאים והחשובים ביותר שהאדם נצרך לה, כמו שכתוב בספר החינוך במצוות ושמחת בחגך (מצוה תפ"ח) **שהשמחה הוא צורך לאדם כמו המזון והמנוחה והשינה וכבר כתב שלמה המלך בקהלת 'ושבתתי אני את השמחה'.** **שלמות הנפש**

אפשר להגיע לשלמות הנפש ולהתעלות רק על ידי השמחה, שממלא את נפש האדם, כמו שביאר המהר"ל בחידושי אגדות חלק ראשון עמוד יד - מסכת שבת וז"ל: **"כאשר האדם בשמחה אז נפשו בשלימות... השמחה היא שלמות הנפש. וכאשר השמחה היא של מצוה, אז השלימות הזה שלמות אלקי, ושלימות הזה ראוי לשבח. ואמר שאין השכינה שורה אלא מתוך שמחה של מצוה. פירוש כי אין השכינה שורה על דבר חסר רק על השלם, ולפיכך כאשר נפשו אינו בשמחה והיא בחסרון, אין השכינה שורה.**

אבל השמחה הגשמית אין השכינה שורה על ידי שמחה, כי השי"ת נבדל מן הדברים הגשמיים. כלל הדבר, כי מה שאמר שלמה ושבח אני את השמחה, היינו כאשר השמחה היא אלקית, אבל השמחה שהיא גשמית למה זאת."

חיזוק השכל

וכבר כתב הרבינו בחיי (בראשית א' כא) **ומן הידוע כי ברבות השמחה יתחזק הכח השכלי שיש בנפש ויהיה יותר מוכן להשיג המושכלות, וכענין האמור באלישע (מלכים ב ג, טו) קחו לי מנגן, ודרשו ז"ל (פסחים ק"ז). אין שכינה שורה לא מתוך עצלות ולא מתוך עצבות אלא מתוך דבר שמחה.**

כוח האדם

ולנפש האדם יש כוח רק כאשר הוא בשמחה כמו שכתב המהר"ל בחידושי אגדות (חלק שני עמוד קכט - מסכת גיטין) **"כי הנפש כוחו כאשר הנפש הוא בשמחה".**

שמחת פורים

בחג הפורים בני ישראל מודים ומשבחים להקב"ה על שני ניסים מרכזיים היו בפורים: א. מפלת המן ב. גדולת מרדכי כך מבאר הכתב סופר (אסתר י' ג)

מצוה בכל יו"ט לאכול ולשתות אבל לא מצינו שיש חיוב לבסס, ומאי טעם יש בפורים. ונ"ל הטהו"ז [א"ח סימן תרצ"ה, א] כתב שיש שני דברים לשמחה, במפלת המן וגדולת מרדכי.

השמחה בגלות

יש מצוה לשמוח בפורים ולהודות על הניסים, אבל לאור זאת שאנו עדיין בגלות המר יכול האדם לומר לשמחה מה זו עושה, אי לכך תיקנו שישתכרו בפורים עד שיצא הדאגה מלבו. כמו שמבאר בהמשך דברי וז"ל:

"אבל כעת שאנו בגלות בעו"ה לשמחה מה זו עושה, אדרבה ישבר הלב בזכרונו כל הגדולה שהיה לנו אז בימי מרדכי ומפלת המן, מ"מ המצוה לשמוח בשמחת הנס שכבר עשה ה' לנו, אבל קשה לאדם העומד בתוך הצרה לשמוח, ולכן תיקנו שישתכרו בפורים עד שיצא הדאגה והתוהו מלבו, ובעת השכרות לא מרגיש כלל מעשי צרותיו בגלות המר וטוב לב הוא וישמח בשמחת פורים.

השמחה הולכת וגוברת

האמת היא שהאדם צריך להיות בשמחה כל השנה, אבל בחודש אדר הוא זמן המסוגל לשמחה כדכ' בגמ' תענית 'משנכנס אדר מרבין בשמחה' והה"ק הרבי ר' יצחק מווארקי זצלה"ה (בשיח שרפי קודש) ביאר

'משנכנס אדר מרבין בשמחה הוא לשון חינוך שמחנכין

את עצמו מעט מעט כדי שיהיה בשמחה שלימה ביום פורים כי אז הוא חיוב לבסומא בפוריא ואם מבסס א"ע תיכף מה יוסף בפורים' **אהבת רעים ואחדות גורם לשמחה**

אחת הדרכים להרבות השמחה הוא על ידי אהבת הזולת כי הרי כ' 'משנכנס אדר מרבין בשמחה', וכ' 'באחד באדר משמיעין על השקלים', וקשר חזק יש בין שני המאמרים, כי אחד מהדרכים שמגבירים את השמחה הוא על ידי אהבת הרעים ואחדות בני ישראל, כאשר האדם חושב על השני ואוהב את חבריו זה מביא לשמחה. כך מבאר הישמח ישראל פרשת שקלים וז"ל

איתא במס' תענית (כ"ט). משנכנס אדר מרבין בשמחה. וענין השמחה הוא לשמוח בד' במה שזכינו להיות מחלקו ונחלתו... ואין נבואה שערי השמחה הזאת להכיר בחלק ונחלת ד' תמיד, הוא ע"י אהבת רעים ואחדות עם בני... שמרומז שכל אחד ואחד מישראל אינו שלם בלתי אם יתחבר א"ע עם חבריו, ושניהם יחד המה כלי שלם, ... וזה הוא כונת רבו"ק במשנה באחד באדר משמיעין, לכלול ג"כ ענין האחדות והאסיפה, ... וע"י האחדות הנ"ל ואהבת רעים זוכים להכיר יחדו השם יתברך, ולשמוח בו... וזה משנכנס אדר מרבין בשמחה, ע"י ענין אהבת רעים ואחדותן שמעורר א"ע תמיד בהגיע עת הזה... וע"י האחדות והשמחה נזכה לקבל את התורה הק' ברצון בימי הפורים.

לשמח לב האחר

השמחה בפורים נוצרת על ידי כך שמרבים אהבה ורעות בינינו כאשר שולחים משלוח מנות ונותנים מתנות לאביונים זה גורם לשמחה רבה, ועיקר השמחה הוא להחיות לב עניים שהמשמח לב העניים נדמה לשכינה כמו שמבאר ברמב"ם הלכות מגילה פרק ב

מוטב לאדם להרבות במתנות אביונים מלהרבות בסעודתו ולשלוח מנות לרעיו שאין שם שמחה גדולה ומפוארה אלא לשמח לב עניים ויתומים ואלמנות וגרים שהשמח לב האמללים האלו דומה לשכינה שנאמר (ישעיהו נ"ז) להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדכאים.

לשמח ולדבר על הלב

ולכן יש מצוה חייב אדם לבסומי בפוריא המטרה של השמחה והשתיה יותר מהרגיל הוא בכדי שיוכל לשמח את האחר לנחם אותם ולדבר על לבם דברי שמחה, כמו שמבואר בכל בו וז"ל הכלבו סימן מה

וחייב אדם לבסומי בפוריא לא שישתכר שהשכרות אסור גמור ואין לך עבירה גדולה מזו .. אך שישתה יותר מלימודו מעט כדי שידבר לשמוח ולשמח האביונים וינחם אותם וידבר על לבם וזו היא השמחה השלמה.

להתחבר באהבה גמורה

כאשר האדם מגביר את האחדות והושב על טובת חברו ואינו חושב על טובת עצמו אז גורם שהקב"ה גם יחשוב רק על טובתו וממשיך האדם על עצמו טובות נפלאות. הנס של פורים נעשה על ידי מרדכי ואסתר בזכות כך שכל אחד חשב רק את טובת חברו וכן הביאו ישועה לעם ישראל כך מבאר הערבי נחל פרשת מוקד וז"ל

מה שכתב האלשיך ז"ל בענין וידוע הדבר למרדכי ויגד לאסתר המלכה ותאמר אסתר למלך בשם מרדכי, מה ראה מרדכי לבלתי הגיד בעצמו למלך. וביאר, כי כל מעמד וקיום עם ה' הוא ע"י האחדות ... וכן הוא בפרטות באנשים פרטיים אם יתחברו ב' אנשים באהבה אמיתית בלב שלם שכל אחד ייטיב להשני ויהיה כ"כ האהבה ביניהם עד שכל אחד מהם לא יחשוב טובת עצמו רק ישים כל מגמתו אל טובת ותועלת חברו אזי ממשכים הנהגה זו על עצמם מהש"י שכיכול יפנה מכל עסקיו ויחשוב רק להיטיב לאלו האנשים, כי נודע משארז"ל ה' צלך שכל מה שהאדם מתנהג כך ממשך על עצמו מהש"י. .. ולכן בכל עת צרה שיש ח"ו על האדם טוב לו

שיתחבר באהבה גמורה עם ריע א' או יותר וע"י יחשוב הקב"ה לטובתם כאמור וינצל. וכן היה במרדכי ואסתר כי מרדכי לא חשב לעולם טובות רק טובתה, לכן בהתוודע לו מענין בגתן ותרש ידע כי המציל את המלך מהמות ישיגהו יקר הרבה הגיד זאת לאסתר, ואמנם אסתר לא חשבה לעולם רק בטובת מרדכי לכן הגידה למלך בשם מרדכי וע"י עזר ה' להם ולכל ישראל בזכותם עכ"ד:

בחג הפורים כל אחד חושב כיצד להיטיב לזולתו ומחפש להשפיע טובות לחבריו וזה גורם ומביא לשמחה עצומה, ושמחה זו אפשר להמשיך בכל השנה להיטיב לזולת ולחשוב על טובת חבריו.

פעולות לשמחה

לפעמים רוצה האדם להיות בשמחה אך זה אינו הולך לו בקלות, ובפרט ביום הפורים, ואם מטרת השמחה הוא לצורך מצוה ולשם שמים יכול לשמוח בשני מיני שמחה או ששחוק מאיזה בריה, או שירחיב בשחוק המדומה. כך מובא בספר צדקת הצדיק - אות רס

שני מיני שחוק הם האחד ששחוק מאיזה בריה כענין שחוק לרעהו אהיה (איוב י"ב ד') וזהו ליצנות. וצד ההיתר שבו ליצנותא דעבודה זרה [זה נזכר במסכת מגילה (כ"ה ע"ב) כי זה ענין יום הפורים שהוא תיקון השחוק דאדר שלכן מנהג ישראל לעשות בו מיני שחוק וליצנות מהמן שהיה הוא לשחוק תחת שחוק הכסיל שהיה לו לפי שעה מישראל.

ויש מין השני דשחוק שהוא הוללות ומעשה נערות כענין יקומו נא הנערים וישחקו לפנינו (שמואל ב' ב' ד'). וצד ההיתר שבו לצורך מצוה וכבוד שמים וכענין (שבת ל' ע"ב) מילתא דבדיחותא ובדחי רבנן קודם הלימוד שעל ידי זה מתרחב הלב כאשר הגוף בעצבות ואין יכול למצוא בלבו שמחה אמיתית. יכול להרחיב בשחוק שהוא שמחה מדומית לפנים הגם שאינו באמת בלב מכל מקום מועיל כלפי הגוף שכולו דמיון.

השינוי מביא לשמחה

דרך נוספת להרבות השמחה בפורים הוא על ידי שמשנים את הבגדים ומתחפשים, וכאשר אנשים משנים את מראהם זה מוסיף שמחה וחדווה, כך מבאר האוהב ישראל - פרשת זכור ופורים

משנכנס אדר מרבין בשמחה (תענית כט). ... על ידי גדול זה ההשתנות נעשה חדוה ושמחה בכל העולמות. והוא על דרך משל מי שמשנה בגדיו הראויים לו תמיד לפי ערכו ולובש בגדים אחרים אשר אין דרכו בכך אזי נעשה צחוק וחדוה לכל הראויים אותו, וכמו שאנו רואים בימי הפורים כאשר איש יהודי משנה מלבושיו .. נעשה שמחה וחדוה על ידי זה .. אמנם עיקר השמחה בא מחמת ההשתנות מדבר אל היפוכו. וכן הנס הגדול של פורים והשמחה הוא ע"י ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים גר' (אסתר ט, א) ופור המן נהפך לפורינו.... וזהו ג"כ שמחת פורים בכל העולם. מפני שהגם שהיה יכול להיעשות נסים ונפלאות לישראל שלא ע"י אחשוורוש וכיצא עכ"ז היה רצונו ית' לעשות דוקא זה מדבר להיפוכו שיבוא השמחה מדבר המתהווה עצבות ואפשר זהו מנהגינו שמשנים בגדים בפורים.

שמחה לכל השנה

וביותר יש לשמוח בפורים כי השמחה המתעוררת אצל האדם בפורים יש בו כוח להמשיך שמחה לכל השנה כולה כי הגימטריה של בשמח"ה הוא שנ"ה וכמו שממשיך לבאר האוהב ישראל וז"ל

מרבין בשמחה כי בשמח"ה הוא עולה מספר שנ"ה, ר"ל שהשמחה המתעוררת אז באדם ממשכת שמחה וחדוה לכל השנה. וכיה"ר אמן:

שאלות והארות - למייל ar3123499@gmail.com

ערכים

זמני השבת			
ר"ת	ציאה	כניסה	ירושלים
19:10	18:30	17:16	ירושלים
19:07	18:32	17:32	תל אביב
19:09	18:31	17:23	חיפה
19:10	18:32	17:34	באר שבע

העלון טעון גניזה

לחבר את הנקודות מאחורי שמו המוזר של חג הפורים מסתתר מאבק איתנים בשאלה: 'מי מנווט את גלגלי ההיסטוריה'

בתשומת לב יתרשם כי אפילו קו עלילתי רצוף אין בה. המגילה מורכבת מסדרה של אנקדוטות בלתי קשורות זו לזו, הפזורות לאורך תשע שנים. חומר הגלם ממנו עשויים סיפורי המגילה הוא 'מקרה'. אסתר נכנסת לבית המלך לאחר שאחשוורוש 'במקרה' מסתכסך עם ושתי. מרדכי נמצא בשער המלך 'במקרה', מכיוון שהוא דואג לשלום אחייניתו. את שפתם של בגתן ותרש הוא מבין משום ש'במקרה' הוא נמנה עם חברי הסנהדרין הבקיאים בשבעים לשון. רצף המקרים הזה מאפשר לו להעביר דרך אסתר אזהרה המצילה את חיי המלך. המעשה נרשם בספר הזיכרון, אך 'במקרה' שוכחים לתת למרדכי את הגמול המגיע לו.

סדרה של מקרים רודפים זה אחר זה, ורק כאשר המגילה מגיע לסיימה וחלקי הפאזל נופלים למקומם; מתברר כי המקרים הללו שירתו תכלית מכוונת - לסכל את עצתו של המן, ולהציל את עם ישראל.

דרך מעשה המגילה מתגלה כי "פור המן נהפך לפורנו" כלשון הפייטן. אותה המקריות שהמן סבר כי היא שולטת בענייני העולם, אינה אלא מסווה לידה של ההשגחה העליונה, המושכת מאחורי הקלעים גם באירועים שלמראית עין מתנהלים על פי האקראיות והאינטרסים של הפוליטיקה הבינלאומית.

המסר האמוני מסתתר בין שורות המגילה, אך אינו מוכרז בפירוש. המגילה מזמינה אותנו לחבר את הנקודות בעצמינו, ולזהות את התבנית המסתתרת בהם. אחרי שלמדנו לזהות את יד ההשגחה באירועי המגילה, נוכל לזהות אותה גם באירועי הימים הסובבים אותנו.

אפשר שבכך טמון הסבר למנהג התחפושת בחג הפורים. מנהג זה בא להזכירנו כי העולם כולו, על שלל ענייניו וקורותיו, איננו אלא מסכה אחת גדולה, שמאחוריה מסתתרת יד ה'.

חג הפורים הוא כעין מיקרוסקופ, המפנה עדשה מגדילה על פרשייה אחת בתולדות עם ישראל - פרשת המן וגדולת מרדכי - ומראה ברזלוציה מוגברת כיצד הפרטים הקטנים שהובילו לתשועה הגדולה הורכבו מ'מקרים' שמאחוריהם עמדה ההשגחה. את המסר הזה עלינו לשאוב מימי הפורים, לכל יתר ימות השנה.

בימים אלה, בהם מתמודד עם ישראל עם מלחמה כבדה, עלינו לזכור כי מערך השיקולים המכוון את צעדיו של עם ישראל מעולם לא נעצר ברמה ה'פרגמטית' וה'ריאליסטית' בלבד. לא המקריות שולטת, חלילה, בגורלנו - אלא יד ההשגחה. ככל שנהיה ראוים לסייעתא דשמיא, כך נזכה כבר בקרוב לראות את אור הישועה, ומזימות אויבינו יתהפכו על ראשם.

בדרך כלל, קיים קשר מובהק בין שמו של החג לבין הנקודה המרכזית בו. 'ראש השנה' הוא היום הראשון לשנה, ב'יום כיפור' מתכפרים עוונותיהם של ישראל, חג הסוכות הוא זכר לסוכות או לענני הכבוד בהם ישבו אבותינו בצאתם ממצרים, וימי החנוכה מציינים את חנוכת המזבח מחדש בימי החשמונאים.

מבחינה זו, יוצא דופן הוא חג הפורים. לפי ענייניו ומהותו ראוי היה לכנות יום זה, שבו ניצל עם ישראל מגזירת השמדה בשמות כגון 'חג ההצלה', 'חג הגאולה', או 'חג המהפך'. אולם חז"ל כינו את הימים הללו 'פורים' על שם הפור, הגורל, באמצעותו בחר המן האגגי את היום הראוי והמתאים ביותר להשמדת עם ישראל. הטכניקה בה נקט המן לבחירת התאריך, הוא לכאורה פרט צדדי וטפל לעיקר הסיפור. מדוע אפוא בחרו בו חז"ל ככותרת?

שאלה דומה ניתן להפנות כלפי עצם בחירתו של המן להשתמש בגורל על מנת לקבוע את תאריך היעד להשמדת היהודים. המן מתואר כצורך, כאכזר - אך לא כשוטה. אדרבא, התנהלותו המחושבת מעידה על פיקחות שטנית. מה ראה אפוא לשטות זו, לקבוע את הפרט החשוב ביותר בתוכניתו, את מועד הביצוע, על פי מכשיר הפכפך ובלתי צפוי כמו גורל?

שאלות אלה מלמדת כי לא היה הגורל של המן פרט שולי בסיפור המעשה. אדרבא, חז"ל ראו בו את נקודת המרכז סביבו נסוב עניינה של המגילה כולה.

היש לעולם תכלית ומטרה? היש לו מנהיג ומוביל?

תמצית ההשקפה העמלקית היא, שהתשובה לשאלות אלה שלילית. העולם החל מתוך מקריות גמורה, ומתנהל מאז בדרך אקראי. לפי תפיסה זו, 'לית דין ולית דיין', והחוק היחיד הנוהג בעולם הוא חוק הג'ונגל הקובע 'כל דאליים גבר'. דומה היא להכרזתו של אותו שליט אירופאי שהכריז ברהבתנות 'אלוקים נמצא עם החזקים', עפ"ל. הווה אומר, המקריות היא השולטת בגורלותיהם של עמים ויחידים, וחורצת את עתידם. אם רצונך לשלוט בעתידך, עליך להצטייד בצבא החזק ביותר, או במספרים העוצמתיים ביותר, וכך תשפיע על ה'מקרה' שיוכרע לטובתך.

הפור אותו מטיל המן האגגי איננו אפוא דבר יוצא דופן. הוא המשך טבעי לאופן שבו המן תופס את כל ההתרחשויות בעולם. מבחינת ה'ריאל פוליטיק' שלו, הפור היא המטאפורה המושלמת לתאר בו את המתרחש בזירה המדינית והאישית. אין יד מכוונת, אין השגחה פרטית הבוחשת בקלחת. יש רק 'מזל עיוור', ומאמצים של בני תמותה המנסים להשפיע עליו.

מול תפיסה עמלקית זו מתייצבים חג הפורים ומגילת אסתר. אין במגילה ניסים גלויים, ואף שמו של הקב"ה נפקד ממנה. יתירה מכך, הקורא בה

המן מתואר
כצורך, כאכזר -
אך לא כשוטה.
אדרבא,
התנהלותו
המחושבת מעידה
על פיקחות
שטנית

עמוד 10
ערכים לילדים
לקראת שבת-מדור חדש

עמוד 6
הניצוץ היהודי
פיצוץ רוחני

עמוד 5
הרב דוד ברוורמן
פורים-מתחת לסף ההכרה

עמוד 3
הרב משה לנדאו
גיהנום שהוא גן עדן

אַקטואַליה בְּפֶרֶשֶׁת הַשְּׁבוּעַ

הרב אהרון לוי

יעקב הוא חבר טוב שלי עוד מהישיבה, לכן לא יכולתי לסרב לבקשתו להיפגש עם האחין שלנו. על פי רוב מתברר, שבחורים שנשלחים אליי בנסיבות כאלה, לא רק שאין להם שאלות - הם גם משוכנעים שהצדק עמם, ובן שיחם שוגה באשליות. ואכן, כבר בתחילת הפגישה אמר הבחור, שלפני

שנתחיל לדון בשאלותיך - יש משהו שהוא צריך לברר.

"גם אתה מאלו שמאמינים, שכאשר ייבנה בית המקדש נחזור להקריב קרבנות?" - "בוודאי. אני לוי, ואם לא יקריבו קרבנות, למי אפתח את השערים? למי אנגן ואשיר? אבל איך זה קשור לנושא הפגישה?"

"קשור ועוד איך", ענה הבחור. "אם אתה מאמין שנחזור להקריב קרבנות - אין לי על מה לדבר איתך. אני צמחוני, וככה אני חושב שמאוד לא מוסרי לשחוט בעלי חיים, רק כדי לכפר על העבירות שלנו. לכן אין לנו על מה לדבר, כי לדעתי אתה אדם לא מוסרי".

שאלתי אותו: "ולמה אתה שואל רק על העתיד? עם העבר אין לך בעיה? הרי גם בעבר הקריבו קרבנות - זה בסדר בעיניך?"

"בעבר הקריבו קרבנות כדי להיגמל מעבודה זרה, כפי שמבאר הרמב"ם. אבל היום לא עובדים עוד עבודה זרה, אז למה לשחוט בעלי חיים ללא סיבה?" הוא שאל. עניתי לו: "אם יתברר לך, שעדיין לא נגמלנו מעבודה זרה, ושגם היום אנשים משתחוים לה - האם תסכים שעדיין יש מקום להקריב קרבנות?"

הבחור הביט בי בתמיהה: "היום יש אנשים שעדיין עובדים עבודה זרה?! "ברור!" אמרתי. "אתה מכיר אותם! אלא שכנראה יש בינינו מחלוקת באשר להגדרת המושג 'עבודה זרה'. אני גורס שהיא אינה מסתכמת בהשתחויה לפסלים,

קורבנות אדם

מהי עבודה זרה?

אלא גם משקפת אמונה, שלפיה חס ושלום יש בעולם עוד כוחות מלבד הקדוש ברוך הוא, שאינם כפופים לו.

"עבודה זרה היא אמונה, שכאשר רצוני מתנגש עם רצון הבורא, מותר לי להעדיף את רצוני על פני רצונו. זו עבודה זרה חמורה לא פחות ואף יותר מאשר השתחויה לפסלים. כל ההבדל הוא, שבעבר סגדו עובדי האלילים לכוחות הטבע, ובימינו הם סוגדים לעצמם. בעבר זבחו בעלי חיים, והיום - בני אדם.

"קח את עצמך כדוגמה: כשאתה מחליט לחלל שבת מתוך אמונה שכך נכון לנהוג, האם אינך מקריב את צער הורייך כדי למלא את רצונך? כשאתה חש שמישהו פגע בכבודך ובמעמדך,

"אם אתה מאמין שנחזור להקריב קרבנות - אין לי על מה לדבר איתך... לדעתי אתה אדם לא מוסרי"

ואתה משיב לו כגמולו, האם אינך מקריב בכך את כבודו, כדי להשיב את כבודך?

"מהו אם כן ההבדל בינינו לבין עובדי האלילים מימי קדם? שהם עבדו וזבחו לכוחות הטבע, ואנו לעצמנו. עבודת האלילים לא חלפה מהעולם, היא רק השתכללה ולבשה צורה חדשה. זביחת בני-אדם היא מעשה פרימיטיבי לא פחות ואף

יותר מאשר הקרבת בעלי-חיים. מדוע עם אנשים הסוגדים לעצמם אתה מסוגל לדבר ואיתי לא...?

"ואם כבר הזכרת את דברי הרמב"ם שלפיהם קורבנות נועדו להניא את בני ישראל מעבודה זרה, ראוי לציין כי הרמב"ם הוסיף הסתייגות מפורשת:

"המשפטים, הן המצוות שטעמן גלוי, וטובת עשייתן בעולם הזה ידועה, כגון איסור גזל ושפיכות דמים וכיבוד אב ואם; והחוקים, הן המצוות שאין טעמן ידוע. אמרו חכמים, חוקים שחקקתי לך, ואין לך רשות להרהר בהן. ויצרו של אדם נוקפו בהן, ואומות העולם משיבין עליהן, כגון איסור בשר חזיר, ובשר בחלב, ועגלה ערופה, ופרה אדומה, ושעיר המשתלח. וכל הקורבנות כולן, מכלל החוקים הן". (הלכות מעילה, פרק ח)

"צדקת בקביעתך שלדעת הרמב"ם הקורבנות נועדו לנתב את יצר העבודה הזרה לעבודת ה'. מצד שני, שכחת להזכיר שהרמב"ם עצמו מציין כי עניין הקורבנות הוא בגדר חוק שטעמו נסתר מאיתנו. תוספת זאת מיועדת עבור כל מי שמבקש לבטל את עבודת הקורבנות בנימוק שעבודת אלילים חלפה מהעולם, כדי להזכיר שטעם הקורבנות אינו מסתכם בביטול עבודה זרה, אלא יש בהם גם ממד של גְזֵרָה חוּק ("חוקה" - גזרה היא מלפני, אין לך רשות להרהר אחריה", כמובא ביומא סז).

בנוסף, אם תעמיק תגלה שגם לפי הטעם הראשון עבודת הקרבנות עדיין תקפה: בדור שסוגדים בו לטבע נדרשים לשעבד את הטבע לרצון ה', ובדור שסוגדים בו לרצון העצמי, יש להכפיף אותו לרצון ה'.

"זאת ועוד. כיוון שהזכרת את דברי הרמב"ם כדי להוכיח את עמדתך, אני מסיק שעבורך הוא נחשב לסמכות מחייבת. האם הרמב"ם עסק רק בטעם הקורבנות? הרי הוא פירש גם את טעמיהן של שאר מצוות, כגון שבת ותפילין, שלכל הדעות יש להן תוקף גם בימינו. מדוע אפוא אתה נשען על הרמב"ם רק בביאור טעם הקורבנות? האם לא משום שאתה משועבד לרצונך...?"

"עם ביאת המשיח ובניין המקדש תשוב גם עבודת הקרבנות, כדי שנלמד לשעבד באמצעותה לרצון ה' לא רק את כוחות הטבע, אלא גם ובעיקר את הרצון שלנו".

* בתרומה מעל 200 ₪ לחדש

ידידי ערנים

זְכִיתֶם

מאות משפחות לשוב לבורא

זְכִיתֶם

בשבת מרוממת ומרגשת

תרמו עכשיו וקבלו שבת חוויתית במגוון מלונות*

ניר עציון | כינר גליל | רמדה נתניה | נוף כנרת | שלום בית גן | עדן אין | קרלטון | פארק | אנ"א

1-800-35-35-26

לתגובות, הנצחות והערות - מערכת: 072-3303580 alon@arachim.org
© כל הזכויות שמורות // העלון הופק ע"י מחלקת דיגיטל ערכים בשינוף מחלקת בוגרים
עורך ראשי: הרב משה לנדאו // עורך משנה: יהודה פרידמן // עיצוב גרפי: ג. רובינשטיין

נקדת מבט

הרב משה לנדא

גיהינום שהוא גן עדן על פורים, חורבן, עצב ושמחה

"הדודה אסתר מרחוב מגילה בית 7 דירה 4 באה". אלו היו המילים שנכתבו במברק שהגיע ביום תענית אסתר שנת תש"ב, לאדמו"ר מסוכטשוב, רבי דוד בורנשטיין זצ"ל ששהה אז בגטו ורשא.

המברק נשלח על ידי תלמידו, הרב יהושע משה אהרונסון זצ"ל, מרבני פולין. כוונתו הייתה לרמוז לרבי על הפסוק שבמגילה בפרק השביעי בפסוק הרביעי. "כי נמכרנו אני ועמי להשמיד להרוג ולאבד". יש גזירה לחסל את הגטו. הרבי מסוכטשוב הבין את משמעות המברק, והיה מן הראשונים להתריע על השילוחים מהגטו להשמדה. תשובתו הגיעה לסאניק כמה חודשים אחרי. "נגן לדודה את יצירתו של הסבא. יצירה 23 קטע 4". יצירה 23 היא פרק כ"ג בתהלים. בפסוק הרביעי. "גם כי אלך בגיא צלמוות לא אירא רע כי אתה עימדי" כוונתו הברורה הייתה: תתחזקו ואנחנו נתחזק, כי הקב"ה עימנו.

האם בפורים תש"ב שמחו היהודים בגטו ורשא, או לבשו שק...?

כמו אז גם היום... הצורך התורן. פעם זה המן, פעם הצורך הנאצי, ופעם חיות הטרף של הארגונים הפלשתינאים. ימים קשים עוברים על עם ישראל. כשאנחנו רוקדים, שרים וצוהלים באולמות וברחובות בימי הפורים, חלק מאיתנו לא ישנים בלילה במחשבה ובדאגה לקרוביהם החטופים בידי חיות החמאס.

חלק מאיתנו, לא יודעים את מנוחתם מפני שקרוביהם נמצאים בסכנה במלחמה מול הצורך התורן של היהודים, ההמן של דורנו. כל דפיקה בדלת מקפיצה אותם, שמא זהו הקצין שבה להודיע על הגרוע מכל... כשאתה מרגיש את כלל ישראל, כשאתה מרגיש את הצער והסכנה האמיתית בארץ ישראל; איך אפשר לשמוח...?

רבי משה טייטלבוים זצ"ל (תק"ט - תר"א) היה רב בהונגריה של העיר שאטוראָלְאֵיִהֵיי. (הסתבכתם? בעברית 'אוי'הל') בצעירותו היה רבי משה מתנגד לחסידות, אלא שחנתו, רבי אריה לייב ליפשיץ זצ"ל, מייסד חסידות וישניצא, קרב אותו אל רבו, גדול מפיצי החסידות החוזה מלובלין. רבי יקותיאל יהודה, נכדו של רבי משה טייטלבוים, מספר בספרו 'ייטב פנים' (מאמר יפה לעיניים. עמ' קמח: אות יח) על קושייתו אולי האחרונה של סבו, על החסידות.

את הקושייה שלו הוא שטח בפני החוזה מלובלין: "מדרכי החסידים לשמוח תמיד. והרי מבואר בשולחן ערוך (א, ג) 'ראוי לכל ירא שמיים שיהא מיצר ודואג על חורבן בית המקדש' כיצד אם כן, אתם שמחים?"

3 מתוך הפרשה

הרב ישי וליס

1 "אשה ריח ניחוח" (א, ט). ברש"י: "אחד המרבה הממעט ובלבד שיכווין את לבו לשמים".
שאלה: האם ניתן ללמוד מכך כי העשיר רשאי להמעט בנימוק שכוונתו לשם שמיים, ולכן די לו בכך?

תשובה: רש"י מלמדנו כי חייב כל אחד לתת לפי יכולתו. אומנם, אצל העני שיש לו רק מעט - מן הסתם הנתנה שלו היא מכל הלב, לשם שמיים. אולם, כאשר העשיר מרבה לתת, עלולה לחדור אל ליבו המחשבה הזרה כי בתרומתו הוא מחזיק ומקיים את עבודת המקדש, ובלעדיו לא יוכלו להסתדר. לכן מדגישים חז"ל שאם הוא, העשיר לא מכוון את ליבו לשמיים, הרי שאין בנתנה שנותן ריח ניחוח לה'.

2 "לא-אתי קראת יעקב כי-יגעתי בי ישראל". (מתוך ההפטר) שאלה: מהי הכוונה בדברי התוכחה הללו, שמוכיח ישיעיהו הנביא את עם ישראל?

תשובה: מספר על כך המגיד מדובנא משל נפלא: משל למה הדבר דומה? לאדם שהזמין לביתו יהלום. והנה, בעת שהגיע אליו השליח, הוא שמע אותו מתנשם ומתנשף במדרגות. פתח האיש את הדלת, ואמר לו: "טעית בכתובת! זו איננה החבילה שלי!" תמה השליח, ושאל: "כיצד הנך יודע זאת? הן אפילו לא פתחת לראות את תכולת החבילה שהבאתי?!" ענה לו בעל הבית: "די לי לראות ולשמוע שהחבילה כבדה עבורך, כדי שאדע שאין בה את מה שהזמנת..."

בדומה לכך, אומר הקב"ה: אם עם ישראל מרגיש שעבודת ה' גורמת לו תחושת יגיעה וטורח, מוטב כי יבדוק אם לא 'טעה בכתובת'. זו איננה העבודה שביקשתי ממנו. מוכרח להיות כי הוא מקיים את עבודת ה' באופן שגוי.

3 אקטואליה: פורים (דפרזים) חל ביום ראשון, שושן פורים (פורים דמוקפים) חל בשני. אנחנו זוג המתגורר בירושלים, אך בשבת אנו נשהה אצל חמי וחמותי המתגוררים בעפולה, עיר שאינה מוקפת חומה מימות יהושע. האם עלינו לשמוע מגילה במוצאי שבת?

תשובה: כל אחד נוהג כפי המקום בו הוא שוהה כעת. בן 'כרך', עיר המוקפת חומה מימי יהושע בן נון ['מוקף'], השוהה בימי הפורים בעיר שאינה מוקפת חומה, וכן בן עיר שאינה מוקפת חומה ['פרוז'], השוהה בימי הפורים בעיר מוקפת חומה, נחשבים כבני המקום בו הם שוהים כעת, זאת בתנאי (ובתנאי) שהוא שוהה במקום גם בעלות השחר. אך אם הוא חוזר כבר בלילה לביתו, קודם עלות השחר, אינו חייב בקריאת המגילה ובמצוות היום אשר חלות בעיר בה.

ענה לו החוזה מלובלין: משל למלך שגלה מארצו למרחקים, והחליט לחפש אחר ידד נעוריו, שהיה גר באותו המקום. סוף סוף הוא מצא את ביתו של אותו אוהב. הוא דפק בדלת והמתין שיפתחו לו. חברו שפתח את הדלת, הופתע לראות את המלך בגלותו. אחרי שישבו, אכלו, וסיפרו האחד לשני את קורותיהם, הלך האוהב ובכה מאין הפגות, על צערו של חברו המלך שגלה ממדינתו. בכה ובכה... ועם כל זה, שמח... על שהמלך מתאכסן אצלו.

נכון, המלך - הקב"ה בגלות. אבל תמיד, ובמיוחד בגלות... בצער הגדול... בתוך הקושי... 'בכל צרתם לו צר' (ישעיהו סג, ט) והשכינה עמנו. ועל כך אנחנו שמחים.

אפשר לסכם את השמחה שבתוך העצב, ב'פורים רב' של רוז'ין.

מנהג רווח בהיכלי הישיבות להכתיר 'פורים רב' ליום הפורים. תפקידו של ה'פורים רב' לדאוג לאווירת ה'הנפוך הוא' בישיבה. יש מקומות שהוא ממש קובע את סדרי וכללי הישיבה, ויש ישיבות שהוא רק מוסר בהם כעין 'שיעור כללי'. מקור המנהג אינו ברור. יש טוענים שהמנהג החל כבר בוולוז'ין, אם הישיבות הליטאיות, ויש הטוענים שמקורו במינוי אמיתי של רב פוסק הלכה לפורים, במקומו של הרב הקבוע שאולי ישתכר ולא יוכל לפסוק הלכה.

כמקובל בחצרות החסידים, במעמד ה'פורים רב' יש קדושה, ואפשר שיש בו אף סגולה לפעול ישועות.

באחד מימי הפורים האדמו"ר רבי ישראל מרוז'ין זצ"ל, היה יושב ונראה שהפעם יהיה קשה להוציא ממנו חיוך. אז פנה ה'פורים רב' אל הרבי ושאל: מדוע בכל הקהילות כשבאים החסידים אל רבם, הם זוכים ליחס חם, ואילו אצל הרבי, יהודי נוסע שבועות, ולבסוף אחרי המתנה ארוכה נוספת מחוץ לחדרו של הרבי, הוא בקושי זוכה לאמירת 'שלום עליכם'?

"אצלם גן עדן, ואצלנו גיהינום" - סיכם ה'פורים רב'.

הרבי לא התבלבל ושאל: "אם כן, מדוע לא תעזבו ותלכו אל אותם האדמו"רים?" לשאלה הזו חיכה ה'פורים רב'. גם הוא לא התבלבל: "מעדיפים אנו גיהנום אצל הרבי, מגן עדן אצל אחרים".

מעדיפים אנו את ה'גיהינום' של הגלות, יחד עם השכינה הקדושה, מה'גן עדן' המדומה של אומות העולם; ועל כך אנחנו שמחים.

פורים שמח!

חתימה האחרונה:

אין אני מבקש גן עדן. כי אין שכר יותר טוב מזה שאני זוכה לעבוד את ה'. (הרה"ק רבי זושא מאניפולי)

תורת החנוך

הרב צביאלי בן צור

גל ירוק או גל אדום לגדל ילדים בוטחים ובטוחים

מגילת אסתר היא מגילה רבת תהפוכות; ואנו יכולים לעצב את נפש, ובעיקר את נשמת ילדינו דרכה.

תחילתה בחיים כנראה רגועים של היהודים, שמתחילים להסתחרר כתוצאה מסיטואציה פנים משפחתית של אחשוורוש, 'עבד כי ימלך' שמבקש מבת אדונו בעבר, רעייתו בהווה, בקשה לה היא מסרבת, כיאה לגנים המלכותיים הגאים שלה.

כשעומד שר זוטר וכנראה בעל כשרון לא מבוטל לניצול הזדמנויות, ומציע למלך פתרון חד משמעי, הוא היחיד שמצליח להרגיע את המלך, שמיישם את עצתו, ועל הדרך מעלה אותו לגדולה.

מכיוון שאותו שר אנטישמי, עוברים היהודים מחיי שלווה לחיי חרדה. כאן נכנסת לתמונה אסתר, שגם מינויה כנראה אינו מספיק בכדי לפתור את בעיית אחיה היהודים.

כעת, מתרחש תהליך דומה, רק מהכיוון השני. שני עבדים רוצים לחסל את המלך. יהודי שהוא גם דוד המלכה וגם מנהיג היהודים עולה על המזימה, וכאן מתחולל מהפך, וליהודים הייתה אורה ושמחה וששון ויקר.

כשמחנכים ילדים לחוות מציאות אלוקית, כשעושים לטעות. אנו מורגלים, וטוב

שכך, לספר לילדים על ניסים, בעבר ובהווה, ובכך מובילים אותם לראות את ד' במוחש.

ראיתי מי שכתב שהעולם לא מתנהל תמיד בדרך נס, ולכן אי אפשר להרגיל ילדים לחיי ניסים. הדברים נכונים ולא נכונים. הם נכונים מפני שילד צריך להכיר גם בכישלונות, והם לא נכונים, מפני שחיינו מלאים בניסים בלתי נגמרים, מיעוטים גלויים ורובם סמויים, וזה שאני כותב כעת את המאמר הזה, זהו נס לכל דבר ועניין, נס סמוי.

המגילה מלמדת אותנו איך ברצות ד' מתחוללים מהפכים, והם לא קשורים אלינו בכלל. המיוחד במגילה, שבשונה מניסי מצרים

לדוגמא, מדובר ב'ניסים סמויים'. מפני שאם היינו רוצים, היינו יכולים לקרוא אותה כאירוע טבעי לחלוטין של מלך שהשתגע, הרג את המלכה ונשא אחרת. העלה לגדולה שר ששנא את עמה של המלכה החדשה, ובמקרה דוד המלכה מנע התנקשות במלך וכו'.

לכן אמרו חז"ל - "כל הקורא את המגילה למפרע לא יצא ידי חובתו", ואחד ההסברים הוא, שמדובר במי שקרא את פרק ג' לפני פרק א', ואת פרק ו' לפני פרק ד'. הוא לא יצא ידי חובתו, מפני שכל

רעיון המגילה הוא המבנה שלה, הסדר שמגלה לנו שכל כך הרבה פרטים מדויקים - אינם יכולים להיות אקראיים.

ברור לחלוטין שהעבודה של ההורים בשושן הבירה הייתה, להסביר לילדים שאנו בוטחים בד' תמיד, גם כשהמן עלה לשלטון, ולא רק כשאסתר מונתה למלכה.

גם כשנגזרה גזירה על היהודים, ולא רק כשמרדכי הסגיר את בגתן ותרש.

ואם תרצו, כאמירתו של חברי, שהוא אדם ממהר מאד: "כאשר אני נוסע ברכב, ולחוץ להגיע בזמן למקום חפצי, ופתאום מקבל 'גל ירוק' של רמזורים, אני מתמלא אושר והודיה לה'. איזו השגחה!

למחרת, אני גם ממהר מאוד, אבל נתקל אז בגל אדום בזהב. כעת אני מאוכזב, לחוץ ומיואש. ואז, פתאום אני חושב לעצמי: 'רגע, ד' אחראי רק על הרמזורים ירוקים? על האדומים הוא לא אחראי? הן הוא אחראי גם על הירוק וגם על האדום, ואני סומך עליו תמיד'."

ילד שידגל עם הבנה כזו, שהטוב הגלוי וגם הטוב הנסתר הם מאת הבורא, ברצונו ובהשגחתו, יגדל בעזרת ה' ליהודי מאמין בנשמתו, וגם בריא בנפשו.

על מה השמחה בפורים?

"אבל יכולת לפחות להתעלף...!"

תורת הנפש פסיכולוגיה יהודית

הרב דניאל נשיא

חז"ל קבעו משנכנס אדר מרבין בשמחה.

וידועה השאלה, מדוע מיוחדת מצוות השמחה לחג הפורים דווקא? מדוע לא נצטוונו למשל "משנכנס כסליו מרבים בשמחה?" שהרי בחנוכה היה ניצחון עצום של החשמונאים על היוונים! או מדוע

לא נצטוונו: "משנכנס ניסן מרבים בשמחה" - שהרי אין שמחה גדולה מהצלת אבותינו מידי המצרים!?

מזל אדר דגים. מזל זה הוא הביטוי להשגחה הפרטית שיש על עם ישראל, שנמצא במימד הנסתר - מעל ל"מזל" ולדרכי "הטבע". נס פורים מבטל את יסוד הכפירה - יסוד "המקרה" שהוא מהות עמלק ודרך חשיבתו של המן שערך פור-גורל.

כי המן, כמו עמלק וקנו, בא לנגח את ישראל באגרוף הכפירה. זוהי הסיבה, מבאר רבנו צדוק הכהן מלובלין ('פרי צדיק' שמות, שושן פורים), שהטיל המן גורלות בגזירתו על

ישראל, כי זה היה עיקר תוקף כוחו, תלות הכל ביד המקרה והגורל.

וכאן טמון סוד שמחת החג, שמתגלה בסיפור ההסתר של המגילה שהוא ביטוי של גלגולי ההשגחה העליונה בסיפור ההצלה של עם ישראל. כאשר היהודי יודע כי גם בזמן שלמראית עין הוא נתון בהסתר פנים, הרי שלאמיתו של דבר ה' יתברך מגונן עליו, משגיח עליו ושומר עליו מכל משמר, כבן אהוב ויקר; ואין לך שמחה גדולה מזו! משום כך נצטוונו על עניין השמחה בחג הפורים.

סיבה נוספת לשמחה, היא תיקון החטא שהיה בסעודת אחשוורוש. יהודי שושן ראו במו עיניהם איך מוציאים את כלי בית המקדש שנפלו בשבי האויב בעת החורבן, ומשתמשים בהם לצורך חול, ובכל זאת נהנו מסעודתו של אותו רשע...!

רבי שלום שבדרון נהג לספר, כי באחד הימים נכנס תלמיד לחדרו של החפץ חיים, והתאונן על מצב הדת הירוד בעיר, בענייני שבת, כשרות, חינוך הבנים ועוד.

"ומה עשית בעבור זה?" שאל החפץ חיים. "מה אני יכול לעשות?" השיב התלמיד, "תושבי העיר לא שומעים, לא רוצים לשמוע, מה אני יכול לעשות?" אמר לו החפץ חיים: "אולי לעשות לא יכולת, אבל להתעלף יכולת! מדוע לא התעלפת?"...

היה אומר ר' שלום: "פלאי פלאים! יהודים יושבים ורואים שממלאים יין במזרקי הקורבנות! והיכן? בבית המשוקץ של אחשוורוש, בסעודה של שיכורים שפלים, שם אצל אחשוורוש מוזגים יין בכלי המקדש, ויהודים לא מתעלפים. על כך נגזרה הגזירה!"

מבחינה פסיכולוגית, הנפש היהודית צריכה לתעב את הסעודה, את חילול הקודש, את תרבות הגויים, ולבוז לכפירה הרדודה. אך לאחר ששבו ישראל בתשובה, ותיקנו חטא זה, תוקנה גם נשמתם. רק אז יכולה הנפש לשמוח באמת, כי אין שמחה כהתרת הספקות, ואין שמחה כפרסום האמת.

ועל כגון זה כתב 'החזון איש': "כאשר זכה שכל האדם לראות אמיתות מציאותו יתברך מייד נכנס בו שמחת גיל אין קץ, ונשמתו נעימה עליו, וכל תענוגי בשרים חמקו עברו, ונפשו העדינה מתעטפת בקדושה וכאילו פרשה מגוף העכור ומשוטטת בשמי שמיים. ובהעלות האדם בערכי קודש אלו, נגלה לפניו עולם חדש, כי אפשר לאדם בעולם הזה להיות כמלאך לרגעים וליהנות מזיו הקודש, וכל תענוגי עולם הזה כאפס נגד עונג של דבקות האדם ליצרו יתברך" (אמונה וביטחון פא, ט).

זו מהות השמחה הפנימית של היהודי - גילוי ההשגחה שבתוך ההסתרה.

ערכים לחיים

הרב דוד ברוורמן

פורים - מתחת לסף ההכרה

מה גרם לאחות טיפול נמרץ לחזור בתשובה?

בסיומו של סמינר 'ערכים', שיתפה אותנו אחות בכירה בדרך שובה ליהדות. במחלקה בה היא עובדת, מחלקת נירוכירורגיה טיפול נמרץ, שכב אברך בן תורה ללא הכרה בעקבות תאונת דרכים. הוא ספג פגיעה רבמערכתית, ולאחר סדרת ניתוחים וטיפולים ציפה הצוות הרפואי להתעוררותו. בצעדים איטיים, כשהכרתו עדיין מעורפלת, התחיל האברך להתעורר ולמלמל. מלמולי נשמעו בחלל החדר - היו אלו פסוקים, משניות, ותפילות. ואז, האחות שטיפלה בו פרצה לפתע בבכי סוער.

בסיומו של סמינר 'ערכים', שיתפה אותנו אחות בכירה בדרך שובה ליהדות. במחלקה בה היא עובדת, מחלקת נירוכירורגיה טיפול נמרץ, שכב אברך בן תורה ללא הכרה בעקבות תאונת דרכים. הוא ספג פגיעה רבמערכתית, ולאחר סדרת ניתוחים וטיפולים ציפה הצוות הרפואי להתעוררותו. בצעדים איטיים, כשהכרתו עדיין מעורפלת, התחיל האברך להתעורר ולמלמל. מלמולי נשמעו בחלל החדר - היו אלו פסוקים, משניות, ותפילות. ואז, האחות שטיפלה בו פרצה לפתע בבכי סוער.

בני המשפחה שעמדו שם שאלו אותה, "הלא את אחות ותיקה במחלקה, וכי זו הפעם הראשונה שאת נוכחת בעת שחולה שנפצע אנושות מתעורר?"

השיבה להם האחות, "אכן, נוכחתי רבות ברגעי התעוררות של חולים, אך כשאני נוכחת בהבדל, ושומעת מה ממלמל יהודי שומר תורה ומצוות כשהוא מתעורר, ומה יוצא מפיו של כזה שאינו, כולי נסערתי!" והיא המשיכה לספר: "לפני חודש שכב כאן בחדר, בן יחיד להוריו, שאביו רכש לו אופנוע משוכלל לכבוד יום הולדתו. למרבה הצער, הדרדר הבחור עם אופנועו אל התהום, ונפצע אנושות. לאחר תהליך ארוך התחיל הבחור להתעורר, התרגשנו, ומייד הזעקנו את האב אל החדר. אביו נכנס במהירות לראות את בנו השב להכרה, אך למרבה הכאב, הוא עזב את החדר בבושת פנים, בעקבות ניבולי הפה המזעזעים שפלט הבחור בהכרתו המעורפלת...

מהמקום שלי כאחות רואה אני היטב מה נמצא מתחת לסף ההכרה שלכם... גם אני רוצה שמתחת לסף ההכרה שלי יהיו רק מושגים טהורים וזכים כמו תפילות, פסוקים וברכות." סיימה האחות את סיפוריה.

הגמרא אומרת (מגילה ז, ב) "חייב אינש לבסומי בפוריא (חייב אדם להתבשם בפורים) עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי". סוגיית השכרות בפורים תמוהה. מה פשר השאיפה יהודי גיעה לרמת

הדרדר הבחור עם אופנועו אל התהום, ונפצע אנושות. לאחר תהליך ארוך התחיל הבחור להתעורר, התרגשנו, ומייד הזעקנו את האב אל החדר. אביו נכנס במהירות לראות את בנו השב להכרה, אך למרבה הכאב, הוא עזב את החדר בבושת פנים, בעקבות ניבולי הפה המזעזעים שפלט הבחור בהכרתו המעורפלת...

מהמקום שלי כאחות רואה אני היטב מה נמצא מתחת לסף ההכרה שלכם... גם אני רוצה שמתחת לסף ההכרה שלי יהיו רק מושגים טהורים וזכים כמו תפילות, פסוקים וברכות." סיימה האחות את סיפוריה.

הגמרא אומרת (מגילה ז, ב) "חייב אינש לבסומי בפוריא (חייב אדם להתבשם בפורים) עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי". סוגיית השכרות בפורים תמוהה. מה פשר השאיפה יהודי גיעה לרמת

הגמרא אומרת (מגילה ז, ב) "חייב אינש לבסומי בפוריא (חייב אדם להתבשם בפורים) עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי". סוגיית השכרות בפורים תמוהה. מה פשר השאיפה יהודי גיעה לרמת

מלמדנו בעל השפת אמת' יסוד נפלא ועצום בהבנת סוגיה זו. חז"ל אומרים (עירובין סה, א) "נכנס יין יצא סוד". ה'סוד' המתגלה עם שתיית היין, היא האמת הפנימית של האדם. אמת זו מתגלה דווקא עם שתיית היין, מפני שהיין טבעו להסיר מחיצות ומסכות, ואז הוא מגלה רבדים עמוקים באישיותו.

ביום הפורים הקדוש והנשגב, מצווה היהודי לקיים את מצוות היום בשתיית יין, וכשהוא כבר מבוסס כראוי, הוא אינו יודע להסביר את ההבדל בין ארור המן הרשע לברוך מרדכי הצדיק. אך דבר אחד ברור, הוא לעולם לא יאמר 'ברוך המן' או 'ארור מרדכי' ח"ו. כי מתחת לסף ההכרה שלו הוא יודע: דרכו של מרדכי ברוכה, ודרכו של המן ארוהה.

לכאן שואפת היהדות, שיהודי גם כשיהיה שיכור ללא הכרה שפוי, מה שייצא מפיו הן המילים הטהורות של השקפת התורה. זה הסוד המתגלה עם שתיית היין. יום אחד בשנה או בודקים את עצמנו בבחינת "האדם ניכר בכוסו" (עירובין שם), כי מה שהאדם מוציא מפיו בשעת שכרות זהו סודו האמיתי של אישיותו.

ובדרך הדרוש מחדש לנו בעל ה'חכמת מנוח' זי"ע (מובא בהגותו בסוף מסכת מגילה), שהשכרות מוציאה מלב האדם את השנאה והקנאה שיש לו כלפי הזולת, כי 'המן' מסמל את האדם השנוא עליו ביותר, ו'מרדכי' מסמל את האדם רב המעלה שהוא מקנא בו ביותר, ועל ידי שתיית היין אינו מבחין בין האדם שתמיד שונאו לאדם שתמיד מתקנא בו, כי כולם שווים בעיניו, וכך מתרבה האהבה והשלום בעולם.

נזכור שהחגים מלשון 'מחוגה' הם, כי השפעת החג חוזרת בכל שנה ושנה בבחינת 'אור חוזר'. אותו אור, אותה הצלה שהייתה, אותה מהפכה שהתרחשה, הכל שב וחוזר בימינו אנו.

ויהי רצון שיתקיים בשונאי היהודים את שאמרו בני משפחת המן (אסתר ו, יג) "אם מזרע היהודים מרדכי אשר החלות לנפל לפניו לא תוכל לו כי נפול תיפול לפניו".

ערכים לבית היהודי

הרב מיכאל לסרי

אומנות הביקורת הבונה

איך כדאי לדבר על מה שמפריע לי?

בטור הקודם שוחחנו על נושא 'צודק או חכם', מתי כדאי להבליג ולשתוק, ולהרוויח הרגשה טובה או אווירה נעימה.

אבל... לא תמיד כדאי לשתוק. לא תמיד השתיקה היא חוכמה. לפעמים, כשאנו שותקים, מתאפקים ומתגברים, הרגשות הקשים עלולים להתפרץ פתאום ב'בום' אחד גדול. הצד השני אפילו לא יבין על מה הכעס הגדול, וגם אנו נתקשה להסביר.

לעיתים, כששותקים ולא מעירים, הצד השני עלול להמשיך בהתנהגות המרגיזה אותנו, בתום לב, בלי להבין אפילו מה הוא גורם לנו בתגובה או בפעולה הזו. יתכן ואם רק היינו מסבירים לו את התחושה שלנו, הוא היה נמנע ונזהר מכן. לכן, חשוב ורצוי מאוד לשוחח על הנושא שמטריד אותנו.

אך גם כאשר ההערות שלנו אינן רק צודקות אלא גם חכמות, עדיין עלינו לבדוק מתי להעלות אותן לדיון, ובעיקר - כיצד לעשות זאת. תחילה יש לבדוק מה מצב רוחו של השותף או השותפה לבית היהודי שלנו - האם הוא עייף, רעב, ממחר או טרוד? אם כן, נשמור את ההערה לזמן אחר, בו תהיה לו פניות נפשית לשמוע אותנו, ולקבל.

לפני שאנו שותחים את המצוקה או הבקשה שלנו, כדאי לומר לצד השני מילים טובות - תכונות חיוביות שאנו מתפעלים מהן, הכרת טובה על מאמציו ותרומתו לבית, וכן הלאה. כשהאווירה נעימה ורגועה, ניתן לעבור לחלק הבא, הנעים פחות.

בבואנו לפתוח את הנושא המעיק עלינו, נזכיר לעצמינו - אף אחד לא נגדנו. אף אחד לא רוצה להרע לנו. יתכן שהוא לא שם לב. יתכן שהיא לא חשבה על כך. אולי הוא לא יודע עד כמה זה מפריע לי. אולי היא לא יודעת ש...? אחרת, הוא וודאי לא היה נוהג כך!

וכך גם ננהג בעת השיחה - נתמקד בדיבור על עצמינו, מה היינו רוצים שיהיה, כמה מפריע לי ש... מאלו השוב לי ש... כשאנו מספרים על עצמינו, עוד התחושה והרצון שלנו, הצד השני פתוח לשמוע, לקבל ולהשתדל בעבורנו.

לעומת זאת, כשאנו כועסים ומאשימים אותו, הוא חש מותקף, ונאטם לגמרי. זוהי תגובה אנושית לחלוטין. במקום להבין את המצוקה שלנו, הוא עסוק בלהגן על עצמו ולשמור על כבודו. כך, אף אחד לא מרוויח דבר.

וכן, יש לשים לב לטון שבו מעירים, ולנהוג בהערות כשם שאנו נוהגים במחמאות. האם גם מחמאות אנו אומרים בטון כעוס ותובעני? אנו נוטים לחשוב שהערה או ביקורת הנאמרות בטון רגוע אינן משקפות כראוי את חוסר שביעות רצוננו; אך כדאי שנזכור כי מטרת ההערה היא הרי לשנות ולתקן את התנהגותו של הצד השני, והדבר יושג מהר יותר, אם ההערה תישמע ברוגע ובאופן נעים.

בסיום הדברים, כדאי להודות לאיש או לאשה שלנו על ההקשבה שלהם לדברים, ועל הנכונות שהביעו לשנות את הדברים. נשים לב, שכאשר אנו מבקשים מאדם לשנות את הרגליו למעננו, הוא מתאמץ. הוא משקיע או מתגבר עבורנו, וזהו אינו מובן מאליו.

כאשר תביעו את ההערכה שלכם, תראו כי הרצון שלו להתמסר עבורכם - גובר!

ערכים זה לזה

בואו להתחזק יחד בתקופה מאתגרת זו

אברכים או בוגרים

רוצים ללמוד חברותא בהלכה או בגמרא?
התקשרו עכשיו ונתאם עבורכם.

הרב רפאל בן זקן 050-4119406

<< ניתן ללמוד באזור מגורכם, בבית הכנסת או בביתכם >>

הניצוץ היהודי

כאשר צלצל מכשיר הטלפון של גברת צ'אקי, היא שמעה את ההודעה הכמעט-גרועה ביותר שרעייה עשויה לקבל. "הייתה תאונה בבסיס, ובעלך משה נפצע", אמר לה הקול מעבר לאפרכסת. "מפנים אותו עכשיו לקפלן, והמצב לא נראה טוב".

היא כמעט לא זוכרת דבר מהנסיעה מתל אביב לרחובות, רק שכל הדרך היא לא הפסיקה למלמל פרקי תהילים. "זעקתי וזעקתי לה". אמרתי לו שבשום אופן אני לא רואה את עצמי חיה בלעדיו", היא משחזרת. איכשהו הרכב הוביל אותה לשער האחורי של בית החולים, היכן שהיה אז חדר המיון. עובדת ניקיון שעמדה בכניסה הבניה שהיא קשורה לפצוע שהגיע זמן קצר קודם לכן. "שמעתי את הרופאים אומרים שאין לו סיכוי", היא צקצקה לעברה.

אבל גברת צ'אקי סירבה להשלים עם המשפט המצמרר הזה. "אנחנו מרעישים שערי רקיע עד שאבא יזכה לרפואה שלמה", אמרה לילדיה.

בפנים היא מצאה את בעלה משה, כשהוא מחוסר הכרה ומחובר למכשירים. רופאים חמורי סבר התהלכו סביבו בהבעה פסימית. מתוך רסיסי מידע שליקטה הצליחה לקבל תמונה אודות מה שאירע. משה, מומחה לחבלה בהכשרתו, עסק בנטרול פצצה שהורכבה באופן לא תקני. כתוצאה מכך ארע פיצוץ אדיר, בו הוא נפצע באורח קשה.

הרופאים חששו לפגיעה פנימית, וניסו להכין את המשפחה לגרוע מכל. אבל רעייתו העדיפה להתיישב עם ספר התהלים בפינת החדר, ולשפוף שיח לפני רופא כל בשר. הרי מי אם לא הוא הכתובת בזמנים שכאלה...? שבוע לאחר מכן, כאשר משה עזב את בית החולים למחלקת התאוששות כשהוא צועד על רגליו, גם גדולי הספקנים נאלצו להודות שיש מי ששמר עליו מלמעלה.

החלמה כה מהירה מפציעה כה קשה אינה מסוג הדברים שרואים בבית החולים בכל יום. אבל גברת צ'אקי - לא הופתעה. כבר עשרות שנים; מאז השתתפה עם בעלה בסמינר 'ערכים' באשקלון, שתפילה ותהילים הם חלק בלתי נפרד משגרת יומה. גם כאשר הקולגות בחברת המחשבים בה עבדה הביטו עליה בתימהון. גם כאשר בעלה משה נפצע בפעם הראשונה, כמה שנים קודם לכן.

"תמיד ידעתי שהקב"ה מקשיב", היא אומרת בפשטות. "יש אוזן כרויה לכל תפילה". היא נולדה וגדלה בראשון לציון למשפחה עליזה ומגובשת, שמונה אחים ואחיות שדבר לא יפריד ביניהם. המשפחה הייתה שומרת מצוות, אבל בצוק העיתים שמירת המצוות התרופפה עד שנעשתה לעניין של מסורת ותו לא.

למעמד מיוחד זכה האח, אליהו ז"ל. אימו נסעה במיוחד לכותל המערבי לבקש על בן זכר. הוא נולד באותו היום בו אחיו הבכור התחיל להניח תפילין. אליהו היה ילד מתוק וחינני, שנעשה לגאוות המשפחה, הצטיין בכל התחומים, וכשגדל עבד בשירות הבטחון.

פיצוץ רוחני

אסון משפחתי טראגי הוביל את משפחת צ'אקי לסמינר 'ערכים', ואילו תאונת עבודה שממנה ניצל בנס; לימדה את משה צ'אקי כי השגחה פרטית מנהלת את העולם

משה עסק בנטרול פצצה שהורכבה באופן לא תקני; כתוצאה מכך ארע פיצוץ אדיר, בו הוא נפצע באורח קשה

ואז, בגיל צעיר, הוא נפטר באופן פתאומי מדום לב. הזעזוע היה נורא, והאבל קשה מנשוא. קשה היה להכיל שאליהו איננו. הטלטלה הקיפה את כל המשפחה. את בני הזוג צ'אקי, היא הובילה לסמינר 'ערכים'.

"בין המנחמים הרבים שהגיעו בימי השבעה, הייתה פעילת ערכים מסורה מאוד שעודדה וחיזקה אותנו", מספרת הגב' צ'אקי. "היא זאת שהמליצה לנו לבוא לסמינר שהתקיים באותם הימים באשקלון. אינני זוכרת הרבה מתוכן הסמינר, מלבד התחושה שעטפו אותנו שם בהמון אהבה".

מהסמינר יצאה גב' צ'אקי עם החלטה נחושה להתחזק בשמירת תורה ומצוות. אצל משה, באותם הימים איש צבא, התהליך ארך זמן, אבל בסופו של דבר ביתם הפך לבית שומר שבת וכשרות, כדת וכדין. בתוך כך החלו לקיים

בביתם שיעורים והרצאות אמונה של 'ערכים'. קהל רב גדש את סלון ביתם מדי שבוע, כדי לשמוע את מיטב הרבנים: הרב אהרן לוי וגם הרב יהודה יוספי.

"אתה צריך להתחזק בהנחת תפילין כל יום", אמר הרב יוספי יום אחד למשה. שלושה ימים אחר כך אירעה למשה תאונת העבודה הראשונה שלו. מרעום התפוצץ באופן בלתי צפוי, ופצע אותו. הוא נכווה ברוב חלקי גופו ונפגע בגפיים, אך בדרך נס לא נגרמו לו נזקים קשים יותר.

משה ראה בכך סימן משמיים שעליו אכן להתחזק בהנחת התפילין. גם משה נולד למשפחה שומרת מסורת, אך עם הזמן התרחק משורשיו, ובשנים האחרונות החל לעשות את דרכו חזרה. כאמור, הוא איש צבא בעל התמחות ייחודית בנושא מנגנוני נפץ. זוהי הסיבה שגם אחרי פציעותיו החוזרות סירב הצבא לוותר על שירותיו. מאז פרוץ מלחמת 'חרבות ברזל', התייעצו איתו רבות לגבי סוגי פצצות שונות שנתפסו בעזה.

למרות תחום העיסוק המסוכן של בעלה, רעייתו מספרת שהיא מעולם לא חששה לו. "כמה פעמים שאלו אותי בראיונות 'איך את לא מפחדת?' אמרתי להם שמי שמאמין בקדוש ברוך הוא, אין לו ממה לפחד. כולנו הגענו לעולם הזה כדי למלא בו תפקיד, ואנחנו לא עוזבים את העולם לפני שהקב"ה מחליט על כך. אדם יכול ללכת לתומו ברחוב ולמות אחרי שהחליק על קליפת בננה; ומאידך הוא יכול להתעסק בחומרי נפץ ולא יקרה כלום - כי כך גזר הבורא".

אחרי שחזרו בתשובה, הם רכשו שני מזנונים חדשים, ומלאו אותם בספרי יהדות. "להיות יהודי זה תואר מחייב", מסביר משה. "אתה צריך להבין מה זה אומר שאתה יהודי, במה זה בא לידי ביטוי? צריך ללמוד את הדברים באופן שיטתי".

"הסמינר הוא רגע של אורות גדולים. פתאום העולם נעשה מקום מואר שבו האדם חווה קרבת ה'. אבל אז, הקב"ה מחזיר אותך בחזרה לחיי השגרה, ואומר לך - 'לעת תורחך ללמוד ללכת בכוחות עצמך'. היה רגע בו ישבתי על הגג אצלנו בבית, ובכיתי פרקי תהילים. 'אלה ברכב ואלה בסוסים, ואנחנו בשם ה' נקרא'. רציית כל כך לחוש שהקב"ה מקשיב ושומע".

במשך 28 שנה עבדה רעייתו של משה בחברת מחשבים בתל אביב. "בהתחלה כאשר חזרתי בתשובה הם הסתכלו עלי בתימהון. אחר כך הם כבר היו פונים אלי בשאלות: איפה קונים תפילין, ומתי צריך לעשות בר מצווה".

בשלב מסוים החליטה להגשים חלום של שנים ולמרות גילה המתקדם יחסית החלה לעבוד עם ילדים בגיל הרך. "זה מעבר די קיצוני מעולם של מחשבים לעולם של ילדים", היא מחייכת. "אבל הרגשתי שזה מה שהנשמה שלי רוצה".

בינתיים גם משה פרש מהצבא והקים עסק פרטי בתחום המקצועי שלו. היום הוא ממשיך להתחזק בשמירת מצוות, והבית כולו קיבל צביון של שמירת מצוות. לבני הזוג ארבעה ילדים בוגרים. לא מזמן אחד מילדיה הודיע לה כי החל להניח תפילין בקביעות, ולהגיע לבית הכנסת. בן אחר הפתיע אותה כשהתחיל לשמור שבת. "אני מתפללת עבורם כל יום", היא אומרת.

ומי כמוה יודע, שתפילות מתקבלות...

ערכים מאחורי הקלעים

הרב אברהם כנפו

יום אחד הקב"ה רוצה שאחד הבנים שלו יגיע לסמינר. מה הוא עושה? מסדר לך איזה פנצ'ר נחמד על הבוקר. זה מה שקרה לרב אברהם כנפו בוקר אחד בהיר, כשגילה את מכוניתו המפונצרת בחניון הבית. מה עושים במקרה כזה? קוראים ל"ידידים".

מגיע מתנדב חביב, שמחליף את הצמיג חיש מהר. חזותו מעידה עליו שהוא

רחוק משמירת תורה ומצוות. הרב כנפו אומר לו: "כתוב שבזכות שני דברים עם ישראל עתיד להיגאל: תורה וגמילות חסדים. תראה איזה צדיק אתה, שכבר על הבוקר קיימת גמילות חסדים".

עונה לו הבחור: "לפחות גמילות חסדים יש לי - הלוואי שהיה לי גם תורה..." הרב כנפו לא התבלבל. "תקשיב, אחי", הוא אומר לו בטפיחת כתף איתנה. "תורה גם תהיה לך, בעזרת השם. אני רוצה לסדר לך חברותא בלימוד תורה. אתה דאגת לפנצ'ר שלי - ואני דאג לפנצ'ר הרוחני שלך!"

מהון להון העניינים מתגלגלים, ולאחר תקופת לימודים עם החברותא הניצוץ היהודי נדלק. הבחור מגיע לסמינר ערכים לרווקים, ומשם קצרה הדרך לחיי תורה ומצוות.

רגע, אבל עוד לא סיימנו... נחזור לאותו הבוקר. הרב כנפו נוסע לפנצ'רייה כדי לתקן את הצמיג ומבחין כי פניו של בעל המקום אינם כתמול שלשום. כשהוא שואל לשלמו, הפאנצ'ר-מאכר נאנח, ועונה בכבודות: "אל תשאל אחי, יש בעיות, השלום בית לא משהו".

ומה עושה פעיל ערכים? מציע סמינר. "בואו לאיזה בית מלון נחמד, עם תוכן של 'ערכים'. גם תהנו מסופשבוע נחמד, וגם תשמעו הרצאות

סמינר שכולו פנצ'ר מה גרם לרב אברהם כנפו לקוות שכל ארבעת הצמיגים ברכבו יתפנצ'רו, ואיך צינור מים דולף החזיר משפחה בתשובה?

הרב אברהם כנפו רכז במחלקת המשפחות באזור ירושלים

מעניינות על שיפור הקשר המשפחתי שלכם מפי טובי המרצים. תחזרו אנשים חדשים..."

"אבל אני לא מתכוון לחזור בתשובה", נרתע האיש, בעודו מגלגל את הצמיג המתוקן חזרה למקומו. "מי דיבר על חזרה בתשובה?" מחזיר לו הרב בפרצוף תמה. "עזוב אותך רוחניות. אנחנו כרגע מדברים רק על איך לעשות לך חיים טובים יותר בבית".

הניצוץ חוזר לעיניו של האיש העייף. "אללה, סגור", הוא אומר. "אתה יודע מה? אני בא

ומביא איתי עוד זוג נוסף". מיותר לומר שלאחר שהבינו כיצד הדרכת התורה משפרת ומרוממת את שלום הבית לרמה אחרת, הם כבר היו פתוחים לשמוע מה עוד קיום התורה והמצוות נותן לאדם.

"אחרי שאתה רואה כמה דברים טובים יכולים לצאת מפנצ'ר אחד בגלגל, אתה אומר לעצמך - 'אולי חבל שלא כל ארבעת הגלגלים באוטו התפנצ'רו', מצטחק הרב כנפו.

"את תחילת העבודה עם ערכים אני חב למי שהיה באותם הימים ראש עיריית בית שמש, הרב משה אבוטבול", הוא מספר. לרב אבוטבול נודע כי ארגון התשובה מחפש פעיל עבור אזור בית שמש. ההוא הציע לי את התפקיד. ה'שידוך' יצא לפועל, ועד מהרה נשאב הרב כנפו לעשייה ענפה ורבת סיפוק, שכמעט בכל יום מזמנת לו אתגרים ומפגשים לא צפויים.

בפעם אחרת, הייתה בדירתו של הרב נזילת מים. "הזעקתי מייד שרברב, וכשהוא הגיע אלי הביתה ראיתי שהוא נרגז, תנועתיו היו מתוחות ועצבניות. אמרתי לו - 'אתה יודע מה? רק בשבילך, אני יכול לסדר לך מתנה. נפנק אותך ואת המשפחה שלך בשבת בבית מלון, במחיר מסובסד".

קל יותר לשכנע אדם לבוא לסמינר כאשר המחיר זול, (למרות שערכים מקפידים לא לתת סמינרים בחינם, משום שהניסיון מלמד שכאשר המשתתף אינו משלם בעצמו לפחות עבור חלק מהסמינר, הוא לא לוקח ברצינות את התכנים שנמסרים בו). עשיתי לו 'הנחת מנהל', שבפניה הוא לא יכול היה לעמוד. התוצאה הייתה, שהאיש אכן הגיע עם כל משפחתו לסמינר, שם השתנו חייו".

במרוצת השנים הספיק הרב כנפו לראות רבים מבוגרי הסמינרים בהם טיפל בעבר, מצמיחים פירות מפוארים, וזוכים לדור שני בעולם התורה.

"הרבה דרכים לו למקום", הוא מסכם. "לעיתים זה יכול להיות צמיג מפונצ'ר, ולעיתים דווקא צינור מים דולף. הצד השווה הוא, שאנחנו צריכים להיות ערוכים תמיד להיות שגורים של התורה, ולהחזיר הביתה את בניו של הקב"ה".

תמחה את זכר עמלק

שאלה:

עמלק לכאורה לא קיים היום כעם. מהי אם כן מצות מחיית עמלק בדורנו?

תשובה:

שו"ת עם ערכים

הרב זאב גרינולד

אכן, אמנם עמלק לא קיים כעם, אבל זה רק מעמיק את 'בעיית עמלק'. העובדה שזרע עמלק התבולל בין האומות, גורמת

לכך שהשפעתו הקלוקלת מורגשת בעליל בכל אשר נפנה. השפעה זו מחלחלת באפיקים שונים, לא רק אצל אומות העולם המתנכלות לישראל, אלא גם בתוככי עם ישראל.

השחיתות שהביא עמלק לעולם, אינה יודעת גבולות. היא מגיעה בערוצים גלויים וסמויים גם ללבבות עם הקודש. על רקע הנחה זו, כוללת השנאה לעמלק גם שנאה לכל מה שהוא מייצג, והמצווה לאבד את זכרו מן העולם, משמעותה לעשות הכל כדי לשרש מן הלבבות כל זכר לשיטותיו הפסולות.

השחיתות שהביא עמלק לעולם, אינה יודעת גבולות. היא מגיעה בערוצים גלויים וסמויים גם ללבבות עם הקודש. על רקע הנחה זו, כוללת השנאה לעמלק גם שנאה לכל מה שהוא מייצג, והמצווה לאבד את זכרו מן העולם, משמעותה לעשות הכל כדי לשרש מן הלבבות כל זכר לשיטותיו הפסולות.

גם לכם יש שאלה?
שלחו אלינו
shoot.arachim@gmail.com

כשכל העמים סירבו לקבל את התורה היה זה מפני שתכונתם הפנימית מנעה מהם מלקבל עליהם עול תורה ומצוות; לאלו הפריע איסור לא תנאף", ולאילו איסור "לא תגנוב".

אבל כשבני עשו לא רצו בתורה, היה זה מפני שכתוב בתורה "לא תרצח". יצר הרציחה, בשונה משאר התאוות, יסודו בתחושת הגאווה והאנוכיות המופרזת השוכנת בליבם, שבגללה אין הם מוכנים לקבל יישות נוספת שונה מהם בעולם. (לתשומת לב מנהיגי העולם המערבי...)

לכל אומות העולם עשוי להיות תיקון רוחני מסוים, כאשר מידותיהם ותכונותיהם שכיום משמשות לרעה, יכוונו לאפיק טוב. על כן יש להן מקום מסוים בעולם. אולם הרע של עמלק הוא רוע ורשעות שאין להם כל אפשרות תיקון, ועל כן דינם להימחות כליל מן העולם.

התופעות החיצוניות המתרחשות בעולם, הינן תוצאות של תופעות פנימיות המתחוללות בלבבות. עמלק לא היה מסוגל להתנכל בשעתו לעם ישראל, אלמלא הרפיון הרוחני שחל בלב עם ישראל באותה שעה, רפיון שהתבטא בספקות באמונה (עיין רש"י, שמות יז, ח). על כן עלינו להשתדל לטהר את ליבנו ולהרחיק אותו מדרכו הגלויה או הסמויה של האוייב העמלקי.

עמלק לא היה העם היחיד שהתנכל לישראל; ואף על פי כן הבדל גדול ועקרוני אנו מוצאים בין עמלק לבין שאר העמים. עמלק הוא נכדו של עשו, והוא המייצג הרשמי והנאמן של שיטתו. שורש השוני שבין עשו לבין יתר אומות העולם התגלה כאשר בא הקב"ה לתת את התורה לעולם. לפני שהקב"ה נתן את תורתו לעם ישראל, הוא סבב בין כל אומות העולם והציע לתת להם את התורה. כל אחת מהן סירבה לקבלה, כל אחת מנימוקה שלה.

בעקבות

מרן הגאון רבי חיים קנייבסקי זי"ע

נלב"ע בערב שבת קודש, שושן פורים, ט"ו אדר ב ה'תשפ"ב

חברותא עם גדול הדור

כך נמשך הדבר כמה שנים, עד שהגיעה העת לשלוח את בני לישיבה גדולה. התעניינתי וחיפשתי ישיבה המתאמת למצבו ולדרגתו, שכן חשתי שכדאי שיתחזק ביסודות הנוחצים שחסרו לו במשך השנים שגדל באווירה חילונית. סיפרתי לרבי חיים שהנני מחפש ישיבה מתאימה עבורו, אך רבי חיים אמר לי בהחלטיות, "הוא הולך ללמוד בפוניבז'". תמהתי ושאלתי, "הרי אני מחפש עבורו ישיבה במסגרת מצומצמת, שתתאים לו. והאם יקבלו אותו בישיבה הגדולה הזו, שבה לומדים כאלף בחורים?" רבי חיים ליטף קלות את לחיי, וענה, "אל תדאג, הנני מכיר את בנך טוב יותר ממך, מקומו בפוניבז'. סידרתי עבורו הכל".

תקופה לאחר מכן פגשתי את אחד הר"מים בישיבת פוניבז', והוא טען כי בני איננו משתתף בשיעורים, הוא שקט מאד, ואינו לומד בהתמדה. התפלאתי, כי בישיבה הקטנה הוא היה מהמצטיינים ביותר, ומה קרה לו כשנכנס לישיבה הגדולה? כששאלתי על כך את בני, הוא סיפר שאינו מסתדר עם הבחורים, ולא נוח לו בישיבה. אמרתי לו: "גש לרבי חיים, וספר לו הכל".

רבי חיים השיב לו, "שמע בני, מעתה אינך נכנס לשיעורים. תשב ותלמד לעצמך דף אחר דף. במשך השבוע הבא אתה לומד את כל מסכת מגילה, וביום שישי הבא אני עורך לך בחינה על כל המסכת". וכך הווה. בני נשאר ללמוד בפוניבז', אך לא המשיך בשיעורי הישיבה, אלא ישב ולמד לעצמו - כפקודת מורו ורבו רבי חיים.

בבואו לרבי חיים ביום שישי הבא, בחן אותו הרב על כל מסכת מגילה, והיה שבע רצון מהבחינה. ביום שישי הוא אף קבע לו את מסכת הלימוד לשבוע הבא. בכל פעם נתן לו רבי חיים מסכת אחרת, והורה לו ללמוד בעצמו ולהגיע אליו בערב שבת להיבחן. לאחר מכן פקד עליו רבי חיים ללמוד גמרא רש"י עם תוספות, ולהגיע להיבחן אצלו. כך נמשך הדבר עוד שנתיים וחצי...!

סיפורו של ר' מנחם ערבה: אני בעל תשובה, בנעורי התגייסתי לחיל האוויר, שם עליתי מדרגה לדרגה, עד שהגעתי לדרגת 'סגן אלוף'. במחצית השנייה של שנות תש"ל, נחה עלי רוח טהרה, והתחלתי להימשך ליהדות ולתורה ומצוות. באותם הימים, עדיין לא היו קיימות תנועות התשובה המפורסמות כ'ארגון ערכים', וכדומה, ולא היה מי שידריך אותי להיכן לפנות. הוכרחתי לפלס את דרכי לעולם היהדות בעצמי. בסופו של דבר הגעתי למשפחה חרדית בבני ברק, בביתם התארחתי למשך השבת, והתרשמתי מנועם השבת באווירה חרדית בעיר התורה בני ברק...

בהמשך העתקתי את מקום מגורי לעיר בני ברק, ואת בני הכנסתי לחיידר ללמוד תורה. אחרי תקופה קצרה שב הבן, שהיה כבן ארבעה עשרה, נסער וממורמר, גמרא בבא מציעא בידו, והוא קורא: "אבא! אינני מבין כלום ממה שלומדים בחיידר!" השבתי לו, "זוהר, אני נוהג בכל בעיה שיש לי לפנות לאישיות הכי גדולה בנושא, עשה זאת גם אתה. הנה בעירנו אישיות מפורסמת ביותר בלימוד גמרא, הלוא הוא הגאון רבי חיים קנייבסקי! גש לרבי חיים, ספר לו שאינך מצליח בלימוד, ובקש ממנו עצה והדרכה מה לעשות!"

בני אזר עוז, והגיע לרבי חיים ביום שישי אחה"צ, שאז אין קבלת קהל. בני טח בפני רבי חיים את מצוקתו, ושאל: "אולי ירצה כבודו ללמוד עמי ולהאיר עיני בגמרא שלומדים בחיידר?" ענה לו הרב: "וכי מהיכן אקח פנאי ללמוד עמך, והלא מרבים העם לבוא אלי...!?"

אך בני הוסיף והפציר, עד שאמר רבי חיים "טוב הדבר, שב בני ונלמד יחד". וכך ישבו ולמדו יחד מסכת בבא מציעא כשעה שלימה, הגאון האדיר, יחד עם הנער המתחיל שתלמודו קשה עליו כברול. משסיימו ללמוד ובני קם ללכת, הרהיב עוז ושאל: "רבי, האם אבוא שוב בשבוע הבא ותלמד עמי?" רבי חיים ענה בענוותנותו, "טוב, בוא בשבוע הבא ונלמד יחד". מדי יום שישי הגאון האדיר רבי חיים ישב ולמד גמרא עם הנער הצעיר.

מתולדותיו

מרן הרב שמריהו יוסף חיים נולד בעיר פינסק שבפולין, ביום ט"ו בטבת תרפ"ח. הוא היה בנו בכורו של מרן הגאון רבי יעקב ישראל קנייבסקי זצ"ל, בעל ה'קהילות יעקב', שהוכר בעולם היהודי בתואר ה'סטייפלר'. אמו הרבנית הצדקנית ע"ה, הייתה אחותו של מרן החזון איש זצ"ל.

כשהיה ילד כבן שש שנים, עלתה משפחת קנייבסקי לארץ הקודש, והתיישבה בבני ברק. הוא למד בתלמוד תורה 'רבי עקיבא - מרכז'. אבל אביו לא הסתפק בלימוד בת"ת, והאציל עליו מהודו בלימוד משותף של רוב מסכתות הש"ס, כבר בגיל צעיר.

הגר"ח הקים את ביתו עם הרבנית, בתו של עמוד ההוראה, מרן הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל.

הוא היה המנהיג הרוחני של הזרם הליטאי בציבור החרדי, פוסק ומחבר ספרים רבים במגוון מקצועות תורניים (הבולט שבהם הוא 'דרך אמונה', בתחום המצוות התלויות בארץ).

שקדנותו הרבה הקנתה לו את השם: 'שר התורה'.

נלב"ע בערב שבת קודש, שושן פורים, ט"ו אדר ב ה'תשפ"ב.

מוסר השכל

אם חוצים לצדו בתורה
צריך להתאמץ לקבוע
לראש הספק קבוע
ואלמנצ בו.

התכנים מלוקטים מתוך הספר 'זכרונם לברכה' של הרב אהרן פרלוב שליט"א

הדלקת-נרות

י-ם-----5:16
ב"ב-----5:32

יציאת שבת

י-ם-----6:30
ב"ב-----6:32
ר"ת-----7:08

– פניני משה –דברי תורה לפרשת ויקרא-שבת זכור ולפורים

א) ויקרא אל משה" כדי לחנך ילדים לתורה ולמצוות מן הצורך שיהיה האדם מוכן להקריב קרבנות ולמסור את נפשו. עליו לשלם שכר לימוד, אף אם אנוס הוא לחסוך פת לחם מפיו. אין לדאוג יתירה כי אם להקדיש את שנות נעוריו של הילד ללימוד התורה. לפיכך מתחילים ללמוד עם הילד בפרשת קרבנות לרמז בזה להורים שיהיו נכונים להקריב כל קרבן אם יש נפשם לחנך את ילדם לתורה.

{אבני אזל}

ב) "וכל קרבן במלוז תמלוז" ידוע שהשולחן דומה למזבח והאוכל כמו קרבנות וידוע גם שצריכים להגיד חידושים על השולחן כדי שלא יהיה זבחי מתים והנה במלח ר"ת בשולחן מצווה לומר חידושים ואם הוא לא יודע לחדש אז טוב לשמוע תמלח ר"ת מצווה לשמוע חידושי תורה {אבי מורי שליט"א} לשבת זכור

ג) "זכור את אשר עשה לך עמלק... לא תשכח" עמלק בגמטרי' רם רמז למה שאמרו חז"ל {פסחים 10:} שאם אדם מתגאה, אם חכם הוא חכמתו מסתלקת ממנו וזה הפשט פה "זכור את אשר עשה לך עמלק" "עמלק" בגמטרי' רם שאם תזכור מה הגאווה עושה לך ולא תתגאה אז לא תשכח את הלימוד.

פורים

ד) אמרו חז"ל {שבת פח.} "ויתייצבו בתחתית ההר", אמר רב אבדימי בר חמא בר חסא, מלמד שכפה הקב"ה עליהם את ההר כגיגית, ואמר להם אם אתם מקבלים התורה מוטב, ואם לאו שם תהא קבורתכם. אמר רב אחא בר יעקב, מכאן מודעה רבה לאורייתא. אמר רבא אע"פ הדור קיבלוה בימי אחשורוש דכתיב "קימו וקיבלו היהודים" קיימו מה שקיבלו כבר" ומבואר שבפורים היה קבלת התורה מאהבה, יותר ממעמד הר סיני קיבלו את התורה בכפייה, וכי כך מפורש בפסוקים שקיבלו מכפייה? ומתרץ בספר תפארת ישראל למהר"ל שביאר שהכפייה שכפה עליהם הקב"ה הייתה כפייה שכלית, שמצד השכל היה ברור להם שכדאי לקבל את התורה, לא מאהבת השם אלא מאהבת עצמם, כי השכל מחייב לעשות כן, כאדם בר דעת לא יכניס את ידו לתוך אש בוערת, כי הוא יודע שזה יכאב לו, וכמו כן בקבלת התורה הייתה כפייה שכלית, שהיה להם שיש גן עדן ויש גיהנום וידעו בבירור שאם לא יקבלו את התורה אין טעם בחיים, וודאי שיותר התענוג של תורה, ונמצא שהייתה זה כפייה שכלית מצד שהשכל מחייב אותם לזה, ומשום כן אמרו נעשה ונשמע מרצונם ומדעתם, אך מכל מקום לא היה זה מאהבה לקיים רצון השם אלא הם קיבלו את התורה מאהבת עצמם מפני שהבינו בשכלם שכך כדאי להם לעשות, אבל בפורים מחמת שראו את הנס שנעשה להם להצילים אחרי גזירות הקשות של המן, זכו לדרגה הגדולה מאהבת השם, וה' יעזור שנזכה לקיים את התורה מתוך אהבת השם אמן כן יהי רצון.

ה) בפורים נוהגים לומר פרק כב' בתהלים "למנצח על אילת השחר" אילת השחר הר"ת של זה אסתר המלכה, גם אילת השחר= 954 אדר אסתר מגילה= 954

{אבי מורי שליט"א}

ו) "מרדכי בן יאיר"= 547 "המן בן המדתא"= 597 ההפרש 50 שנתלה על עץ של חמישים אמה {אבי מורי שליט"א}

חמש פירות

גוץ שבת, שבת שלום

ידידכם

משה יוסף טרן

טעם בפרשה

פורים

מדרש רבה - אסתר, פרק ז אות יח:

אמר רבי ישמעאל: שמונה עשר אלף וחמש מאות הלכו לבית המשטה ואכלו ושתו ונשתכרו ונתחלקלו. מיד עמד שטן והלשין עליהם לפני הקדוש ברוך הוא, ואמר לפניו רבונו של עולם עד מתי תדבק באמה זו שהם מפרישין לבכם ואמונתם ממך...?? אבד אמה זו מן העולם, כי אינם באים בתשובה לפניך...!! באותה שעה אמר הקדוש ברוך הוא למה לי אמה שבשבילה הרביתי אותתי ומופתי לכל הקמים עליהם לרעה.. מיד אמר הקדוש ברוך הוא לשטן: הבא לי מגלה ואכתב עליה פליה!

באותה השעה הלך השטן והביא לו מגלה וכתב עליה [כליה].

מיד יצתה התורה בכגדי אלמנות ונתנה קולה בכי לפני הקדוש ברוך הוא, וגם מלאכי השרת צעקו לקול בכיתה, ואמרו לפניו: רבונו של עולם, אם ישאל בטלים מן העולם אנו למה אנו צריכין בעולם...?? פיון ששמעו חמה ולבנה פה, אספו נגהם (אורם)...!!

באותה שעה רץ אליהו זכור לטוב בכהלה אצל אבות העולם ואצל משה בן עמרם, ואמר להם:

עד מתי אבות העולם רדומים בשנה! ואי אתם משגיחים על הצרה שבניכם שרויין בה!! כי מלאכי השרת וחמה ולבנה וכוכבים ומזלות ושמים וארץ וכל צבא המרום בוכים במרר, ואתם עומדים מנגד ואינכם משגיחים!?

אמרו לו: מפני מה? אמר להם: מפני שנהנו מסעודתו של אחשורוש, ובעבור זאת נגזרה עליהם גזרה לכלותם מן העולם ולאבד את זכרם. אמרו לו אברהם יצחק ויעקב אם הם עברו על דת הקדוש ברוך הוא ונתתמה גזרתם, מה אנו יכולים לעשות.

חזר אליהו ואמר לו למשה: אי [איה] רועה נאמן??? כמה פעמים עמדת על הפרץ לישראל ובטלת גזרתם לבלתי השחית.. מה תענה על הצרה הזאת...???

אמר לו משה: כלום (האם) יש אדם כשר באותו הדור? אמר לו: יש! ושמו מרדכי! אמר לו [משה]: לך והודיעו פדי שיעמד הוא משם בתפלה, ואני מכאן, ונבקש רחמים עליהם לפני הקדוש ברוך הוא.

אמר לו [אליהו]: רועה נאמן, כבר נכתבה אגרת פליה על ישראל!! אמר לו משה אם בטיט היא חתומה תפלתנו נשמעת, ואם בדם נחתמה מה שיהיה הוא (ואין כבר מה לעשות..!), אמר לו בטיט היא חתומה. אמר לו משה רבנו לך והודיע למרדכי, מיד הלך והודיע למרדכי!

עד כאן דברי המדרש.

נו, מה קרה לאחר שהודיעו למרדכי?? המדרש לא מספר.

נו, אז איך באמת הגזרה התבטלה??

מספר המדרש בהמשך, פרק ט אות ד:

לאחר שעשה (המון) העץ, הלך אצל מרדכי ומצאו שהיה יושב בבית המדרש והתינוקות יושבים לפניו ושקים במתניהם ועוסקים בתורה, והיו צועקים ובוכים, ומנה אותם ומצא שם [שנים עשר] שנים ועשרים אלף] תינוקות, השליך עליהם שלשלאות של ברזל והפקיד עליהם שומרים, ואמר: למחר אהרג אלו התינוקות תחלה, ואחר כך אתלה את מרדכי!

והיו אמותיהם מביאות להם לחם ומים ואמרות להם בנינו, אכלו ושתו קדם שתמותו למחר, ואל תמותו ברעב. מיד היו מניחין ידיהם על ספריהם ונשבעים: בחיי מרדכי רבנו!! לא נאכל ולא נשתה, אלא מתוך תעניתנו נמות!!

געו כלם בכייה עד שעלתה שועתם למרום ושמע הקדוש ברוך הוא קול בכיתם כבשתי שעות בלילה, באותה שעה נתגלגלו רחמיו של הקדוש ברוך הוא ועמד מכסא דין וישב בכסא רחמים, ואמר: מה קול גדול הזה שאני שומע כגדיים וטלאים...???

עמד משה רבנו לפני הקדוש ברוך הוא ואמר: רבונו של עולם לא גדיים ולא טלאים הם אלא קטני [תינוקות] עמך שהם שרויים בתענית היום שלשה ימים ושלשה לילות, ולמחר רוצה האויב לשחטם כגדיים וטלאים. באותה שעה נטל הקדוש ברוך הוא אותן אגרות שגזר עליהם שהיו חתומות בחותם של טיט, וקרעם, והפיל על אחשורוש בלה באותו לילה, הדא הוא דכתיב (וזהו שכתוב) בלילה ההוא וגו'

מדהים!

המדרש מספר לנו שהקב"ה גזר על ישראל 'כליה' ומי שהציל את העם הזה היה: הילדים הקטנים!!

כן כן הילדים הקטנים שצעקו וגעו בבכייה הם אלו שהצילו את העם הקדוש והביאו את הישועה.

ומה אנחנו לומדים מכאן?

לומדים מכאן כמה חשובה היא תפילת הילדים. כמה כוח ועוצמה יש להם בפייהם.

ולכן חשוב מאוד לעודדם על כך, ובכלל, להשים לב, ולתת את הדעת על העניין הזה...

ובפרט המחנכים וההורים, שיכולים לפעול פה 'עולמות', שיידעו את כוחם, ושכרם העצום.

פורים שמח

לבתי אלום ומבורך!

כל הזכויות שמורות למכון 'טעם בפרשה'

להערות, הארות והגובות וכן להרשמה לקבלת ה'טעם' במייל מידי שבוע פנו למייל: GTB100200@gmail.com

להנצחות ולתרומות ניתן לפנות לטל' 052-719-2760 או במייל הנ"ל

שימו לב! בשלב זה העלון מופץ בתפוצת מייל בלבד + לזיכוי הרבים ברצוננו להדפיס ולהפיץ את ה'טעם' בבתי הכנסיות ובתי המדרשות! תרומות ניתן ליצור קשר עם המכון וזכות זיכוי הרבים יגן על התורם ועל כל בני משפחתו

וארטים על פרשת שבוע

א. ויקרא א זעירא. מובא בחז"ל והביאו בעל הטורים שמשם ביקש בענותנותו לכתוב ויקרא כמו אצל בלעם דהיינו שהקב"ה דבר עמו במקרה, ולא יקרא לו במיוחד. אלא שהקב"ה ציווה אותו לכתוב ויקרא לכן כתב א זעירא. ותיממה הא איתא בשמות ויקרא ה' כמה פעמים (יט ג יט ו וכיו"ב) וא"כ למה כאן הוא ביקש להיות עניו? וי"ל דהנה רש"י כאן כותב שהקול הולך ומגיע רק למשה ואילו ישראל לא שומעים. וכיוון שכך ביקש משה לנצל את ההזדמנות שלא שמעו. ורצה לכתוב ויקרא, משא"כ בשמות כשכולם שמעו אין טעם להיות עניו. וברור.

א ב.ג. אדם כי יקריב מכם קרבן לה' מן הבהמה וכו' תקריבו את קרבנכם... אם עולה קרבנו. יש לדקדק דמתחיל ביחיד כי יקריב וממשיך ברבים תקריבו את קרבנכם, ואח"כ שוב ביחיד אם עולה קרבנו. וי"ל דהדן הוא דיש ערבות ואדם שחטא אז כל ישראל נענשים, וקרבנו מכפר על כל ישראל מדין ערבות. וזה הכל בכל קרבן רגיל, אבל לא על עולה שבאה על הרהור הלב. והרהור הלב אין עליו ערבות, כי מניין לנו לדעת שנוכל להוכיחו. ולכן כתיב אדם כי יקריב, ועבור מי מקריב, עבור קרבנכם - עבור כלל ישראל. משא"כ עולה שבאה על הרהור הלב עובר אין ערבות, אז זה יחיד והיינו עולה קרבנו. שאין ע"כ ערבות.

א ב. אדם כי יקריב מכם. אומר רש"י: אדם למה נאמר, מה אדם הראשון לא הקריב מהגזל, אף אתם לא תקריבו מהגזל. ויש להקשות למה יצאה מצווה זו מהכלל להורות לנו דווקא כאן איסור גזל ולא בשאר מצוות? וי"ל ע"פ הז"ל כאן (זוהר א פט. ויק"ר ג ה והרמב"ם פסוק ט) שאדם המקריב קרבן נחשב לו כאילו הקריב עצמו לפני הקב"ה. ויש להבין מה הטעם שזה נחשב כך? וי"ל ע"פ חולין צא. שדרשו שם עה"פ ויוותר יעקב לבדו מלמד שחור על פכים קטנים כי ת"ח ממונם חביב עליהם מגופם, וטעמא איתא שם לפי שאין פושטין ידיהם בגזל. ולפי"ז מובן הפסוק. "אדם כי יקריב מכם" שנחשב כאילו הקריב עצמו ולמה כי צדיקים ממונם חביב עליהם מגופם, ולזה הביא רש"י את הטעם משום דאין פושטין ידיהם בגזל.

א ב. אדם כי יקריב מכם קרבן לה'. שואל ה"בן איש חי"י' היה צריך להיות כתוב "אדם מכם כי יקריב קרבן", למה כתוב "אדם כי יקריב מכם"? בעלון לשבת "אש דתי" לרבי שלמה לוינשטיין מביא לתרץ, המדרש {ויקרא רבה כ"ה - ה} מספר שאדריינוס המלך הלך בשבילי טבריה וראה איש זקן נוטע תאנים. אמר לו, זקן זקן, אם יגעת ועמלת בבוקר, בימי נעוריי, כדי שיהיה לך לאכול לעת זקנה, ניחא, אבל בימי החושך, לעת זקנה, אל תייגע עצמך, שלא תזכה לאכול ממנו. אמר לו: יגעתי בבוקר וגם בערב אייגע, ומה שטוב בעיני המקום יעשה בי. אמר לו, בן כמה אתה? אמר לו, בן מאה שנים. אמר לו, אתה נוטע תאנים, ואתה עוד חושב לאכול מזה? אמר לו, אם אזכה אוכל, ואם לאו - כשב ישיגעו אבותי לי, כך אני ייגע לבני. אמר לו, אם תזכה לאכול מהם, תהא מודיע לי. לימים, עשה האילן פירות והצמיח תאנים, אמר, הנה העת שאודיע למלך. מילא הסל תאנים, הלך ועמד בפתח הארמון. אמרו עבדי המלך, מה מעשיך? אמר להם, רוצה אני להיכנס לפני המלך. כיון שבא לפני המלך, אמר לו המלך, מה רוצונך? אמר לו: אני הזקן שפגשתי בי חוצב חצובות לטעת נטיעות, ואמרת לי להודיעך לכשיעשו פירות, הנה התאנים שהצמיח האילן. אמר המלך למשרתיו, מצווה אני עליכם שתתנו לאדם זה כסא זה אהב ליטב עליו, ושוב גורר אני עליכם שתפנו התאנים מן הסל, ותמלאוהו דינרי זהב. אמרו לו עבדיו: ומדוע תכבד את היהודי הזה בכל הכבוד הזה? אמר להם: בוראו מכבד אותי, ואני לא אכבדנו? שמעו זאת אשת שכנו ואותו זקן, ואמרם לבלעה, גם אתה לך ותביא למלך תאנים מלוא השק, והוא יחליפן בינרי זהב. בא אותו אדם לפני המלך, שאלו המלך, מה מעשיך. אמר לו, שמעתי שהמלך אוהב תאנים ומחליפן בינרי זהב. ציווהו המלך לעמוד בפתח החדר, וכל מי שעבר שם השליך עליו תאנים מן השק שהביא עמו. בערב שב חפוי ראש בליתו וסיפר לאשתו מה שעשו לו. אמר לה, כל הכבוד הזה שקיבלת מאת המלך, אשלם לך. אמרה לו, לך והודע לאמך ששפר עליך מזלך, שהיו אלה תאנים ולא אתרוגים, שאילו היו משליכים עליך אתרוגים, היו ממייתים אותך בהם. למד מכאן ה"בן איש חי"י' מוסר השכל, שניהם הביאו תאנים למלך, את האחד כיבד והשני ביהז - כי הראשון קיבל על

היגיעה, שלמרות זקנותו המופלגת, עשה נגד טבעו והלך ונטע אילן, ומזה התפעל המלך, ולכן כיבד אותו ונתן לו דינרי זהב. אבל השיג שקנה תאנים מן השוק שלא עמל ולא יגע עליהם, איהו חידוש יש כאן, המלך צריך לתאנים? וא"כ, כל הבאת התאנים למלך היתה מעשה שטות, ועל מעשה שטות משלמים. אותו הדבר לענין תורה ומצוות, אם האדם לומד תורה ומקיים מצוותיה כמצוות אנשים מלומדה ואינו יגע עליהן, זה כמו מי שקונה תאנים מן השוק ומביאן למלך, שאז בדין זורקים לו תורתו ומצוותיו בפניו. אבל אם יגע ועמל על תורתו ומצוותיו, ומקיימן בכונה ולשם שמים, ומתגבר על יצרן, ראוי הוא לקבל שכר רק על יגיעה זו, כאותו זקן שיגע נגד הטבע והצליח לטעת עץ עושה פרי. ולפי זה מובן הפסוק "אדם כי יקריב מכם קרבן לה'", הקב"ה לא צריך את עצם הקרבן, שהרי הכל שייך לו, כולל הבהמה. מה הצב"ה רוצה? "אדם כי יקריב מכם", על האדם להביא לפני ה' את החלק שבא ממנו מעצמו, את העמל והיגיעה ואת הכוונה הפנימית שבעבודת ה' שלו, ולא להסתפק בעצם מעשה המצוה בלבד.

א ז. ח. ונתנו בני אהרן הכהן וכו' וערכו בני אהרן הכהנים. מדוע פסוק אחד נאמר בני אהרן הכהן, בלשון יחיד, ובפסוק שלאחריו נאמר וערכו בני אהרן הכהנים, בלשון רבים? וי"ל דבנתינת האש כתוב הכהן, משום שרק כהן אחד היה נותן אש, אבל בעריכת הנתחים כתוב הכהנים, כי את הנתחים למזבח היו מעלים כמה כהנים. רבי חיים קניבסקי. עוד י"ל שבבן בקר הוא גדול והוצרכו כמה כהנים, ואילו צאן שהוא קטן מספיק כהן אחד.

א ט. והקטיר הכהן את הכל המזבחה. רבי חיים מוואלוז'ין שלח משולח כדי לאסוף כסף לשיבה. אחד התורמים סירב לתת ביד המשולח, והגיע לרבי חיים להסביר מדוע לא רצה לתת, כי הוא רוצה ששכפו ילך כולו להחזקת הישיבה, ולא שיעבור דרך המשולח וישק את שער טרחתו. רבי חיים סירב לקחת ממנו את התרומה, וטעמו: מנהגך הוא מנהג גויים, שכשהם נותנים כסף לבית התפילה שלהם, הם נותנים ישירות ולא ע"י אמצעי. אבל מנהג ישראל אינו כך, אלא אדרבה, דרכם לתת ע"י אמצעי, כדי שגם ישראל אחר יהנה. וראיה לדבר, מהקרבנות, שמקבלים קרבנות מגוי עולה ולא שלמים, וכמו שהגמ' אומרת במנחות ע"ג:.. וטעם הדבר, שהגוי לא מסוגל לתת תרומה להקב"ה אם גם אחרים ייהנו ממנו, לכן דינו שהקרבן שהוא מביא יהיה עולה שכולו נשרף, וכדעתו של הגוי המקריב, ואילו השלמים, גם הכהנים אוכלים מהם ואין זה רצונו של הגוי.

א ט. והקטיר הכהן את הכל המזבחה. חז"ל בתורת כהנים דרשו, והקטיר הכהן את הכל המזבחה, לרבות העצמות הגידים הקרניים והטלפיים. והנה יש להקשות על הפסוק במשולח היובל (שמות יט ג) המה יעלו בהר אומר רש"י שהיובל הוא שופר של האיל של יצחק. וא"כ קשה הרי אילו של יצחק הוא עולה כדכתיב ויקח את האיל ויעלהו לעולה. ובעולה צריכים להקריב גם את הקרניים וא"כ איך נותרו קרני האיל הנ"ל? וי"ל דחייב הקרבת הקרניים הוא רק בהקדיש בהמה לעולה שאז מחוייב להקטיר את כולה. משא"כ אצל יצחק לא הקדיש לעולה את האיל, אלא את יצחק, והאיל רק החליף את יצחק ובכזה מקום אינו מחוייב להקריב את מה שלא היה ביצחק, ובא"כ חלף הוא באיל לא יהיה מחוייב להביא נמי את הקרניים. מרבי שלמה לוגור.

ב ג. והנותרת מן המנחה. שיטת הרשב"א מובא בשו"ע יור"ד סי' מ"ג) שלשון שיער שייך רק כשנשאר פחות מחצי, אבל אם נשאר יותר מחצי, לא שייך לומר על מה שנשאר לשון שיער. ולכאורה, הרי כאן מהמנחה לוקח רק קומץ שזה המיעוט, והרוב נשאר, ולמה התורה קוראת לזה שיער? מסביר הרבי ר' העשיל, יש שני סוגי שיערים, בכמות ובאיכות. אם מסתכלים על הכמות, אז ודאי שכשנשאר יותר מחצי אין זה נקרא שיער, אבל כאן במנחה שהקומץ שניטל קרב לגבוה, והוא גם מתיר את כל המנחה, בכגון זה החלק הנותר נקרא שיערים לגבי החלק החשוב שנלקח ממנו.

ב יג. וכל קרבנך במלח וכו' על כל קרבנך תקריב מלח. וברש"י שהובטחו מים התחתונים להיקרב במזבח במלח. וניסוח המים בחג. והנה מים התחתונים נקראים בוכים על שנגזר עליהם להתרחק מהשכינה, ולפי"ז מובן מה זה על נהרות בבל שם

פרשת ויקרא פורים תשפ"ד

ישבו גם בכינו, וזה מרמז על המים התחתונים שעד עכשיו שהם שימשו במלח על הקרבן הם היו מפויסים אך עתה שחרב המקדש חזרו המים התחתונים לבלכות, ומובן שהבכי גם היה על נהרות בבל שזה מים שכתב איתם בכינו. אמרי אמת.

ד כב. אשר נשיא יחטא ועשה אחת מכל מצוות ה' אשר לא תעשינה בשגגה ואשם". שואל ה"דברי יואל" מסאטמר, המילים "ועשה אחת מכל מצוות ה' אשר לא תעשינה" מיותרות לכאורה, שהרי אם הנשיא חטא, ודאי שעשה דבר אסור? ועוד שאלה, למה התורה מכנה את החטא "מצוות"? ומתוך, היצר הרע לא בא לאדם במישרין ואומר לו חטא, אלא מסמא את עיניו ומפתחו שהוא מצווה, ובאמת היא עבירה גדולה. ובוודאי גם לנשיא בישראל בוודאי שלא יפתחו מיד לעבירה, אלא דרכו לבוא בעקיפין ולסמוות את עיניו שיחשוב על עבירה שהיא מצווה. וזה הפירוש "ועשה אחת מכל מצוות ה'", כלומר, הוא טועה בדעתו וחושב כי מצווה הוא עושה, אבל האמת היא "אשר לא תעשינה", מצווה כזו אסור לעשותה, כי היא באמת עבירה.

ה ז. אם לא תגיע ידו די שה והביא וגו' שתי תורים וגו' אחד לחטאת ואחד לעולה. ויש להקשות מדוע עני מבאי א' קרבנות חטאת ועולה ואילו בעשיר מצוינו שמבאי רק בהמה אחת רק חטאת. וי"ל שבקרבן עשיר יש אימורים שהולך לגבוה והבשר להדיוט, משא"כ קרבן עני שהוא עוף ואין בו אימורים אז חסר לגבוה, ואם יביא עולה אז אין להדיוט. אבן עזרא.

ה יא. לא ישים עליה שמן ולא יתן עליה לבונה כי חטאת היא. צריך להבין מה פשר השינוי לשון הזה, דבשמן כתיב לא ישים. ואילו בלבונה כתיב לא יתן? וי"ל, אומר רבי שלמה גאנצפריד, דאיתא בעקב עה"פ לא ישים בך, ונתנם בכל שונאך. ומדייקים שם ש"בד' לא ישים אשמי מעט. ואילו בשונאך הוא יתן לקיום. דשימה משמע לפי שעה, ונתינה הוא לקיום. והנה איתא במנחות ט: דשמן אף שינה ולקח נפסל משא"כ לבונה אם שם ולקח לא נפסל. ולכך בשמן הוא לשון שימה ואפילו לזמן נפסל, כי קיים האיסור לא ישים עליה. משא"כ לבונה האיסור הוא קיום אז אם נתן לא נפסלה אלא ילקטנה, לכך נאמר לא יתן שזה לעולם (ועיין עוד בגיטין כ. תוד"ה דילמא).

ה כג. והשיב את הגזילה אשר גזל את העושה אשר עשק. שואל בספר "אור חדש", כיון שאמר והשיב את ה"גזילה", הלא ידוע לנו כבר כי האיש הזה גזל, והלא מיותר כבר לומר "אשר גזל"? ומבאר, כתוב ב"ספר חסידים" "אם באותו יום שגזל השיב את הגזילה אין להוסיף עליו יותר, ואם לא השיב באותו יום או שבוע, אז יותר, צריך להוסיף על הגזילה כפי שהיה מרוויח מעת שחסרו עד שהשיב לו, ולבד מזה, יחשוב את הצער שגרם, אעפ"י שכל זה לא הצריכתו התורה, אבל לצאת ידי שמים צריך לחשוב גם על הצער הזה", עכ"ל. וא"כ זה מה שבאה התורה למלמדנו, שמן הדין אינו חייב לשלם אלא כמה שגזל ואינו צריך לשלם על הזמן שהגזילה לא היתה בידו הנגזל.

הפטרות זכור. שמואל א. טו פסוקים יג-טו. בפסוקים אלו מסופר ששמואל שאל את שאול האם הוא קיים את דבר ה' להשמיד הכל - כולל כל הצאן של עמלק? ויען שאול ויאמר הקימותי את דבר ה', שאל אותו שמואל: ומה קול הצאן אשר אנכי שומע, ויאמר שאול שהוא השאיר את הצאן למען זבוח לה'. וצריך להבין מה התשובה שענה שאול, הרי הקב"ה אמר לא תחמול עליו משור עד שה ומגמל עד חמור, א"כ איך השאיר שאול את הצאן, ומה התשובה לזבוח? ויש ליישב, דהנה רש"י ביאר שהטעם שלא חומלים על הבהמות הוא משום שיש עמלקים שידעו לכסף והיו הופכים עצמם לבהמה, ולכן הקב"ה אמר להרוג הכל. והנה הביא בספר חסידים סי' תתשס"ו. שגם אותם היודעים להפוך עצמם לבהמות, גלגל העין שלהם לא יתהפך - היינו שגלגל העין נשאר תמיד של אדם. ובגמ' בבבא מציעא דף מ. במשנה שם מפורטים המומרים של הקרבנות ואחד מהם הוא אם לגלג העין של הבהמה דומה לגלגל עין של אדם, ואז אינה ראויה להקרבה. ולפי"ז הכל מובן, ששאל סבר ששמואל שואל מה קול הצאן אשר אני שומע, שהרי נתחייבו להשמיד גם את הצאן משום שאלו יש בהם בני"א שהתחפשו לצאן, ולכן ענה לו שאול שהשאיר צאן להקרבה וצאן של הקרבה חייב להיות סוג צאן שלא היה קודם עמלק וכישף עצמו, כי אם הוא היה מכושף אזי גלגל העין היה צריך להיות כשל אדם והיה אסור בהקרבה, אך שמואל אמר לו שעם ה' לא מתפללים, כשה' אומר להשמיד הכל, צריך להשמיד הכל.

וארטים לפורים

במה מותר לשקר בפורים? מהרש"א בבא מציעא כג: בהני ג' דברים עבידי רבנן דמשני במיליהו, היינו שבשלושה דברים מותר לשקר, אחד מהם זה בפוריא. אומר המהרש"א שפוריא הכונה לפורים שיש דין דחייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור דהמן לברוך מרדכי, ולת"ח מותר לשקר ולומר לכולם שהוא כרך השתכר חזק וארור מרדכי וברוך המן. ויעוין ברמ"א שכותב שצריך לנוח אחרי שתיית היין, כי פוריא זה מיטה. וחייב איניש לבסומי בפוריא, והיינו במיטה.

הגמ' במגילה דף ז' אומרת אסתר ברוח הקודש נאמר שנאמר קיימו וקיבלו והיינו שקיימו והסכימו לכך בשמים, עיי' הגמ' שם. ומקשים התוס' הרי רבא עצמו בשבת פח יליף מקיימו וקיבלו שקיימו ברצון את התורה שקיבלו, ואי"כ איך יכול ללמוד ג"כ דאסתר ברוח הקודש נאמרה, הרי זה פסוק שנצרך לעניין אחר? ותירץ ע"כ החשק שלמה בהגרי"א, דהנה קיימו וקיבלו כתוב במגילה חסר. וכתוב וקיבל וקוראים קיבלו. ואי"כ אפשר ללמוד ב' דרשות: א' וקיבל. ב' הויו' של קיבלו. וראיה לזה דהנה בגמ' בשבת ילפינן את הדין של קיבלוהו ברצון דרש רבא בזה"ל **דכתיב והיינו שלמדים מהכתוב שזה וקיבל. ואילו בגמ' במגילה שכתוב שברוח הקודש נאמרה **כנאמר** וכו' והיינו ממה שנאמר קיבלו, והוא מהנקרא.**

המן מין התורה מנין המן העץ. חולין קלט: וקשה מה הקשר וי"ל שאצל המן מצינו חידוש גדול הרי יש לו הכל בכל מכל כל, היינו כסף וזהב וכולם משתחווים לו ומכבדים אותו, כ"כ"א הוא לא מרוצה כי יש איזה יהודי שלא משתחוה לו, לכן כל זה איננו שווה לו בכל פעם וכו'. ודבר זה מצינו ג"כ אצל אדם הראשון שהכל היה לו, כל העולם היה שלו, רק הקב"ה אי"ל לא לאכול מעץ הדעת. והוא לא יכל להתאפק. **עני"ל** דהנה גזירת המן היתה משום שנהנו מסעודתו של אותו רושע וזאת היתה הסיבה לגזור כליה על ישראל, ר"ל וד"ו שהאוכל מאכלות אסורות זה סיבה לגרום כליה על עם ישראל, הוא מאדם הראשון שאכל מהעץ ונגזרה מיתה על כולם לדורות. **עני"ל** דהנה המן עשה עצמו ע"ז ואיך שרי להזכיר את שמו הא אמרינן בסנהדרין יג: דאסור להזכיר שם ע"ז דכתיב ושם אלוהים אחרים לא תזכירו, וי"ל דהנה מבואר שם אמר רבי יוחנן כל ע"ז הכתובה בתורה מותר להזכיר שמה, ואי"כ אפשר"ל שזה קושיית הגמ' איך מזכיר את המן, וי"ל שזה כתוב בתורה, המן העץ.

להמן היה דין יהודי. כי הוא היה עבד כנעני של מרדכי, ומרדכי בוודאי גיירו כדן כל עבד כנעני. ולפני"ז יובן איך אסתר הכינה סעודה לאחשוורוש והמן בטו ניסן שאז היה זמן הסעודה כמבואר בחז"ל, הא ביו"ט אסור להכין לגוי בלבד, והיא ונערותיה הרי היו בצום, וי"ל שהמן היה יהודי ולכן הותר לבשל לו ביו"ט. ולכן המן גם נתלה על עץ למרות שבן נח בסייף ולא בסקילה, כי הוא היה יהודי ויהודי שעובד ע"ז בסקילה. יערות דש א' יז. וצפנת פענח על המגילה פ"ז. ויש להוסיף שלפני"ז מובן הלשון במגילה שבמשתה הראשון כתוב אשר עשיתי לו, כלומר כיוון שהמשתה היה ביו"ט לכן אמרה עשיתי לו והיינו להמן שמותר לבשל לו, ואילו במשתה השני שהיה ביום חול נאמר אעשה להם כי מותר לשניהם.

וארטים על מגילת אסתר

א א. שבע ועשרים ומאה מדינה. איתא שמאה היו על הארץ ועשרים ושבע היו בים ואומר הגר"א רמז לזה וישם המלך אחשוורוש מס על הארץ מנין מס הוא מאה, שזה על הארץ, ואיי הים מנין ואיי הוא עשרים.

ושבע א. ה. והשתיה כדת אין אונס. אמרו חז"ל במגילה יב. כדת של תורה אכילה מרובה משתיה. אומר המהר"ץ חיות שיש לפרש ד"ז ע"פ המשנה באבות 'פת במלח תאכל, ומים במשורה תשתה' והיינו ש'מים' יש דין לשתות קצת במשורה, אבל פת במלח יכול להרבות.

א יב. ובהגיע תור נערה ונערה. במילים נערה ונערה הטעמים הם קדמא ואזלא. ומילם נערה ובהגיע תור אסתר הטעמים הם מונח, וינתן, והטעם הוא משום שכל הנערות השם משמעו שהן נקראות אל המלך מיד קמו והלכו וזהו קדמא ואזלא. אבל אסתר היא היתה במצב של מונח מונח ולא רצתה ללכת רק כשהיה סכנה ולכן ובהגיע תור אסתר הוא מונח מונח. הגאון.

א י. ז ט חרבונוה א. בתחילת המגילה א כתוב בזאת חרבונוה וגו' החרבונוה שם הוא בא. ואילו בסיום המגילה ז ט איתא ויאמר חרבונוה אחד לפי הסרסטים הוא חרבונוה בה. וי"ל, אומר החת"ס לפי המובא בבית שמואל לגבי שמות בניטין, ששם קודש מסתיים בה"א ואילו שם חול מסתיים ב"א. ולפני"ז י"ל שבפרק ראשון הוא חרבונוה של חול מסרסי המלך לכן הוא ב"א. אבל בפרק ז' הוא חרבונוה של קודש וכמו שכתוב בחז"ל (ילקוט שמעוני ועוד) דהוא אליהו הנביא שהתחפש לחרבונוה(א) והוא משושנת יעקב וגם חרבונוה זכור לטוב.

ב ז. לקחה לו לבת. הגמ' במגילה דורשת מכאן אל תקרי לבת אלא לבית, והיינו שמרדכי נשא את אסתר לאשה. וצ"ב מהיכן הוא דורש ד"ז? י"ל שהול"ל לקחה לבת, ומזה שהוסיף לקחה לו רמז בזה שנשאה, והוא ע"פ כתובות סז: לו זה אשה, וכח"א אעשה לו עזר כנגדו. מלא העומר.

ד א. ומרדכי ידע את כל אשר נעשה. אומר רש"י שבעל החלום אמר לו בגלל שהשתחוו לצלם בימי נבוכדנצר, ונהנו מסעודת אחשוורוש. וקשה מה הטעם נעשו רק כעת על מה שהשתחוו לצלם בימי נבוכדנצר שהיה 70 שנה קודם. וי"ל שנבוכדנצר לקח בשעתו את הציץ ושם בפסל וכשהיה הציץ השתחוה לו טענו להיתר כי הם מכוונים להודים. אך החכמים אמרו שברגע שהציץ יצא, אז אין הוא בקדושתו. והנה כעת הם נהנו בסעודה מכלי המקדש כי הם טענו שאינם בקדושתם כי זה יצא מהמקדש, אי"כ אתם צריכים להיענש ע"מ שהשתחוויתם בשעתו.

ד ז. ותתחלחל המלכה מאור. ואמרו בגמ' ד' שיטות מה קרה לה באותו הרגע. ושמואל אמר שנצטרכה לנקביה. ותמוה מה שינוי יש בכך הלא דרך העולם הוא. וי"ל דמצינו ששמואל ס"ל במגילה יג שאסתר אכלה מן ע"פ תוס' שם. ואי"כ לא היתה צריכה לנקביה יש ממן לא היה מוציא רעי נמצא דהיה לה שינוי שהוצרכה לנקביה. ר"י איבשיץ.

ד טז. וצומו עלי ולא אכלו ואל תשתו. הטעם שנכפל גם וצומו וגם לא לאכול ולשתות. וי"ל, אומר הטעמא דקרא ע"פ המובא בחז"ל, שזה היה בטו ניסן שיש אז מצוות אכילת מצה ושתיית ד' כוסות, ואם היה אומר רק וצומו עלי, היינו אמורים שהכוונה היא לצום מאכילה רגילה, אבל אכילת מצווה היה אפשר"ל שיאכלו, ולכן כפלה גם צום ממאכלים רגילים, וגם לא לאכול ולשתות דבר מצווה.

ה ד. ותאמר אסתר וגו' יבא המלך והמן היום אל המשתה. במגילה טו: נאמרו כמה טעמים מדוע זיימנה אסתר אף את המן למשתה. וי"ל עוד טעם בזה. הנה איתא בפסחים ק"א. שכשנדה עוברת בין ב' אנשים אם היא בתחילת נידתה הורגת אחד מהם, ואיתא בתענית כט. שכאשר נגזירה גזירה ומת אחד מהאנשים הגוזרים מתבטלת הגזירה. והנה מבואר במגילה טו. ותתחלחל הלכה רב אמר שפירסה נדה, ואי"כ י"ל שלכך עלה בדעתה להזמין את המן שאמרה לעצמה שהיא תשב בימיהם וכיוון שהיא בתחילת נדתה ימות אחד מהם ומינאלה תבטל הגזירה. דברי אליהו.

ה יא. ויספר להם המן את כבוד עושרו ורוב בניו. במגילה טו כתבו רוב בניו 30. ומדוע זה כך. דהנה מצינו בפסחים סד הפסח נשחט בגי' כיתות של 30 30 בני"א ואמרינן בגמ' משום ברוב עם הדרת מלך, הרי לנו שרוב הוא מתקיים בשלושים. **גשמי ברכה.**

ו יב. אבל וחפוי ראש. הרוגושובר אומר בטעם שכתב **אבל** ורק אחי"כ חפוי ראש, הרי קודם הוא היה חפוי ראש ואחי"כ אבל. ותירץ ע"פ הגמ' בב"ק זרק כלי מראש הגג ובא אחר ושבר השני פטור, כי הכלי באוויר נחשב לשבור. ואילו זרק אבן על כלי ובא אחר ושבר את הכלי לפני שהאבן הגיעה לכלי, השני חייב והטעם הוא מפני שהכלי שלמטה לא נקרא שבור. ולפני"ז הבת של המן שפכה וגילתה שזה אביה בעוד השופכין באוויר ואז היא קצפה, אז באותו הרגע המן כבר נהיה אבל, וחפוי ראש נהיה רק כשהשופכין הגיעו לראשו אחי"כ. מסופר על הגר"צ פינקל שהוא שמע ד"ז פעם ראשונה הוא רקד עם הבחורים ליהודים..

ג א. אחר הדברים האלה גידל המלך אחשוורוש את המן. וקשה למה אחרי הסיפור שגבתן ותרש גידל הוא את המן, מה הקשר? וי"ל שכל הזמן ליבו של אחשוורוש נקפו ע"ז שהרג את ושת, כעת ראה שניצל ממוות בזכות אסתר שהביאה את מרדכי להיכן שהביאה אותו, לכן גידל את המן שיעץ להרוג את ושת.

ו י. מהר קח את הלבוש ואת הסוס ועשה כן למרדכי וגו'. נחלקו רבי יוחנן ור' יאשיה האם זו להוסיף או לחלק, ומבואר בראשונים שהמחלוקת שלהם היא רק בלאווין, אבל בעשה לכו"ע ומוסיף. ואי"כ י"ל, אומר החיד"א, שכאן אחשוורוש ור' ועשה כן, כדי שלא יבוא המן לטעון שהו מחלק, והוא יקח או לבוש או סוס. ולכך אמר ועשה שלא יחלק.

ח ה. ותאמר אם על המלך טוב יכתב להשיב את הספרים אשר כתב לאבד את היהודים. צריך להבין למה רק אחרי תלית המן ביקשה לבטל את הגזירה? וי"ל שאסתר אמרה נמכרנו אני ועמי והיינו שעם ישראל נמכרו ע"י אחשוורוש להמן ואי"כ היהודים היו ברשות המן ולא ברשות אחשוורוש ורק אחרי שנתלה נמצא שהוא מהרוגי מלכות שכל נכסיהם למלך ואי"כ היהודים חוזרים שוב לרשות המלך ולזה המתנה. ולפני"ז יובן נמי מה שמצינו בפרק ח פסוק א ביום ההוא נתן המלך לאסתר את בית המן וצריך ביאור דהמן מזרע עמלק ואף את ממונם צריך לאבד ואי"כ איך קיבלו את בית המן? ולפימ"ש קודם שנכסיו למלך ממילא כשנתן היה זה נכסי המלך ולא עמלק. הרב מבריסק.

ח טו. ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וחור ועטרת זהב ותכריך בוץ וארגמן. והנה יש להקשות דבוץ הוא פשתן וארגמן הוא צמר ואי"כ היו כלאים? וי"ל דבוץ וארגמן הם ב' בגדים נפרדים וראיה דאמרינן במגילה טז שיוסף נתן לבנימין חמש חליפות ורמז לו שעתיד לצאת ממנו בן שעתיד לצאת בחמישה לבושי מלכות שנאמר ומרדכי יצא וגו' מגילה טז. וצ"ע דהרי בפסוק נמנו רמז ד' בגדים ובהכרח דבוץ וארגמן הם ב' בגדים נפרדים. מבית בריסק.

ח טו. ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וחור ועטרת זהב ותכריך בוץ וארגמן. שושנת יעקב צהלה ושמחה בראותם יחד תכלת מרדכי"י כתוב במדרש ישמח לא רצה להתבזות בהולכת מרדכי ברחובה של עיר, לכן ביקש המן ממרדכי שילבש את בגדיו, מרדכי הסכים חוץ מהציצית שלו, כשהיהודים ראו כביכול את מרדכי מוביל את המן, (כך נראה מרחוק) התעצבו, אך שחקרבו ראו את הציציות של מרדכי בלבוש המן, שמחו מאוד וזהו שנאמר "שושנת יעקב צהלה ושמחה בראותם יחד תכלת מרדכי". על ידי התכלת זיהו שזה מרדכי.

ח טו. ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וחור ועטרת זהב ותכריך בוץ וארגמן וגו' והעיר שושן צהלה ושמחה. יש לחקור האם העיר שושן צהלה ושמחה בגין ביטול הגזירה או בזה שמרדכי יצא בלבוש מלכות? ויתרצו בבית בריסק שיש לפשוט זאת מהפיוט שושנת יעקב שנאמר שם שושן יעקב צהלה ושמחה בראותם יחד תכלת מרדכי.

ח טז יז. ליהודים היתה אורה ושמחה וששן ויקר. מקום אשר דבר המלך ודתו מגיע שמחה וששן ליהודים. כתיב וששן חסר בלי ו' ובפסוק השני "שמחה וששן ליהודים" כתיב מלא עם ו' מדוע? ויש לומר משום דששון הראשון דרשו חז"ל במגילה טז. על ברית מילה והגמ' בכתובות אומרת שאי אפשר לומר שהשמחה במעונו שיש ברית משום שהתינוק בצער ולכן כתיב ששן בלי ו' לומר שהשמחה חסרה ולא שלמה בגלל צער התינוק אבל הפסוק השני שמדבר על שמחת פורים שם השמחה שלמה ולכן כתיב ששן עם ו'. רבי חיים קניבסקי.

ט ז. ואת פרשנדתא ואת דלפון וגו'. הטעם שבקריאת בני המן אומרים כל הציבור ולא יוצא יד"ח מהבעל קורא מדין שומע כעונה? י"ל משום דשומע כעונה מהני כאילו אמר, אבל ל"מ מדין נשימה אחת שזה לא מועיל שומע כעונה. וכפלוגתת החזו"א והבה"ל.

ט כו. על כן קראו לימים האלה פורים. במגילה כתובה המילה פורים חמש פעמים. פעמיים עם ו', וג"פ בלי ו' פורים'. אומר החשק שלמה שד"ז מרמז לדינא דגמ' מגילה נקראת ב- יא יב יג יד טו. והנה בגי' ימים הראשונים יש בהם רק מצוות מגילה והם לא מלאים בשאר המצוות של פורים. משאי"כ ב' ימי אחרונים הם מלאים, כי יש בהם גם משלוח מנות ומתנות לאביונים ושאר שמחה.

י ג. דורש טוב לעמו ודובר שלום לכל זרעו. מרדכי הפוך מהעסקנים שדבר ראשון הם דורשים טוב לכל זרעם, ודוברים שלום לעמם, והיינו שלעם הם יוצאים ד"יח באמירת שלום. ואילו מרדכי היה היפוכם של דברים הוא דרש טוב לכל עמו, ועם זרעו הוא רק דרש בשלום. רבי מנדל מרימינוב. עוד אפשר לומר שאפי' לזרעו והיינו לילדים קטנים הוא דרש בשלום למרות מעמדו הגדול. הגר"ז.

איאת במדרש (ויקרא רבה פ"א טו) ויקרא אל משה וידבר ה', ומאן אמרו כל תלמידי חכם שאין בו דעת נבילה טובה הימנו, וכאן למד ממששה שהוציא עמו ממצרים ועל ידו נעשו ניסים ונוראות ומצרים ובים סוף ועלה למרום והוריד את התורה וכשתעסק במלאכת המשכן לא נכנס לפניו עד שקרא לו שנאמר ויקרא אל משה וידבר. ופירש היפה תואר: תלמידי חכם שאין בו דעת מבורא: שהדעת הנכבד כאן, הוא מוסר ודרך ארץ. לכאורה היה זה אך טבעי שמששה יכנס למשכן גם ללא נטילת רשות, שהרי משה רבינו, היה נבדל מכל אחר דור דעה, ואם כן עכשיו שבונים משכן לה', שבו ומה היה חוסר דין זה? לכאורה היה זה טבעי ביותר שמששה יכנס גם ללא רשות? שהרי המשכן שלו (הבית של משה) היה מיוחד רק לו, ולא היה רשות לשום אדם להיכנס במחנה שכינה זו, וגם לא לאהרן וליוקנים, ואילו המשכן זה ההנהגה עתה, גם לאהרן ובניו וכל הכהנים ירשות להיכנס, ואם כן קל וחומר, אם למשכן של משה רבינו המיוחד לו יכול הוא להיכנס מתי שרוצה, מדוע לא יכנס למשכן זה? ועם כל זה, איך המדרש, אילו היה נכנס משה ללא רשות, היה זה חוסר דין ארץ. למרות כל המעלות הגדולות של משה חכמה תורה ונביאות, אילו היה נכנס למשכן ללא קריאה, לא היה כל ערך לכל המעלות שהיה לו, לא להכמה, לא לתורה, ולא לנבואה, ובאותה שעה היה בדרגה כל כך פחותה עד כדי כך שבלב טובה הימנו! עניני התנהגות בדרך ארץ מבורא בחז"ל שהיא קדמה לתורה. וכן אמרו אכן אין דרך ארץ אין תורה והיינו שתריות משתכחת הימנו. וכבר לימד אברהם אבינו את העולם הלכות דרך ארץ, אך נוהגים עם אורח הבא לעיר, שהרי אורח שבא לעיר שואלן אותו, האם הוא אקוק לדברי מאכל ומשקה, האם יש לו מקום לישון? וכשאבימלך שאל את אברהם על עסקי אשתו, האם אשתך היא או אחותך היא? אמרו לו הקב"ה לאבימלך, אין תירוץ לא ידענו הלכות דרך ארץ, כי כבר לימדו אתכם אין צורך להתנהג, וחייבים מיתה על חוסר דרך ארץ. ומדוע דרך ארץ קדמה לתורה? ביאר בספר צל הכסף על פי מה שכתב רבינו חיים ויטאל (שער הקדושה שער השני) דהקשה מדוע לא נאמרו ביאור המידות טובות בפירוש בתורה: ויתר: כי מי שאין לו מידות טובות איננו נכלל בכלל מין אדם, אלא הוא מין בהמה, ולא נתן הקב"ה את התורה אלא לבני אדם, ולואות לא היוצרת התורה לבאר שיהיה האדם בעל מידות טובות, ומה הן המידות טובות, כמו שהתורה לא היוצרת לבאר שיהיה יתנהג לבני אדם וכל בהמות, כי עיקר התורה מעולם לא ניתנה רק לאדם ולא לבהמה. ולפי זה כתב שאדם שעובר על התורה ואינו שומר תרי"ג מצוות אינו בכלל יהודי, אבל מכל מקום, אם יש לו מידות טובות אחר עדיין מוכתרת בתורה בן אדם. אבל מי שיש לו מידות רעות, אינו בכלל מין אנושי, ולא יחשב לאדם רק לבהמה. ובזה יובן מה שכתוב בגמרא (ברכות טז.) דרש בר קפרא איהו פרשה קטנה שכל גופי תורה תולין בה? הוי אמר זה דרך ארץ (גמרא לבינו לא מופיע על דרך ארץ, אבל זאת הגירסא היתה לפני הראשית חכמה תחילת פרק דרך ארץ ומנורת המאור) יוצא שכל גופי תורה תולין בדרך ארץ, שמי שאין בו דרך ארץ איננו נחשב למין אדם, אלא לבהמה, ולא ניתנה התורה רק לאדם, אבל רק מי שיש בו דרך ארץ ונאמנותה הוא וקרא אדם וממלא שרק לו לבד ניתנה התורה, ונמצא כי כל התורה תלויה בדרך ארץ. נביא הלחן סיפורים כמה היותו יש לנהוג בדרך ארץ

בעיר דווינסק התגורר תלמיד חכם שהיו מכנים אותו ר' לייב חריף, לרום עומק חריפותו וגדלו בתורה הוא גם היה בעל נכסים ומנכבדי העיר. ר' לייב היה מיוחד מאוד עם האור שמח, והיו מפלפלים שעות רבות בתורה. פעם אחת שהו שניהם בבית המדרש הגדול שבציר, בשעה שנתלמד חכם אחד מסר שם שיעור לשלושים בעלי בתים. האור שמח ישב מנוקמו במורה בית הכנסת, ור' לייב חריף האזין לשיעור. למרות שהוא לא היה המשתתפים הקבועים, באמצע השיעור שמע ר' לייב חריף כיצד המגיד שיעור מסביר איזה עניין ותיכף התערב והקשה קושיה עצומה. המגיד שיעור שמע את הקושיה החזקה ולא יכל לענותו דבר. לפתע התרומם האור שמח ממושב בכותל המזרח, וצעד עד למקום מסירת השיעור במעבר בית הכנסת, הוא פנה לר' לייב ושאלו בתמיחה, וכי אחד שאינו יודע בין ימינו לשמאלו יכול לשאול שאלות? מיד שיתתק ר' לייב ויצא בבושת פנים מבית המדרש, והמגיד שיעור המשיך במסירת השיעור. באותה שעה רבתה הפליאה בבית המדרש, וכי אותו חריף שמאל כזו שאלה חלשה שנאמר עליו עצמו יודע בין ימינו לשמאלו, וגם רבי לייב חריף עצמו היה כמשתומם, ולא ידע נפשו חוסר דבריו של האור שמח. מיד כאשר חזר האור שמח מבית הכנסת לביתו, הגיע ר' לייב חריף לבקר ושאל, הלא לכאורה יפה שאלתי, מה שובתה יש לך על שאלתי? ענה לו האור שמח בחביבות, כוונתי הייתה לדברי הגמרא דף ה': אמר רבי יהושע בן לוי כל השם אורחותיו זוכה ורואה בישועתו של הקדוש ברוך הוא. שנאמר ושמ דרך ארצו יבישע אלקים אל תקרי ושמ בשי"ן שמאלית אלא ושמ בשי"ן ימנית. מפרש רש"י שהוא מלשון 'שומא' היינו שהוא מחשבן ושמ את אורחותיו, הפסד מצוה כנגד שכרה ושכר עבירה כנגד הפסדה. ומביאה הגמרא דוגמא לזה: את הסיפור עם רבי ינאי ותלמידו שכחהו מגיעים עם רב אלה היה שואל את רבי ינאי שאלות שמאל לא ידע לענות, סיים האור שמח ופנה לרבי לייב חריף

היה עליכם לדעת להבחין בין שי"ן ימנית לשי"ן שמאלית של הפסוק ושמ דרך היה עליכם לשים ולחשב את דרככם כאותו תלמיד של רבי ינאי ליהייתם צריכים להקשות למגיד שיעור של בעלי בתים קושיה שאינו יכול לענות עליה, ואשר גרמה לו להיכלם בפני שומעי לקחו, מכיוון שלא קיימתם זאת, אמרתי לכם שאינכם יודעים בין ימנית שמאלית.

סיפור רבי דוד יוסף בעל הלכה ברורה. לפני כמה שנים היה אאמו"ר הרב עובדיה בביקור ממושך מספר ימים בקהלה היהודית אשר בפנמה ביחד עם הרב בן ציון אבא שאול וזכיתי להתלוות אליהם. ובבואנו להתפלל עלת שחרית, אמר הרב בן ציון אבא שאול לבנו רבי אליהו כי בחפזי להניח תפילין של רש"י ושל ר"ת בזה אחר זה ולא כפי מנהגו בשאר ימים להניחם ביחד. והסביר טעמו: מפני שהרב עובדיה נמצא עם ואין זו הדרך ארץ להניח בפניו שניהם ביחד, מאחר שהוא מניחם בזה אחר זה. כששמעתי דברים אלו, נגשתי אל הרב ואמרתי לו שהרי בשי"ת יביע אומר, לא כתב שאין להניחם ביחד, אלא רק שהתפילין גדולות במקצת, והתפילין של הרב היו קטנות ביותר, ואין בזה קריידיא. השיב לו הרב בן ציון בזה הלשון מר אביך הוא פוסק הדור, וכל מקום שהוא הולך יש לו דין מרא דאתרא, ומכיוון שהוא מניחן בזה אחר זה, יהיה בדבר חוסר דרך ארץ בפניו להניחן ביחד. וכך במשך אותם ימים שהיו בפנמה הרב בן ציון שינה ממנהגו הקבוע והיה מניחן בזה אחר זה. **מעשה** יושב רבי שמואל רוזובסקי בבית המדרש והמתין לפני השיעור. נכנס בחור אחד, וסגר את הדלת אחריו בחזקה. נענה ראש השיבה: אני פשוט מאדים מבושה! וכי בחור זה, אינו יודע שהנהגה שלילית מעין זו, מפריעה את הנוכחים... אלא מה? פעל ללא מחשבה. עצם המחשבה של ליומר שיעור לפני תלמיד כזה, גורמת לי להאדים מבושה...

רבי איסר זלמן מלצר היה רגיל לנסוע מדי פעם לעיר חברון להשתטח על קברי האבות, למסעות אלו היו נלווים אלו מקצת טובי המלצים בשיבתו, ובאותן הזדמנויות היה נכנס עמם לבקר אל הסבא הסבלודאק רבי נתן צבי פינקל אשר התגורר בעיר חברון. באחד מביקוריו אצל הסבא הכריז ר' איסר זלמן עם בואו: היום הבאתי עמי את הגדול שבכולם! זהו עילוי אשר העולם עוד ירעש ממנו! הסבא קבלם בשמחה, הזמינם להסב עמו ליד השולחן, ובקיש מהרבנית שתגיש לאורחים כוסות תה וסוכר. ישבו הצעיר היושב עמם מלקט בראשי אבצותיו רגירי סוכר אשר נשכפו על השולחן ומלקטם. הדבר לא מצא חן בעיניו, כי ראה בזה פגם בדרך ארץ, שכן אין זה מן הראוי לנהוג כך כאשר יושבים עם גדולי תורה. אולם כדי שלא לנגוע בו העדיף שתוקק ולא להעיר לו על כך בגלוי. לקראת סוף הביקור פנה אליו ואמר לו ברצוני לשאול אותך כמה שאלות. אמר לי בבקשה, מי יותר חשוב אדם חי או אדם מת? התפלא הבחור על השאלה והשיב בפשטות: אדם חי מנובן. והוסיף הסבא ושאל אריה חי ואריה מת מי מהם חשוב יותר? אף כאן נענה העילוי והשיב מיד מובן מאליו שהאריה החי הוא החשוב יותר. והסבא אינו מרפה וממשיך לשאול כלכל מי וכלכל מתי יותר חשוב? והתשובה - כלכל חי ושאלה נוספת אמר הסבא, כלכל חי ואריה מת, מי מהשנים חשוב יותר? משיב הבחור הרי זה פסוק מפורש "כי לכלכל חי הוא טוב מן האריה המת" (קהלת ט ד). לסיים אמר הסבא ברצוני לחוד חייה האם תוכל להצביע על מקרה של אדם חי ונבילה מתה ובלב זאת הנבילה עדיפה על פני האדם? אדם מציאות כזו השיב הבחור בהחלטיות. אמר לו כאן שגית. חז"ל ואמרים כל תלמידי חכם שאין בו דעת נבילה טובה הימנו. ר' איסר זלמן ביקר מדי כלפי מי הדברים אמורים, כי "דעת" היינו דרך ארץ, וכונתו לרמוז לבחור שהתנהג שלא בדרך ארץ. לאחר שיצא הבחור מהחדר, אמר ר' איסר זלמן לסבא, תליחה שאני מעיר, אבל נדמה לי שיש כאן הגזמה, הרי אמרתי לכם שמדובר כאן בעילוי שבעילויים ושהעולם עוד ירעש ממנו. הסבא נשאר בשלו ואמר: כי כש שאם הבחור לא ישינה את הליכותיו, לא זו בלבד שהעולם של הרב מנו, אלא הוא יהיה אפס אפסים!! לא תהיה לו כל שייכות לעולם התורה. סיפור זה רגיל היה המשיגים רבי מאיר חדש לספר לתלמידיו, והיה חותם את הסיפור בדברים אלה: אני יודע בני המדובר, הכרתי את העילוי בצעירותו וגם בזקנותו, יכול אני להעיד שלצערת הסבא צדק! לימים כיהן כרב באחת מערי הארץ עד שמכרוה הנסיבות נאמן לעזוב את הרבנות ונעשה עורך דין אחר תקופה נפרסם שבו בעיונות כמי שנתפס על זיופים והושב בבית הסוהר. מכאן למדנו שהדברים חמורים עד מאוד, פגם כה קטן בדרך ארץ כליקוק סוכר בפני גדולי ישראל, מהווה אות אזהרה מפני תוצאות חמורות!

מסופר על רבי משה שמואל שפירא שהקפיד מאוד על הנהגת תלמידיו בדרך ארץ. פעם אחת הגישו בעבודה שלישית בשיבה לפני השולחן קערה עם פופקורן. ישב שם בחור אחד ולקח בידיו מהקערה לאכול בפיו, וישם אחרי פעם. העיר לו רבי משה שמואל שיקח מהקערה וישם לפניו לאכול, ולא יאכל מהקערה המרכזית, ובאותו רגע הלך ויש לאותו בחור לפניו על צלחתו. פעם אחרת העיר לאחד המסובים שלא יאכל בידיו ובפה פתוח.

מעשה ביהודי שניגש לרבי שמואל רוזובסקי בכדי לברר אצלו על בחור, שהוצע לבתו כחתן. הוא שאל מספר שאלות.

כמה שעות הבחור לומד? איך הוא שומר על סדרי הלימוד? האם הוא מבין היטב את לימודיו ועוד. לאחר שקיבל תשובות שהניחו את דעתו, הודה לראש הישיבה, ופנה ללכת לדרשו. עצר אותו רבי שמואל ואמר לו: תרשה לי לשאול גם אותך כמה שאלות. הנה רואה אני שהנך מרוצה מהתשובות שקבלת, כנראה שאתה מבין שזה כל מה שהבת שלך צריכה לדעת אודות הבחור. אז אני חושב שאת בתך מאד מעניין לדעת האם הבחור הזה בכלל בן אדם! היה מן הראוי שתשאל אותי, ממשיך רבי שמואל, האם מלבשו נקיים ושיניו מצוחצחות ונעים לשבת לידו... ואיך הוא מתנהג בחדר האוכל, האם הוא נניע ראשו ולוקח את המנה המשובחת, או שממשיך ללמוד ובה בסוף ואוכל את מה שנשאר, ומה קורה אם נקנן השתיה של השולחן נמר וצריך למלאותו, האם הוא זה שרץ למטבח להביאו מלא, ואינו יושב בשללנות וממתין שאחר יעשה זאת? האם הוא נכנס מידי פעם למטבח ומודה לעובדים על טרחתם... ואיך הוא מתנהג כאשר אין האוכל ערב לחיכו, האם הוא בכל זאת אוכל ואח"כ ניגש למטבח ואומר תודה רבה או שבינו זה אינו אוכל, ויורד לקליסק לקנות ממתקים? הנה הגעת למסקנה שהוא שקדן, שמא תברר איך הוא מתנהג כאשר ישנים, האם הוא נכנס בדממה מוחלטת, בכדי שחבריו לא יתעוררו, או שהוא נכנס בקול רעש גדול. ובבוקר האם הוא מתחלת הזמן ועד סופו? אינו חושב אמר רבי שמואל להתדרים הלזן מאד צריכים לעניין את בתך. כי אם המפונק הזה שלא חשב על סביבתו, יבוא בצוהרים מהכולל הביתה, והיא הרי טרחה הרבה להכין לכבודו ארוחת צהרים, והוא יתיישב לאכול, והאוכל לא יהיה בדיוק כמו שחשב שראוי לו, הרי שיעוות את פניו, וכי האם אז תתנחם בתך במחשבה בדברים שאמר הרב רוזובסקי לאביה לפני שהשתדכו, כי הוא שקדן גדול ומבין היטב את עומק סברות הסוגיות ממסכת בבא בתרא, ואת הבנת הקצות והרעק"א בסוגיה זו!...

בפרשת תצוה התורה אומרת על עשיית המעיל, ונשמע קולו בבואו אל הקודש לפני ה' ובצאתו ולא ימות. כתב האברבנאל (שם) והמקובלים אמרו: שהיה זה כעין נטילת רשות להיכנס, כי הבה הביהל המלך פתאום מבלי רשות חייב מיתה, כמו שנוכר באחשוורוש, שמי שיכנס בחצר הפנימי מבלי קריאה אחת דתו להמית. הרי שסדרן וכן ארץ חמור הוא כל כך, שחייב עליו מיתה בידי שמים, וכן איתא בגמ' אמר רשב"י ארבעה דברים הקב"ה שונאן וכי והנכנס לביתו פתאום ואצ"ל לביתו של חבירו. רבי מרדכי שוואב זצ"ל בספר מאמר מדכי כתב בענין דרך ארץ למעשה, יש לעורר דבכניסת אדם לבית יזהר לצלצל פעמון הדלת, או לפרוק על הדלת, ולא להיכנס עד שיענו לו ויכניסוהו פנימה, כמאמר רבותינו לעולם אל יכנס אדם פתאום לבית חבירו. ובפרט בזמנינו שממחידים פתוחות דלת שאין יודעים מי זה בא. כמו כן צריכין לזהר באופן הדפיקה, ושלא לפרוק או לצלצל הרבה פעמים, הלא כבר שמע בראשונה, ואולי הבעל הבית טרוד ואינו יכול לבוא לפתוח את הדלת תיכף ומיד. וכן בטלפון, שאחד רוצה לדבר עם חבירו, ומניח הטלפון לצלצל בלי הפסק, וזה אכזריות גדולה, כי אפשר שאין ביד הנקרא לענות באותו רגע. כל זה נכלל בהלכות דרך ארץ היותו פשוט, אשר היא כבר קדמה לתורה. וכתב שם: שמעתי בשם הבעל מוסר שמדפיקה על הדלת יש לידע ולהכיר ולהבין עצמות של האדם, אם הוא דופק פעמים רבות או רק פעם אחת. כיצד הוא דופק, ברעש או בנחת. הובם שדברים אלו קטנים הם באיכותם, אבל מחוסר מכל אלה, נבילה טובה הימנו. רואים איהו מקום נעלה וגדול תופס הענין של דרך ארץ, אם אין דרך ארץ אין תורה. וסיפר אחד מתושבי מאנסי ר' ישראל שולמן שנתארח אצלו רבי אליהו אליעזר דסלר שיליה אחד חזר הרב דסלר הביתה בשעה מאוחרת, וראה ר' ישראל שלפני שעלה ארץ דסלר המדריגות שלף מעליו מעל רגליו, כדי שלא יעשה רעש עם פסיעותיו ויפריע אחרים משנתם. ועוד מסופר שם על רבי יעקב קמנצקי שלא היה לו שיעון מעורר, רק מנהגו היה שכאשר קם משניתו לא חזר עוד לישן, אלא ישב ללמוד, שמא יאחר זמן קריאת שמע, בעל מלאכה שמלאכתו היתה במשך הלילה, ולא חזר הביתה עד סמוך לעלות השחר, וחשש שבמיות הקיץ שמניחים החלונות פתוחים שמא יפריע השכן משניתו. עד היכן היו הגדולים חושבים עובר הזולת וכל זה נכלל בשם דרך ארץ, שבלעדא אין תורה ואין כלום.

נסיים בדברי הפלא יועץ (ערך דרך ארץ) מי האיש החפץ חיים לימד חיפוש מחיפוש שדרך דרך עץ החיים, כי באמת אמרו דרך ארץ קדמה לתורה, ובפרט מי שהוא בגדר תלמיד חכם אם אין בו דרך ארץ הרי זה מחלל את ה' ותורה. ושינוי כל גרולו ברביות נוחה הימנו רוח המהיק התורה. וזה כלל דרך ארץ בדרך ארץ שיעשה הטוב והישר בעיני אלקים ואדם ויבטל רצונו מפני רצון אחרים ותהא דעתו עוברת על הרביות. ובכל מה שילמדו האדם הלכות דרך ארץ לא יצא, עד שיהא חכם ומבין מדעתו כי אלו דברים שאין להם שיעור רק הכל לפי המקום ולפי הזמן ולפי מה שהוא אדם צריך להתנהג עם כל אי פעמי מדותיו ולירד לסוף דעתו ולעשות רצונו כרצונו אם אינו נגד רצון הבורא. וצריך להוסיף אמנם דרך ארץ קדמה לתורה אך מי שמסתפק בהקדמה בלבד, נשאר בלא כלום, והרי הוא כחיה טורפת, כמו ששינו (אבות ג יז) אם אין תורה אין דרך ארץ.

ידיעות חשובות וכן דברים מגדולי ישראל בענייני היום ערוך בדרך של שו"ת

שאלה: כמה כסף נתן המן לאחשוורוש? **תשובה:** במגילה כתוב שנתן עשרת אלפים כיכר כסף, והשווי של זה כיום הוא כך: כיכר כסף הוא שישים מנה והוא רק של חול, אבל כיכר של קודש הוא כפול והיינו 120 מנה, וכאן זה היה כיכר של קודש כמבואר בהגהות הבי"ח במגילה טז. והנה מנה הוא מאה זוז, ושעור פדיון הבן הוא חמש סלעים שהוא עשרים זוז, וא"כ עליו לקחת שיעור פדיון הבן להכפיל אותו בחמש שאז הגענו למנה שהוא מאה זוז אח"כ להכפילו ב-120 ואז הגענו לכיכר אחד, ואח"כ נכפיל בעשר אלף פדיון הבן עולה כיום (ח אדי"ב) באזור השלוש מאות חמישים שקל, ולפי"ז המן נתן לאחשוורוש באזור השני מלארד שקל לא רע בכלל. חישוב זאת הגרר"י פון שליטי"א

שאלה: מה כדאי לא לשכור לרגל הפורים? **תשובה:** לעלות או אפילו לשלוח משלוח מנות זה דבר קטן דבר ראשון לסבים והסבתות הקרובים אלינו ביותר, וכן לאנשים גלמודים שנמצאים סביבנו, לנו זה לא דבר כ"כ קשה אך להם זה דבר עצום וגדול, והקב"ה יחזיר לנו מכל טובו וחסדו ביום הזה.

שאלה בחושן משפט: האם מותר למלמד לערוב משלוחי מנות של התלמידים ע"מ שלא תהיה לו נטיה לשוחד אל הילדים שנתנו סכומים גבוהים? **תשובה:** אסור ויש על בזה חשש גזל ואונאה כיוון שהורי הילדים נתנו זאת על דעת זה שהמלמד יתייחס אל ילדיהם יותר יפה וזה היה יודעים שהמלמד יערבב את המטפות היו נותנים סכומים קטנים יותר או שלא היו נותנים כלל כסף. ואם המלמד מודיע מראש שמערבב זה משהו אחר ומותר. מתוך מנחת שלום.

מדור זה יש להימנע מלקרוא בשבת: רעיונות שנשלחו השבוע ובהם המון פתרונות לבעיות חשובות בשבועות קודמים:

מיים להיזהר מהרעלת מים, וזה יוצא אמנם מתוך כאב אבל יוצא.

י. **חלודה בסכו"ם-** יש בטמבור מנדל בבי"ב חומר נגד חלודה ניתן לשאלו אותו אם זה עוזר גם לסכו"ם.

יא. **שקדים מוגדלים:** כדאי להפסיק לאכול מאכלים מקמח לבן. מנסיכון מבטל צורך בנתוח שקדים בוי"ח.

יב. **חיפוש בקבצי ורד:** יש אפשרות- בוורד שיש למעלה ימה אתה רוצה לעשות? - כותבים שם סרגל חיפוש. בוורד שאין את דאפשרות הנייל- אמורה להיות האפשרות בפריסה"ה וי לסמן וי בסרגל חיפוש.

יג. **טיפ להחלפת רשת בחלונות** [אם זה קשה מידי] לפני ששמים את הגומי והרשת לטבול מטלית במים עם סבון ולשים במקום של הגומי.

יד. **מספר טלפון למרסוס** וחיפוש כולל בוקר, צהריים, יום שלם, ערב, ישישי יקובעי עיתים - 0723323595

התורה חסה: בקשות עזרה וסיוע שנשלחו ע"י הקוראים, למי שיש פתרונות או רעיונות לשלוח ע"מ לסייע לציבור מתבקש לשלוח למיל שבסוף העלון והקב"ה יחזיר לו בכפלים:

א. **אשמח לשאול** אם מישהו יודע מה לעשות עם טריכוטולומניה- תלישת שיער אצל תינוק בן שנה וחצי כבר ממש עם קרחות.

ב. **מכונת כביסה חדשה** של בוש שעושה כתמים בחולצה מה ניתן לעשות.

ג. **מחפש פתרון** להרחקת יונים מהמנוע של המזגן.

שתי יין אינו צריך לברך על שום משקה ששותה אח"כ. וכששתה פחות מכשיעור ורוצה לשתות שתיה יבקש ממישהו שיוציא אותו, או יברך על איזה מאכל שהכל. שו"ע ונו"י קעד. שו"ע תרצו.

מדין חינוך: צריך לדאוג שבניו הקטנים יקיימו את מצוות היום כולל משלוח מנות ומתנות לאבינונים.

אבא בביקש מבנו שלא ישתכר, זה לא נחשב בביקש מבנו לבטל מהתורה, כי דעת הרמ"א שחייב איניש לבסומי, זה בלי להיות שיכור וכן מצינו אצל הרבה מגדולי שלא משתכרים. רבי חיים קניבסקי נהג לשתות אחרי קיום מצוות היום בשחרית, ואח"כ הלך לנחם ועי"ז קיים עד דלא ידע כרמ"א, שולחן שלמה. **ומצוות שתיה** היא ששותה יין ומביאו לכבידות ועייפות, אבל השותה מעט יין ואין הולך לישון וחתמה לו אז אינו יוצא ידי"ח המצווה כלל.

יין בתוך הסעודה צריך לברך הגפן. אם שותה קודם הסעודה א"צ לברך ובפורים זה אף שלא היה בדעתו לשתות בתוך הסעודה.

אסור לעשות מלאכה בפורים והעושה אינו רואה סימן ברכה. ואומר רח"ק שהדין הוא כחור"מ. **וזה הכל** כשזה לא לצורך פורים, אבל לצורך פורים כגון כיבוס גיהוץ ושאר דברים מותר כבחול.

שכח על הניסים. ישלים לפני יהיו לרצון הראשון שלפני א. נצור. **מותר לכתוב** את שם בעל המגילה על הקלף מאחורי המגילה. **מותר** לקחת בכוח נפצים שיכולים לסכן את הציבור.

נוסף ביום הפורים לקבלת התפילה הוא בעת הסעודה. **ובעניין הלימוד בליל הפורים:** בדרשות חת"ס קילס מאוד ללומדים בין מגילה של לילה למגילה של יום. והבטיח שהוא בן עוה"י. ולכה"פ ישתדל שלא יעבור עליו יום זה בלי קביעת יעתיב לתורה, והכי טוב שאחרי התפילה יישב ללמוד איזה חצי שעה. ומקובל שבעל האגודת אזוב זכה לבנו האיבני נר' בזכות שלמד בליל פורים. **עוד דבר כדאי** מאוד בפורים והוא לשמח לב נשברו וחז"ל תקנו משלוח מנות ומתנות לאבינונים ומי שעושה זאת הקב"ה ג"כ ישמח אותו. **ויש להיזהר** מאוד מאוד מליצנות האסורה שיכול להוריד את כל המדרגה שהשגנו בחורף ובעיקר לא לצחוק על חשבון אנשים.

שאלה: איך ניתן למנוע בפורים מהילדים לאכול כל היום ממתקים ושוקולדים המזיקים לבריאות? **תשובה:** היום ניתן לראות (הכל כתוב על המוצרים) כמה דברים לא בריאים יש בכל מוצר, ולפי החשבון הפשוט מי שלא נשמר, בפורים לבד הוא אוכל קילו סוכר, ושומנים רוויים ושאר מרעין בישין משחיתים את הגוף. בקבוק שתייה קטן למשל מכיל 15 כפיות סוכר, ומי שלא נשמר אז הוא שותה במשך היום כמה כאלו, וכן ע"ז הדרך, ולכן: דבר ראשון כדאי לתת להם ארוחת בוקר טעימה ומזינה, כך לפחות יהיה להם פחות חשק לשבוע ממתקים. שנית אפשר להחליף את הממתקים המותרים הפתועים מהכל בשקל' וכדו', העיקר שהגוף לא ישחת. ובכוח זה לא יעזור. וראוי להוסיף שיש שחושבים משום כל תשחית צריך לאכול את כל המשלוחי מנות שקיבלו, צריך לזכור את הדין של כל תשחית דבוא עדיף והגוף הוא לא פח זבל, ובפרט שעובר אסור של ונשמרתם.

א. בקשר להורדת תמני סלוטייפ כדאי להשתמש בטרמפנטין. אגב יעיל מאוד להסרת דבק מכלים לפני הטבלתם במקווה. ועוד כתבו: יש חומר של חברת TNX "טרסיס מסיר דבק ודיו" ניתן להשיג ב"אשר עד" והוא יעודי לענין זה. ועוד כתבו: לקוחים מחק [של עירון] ו"מוחקים" את הדבק חזק עד שהכל יורד בדוק ומנוסה. ועוד כתבו: מנסיכון K300 של סנו ממיס את הדבק בריסוס יצי קרוב, [רק לא תמיד ע"י מבחינת מיקום]. ועוד: לנסות אלכוהול עם ספוג הפלא. ועוד כתבו: לכתמי סלוטייפ יש לרסס מסיר שומנים סנט מוריץ לחכות כמה שניות ויורד בקלות. חובה להזכיר שמדובר בחומר חריף במיוחד וחובה לבדוק עמידות הצבע והצפייה במקום נסתר. עוד שלחו: טרפנטין-ולשים עם ספוגטוט בשפע ולשפץ. יורד בקלות.

ד. שחזור שיחות ניתן לעשות דרך האזור האישי באתר של החברה של הסולר.

ה. מערכת שהזמן גרמא 0795686172. 0795686173. מצאתק לפני הזמנים שאתם בוחרים. יעיל מאוד. ועוד כתבו: הקו לתזכורת סוף זמן קריאת שמע ושקיעה: 08-8649058

ו. לריקון תיבת המיל: יש לרוקן גם את האשפה ולמחוק משם את כל הקבצים ולעשות רענון מילי. אם לא עזר יש לכתוב בבורת הנושא: Size:15mb ולמחוק את כל ההודעות שלא רלוונטיות שעולות בעקבות החיפוש. ועוד כתבו: צריך למחוק גם את האשפה. בתחילת האשפה יש שורה כחולה שנקראת "ריקון האשפה עכשיו". ועוד כתבו: צריך לבדוק את הגוגל דרייב, בדרך כלל יש שם בלאי חומר שאינו נצרך והוא תופס המון מקום. מטבע הדברים אנשים שולחים בדרייב דברים כבדים כי אין להם מקום במייל הרגיל. ואם אתה לא מוחק אז זה נשאר ותופס מקום.

ז. לניקוי האסלה צריך לרוקן לגמרי את כל המים שפוך 00 ולהשרות קצת ואז לשפץ ולשטוף. ועוד כתבו: להשתמש בחומצה. ועוד כתבו: ע"י מלח לימון.

ח. לגבי פסוקאים ריסוס מיוחד לפסוקאים בגמ"ח הדברה משפ' וייס מקרית ספר 0548424082 הרב ויא המלץ עליו וזה עבד מעולה!:: ועוד כתבו: לפסוקאים, מנסיכון יש פתרון מצוין בגמ"ח ריסוס של רח' ראב"ד. 03-5700422

ט. חשש לאבן בכליות - לשתות הרבה תה קמומיל (גם אם זה רק חשש, זה לא יזיק) ועוד כתבו: לשתות המון המון

הלכות חשובות לפורים

בחור בר מצוה ללון **זקן האם יכול להוציא בקריאת המגילה:** מצליח כיוון שהוא מדרבנן יכול להוציא מדין חזקה. ובבוקר דהוי מדברי קבלה אינו יכול להוציא.

אם נתעורר לו צורך לנקבו ואפי' שלא יכול להתאפק 72 דקות, (וכשאינו בבל תשקצו) תול כדי הקריאה יכול להמשיך לשמח ויוצא ידי"ח. ביה"ל צב ו קורא כדרכו.

בעניין הכמת המון יעויין ברמ"א תרצ יז בשם הבי"ו ונו"י שם דאין לבטל מנהג זה. וכמובן עם שיעור וגבול, אבל לבטל לגמרי אסור.

אינו צריך בין קריאת המגילה לאמירת ברכת הרב את ריבנו, ידבר אומר הרב את ריבנו. עשה"צ תרצב יב. **נשים ששומעות** קריאת מגילה בבית אינן אומרות הרב את ריבנו.

רבי חיים קניבסקי פשוט לו שאין לטעום קודם נתינת מתנות לאבינונים ומשלוח מנות.

מצוות היום משלוח מנות ומתנות לאבינונים, כתב הפרמ"ג תרצה: יש בזה דיין חינוך.

משלוח מנות מותרות להרבות אחווה, וע"כ צריך שהמקבל יידע מי נתן, ואומרים הפוסקים שאם לא יודע לא יצא ידי"ח. **אין יוצא ידי"ח** מתנות לאבינונים בתינה לתתיים, הליכות שלמה לרש"י. **אישה** חייבת במשלוח מנות ומתנות לאבינונים: **במשלוח מנות** אינה צריכה לקנות המנות באיזה קניין.

מתנות לאבינונים לאישה הרב אלישיב פוסק שצריך לזכות את המתנות לאישה כשהבעל נותן בשליחותה. וכשנותנת לבד אינה צריכה רשות ממנו.

שאלה: מה הם הזמנים המסוגלים לתפילה על צרכים אישיים בימי הפורים? ועוד דברים חשובים ליום הפורים. **תשובה:** השמחה של פורים צריכה להיות ע"ז שאנחנו זכינו להיות קרובים להקב"ה בכל קראנו אליו. **צום תענית אסתר** כותב המשנ"ב בתרפ"ו שהצום הזה נקבע כדי לזכור שהשי"ת רואה ושומע כל איש בעת צרתו כאשר יתענה וישוב אל ה' כבימים ההם. ובקו הישר פרק פז כתב שיום תענית אסתר הוא יום מסוגל שיתקבלו תפילותיו וכל מי שצריך רחמים על איזה דבר יקח פנאי לעצמו ביום תענית אסתר ואימרו מזמור כב ואח"כ ישפוך שיחו לפני ה' ויזכיר זכות מרדכי ואסתר ותקובל תפילתו ברצון. רבי צדוק הכהן מלובלין כותב על **שבת זכור** שזה זמן מסוגל להיפקד בוש"ק וע"כ הוא זמן לתפילה, ויתפלל כמו שמתור בשבת, למשל יכול לכוון בברוך שמיה יותיהב לי בנין דכרין' וכדו' או יתפלל בדרך של מי שברך. **יום הפורים** עצמו הוא יום מסוגל לקבלת התפילות לרצון והוא עת רצון במרומים, כן כתב רבי חיים ויטל, ויש בזה עניין של כל הפשוט יד נותנים לו ואין בודקים אחריו. ואפשר לבקש על נס שיהיה לנו ניסים מה שבכל השנה לא שייך לבקש. והתגיבות שלום מסולנים אמר ע"ז שהמתפלל בפורים יכול לבטל גם גזירות שנחתמו, כמו בימים ההם בזמן הזה שהתפילות ביטלו גם מה שנגזר ונחתם בטבעת המלך. ורבי מרדכי מנדבורנא הקפיד מאוד שכל חסידיו יגמרו את הספר תהילים ביום הפורים ואמר שמקובל אצלו מאבותיו שהמסיים תהילים ביום הפורים מובטח לו שתפילותיו יתקבלו. וצריך לנצל ביום אלו ולא לעשות את הטפל עיקר ואוי לו לכסיל אשר בזה היום שערי אוצרות נפתחים, אינו פונה אליהם. והישועה מגיעה רק כשסומים רק על הקב"ה וד"ז מתעורר ע"י תפילה. **זמן**

א. בקשר להורדת תמני סלוטייפ כדאי להשתמש בטרמפנטין. אגב יעיל מאוד להסרת דבק מכלים לפני הטבלתם במקווה. ועוד כתבו: יש חומר של חברת TNX "טרסיס מסיר דבק ודיו" ניתן להשיג ב"אשר עד" והוא יעודי לענין זה. ועוד כתבו: לקוחים מחק [של עירון] ו"מוחקים" את הדבק חזק עד שהכל יורד בדוק ומנוסה. ועוד כתבו: מנסיכון K300 של סנו ממיס את הדבק בריסוס יצי קרוב, [רק לא תמיד ע"י מבחינת מיקום]. ועוד: לנסות אלכוהול עם ספוג הפלא. ועוד כתבו: לכתמי סלוטייפ יש לרסס מסיר שומנים סנט מוריץ לחכות כמה שניות ויורד בקלות. חובה להזכיר שמדובר בחומר חריף במיוחד וחובה לבדוק עמידות הצבע והצפייה במקום נסתר. עוד שלחו: טרפנטין-ולשים עם ספוגטוט בשפע ולשפץ. יורד בקלות.

ב. בקשר לשכרות בפורים א. לשתות יין איכותי ולא של חמש במאה ב. לא לשתות בחד פעמי אלא בזכוכית ג. לא לשתות כלא על קיבה ריקה תמיד לאכול לפני כן. ד. לשתות בקבץ אוטי י קיבה ריקה כמה כוסות מים. ה. להרבות באכילת בשר ועדיף עם שומן. ו. לשתות כוס מים על כוס יין. ועוד כתבו שעדיף יין יבש ואם לא אז לא לערוב סוגי משקאות. ועוד כתבו: ניתן לשלוח אימייל לכתובת 3007489@gmail.com ע"י המילה "שכרות" בשרות הנושא, ומקבלים במענה אוטומטי בנושא "עצות לשכרות מיי"י".

ג. בקשר לצרידות כדאי לפנות לפיתוח קול על מנת לדעת כיצד לדבר נכון. ניתן גם כן לפנות לרופא אף אוזן הוא יעשה בדיקה עם מצלמה במיתרי הקול הוא גם כן יכול להפנות לקלינאי תקשורת דרך הקופה מה שיוזיל מאוד את העלויות. ועוד כתבו: פיתרון למלמד הצרוד- רמקול מדונה.

קריאת זכור: שמע עיקר הזכירה אפי' חיסר כמה תיבות יצא ידי"ח. הליכות שלמה. וראייתו היא מזה שמהני לצאת ידי"ח זכור בקריאת ויבוא עמלק כמבואר במג"א. (קולא זו ראוי להסתיר משום שאין הציבור יכול לעמוד בזה). **נשים נהגו** לשמוע זכור אך להמון שיטות כחזו"א מנחת יצחק הרב אלישיב ועוד אינן חייבות בזה, אמנם אם יחזק כל שלוש שנים וקשה להן צריכות התרת נדרים.

קריאת המגילה: מחצי שעה לפני **זמן קריאת המגילה אסור להתרחץ.** ע"פ משנ"ב תרצב טו. וכן אסור לישון. ול"ימ שעון מעורר.

אסור לטעום קודם קריאת המגילה. וד"ז אומר רח"ק שזה נאסר אף לנשים. אא"כ לא יכולים וחלשים מאוד מאוד. רמ"א משנ"ב ושעה"צ תרצב ד.

מחצית השקל: מי שלא נתן מחצית השקל יכול לתת גם אחרי פורים. רבי חיים קניבסקי.

מקרא מגילה: אם הבעל קורא התחיל הברכות לפני שנכנס, עדיף לומר את הברכות ולקרוא מהחומש מהר עד כדי שסיפק לשמוע רוב קריאת המגילה מהבעל קורא שקורא במגילה. שלמי תודה. **זיהר מאוד לא להסיח דעת** בעת קריאת המגילה, ואם הסיח דעת לגמרי עד שלא שם לב לקריאה ואיבד אפי' מילה אחת שיש בזה שינוי במשמעות של הסיפור חוזר וקורא. ואם מסתפק בזה הקלו שאיני חוזר. **אדם שהתפלל** תוך כדי שהבעל קורא קורא המגילה למרות ששמע הכל מהבעל קורא לא יוצא ידי"ח.

חידות

לא נחשבת. עוד טעם לומר שלא ייצא משום שסוף כל סוף שלח מנה אחת שנקראת מן. וכל אחד ישאל לרבותיו.

חידות לילדים: א. מה שולחים בפורים? ב. לאיזה דמות של פורים יש שם בן 8 אותיות? ג. מה הקשר בין פורים לאוכל שאכלו במדבר? ד. מי היה דוד של אשתו? ה. את מי תלו על העץ? ו. למי נוסף משהו בגוף? ז. האם מרדכי ידע עוד שפה מלבד לשון הקודש? ח. איזה מתנות נותנים בפורים? ט. מה אומרים בפורים לפחות 4 פעמים? י. איזה דבר בפורים קרוי בשמה של אישה? יא. ממה נהנו ובגלל זה כמעט נשמדו? יב. מה הדבר הטוב שקרה בחודש אדר מלבד פורים?

תשובות: א. מנות. ב. אחשוורוש. ג. אכלו את המן. ד. מרדכי דוד של אסתר. ה. המן ועשרת בניו. גתן ותרש. ו. לושתי צמח זנב או קרן או צרעת. ז. הבין את שפת בנות ותרש. ח. לאבגוים. ט. על המיכל ג"פ בשמי"ע ואחד בברכת המזון שחיב לאכול. י. מגילת אסתר. יא. מסעודת אחשוורוש. יב. נולד משה.

חידון פורים לכל המשפחה נערך על ידי האדם הצדיק רבי שלמה דהן שליט"א מבית שמש

1) אני גם תחפוש וגם מקצוע, ואפילו גם מידה מגונה, מי אני? (2) אני פרשן לענייני דתות, מי אני? (3) מבניו של המן – והוא מורה דרך מצויין (4) בעיקרון אני משהו פקידותי, אך אני גם תכשיט, ובזכותי ארע כל נס המגילה? (5) שניהם אותה מילה שמוזכרת רבות במגילה, האחד מאכל משובח והשני אויב אכזר? (6) מדינה באפריקה במגילה? (7) אני אחד מהשרים, ושמי הוא כמו כלי משחית? (8) יש לי שם של אבן מאבני החושן, וכמו שם של עיר בתנ"ך? (9) קוראים לי שם של עני? (10) בית חולים שמוזכר במגילה? (11) אם תהפוך את המגילה לכל הכיוונים – יצאו לך כל דיני ומנהגי הפורים, הכיכוד? (12) חצי לאחד = מצווה? איזו היא? (13) סוג של אריג יקר ומשובח, כתוב כמו שם של טיט ורפש? (14) שנים לשנים ושנים אחד, אלו שתי דינים חשובים בפורים, אילו הם? (15) השם של המלכה התהפך לשם של מעופף? (16) המילה הכי ארוכה במגילה? (17) אני אבי החיילים, מי אני? (18) משהו שקשור למתים וכתוב במגילה? (19) שלושה עלו לראש הגבעה במלחמת עמלק, אחד מהם מוזכר במגילה? (20) צבע שמביא יראת שמים במגילה? (21) חידה שהיא מליצה: היכן מוזכרת העיר בית – שמש במגילה? (22) איזה מילה יש במגילה – אחת אחרי השנייה? (23) חידת מצאיות ולא הלכתית: איך יתכן שיש שתי אחים – אחד נולד בכי אדר א', והשני נולד בגי' אדר ב' והילד השני יעשה בר מצווה לפני הילד הראשון? (24) סוג של לחם \ פת שאוכלים בגן? (25) פסוק מהמגילה שאומרים בהבדלה? (26) משהו שהולכים עליו במגילה, והוא גם מספר? (27) אותי רוצעים, ובפורים אני נמצא במשלוחים, מי אני?

תשובות לחידון:

1) ליצן, ליצן רפואי, מידת הליצנות (2) פרשן- דתא (3) ויז – תא, הוויז המפורסם (4) טבעת פואי, המן, במדבר היה מאכל משובח והמן במגילה היה אכזר (6) כוש (7) חרבונא (8) תרשיש, יונה הנביא הגיע אליה (9) דלפון (10) הדסה (11) לגימה – משתה ושמחה, גלימה – תחפושות, מגילה- קריאת המגילה, מילגה – מתנות לאביונים, גמילה – משלוח מנות איש לרעהו שחיב לגמול לו על המשלוח מנות (12) מחצית השקל (13) בוך "אחוז בחבלי בוך" (14) מתנות לאביונים – צריך שתי מתנות לשני עניים, שנים לאחד- משלוח מנות שצריך לתת שני מיני אוכל לאדם אחד (15) ושתי – יתוש (16) האחדרפנים (17) אביחיל (18) 1. תכריך 2. אבל 3. מספד (19) חור (20) תכלת (21) עשרת אלפים כיכר... (בית שמש מלאה בכיכרות) (22) "וכאשר אבדתי אבדתי", "ובכל מדינה ומדינה" "ובכל עיר ועיר" (23) אם יעשו בר מצווה בשנה רגילה ולא מעוברת אז מי שנוולד בגי' אדר ב' יעשה בר מצווה בגי' אדר לפני הראשון (24) פת-שגן (פתשגן הכתב) (25) "ליהודים הייתה אורה ושמחה" (26) שש (רצפת בהט ושש) (27) אוזני המן

הגייגים המיועדים לאלו שאין להם מזה תועלת

רק להיזכר שלפני 4 שנים הצרות שלנו היה המייצג של סורצקין.

שיכור אחד אמר בדרשה: הרי ידוע שאדם משתכר רק אחרי שהוא שותה את הכוס החמישית. לכן אני שותה רק מהחמישית והלאה.

השוועגר אמרה לי שהיא לא אוהבת שמשתכרים אצלה בבית. אמרתי לה איזה יופי, אנחנו דומים. גם אני לא אוהב שמשתכרים אצלי בבית. לכן באתי לשתות אצלך.

אמרתי לשווער אני מאוד מאוד מעריך אותך ואוהב אותך. אז הוא אמר עכשיו אני כבר בטוח שאתה שיכור לגמרי.

השווער שאל אותי אם אני יודע להבדיל בין ארור המן לבין ברוך מרדכי. אמרתי לו אם אני יודע להבדיל בין השווער לבין השוועגר אז יש משהו שאני לא יודע להבדיל?

הבטחתי לאשתי שאני לא אשתכר בפורים, אז הבטחתי.

שאלו אותי כמה אני מדבר כל הזמן ולא נותן לאף אחד לדבר. אז אמרתי: אם אני לא אדבר כל הזמן איך אני אוכל לא לתת לאף אחד לדבר.

השוועגר אמרה לי תזהר שהצלחת לא תישבר אמרתי לה מה הבעיה, שתישבר, כל זמן שהנך דולק אפשר לתקן.

אמרתי לשווער אתה לא צריך להתרחק ממני כל כך הרבה. אין לי בעיה אם תקיא עלי.

חידון משמעותי מילים לפרשת ויקרא: ט' משמעותי למילה מעל: מעל - שינוי. "נפש כי תמעול מעלי רש"י: אין מעילה בכל מקום אלא שינוי (ויקרא ה טו). **מעל - שקר.** תרגום: שקר (שם). **מעל - דבר מכוסה.** אבן עזרא: דבר שנתכסה עליו מגזרת מעיל (שם). **מעל - מלמעלה.** בגובה. "אשר בשמים ממעל" (שמות כ ד). **מעל - מעליו,** (להיפך מתחתיו) "גחלי אש מעל המזבח" (ויקרא טז יב). **מעל - חטא ופשע** "וידי הסגנים והשרים היתה במעל הזה" מצודות ציון: במעל, ענין חטא ופשע (עזרא ט ב). **מעל - בגד.** מעל בתפקיד. מעל באמון. **מעל - גנב.** מעל בכספים שבאחריותו. **מעל - מעל מעבער,** יותר מיכולתו.

חידות על המגילה: א. מה הראשון שראה את מגילת אסתר? **ב.** היכן במגילה 2 ביטויים בלשון נקיה למילה רצח? **ג.** במגילה פרק ו' 5 לשונות של דיבור? **ד.** איך יתכן אותו מגילה אם יחיד יקרא בה יצא ידי חובה ואם ציבור יקראו בה לא יצאו ידי חובה? **ה.** מילה במגילה שמופיעה 10 פעמים ברצף בהפרש מילה כל פעם? **ו.** מי במגילה שלח ידו והצליח ומי ניסה ולא הצליח? **ז.** היכן במגילה בגד של מתים? **ח.** פסוק במגילה (פרק ג') שיש בו את כל אותיות ה-א ב'?

תשובות: א. מגילה דף יט' 'מלמד שהראה ד' למשה דקדוקי תורה ודקדוקי סופרים ומה שעתידין לחדש ומאי ניהו מקרא מגילה עכ"ד. הרי לנו שמשו רבינו ראשון ראה מגילת אסתר. **ב.** ב' יט' "אשר לא תבוא ושתי אל המלך" וברש"י: שתהרג, ג' כא' "לשלוח יד במלך אחשוורוש" וברש"י: להשקותו סם מוות. **ג.** ויאמר המלך, וקרא לפניו ככה יעשה, כאשר דברת, ויספר המן, אשר הגיד מרדכי. **ד.** מגילה יט, ונפק שו"ע תרצ"א ח' מגילה בתוך ספר של כל הכתובים כשירה ביחוד ולא בציבור. **ה.** "ואת פרשנתא ואת ארסי ואת ארסי ואת אדליה" וכי. **ו.** אחשוורוש שלח ידו (עם השריט) לאסתר והצליח, ובגתן ותרש 'בקשו' לשלוח יד במלך אחשוורוש ולא הצליחו. **ז.** 'תכריך בוך וארגמן'. **ח.** פרק ג' פסוק יג'.

חידון מגילת אסתר (למבוגרים): א. מאיפה יודעים שלמרדכי לא היתה שוועגר? **ב.** מה המשותף לאביחיל, אביגיל ובתיה? **ג.** למי היתה שייכת נבלת המן? **ד.** מנלן שהמן היה פְּרָתֵם? **ה.** למי"א אפשר לצמצם איך אמר המלך לאסתר "ומה בקשך את בית המן היא זכתה בנבלה בקניין חצר. **ו.** המן הציע למלך שאחד משירי המלך הפרתמים יוביל את האיש אשר המלך חפץ ביקרו והמלך קיבל את עצתו וציווה עליו להוביל את מרדכי. **ה.** כוונתו היתה עד ולא עד בכלל. **ו.** אם המקבל יוכל לכוון להרגיש ב"מן" את מה שהוא רוצה לכוון, ממילא כוונת הנותן

מסתבר שמי שעובר את השנה היה חסיד כי אם הוא היה ליטאי הוא היה מעבר את חודש אב.

לביידן היו כאבי אזניים בטיסה הצעלו לו מסטיקים כשירד שאלו אותו אם זה עור הוא אמר שזה עור קצת אבל איך מוציאים את זה עכשיו מהאזניים.

מצאו בפורים שיכור שמנסה לפתוח את דלת הרכב ולא מצליח שאל אותו מישהו מה אתה מתכוון לנהוג? ענה לו ללכת ברגל אני בטח לא יכול.

שמעתי שיש כמה סגולות חדשות 40 גברים יאכלו בשר חי בקבר של בן דרוסאי או יגידו פרק שירה בגן חיות ליד כל חיה את השיר שלה או יחפשו עבורך יהלומים בקבר של יוסף מוקיר שבת.

בחור נכנס לחדר ראש הישיבה שליט"א ורואה אותו מעיין בעמוד האחרון של העלון כשתמה בפניו על העניין הוא ענה לו שהוא קורא היכן אפשר להשיג את העלון.

למה לא תלו את עשרת בני המן כל אחד ביום אחר לפרסם את הטל אלה שהם חששו שהם יגישו בג"ץ והם כבר יבטלו את תליתם.

אני שותה רק חלב של נקבות ללא חשש קדושת בכורות.

מזג אויר בישראל שבע האחרון: בבוקר מעיל. בצהריים מזגן על קור. בערב תנור.

עשו ממרואן עיסה. ממוחמד דף. ובע"ה מסינאור שלא יחיה.

איך יודעים על דג ששוחה בים שיהיה געפלטע פיש? הוא שוחה עם גזר על הראש.

אין שווייגער רעה. יש שווייגער שרע לה.

נחשף: ראשי הכוללים תיאמו בחשאי עם משרד הדתות 'מסע חיזוק' ככוללים לקראת חודש אדר הבעל"ט.

אם היה יודע:

אם פרעה היה יודע שילדי ישראל ישירו "פרעה בפיזימה באמצע הלילה", הוא היה יוצא בפיזימה גם באמצע היום.

אם המן היה יודע שאלפי שנים יהודים יאכלו אוזני המן בגללו, הוא היה רוצה להיות קצוץ אוזניים.

אם המן היה יודע שיתלו אותו על העץ שהכין למרדכי, הוא היה מכין מלכתחילה שני עצים.

אם ושתי היתה יודעת שבעלה יתיעץ עם המן מה לעשות איתה, היא היתה מתייעצת לפני זה עם זרש מה לעשות עם בעלה.

אם אבא של חרבונה היה יודע שהבן שלו יהיה זכור לטוב, הוא היה חושב פעמיים לפני שנתן לו שם כזה.

אם הלבנה היתה יודעת שכל כך הרבה יהודים רוקדים כנגדה כל חודש, היא לא היתה מסתרת מפניהם מאחורי העננים.

אם הקרפיונים היו יודעים שיעשו אותם גפילעטע פיש, הם היו רועדים בכל ימות השנה.

אם החבר של החתן היה יודע איך השומעים מתייחסים לדרשה שלו, הוא היה מתחיל ישר ב"החתן שלנו ברוך השם...".

אם התינוקות היו יודעים שלא יגידו תחנון ביום הברית שלהם, הם היו משתדלים להוולד בשני וחמישי.

אם אדמת מצרים והיאור היו יודעים שהסיבה שמשה רבינו לא הכה אותם היא בגלל שהיתה לו הכרת הטוב להם, היתה להם הכרת הטוב אליו.

אם הרופא שאומר לי כל הזמן להפסיק לעשן היה יודע עד כמה סגירות באמת מזיקות לבריאות, גם הוא בעצמו היה מפסיק לעשן.

אם אדם היה זוכר שיש מצווה שלא לומר דבר שאינו נשמע על שם שיש מצווה לומר דבר הנשמע, הוא היה שמח על כל דבר שאינו נשמע שלא אמר כאילו אמר דבר הנשמע.

אם אישתי היתה יודעת שאף אחת מהחברות שלה לא מאמינה שהתכשיט שקניתי לה הוא זהב אמיתי, היא היתה מסתפקת בדמוי זהב.

אם קורח היה יודע ש"פי הארץ" הוא בריאה מיוחדת שברא הקדוש ברוך הוא מבראשית במיוחד שביבולו כדי לבלוע אותו ואת כל אשר לו, הוא היה יוצא לקראת פי הארץ בתופים ובמחולות.

אם חתול היה יודע שחז"ל אמרו שאפשר ללמוד ממנו צניעות, הוא היה שם על עצמו כיסוי ראש.

אם אדם היה מסוגל להעלות בדמינו איזו שמחה עצומה יש למי שנוולד לו בן ראשון בגיל 88, הוא היה מקבל שמץ של מושג על עוצמת השמחה שיש למי שנוולד לו בן 88.

אם שיכור היה מודע לזה ש"נכנס יין יצא סוד", הוא היה עושה קצת סדר בסודות שלו לפני שהיה שותה.

אם המן היה יודע שיתלו גם את עשרת בניו על עץ, הוא היה מכין להם מראש כמה עצים כדי שיהיה מספיק מקום לתליית כולם ברווח.

אם יעקב לא היה קונה את הבכורה מעשו, עשו היה נותן לו אותה בחינם.

אם אדם היה זוכר שבששת ימי בראשית היתוש נברא לפניו, לא היתה זחה עליו דעתו.

אם השווער היה יודע כמה החתן שלו לומד בשם שהוא קנה לו, הוא היה קונה לו גם מינוי לעיתון.

אם שף שרוא היה יודע כמה אנשים באמת אוהבים את האוכל שלו, הוא היה מתקשר לשלושתם אישית כדי לחזק אותם.

אם תופרי החליפות היו יודעים כמה עולה לשכור שמלת כלה, הם היו משכירים חליפות חתן.

אם יצרני מכשירי החשמל הביתיים היו יודעים איזו מצוקת מקום יש ביחידות הדיור המושכרות, הם היו מייצרים מכשיר משולב שהוא גם מקרר, גם תנור אפייה, גם מכונת כביסה, גם מאורר, גם מיקסר וגם מחשב לצרכי פרנסה.

אם הכנרת היתה יודעת כמה אנשים שמחים ככל שהיא מתקרבת לקו האדום העליון, היא היתה מתקרבת לקראתו בתופים ובמחולות.

אם הקו האדום היה יודע כמה קשה לכנרת להתקרב אליו, הוא היה מנסה גם מצידו להתקרב קצת.

אם היתוש היה יודע שגדליהו עדין לגדולות כותב עליו הגיגים, הוא היה עף על עצמו.

אם בן גביר לא היה קיים במציאות, הערבים היו צריכים להמציא אותו.

אם השור שנגח את הפרה ונמצא עובר בצידה, היה יודע איזה בלגן נגרם מזה שלא ידוע אם עד שלא נגחה ילדה או משנגחה ילדה, הוא היה מקדים או מאחר את הנגיחה לשעה שלא יהיה בה כל ספק.

אם האנטישמים בעולם היו יודעים שבארץ ישראל ישנם יהודים ששונאים יהודים יותר משהם שונאים יהודים, הם היו אוהבים אותם כאילו לא היו יהודים.

אם הפלשתינים היו יודעים שהלה הוא עכבר, הם היו בורחים ממנו כמו שעקרת הבית בורחת מעכברים.

אם המחוננים היו יודעים איזו הרגשה טובה יש למי שהם מכבדים אותו בברכה אחריתא, הם היו קוראים לכל הברכות ברכה אחריתא.

אם המדינה היתה יודעת להעריך את תרומתם האמיתית של לומדי התורה להגנת הארץ, היא היתה שולחת פקחים לוודא שלא יתשללו בלימוד.

אם 'משנת יוסף' היו יודעים שאנשים כל כך יתרגלו למכירה בחצרות, הם היו מוסיפים לרשימה גם מכירת חמץ.

אם הרב'ה בחיידר היה יודע עד כמה הילדים לא אוהבים לעשות שיעורי בית, הוא היה ממציא לזה שם אחר.

אם הפרה היתה יודעת שאנשים לא מסוגלים לשנות קפה בלי החלב שלה, היה לה יותר קל לסבול את הריח ברפת.

אם אדם היה יודע עד כמה יהיה לו קשה להתגבר על כמויות תפוחי האדמה שהוא אוגר בבית לקראת פסח, הוא היה נותן שני שקי גזר לכל מי שיסכים לקחת ממנו שק תפוחי אדמה.

אם נגני התזמורת היו יודעים עד כמה הרעש שהם מייצרים הוא בלתי נסבל לאוזני רוב האזרחים, הם לא היו מתפלאים למה חוץ מכמה בחורים צעירים אף אחד לא אומר להם יישר-כח בסיום.

אם חתן הבר מצוה היה יודע כמה דרשנים יניחו את ידם על הכתף שלו בשעה שהם דורשים, הוא היה מסדר שלא כל הדרשנים יעמדו לידו באותו צד.

אם מטרנה היו יודעים איזה שוק צרכנים גדול יש בארץ למשקאות מוגזים, הם היו מייצרים גם תחליף חלב לתינוקות מוגז.

אם השווער היה יודע איזה בדיחות העולם רגיל לספר עליה, זה לא היה מזוי לה.

אם האחשדרפנים היו יודעים שלאנשים אין שום בעייה עם זה שהשם שלהם כל כך ארוך, הם היו מארגנים שיוסיפו עוד כמה אותיות לשמם כדי שיהיה יותר מאתגר.

אם עשרת בני המן היו יודעים שהבעל קורא צריך לקרוא את שמות כולם בנשימה אחת, הם היו מצטערים למה לא נתלו לידם עוד אחים.

אם צלפחד היה יודע שבזכות שהיו לו רק בנות הוא "מוזכר בשמו בתורה הקדושה, הוא לא היה מפסיק להודות לקב"ה על שלא זיכהו בבן זכר.

אם רבי אלתר היה יודע עד כמה השירים היפים מלאי האמונה ששר לאלפי תינוקות של בית רבן במתיקות ובונועם האהיבו עליהם את התורה ואת קיום המצוות, הוא לא היה מופתע מקבלת הפנים היפה שזכה לה כשהגיע לגן עדן.

אם מוכרי הלולבים היו יודעים עד כמה אנשים שמחים לשרוף את הלולב בערב פסח עם החמץ, הם היו כותבים שלטים בנקודות המכירה: המרכז ללולבים מהודרים לארבעת המינים ולביעור חמץ. **אם רופא השיניים היה יודע** שיש אנשים שמפחדים ממנו יותר משהם מפחדים מגויק, הוא היה מתייחס אחרת לגויקים.

אם גזלן היה יודע שנפלה בחלקו הזכות לקיים מצוות השבת הגזולה, הוא היה שמח כגזול שלל רב.

אם פורים היה יודע שכל כך הרבה יהודים מייחלים שיהיה פורים שמת, הוא היה שמח.

חקירות ממחברתו של גדליהו עדין לגדולות שהכין לסבו לכבוד פורים: מיועד לגברים בלבד:

האם אדם יכול לחזור בתשובה עבור השני מדין זכייה?

האם מלבין פני חבירו ברבים חייב גם משום צובע בשבת?

האם יש איסור של מגסס עצמו לדעת, כמו מאבד עצמו לדעת?

האם אפשר לתת דם על בוהן ואוזן המצורע במתנה על מנת להחזיר?

האם בשבת יהיה איסור מחתך בפליגין דיבורא? **הגונב דעת חבירו** יכול לומר לו הרי שלך לפניך?

גר שנתגייר ביום טוב האם יש עליו איסור נולד? **האם יש דין 'יכיר'** באותו ואת בנו?

מה הדין בבריא ושמא כשהבריא מסופק והשמא ודאי?

האם עם הארץ משקר בתוספת שבת?

האם "כופין אותו עד שיאמר רוצה אני" מהני גם כשמישהו אחר אומר במקומו 'רוצה אני' והוא מתכוון לצאת ע"י שומע כעונה?

גנב שגנב מעצמו, האם חייב בהשבה?

נ"ט בר נ"ט לאחר מעת"ל האם נאסר בנותן טעם? **האם מהני תפיסה** לאחר שנוולד ספק ספיקא?

האם מהני לעשות קידוש לבנה כשהוא רגל אחד מעומד ורגל אחד מיושב?

האם החיוב 'לבסומי בפורי'א עד דלא ידע' הוא עד ולא עד בכלל או עד ועד בכלל?

האם איסור "חמץ שעבר עליו הפסח" מתחיל רק לאחר שעבר כל הפסח, או גם לאחר שעבר עליו מקצת פסח?

האם מהלך כעומד נחשב כעומד להחשיבו כמי שאומרים לו 'עמוד ונעשה מלאכתנו'?

האם נחתום אחד נאמן להעיד על עיסתו באיסורים?

בדין רכוב כמהלך, האם הפשט הוא שהרכוב נחשב כאילו הולך על רגליו למרות שהוא יושב או שהוא נחשב כמי שהולך עם רגלי הבהמה?

נכנס יין ולא יצא סוד, האם הבעייה בין או בסוד? **מה הדין בסעודה שמספקת לבעליה** אבל בעליה לא מספיקים לסעודה?

האם ההיתר לעשות שידוך בשבת הוא רק כשהשידוך אינו קשר של קיימא?

האם תנאי בני גז ובני ראובן נחשב רק כשבני גז ובני ראובן ביחד או שמספיק גם שיהיה או בני גז או בני ראובן לבד.

שניים שבאו במחתרת האם מותרים להרוג זה את זה?

האם אפשר לספור שש שנים של עבד עברי גם באיכות כמו בעבדות ישראל במצרים?

קידוש את הלבנה ואת האשה בפרוטה מי מהן מקודשת?

האם יוצא ידי נפילת אפים כשנופל פעמיים על אף אחד בזה אחר זה?

שניים שעשאוהו לחצאין, האם ייחשב כאחד שעשה?

האם לולב הגזול נפסל למפרע עוד מלפני שנגזל מדין ברירה?

האם רשע משים עצמו רשע?

האם מחזיקים מאיסור לאיסור בשוויה אנפשיה חתיכה דאיסורא?

לתועלת הציבור נביא שוב את המעשה המפורסם עם הפני אביגדור שהתפרסם לפני מספר שנים:

הוא הזמין אותם בלבביות להיכנס פנימה ולהתרווח יחדיו על כורסאות הקטיפה המפוארות, לא לפני שהניח לפניו על השולחן הסלוני בקבוק שליבוץ משובח עם כוסיות קריסטל מבהיקות. ישבו ודברו בטוב ובנעימים על כל מיני הא ודא, לגמו כמה שלוקי שליבוץ כל אחת פה, עד שהרגישו שהאווירה מספיק נינוחה כדי להתחיל לדבר על העניין שביקרו הגיעו. ובכן, ראה ר' מיכאל היקר - אמרו לו - שקלנו את הצעתך להיות אב"ד טושוואלי בכבוד ראשים והגענו למסקנה כי אכן אין ראוי ממך בכל מחוז טושוואלי לרשת את מקומו של רבינו האהוב בעל ה"פני אביגדור", ששמו יצא לתהילה בכל הונגריה כמורי-מורינו ת"ח מופלג שבמופלגים. אבל לפני שנאשר את העניין בצורה רשמית, יש איזו פרודורה קטנה שעל המועמד לעבור אותה בשופי: בד"א? ובכן, יש בבי"ד טושוואלי מנהג עתיק ומין שעובר מדור לדורי דורות ולפיו כל מי שעומד להתמנות לאב"ד מקבל מעטפה ובה שאלה הלכתית מצוייה שנכתבה ע"י חברי ביה"ד, ולאחר שהוא עונה עליה תשובה ראוייה בטוב טעם ודעת למדני, או-אז מיד הוא מתמנה בטקס חגיגי לאב"ד טושוואלי כממשיך דרכם של גאוני עולם שכיחנו בתפקיד לדורותיהם. נו אדרבה ואדרבה - השיב פישטו באצ"י בקול רועד מהתרגשות חגיגית - לא חשבתי לרעע אחד שאפשר לזכות להיות אב"ד טושוואלי בלי להוכיח התאמה לתפקיד. תנו לי את המעטפה עם השאלה ואני אשיב תשובה הלכתית ראוייה לאחר שאלמד את הנושא לפני ולפנים, ואפילו לא אתעצל להתייעץ עם תלמידי חכמים נוספים כדי להעמיד את האמת על תילה בנויה כנאה וכראוי לטושוואלי שלנו. ביד רועדת הגיש ראש הקהל את המעטפה לפישטו באצ"י, והמשלחת המכובדת קמה לצאת מהבית, לא לפני שאיחלו לו בלבביות שיצליח להשיב כראוי על השאלה ההלכתית, משום שעניו כל טושוואלי נשואות אליו. לאחר שיצאו מהבית הדרזו פישטו באצ"י לפתוח את המעטפה בידיים רועדות מיראת הרוממות. הוא שלף במהירות את כתב השאלה ההלכתית מתוך המעטפה וקרא אותו בשקיקה. וזה מה שהיה כתוב לפניו:

שאלה, מה דינו של בן פקועה שנולד מהול לפני עלות השחר בע"ש בה"ש לגר תושב שמתו אחיו מחמת מילה שלא בזמנה ברשות היחיד בלי כוונה להזיק בשוגג הן על ידי עצמו והן על ידי כל דאלים גבר שיש בו ולא בשלוחו מחצה על מחצה בידועין שנטבלו במדרס מי פירות גינוסר בזולשפט בן דורסאלי והוזמו לפני גמר דין ורדף על מנת כאומר פלגין מעכשיו לאחר דין ורגל קלוטה כמי שהונחה בחצר הבעלים שנשחטו והודחו בלח ששה מעל"ע בסניא דיבי לאחר יאוש למפרע ברוב ישראל שאינו ניכר בדופן עקומה ששאל מעכו"ם הדיוט שקנה שביתה בכורות שאין לה תוך מלגו ומלבר קמצא בימין מחוץ לנהרא נהרא ופשיטה בזמן הזה או למעלה מן הטבע במבוי המדולדל שלא היה בעולמו להכעיס נ"ט בר נ"ט בכי יותן בב"א לסירוגני.

פישטו באצ"י נשם עמוק עמוק, פעם ועוד פעם, גילגל את כל עיניו אנה ואנה, גירד באצבע ידו הימנית את לחיו השמאלית, הביט פעם נוספת בשאלה שלפניו ושוב נשם עמוק עמוק בכל עוצמת השאיבה של שני נחיריו בו זמנית. כך עמד במקומו במשך דקות ארוכות והביט ניכחו בעיניו משתאות, בלי להתייחס לרעד הגובר ברגליו - עד שהתחיל להרהר בליבו אולי בכלל לא כדאי לי להיות אב"ד. וכך בעודו מביט בבעתה בשאלה ההלכתית הסבוכה שהונחה לפתחו, נשכב על הכורסא וביקש את נפשו לישון.

יהודי הונגריה רגילים לספר מעשה ידוע שהיה במחוז ההונגרי טושוואלי על הגבול הסמוך לאוסטרו-צ'כיה לפני מלחמת העולם הראשונה. באותם ימים היה בטושוואלי יהודי נכבד ששמו יצא לתהילה בכל רחבי הונגריה כעשיר מופלג ביותר ובעל חסד עצום, שמו היה מיכאל פישטו, או כפי שנהגו לקרוא לו בחביבה פישטו באצ"י. ויהי היום ולפתע פתאום נפטר בטושוואלי הגאון ר' אביגדור צונליטש, בעל ה"פני אביגדור" וצ"ל, שהיה אב"ד טושוואלי במשך כמעט למעלה מארבעים שנה והיה נערץ על כל תושבי טושוואלי ואף יצא שמו לתהילה במחוזות שמחוץ לטושוואלי. בחלוף ימי האבל פרצה סערה נוראה בטושוואלי, לאחר שאותו עשיר ר' מיכאל פישטו, ה"ה פישטו באצ"י, פנה לראשי הקהל והציע את עצמו, לא פחות ולא יותר, להיות אב"ד טושוואלי במקום ה"פני אביגדור" הנערץ שהלך לעולמו ולא השאיר אחריו יורש ראוי. ראשי הקהל לא ידעו את נפשם ואת נפש המוני הטושוואליים מרוב מבוכה. מצד אחד היתה להם הכרת הטוב מרובה לר' מיכאל פישטו שפזר נתן לאביונים ביד פתוחה ובנפש חפצה ורבים השיב מחובות וממצוקה. אך דא אקא, כמו שאומרים ההונגרים, אותו עשיר ובעל חסד מופלג ר' מיכאל פישטו היקר, לא רק שלא היה למדן מופלג, אלא היה מופלג בעם-הארציותו. ככל שקופתו היתה מלאה בעושר רב וככל שליבו היה מלא באהבת הבריות ונכונות לגמול חסדים בלי שום מגבלה, כך היה ריק לגמרי מכל שיג ושיח בעסק התורה. אמנם, ככל שהיה בור וע"ה, כך השתדל מאוד להקפיד בשמירת כל מיני מנהגים והידורים שראה בבית אבא. כמו למשל: היה מקפיד מאוד לבצוע את החלה בשבת בדיוק במקום שסימן קודם לכן את מקום החתן, היה מוריד את המשקפיים ומקרב את החלה לעיניו ומעיין בה היטב היטב כדי למצוא בדיוק בדיוק את מקום החתן בלי לסטות ממנו ומין או שמאל כי הוא זה; היה מקפיד שלא להביט בידי הכהנים גם כשבירכו ברכת האורח או ברכת אשר יצר; בקידוש לבנה בעת אמירת "כשם שאני רוקד כנגדך" היה מנתר לגובה שיעור קפיצה לחומרא, בשילוב הושטת רגל קדימה כברי קוד הורה; בעת אמירת "וזאת התורה" בשעת הגבהת הס"ת, היה מותח את אצבעו הקטנה ומקפיד לכוון את קצה האצבע בדיוק לכוון אותיות הס"ת; בעלינו לשבח בעת אמירת "שהם משתחוים להבל ולריק" היה יורק לארץ מלוא שיעור יריקה, תוך כדי נהימת 'טפוי' נחרצת שאינה משתמעת לשתי פנים; באמירת סלח לנו בשמו"ע היה מכה בחזהו שתי מכות נמרצות שיש בהם כדי להשמיע בומים אדירים לאוזניו ולאוזני שכניו לספסלים הקרובים והרחוקים, ועוד כל מיני כהנה וכהנה דקדוקי הנהגה - אבל מה לעשות, עם כל זה, היה ע"ה מהודר, שאפילו היה מקפיד מאוד שלא לשקר בשבת עד זמן צאת השבת גם לשיטת ר"ת.

התלבטו ראשי ק"ק טושוואלי: מה עושים? מצד אחד היתה הכרת הטוב עצומה לר' מיכאל פישטו, אך מצד שני, למנות את פישטו באצ"י לאב"ד טושוואלי?! נו, נאמנו!!! יש גבול. מה עושים? חשבו חשבו חשבו עד שהגו רעיון יצירתי שיש בו כדי להרתיע את פישטו באצ"י בעצמו מליטול על שכמו את תואר אב"ד טושוואלי, שמתאים לו כמו נזם זהב לאף קלוטה. לאחר שהשלימו את יצירת הרעיון שהגו, הם ניגשו לביתו בדחילו ורחימו, התפללו בליבם שלא תצא חלילה תקלה מתחת ידם ונקשו בדלת. פישטו באצ"י פתח את הדלת בחלוק משי כתום כמנהג בעלי בתים חשובים שם, והתרגש לראות את המשלחת הכל-כך חשובה עומדת בפתח. כמובן

שאלה: מכיוון שהאשה מתקדשת במתנה שנותנת לאדם חשוב ב"ה היא הנאה" שהוא מקבל ממנה, האם האדם חשוב יכול לצאת ב"ה היא הנאה" שקידש את האשה גם ידי חובת מתנות לאביונים? ואם נאמר שא"א באותה פרטתה גם לקדש וגם לקיים משלוח מנות - יש להסתפק, בלא קידושין, אם אדם חשוב מקבל מתנה מאביון אם יוצא בזה ידי מתנות לאביונים משום שהיא הנאה שיש לאביון בהסכמת החשוב לקבל ממנו? ואם נאמר שמתנות לאביונים אפשר לקיים רק בנתינת מה שמצמצם את האביונות של המקבל - עדיין יש מקום להסתפק אם אדם לוקח אביון טרמפ בפורים האם מקיים בזה מתנות לאביונים שהרי הנסיעה בטרמפ מצמצמת לו את האביונות משום שהיא חוסכת ממנו תשלום לאוטובוס או מוניתי? ואם נאמר שאי אפשר לקיים מתנות לאביונים במניעת הוצאה כספית מהאביון - עדיין יש להסתפק אם אפשר לקיים מתנות לאביונים בפריעת חוב של האביון במכולת וכדו' או אפילו מחילת חוב שהאביון חייב לנון עצמו? ואם כן, האם אפשר לקיים גם כשהאביון לא יודע בפורים שחובו בוטל?

שאלה: האם יש עניין להתחיל לשתות יין לפני פורים משום "טועמיה"? ואף שכל עניין "טועמיה" נאמר רק על שבת, מ"מ האם יהיה בזה קיום "טועמיה" באופן של אינו מצווה ועשה? **תשובה:** מכיוון שכל עניין שתיית היין הוא כדי לקיים עד דלא ידע בין

ארור המן לברוך מרדכי, ממילא לא שייך לקיים בזה טועמיה לפני שהגיע זמן קריאת ברוך מרדכי וארור המן. אי"נ י"ל דלא שייך בזה טועמיה משום שע"י טעימה בלבד אי אפשר להגיע למצב של לא ידע בין ברוך מרדכי לארור המן, והווי הטעימה לבטלה.

שאלה: האם יש עניין לשתות חמישים כוסות יין בפורים כנגד חמישים אמה? **תשובה:** עדיף לתת מאה עשרים ושבע מתנות לאביונים כנגד מאה עשרים ושבע מדינות. (עיין "פני אביגדור" מאמרים ומנהגים)

שאלה: האם אפשר לשלוח מנות במתנה ע"מ להחזיר? **תשובה:** בוודאי שאפשר. אבל צריך לברר אם יוצאים בזה ידי חובה.

שאלה בחושן משפט: א - פיל השותפין שבלע כפיפה מצרית שנייה ששייכת לתפוסת הבית והבכור היה מודר הנאה מכפיפות. אבל בזמן הבליעה הבכור נשאל אצל חכם על הנדר, ולאחר הבליעה התברר שהחכם היה אחד השותפים בפיל, שעשה את הפיל אפותקי לחוב שהיה לו אצל אחד האחים הפשוטים שגירש את אשתו ואין בידו לשלם את כתובתה ויש ספק אם הגירושין היו לפני או אחרי הבליעה. האם החכם יוכל ליישב בין שני הבכור הפשוטים או הווי נוגע?

חידות פורימיות: א - מניין שהיהודים אמרו דברי תורה בסעודת אחשורוש? **ב -** היכן אפשר למצוא רמז

מכתב שנשלח ממלמד בת"ת פני אביגדור:

מה מוכרים במשנת-יוסף וגם מה המבצעים ב"ש. לא לכתוב בדיחות – הן לא מצחיקות אותי. לא להכניס מכתבים עמוק למשלוח – זה מקשה עלי למחזר אותו הלאה. שנה שעברה לימדתי בנים של מנכ"ל המוסדות ושל מעדניתי 'בואי חלה' – התרגלתי לרף גבוה. יש לי כבר קופסאות לטישו, ספלים לכל כיור, כמות יפה של שעוני קיר, מלחיות וכלים למים אחרונים. הויתרתי עדיין לא מלאה. למביאים שוברים לחנויות – נא לוודא שיש תוקף ארוך. לא לשלוח צ'קים – החשבון שלי מעוקל ואני עובד רק עם מזומן. לא לשלוח לי ספרים אני לא חתן בר מצווה והארון שלי ב"ה מלא וגדוש. מסתובבות אמירות בנוסח "העיקר לכתוב ברכה מעומק הלב" – זה לא נכון, העיקר מה מביאים עם הברכה. בברכת פורים-שמח.

היכן ניתן להשיג את העלון

הני"ל: עוד בראשון לציון: ברח' דרוך 21 /חפץ חיים 1, מניין 'בני תורה', חיידר ראשון לציון. **באלעד** בישיבת כנסת יחזקאל ובישיבת הר"ן ע"י רבי יואל פינהנדר שליט"א. **עוד באלעד** בבית הכנסת עמק ההלכה ע"י המלמד המסור והצדיק רבי יצחק רבי שליט"א. **בצפת:** בהיכל ישיבת צפת ע"י האיש שקידש שמים ברבים בצפת רבי אברהם לויסון שליט"א. העלון יחולק גם במניין הנץ שע"י איילת השחר. **בקרית אתא:** בבית הכנסת מאקווא ירושלים 3 כמ"י ניתן להשיג אצל האדם הגדול בתורה ובחכמה רבי אלחנן וסרמן שליט"א. בכלל 'כתר תורה' בביהכ"נ המרכזי בשכונת שביט בקרית אתא. **ברמת השרון** אצל האיש שקורא הכי ברור והכי מהר מגילה (12 דקות) רבי דניאל פוסטבסקי שליט"א בבית הכנסת מורשת אבות וכן בבית הכנסת גאולת ישראל וכן בבית הכנסת וכולל הוד צבי. **בחדרה** בכלל אדרת אליהו בראשות הג"ר נתנאל יקותיאל רחוב הגדוד העברי 13. **בעפולה** בביהכ"נ נצח ישראל בשכונת עפולה עילית או אצל האיש שכל הזמן בעליה רבי אהרן קולדצקי שליט"א. **ביד בנימין:** בישיבת דרכי איש אצל הבחור המפורסם שמכבד את השם מגרונו המתמיד הוותיק רבי ישראל מאיר נידאם שליט"א. **בעכו:** רחוב גיבורי סיני 32 על הסטנדר בכניסה לישיבה. **בחולון:** בכלל ערב שע"י ביהכ"נ מטה משה של ר' בצלאל בן שלום שליט"א אצל הצדיק היקר רבי יקיר סימן טוב שליט"א. **בקרית מלאכי** בישיבה אצל הבחור המופלא הבה"ח דובי הלל שליט"א. **בכפר מנחם** אצל הרה"ח טוביה גר שליט"א. **בנהריה:** כולל תהילה לרוד נהריה או בפאלפון 0548437532. **בארגנטינה:** בקהילת שובה ישראל במקום המיועד לעלוניים. ובשכונת פלורס בישיבה של הרב דינעס. **בשוויץ:** שטיבל גור ציריך. **בישיבת פינסק** בבלארוס ע"י רה"י.

ניתן להוריד את העלון בעמדות קול הלשון וכן את העלוניים של כל חמש השנים האחרונות. הדרכה: כננסים לקול הלשון. מקישים עם מאגר השיעורים ועברית ותנ"ך וקובץ גיליונות שלמה קולדצקי ומורידים מה שרוצים. **כמו"כ ניתן להשיג במייל:** 456alon@gmail.com יש לדייק במייל ולכתוב קודם 456 ואח"כ alon@gmail.com **להשתתפות בהוצאות העלון לפנות:** 0527633431 או בינדרים פלוסי - רשת הכוללים פרדס כץ-עלון, (שלוחה 2422). זכות הרבים תלוי במסיעים! אפשר לשלוח משם הודעות.

ניתן להשיג את העלון בכתב גדול במייל הני"ל.

{ אז נדברו }

פרשת ויקרא - זכור תשפ"ד | גליון מספר: 644 | לסדר: "החפץ לה בעולות וזבחים כי אם לשמוע דבר ה'..."

להצטרפות לרשימת התפוצה

במייל:

a8447168@gmail.com

ניתן לקבל את הגיליון בפקס
באמצעות שיחת טלפון:

079-5319191

קראת? נהנית?

רוצה להיות חלק מאיתנו?

שאלת את עצמך איך

תורמים?

באופציות שלהלן:

בבנק: פאג'י

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא (ע"ר)

ניתן לקבל קבלה מוכרת להחזר מס (ס' 46)

באשראי: "נדרים פלוס"

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

למענה אנושי:

052-7683095

054-8446691

תודה מראש!!!

מרים שמח ובשורות טובות

לכל בית ישראל!

מה בין פגיעת ראש להתקפת לב?? ואיך זה קשור לפורים??

אסתר המלכה פותחת את תפילתה בזעקה: קלי קלי למה עזבתני... ואח"כ בהמשך הפרק שוב... ואתה ה' אל תרחק איילותי לעזרתי חושה!! איילת השחר פונה לא- לי וזועקת לו איילותי לעזרתי חושה... **מה זה קלי? מה זה איילותי? ומה זה איילת השחר??**

אז הנה!! בדיוק בשביל זה אנחנו כעת בפרשת ויקרא... ואם שמת לב לאורך כל הפרשה הקרבן הכי מצוי והכי דומיננטי זה הכבש!!! גם בעולה, גם בחטאת, אבל בסוף הפרשה... ממש בסוף... כאן לפתע אנחנו פוגשים את האבא של הכבש... **הלא הוא האיל!!!** איל אשם! **איפה האיל היה עד עכשיו? למה עד עכשיו לא ראינו אותו... רק את הכבש...??** התשובה היא: שבעולה ובחטאת... בשניהם היהודי חוזר בתשובה על **מעשים** שנעשו ללא דעת!! אם זה חטאת... אוי... אני בהלם מעצמי... שכחתי ששבת היום... לא שמת לב שאני אוכל חלב... פרח לי מהראש שכעת פסח ואסור לאכול חמץ... אבל אל תראה אותי כזה!! אני ירא שמיים!!! אני בחיים לא אעשה עבירה במזיד... אבל הפעם... מה לעשות... התבלבלתי... הראש שלי **לא היה במקום... הראש שלי לא עבד... עשיתי מעשים בלי כוונה...**

אה... זה מה שקרה?? עשיתי מעשים בלי ראש?? אז תקריב רק **כבשה** בת שנתה לחטאת... כבשה זו הפיצקאלע... זו התינוקת של האיל... **האיל הוא הראש!!!** האיל הולך מקדימה והכבשה נשרכת אחריו כמו תינוקת... היות והחטא נעשה בלי להפעיל ראש... אז זה לא קשור לאיל! **רק לכבשו!!!** כנ"ל בעולה... קרבן עולה מכפר על הרהורי עבירה... זה לא פגיעת ראש... אלא התקפת לב... אני בעצמי חי בצורה מרוממת... אבל מה לעשות... העיניים ראו והלב חמד... והביא כל מיני הרהורי לב... אה... זה רק התקפת לב?? לא פגיעת ראש?? אם ככה אז הכתובת היא כבש!!! ולא איל... (כי איל זה ראש וכבש זה כלי המעשה שנגררים אחריו)

ואז בסוף סוף פרשת ויקרא... אחרי כל העולה והחטאת... **כאן לפתע מגיע קרבן אשם!!!** מה זה אשם?? אשמו--- **בראשו!!!** אשם בא על כמה עבירות בודדות שאדם עושה במזיד והוא חייב עליהם קרבן... כאן זה כבר לא אירוע לבבי... **זה אירוע מוחי!!** זה משהו בראש!! ראש בראש!! הקב"ה הזהיר בעשרת הדברות שלא להישבע לשקר... וליבל גנב כיחש בעמיתו ונשבע על שקר במזיד!! **ראש בראש מול ה'!!** חצקל ידע שהוא משחק בספק כרת והוא בכל זאת עישן סיגריה בבין השמשות של שבת... כאן קרבן כבש לא יעזור... כי כבש הוא טוב בשביל מעשים בלי סינכרון מול הראש... אבל ברגע שיש פה פגיעת ראש!!! כאן צריך להקריב איל!!

(אגב: זו הסיבה שפגס יסוד שייך לאשם!! אשם שפחה חרופה... כי הפגס הוא בראש... ולכן יש בו בחינה של חומרה יותר משאר דברים... לכן גם התיקון שלו הוא עסק התורה שעניינו ראש ושכליות...)

עד כאן וורט לפרשת ויקרא!!! כעת נעבור לחלק יותר עסיסי... לפורים ולפרשת זכור...

יש לנו אבא שבשמיים!!! השאלה איפה הוא ממוקם לנו בחיים?? מי בראש?? כשאני נמצא באיזושהי התמודדות... מי פה החזק והמוביל שאמור לפתור את הבעיה? אני או ה'??

לצערנו הרב... בדרך כלל אני פה הדומיננטי!! בניתי תכנית שלימה איך לכסות את הגרעון ואיך לסדר את העניינים... אבל רגע... מה עם תפילה?? איפה פה הרבש"ע בסיפור? אה... נכון... בטח... ברוח... הכל זה תפילה... אז כן... רבש"ע... אם אפשר בבקשה לעזור לי... אבל אם אפשר מהר... כי אוטוטו אני כבר מסתדר לבד ואז כבר יהיה 'מאוחר' לעזור לי...

כשככה זה נראה... אז מי בראש?? אני בראש!! אני מרגיש שאני ה-'אלוהים' של עצמי... ומידי פעם אני 'מכבד' את הרבש"ע ב'חאייקע' שגם הוא יושיט יד... **אז זהו!!! שזה בדיוק מה שאסתר המלכה מבהירה על הבקשה הראשונה: קלי קלי למה עזבתני!!! אתה א-ליו!!!** אתה החוזק שלי... אתה הראש שלי!! אני לא מסתדרת לבד... ולכן אני במצוקה כ"כ נוראה...

עכשיו שלא תבין: מדובר פה בפוליטיקאית מספר אחד בעולם!!! היא בנתה פה מערכת מתוחכמת ומסועפת איך למלכד את המון מכל הכיוונים... מצד אחד היא מכינה לו סעודה כדי שלא יעלם מהזירה... מצד שני היא מושכת בחבל בזירות כדי לגרום לאחשוורוש להרגיש מאוים... מצד שלישי היא מכינה לו מוקשים... בד בבד היא דואגת להפעיל לחץ על עם ישראל שיחשבו שהיא לא בצד שלהם כדי שיתפללו... ואח"כ היא נותנת הוראה לסגור את כל המרחצאות וכל שירותי התספורת... בקיצור: לצורך העניין אסתר פתחה חפ"ק אינטנסיבי ביותר עם כל הסמכויות ששולט על כל חלונות הגבוהים בשלט רחוק... והוא משרטטת פה תרגיל מבריק ביותר איך לשריין מאה אחוז הצלחה לחיסול הממוקד של המן... ואתה אסתר!!! אחרי כככל ההשתדלויות והטכסיסי המלחמה שהיא מפעילה... פתאום היא מתרוקנת מהכל... מרימה דגל לבן ואומרת: קלי קלי למה עזבתני!!! רבש"ע: רק אתה קלי!! אתה החוזק שלי!! אתה הולך בראש, ורק אתה תושיע אותנו... תנסה לחשוב איזה ראש גדול צריך בשביל לחיות בניגוד כ"כ קוטבי... מיילא אם אתה בלאו הכי חסר אוניס... ואין לך בלאו הכי על מי להישען אלא על אבינו שבשמיים... אבל כאן אליהו הנביא מגלה לנו בגמ' שאסתר עשתה את כל הקומבינות ביחד... ואחרי כל מה שהיא עשתה היא פונה לה' כמו יתומה ורקוקת... איילותי!! אתה בראש!! רק אתה החוזק שלי... אל תרחק ממני כי צרה קרובה **כי אין עוזר!!!** אין!! אין עוזר... מה 'אין עוזר'?? למה 'אין עוזר'?? נקטת בכ"כ הרבה טקטיקות איך לנצח את המן... אז להגיד ש'צרה קרובה כי אין עוזר'?

ההמשך בעמוד 2 בגיליון זה!!

יגוה מאויביהם'

בענייני ימי פורים והמסתעף

בפלא': 0527683095 - 0548446691

ניתן להשיג במוקדי המכירה:

ירושלים: רח' נהמיה 10 קומה ג'

גבעת שאול, רח' בן עזריאל- 054-8491554

בית וגן- משפחת נוישטט רח' הרב פראנק 29

רוממה- המ"ג 29 - 052-7682281

רמות ד'- רובין 47 - 054-8419684

אופקים- מושפחת שפירא: 053-4112035

אחיסמך- שרגל 052-7171721 שבת אשר 9

שלב ב': 0534162979

אלעד- 03-9073067

אשדוד- הרב צור- 050-4120311

באר שבע- ראובני 0533168838

ביתר עילית- אזור רמי לוי- 054-8450998

בית שמש- נהר הירדן 9 ר"ב 058-3294147

בני ברק- קיבוץ גלילות 9 - 055-6728458

חזו"א 34 052-7117271

אזור רח' הרב קוק- 0527603814

הרש: אזור גן ורשא- 0534166085

חיפה: פולק, גאולה 15, 052-7683095

טבריה- 054-8441354

טלז סטון- קפלן, הרי"ף 6 ק"ג 052-7688584

מודיעין עילית: קצות החושן 14, 052-7174781

חפץ חיים 14- מושפחת דרבקין- 089742750

גרין פארק 0527644795

נתיבות- הר' גרשונוביץ 42 089934274

עפולה- 052-7686876

פתח תקוה- (מרכז העיר) 0504124235

צפת- 052-7181828

רחובות- 0548580831

רכסים- 054-8415410

תל ציון- 052-7150166

תפרה- לימן- 055-6705003

מה בחוברת???

- א. מה פשר הסיסמא הסודית ששמה 'עמלק' שברגע שיהודי שומע את השם הזה הוא נכנס לאורות?? מה הוא איבד אצלנו ומה יש לנו מולו?
- ב. ביום בהי נגזרה כליה עם עם ישראל... מה יש? הייתה פעם באיזה סעודה... מלחץ אותי הדברים האלו... מה... ככה זה עובד?? פתאום כליה על איזה סעודה שכוחה?.. אף אחד לא עשה מזה עוסק... ככה הדברים עובדים בלי אינדקציה מראש??
- ג. שמונים ומאת יום!!! מה אומר לך המספר הזה??
- ד. מה הקשר בין פורים לכיפורים?? האם המשפט הזה עדכני גם לעיו"כ אז זה נכון רק לפורם??
- ה. למה מרדכי ממשיך להיות משנה למלך גם אחרי הנס? וכי יש לו עניין להיות נציג ציבור בעירייה??
- ו. משוננס אדר מרבים בשמחה... ואם אני לא רוצה להיות שמח... יותר נכון: לא מצליח להיות שמח?

ועל כך בחוברת...

(המשך מעמוד 4) הכל מתחיל ונגמר בראש!!!

(המשך...) מה אין עוזר?? למה אין עוזר?? עשית כ"כ הרבה דברים... הפעלת כ"כ הרבה שיטות פעולה איך לנצח את המן... אז להגיד ש'צרה קרובה כי אין עוזר'??? אין??

אז כן!!! זה הגילוי הפלאי שאסתר המלכה מגלה לנו בכל ההתנהלות שלה... לעשות הכל... לא להקל ראש... להפעיל את כל חובת ההשתדלות שמרדכי תובע ממני בתקיפות ולא להחריש... ואחרי כל חובת ההשתדלות שעשיתי והרי מה לא עשיתי... בכל זאת לזכור שאני פה הכבשה... אני בסה"כ עושה נקודתית את מה שנדרש ממני (ועושה את זה ביסודיות ובמקצועיות ועד הסוף... לא כמו אלו שכשמגיעים לחובת השתדלות הם מתנהלים בשלמוליות שיטתית בטענה שזה בסה"כ פריעת חוב...) ואחרי שעשיתי מה שעשיתי... מי שבסוף 'בעל המלחמות', זה הוא יתברך שהולך בראש הוא יריב את ריבנו וידון את דיננו וינקום את נקמתנו!!! אתה איילות... את האיל שלי שהולך קדימה... ואני בסה"כ השעפסאלע הקטנה והיתומה שצועדת מאחוריק בבטחה כי **איילותי** שהולך קדימה הוא **הא-ל** הנפרע לעמו ישראל מכל צריהם **הא-ל** המושיע... וכשזו הקריאה... שככה נגשים ונותנים לקב"ה את המושכות להיות המוביל, וללכת קדימה... מה הפלא שתשועתם הייתה לנצח ותקוותם לדור ודור...

בסופו של דבר הכל תלוי בראש!!! הכל תלוי איך עובד הראש!!! ומי מוביל בראש!!!

לדוגמא: עם ישראל הנו מסעודתו של אותו רשע... ככה? שואל הקב"ה בכעס?? ככה ירקתם עלי?? עזבתם אותי?? בחרתם בבית המקדש של הכה"ג אחשוורוש שהוא זה שביטל את בית המקדש שלי?? אם ככה... אני שובר את כל הכלים ומפרק את החבילה... גזירת כליה!!!

ואז מרדכי מגיע וזועק זעקה גדולה ומרה... רבש"ע... לא!!! זה לא נכון!! הם לא התכוונו באמת... הם לא עשו אלא לפנים... הם עשו רק כאילו... אבל באמת הם מציגים היו תוקעים לאחשוורוש סכין בגב. זה לא משהו בראש!! זה רק טקטיקה דיפלומטית מעשית.

אה... ככה?? הם לא עשו אלא לפנים?? אף אני לא אעשה עמהם אלא לפנים... רק כאילו גזירה... ובאמת הגזירה התבטלה... ברגע שזה לא משהו בראש אלא רק מעשים טכניים!! זה עולם אחר לגמרי... כל ההסתכלות משתנה... ומעשה טוב מוציא מידי מעשה רע...

כונן צריך לדעת שבסופו של דבר יש לנו מערכת יחסים מול אבא שבשמים!!!

וכמה שאיסור בשוגג הוא מספיק חמור מאוד מאוד... אבל עדיין! אי אפשר להשוות חטא שקיבל פקודה רשמית מהראש!! ללכת מוצהר ולעשות נגד רצון ה', לבין חטא שנעשה בשגגה... כי חטא שנעשה במזיד נוצר פה סכסוך... יש פה עלבון אישי!! חיכוך של ראש בראש!! **קצת מגוחך להסביר את זה... אבל לצורך העניין**... אשתי פעם התקשרה אלי עשר פעמים ולא עניתי לה... ולמרות שזה די מרגיז אבל לא קרה כלום!!! ולמה?? כי... לא שמעתי את הצלצול... לא ראיתי... ישנתי... לא משנה בדיוק... דבר אחד ברור: זה לא היה בכוונה!! ואם ככה זה לא אישי!!! ברגע שזה לא אישי... אז יש פה התנצלות נקודתית וסיימנו... אבל תאר לעצמך שאשתי הייתה מתקשרת פעם אחת בלבד ולא הייתי עונה!!! ואחרי חמש דקות היא הייתה מתקשרת ורואה שאני בממתניה... (כלומר: ראיתי אותי על הצג ולא ענית) פה הייתה פגיעה אישית!! עלבון אמיתי!! זו כבר פגיעת ראש!! יש פה החלטה מצידי שלא לענות! פה לא תעזור התנצלות נקודתית... כי משהו פה קרה בראש! החלטתי שיש אנשים יותר חשובים... זה כבר ניתוח ראש!!! יש פה עלבון ופגיעה בקנה מידה רב מערכתית! פה אני אצטרך לפתוח ראש ולהוכיח שמהו השתנה בראש!! (ואגב: נא לא להיבהל... במשך החיים זה יכול לקרות גם במשפחות הכי טובות... רק מה? פה הפיוס יהיה יותר משמעותי... כבר נכתב לפני כמה שבועות שהדור המתוק שלנו... הוא דור של שעפסאלאך... 90% מכלל ישראל... החטאים הם לא בראש... לא בגלל שאנחנו צדיקים במיוחד אלא בגלל שאין לנו בכלל ראש!!! הראש שלנו ממוזמן לא על הכתפיים... ממילא החטאים מסוג זה מתקבלים בשמים פחות בחומרה מדורות הקודמים שאז מי שחטא זה היה משומד ראש בראש...)

אבל מצד שני!!! צריך לדעת שגם בדור שלנו יכול להיות דברים שמבחינת איסור והיתר הם לא כ"כ חמורים... **אבל בראש ? ! ?** יש פה בגידה ברמה האישית!! והדוגמא שהכי כואבת (עכ"פ לי): יהודי שצריך ישועה והלך ורעה בשדות זרים וארגנו לו ישועה וכעת הוא עומד ומודה ומהלל ומשבח ומפאר ומרום ומהדר ומנצח ומברך ומקלס את סגולה פלוגית, וקבר אלמוני וסדר תפילה פלמוני שהביא לו את הישועה, וקדימה רבותי... רק שם תוכלו לפעול... רק דרך שם יש 'רשות' לרבש"ע להביא ישועות... אני רואה פה עלבון!!! הקב"ה פשוט נעלב... איפה אני פה בסיפור? למה דחקתם אותי לפניה ובחרתם לשבח מישהו אחר?? אז כמוך- לא רבש"ע... חלילה... ברור שאתה הרבש"ע הבאת את הישועה... אבל הישועה הגיע דרך צינור מסוים... אז זה!! שאם זה אני הרבש"ע... אז אני מעוניין שידעו שזה אני ולכן אני מעוניין להביא את זה גם דרך צינורות נוספים שבביל שלא תתמקדו בצינור, ולא יהיה פה חמרא דמרא וטיבותא לבי שקיא) עכשיו ככה: אם נדבר יבש בשם ההלכה, עשיתי איזושהי עבירה?? סליחה... אני בכלל מוכרח להודות לה?? וכי יש איסור להכריז שעשיתי שני חמישי ושני 'והוא' הביא לי את הישועה?? לא!!! אתה צודק!! אין כזה סעיף בחוק של השו"ע... אבל אז מה ? ! ? ! ? יש פה רבש"ע שאתה אמור לפגוש אותו!! ויש ביניכם איזושהי מערכת יחסים... איזה פרצוף יש לך לעמוד מולו בו בזמן שהוא הביא לך ישועה, ואתה פשוט גנבת את הבמה ונתת אותה למישהו אחר לגמרי?? לא הרבש"ע... אלא פלוגי?? הנה לך דוגמא של מעשה שמבחינת איסור זה נישט גיפערלאך... אבל בראש?? יש פה בגידה!! זה לראות את הרבש"ע על הצג ולא לענות לו. ואח"כ הוא שוב מתקשר והוא שומע שאתה בממתניה מול מישהו שעשה עליו את הקופה. חשוב לי להדגיש!! שעכ"פ בדוגמא הזו כנראה שאני מגזימם!! כי שמתי לב שאנשים לא כ"כ מבינים על מה אני מדבר... ואני בעד... כנראה שרק אני רואה פה את הראש בראש!! רוב האנשים רואים את זה מזוית יותר מעומעמת... ואם ככה... מצוין... לא אמרתי כלום... רק הבאתי בתור דוגמא... שהכל תלוי בראש!! העיקר תתפס לעקרון של הדברים... שבסופו של דבר הראש קובע! הנה... עכשיו ראינו בב"מ שיכול להיות בן אדם שעובר על גזילה מדאורייתא והוא עוד משקר!! ובכל זאת הוא עדיין נחשב אצלנו לנאמן על שבועה... למה? כי מדובר בסיטואציה מסוימת שהוא טועה לחשוב שבמקרה הזה מותר לי לגנוב וגם מותר לי לשקר... ולכן למרות שלמעשה הוא טועה בגדול!! אבל מכאן ועד להפוך אותו לאישיות שפלה וחסרת אימון?? זה לא!! וכך על זה הדרך בכל דבר... לא לשכוח שאיש יהודי זה אחד שיש לו מערכת יחסים מול ה'... ובסופו של יום השאלה היא: מה אתה חושב עלי... ואיך אתה איתי... אז כמוכן שיש כאלו שלוקחים את זה למקום של 'דתי בלב' ואנחנו לא ניפול במוקש הזה... אבל אחרי שאנחנו יודעים שהמעשה זה עיקר... אסור לשכוח שסו"ס רחמנא ליבא בעי!!

מה יש לעמלק נגד ה'יוצרות' שהחסידיים אומרים?

יש ערך יהודי נשגב וקדוש שנקרא 'יוצרות'!!!
בהרבה מהקהילות עד היום אומרים יוצרות... (אמנם הליטאים בדור האחרון נוהגים שלא לומר לפי שיטת הגר"א לגבי הפסק, אבל הגר"א עצמו היה אומר וחשש מאוד לבטל את המנהג שהושרש בוילנא), ויש על ה'יוצרות' ביטויים מפליגים בראשונים ומעשים נוראים שהתרחשו סביבם... וגם לקהילות שלא נוהגים לומר יוצרות, גדולי עולם לא הרשו בשופ"א למדפיסי המחזורים להשמיט ח"ו את ה'יוצרות'... כי ה'יוצרות' זה מנהג ישראל קדוש ונשגב שאסור להעיז לנוגע בו...

מה זה ה'יוצרות' הזה?? מה זה הדבר ה'קדוש' והנורא הזה?? למה גם כמעט כל משפט ביוצרות מסתיים או ב'קדוש' או ב'נורא וקדוש'? מה פשר הרטט קדושה ואפופת המסתורין הזו שיש סביב היוצרות??

העניין בקצרה הוא כך:

ברכת יוצר זו ברכה שמדברת על מלאכים!!!! והאופנים וחיות הקודש ברעש גדול מתנשאים לעומת שרפים... בקיצור: מדברים פה על המושגים הכי גבוהים... על מלאכים ושרפים הכי קדושים ונוראים... שהדבר היחיד שאנחנו מסוגלים להבין זה שאנחנו קטנים מאוד ואין לנו שמץ של השגה...

וכאן!!!! בדיוק כאן!!! ופרנציפ!!!! דווקא דווקא כאן!!! פתאום מופיע לו היהודי... ומפסיק באמצע ברכת יוצר... עושה הפסק באמצע ברכה!! ... ומתחיל לדבר... ו... ועל מה הוא מדבר?? **על עצמו!!!!**

כן... השכן שלי... זה מהשטיבלאך... עם השקיות מהמכולת... פתאום באמצע ברכת יוצר... באמצע שהאופנים וחיות קודש ברעש גדול מתנשאים ואומרים קדוש קדוש... פתאום הוא מופיע ומפסיק באמצע... ואומר: סטופ!!! סליחה מלאכים... אתם רוצים להגיד קדוש קדוש ברעש גדול?? תחכו!!! תחכו בסבלנות... קודם אני... וזה כל הנושא של יוצרות מתחילה ועד סוף... שאנחנו מתחילים לדבר כמה שה' רוצה לשמוע את עם ישראל עוד יותר מהמלאכים... והמלאכים נאלצים להמתין...

מאיפה מגיע האומץ של היהודי ככה לעשות 'פוס' למלאכים??

כל הזכויות שמורות לאסתר המלכה!!! היא מסרה לנו את המידע הזה!! המושג ששמו יוצרות מתחיל מאסתר המלכה...

אם שמת לב: ליוצרות יש פתיח!!! יש משפט כותרת!!! כל ה'יוצרות' כמעט ללא יוצא מן הכלל פותחים במילים: ימלוך ה' לעולם... **'ואתה קדוש יושב תהילות ישראל'** - קל נא!!! החמש מילים אלו: ואתה קדוש וכו'... זו הכותרת של פרק 'למנצח על איילת השחר'... 'שחיברה אסתר...

אותה 'איילת השחר' מגלה לנו באותו פרק את הסוד הגדול והנורא: שעם כל הכבוד לברכת יוצר ששם המלאכים אומרים קדוש...

אבל האמת היא שה'ואתה קדוש' המקורי זה 'יושב תהילות ישראל'!!!

זה כל הנושא של יוצרות מתחילה ועד סוף!!! פעמיים בתפילה אנחנו אומרים קדוש... גם בברכת יוצר וגם בקדושה של חזרת הש"ץ... ובשניהם אנחנו לפתע עושים פוס!!!! רגע מלאכים... לפני שנתחיל לדבר על ה'קדוש' שהמוני מעלה מקדישים אותו בשמי מרום... קודם אנחנו!!!!

זה הסיבה שכל היוצרות וגם קדושה דסידרא פותחים בהנחת יסוד של הפסוק: 'ואתה קדוש יושב תהילות ישראל'!!!!

ובדיוק על זה!!! על הנקודה הזו המן משתולל כמו חיית טרף...

שים לב מה כתוב מיד אח"כ... אסתר רק אומרת את המשפט 'ואתה קדוש יושב תהילות ישראל'... מיד אח"כ - 'כל הואי ילעיגו לי יפטירו בשפה יניעו ראש... סבבוני פרים רבים אבירי בשן כתרונני, פצו עלי פיהם אריה טורף ושואג, כמים נשפכתי והתפרדו כל עצמותי, היה לבי כדונג...'.

מה זה?? מה קרה?? על מה רוצים לבלוע אותי??

כן!!! זו בדיוק הנקודה!!! בספר תהילים אסתר מוכנה לגלות טפח ולצאת מההסתר ולגלות לנו על מה יצא הקצף... למה המן כ"כ בהול להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים?? הפסוק הזה: ואתה קדוש יושב תהילות ישראל!!! זה הסדין האדום! **זה מה שמוציא את עמלק מהשיווי משקל שלו!!!** כבר נכתב כאן בגיליון לא פעם, שלעמלק אין בעיה עם הרבש"ע... הוא מכבד את הקב"ה... הוא קיבל חינוך מאבא שלו אליפז... הוא קיבל גם חינוך מסבא שלו עשיו (שכידוע היה לו ראש טוב הראש שלו אפילו נקבר במערת המכפלה) עמלק יודע ש'אתה ה' לבדך, אתה עשית את השמים, שמי השמים, הארץ וכל אשר בה... וצבא השמים לך משתחוים... את גדלות ה' עמלק יודע טוב מאוד... אבל ואתה קדוש יושב תהילות ישראל? ! ? שהאלוקים הגדול והנורא הזה מגיע לבית הכנסת ומתיישב לידי ורוצה לשמוע את התהילה שלי- של ישראל??

שאני התולעת ולא איש... שה' סופר אותי בכלל?? שאני מעניין אותו בכלל??

את הנוסחה הזו עמלק לא מוכן לקבל! בשום פנים ואופן לא!! ועוד לא סתם... היהודי!!! בדיוק מושקה המוזג... בדיוק הגוף הזה חושב שהוא מעניין את הרבש"ע... אתה נורמלי?? חוצפן שכמותך!!! תפתח ספר איוב ותראה מה אבא שלי אליפז התימני מתנבא על גדלות ה'... איזה מלאכים אינסופיים יש לו בשמים... ואתה חושב שה' בכלל 'רואה' אותך?? ה' בכלל סופר אותך?? עוד אחד ש'חש מעצמו'...

זה מה שמטריף את דעתו של עמלק!!! ועל זה הוא מקדש מלחמה!!!

וכאן חשוב להדגיש: שלא תבין לא נכון... עמלק דווקא יודע שזו האמת!! וזו הבעיה הכי גדולה... דווקא עמלק יודע את האמת הזו הרבה יותר טוב מאיתנו... הוא יודע שאתה הבחור ישיבה המתמודד... איזה מקום בלב אתה תופס לקב"ה... עד כמה עוז וחדווה אתה יכול לתת במקומו של ה'... ומאיך כמה אתה יכול להעציב אותו... דווקא בגלל שהוא יודע את זה... **הוא לא יכול לסבול את זה!!! זה מוציא אותו מדעתו!!!** הוא מקדש על זה מלחמה **כי ישראל מתקרבים להר סיני... ואוטוטו ה' שם עלי טבעת נישואין... ה' מקדש אותי ואני הולך להיות הכלה של ה'... ואני- ה'חנול' שמיל יכול לזכות לעלות ולהתעלות ולהיכנס עם ה' לחדר יחוד!!** ורק אני והוא נהיה שם!! ה' יסתכל לי לתוך העיניים ויגיד לי: שמיל שלי... אתה אוהב אותי?? אתה מוכן לתת בי אימון?? ואני אהיה שם איתו לבד... בארבע קירות... יהיה שם ח"ו אופציה לאינטרנט פתוח... ו... ואני אסתכל לה' חזרה בעיניים ואני אחייך אליו ואגיד לו: כן ה'!! אני איתך!! אני פורש מזה למענך!! אמנם אין לי מצב רוח, ואין לי חברותות, ואני מרגיש דפוק, ואין לי טעם בלימוד וסוף זמן, והכל על הפנים... ודי... קצת 'נחת בחיים', קצת מילוי סיפוקים... אני ברגע אחד יכול להיכנס לרשת פתוחה ולהעביר לעצמי את הזמן בריגושים נקודתיים... קצת לברוח מהברורן של החיים... אבל לא!!! שמת עלי טבעת נישואין... כרתנו ברית מילה, ברית תורה, ואני נאמן אליך!!! אני הכלה שלך... ואני איתך ואני אתגבר למענך כדי לשמח אותך וללחוש לך: אבא שבשמים... אל תהיה עצוב... יש לך אותי!!! מה אתה צריך יותר ממני?? אני הכלה שלך!!! אני מקבל על עצמי להיות איתך... ולהיות נאמן אליך גם אם כעת אני לא רואה כלום... אני איתך לא בגלל שאני עומד בדרישות שלו... אלא בגלל שאכפת לי ממך... המשפטים האלו נאמרים לקב"ה... כמה אומרים אותם?? אני לא יודע... אבל אני באופן אישי מכיר כמה וכמה כלות כאלו של ה'... והם!! הם התקווה שלנו!!! אצלם הקב"ה ידפוק על השלחן ויגיד הנני...

אין הרבה שמבינים את זה!! כי נננננורא קשה להבין את זה...

נורא קשה ליהודי שמתמודד וכפסע בינו לבין הגור'א ואם הוא כבר שם אתה מבין לבד שגם הוא מרגיש ג'ורא... ולהבין שהוא עומד כעת עם שמלת כלה לבנה וצחורה ועלי יפול דבר!! אני יכול בהזזת ראש לעשות את ה' שמח... נורא קשה להבין את זה בכלאו סיטואציות...

ולכן אין הרבה כאלו... אבל עמלק??!! עמלק כן מבין את זה!!!

לעמלק יש את המידע המודיעיני המסווג הזה... למטרות פריצת סייבר... ולכן הוא מגיע בזינוק ממרחק אדיר... הוא מגיע מהר מהר כדי לזנב ולהצליל לחטוף משהו ברפידיים- ורפיון ידיים רגע לפני שהכלה תגיע לחופה שם בהר סיני... הוא חייב להספיק לעשות מחטף ברגע שלפני...

כשעמלק מזהה את הכלה של ה'... הוא מזהה שאתה כנס לאותו חדר יחוד ומתחיל להתמודד בינך לבין

אבל שהיהודי יכיר את מקומו!! שהוא אפס לעומת כל מה שיותר ממנו!!

אז זהו שלא!! אסתר המלכה מכניסה בכוונה את אהבה רבה בתוך יוצר המאורות!! דווקא!! בכוונה!! עמלק 'יקר': ה' בחר בנו לא בתור אבא של שבת... ה' בחר בנו יותר מהמלאכים ויותר מהשרפים, ודמות אדם של ישראל סבא חקוקה למעלה מהכסא!! ואנחנו נעצור את המלאכים באמצע השירה... ונעשה הפסק באמצע יוצר המאורות ונתחיל לדבר על היהודי... כמה ה' אוהב אותה... כן כן המן...

זה הנושא ורק זה הנושא!! וקורא יקר: אל תסמוך עלי... תפתח את כככל היוצרות ללא יוצא מן הכלל... היוצרות הארוכים של יו"כ וגם של ר"ה... של סוכות ושל שקלים, וזכור, ושבט הגדול, ואיפה שאתה רק רוצה... הנושא הוא אחד ויחיד: השוואות בין ישראל למלאכים!! כשעם ישראל מובילים בפער עצום!! זה הנושא היחיד של יוצרות... כל הזכויות שמורות לאסתר שהציבה את הכותרת הראשית 'ואתה קדוש יושב תהילות ישראל', על זה יצאה חמתו של המן ואחזו קרדייקוס... זה כל הנושא של עמלק!! זה הנושא שלשמו 'התכנסנו' בימי הפורים האלו...

וממילא בשבת הקרובה, כשאנחנו צריכים למחות את עמלק זה הנושא, זה ולא אחר!! למחות את ה'איש הקטן' שנמצא לי עמוק עמוק בלב וכל הזמן עסוק בלהסביר לי כמה אני לא שווה... ה'כפיתיות' החרדית לחיות כל הזמן בהלקאה עצמית מה אני יכול לעשות יותר ולא עושה... איפה אני ואיפה גדולי עולם... סוג המחשבות האלו שנטבעו כ"כ עמוק באישיות שלנו ולא לוקחים אותנו לשום מקום טוב (סו"ס תובענות אישית להכי הכי זה דבר טוב, אבל הלקאה עצמית עושה עבודה הפוכה) זה זכויות יוצרים של עמלק!! יש לזה טביעת אצבעות מוכחת ומדעית שזה נטו עמלק!!

תפקידו של עמלק זה לרומם את המערכת... להציף אותך בסיפורים עוצמתיים על מסי'נ' וגבורה יהודית... ותכל'ס להשאיר אותך פה למטה לבד לבד כמו סמרטוט... ועמלק מצליח בזה יופי!!

יש לנו המון המון עבודה מול העמלק הזה שקנה שביתה מידי חזקה בלב שלנו... להתחיל לשרוף כל מיני פרות קדושות וכל מיני מוסכמות שגדלנו עליהם שהמטרה שלהם היא אחת ויחידה: להפוך את היהדות למשהו יותר מידי מופשט!! ומלאכים ושרפים ונשמות והילולות ואזכרות... ואיפה אתה??? אתה תשאר גו'ק... שב בלול ותחכה אחרון בתור...

לא!! לא!! ה' מקשיב לי... אזניו כרויות אלי... והדף גמ' שלי והשמירת עיניים שלי והתקשורת שלי איתו חשובה לו לא פחות מהשרף הקדוש ביותר... כן... בשביל זה כעת פורים!! לעמוד מול הנקודה הפנימית של היהודי, שבנקודה הזו העשיר לא ירבה והדל לא ימיעט... כל יהודי הוא בן של ה' והוא יושב על הנקודות הכי עמוקה באהבת אב לבנו... פורים שמח ושמח.

אני דווקא עמוק בעניינים... אני פונה אליכם מתוך ארמונו של אחשוורוש... אוי אוי... כל החומריות והנהנתנות והבהמיות האפשרית נוטפת פה בכל פינה... אני נמצאת פה עמוק בעניינים... לי יש זכות דיבור!! אני היחידה שמרגישה מאן דאמר לפנות אליכם דור 2024. ולהבין מול איזה פיתויים ומילוי סיפוקים אתם מתמודדים... אני היחידה שמבינה איזו הרגשה זזבל יש לבחור ישיבה שזוכר את הימים הטובים שפעם עשיתי שטייגן... ישבתי בחיקו של מרדכי היהודי... אבל הזמן עשה את שלו... אם זה סוף זמן... או כל מיני תהפוכות ו'הימים שעברתי בחושך' ועכשיו אני מוצא את עצמי בזירות וחזיתות אחרות לגמרי... **כן... אומרת אסתר: אני מבינה את זה הכי טוב!** גם אני הייתי בחיקו של מרדכי, ועכשיו אני מוצאת את עצמי מול ההיפופוטם הזה מוקפת בכל הפיתיונות האפשריים ואני לא צריכה להסביר לאף אחד מה האוירה וההתחככות הזו עושה לנו עמוק בפנים... מי שמבין מבין... ואני בכל זאת מחזיקה חזק וזוכרת כל הזמן: **ואתה קדוש יושב תהילות ישראל!!**

ה' מחשיב את הבוקר טוב שלי אליו הרבה יותר מהשרפים והמלאכים...

ולא זו בלבד!! אלא עד כמה שמרדכי היהודי הוא מלאך ה' צבקות ותורה יבקשו מפיהו, אז 'ואתה קדוש יושב תהילות ישראל' זה רלוונטי **גם בייחס אליו!!** עם כל הכבוד למרדכי הקדוש ש'לזכרו תאונות נפש', אבל ה' לא מוותר עלי ועל המקום שמצאתי את עצמי יושבת בו!! **יושב תהילות ישראל רוצה לשבת יחד איתי איפה אני ושם הוא רוצה תקשורת איתי... הוא רוצה את הנאמנות שלי פה!! כאן ועכשיו...**

אז נכון... אחרי הכל יש כמה הבדלים ביני לבין אסתר... סו"ס אסתר נלקחה בעל כורחה לג'ורא של אחשוורוש ואילו אני הגעתי לכאן קצת... קצת במחדל אישי... אבל זה לא משנה!! אחרי שחזרתי בתשובה על המעידות הנקודתיות!! ברגע שחטאתי אודיעך **ואתה נשאת** עוון חטאתי סלה... באותו רגע כל מה שקרה מיוחס לה'... הוא נושא את זה! זה עלי! ולכן ואם אני מוצא את עצמי כעת מול חזית רוחנית יומיומית... זה נקרא באמונה היהודית שה' שם אותי פה!! (אה... אבל זה היה אני?? זה היה אני עד ששבתי בתשובה והוא נשא את זה אליו... ברגע שהוא נשא את זה אליו... כעת מתברר שזה הוא יתברך, ובשורה התחתונה הוא שם אותי פה!! אני בדיוק כמו אסתר שנלקחתי בע"כ... זו אמונה בפנימיות עניין התשובה והדברים פשוטים ואכמ"ל)

אז כן!! עמלק מכריז מלחמה נגד ה- יוצרות!! תבין: לעמלק אין בעיה עם ברכת אהבה רבה ואהבת עולם... אין לו בעיה שיהיו שתי ברכות!! ברכה אחת מדברת על המלאכים והשרפים וכעת קח מרחק ותן להם את כל הכבוד!!!! ותבין שאתה אפס לידם... אח"כ!! אחרי שסיימנו עם המלאכים ואמרנו ברוך אתה יוצר המאורות... כעת אפשר לעבור נושא ולהתחיל לדבר עליך... שה' אוהב גם אותך... ובחר בך... כן... אל תשכח שגם הגנת אוהבת את יענקי והיא בחרה בו להיות אבא של שבת... בסיידר... אז אותו דבר כאן... ה' מאוד אוהב אותך ובחר בך... אבל זה בערבון מוגבל... סו"ס ה' גדול ויש לו עסק עם מלאכים ושרפים ואתה התינוק... ה' אוהב גם אותך במסגרת השמרטפיה... עד שתתחיל לעצבן ולהפריע... ככה עמלק רואה את זה... אין לעמלק בעיה עם הדו קיום הזה!! יוצר המאורות ואהבה רבה...

עצמך... האם ה' באמת ניצב עלי ואיכפת לו ממני... או יאלה... בא נגלוש ולפחות נהנה... עמלק מסתער ומתחיל לזנוב... הוא מתחיל להסביר לך עד כמה זה לא יכול להיות... איזה בטלן אתה... בינינו... תסתכל לי בעיניים... הרי לא עשית 'כלום' בזמן חורף האחרון... נכון?? ויש לך פה ושם כל מיני מעידות רוחניות נקודתיות... מה שנקרא פדחות... ובזרע עולם כבר סימן אותך ממזמן ש'ציאת מכלל שימוש', הנס שלך שחוץ מבורא עולם אף אחד לא יודע... חוץ מזה שכעת יש לך רגעים מזופתים שאתה מרגיש עפעל הפנים... אז מה הבעיה?? למה לא להתגלש הופה עד הסוף?? למה אתה מחזיק כ"כ חזק שלא ליפול?? כאילו... כאילו יש לך מה להפסיד... כי ה' לא רוצה??? את מי אתה מעניין... ה' ממזמן שם אותך בסל מחזור...

ופה אסתר המלכה יוצאת מההסתר ולוחשת לך: **ואתה קדוש יושב תהילות ישראל!!** בחור יקר... יהודי יקר... עם כל הכבוד למלאכים ולשרפים ולחיות הקודש... הקדוש קדוש העיקרי זה **יושב תהילות ישראל**... זה פה!! איפה שאתה כעת יושב!! באותו מקום! באותה סטואציה, פה ה' מחכה לך!! ואתה כעת יכול לעשות את הקב"ה חתן!! אם תסכים להיות כלה שלו הוא יהיה חתן!! אם תסכים להמליך אותו מרצונך הטוב ומבחירה אישית שלך הוא יהיה מלך!! ואם לא תעשה את זה ה' לא יהיה מלך... הוא אמנם יהיה מושל... יום אחד ה' יתפוס את מושכות המושל ויקח מבוטה ויחטיף 'באנא' לכל מי ששכח שהוא פה הבוס... אבל זה לא יעשה אותו מלך אלא רק **מושל!** זה לא עושה אותו חתן שכלתו ממליכה אותו ומוכנה להיכנס איתו לחדר יחוד, אלא זה עושה בוס קשוח למזכירה... כי לה' המלוכה **מושל בגוים!** על הגוים ה' מושל... מחטיף... מטפל בהם... אבל מלך?? רק אתה יכול להמליך אותו!! עם הפסוק הזה אסתר חותמת את פה!! כשאתה לבד לבד ואתה יכול לחיות חיים כפולים ולעשות מה שאתה רוצה ואף אחד לא ידע... ובכל זאת אתה מיישיר עיניים ל'דודי ורעי' ואומר לו: אני אוהב אותך!! אני נאמן אליך!! ואני עושה את זה רק למענך!! את זה עמלק קולט!! והוא מתפוצץ מקנאה... הוא רואה אין החדר יחוד נסגר ומותיר אותו מאחור... ושם בפנים יושבים להם אותו בחור ישיבה מתמודד וה'... ואתה קדוש יושב תהילות ישראל!!! ואתו בחור עושה מה שאף שרף ומלאך לא מצליח לעשות... הוא היחיד שמצליח להמליך!! לעשות את ה' מלך!! להיות הכלה של ה' שאומרת לו: אני ממליכה אותך עלי מבחירתי ורצוני!! כל ה'סבבני פרים רבים אבירי בשן כתרונ'י, כל הגזירה של המן... הכל מסתובב סביב 'חבית הנפץ' המתקתקת שנקראת 'ואתה קדוש יושב תהילות ישראל...' (אגב: כל התבערה של המוסלמים סביב 'הר הבית' זה אותה נקודה בדיוק, להם בעצמם אין שום רקע היסטורי במקום הזה, הדבר היחיד שהצליח להטריף את דעת אבותיהם זה ששם היה ואתה קדוש!!! ישב תהילות ישראל- בשיירי דוד עבדך הנשמעים בעירך האמורים לפני מזבחך... אהבת עולם שתיבוא להם היא זו שהביאה שנה תהומית לאלטער זיידע של המוסלמי שהנחיל לו את הקנאות לתפוס שם אחיה עד... עד שפתאום יבא האדון אל ביתו...)

פונה אלינו אסתר המלכה ואומרת: אמנם אני נראית לכם האידישע מאמע של הדורות הקודמים... עוד איזה בריינדל אחת שלא מבינה את הניסיונות של הדור... אז זהו שלא!!! לשם שינוי

פורים במחיצתם של אלפי ורבבות כבשים העושים דרכם לארץ ישראל...

היום יום י"ד באדר!!! אצלנו במשפחה התאריך הזה הוא משמעותי... ו... ודווקא לא בגלל פורים!! אדרבה... פורים זה החג היחיד שאבא שלנו נאלץ לא להיות בבית... אז ככה: אבא שלנו במקצוע שלו הוא רועה!!! רועה צאן... אבל לא!! חלילה... הוא לא מסוג הרועים שהם פסולים לעדות כי הם בחזקת גזלים... לא!! חלילה!! זה נאמר על רועה צאן שיש לו עיזים ובהמה דקה משלו... הוא בחזקת גזלן כי מטבע הדברים הוא נאלץ לתת להם לרעות בשדות זרים... אז לא!! אבא שלנו זה רועה מסוג אחר!! אבא שלנו רועה צאן שכיר!!! זה המקצוע שלו... מידי בוקר הוא יושב בפתח הבית ואנשים מגיעים בזה אחר זה... כל אחד והשיירה שלו... מה שנקרא 'ונאספו שמה כל העדרים...' כל אחד מגיע עם הרשימה שלו... חצקל השכן תמיד מביא את השלושים פרות שלו... ואגב: אחד מהתנאים הנוקשים ביותר של אבא במסגרת הרעיה... זה שכל אחד שמגיע בבוקר ומוסר עיזים או כבשים לאבא ליום נוסף של רעיה... המסירה נעשית בנוכחות שני עדים!!! אחרת אבא לא מוכן לקבל!!! זה תנאי עקרוני כדי למנוע אי הבנה וחסר נעימות... רק זה חסר לנו שבסוף יום אבא יחזיר לחצקל 29 כבשים... וחצקל טוען נתיי לך 30... ואיפה עוד כבש... ואבא יתעקש לטעון שהבוקר הבאת לי רק 29... וכעת לך תתווכח... בפרט שאבא נקרא 'רועה', אז באופן אוטומטי הוא נמצא בעמדה נחותה וכולם יסמנו אותו שהוא השקרן... לכן זה עקרוני!!! הכל נעשה בשקיפות מלאה... בספירה מדוקדמת בנוכחות שני עדים... ואז!!! ואז אבא לוקח את כל מאות הכבשים ומוליך אותם ליער הסמוך... היות ואנחנו מתגוררים במעלה אדומים ואנחנו ממש צמודים למדבר שביהודה, שזה אחד מהמקומות היחידים בארץ ישראל שחכמים התירו לרעות בהם בהמה דקה!!! ולכן בזכות זה מתאפשר באזור שלנו לגדל בהמה דקה שזו תופעה ממש נדירה כי ברמת העקרון אסור לגדל בהמה דקה... חוץ מזה... מידי חודש אבא יוצא למסע בעבר הירדן... אי שם בסוריה... ששם חכמים התירו לגדל בהמה דקה!! ושם אבא רוכש מידי חודש כבשים... לדוגמא: פייביש הוא אחד מהשוחטים הכי מבוקשים פה בעיר... מידי יום ששי אנחנו הולכים אליו כדי לבחור עגלא תילתא משובח לכבוד שבת קודש ואז הוא שוחט אותו ונותן לנו את הבשר ואנו רצים עם זה הבייתה ואמא מכניסה לתנור וטחה אותו בטיט עד שבת ועד בכלל... אז לצורך העניין פייביש שוחט מידי חודש בערך 400 עגלים!!! ואילו לזונדל יש משהו יותר קטן, אז הוא שוחט כל חודש 180... וחזיל שוחט בממוצע כל חודש 64 עיזים... והם מביאים לאבא את הרשימה ואבא הולך לסוריה וקונה להם בדיוק לפי המספר!!! כי ההיתר להשהות בהמה דקה זה רק לחודש ולא יותר... **עד כאן ההקדמה...**

תכל'ס... היום י"ד באדר... מה זה אומר לנו התאריך הזה??

המשמעות של התאריך הזה ש... שבדיוק ביום הזה, יוצא שלושים יום קודם הפסח!!! וכפי שסיכמנו מותר להשהות בהמה דקה במשך חודש ימים... עכשיו תחשוב: כמה כבשים ועיזים צריך לקרן פסח??? מדובר במיליונים!!! ממילא יש שלוש פעמים בשנה שאבא הולך לסוריה בלי רשימות מדויקות... כי בערב פסח כבשים ועיזים בני שנה זה משהו שאף פעם לא יהיה מיותר!! אתה יכול להיות רגוע... כמה כבשים ועיזים שתביא... מאה אחוז בטוח שהם 'יחטפו' וישחטו ויוקרבו בתוך השלושים יום האלו... כך שזה מותר... ממילא זה משהו שלא טובל דיחוי!!! בעוד חודש בדיוק מגיע פסח... וצריך לארגן לכלל ישראל כמויות בלתי נתפסות של כבשים ועיזים... ומדובר בלוגיסטיקה מאוד נרחבת שצריך לשנע כמויות אדירות של צאן מסוריה לא"י ותחשוב שצריך לשמור עליהם שלא יפול בהם מום!!! כי אם נפל בהם מום אז חבל על הטרחה... עדיף כבר שתשאיר אותם שם... ממילא י"ד באדר זה... זה כבר כמעט מאוחר... על הגבול... אבל מה לעשות שאי אפשר להקדים! כי י"ג באדר זה כבר יותר משלושים יום (ואסור להשהות בהמה דקה יותר מל' יום)

ולכן אבא נוסע לשם כבר שבוע ימים לפני כן... עושה את כל הקניינים הנדרשים... חלק מהם הוא קנה בקנין חצר... אבל רק חלק!! כי הרי צריך חצר המשתמרת וכזו חצר היא בדרך כלל יחסית קטנה... ולכן הוא לא יכל להכניס לשם 400 כבשים... אז חלק בקנין חצר, וחלק בקנין אגב... אבא קנה מהמוכר בהמות קרקע כל שהוא מהשדה שלו, בכסף ובשטר וחזקה ואגב השדה שהוא קנה... הוא גם קנה את הבהמות בקנין אגב... ואח"כ בסוף... ברגע האחרון אבא החליט לקנות עוד 25 בהמות... והוא כבר לא רצה להטריח בקנין אגב וגם לא בקנין חצר... אז הוחלט לעשות קנין סודר... אבא הגיש למוכר את הצעף שלו!! והמוכר כביכול קנה את הצעף... ותמורת הצעף המוכר היקנה לנו את הבהמות... עכ"פ את כל הלוגיסטיקה מכינים מראש... וכל צוות הרועים עומדים דרוכים ומחכים לעלות השחר של י"ד באדר שאז הנה!!! כעת אפשר להתחיל במסע... להיכנס בשערי ארץ ישראל בהיתר... וזה מחזה מדהים!!! ביום ט"ו לפתע אבא מופיע פה עם שיירה אדירה של אלפי כבשים ועיזים שאי אפשר לראות את הסוף שלה... ואז לאט לאט מתחילים להגיע הלקוחות הקבועים!! יש כמה מאות משפחות שכבר שנים ע"ג שנים עולים לירושלים לרגל... והרועה המיתולוגי שהם סומכים עליו והוא מוכר להם את הבהמות הלא הוא אבא שלנו הרועה... אז ביום י"ד באדר הבית שלנו נראה כמו דיר אחד גדול... ואז לאט לאט מתחילים להגיע... מגיע סבאלע זקן וקונה בבת אחת 15 כבשים... אבא שאל אותו בסקרנות: בשביל מה אתה צריך כ"כ הרבה?? סו"ס לפעמים זה באמת מחשיד, כי אולי הוא רוצה לקחת בשביל לגדל בהמה דקה שזה אסור... ההיתר היחיד למכור זה רק לשם קרבן או בשביל לחשוח כאן ועכשיו... אותו זקן חיך בלבביות ואמר: שלושה הכבשים הגדולים והשמנים בני ה-11 חודש... אותם אני קונה לכבוד קרבן פסח, ב"ה המשפחה התרחבה... למעלה ממאה נכדים נשואים, וקרוב ל-400 נינים שרואים לאכול כזית צלי בתוך אכילת פרס... ממילא נאלצנו להתפלג לשלוש מחנות... חוץ מזה- ממשיך אותו זקן... הבהמה הרביעית זה חגיגת י"ד... וחוף מזה שתי כבשים לליל ג' וה' דחווה"מ לחגיגה ושלמי שמחה... רק בשמחות... תכל'ס: ככל שנוקפים הימים הנהירה מתחילה להיות יותר ויותר... וככה לאט לאט העדר האדיר מתחיל להצמצם ולהתרוקן... אבא עומד מהבוקר ועד הלילה ומנסה להתאים לכל יהודי את הקרבן פסח או החגיגה שמתאימה לו!! יש משפחה די מצומצמת, שצריך להתאים להם כבש הכי צעיר וקטן שיש בו הכי פחות בשר כך שלא יבואו לידי נותר, מאידך: ישנה משפחה יותר מידי גדולה... שמסתמא זה עניין של שנה או שנתיים עד שהם יהיו מוכרחים להתפלג... אבל השנה הם עדיין מנסים למתוח את החבל עד הקצה ובכל זאת להסתפק בכבש אחד... צריך להתאים להם מה שנקרא 'שה אחת מן הצאן מן המאיתם', הכבש הכי שמן וגדול שעדיין מתוחם בתוך גיל 'בן שנה' שיש בו את הפוטנציאל הכי גדול לכמות כזיתים של בשר... תכל'ס, מגיעים הימים האחרונים וחייבים לגמור את ככלל הסחורה!!!! כי אוטונו מסתיים חודש... ומיד אחרי החג אבא כבר לא יכול להשהות יותר את הצאן... וממילא אתה מבין לבד שבמוצאי פסח ישנה צניחת מחירים חסרת תקדים במחירי הצאן כ... כי כל הכבשים שצברו פה חודש ימים חייבים להימכר ובכל מחיר... כולנו תפילה- בני המשפחה שנשאר עם כמה שפחות 'נוקים' כאלו... מקסימום נביא אותם לירושלים לכל דכפין ייתי ויכול...

רעיון נפלא ל'משלוחי מנות'...

כבר הארכתי בזה בשנה שעברה... ואחזור על זה שוב: שאחת המצוות המומלצות שכדאי לקחת איתנו מיום הפורים זו לא פחות ולא יותר מצות **תפילין**!!! משתי סיבות: גם בגלל שכתוב 'ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר', וחז"ל דורשים: ויקר אלו תפילין!!! ממילא יש קשר בין פורים לתפילין... והסיבה השניה: שאין הזדמנות אחרת!!! אין לתפילין שום חג שיתן לנו סיבה מספקת להיזכר בקיומו... ולכן מאז הבר מצוה התפילין מונחים אמנם ח"ו לא בבית... אבל לא רחוק משם... הם מתגלגלים מידי יום על היד ומוצאים את עצמם אישמהו הראש וחזן מזה הם לא זוכים לתשומת לב מיוחדת...

ומה לעשות שתפילין זו מ"ע המורה!!!! המצוה היחידה שנכנסת ברשימה השחורה של פושע ישראל בגופו למי שלא מניח תפילין... ומה לעשות שלמברה האבסורד, יש בתפילין כמה הלכות פשוטות שכשלא נוהגים בהם... זו קרקפתא דלא מנח תפילין לכל דבר ועניין... וכמובן... הכל פה בשקיפות מלאה... אל תסמוך עלי... תפתח שו"ע ונשאי כלים ומ"ב בתבדוק בעצמך... מי שרצועות התפילין של ראש גדולות מידי וכתוצאה מזה התפילין לא מונחים בגובה הראש אלא נופלים אפילו קצת לכיוון המצח... (אני לא ננס לפרטים כי זו לא הבעיה שלי... זה הראש שלך)... הוא לא מניח תפילין אפילו לא בדיעבד!! הפכתי את העולם למצא משהו שמיקל בזה... אולי איזה אחרון שמכריע שזה בסדר... ו... ואין... כמעט כולם תמימי דעים שזה מעכב בדיעבד!!! (יש אולי דעה אחת או שנים שמנסים ליישב מנהג, וזה נגד כל שיטות הפוסקים) ולמרבית הכאב... הבעיה הזו של רצועות גדולות מידי זה משהו שקיים אצל כולנו!!! זה משהו שבדרך כלל צריך תחזוקה כי מדובר ברצועות עור שכשהם נמתחות הם תמיד מתרחבות וזה מוקש שכמעט כולנו צריכים להיות עם יד על הדופק!!!! ועדיף שלא תסתכל על אנשים... אבל לצערנו הרב, בכל מנין קלאסי בשטיבלאך יש לפחות איש אחד שהוא על הגבול של קרקפתא דלא מנח תפילין... אז דבר ראשון: אני את שלי עשיתי!! אני הוכחתי!!! מכאן ואילך תעשו מה שבא לכם... תגידו שאני מגויס... תגידו שהדין הזה רק בזמן שהיובל נוהג.

אלא שמה??? עכשיו הגיע פורים... וצריך לתת משלוחי מנות... הייתי מומליץ בחום לכל מי שרק יודע לסדר קשר של תפילין שיעמיד דוכן בבוקר של פורים ויתן לאנשים את המשלוח מנות הכי יקר שרק יכול להיות... להחזיר להם את הראש למקום!! לזכות אותם בהנחת תפילין... אם חסר לך דוכנים... תלך לחב"ד... הם כל השנה מניחים תפילין לחילונים... אז הגיע הזמן שגם החרדים יתחילו להניח תפילין.

רק לשבר את האוזן: מי שהתפילין שלו נפלו לארץ יש מנהג לצום יום שלם... אין לזה מקור... זה רק מנהג... אבל אותו חסיד שנתהפכו לו הרצועות שזה כבר דינא דגמ', כאן הגמ' אומרת: שהוא צם 40 יום!! אז מי שלא הניח תפילין בכלל...?? אין לי כתבי האר"י... מה שבטוח זה לא צום של יום אחד... אז זהו!! שעל הצד הרחוק והמופרך שאולי אני צודק בהגזמות שלי ואתה לא מניח תפילין, אז תדמיין שכל יום התפילין שלך נופלות לארץ... והרי זה פי עשר יותר גרוע מזה!!!

זהו!!! זו ההצעה שלי למשלוח מנות לפורים... מי שיודע לסדר קשר של תפילין שיעמיד דוכן בביהכ"ס בפורים עוד לפני תפילת שחרית... (אל תגש אלי, אני עדיין לא יודע) ומי שרוצה לתת לעצמו משלוח מנות שפשוט ידאג שמישהו יסדר לו את התפילין... יתכן שהתפילין של יד שלך בסדר. אבל מה עם תפילין של ראש?? אתה יודע מה... עזוב... בא נדבר בשפה שלך: מילא לא תהיה תפילין כל השנה... נו... אבל אתה עלול גם להיכשל בלקראת את המגילה בלי תפילין... אוי... עד כאן!! אתה יודע איזה אלע השפעות אתה עלול להפסיד? סליחה על הציניות... אין לי ברירה, בדברים אלו אם אני לא אהיה ציני אתה תהיה ציני...

כמה הערות נקודתיות לטהורים בפורים

כשהייתי בחור והוצאתי עלון ערב פורים, הייתי עסוק בלהזכיר את עשרת הדברות של פורים... כי סו"ס הייתי בחור, ופורים בישיבה זה גונגל אחד גדול... (עכ"פ ב'דור' שלי) היו כאלו שהשתכרו מליל פורים ועד מוצאי מוקפים... וזה תוך כדי שאוספים כסף סביב השעון מהבוקר עד הלילה עם איזה 'סיירת' ומקולים מחרישי אזניים... (וכל זה חוץ מהארבעה לילות שלפני פורים שגם אז צאנו לך ערב למקום אחר לאסוף כסף). וכל הישיבה מפוצצת בכרזות ופלייערים ומוזיקה רועשת... ותמיד היה את הבחור הצדיק שעומד באמצע כמו מושקה המוזג שמנסה להשליט סדר בין כל השיכורים שזרוקים כל אחד בפניו הוא...

עכ"פ בחור יקר: אני לא יודע איפה זה אוחד כיום!!! האם זה נראה טיפה יותר שפוי... או שהתיאור שלי הוא עדין מידי בייחס ליום...

מה שבטוח: אם זה נשאר פחות או יותר אותו דבר, אז בהחלט צריך לשנן שפורים זה יום שחיבים בו בכל התל"ג מצוות ללא יוצא מן הכלל!!! ולכן בקצרה ממש: א. נא לזכור את זמן ק"ש!!!! גם בבוקר של פורים, ובעיקר במוצאי פורים... נא לא לשכוח, לרוע המזל, שזוק"ש הוא הכי הכי מוקדם בכל השנה כולה... (זה הולך להשתנות ביום חמישי הקרוב)

ב. צריך לדעת שקריאת המגילה זה לא משהו חובבני... מדובר באחד הדינים היותר 'קשוחים' בהלכה!!! העניין הוא: שמי שלא שמע תיבה אחת בקריאת המגילה לא יצא ידי חובתו בכלל!!! זה רק נותן לנו להבין שמדובר במעמד מאוד מאוד מרומם... בשפע מיוחד שיווד משמים ברכיזי גבוה במיוחד זה עובר רק ב'בר קוד' של תיבות מגילת אסתר ללא ספסוף אחד... לא הייתי מציע להפסיד כזה דבר!!! קצת מאמץ... קצת נלשום נשימה עמוקה ופשוט להיות שם!!! בריכוז. (וכמובן: לנעוריוסטים שבנינו... לצר ל'הקשטי'... צריך בסה"כ לשמוע... ההגדרה של 'לשמוע' זה... זה בסה"כ שלא יהיה קול דומיננטי אחר שלא יתערב לשמוע... ואם לא היה את המפריע שחם אותך מלשמוע... אז הכל בסדר... אין צורך לשאול את האזניים האם הם בטוח שמעו או שחם שמעו משהו אחר... לא! אין צורך!!! גם אם ברוב מסוים שמעת איזה צפירת רכב **מרחוק**, אם תוך שמעת גם את המגילה **מקרוב** הכל בסדר... זה בשביל הנעוריוסטים... שישאר בנינו... שמעת... אז הכל בסדר... ד. מוטל על המאזין להשקיע בתפילה בפורים, (אפילו אתם להשיח עם ה' ולא רק שמוע') אם יש לך משאלות לב ותשוקה כבר זמן, אז פורים זה הזדמנות להשחרור תקציבים מוקפאים... כי מידי שנה בפורים ישנה תופעת **טבע** של התפרצות הר געש של רחמי ה'... כי ביום הזה ה' כמעט איבד את הילד שלו... ולכן בכל שנה מחדש מתעוררת אותה המיית לב אב כמעט שכול שנעור ממעון קדשו ושבר את כל הכללים והמוסכמות ורץ להציל את בנו ללא תנאים כי הוא הבן שלי וזהו!!! כי הוא הבן שלי... ומכאן מגיע המושג 'כל הפושט יד נותנים לו'!!! (קוראים לזה במילה אחת: 'נהגת היחוד'!! הרעיון הוא שבאחד על אחד יש הנהגת המשפט שזה אומר שילד טוב מקבל פרס וילד רע מקבל עונש, אבל ברוב שהילד פותח את הארץ... אבא מנזק וזועק... זה הילד שלי!!! לא מעניין אותי אם אתה ילד טוב או רע, לא פרס ולא עונש... אתה הילד שלי ואתה זה העולם שלי... זה הקול הארת 'אבא', והיא מושפעת בפורים ביתר שאת, שזה אומר שאם יש לך משאלות לב שבמשך השנה תשקעו במבוי סתום כי לפי הנהגת המשפט עדיין לא הגיע הזמן!!! הרי פורים זה חבית נפץ שניתן לעורר רחמים מחוץ למוסכמות ולבר קוד' הקבוע)

ה. עסק התורה בפורים!! מיותר לציין את גודל מעלת עסק התורה בפורים... (בשנים האחרונות אפשר דרא והנושא הזה הוטמע חזק... כך שאין צורך להאריך...) אבל הכי הכי: **קבלת התורה!!** סו"ס עיקר הדגש בפורים זה הדר **קבלה ברצון**... ולכן הייתי ממליץ לך בפורים לשים את עיקר כובד המשקל על הפנים קדימה!! שב בינך לבין עצמך ותקבל חיזוק מפורט וספציפי לשבועיים הבעל"ט איך אני מאבטח את השבועיים הבאים בחיזוק בתורה... לא תשכח שפורים אוטוט עובר... פורים זה יום מאוד קצר... ואילו במוצאי פורים אנחנו מיד נזפלים היישר ליופן זמן וביה"ז הארוך ביותר... אז אבא, הדר 'קבלה' לשבועיים הנפיצים הבעל"ט... זה יהיה יותר יום ממש בליל פורים... (ועוד הערה קטנה: נא לא לאבד את הצפון ולא לשכוח שבסופו של דבר עיקר עניינו של פורים זה יום משתה ומשתה... אז שמילא אם אתה בחור ישיבה, בכיף... תעסוק בתורה לאורך כל ה-48 שעות של פורים ותתעלה כשרף עליון... אבל אם אתה אברך... החלל... צריך אותך פה בבית!!! ולא רק בתור שירותי קוואטער של משלוחי מנות... צריך את הנוכחות שלך! אל תעלם ביום הזה!! בכל דבר יש את המינון הנכון!! זה שיש עניין גדול בתפילה זה לא אומר להפוך את פורים ליום תפילה, וגם לא ליום שכולו תורה... צריך לתת לך דבר... חובה לעסוק בתורה גם בפורים וכל המרבה משובה, אבל עדיין פורים זה 'משפחה ומשפחה', חג של משפחה)

ו. סעודת פורים!!! צריך לדעת שסעודת פורים זה אחד מעיקרי מצוות היום לא פחות מקריאת המגילה... כך שצריך ליטול ידיים ולפני השקיעה... וכעת מה קורה עם הסכרות? להשתכר או לא להשתכר? בבינו... אם אתה שואל אותי, הכל תלוי במצב רוח!!! (אני ברוב השנים השתכרתי לא משקולים הלכתיים ולא בגלל שאני 'מת' על יין... פשוט מאוד בסוף היום של פורים הייתי סחוט מעייפות ולחץ ומתח מכל ההסחרויות של היום הזה... וכידוע: היכל העצבים קרוב להיכל העייפות... והיכל הדכאון קרוב להיכל העצבים... כך שבסוף פורים מצאתי את עצמי סחוט ועצבני עם פתיל קצר ונעלב מכל פליטת פה של שיכור... בפרט מי שחיב להרגיש בעיניים וסו"ס פורים זה חג של שיכורים אז מי שלא שיכור מרגיש כמו 'תנוב ושיכור' בקרבן פסח... ולכן השתכרתי לא כ"כ בשביל להיות שבמחה!! אלא בשביל לא להישאר בודד בדכאון... מי שמזדהה עם התיאור הזה... שווה בשביל זה להתנסות בכמה כוסות...)

מה שכן... לשכרות יש מחיר!!! מי שלא רגיל להשתכר והוא שותה יין... הגוף חוטף טראומה... ואורך לפחות 24 שעות אם לא יותר לחזור לתקן... (תמיד אחרי שאני נוחת מהשכרות אני בטוח שכולם שונאים אותי... אח"כ זה נרגע...)

ו. רק כמה מילים לבעלי ההצגות וההומור והציניות... ו... וע"פ רוב זה על חשבון אחרים... נא להזהר!! אני מכיר באופן אישי הצגה שנעשתה באוירה טובה בפורים ומישהו שם נפגע באופן אישי... ועברו כמה שנים... ותנש מה קרה לזה שפגע? לא קרה לו כלום! בטח שלא... לא מספיק שאין לו חלק לעולם הבא... אתה רוצה שיקרה לו עוד משהו? לא מספיק? מותר לדעת שהצחוק המתגלגל של פורים נועד בין הייתר לצורך בדיקות מעבדה איפה הקו האדום שלך ממוקם!!! בשביל זה ה' נותן לנו בפורים אור ירוק... קדימה... לשבור מוסכמות... צחוקים... וכעת בא נראה איפה גבול הטעם הטוב שלך!!! לכן אם אתה טיפוס כזה שבמשך השנה יש לך מידי פעם תקריות של תאונות דרכים בייחסי אנוש... אז אתה בסיכון לא לזהות איפה הגבול הנכון ואתה עלול לנגוע ביבלות כואבות שהירפוד של פורים לא יחפה עליהם... ולכן תשמור מרחק מעצמך!!!

וכעת ברשותך קורא יקר: אני רוצה לחזור אחורה... ליום תענית אסתר מוקדם!!!! ובכן: לתענית הזו יש מתיקות מיוחדת!! מצד אחד לא מדובר ביום של פורענות... אין פה אבלות על חורבן ביהמ"ק... נו... אז למה בכל זאת צמים? **כדי לתת לנו תזכורת שכשיש ליהודי צרה יש ערכת עזרה ראשונה!! יש לאן לפנות!!** ניתן תמיד בכל יום נתון להחליט ולהקצות יום של תענית לתפילה ותחנונים!!! בקיצור: כל מטרות של יום זה, הוא לא כ"כ להתפלל ולזעוק לה', **כמו להזכירנו!!** להזכיר לנו שיש לחצן חירום ועזרה ראשונה שקוראים לזה 'דברי הצומות וזעקתם',

ואני מוכרח לומר לך שבתור בחור תמים (שעדיין לא הרסו אותי ולא הכניסו לי לראש שיש דברים שה'צבור' לא רגיל לעשות אותם) ידעתי שיש הלכות תענית יחיד!! וזה העניק לי תחושה רוגע... שתמיד ידעתי שקיים לחצן מצוקה על כל צרה שלא תבא... שאם במשך החודש האחרון עבר עלי איזה משבר קשה ואני שבור מאוד... אז יש לי איזשהו קוד אישי בני לבין ה' שאני יכול לקבל ע"צ תענית יחיד ופשוט להקדיש יום של זעקה ותפילה...

וכאן חשוב לי להדגיש: אני האחרון שיעודד מישהו לקום ולצום... (אני טיפוס שקשה לי צומות ואני אוהב לדאות יהודים שאוכלים וטעים להם... בפרט אם גם אני אוכל איתם...) אז למה אני בכל זאת בעד לשווק את המושג של תענית יחיד? כי סו"ס אנחנו עוברים כל מיני דברים בחיים... וכשאתה במשבר קשה... מתעורר צורך רגשי להתבטא לפני ה' בצורה יותר חזקה!! זה צורך רגשי מאוד נורמלי... זה כמו שכשאני רגוע אני מדבר בטון נמוך וכשאני נסער הטון שלי עולה... הביטויים קצת יותר חדים... לכל אחד יש את הצורה שלו ואני מאבטח שאני כעת טוב יותר מתמיד...

והצורך האנושי הנורמלי הזה קיים גם בתקשורת עם ה'!! יתכן שהרבש"ע לא צריך את זה... הוא יכול 'להבין' אותי גם אם אני אמשך להתפלל את אותם שלוש תפילות... ובאותו קצב... נכון! הרבש"ע מסתדר גם בלי תפאורה של הרמת קול או דפיקה חזקה על השלחן...

אבל מה איתי?? אני גם פה!!! סו"ס אמור להיות פה תקשורת... ואני בתור בן אדם... אם כעת קורה משהו מסעיר במיוחד... אז אני לא מסוגל להישאר אפאטי ולדחוס את כל הכאב שלי באותה תבנית ואתה 'חבילת דקות' של אתמול ושלשום... ובשביל זה יש מה שנקרא 'תענית יחיד'!! זה סוג של ביטוי!! 'הז'ל נותנים לך כלי של 'הרמת טון' לבטא לחצן מצוקה... (לא חלילה ממקום של הפגנה אבל כן ביטוי של חריגה מהשטאנץ הקבוע) דא עקא שכאן!!!! מי שגנב את ההצגה זה הנסיעות לקברי צדיקים... שבדורנו זה נהיה טרנד תעשייתי שלם!!! ובאמת למה זה כ"כ סוחף? למה כל האיציירטים מאויישים בהמוני יהודים שנוסעים וטסים עד המקומות הכי נידחים ורחוקים?? **מהסיבה הזו!!!** כי לידעו... באמת יש כאב!! אנשים באמת צריכים הרבה ישועה וצרות הכלל והפרט... וכשיש לבן אדם מצוקה חריגה הוא מרגיש צורך אישי לבטא את עצמו יותר מתמיד...

אז זהו! שבשביל זה יש לנו פעם בשנה את תענית אסתר להזכיר לנו **שהצורה העוד יותר אידיאלית** איך לבטא לפני ה' כאב וקושי זה תענית יחיד!!! ולכן... כל אחד שאוטוטו קונה כרטיס טיסה לאירופה לקברי צדיקים בשביל לשפוך את הלב על צרה... רגע!!! לפני שאתה בוחר לאיזה קבר לנסוע... רגע אחד לפני כן!!! בא תנסה לעשות משהו אחד שקט וסודי בינך לבין הרבש"ע... **תענית יחיד!** שכידוע: אחד מהכללים של תענית יחיד, שאף אחד לא ידע... וזה יום רציני... לא עושים בו קלות ראש... יום של תפילה... איפה?? בבית הכנסת הנידח והחצי חשוך שבקצה השכונה!! קודם תסדיר את העניינים ישירות מול הרבש"ע... ואח"כ תסדיר את זה מול הסוכן נסיעות... (ואם הגיעה הישועה ונשאר עם כסף מיותר מהטיסה שבטולה, אתה יכול לתת לצדקה...)

ובינינו... תשמע לי... אל תעשה תענית יחיד... הכי מומלץ והכי טוב זה פשוט להחליט על 38 ימים של שיחה יום יום במשך 15 דקות עם ה' על הנושא הכאוב שאתה צריך בו ישועה... (הסיבה שבפרט 38 יום... דווקא כדי שזה לא יהיה מספר עגול... כי אז אתה עלול להיתקע במספר העגול... אני מתכוין בעיקר להקצות תקופה של יצירת קשר עקבי... זה יכול להיות גם 43 יום או 29... העיקר שאלו הימים יהיו משהו עקבי ובוהה... בהתחלה זה אולי יהיה משעמם... אבל בהמשך תלמד לשתף את ה' בברוך... ואם לשוחח עם ה' כל יום 15 שעה זה הרבה יותר קשה לך מלטוס לאירופה לקברי צדיקים... אז אני מציע לך משהו יותר קל... במשך חודש ימים תגיע 15 שעה לפני התפילה כ"כ... כי מה לעשות... אני צריך ישועה... לכן אני משתדל להגיע בזמן... להשקיע קצת בקששרים... או לחילופין במשך חודש יום להתפלל ותיקין כדי לפעול ישועה בנושא ספציפי... או במשך חודש ימים ללכת להתפלל במנין מסודר ולא בשטיבלאך... ואם זה כרוך בהליכה של 10 דקות... אז בכלל... יש פה שכר פסיעות... ואל תדאג... אחר כך תסע לאירופה... אבל אחרי שחסיים את החודש ימים הזה!!! כמה פשוט!!! הוי כמה שזה לא המצאה... הוי... כמה שלא צריך לחפש לזה מקורות...

זה תענית אסתר!!! להזכיר לך שיש גם תפילה אותנטית ומקורית!! לכל הפחות גם!!! תבין: מי שיש לו כליה בריאה... אין עניין להשתיל לו כליה... כי למה... מה העניין? על אותו משקל: כל הישועות והסגולות זה סוג של השתלה... קורה שלפעמים נאלצים להשתיל רח"ל... יש פעמים שצריך להשתמש בדרכים עוקפות... אבל זה רק למי שניסו וניסו וזה לא עובד בדרך הטבע... אבל אם עדיין אף פעם לא ניסית להתפלל בצורה טבעית כמו יהודי... אז למה לתפוש השתלה של תפילה ועוד למצא לזה מקורות? רבוננו של פתח תקווה... מה כ"כ רע בתקשורת עם הרבש"ע???

ושבו: אי אפשר להתעלם מהצורך להתבטא יותר!!! אבל עדיף כמה שיותר לתת את זה באזור חיוג רבש"ע... באזור חיגו תפילת כל פה ולא להפליג יותר מידי רחוק... וזה תענית אסתר!!! כאן ועכשיו!!!

הההללו... יהודים: טעמו וראו כי טוב ה'... בא נפנה אליו... בא ננסה לפחות גם אותו... פנו אלי והוושעו בית ישראל.

ואם בערב פורים עסקינן... אני רוצה לנצל כמה הזו לעורר קול מחאה אדירה על שתי פרצות חדשות שניחתו עלינו בחורף האחרון בניסיון לכרסם ביהדות הנאמנה... הפירצה הראשונה זה הקרמבו ריאו שלראשונה נמכר ללא העטיפה המוכסת!!! במשך כל הדורות נהרוו שלא לשנות בכחוא זה מהמסורת... והנה קמו אנשים והתחילו לשווק קרמבו ללא העטיפה... ואחריתו מי שירוננו!!! ככה זה תמיד... זה מתחיל בשינויים קלים... ומי יודע לאן זה יכול להתגלגל... (עוד יבא יום שיציאו קרמבו בלי הביסויט מלמטה בכלל... ואז אנשים יזכרו להתעורר ולעשות חשבון נפש איך הגענו לדיטא תחתנת כזו... קרמבו בלי תחתית? ואז תדעו שהיה מי שהתריע... אבל לא שמעו בקולו.)

והמחאה השניה היא אורדות המטריות החודשות... שנפתחות לכיוון מעלה במקום לכיוון מטה... שומו שמים!! עולם הפוך ראתי... אוי לאזניים שכך שומעות ואוי לגשם שיווד על כזו מטריה... איך אנשים מעיזים לשנות את המטריות?? לא שמענו ולא ראינו שום אחד ממעתיקי השמועה שהלך עם כזו מטריה... בברכת פורים שמח וגושם וקרמבו עם עטיפה או בלי... אפריילכען פורים...

פורים סגור
תשב"ד

העורך:
הרב יובל זמאן נ"י

כל החיות שמורות

המאור שבמורה

פרשת ויקרא
חג פורים
שנה כ"ו - 1005
מבין ירושלים, נס' ציפה, גדרה, רמלה, ראשון-לציון, קרית-עקרון, בני ברק, חולון, אלהת גור...

הגר"מ פיינשטיין זצ"ל בדרש משה מציין בכך שהשי"ת נעזר כביכול במלאכים בעניין בריאת האדם רצה לרמוז הוראה וציווי שעל כל אדם מוטל חיוב לעזור במעשיו ובחינוכו לעשות אדם המעלה, שיהיה ראוי להיקרא אדם השלם ותכלית הבריאה

שעה שאתה לוחם את מלחמתך התמידית נגד אויבך התמידי, היצר הרע- "ושבית שביו"- למוד תלמד ממנו לקח, כיצד לנהל את המלחמה ובאותה מידה של זריזות ועקשנות שהוא משתמש בה כדי לשבותך- תשתמש אתה כדי לשבות אותו... (הבעש"ט)

יש למי שיוצר אותו, לא למי שמחפש אותו

"שמעתי שחמותך מאושפזת בבית חולים, כמה זמן היא שם?"
השני: "בעוד חמישה חודשים יהיה חצי שנה."

למה מגילת אסתר, ולא מרדכי או אחשוורוש? !
ללמדכם שאישה מכל סיפור עושה מגילה

כל בוקר פותח לך דף חדש

מה תצייר בו היום?

מי ישלם לך על הכל? הגאון הקדוש המקובל רבי אפרים כהן זצ"ל, היה מגדולי רבני ישיבת פורת יוסף, ומפעם לפעם היה נכנס לבית. פעם התפעל מאוד מגודל צדקתה של אמא ע"ה בהכנסת אורחים, ובעיקר מגודל כבוד התורה ויקרת לומדי תודה שגילתה במעשיה, ואמר לה בנעימה מיוחדת: "הרבנית זריפה, את יודעת מי ישלם לך על הכל, אף אחד לא יכול, רק הקב"ה בעצמו ישלם לך."

לקחתי את ביתי בת החמש לעבודה. היא מסתובבת במשרד ופתאום מתחילה לבכות. כל העמיתים נאספים סביבה ואני שואל אותה: "למה את בוכה יפה שלי?". היא עונה: "אבל אבא, איפה כל הליצינים שאמרת שעובדים איתך?"

רק האמונה יכולה להפוך כל חיסרון ליתרון ולמצוא את הטוב והחסד אף בחשכת החיים.

פעם הזדמנו שני הצדיקים הרב וולטוך והרב יוסף דיין זצ"ל לפונדק אחד. ניגש אליהם אברך ושמו יוסף, ושטח את בקשתו-במטותא מכם התפללו עבורי להשי"ת שיפקדני בבן זכר.

שני הצדיקים הביטו אחד בשני ואמרו לו-מקובל בידינו סגולה-כל מקום שיושבים בו שלושה אנשים יראי שמים ושמים יוסף, אזי מתברכים בשפע רב וגורמים לשעת רצון. שמוח יוסף על דבריהם ובקש לברר מפיהם מדוע דוקא נקטו במספר שלושה? לא יותר או פחות, וכן מפני מה דוקא השם יוסף גורם לשפע? אולם הצדיקים לא פרשו דבריהם רק הוסיפו וברכוהו שיזכה בעה"ת בבן זכר. בכרתם עשתה רושם בשמים ובאותה שנה זכה יוסף לבן זכר.

ברוך השם סיימת לקום, עכשיו נשאר רק להתעורר.

אדם יושב בביתו ושומע נקישות בדלת, ניגש ופותח ורואה את שכנו, השכן מודיע לו, אישתי נפטרה ואם אתה יכל תגיע ללוויה בשלוש, השכן נענה בחיוב והלך ללוויה. לאחר כשנה האלמן התחתן שוב ואישתו השניה נפטרה לאחר מספר חודשים, פנה שוב לשכן והודיע לו אישתי נפטרה ואם אתה יכל תגיע בשלוש ללוויה, השכן אמר שכן. לאחר מספר חודשים האלמן התחתן שוב ולאחר חודשיים נפטרה גם השלישית, כמובן הזמין שוב את השכן שהלך ללוויה וכשחזר לביתו שואלת אישתו למה אתה מצוברח? ענה לה, אני מרגיש לא נעים הזמין אותי שלוש פעמים ואני לא הזמנתי אותו אפילו פעם אחת!!!!

ניתן לקנות אצלנו גמרות בבא בתרא במחיר מציעא- לא תאמינו בקמא!!

הציעו לי לעבוד בניקוי מראות, זה לא להיט אבל אני יכול לראות את עצמי עושה את זה

פעם צעקתי על איזה ילד מהשכונה, בא אלי אבא שלו ואומר לי: "עוד פעם אתה צועק על הבן שלי, יהיה לך עסק איתי!" למחרת פתחנו יחד קיוסק.

אם המן היה קם לתחיה, לדעתי היה תובע את רולדין בתביעה ייצוגית על מחיר האוזניים שלו?...

גברים, המלצה אישית. אל תזכירו את המילה פסח בטעות בשבועיים הקרובים ליד האשה.

איזו סבלנות יש לכלים, הגעתי מאוחר לבית ובכל זאת הם חיכו לי.

25 שקל לבקבוק שמפו ועוד כותבים עליו שהוא לא גורם לדמעות.

בואו והצטרפו לרשימת תפוצה
hamaor.net@gmail.com

אל תאשימי אותי שאני מתנהג כמו תינוק. נולדתי ככה.

ישר אלי שואל את אישתו באיזה בית מלון היינו בפעם האחרונה. רגע אני בודקת במגבות

ישר אלי שואל את אישתו באיזה בית מלון היינו בפעם האחרונה. רגע אני בודקת במגבות

טרגדיה בבית משפחת ויסוצקי, הבת לואיזה נחנקה מהנענע, ונלקחה לבית החולים שיבא, עכשיו מחכים לנס

כל מילה ומילה של לימוד תורה הינה מצוה בפני עצמה!

חוברת צביעה לעצלנים

מורא מקדש
מקפיד היה הרה"ק בעל ה"בית ישראל" מגור צוק"ל על מורא מקדש, והתיחס בחומרה רבה גם לשיחה קלה בקריאת התורה. פעם נשלח אדם על ידי גבאי בית המדרש לברר שמו של אחד החסידים, שרצה לקרוא אותו לעלות לתורה. לאחר התפילה נזף הרבי בשליח.
טען האיש בחרדה: הגבאי הוא שבקשני לעשות זאת ענה הרבי: "אין זאת אמתלא כלל. הן כלל גדול הוא בתורה: דברי הרב ודברי התלמיד - דברי מי שומעין??!"

עונה מזויפת
בימיו של הרמב"ן זצ"ל נתפרסם שמו של כומר אחד שאין כמוהו צנוע ועניו עלי אדמות, אמר הרמב"ן בליבו:
אלכה נא ואראה האמנם עניו הוא האיש עד כדי כך?

קם ונסע לעירו של הכומר, שהה זמן מה בקרבת מקום והתבונן במנהגיו והליכותיו, לבסוף קרב אליו ואמר: שאלה גדולה לי אליך: הרי כתוב בתורה: "והאיש משה עניו מכל האדם" והלא אתה עניו יותר ממנו? לבשו פניו של הכומר ארשת של ענוה מתחסדת ואמר: שאלה זו מטרידה גם אותי. אם כן סיים הרמב"ן כבר קיבלתי תשובה ברורה לשאלתי...

כאשר אדם בא להוכיח את חברו, עליו לדבר עמו בהתאם למזגו של המוכח, תכונותיו, מדותיו ומצבו הרוחני. אל לו להוכיחו לפי מדותיו ותכונותיו שלו - של המוכח. 'הוכח תוכיח את עמיתך', הוכח אותו כ'עמיתך', לפי מהותו-הוא ולא לפי מהותך.

זה שמסוגל לחוש את עצמו כאורח בעולם הזה, יכול להסתכל על אורח שלו כתושב ביתו.

איזו חוצפה, העיפו אותי מהעמדה של החמוצים בסופר לפני שהספקתי לברך ברכה אחרונה

שתי סבתות מדברות ומספרות אחת לשנייה -בכל שנה שולחת אני לנכדי ברכה יפה עם צ"ק שמן ונדיב, אני אף פעם לא מקבלת מהם תודה או טלפון לדעת מה שלומי!
-עונה השנייה גם אני שולחת לנכדי ברכה עם צ"ק שמן ונדיב ותוך שבוע אני שומעת מהם אפילו אני זוכה מהם לביקור אישי!!
וואו איך הצלחת לעשות את זה?!
פשוט מאד.... אינני חותמת להם על הצ"ק!

חבר סיפר לי ששלח קורות חיים לחברת חשמל לפני שבוע ועדיין לא חזרו אליו. מסכן, נשאר במתח גבוה.

סבתא שלי אומרת שלא מתקשרים אליה מספיק. שמתי לה מדבקה על הפגוש האחורי- איך אני נוהגת? נגמרו התלונות

אני שוטף את האוטו שלי פתאום השכן בא לי בשאלה מה אתה שוטף אוטו? אמרתי לו: לא כפרה אני משקה אותו שיגדל לאוטובוס....

עונה מזויפת בימיו של הרמב"ן זצ"ל נתפרסם שמו של כומר אחד שאין כמוהו צנוע ועניו עלי אדמות, אמר הרמב"ן בליבו: אלכה נא ואראה האמנם עניו הוא האיש עד כדי כך? קם ונסע לעירו של הכומר, שהה זמן מה בקרבת מקום והתבונן במנהגיו והליכותיו, לבסוף קרב אליו ואמר: שאלה גדולה לי אליך: הרי כתוב בתורה: "והאיש משה עניו מכל האדם" והלא אתה עניו יותר ממנו? לבשו פניו של הכומר ארשת של ענוה מתחסדת ואמר: שאלה זו מטרידה גם אותי. אם כן סיים הרמב"ן כבר קיבלתי תשובה ברורה לשאלתי...

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשית, דינה בת והב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיא בן לולו, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעימה בת עזיזה, כרמלה בת סעידה, סעידה מזל בת יעקב, מלכה בת שרה, פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד בן איזה, מרים בת זוהרה, הרב אלעזר בן שמחה, הרב יהודה יאיר, יתזקאל ושמואל בני שמחה, רפאל ואלברט בני קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אליעזר בן רגינה, שלום בן אורה מורי, הרב יורם אברג'ל, ישראל בן שמחה סבג, שמואל בן רבקה, אסתר בת שרה, רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן חנה פתייא, שלמה בן דונה, חנה בת אסתר דמני יפה בת לאה, יעקב בן שרה ברסקה, החסיד מנשה בן רחמה מרן הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה

בעל ה"זרע שמשון" רבי שמשון חיים בן רבי נחמן מיכאל נחמני זיע"א
הבטיח ברכות וישועות מופלגות לעוסקים בתורתו וכך כתב בהקדמה לספרו:
**"ובעל הגמול ישלם בזכות זה שכר טוב לגומלי חסד של אמת
במותב תלתא בני חיי ומזוני טבי דבזכותא תליא"**

"שידוכי בעל שם"

הם הותירו רושם מדהים על נוסעי טיסת אל על 008 מניו יורק לתל אביב. הם ישבו שם בשלשות, לפי תכנית, ילדים קטנים עם מישהו גדול לצידם. משתפת ר', אחת הנוסעות: "שמעתי כיצד הדיילת מנסה לדלות מאחת מבנות המשפחה מרובת הילדים המרשימה הזו, כמה ילדים הם. היא נענתה: 'בלע"ה, אנחנו לא מספרים!' ". את ההתפעלות של יושבי המטוס לא הצליחו להסתיר. משפחה איכותית, מקדשת שם שמים בהתנהגותה. הבנים ישבו ועמלו לשיחת רעות עם בת המשפחה, בת גילי שישה ובאצילות. "נכנסתי לשיחת רעות עם בת המשפחה, אבל הוסיפה לצידי" משתפת ר' " גם לי לא סיפרה כמה בני משפחה הם, אבל הוסיפה לי באירוניה: 'גם אם תספרי לא תדעי את המספר הנכון, כי חסרות כאן שתי אחיות...' הביאה אותנו לכאן סיטואציה שנראית הזויה, אך כיהודים מאמינים אנו יודעים שהכל בהשגחה..."

וכדברי רבנו ה"זרע שמשון" זיע"א בפרשתנו: "והתלמיד חכם שידוע התורה, ויודע כוחו של הקב"ה, אי אפשר שלא יכיר שהכל בא מהשגחה עליונה".

כדי שתביני, נצטרך ללכת קצת אחורה, לשמחת תורה תשפ"ד, "השביעי לאוקטובר". קודם לכן אתן לך קצת רקע על משפחתנו: עלינו לישראל מארה"ב לפני כעשור יחד עם סבתא פליטת שואה, משפחה מרובת ילדים בלי עין הרע. עברנו להתגורר בבני ברק. באווירה קדושה ובתחושת בטחון.

כה מרוצים ושמחים היינו שהבטחנו כי לעולם לא נעזוב את ארץ ישראל. הרגשנו שהגענו אל המנוחה והנחלה: פה אשב כי איוותיה.

עם פרוץ האירועים הקשים של שמחת תורה תשפ"ד החרדה אחזה בנו כמו בכל בתי ישראל באותה תקופה. הרגשנו שהנה פורצת לה שואה לביתנו ר"ל היינו בטוחים שזו שאלה של ימים שהחיזבאללה ימשיך את הנוחבה מצפון, וערביי ישראל מצד אחר, רח"ל. חברות התעופה החלו לדבר על הפסקת הטיסות לישראל. הבנו שזו שאלה של זמן עד שינעלו כאן השערים, סבתא אמרה שגם במלחמת העולם השנייה אלה שראו את המצב נכוחה וברחו מבעוד מועד- נפשם הייתה להם לשלל. החלטנו שעלינו להמלט כל זמן שעדיין השערים פתוחים. ולו לתקופה עד שיתבהרו העניינים ארזנו מזוודות עם מעט בגדים לשבועיים, השארנו את הבית כך, עם הסוכה והבלגן כפי שנראה בית עם קרוב לעשרים דיירים אחרי שבוע של חג, ומיהרנו להימלט ממקום הסכנה. המראנו לקפריסין, שם חישבנו מסלול מחדש, ולאחר יממה המשכנו במסלול ההימלטות שלנו לווינה. לאחר כחמשה ימים החלטנו להמשיך למקום המוכר לנו משכבר הימים לארה"ב, שם מכרים דאגו למצוא עבורינו קורת גג ראויה לראשינו. כך גם סיעו לנו להשתלב במקומות לימודים. השתלבנו שם היטב, ב"ה. לאחר כמה חודשים. התדפק על דלתנו אחד ממכרי אבי, וסיפר כי יש לאחד השכנים בחור משכמו ומעלה ת"ח ובעל מידות. הלה מחפש מזה תקופה שידוך הגון לבנו: בחורה כלילת מעלות. אשתו שמה לב שהגיעה לשכונתנו בחורה מיוחדת, צנועה וחסודה. היא עוקבת אחריה תקופה, ביררה עליה היטב, ונראית להם כשידוך מושלם.

'אנחנו עדין לא בשידוכים. עדיין לא מלאו לה שמונה עשרה" אמר אבא שלי. למחרת חזר השדכן שוב ואמר שהם לא מוותרים על כזו בחורה איכותית. סוף מעשה, תוך כמה ימים נסגר השידוך למזל"ט. הזוג הצעיר, אחותי ובעלה, התחתנה שם בארה"ב, ומיד לאחר החתונה החליטו שהם רוצים לקבוע את משכנם בארץ הקודש. ההורים שלי שבו: 'אם הם נוסעים, למה שאנחנו לא נחזור? מדוע עלינו להישאר כאן בארץ אשר עיני השם אלוקיך בה מראשית שנה ועד אחרית שנה, בעצמם?! או אז הבנו כולנו כי אולי כל הסיטואציה הזו, הפחד שאפף אותנו, הברייחה... כל אלו התגלגלו ממרומים רק בשביל השידוך של אחותי. הרי כך מובא מהבעל שם טוב הקדוש, כי לפעמים הקב"ה מנהל מלחמה שלמה בין מדינות בשביל שידוך אחד..."

"הבהלה שלנו בשעתו הייתה כה עוצמתית, והבלגן שהשארנו בבית היה כה גדול, עד שאחותי הגדולה כבר נסעה לארץ לפני כשבועיים כדי לארגן, לנקות ולסדר את הבית שלנו בבני ברק להכין את חזרתנו אחותי הצטרפה לטיסה יחד עם הזוג הצעיר שאולי בשלו כל הסער הזה..."

וסיפור נוסף על שידוך בעש"ט, שידוך שנעשה בעקבות המלחמה, התפרסם לאחרונה בשער בת רבים ונשלח למערכת בכדי לפרסמו.

משפחת לוי (שם בדוי) מאשדוד, שבביתם יש בחור מבוגר, עזבו את עיר מגורם יומיים אחר חג שמחת תורה כאשר העיר עברה למצב חירום בעקבות האזעקות החוזרות ונשנות.

אבי המשפחה, הרב צ' לוי, שכר דירה בירושלים למשך עשרה ימים. כשנכנס לגאון הצדיק רבי יעקב מאיר שכטר שליט"א לבקשת ברכה, ביקש גם על זיווג הגון לבנו. אחר שבירכו אמר לו ללכת ליעוץ והכוונה

שיעור מס' 180 | פר' ויקרא תשפ"ד

אל הגאון רבי חיים שמרלר שליט"א, שידיו רב לו בכל נושא השידוכים. הרב צ' הגיע לבית המדרש בו יושב ומכהן הרב שמרלר כרב קהילת "היכל צבי" דחסידי צאנז.

כאשר סיפר הרב צ' לוי כי הוא הגיע מאשדוד ונמצא כעת ברחוב "ים סוף", אמר לו הרב שמרלר: "היה אצלי אתמול יהודי שהגיע מהעיר "רחובות", ולקח דירה בשכונת סנהדריה ברחוב הסמוך, ובביתו בת מבוגרת. אינני יודע חשבונות שמים, אמנם אם הגר"מ שכטר שלח אותך אלי, והגעת בדיוק יום למחרת, ואתם נמצאים ממש בסמיכות, ליבי אומר לי כי צריך לעשות כאן השתדלות, מותר עכ"פ לנסות".

תיכף במקום התקשר הרב שמרלר למשרדי 'הגפן' שבראשותו ובהכוונתו, על מנת שיצמידו שדכן למשפחות אלו. ואכן, כעבור שבועיים נשברה הצלחת בשעה טובה ומבורכת.

לאחר שבירת הצלחת אמר לו הגר"מ שכטר "הנך יכול כבר לחזור הביתה, ולא יאונה לך כל רע, נצרכת להתגלגל לירושלים רק עבור השידוך".

ר' חיים משתף אף הוא בסיפור של שידוך בו כביכול הבעש"ט היה מעורב: "למשפחת כ' היו שש בנות בגיל השידוכים, כשהגדולה כבר מתקרבת לגיל השלושים והכל תקוע.

"דידינו ביקשו ממני" מספר ר' חיים "לפנות אליו לזכותו בשותפות בבניית מקווה טהרה שבבניתי אני עוסק בימים אלו, על פי המובא בשם צדיקים שזו סגולה גדולה לילדים טובים, לזיווגים הגונים ולדורות ישרים ומבורכים" לא היו לי כוחות נפש לכך, אך נזכרתי בדברי ה"זרע שמשון" זיע"א בפרשתנו על חשיבות המעשה לדבר מצווה:

"נוצר תאנה יאכל פריה" - "לפי שנתן משה נפשו על המשכן, להראות לכל חכמי לב, לכן נקרא על שמו, שנאמר: 'ויהי ביום כלות משה, וכן בכל דיבור ודיבור, שנאמר: 'כאשר צוה השם את משה". ע"כ לשון המדרש "וזו היא כוונת המדרש, שהדיבור שעשה משה עם כל בעלי המלאכה חביב להקב"ה מכולם, והטעם כי גדול המעשה יותר מן העושה, ומדד לו מידה כנגד מידה שנתייחד לו הדיבור תוך המשכן שעשו, כדכתיב: 'מאהל מועד לאמר', ועוד: 'לאמר' משמע: לאמר לאחרים, והוא סימן לזכות שלו".

משתף ר' חיים בעל המעשה בתחילת חודש טבת האי שתא. עליתי לביתו אמרתי לו את המובא בשם הבעל שם טוב זיע"א שבכוחו של המקווה לעשות מהפכות: "ויכווין שנכנס לבקש מהשי"ת טהרה וקדושה למחשבתו ולקולו ולדיבורו, ואז על ידי כוונת הנ"ל אף אם: 'שבע ייפול צדיק- וקם' (משלי כ"ד). היינו: אף אם ירד שבע מעלות אחרונות, ירפאה השי"ת, ויכרות עמו ברית חדשה אשר לא תופר, ואז יאיר על נשמתו קומה הרוחניות- קומה אותיות מקוה".

הוספת את דברי הבית אהרן זיע"א:

"ורוח א' מרחפת על פני המים"- שם הוי"ה נמצא על מי המקווה, הלה התחמם לדבר המצווה והתחיל לרוקן את כיסיו, ולא זו בלבד: הוא נכנס לחדר והסתודד עם בנותיו. לאחר כמה דקות החלו לזרום כספים מכל החדרים: כל בת הביאה את חסכוניותה. הכספים שנערמו על השולחן במשך כשעה הגיעו במצטבר למעל שלוש אלף שקל. ההתרגשות עלתה שם על גדותיה. אמרתי לו שאני בטוח שבמרומים גם ישנה התרגשות אל מולנו, ובטוח שנפתחו כעת שערי רחמים, שהרי מטבע של אש הראה ה' למשה, וכשנותנים מחצית בהתלהבות מלמטה ההתלהבות אוחזת גם במחצית שמלמעלה, ונפתחים שם שערי רחמים וישועה.

ניצלנו את המעמד והתפללנו שם כאיש אחד בלב אחד כי יפתחו השערים, ובמהרה יבנו בתים נאמנים בישראל".

"גדולה תפילה יותר ממעשים טובים ומן הקרבנות, שאף על פי שיש לו לאדם הרבה מעש"ט, אל ימלאנו ליבו לומר שהקב"ה ימלא משאלותיי בלא שאבקש ממנו בתפלה... ואף כאן, מי צריך לדבר אחד ואינו רוצה להתפלל לא שפיר עביד, ואף על פי שיעשה הרבה מעשים טובים אינם ענין לזה, שהרי כתיב: 'וברכך השם אלוקיך בכל (משלח ידך) אשר תעשה', וא"כ צריך שהאדם יקרא לקב"ה, ואז הקב"ה יענה" - הזרע שמשון זיע"א בפרשתינו.

"כשיצאתי משם" "פרצתי בבכי בתפילה בהתרגשות: מי כעמך ישראל. לא פלא שלא עברו חודשיים והלה התקשר אלי באישון ליל כי כעת הינו מארס את בתו הבכורה למזל"ט".

יה"ר שבכל בתי ישראל ישמעו במהרה קול ששון ושמחה, קול חתן וכלה.

ברשותך סיפור אמיתי מרתק? מוזמן לשתף!
להצטרפות hbzs3587@gmail.com

שירות
ויחס
אישי

משלוחים
לכל חלקי
העיר

הכלי"ז תלחיץ?

עם המהירות של דפוס ספיד
הכל יגיע בזמן!

בצ'כובו/אמאן/חמות מקצ'ים למרפנעו אמרימות/פלימת'ן דפוס ספיד!

02-500-4569

מרכז מסחרי רח' פנים מאירות 8 ירושלים
דוא"ל S025004569@Gmail.com

<< קווי תחבורה למקום: 89,57,52,51,16,9,3 >>

ספיד
דפוס
מהיר
ומתקדם